

Preface by Professor W. Schubring.

The Nagari Text of the Vavahāra Sūtra has been prepared by me at Hamburg Germany as a transcription of my own critical edition published in 1918 as No. I of Vol. XV of "Studies in Oriental Research." That edition contains, besides some notes partly based on *Mālayagiris'* *Tika* (T) The various readings of the four manuscripts consulted, among which, the palm leaf manuscript (P) of the Deccan College Library Poona of samvat 1334 (No. V 1817) deserves special mention B & b are paper manuscripts of the Government Library Berlin. The more important of these readings have found place here. Besides, those presented by the printed text edited by Raja Bahadur Lal Sukthdev in Hyderabad (Deccan) have been carefully noticed, as this text represents another redaction. These variants are called H.

As to its contents & style the Vavahāra sūtra is closely related with the Kappasūtra published in this series of 1912. Together with the Daśa or Daśāhkrutakandha to be edited later on, both texts form a unity under the name Daśakoppa-Vavahār. While under the name of kappe

(Kalpa) the general as well as the particular rules of conduct are collected, the finer regulations as to the order of rank, the subordination & the procedure towards the transgressor, are comprehended as Vavahāra (vyavahāra). It is clear by itself that the prescripts first named must have an origin previous to those mentioned afterwards. Here with agrees the fact that the kappa rules call the monk niggantha, the vavahāra rules bhikku, the latter being the term by far dominating in the second part of the Āyāraṅga and throughout in the Nisaha-sūta, which both can be proved to be not of the same age as our two texts.

Walther schubring, Professor of Sanskrit,

University of Hamburg, Germany.

પ્રસ્તાવના

મા સૂત્રનું નામ સ્વંશ્વર-સૂત્ર છે. આ સૂત્ર છેવટ સૂત્ર છે. અત્યાર સુધીમાં અર્થ, ખાખર્થ ને મૂલ સાથે આ છેવટ સૂત્ર નવમમ છાયાય છે. દેશાશાસ્ત્રી સૂત્ર છાયાયા છે તેમાં યદ્યાર્થ નથી. વલ્લભજ્ઞાના શાસ્ત્ર સારોષ કે આગળ સમિતિ સરખાવી છે. સૂત્ર છાયાયા નથી અને ૧૯૧૫માં મુદ્રિત (સેવકસ) નામે છેવટ સૂત્ર પ્રયત્ન છાયાવેલ, ત્યારપછી આ બીજું છેવટ સૂત્ર અપ્પર હાર વાર પાઠવામાં આવેલ છે. આ સૂત્ર અપ્પરે સ્વર્ણે અર્થનીમાં દેશ્વર્ણે ગુનીશ્વરસીદીના સસ્કૃતના મોક્ષેસર શોલયર શ્યુઝિંગ પાસે હુલ્લ મૂલ (પાઠાન્તર ને સ્વંશ્વરેય સામ) તૈયાર કરાવી છાયાવેલ છે. છેવટ સૂત્રોમાં સાધુની શાશ્વત શોભાથી આ સૂત્ર સુની મહા-રામામોને શોષવા લાયક છે. હુલ્લ મૂલ સૂત્ર છાયાયા પછી તે સૂત્ર પાયા સુની મહારામામોપ અપારી પાસેથી મંગાવેલ છે; તેમ આ સૂત્ર સુની મહારામામોને સામ મનન કરવા યોગ્ય છે. તે સાથે માલકોને શોષવાથી તેમાંથી પળી શુદ્ધી શાશ્વતોતું જ્ઞાન મલ્લે આ છેવટ સૂત્ર છાયાબાની અપારી મલ્લ અનસૂત્રજ્ઞાનનો ફેલાવો કરવાની છે. આ સૂત્રનું મૂલ અર્થનીમાં ૧૯૧૮ માં શ્રિગીમાં હપલા મોક્ષેસરે છાયાવી પ્રસિદ્ધ કરેલ છે. આ સૂત્રનું મૂલ નીચેની પ્રવોને આપારે તેપણે રવેલ છે. ને આ સૂત્રમાં દરેક પાઠાન્તરમાં તે પ્રવોના નામ અર્થે નીચે પતાવેલ ટુંકા અસરોમાં શ્રેષ્ઠી તથા ગુજરાતીમાં આપેલ છે, જેથી શોષકર્ણને સમમન પડશે.

(૧) T (ટી) મલ્લપાળીરીની ટીકા ૨ D (વી) નામની પ્રવ તે પુનાની દેશ્વર્ણેસેશ્વરીના લાશ્વેરીની સાદપત્રની પ્રવ છે. જે સંવત ૧૩૩૪ ની, નંબર (૫-૧૨૧૭) ની છે. (૨) D (વી) ને (૪) b (નાની વી) આ જે અર્થનીમાં શરલીન-

ની ગવર્નમેન્ટ લાઇબ્રરીની કાગળ પર લખેલ સૂત્રોની પ્રતો છે. તેમાંથી મૂલ ઘણું સ્વર્ણ આ સૂત્રમાં લીધેલ છે. (૫) II (૧) આ દક્ષિણ હૈદ્રાવાદમાં છપાણી પ્રત છે. ઉપરની પ્રતોને આધારે આ સૂત્રનું મૂલ તથા પાઠાન્તર છપાવેલ છે. આ સૂત્રમાં આવેલ અઘરા શબ્દોનો કોશ તથા શુદ્ધિપત્ર પણ અલગ છપાવી આ સાથે સામેલ કરેલ છે. આ સૂત્રની અનુક્રમણિકા તથા તેમાં આ-વેલી બાવતોની કકાવારી કરી આ સૂત્રમાં છપાવી છે જેથી અમુક બાવત સૂત્રમાંથી તરત મળી શકશે. અમારા તરફથી છપાવેલ સૂત્રોની જાહેર સ્વર પળ આ સૂત્રમાં છપાવેલ છે તે ઉપર બાંચકર્ણનું ધ્યાન રાખવા રજા લઉં છું. આ સૂત્ર છપાવવામાં નજર ચુકતી કોઈપણ ભૂલ રહી ગઈ હોય તેમાં સુધારો કરી બાંચવા તથા તેવી સુધારવાની બાવતો અમને લખી મોકલવા તથા જાહેરમાં અમારા છપાવેલ સૂત્ર વિરુદ્ધ ટીકાઓ છપાવતા પહેલાં અમારો સુલાસો લેવા દરેક જૈન વંધુને અમારી નમ્ર અરજ છે. શુદ્ધિપત્રમાં મૂલમાં મૂલ ચુક રહેલ તે સુધારી તેના ઉપર *આવું ચિન્હ તે પત્રમાં બતાવેલ છે જેથી મૂલપાઠ તે મુજબ સુધારી બાંચવાને સુલભ પડશે, તથા હૈદ્રાવાદવાળી પત્ર સાથે મેલવતા કેટલોક અર્થમાં ફેરફાર માલમ પડેલ જે શુદ્ધિપત્રમાં બતાવ્યો છે તે બાંચવા અમારી નમ્ર અરજ છે.

ડાકટર જીવરાજ ઘેલાભાઈ દોશી.

L. M. & S.

નવા દરબાજે—અમદાવાદ.

व्यवहार सूत्रांनी अनुक्रमणिका

विषय.	बाबत	विषय	बाबत.
I एको सरेसो पाने १वी २८. हुळ सुत्रो ३१-२			
{ भाळोयणा ने प्राय	पापस्वानक सेवनाने भाळोयणा ने		अकृत्य स्वानक सेवी भाळोवे सेम्ने
{ क्वित सुत्रो १-२०	प्रायकित		प्रायकित केम वेवुं ते बाबत
{ परिहारी २१-२४	परिहारीने एकठा राबेनाने तप बाबत	{ भाळोयणा ने प्रायकित	परिहारी अकृत्य स्वानक सेवी भाळोवे
{ गण्ड २५-३२	साधु विमरेमे करी गळ्ळ्यां सेवा	{ परिहारीने ५वी ५-१	तेने प्रायकित केम वेवुं ते बाबत
{ ३२-१५वी-३३	बाबत	गळ्ळ ६-२३	गळ्ळ्यां सुदा सुदा रोगयी पीडाता
{ प्रायकित ३४-३७	साधुए दोष सेवी भाळोयणा केनी पासे	मेयुन २४-२५	साधुमीने सेवा बाबत
{ ३७-१५वी ३५	करी प्रायकित सेवुं ते बाबत		साधुप मेयुन सेवबाना माळ बाबतनी
II २को सरेसो पाने २९वी ४४ हुळ सुत्रो ३०-१			तपास ने प्रायकित देवा बाबत
{ भाळोयणा ने प्राय	वे साधुको एकठा रही एक के बन्ने	भाचार्य पदवी २६	एक पक्षी पटले मळ्ळ्यां रहेनार सा
{ क्वित साधुने १-२	अकृत्य स्वानक सेवी भाळोवे सेम्ने		धुप भाचार्य पयाधपाय स्वापका बाबत
	प्रायकित केम वेवुं ते बाबत	{ परिहारी अपरिहारी	परिहारी अपरिहारीनो समोग (एकठा
	पणा साधुको एकठा रही एक के बणा	{ ३७-३०	जमबा) बाबत

विषय.

वावत.

- III इजो उहेसो. पाने ४५थी ६१. कुल सूत्रो २९.
पदवी १-२ सूत्रो गच्छाधिपतिपणुं केटला भणेला साधुने
केवी रीते मळी शके ते वावत
३-४ उपाध्यायपणुं केवा आचारवाळा सा-
धुने मळी शके, केवाने न मळी शके तेवावत
५-६ आचार्य उपाध्यायपणुं केवा आचार-
वाळा साधुने मळी शके, केवाने न
मळी शके ते वावत
७-८ छएपदवी केवा साधुने मळे के न मळे ते वावत
९ साधु दिक्षा लइ छांडे ने फरी दिक्षा
लीए, तेने तेज दीवसे अमुक संजोने आ-
चार्यपणे उपाध्यायपणे स्थापवा वावत
१० साधु दिक्षा लइ छांडे ने फरी दिक्षा
लीए, ने ते वहू सूत्री होय तो आचार्य
उपाध्यायपणे स्थापवा वावत.

विषय.

आचार्य ११-१२

पदवी १३

१४-१६

१५-१७

वावत.

- सुवान साधु साध्वीए आचार्य उपा-
ध्यायविना न रहेवा वावत.
साधुए गच्छथी नीकळी मैथुन सेवी
फरी दिक्षा लीधा पछी तेने वयारे फ-
रीने आचार्य वगेरे पदवी आपवी ते
वावत.
गणावच्छेदक तथा आचार्य उपाध्याय
पदवी मुक्याविना मैथुन सेवे तेमने
जाव जीव सुधी फरी ते पदवी न आ-
पवा वावत.
गणावच्छेदक, आचार्य उपाध्याय प-
दवी मुकी मैथुन सेवी फरी दिक्षा लीए
तो वयारे तेमने आचार्य वगेरे पदवी
देवी ते वावत.

विषय.

पदवी १८

वाक्य

साधु साधुनो वेद्य छोदयादिना ग-
च्छवी नीकम्मी द्रव्य छींग छोंदवा दे-
वान्तरे जाय ते पत्नी फरी विसा छीप
तो ब्यारे तेने आचार्य बगेरे पदवी
देवी ते वाक्य

१९-२१

गणावच्छेदकने आचार्य पदवी सु-
ब्यादिना द्रव्य छींग छोदी मैयुन सेबे
तेमने जाब जीब सगे ते पदवी न देवा

वाक्य

२०-२२

गणावच्छेदकने आचार्य पदवी सुकी
द्रव्य छींग छोंदी मैयुन सेबी फरी बि-
सा छीप तो ब्यारे ते पदवी देवी ते
वाक्य

२३-२५

साधु, गणावच्छेदक ने आचार्य, पूजा

विषय.

वाक्य

बोले तेने जाब जीब सुषी पदवी न
देवा वाक्य

२६-२८

पणा साधुमो, यणा गणावच्छेदको
ने पणा आचार्यो ने सपाध्यापो बरेक
छुट्ट बोले तेमने जाब जीब सुषी पद-
वी न देवा वाक्य

२९

पणा साधुमो, यणा गणावच्छेदको,
यणा आचार्यो, यणा सपाध्यापो बया
छुट्ट बोले ते सरेने जाब जीब सुषी
पदवी न देवा वाक्य

IV ४ यो छरेसो पाने ६२ यी ७८. कुल सुत्रो ३२

परिवार १-२-५-६ आचार्य सपाध्यापनो शिष्यान्ना, उना-
न्ना ने बर्षाकाळमा परिवार वाक्य

विषय.

३-४-७-८

बाबत.

गणावच्छेदकोनो उपर मुजवनो परि-
वार.

९

घणा आचार्यो, उपाध्यायो ने गणाव-
च्छेदकोनो शियाळे उनळे ग्रामानुग्रा-
म विचरवानो परिवार

१०

घणा आचार्यो, उपाध्यायो, गणाव-
च्छेदकोनो ग्रामानुग्राम वर्षाकाले रहे-
वानो परिवार

आचार्य ११

ग्रामानुग्राम फरता साधुना आचार्य
काल करे तो साधुए शुं करवुं
चोमासामां आचार्य काल करे तो
शुं करवुं

१२

पदवी १३

आचार्य मरती वखते अमुकने पोतानी
पदवी आपवा कहे तेने ते पदवी केम

विषय.

१४

बाबत.

आपवी ते वावत
लींग मुक्ती आचार्य उपाध्याय जाय
ते वखते अमुकने पोतानी पदवी आ-
पवा कहे तेने ते पदवी केम आपवी
ते वावत

वदीदिक्षा १५-१७

आचार्य उपाध्याये नव दिक्षीतने वडी-
दिक्षा आपवा वावत
ज्ञान मेळववा साधुने बीजा गच्छमां
जवा वावत

गच्छ १८

घणा साधुओने स्थिरनी आज्ञा लइ
साथे विचरवा वावत

विचरवुं १९

२०थी २३

साधुए आज्ञा विना न विचरवा वावत
गुरुनी शिष्ये सेवा करवा वावत

गुरुसेवा २४

निपय

गुरु शिष्य २५

" २६

" २७-२८

" २९-३०-३१

" ३२

बाबत.

गुरुप शिष्य साधे, केम बर्खुं ते बाबत
मे साधुओ एकठा रहे तेमां एकने
गुरु करी रहेबा बाबत

मे गणाबच्छेदको, मे आचार्यो, उपा
ध्यायो साधे रहे तेमां दरेके एकने
गुरु करी रहेबा बाबत

यणा साधुओ, यणा गणाबच्छेदको,
यणा आचार्यो, उपाध्यायो एकठा रहे
वा दरेके एकने गुरु करी रहेबा बाबत

यणा साधुओ, यणा गणाबच्छेदको,
यणा आचार्यो, उपाध्यायो एकठा र-
हेता एकने गुरु करी रहेबा बाबत.

विषय.

१ ५ मो घरेसो. पाने ७९ थी ९० कुल सुत्रो २१.
परिवार १-२

" ५ मे ६

" ३ मे ४

" ७ मे ८

" ९

" १०

बाबत.

साध्वीनी गोरानीनो श्रियाळा सना
जानो परिवार

साध्वीनी गोरानीनो बोमासानो प-
रिवार

गणाबच्छेदणीनो श्रियाळा सनाळानो
परिवार

गणाबच्छेदणीनो बोमासानो परिवार
ग्रामानुग्राम फरती घणी गोरानीओने
घणी गणाबच्छेदणीओनो श्रियाळा
सनाळानो परिवार

ग्रामानुग्राम फरती घणी गोरानीओने
घणी गणाबच्छेदणीओनो बोमासा-
नो परिवार

विषय.

वावत.

स्थिवर १८

आलोवबुं १९

वैयावच २०

आचार स्थिवर ने जी-
न कल्पी साधुनो २१

VI ६ द्वो उद्देसो. पाने ९२ थी १०१. कुल सूत्रो २४

सगाने त्यां जवा वा- साधु साध्वीने सगाने त्यां स्थिवरनी
वत १ रजा लइ जवा वावत

वावत.

विषय.

गामेगाम जता गोरानी काळ करे तो

बीजी गोरानी नीमवा वावत

चोमासामां गोरानी काळ करे तो बी-

जी गोरानी नीमवा वावत

गोरानी काळ करे त्मारे पोतानी प-

दवी अमुकने आपवा वावत

गोरानी लींग छोडी जाय त्यारे अमु-

कने पोतानी पदवी आपवा वावत

नवो साधु, नवी साध्वी आचारंग सत्र

विसारे त्यारे केवा कारणे तेने आचा-

र्य वगेरे पदवी आपवी के न आपवी

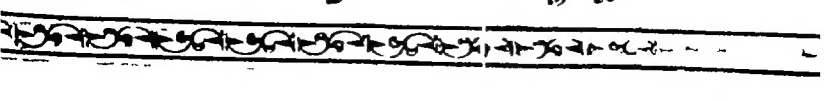
ते वावत

स्थिवर आचारंग सूत्र विसारी पछी

आचार्य पदवी १५-

१६

१७

विषय

२-३

वाचत

साधु सगाने त्या फेटका ज्ञानवाळा

साधु साधे जा दळे

सगले आहार पाणी साधु सगाने त्यां गया पछी कया
४ वी ९ आहार पाणी खरु शके ते वाचत

अविद्य १० वी १४ आचार्य उपाध्यायना अविद्य

१५-१६ गणावच्छेदकना अविद्य

(अमल) साधुने गा अमल साधुओने १ गढ ने १ बारणा
मर्मां रहेवा वाचत १७ बाळा गामर्मां केरी रीते एकदु रहेवु

ते वाचत

१८

अमल साधुओने पणा गढ ने पणा द-
रखामावाळा गामर्मा केरी रीते रहेवु

ते वाचत

साधु बहु सूत्रीने गा- बहु सूत्री साधुने घणा गढ ने घणा

विषय

मर्मां रहेवा वाचत १९

वाचत

वाचत

२०

बहु सूत्री साधुने एक गढ ने एक द
रखामावाळा गामर्मां एकळा रहेवा

वाचत

इस्तकर्म २१

मैयुन सेवे २२

गच्छर्मां केरी

२१-२४

साधु इस्त कर्म करे तेने मायबित

साधु मैयुन सेवे तेने मायबित

स्वराब आचारवाळी साध्वीने गच्छर्मां

पाछी सेवा वाचत

VII ७ मो खरेसो. बाने १०२ वी ११४ कुठ सूत्री २७

गच्छर्मां सेवा वाचत १ साध्वीप, साधुने शुळपाविना बीमा

मच्छनी साध्वीने गच्छर्मां न सेवा

वाचत

विषय.	बाबत.
” ८-९	साध्वीए साधुने पोताने अथ दिक्षा न देवी पण बीजा साधुने अथ देवी
विहार विकट देशमां १०	ध्वीए विकट जग्याए विहार न करवो
” ११	साधुए करवो
विकट देशमां प्रायश्चित्त	साधुने विकट देशमां जइ प्रायश्चित्त छेवुं कल्पे-साध्वीने विकट देशमां ग-याविना प्रायश्चित्त लेवुं कल्पे.
संज्ञाय विकाले १४-	साधु साध्वीए विकाले संज्ञाय न करवी
१५	साधुनी आज्ञाए साध्वीने करवी कल्पे.
संज्ञाय (असंज्ञायनी	साधु साध्वीए असंज्ञायनी वेळाए स-
वेळाए) १६-१७	ज्ञाय न करवी संज्ञायनी वेळाए करवी
संज्ञाय १८	साधुसाध्वीए पोताना शरीरनी अस-

विषय.	बाबत.
” २	साधुने पुछीने लेवा बाबत
” ३	साधुए, साध्वीने पुछीने के पुछ्या-विना बीजा गच्छनी साध्वीने गच्छमां लेवा बाबत
विसंभोगीपणुं साधुनुं ४	साधु साध्वीए, साधुनुं विसंभोगीपणुं मोढामोढ करवा बाबत
” साध्वीनुं ५	साधु साध्वीए, साध्वीनुं विसंभोगी-पणुं बीजा साध्वी साथे तेने कहैवरा-वीने करवा बाबत
दिक्षा ६	साधुए, साध्वीने पोताने अर्थ दिक्षा न देवी
” ७	साधुए साध्वीने बीजा साध्वीने अर्थ दिक्षा देवी

શ્રાપ્ત સક્ષાય ન કરવી પણ એક બીજાને
માંવળી વેલી.

૧૬વીં વપાવ્યાયની ૧૯ કેટલા વરસની દિસાવાળા સાધુને વપા-
વ્યાપપત્રું આપવું

૧૬વીં આચાર્યે વપા કેટલા વરસની દિસાવાળા સાધુસા-
ધીને આચાર્યે વપાવ્યાપત્રું આપવું.

કહેવર વરઠવવા સાધુસાધ્વીએ એક બીજાનું કહેવર
શાપત ૨૧ વરઠવવાની વિધી

સેનાન્તરનો આહાર સેનાન્તરના માટે આપેલ સ્યાનક્રમાં
૨૨ વરઠવાં તેનો આહાર સાધુએ ન સેવા
શાપત

” ૨૩ સેમાન્તરે વેલી નાલેલ સ્યાનક્રમાં

વરઠવા સાધુએ આહાર પાળી કોનો
છાંદવો તે શાપત

સ્યાનક્રમાં આજ્ઞા ૨૪ સ્યાનક્રમાં વરઠવાં પહેલાં કોની આજ્ઞા
સાધુએ માગવી

૧૫૫ રહેતા આજ્ઞા ૨૫ ૧૫૫ રહેતા આજ્ઞા માગવા શાપત
વેશ્યામાં રહેતાં આજ્ઞા કોઈ વેશ્યાના રાખાએ કાઢ કર્યો રોય
૨૬-૨૭ ત્યારે કોની આજ્ઞા સાધુએ માગવી

૫૫૫ ૮ મો વરેસો પાતું ૧૧૫ થી ૧૨૪ કૂલ સુઝો ૧૬
સેવા સંચારો ૧ સેવા સંચારો વર્ષાસ્તુ પહેલાંને પત્નો

સથ પછી સ્થિરની આજ્ઞા માગી
સેવા શાપત

” ૨-૩ ફક્કો સેવા સંચારો શ્રિયાલે વનલે
ને વર્ષાસ્તુમાં સેવા, શાપત

विषय.	बाबत.
४	सेजा संयारो स्थिरवास माटे लेवा
”	बाबत. जुओ शुद्धि पत्रक
उपगरण स्थिरना ५	स्थिरने शुं शुं उपगरण राखवा
	कल्पे ते बाबत
सेजा संयारो ६-७	सेजा संयारो पाढीयारो के सेजान्तरनो,
	मालवणीनी आझा मागीने लइ जवा
	बाबत
सेजा संयारो ८	उपलो सेजा संयारो पाछो आप्या
	पछी फरी आझा माग्या विना गाम न
	लइ जवा बाबत
स्यानक सेजा संयारो	स्यानक सेजा संयारो प्रथमयी आझा
९-१०	मागीने लेवा बाबत
सेजा संयारो ११	सेजा संयारो कोइ वखत लीधा पछी

उपगरण १२	आझा मागवा बाबत
	साधुने गाममां खातर अर्ये जता उप-
	गरण कोइ साधुं पढेले जडे तो शुं
	करवुं ते बाबत
१३-१४	वियार के विहार भूमिमां जतां के घ्रा-
”	मानुग्राम जतां रस्तामां उपगरण जडे
	तो शुं करवुं ते बाबत
१५	मर्यादायी अर्धीक उपगरण बीजा यका
”	खावा बाबत
उणोदरी तप १६	उणोदरी तप बाबत
IX ९ मो उदेसो-पावुं	१२५ थी १४६. कुल सूत्रो ४७
सेजान्तरनो आहार	साधुए सेजान्तरना परोणानो आहार
१ थी ४	लेवा बाबत

विषय

वाच्य.

॥ ५ पी ८ साधुप तेजान्तरना नोकरनो आहार
सेवा वाच्य

॥ ९ पी १६ साधुप तेजान्तरना सगानो आहार
३६ पी ३६ सेवा वाच्य
१

तेजान्तरनी दुकानो तेजान्तरनी नीलेनी दुकानो सेवां सेनो
नी चीनो याग होय ने याग न होय सेवा चीनो
सेवा वाच्य

१७ पी ३६ १७-१८ वेळनी १९-२० गोळनी,
२१-२२ करियाणानी २३-२४ कपडा
बेचवानी २५-२६ सुत्रनी. २७-२८
कपास के रानी २९-३० गांधीपणानी

विषय

वाच्य.

३१-३२ पीठाईनी. ३३-३४ रसोई
यानी ३५-३६ स्वापानी उपळी
दुकानोमांषी उपळी चीनो बहोरबा
वाच्य

परिषां साधुनी साधुनी पदिया
३७ पी ४०

मोय परिषा ४१-४२ मोय परिषा नानी ने मोदी
दात मन्न पाणीनी साधुने अन्न पाणीनी दात सेवा
४३-४४ वाच्य

अभिप्र साधुनो साधुनो अभिप्र
४५ पी ४७

४ १० मो जेसो पात्र १४७ पी १७४. 'कुळ सुत्रो ५३

विषय.

पट्टिमां १ थी १/४

व्यवहार ५

चौभंगी ६ थी २३

बाबत.

जब मध्य ने वज्र मध्य पट्टिमा

व्यवहार पांच प्रकारना

६ थी १३ पुरुषनी. १४-१५ आचार्य-

नी. १६ धर्माचार्यना अंतेवासीनी.

१७ अन्तेवासीनी १८-१९ धर्माचा-

र्यनी. २०-२१ धर्मना अन्तेवासीनी

२२-स्थिवर भूमिनी. २३ शिष्यनी भूमी

रुष्टु साधुने केटला वर्षे दिक्षा न

देवी ने देवी ते बाबत

साधुने नीचेना सूत्रो केटला वर्षे

भणाववा ते बाबत. २६-२७-२८

आचारंग. २९ सुयगंडांग. ३० दशा

दिक्षा लघु साधुनी

२४-२५

सूत्रो भणाववा

२६ थी ४२.

विषय.

स्तुतस्कंध वेद कल्प ने व्यवहार. ३१

ठांणागसमवायंग. ३२ भगवती.

३३ थी ३६ नानी मोटी विमान पवि

भक्ति विगेरे. ३७ चारणभावना. ३८

तेयणी सतक. ३९ आसी विष

भावना. ४० द्रष्टि विप भावना. ४१

द्रष्टि वाद. ४२ सर्व सूत्रो.

दस प्रकारनी वैयावच वावत

४४ आचार्यनी वैयावच. ४५ उपा-

ध्यायनी. ४६ स्थिवरनी. ४७ तपस्वीनी.

४८ शिष्यनी. ४९ रोगीनी. ५० साध-

र्मिक साधुनी. ५१ साधुना कुळनी. ५२

साधुना गणनी. ५३ साधुना संघनी.

वैयावच ४३

४४ थी ५३

अथवहारसूत्राणी अनुक्रमणिकाणी कक्षावारी

विषय	खोसो.	सूत्रो	विषय.	खोसो.	सूत्रो.
अतिव्यव (आचार्य)	१	१० बी १६	" (परिहारीने)	६	५-५
गणपत्येवकना)					१
अभिज्ञ	९	४५ बी ४०	" (छोनी पासे)	५	१९
आचार्य पदवी	२	२६	उपहारण (स्विकरना)	८	५
" (आचार्यसूत्र)			" (पदीगणक)	८	१२ बी १४
विद्यारे वी)	५	१५-१६-१७	" (अर्यादावी अपीक)	८	१५
आचार्य (ओइए)	३	११-१२	उद्योदरी तप	८	१६
आचार्य (काल करे वी)	४	११-१२	कसेवर (परउदवा वापव)	७	२१
आचार (स्विकर ने बीन क)			गणपती (फरी केवा)	१	२५ बी ३२
स्वीनो संपे करे स्वारे)	५	२१			३२-३३
आलोचना	१	१ बी २०			१
"	२	१-४	गणपती (फरी केवा)	२	६ बी २३

विषय.	उद्देश्यो.	सूत्रो.	विषय.	उद्देश्यो.	सूत्रो.
रोमीने)			देवमां साधुने रहेवानी	७	२६-२७
गच्छ (बीजायां जंघु	४	१८	राजानी आझा		
ज्ञान माटे)			पढिमा (साधुनी)	९	३७ यी ४०
गच्छमां (फरी लेवा बाबत)	६	२३-२४	पढिमा मोय	९	४१-४२
गच्छमां (लेवा बाबत)	७	१ यी ३	पढिमा	१०	१ यी १/४
गुरु सेवा (शिष्ये करवी)	४	२४	पंथे रहेता आझा लेवी	७	२५
गुरुचं शिष्य साथे वर्तन	४	२५	पदवी छप देवी	३	१ यी ८
गुरु करीने रहेचुं	४	२६ यी ३२	पदवी (दिसा मुकेल ने	३	९
गोराणी (काल कर्ये, बीजी	५	११ १२	तेज दीवसे)		
नीमबा बाबत)			पदवी (बहु सूत्रीने)	३	१०
चौभंगी	१०	६ यी २३	पदवी (मैथुन सेवनारने	३	१३ यी २२
दात (अन्न, पाणीनी)	९	४३-४४	फरी आपवा बाबत)		
दिसा (साधु साध्वीने	७	६ यी ९	पदवी (मृखा बोले तेने)	३	२३ यी २९
देवा बाबत)			पदवी (आचायनी अमुकने	४	१३ यी १४
दिसा (लघु साधुने)	१०	२४-२५	आपवा बाबत)		

विषय	पृष्ठो	सूत्रो
पद्मो गोरालीनी (अह)	५	११-१४
कने आपका बाबत)		
पद्मो (साधु ने क्या क्या	७	१९
कनी)		
पद्मो (साधु साप्पी ने)	७	२०
आचार्य उपपायनी)		
परिवार (आचार्य कनेने) ४		१ वी १०
परिवार (गोराली कनेने) ५		१ वी १०
परिवारिने (एकठा रहेहु)	१	२१ वी २४
ने वष)		
परिवारिने (प्रायवित)	२	५ ५/१
परिवारो (अपरिवारिने	२	२७ वी ३०
एकठा जमवा बाबत)		
प्रायवित	१	१ वी २०
"	१	२४ वी ३७

विषय.	पृष्ठो.	सूत्रो.
"	२	१७/१ वी ३२
"	"	१ वी ४
"	२	५-५/१
मैयुन (साधुए सेवानी		२४-२५
कषास)		
मैयुन सेवनारने प्रायवित	६	२२
पदी म्मसा (नव विसितने)	४	१५ वी १७
व्यवहार (पांच प्रकारे)	१०	६
विहट देखमां विहार	७	१०-११
विहट देखमां प्रायवित	७	१२-१३
विहट (स्विकरनी आकाशी)	४	१९ वी २३
विहटोमीपशु (साधु साप्पीने)	७	४-५
देवाप (समोमी साधुनी)	५	२०
देवावष (१० प्रकारनी)	१०	४५ वी ५३

विषय.	उद्देशो.	सूत्रो.
सूत्र (कयां केटली वये साधुने भणाववा)	१०	२६ यी ४२
सेजांतरनो आहार न लेवो ७ (स्थानकमां उत्तरवा माटे)		२२-२३
सेजांतरना परेणा सगा ९ वगेरेनो आहार लेवा वावत		१ यी १६ ३६ यी ३६ १ ४
सेजांतरनी दुकानोनी चीजो ९ लेवा वावत		१७ यी ३६
सेजा संयारो लेवा वावत ८		१ यी ४
सेजां संयारानी प्रयययी ८		६ यी ८
आज्ञा मागवी		
सेजां संयारो लीवा पछी ८		११
आज्ञा लेवी		
हस्तकर्म	६	२१

विषय.	उद्देशो.	सूत्रो.
सगा (ने त्यां साधुए जवा ६ वावत ने आहारपाणी लेवा वावत)	१ यी ९	
सझाय (विकाळे) ७	१४-१५	
सझाय (असझाय बलते ११	१६ यी १८	
न करवा वावत)	२४	
स्थानक (मां उत्तरता ७ पहेला आज्ञा लेवी)		
स्थानकनी (आज्ञा लेवी) ८	९-१०	
साधु (अभणने गाममां ६ रहेवा वावत)	१७-१८	
साधु (बहुसूत्रीने गाममां ६ रहेवा वावत)	१९-२०	
स्थिवर (आचारंग सूत्र ५ विसारे)	१८	

વ્યવહારસુત્તં.

પઠમો ઉદ્દેસઓ.

વ્યવહાર તે પ્રથતિ નિઘૃતિરૂપ કહીએ તે વ્યવહાર પાંચ વિધિએ છે તે માંહે મુખ્ય બે વિધિ કહી તેના નામ—
૧ આગમ વ્યવહારી તેના છ ભેદ કહ્યા ૧ કેવલજ્ઞાની । ૨ મનપર્વજ્ઞાની । ૩ અવધિજ્ઞાની । ૪ ચૌદપૂર્વિ । ૫ અભિન્ન
દશપૂર્વિ । ૬ નવપૂર્વિ ક્ષાદેરા.

૨ શ્રુત વ્યવહારી તે દશાશ્રુતકલ્પ, બૃહત્કલ્પ, વ્યવહાર ને નિસિથ વગરે છેદ સૂત્રના જાણ. શ્રુત વ્યવહારી અનેક ભેદ તે
આચારંગાદિકના જાણ જાણવા.

અર્થ ॥ ૧ ॥ જે. જેકોઈ । ખિ. સાધુ । મા. એક માસનું । પ. પરિહાર પ્રાયશ્ચિતનું । દ્વા. સ્થાનક । પ. અંગીકાર કરી ।
સેવીને । આ. આલોવતાં થકાં । અ. રહિત । પ. માયા (કપટ) રહિતપણે । આ. આલોવતો થકો । મા. એક માસનું પ્રાયશ્ચિત
આવે । પ. માયા (ધુતારાપણે) સહિત । આ. આલોવતા થકાને । દો. બે । મા. માસનું પ્રાયશ્ચિત આવે ॥ ૨ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૧ ॥ જે ત્રિકલૂ માસિયં પરિહારદુષ્ટાણં પન્નિસેવિત્તા આલોપજ્ઞા, અપલિગ્નશ્ચિય

આલોપમાણસ્સ માસિયં, પલિગ્નશ્ચિય આલોપમાણસ્સ દોમાસિયં ॥ ૨ ॥

माषार्थे ॥ १ ॥ वे कोइ साधु साष्ठी एक मासनु प्रायश्चित्तनुं स्थानरु अगीकार करीने सेवीने आलोचतो यको जो ते माया (कपट) रहित आलोचने सो एक मासनुं प्रायश्चित्त आने ने जो माया सहित आलोचनेो वे मासनु प्रायश्चित्त आवे ॥ १ ॥

आ बाबत उदाहरणे करी बसाये छे कोइ एक तापम फलादिकनो अर्थी यको अटवीने भिये पेठो, वेजे नञी किनारे हु एलो परछ दीवो ते पच्छनुं तापसे यसण कर्युं ते स्वोराक पाचन न यवाची क्षरीर जीर्ण थर्युं तेषार तापसे वैदनी सखाइ लीपी वैदे पुछ्युं के तमे हुं साधुं त्वारे कपट करी कपुंके में फळ स्वाभां छे वीछु काइ साधुं नवी वैदे तापसने घी पायुं पण तेयी रोग मटयो नहो पछी तापसे वैदनी करी सखाइ लेतां वैदे पुछ्युं के तमे हुं स्वापेल ते त्वरेस्वरु कहो ते वारे फरीने तापसे कपट रहित कपुंके में प्रच्छ भोगभ्यो छे ते पछी रेच बमन बगेरे उपचार करी रोग प्रमाभ्यो ए रीते वे साधु माया सहित आलोचने तेनी क्रिया सिद्ध न याय माया रहित आलोचना करे ते शुद्ध होय वेम वैदे तापसने शुद्ध कर्यो वेम आ धार्यक्यी बेच साधु साष्ठीवप तापसने प्रायश्चित्त रूपी बमन चिरचनादि दर्शने हुद करे वेम शुद्ध हुवा यका अन्य मरण व्याधि रहित मोक्षना अनंत सुख भोगये ॥

अर्थ ॥ २ ॥ वे कोइ । भि० साधु । दो० वे । मा० मासनुं । प० प्रायश्चित्तनुं । हा० स्थानरु । प० सेवीने । आ० आलोचतो यको । अ० रहित । प० माया रहित पणे (भगवोपपत्तो यको) । आ० आलोचतो वेदने । दो० वे । मा० मासनुं प्रायश्चित्त आवे । प० माया सहित (गोपयतो यको) । आ० आलोचने तो तेदने । ते० ब्रज । मा० मासनु प्रायश्चित्त आवे ॥ २ ॥

मूळपाठ ॥ २ ॥ जे भिक्षु दोमासिय परिहारद्वारा पनिसेविता आलोपह्ला, अपसिउच्चिय आलोपमाणस्स दोमासियं, पसिउच्चिय आलोपमाणस्स तेमासियं ॥ ३ ॥

भावार्थ ॥ २ ॥ जे कोइ साधु साध्वी बे मासनु प्रायश्चित्तनुं स्थानक सेवीने आलोवतो थको जो माया (कपट) रहित आलोवे तो बे मासनुं प्रायश्चित्त आवे ने जो माया कपट सहित आलोवे तो त्रण मासनुं प्रायश्चित्त आवे ॥ २ ॥

अर्थ ॥ ३ ॥ जे० जेकोइ । भि० साधु । ते० त्रण । मा० मासनुं । ५० प्रायश्चित्तनुं । द्वा० स्थानक । ५० सेवीने । आ० आलो-वतो थको । अ० अण । ५० गोपवतो थको एटले मायारहितपणे । आ० आलोवतो थको तेने । ते० त्रण । मा० मासनुं प्रायश्चित्त आवे अने । ५० माया सहित गोपवतो थको । आ० आलोवे तो तेने । चा० चार । मा० मासनुं प्रायश्चित्त आवे ॥ ३ ॥

मूळपाठ ॥ ३ ॥ जे त्रिक्खू तेमासियं परिहारट्ठाणं पन्निसेवित्ता आलोएज्जा, अपलिजश्चिय

आलोएमाणस्स तेमासियं, पल्लिउश्चिय आलोएमाणस्स चाउम्मासियं ॥ ३ ॥

भावार्थ ॥ ३ ॥ जे कोइ साधु साध्वी त्रण मासना प्रायश्चित्तना स्थानकने सेवीने आलोवतो थको माया कपट रहित आलोवे तो तेने त्रण मासनुं प्रायश्चित्त आवे ने माया सहित आलोवे तो चार मासनुं प्रायश्चित्त आवे ॥ ३ ॥

आ उपर एक उदाहरण कहे छे. जेम कोइएक शूरवीर पुरुषने संग्राममां घणा शस्त्र लाग्या तेथी दुखी यतां वैदने बोलाव्यो. वैदे जे जग्याए शस्त्र वताव्यां ते जग्याएथी शस्त्र बहार काढी साजो कर्यो पण ते शूरवीरे शस्त्र काढतां दुःखनी पीडाने लीधे एक शस्त्रनी जग्या वतावी नही. ते शस्त्र शरीरनी अंदर रहेवाथी दुर्बल थतो होवाथी फरी वैदने बोलावी ते शस्त्रनी जग्या वतावी, शस्त्र बहार कढाव्युं ते पछी ने शूरवीर बलवान थयो, तेम आचार्यरुपीं वैद जे आलोयणा दीए ते साधु शुद्ध रीते

आलोण्यां यदा साधु द्रव्ययुक्तीं सरीरे ने भाष्य यकीं ज्ञान, दर्शन, चारित्र्य ने रूप संयमे करी बळवंत होय एवी रीते शुद्ध
माओपणाने श्रुतीर जाणवो ॥

अर्थ ॥४॥ जे० वेळो० । मि० साधु । चा० चार । मा० मासनु । ५० प्रायश्चित्त । द्वा० स्थानक । ५० सेपीने । आ०
आयोबनो यको । म० रश्मि । १० माया रश्मि । आ० आलोये सो तेने । चा० चार । मा० मासनु प्रायश्चित्त । ५० माया
सहित । मा० आलोये हो । १० पांच । मा० मासनु प्रायश्चित्त आवे ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ४ ॥ जे निक्खु वाउम्मासियं परिहारद्वारा पस्सिसेविचा आलोपद्धा, अपस्सि-
उच्चिय आलोपमाणस्स वाउम्मासिय, पस्सिउच्चिय आलोपमाणस्स पच्चमा
सिय ॥ ४ ॥

भाषार्थ ॥४॥ जे कोइ साधु साध्वी चार मासनु प्रायश्चित्तुं स्थानक सेवीने आलोपवतो यको मायारहित आलोये सो चार
मासनु प्रायश्चित्त पामे ने माया सहित आलोये हो पांच मासनु प्रायश्चित्त पामे ॥ ४ ॥

आ उपर एक उदाहरण करे छे एक नगरां ये माळी रहेता हवा. मोहोसन्ने विधसे पागपायी फळ फुल आख्या तेमांयी
एक फळ फुल राजमार्गे न वेचवा फाडवां सवाही राख्वा तेने कोइ साय फळयो नही ने बीजा माळीए प्रगट रस्तामां फळ फुल
वेचवा आख्या ते फळ फुलना वेचाणवी लाय पाम्यो तेम जे मूळ गुण वस्तर गुण विरोधे ते प्रगट निर्वाण फळ न पामे ने
ते मूळ गुण वस्तर गुण शुद्ध रीते भविचार रहिन पाळे ते मुक्तिफळ पामे ॥

अर्थ ॥५॥ जे. जे कोइ । भि. साधु । पं. पांच । मा. मास योग्य । प. पायश्चित्तुं । द्वा. स्थानक । प. सेवीने । आ. आलोवे तो । अ. रहित । प. मायारहितपणे । आ. आलोवे तो । पं. पांच । मा. मासनुंज प्रायश्चित्त पामे । प. मायासहित । आ. आलोवे तो ते आलोवताथकाने । छ. छ । मा. मासनुं प्रायश्चित्त आवे ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ जे चिक्खू पञ्चमासियं परिहारट्टाणं पन्निसेवित्ता आलोएज्जा, अपलि-
उच्चिय आलोएमाणस्स पञ्चमासियं, पलिउच्चिय आलोएमाणस्स छम्मा-
सियं ॥ ५ ॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ जे कोइ साधु साध्वी पांच मासना प्रायश्चित्तुं स्थानक सेवीने आलोवतोथको मायारहितपणे आलोवे तो ते आलोवतां थकाने पाच मासनुंज प्रायश्चित्त पामे ने मायासहित आलोवे तो ते आलोवतां थकाने छ मासिक प्रायश्चित्त आवे ॥ ५ ॥

अर्थ ॥६॥ ते. तेथी । प. उपरांत । प. मायासहित । वा. अथवा । अ. मायारहितपणे । वा. वळी । ते. तेने । चे. वळी । छ. छ । मा. मास ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ तेण परं पलिउच्चिए वा अपलिउच्चिए वा ते चेव ठम्मासा ॥ ६ ॥

भावार्थ ॥६॥ ते उपरांत मायासहितपणे के मायारहितपणे आलोवे ते वन्नेने पण छ मासनुं प्रायश्चित्त आवे ॥ ६ ॥

॥ કેમકે છ માસ સુપરીત પ્રાયશ્ચિત નથી બે બે તીર્યકને બેઠલો તપ પોતાને થારે કર્યો તે સુપરીત પ્રાયશ્ચિત નથી પણ નવન આખી પટલે એકમાર દોષ સેવવા આખી અધિકાર કર્યો હવે ઘડુ વચન આખી પટલે ઘડુમાર દોષ સેવવા આખી અધિકાર કરે છે ॥

અર્થ ॥૭॥ બે બે કોર ॥ મિ સાધુ ॥ ૪ ઘળીવાર દુષણ સમાધી ॥ મિ ઘલી ॥ મા એકમાસનું ॥ ૫ પ્રાયશ્ચિતનું ॥ મા સ્થાનક ॥ ૫ સેવીને ॥ આ માલોચવો ઘકો ॥ ૪ માયારહિત ॥ આ આલોચવો ॥ મા એક માસનું પ્રાયશ્ચિત આવે ॥ ૫ માયા સરિત ॥ આ માલોચવાને ॥ દો બે ॥ મા માસનું પ્રાયશ્ચિત આવે ॥ ૭ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૭ ॥ જે ત્રિક્તૂ ઘડુતો મિ માસિયં પરિહારઠાણ પદિસેવિત્તા આલોપજ્ઞા,
અપસિઠિચિય આલોપમાણસ્ત માસિયં, પલિઠિચિય આલોપમાણસ્ત દોમા
સિય ॥ ૭ ॥

માધાર્ય ॥૭॥ જે કાર સાધુ સાધ્વી જાણે જાણે ઘળીવાર દોષ સમાધી એક માસનું પ્રાયશ્ચિતનું સ્થાનક સેવીને આલોચવો ઘકો માયા રહિત માલોચે લો એક માસનું પ્રાયશ્ચિત આવે ને માયા સરિત આલોચવો ને માસનું પ્રાયશ્ચિત આવે ॥ ૭ ॥

અર્થ ॥૮॥ બે બે કોર ॥ મિ સાધુ ॥ ૪ ઘળીવાર દુષણ સમાધે લો ॥ મિ ઘલી ॥ દો બે ॥ મા માસનું ॥ ૫ પ્રાયશ્ચિતનું ॥ મા સ્થાનક પામી ॥ ૫ સેવીને ॥ આ માલોચે લો ॥ માલોચવો ઘકો ॥ ૪ માયારહિતપણે ॥ આ માલોચવો

થકો । દોઁ બે । માઁ માસનું પ્રાયશ્ચિત આવે । ૫૦ માયાસહિતપ્પે । આઁ આલોવતા થકાને । તેઁ ત્રણ । માઁ માસનું પ્રાયશ્ચિત આવે ॥ ૮ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૮ ॥ જે ત્રિક્ષૂં બહુસો વિ દોમાસિયં પરિહારદ્વાણં પરિસેવિત્તા આલોપ્ત્તા,
અપલિત્તિય આલોપ્માણસ્સ દોમાસિયં, પલિત્તિય આલોપ્માણસ્સ તે-
માસિયં ॥ ૮ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૮ ॥ જે કોઈ સાધુ સાધ્વી ઘણીવાર દૂષણ લગાડીને બે માસનું પ્રાયશ્ચિતનું સ્થાનક સેવીને આલોવતો થકો માયારહિત આલોવે તો બે માસનું ને માયા સહિત આલોવે તો ત્રણ માસનું પ્રાયશ્ચિત પામે ॥ ૮ ॥

અર્થ ॥ ૯ ॥ જેઁ જે કોઈ । ખિઁ સાધુ । ૬૦ ઘણીવાર દૂષણ લગાડીને । વિઁ વ્હી । તેઁ ત્રણ । માઁ માસનું । ૫૦ પ્રાયશ્ચિતનું । દ્વાઁ સ્થાનક । ૫૦ સેવીને । આઁ આલોવતો થકો । અઁ માયારહિત । આઁ આલોવતો । તેઁ ત્રણ । માઁ માસનું ને । ૫૦ માયાસહિત । આઁ આલોવે તો । ચાઁ ચાર । માઁ માસનું પ્રાયશ્ચિત આવે ॥ ૯ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૯ ॥ જે ત્રિક્ષૂં બહુસો વિ તેમાસિયં પરિહારદ્વાણં પરિસેવિત્તા આલોપ્ત્તા,
અપલિત્તિય આલોપ્માણસ્સ તેમાસિયં, પલિત્તિય આલોપ્માણસ્સ ચાઉ-
મ્માસિયં ॥ ૯ ॥

माषार्थ ॥९॥ वे कोइ साधु साष्ठी घणीबार दूषण लगादीने बन्नी व्रण मासनुं मायबितनुं स्यानरु सेवीने आलोपतो
थको मायारहितपने आलोवे तो व्रण मासनु ने पाया सहिव आलोये सो बार मासनुं मायबित पाये ॥ ९ ॥

अर्य ॥ १० ॥ जे० जे० कोइ । धि० साधु साध्वी । व० घनीनार वृषण रूपाहीने । बि० बन्नी । घा० वार मासनु ।
 प० मायधितनु । हा० स्यानक । प० सेवीने । आ० आसोवे । आलोपवो यको । अ० मायारहितपणे । आ० आलोपवो
 यको । वा० वार । मा० मासनु ने । प० मायसरित । आ० आलोपवो आलोपवा यकाने । प० पांच । मा० मासनु प्राय
 धित वामे ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ जे जिक्खू धनुसो वि वाठम्मासिय परिहारट्ठाणं पन्निसेविच्चा आखो
एज्जा, अपखिउच्चिय आखोएमाणस्त वाउम्मासिय, पखिउच्चिय आखोएमा
णस्त पच्चमासियं ॥ १० ॥

भावार्थ ॥ १० ॥ जे कोइ सायु साध्वी पर्णु दूषण सेवीने चार मासनुं मायबिसनुं स्थानक सेवीने आसाये आछोबवो
 यको जो माया रदिवपमे आसोवे तो चार मासनुं ने माया सहित आसोवे तो पांच मासनुं प्रायचित्त पागे ॥ १० ॥

मर्ये ॥ ११ ॥ जे० जे कोइ । भि० साधु । ब० घणीवार दोष सुगढे । बि० बन्नी । पं० पंच । मा० मासनु । प० प्रापधितनु । द्वा० स्यानक । प० सेपीने । आ० आसोवे । आलोपतो बको । अ० पायारहित बको । आ० आलोपतो बको ।

૫૦ પાંચ । મા૦ માસનું ને । ૫૦ માયાસહિતપણે । આ૦ આલોવતા થકાને । છ૦ છ । મા૦ માસનું પ્રાયશ્ચિત આવે ॥ ૧૧ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૧૧ ॥ જે ત્રિક્સૂં બહુસો વિ પશ્ચમાસિયં પરિહારદ્વાણં પન્નિસેવિત્તા આલોપજ્ઞા,
અપલિઝિશ્ચિય આલોપમાણસ્સ પશ્ચમાસિયં, પલિઝિશ્ચિય આલોપમાણસ્સ હમ્મા-

સિયં ॥ ૧૧ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૧ ॥ જે કોઈ સાધુ સાધ્વી ઘળીવાર દૂષણ લગાડીને વ્હી પાંચ માસનું પ્રાયશ્ચિતનું સ્થાનક સેવીને આલોવે,
આલોવતો થકો માયારહિત આલોવે તો પાંચ માસનું પ્રાયશ્ચિત આવે ને માયાસહિત આલોવે તો છ માસનું પ્રાયશ્ચિત
આવે ॥ ૧૧ ॥

અર્થ ॥ ૧૨ ॥ તે૦ તે । ૫૦ ઉપરાંત । ૫૦ માયાસહિતપણે । વા૦ અથવા । અ૦ રહિત । ૫૦ માયા (રહિત) પળે ।
વા૦ વ્હી । તે૦ તેને । ચ૦ પળ । છ૦ છ । મા૦ માસનું પ્રાયશ્ચિત આવે ॥ ૧૨ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૧૨ ॥ તેણ પરં પલિઝિશ્ચિ વા અપલિઝિશ્ચિ વા તે ચેવ હમ્માસા ॥ ૧૨ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૨ ॥ તેથી ઉપરાંત માયાસહિત કે માયારહિતપણે આલોવે તોપણ છમાસનું પ્રાયશ્ચિત આવે, છ માસ ઉપરાંત
પ્રાયશ્ચિત નથી. જેમ પ્રથમ કહું તેમ જે તીર્થકરને વારે જેટલો ઉત્તકુદ્યો તપ તે ઉપરાંત પ્રાયશ્ચિત નથી ॥ ૧૨ ॥ હવે સર્વનું
મેલું પ્રાયશ્ચિત કહે છે.

अर्धे ॥ १३ ॥ वे० वे० डो० । यि० साधु । मा० एक मासनु । बा० अयबा । दो० वे । मा० मासनु । बा० अयना । ते०
 व्रण । मा० मासनु । बा० अयबा । चा० चार । मा० मासनु । बा० अयबा । प० पांच । मा० मासनु । बा० बळी । प० पटला
 पूर्वोक्त । प० प्रायश्चित्तना । द्वा० स्थानकमोर्देतु । अ० अनेरु । प० प्रायश्चित्तनु । द्वा० स्थानक । प० सेरीने । आ० आ
 लोवेते । अ० मायारहितपणे । आ० आलोवेतो यको वेने । मा० एक मासनु । बा० अयबा । दो० वे । मा० मासनु । बा०
 अयबा । ते० व्रण । मा० मासनु । बा० अयबा । चा० चार । मा० मासनु । बा० अयबा । प० पांच । मा० मासनु । बा०
 बळी प्रायश्चित्त आने । प० माया सहित । आ० आलोवेतो । दो० वे । मा० मासनु । बा० अयबा । ते० व्रण । मा० मास
 नु । बा० अयबा । चा० चार । मा० मासनु । बा० अयबा । प० पांच । मा० मासनु । बा० अयबा । उ० छ । मा० मास
 नु । बा० बळी प्रायश्चित्त आने । ते० वे । प० चपरांत । प० माया सहित । बा० बळी । अ० माया सहित । बा० बळी । वे०
 वेने । वे० बळी । उ० छ । मा० मासनु प्रायश्चित्त आने । छ मास चपरांत प्रायश्चित्त नवी ॥ १३ ॥

मूळपाठ ॥ १३ ॥ जे निक्खु मासिय वा दोमासियं वा तेमासिय वा चाउम्मासिय वा

पच्चमासियं वा पप्पसिं परिहारट्टाणण अन्नयर परिहारट्टाण पट्टिसेवित्ता
 आलोपक्का, अपट्टिउच्चिय आलोपमाणस्स मासिय वा दोमासिय वा तेमा-
 सिय वा चाउम्मासिय वा पच्चमासिय वा पट्टिउच्चिय आलोपमाणस्स दोमा-

सियं वा तेसासियं वा चाउम्मासियं वा पञ्चमासियं वा छम्मासियं वा. तेण
परं पल्लिउच्चिए वा अपल्लिउच्चिए वा ते चेव छम्मासा ॥ १३ ॥

भावार्थ ॥ १३ ॥ जे कोइ साधु साध्वी एक मास, बे मास, त्रण मास, चार मास, पाच मासनुं एटला पूर्वोक्त प्रायश्चित्तनुं स्थानक मांहेलुं कोइ (गमे ते) प्रायश्चित्तनुं स्थानक सेवीने आलोवे तेने एक मासनुं, बे मासनुं, त्रण मासनुं, चार मासनुं, पांच मासनुं प्रायश्चित्त आवे, पण जो माया सहित आलोवे तो तेने बे मास, त्रण मास, चार, पांच ने छ मासनुं प्रायश्चित्त आवे, ते उपरांत माया सहित के माया रहितपणे आलोवता थकाने पण छ मासनुं प्रायश्चित्त आवे. छ मास उपरांत प्रायश्चित्त नथी ॥ १३ ॥

अर्थ ॥ १४ ॥ जे० जेकोइ । भि० साधु । व० घणीवार दूषण लगाडीने । वि० वळी । मा० एक मासनुं । वा० अथवा । व० घणीवार दूषण लगाडीने । वि० वळी । दो० बे । मा० मासनुं । वा० अथवा । व० घणीवार दूषण लगाडीने । वि० वळी । ते० त्रण । मा० मासनुं । वा० अथवा । व० घणीवार दूषण लगाडीने । वि० वळी । मा० मासनुं । वा० अथवा । व० घणीवार दूषण लगाडीने । वि० वळी । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० वळी । ए० एहवा कहा छे ते । प० प्रायश्चित्तना । द्वा० स्थानक मांहेलुं । अ० अनेरुं । प० प्रायश्चित्तनुं । द्वा० स्थानक । प० सेवीने । आ० आलोवे । तेमां । अ० माया रहित । आ० आलोवतो थको । मा० एक मासनुं । वा० अथवा । दो० बे । मा० मासनुं । वा० अथवा । ते०

ઢળ । માં માસનું । શાં અથવા । શાં ચાર । માં માસનું । શાં અથવા । વેં વાંચ । માં માસનું પ્રાપ્તિત । શાં
 શ્ચી આવે । વળ શો । વેં માયા સહિતપણે । આં આલોવે તો । શોં વે । માં માસનું । શાં અથવા । તેં પ્રણ । માં
 માસનું । શાં અથવા । શાં ચાર । માં માસનું । શાં અથવા । વેં વાંચ । માં માસનું । શાં અથવા । ઉં છ । માં
 માસનું । શાં શ્ચી પ્રાપ્તિત આવે । તેં તે । વેં ઉપરાંત । વેં માયા સહિત । શાં અથવા । અં માયા રહિત પળે ।
 શાં શ્ચી । તેં તેને । વેં શ્ચી । ઉં છ । માં માસનું પ્રાપ્તિત આવે ॥ ૧૪ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૧૪ ॥ જે મિથ્યુ વહુતો વિ માસિય વા વહુતો વિ દોમાસિયં વા વહુતો વિ
 તેમાસિયં વા વહુતો વિ શ્ચમાસિયં વા વહુતો વિ પચ્ચમાસિય વા વપ્પસિં
 પરિહારદ્વાણ અમ્મયર પરિહારદ્વાણ પદિસેવિચ્ચા આલોપહ્ઠ્ઠા, અપલિઠચ્ચિય
 આલોપમાણસ્સ માસિય વા દોમાસિય વા તેમાસિયં વા શ્ચાઠ્ઠમાસિય વા
 પચ્ચમાસિય વા, પલિઠચ્ચિય આલોપમાણસ્સ દોમાસિયં વા તેમાસિયં વા શ્ચા
 ઠ્ઠમાસિયં વા પચ્ચમાસિય વા છમાસિયં વા તેણ પરં પલિઠચ્ચિય વા અપલિ-
 ઠચ્ચિય વા તે શ્ચેવ છમાસા ॥ ૧૪ ॥

भावार्थ ॥ १४ ॥ जे कोइ साधु साध्वी घणीवार दूषण लगाडीने एक मासनुं, बे मासनुं, त्रण मासनुं, चार मासनुं, पांच मासनुं एटलां पूर्वोक्त प्रायश्चितनां स्थानक मांहेलुं गमे ते प्रायश्चितनुं स्थानक सेवीने आलोवे तेने माया रहित आलोवतां थकाने एक मासनुं, बे मासनुं, त्रण मासनुं, चार मासनुं, पांच मासनुं प्रायश्चित आवे ने माया सहित आलोवे तो बे मासनुं, त्रण मासनुं, चार मासनुं, पांच मासनुं, छ मासनुं प्रायश्चित आवे, ते उपरांत माया सहित के माया रहित आलोवे तो पण तेने छ मासनुं प्रायश्चित आवे. (छ मास उपरांत आलोयणा नथी) ॥ १४ ॥ हवे झाझेरा दोष सेववा आश्री कहे छे.

अर्थ ॥ १५ ॥ जे० जे कोइ । भि० साधु । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । सा० कांईक अधिक । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । सा० कांईक अधिक । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० वळी । ए० ए पूर्वे कहा ते । प० प्रायश्चितनुं । डा० स्थानक मांहेलुं । अ० अनेरुं । प० प्रायश्चितनुं । डा० स्थानक । प० सेवीने । आ० आलोवे । अ० माया रहितपणे । आ० आलोवता थकाने । चा० चार । मा० मासनुं प्रायश्चित आवे । वा० अथवा । सा० झाझेरुं । चा० चार । मा० मासनुं । प्रायश्चित आवे । वा० अथवा । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । सा० झाझेरुं । पं० पांच । मा० मासनुं प्रायश्चित आवे । वा० वळी । प० माया सहित । आ० आलोवतो थको । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । सा० झाझेरुं । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । छ० छ । मा० मासनुं । वा० वळी । ते० ते । प० उपरांत । प० माया सहित । वा० अथवा । अ० माया रहित सेवे । वा० तोपण । ते० तेने । चे० वळी । छ० छ । मा० मास ॥ १५ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૧૫ ॥ જે જિજ્ઞસુ ચાહમ્માસિય વા સાદેરેગચાહમ્માસિય વા પચ્ચમાસિય વા સાદેરેગપચ્ચમાસિય વા ધરપસિં પરિહારટ્ટાણાણં અમ્મયરં પરિહારટ્ટાણં પન્નિસેવિન્ના આહોપજ્ઞા, અપલિહિચ્ચિય આહોપમાણસ્સ વાહમ્માસિય વા સાદેરેગચાહમ્માસિય વા પચ્ચમાસિય વા સાદેરેગપચ્ચમાસિય વા, પલિહિચ્ચિય આહોપમાણસ્સ પચ્ચમાસિય વા સાદેરેગપચ્ચમાસિય વા હમ્માસિય વા, તેણ પરં પલિહિચ્ચિય વા અપલિહિચ્ચિય વા તે સેવ હમ્માસા ॥ ૧૫ ॥

માનાર્થ ॥ ૧૫ ॥ જે કોઈ સાધુ સાધ્વી ચાર માસનું અથવા ચાર માસથી કાઠક અધિક અથવા પાંચ માસનું અથવા પાંચ માસથી કાઠક અધિક ૫ પૂર્વે કહ્યા તે પ્રાયશ્ચિત્તના સ્થાનક યોગે તે પ્રાયશ્ચિત્તના સ્થાનક સેવીને આહોવે તેમાં માયા રહિત આહોવે તો ચાર માસનું, ચાર માસ કામોરાનું, પાંચ માસનું, પાંચ માસ કામોરાનું પ્રાયશ્ચિત્ત આવે, પણ જો માયા સહિત આહોવે તો પાંચ માસનું, પાંચમાસ કામોરાનું અથવા છ માસનું પ્રાયશ્ચિત્ત આવે તે ઉપરાંત માયા સહિત કે માયા રહિત આહોવે તો છ માસનું પ્રાયશ્ચિત્ત આવે (છ માસ ઉપરાંત આહોપમાણનું પ્રાયશ્ચિત્ત નથી) ॥ ૧૫ ॥
 રવે લોપનું શુદ્ધચતુષ્પદ કરે છે

અર્થ ॥ ૧૬ ॥ જે કોઈ ૧ મિં સાધુ ૧ મિં ધર્મીવાર લોપ લગાવીને ૧ મિં બની ૧ વાં ચાર ૧ માં માસનું ૧ માં

અથવા । વ૦ ઘળીવાર । વિ૦ વલી । સા૦ જ્ઞાફેરું । ચા૦ ચાર । મા૦ માસનું । વા૦ અથવા । વ૦ ઘળીવાર । વિ૦ વલી ।
 પં૦ પાંચ । મા૦ માસનું । વા૦ અથવા । વ૦ ઘળીવાર । વિ૦ વલી । સા૦ જ્ઞાફેરું । પં૦ પાંચ । મા૦ માસનું । વા૦ વલી ।
 પ૦ ૫ પાછલ કહ્યા તે । પ૦ પ્રાયશ્ચિતના । દ્વા૦ સ્થાનક । અ૦ અનેરા । પ૦ પ્રાયશ્ચિતના । દ્વા૦ સ્થાનક । પ૦ સેવીને । આ૦
 આલોવે । અ૦ માયા રહિત । આ૦ આલોવે તો । ચા૦ ચાર । મા૦ માસનું । વા૦ અથવા । સા૦ જ્ઞાફેરું । ચા૦ ચાર । મા૦
 માસનું । વા૦ અથવા । પં૦ પાંચ । મા૦ માસનું । વા૦ અથવા । સા૦ જ્ઞાફેરું (ઘણું) । પં૦ પાંચ । મા૦ માસનું । વા૦ અ-
 થવા । પ૦ માયા સહિત । આ૦ આલોવેતો । પં૦ પાંચ । મા૦ માસ । વા૦ અથવા । સા૦ ઘણું જ્ઞાફેરું । પં૦ પાંચ । મા૦
 માસ । વા૦ અથવા । છ૦ છ । મા૦ માસ । વા૦ વલી । તે૦ તે । પ૦ ઉપરાંત । પ૦ માયા સહિત । વા૦ અથવા । અ૦ માયા
 રહિતપણે । વા૦ વલી । તે૦ તે સાધુને । ચે૦ વલી । છ૦ છ । મા૦ માસ ॥ ૧૬ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૧૬ ॥ જે ત્રિક્તૂ બહુસો વિ ચાઉમ્માસિયં વા બહુસો વિ સાફેરગચાઉમ્મા-

સિયં વા બહુસો વિ પશ્ચમાસિયં વા બહુસો વિ સાફેરગપશ્ચમાસિયં વા ૧૧સિ
 પરિહારદ્વાણાં અન્નયરં પરિહારદ્વાણં પલિસેવિત્તા આલોપ્પજ્ઞા, અપલિઉશ્ચિય
 આલોપ્પમાણસ્સ ચાઉમ્માસિયં વા સાફેરગચાઉમ્માસિયં વા પશ્ચમાસિયં વા
 સાફેરગપશ્ચમાસિયં વા, પલિઉશ્ચિય આલોપ્પમાણસ્સ પશ્ચમાસિયં વા સાફેરગ-

પચ્ચમાસિય વા છમ્માસિય વા, તેળ પરં પહિંડિચ્ચિણ વા અપહિંડિચ્ચિણ વા તે
 વેવ છમ્માસા ॥ ૧૬ ॥

માર્ગ ॥ ૧૬ ॥ જે કોઈ સાધુ સાધ્વી ઘળીયાર દૂષણ સ્મારીને પાર માસનું, કાંઈ ક્ષામેરં ચાર માસનું, પાંચ માસનું,
 ક્ષામેરં (પર્ણ) પાંચ માસનું, ૫ પાછઙ્ક કહ્યા તે પ્રાયશ્ચિત્તના સ્વાનકો મારિહું અનેરં પ્રાયશ્ચિત્તનું સ્વાનક સેવીને આહોવે
 તેમાં માયા રહિસપણે આહોવતા ચક્રા ચાર માસનું, ક્ષામેરં ચાર માસનું, પાંચ માસનું, ક્ષામેરં પાંચ માસનું પ્રાયશ્ચિત્ત આવે
 અને જો માયા સહિત આહોવે તો પાંચ માસનું, ક્ષામેરં પાંચ માસનું, છ માસનું પ્રાયશ્ચિત્ત આવે, તે હપરાંત માયા સહિત કે
 માયા રહિત ૫મે આહોવતાં ચક્રાં તે સાધુ સાધ્વીને નિમે છ માસનું પ્રાયશ્ચિત્ત આવે (છ માસ હપરાંત પ્રાયશ્ચિત્ત નથી) ॥૧૬॥

મર્ચ ॥ ૧૭ ॥ જે વેકાઈ । મિં સાધુ । વાં વાર । માં માસનું । વાં અથવા । સાં ક્ષામેરં । વાં વાર । માં
 માસનું । વાં અથવા । વં પાંચ । માં માસનું । વાં અથવા । સાં ક્ષામેરં । વં પાંચ । વાં માસનું । વાં વહ્ની । ૫૦
 ૫ પાછઙ્ક કહ્યા તે । ૫૦ પ્રાયશ્ચિત્તના । હાં સ્વાનકો મારિહું । અં વીરું । ૫૦ પ્રાયશ્ચિત્ત । હાં સ્વાનક । ૫૦ સેવીને ।
 માં આહોવે । અં માયા કપ્પટ રહિત ૫મે । આં આહોવતો । ટં (સંપ સમસ) પરિહાર ત્યને વિષે । ટં સ્યાપે । ૬૦
 કરશે । વેં વૈયાવચ કરવા સ્વાપીને । ટં પ્રાયશ્ચિત્તને વિષે સ્યાપેછ તે સાધુ । મિં વહ્ની । ૫૦ વહ્ની પ્રાયશ્ચિત્ત સ્મારે સેવે ।
 સેં તે । મિં વહ્ની । ૬૦ સંપૂર્ણ પ્રાયશ્ચિત્ત સ્મારે તો । ૬૦ તેજ પરિહાર તપમાં । માં આરોપતો । સિં હોય । ૫૦ જે
 દોષ પ્રથમ પડેલા । ૫૦ હામ્યો હોય તે । ૫૦ પ્રથમ પડેલો । માં આહોવે । ૫૦ પ્રથમ જે દોષ । ૫૦ હામ્યો હોય તે । ૫૦

પછી । આં આલોવે । પ૦ પહે । પ૦ દોપ લાગ્યો હોય તે । પ૦ પેહેલાં । આં આલોવે । પ૦ પછી । પ૦ દોપ લાગ્યો હોય તે । પ૦ પછી । આં આલોવે । અં (એ સર્વ અપરાધ આલોવશું એવો પૂર્વે સંકલ્પ કરે) પણ માયા ન ચિતવે । અં પછી આલોવવાની વેઢાએ પણ ન ગોપવે । અં આલોવ્યા પેહેલા માયા રહિત ચિતવે પછી । પ૦ આલોવતી વેઢા માયા સહિત આલોવે । પ૦ આલોવ્યાં પહેલાં માયા સહિત ચિતવે । અં પછી આલોવતાં થકા માયા રહિતપણે આલોવે । પ૦ આલોવતાં પહેલાં માયા સહિત ચિતવે । પ૦ પછી આલોવતો થકો માયા સહિત આલોવે । અં આલોવ્યા પહેલાં માયા રહિત ચિતવે । ૨૦ પછી આલોવવાની વેઢાએ પણ ન ગોપવે । આં એની રીતે આલોવતો થકો તે આલોવ્યા પછી । સં સર્વ । એં એ પાપ । સં આપણા । કં કીધા કર્મરૂપ તે પ્રાયશ્ચિત । સાં એકઠો કરીને પ્રાયશ્ચિત આપે । જેં જે કોઈ સાધુ । એં એમ પૂર્વોક્ત । પ૦ ઘણા માસની પ્રાયશ્ચિતની રચનાએ સ્થાવ્યો તે । પ૦ સ્થાવ્યો થકો । નિં હેછો પ્રાયશ્ચિત તપ । સં કરતો થકો । પ૦ કોઈએક વઢી પ્રાયશ્ચિત લગાડે વઢી । સેં તે । વિં વઢી । કં પ્રાયશ્ચિત સંપૂર્ણ સર્વ । તં ત્યાં પરિહાર તપ માંહિ । આં આરોપવો । સિં હોય ॥ ૧૭ ॥

મૂઢપાઠ ॥ ૧૭ ॥ જે જિવસૂં ઘાનમ્માસિયં વા સાદરેગ્ગાઠમ્માસિયં વા પચ્ચમાસિયં વા

સાદરેગપચ્ચમાસિયં વા એસિં પરિહારદુણાણં અન્નયરં પરિહારદુણં પન્નિસે-
 વિત્તા આલોએજ્ઞા, અપલિજશ્ચિય આલોએમાણે ઠવાણિજં ઠવદ્ધત્તા કરણિજ્ઞં

वेयावन्नियं तच्चिप वि पन्निसेविचा से वि कसिणे तत्थेव आरुहेयवे सिया
 पुर्वि पढिसेविद्य पुर्वि आलोइयं, पुर्वि पढिसेविद्यं पच्छा आलोइय, पच्छा पढि
 सेविद्य पुर्वि आलोइय, पच्छा पन्निसेविद्यं पच्छा आलोइय अपलिउच्चिप अप
 लिउच्चिप, अपलिउच्चिप पलिउच्चिप, पलिउच्चिप अपलिउच्चिप, पलिउच्चिप
 पलिउच्चिप अपलिउच्चिप अपलिउच्चिप आलोपमाणस्स सव्वमेयं सकय साह-
 गिय जे ययाप पट्टवणाप पट्टविप निविसमाणे पढिसेवेइ से वि कसिणे तत्थेव
 आरुहेयवे सिया ॥ १७ ॥

भावार्थ ॥ १७ ॥ जे कोइ साधु साध्वी चार मासतु, द्वात्रिंशं चार मासतु, पांच मासतु, द्वात्रिंशं पांच मासतु ए पा-
 ण्ड कटु ते मापचित्ततु स्यान्न मीहेतुं अनेरं (बीजु) मापचित्ततु स्यान्न सेपीने आलोवे, माया ररित आलोयता यका सकळ
 संपत्ती सन्मुल परिहार तपने विपे (सकळ साधुना सप सपत्त तपने विपे स्यापवायी बीजा एय भाषे जे अमे एइवो दोप
 लगाइतुं वो जमने पण एइवो मारे तप आइवो) स्यापे, स्यापीने तेनी पैयावच करावे ते परिहार तपने विपे स्याप्यो साधु
 वळी संपूर्ण मापचित्त लगावे तो तेने त्याज ते परिहार तप माहि आरोपवो इवे वळी ते भावत विदोपे करे छे ते पणा दोप
 लगादी तेमां जे प्रथम दोप साग्यो छे ते प्रथम आलोवे १, प्रथम दोप साग्यो होय ते पणो आलोवे २. पत्ती दोप साग्यो ?

होय ते पहेलो आलोवे ३, पछी दोष लाग्यो होय ते पछी आलोवे ४, ए चार भांगा जाणवा. वळी सर्व अपराध आलोवण्डु एह्वो पूर्वे संकल्प करे ते वखते माया रहित चितवे पछी आलोवती वेळा पण गोपवे नही १, आलोव्या पहेलां माया रहित चितवे पछी आलोवती वखते माया सहित आलोवे २, आलोव्यां पहेलां माया सहित चितवे पछी आलोवतां थकां माया रहित-पणे आलोवे ३, आलोव्यां पहेलां माया सहित चितवे पछी पण आलोवती वेळा माया सहित आलोवे ४, आलोव्या पहेलां माया रहित चितवे ने आलोववानी वेळा पण न गोपवे. ए रीते आलोवतां थकां ते आलोव्या पळे सर्वे पोताना कीथा कर्मरूप पापने एकठां करीने प्रायश्चित्त आपे. पूर्वाक्त घणा मासनी प्रायश्चित्तनी रचनाने विषे स्थापेल साधु साध्वी ते स्थाव्या पछी ते प्रायश्चित्त वहीने नीकळतो थको एटले हेछो प्रायश्चित्त तप करतो थको वळी फरीने कोइ दोष (प्रायश्चित्त) सेवे तो ते साधुने संपूण रीते तिहां परिहार तपमांही फरी आरोपवो ॥ १७ ॥

अर्थ ॥ १८ ॥ जे० कोइ । भि० साधु । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । सा० झाझेरुं । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । पा० पाच । मा० मासनुं । वा० अथवा । सा० झाझेरुं । पा० पाच । मा० मासनुं । वा० वली । ए० ए पूर्वोक्त । पा० प्रायश्चित्तना । द्वा० स्थानक मांहेलुं । अ० अनेरुं । पा० प्रायश्चित्तनुं । द्वा० स्थानक । पा० सेवीने । आ० आलोवे ते आलोवतो थको । पा० माया सहित पणे । आ० आलोवतो थको । द० परिहार तपने विषे स्थापवो । द० स्थापीने । क० करवा । वे० वैयावच करवाने । स्थापे पल्ली । द० प्रायश्चित्त तपने विषे स्थाप्यो ते तप वहेतां थकां कोइएक । वि० वली । पा० प्रायश्चित्त लगाडे (सेवे) । से० ते साधुने । वि० वली । क० संपूर्ण रीते ते परिहार तपमांहि । त० त्यांज । आ० आरोपवो । सि० होय । पु० (जे दोष) प्रथम । पा० लगाड्यो होय ते । पु० पहेलो । आ० आलोवे । पु० प्रथम । पा० दोष लगाड्यो

होय ते । ५० पत्नी । आ० आलोवे । ५० पत्नी । ५० प्रथम । आ० आलोवे । ५० पत्नी होय ।
 ५० साग्यो होय ते । ५० पत्नी । आ० आलोवे । अ० सप्तमो अपराध आलोपष्टु एहो पूर्व सङ्गत्य करे एष कोइ माया न
 चितवे । अ० आलोपटी येळा एण न गोपवे । अ० आलोव्यां परेळा माया रहित चितवे अने । ५० आलोपटीवेळा माया स
 द्वित आलोवे । ५० आलोव्यां परेळा माया सहित चितवे । अ० आलोपतो यको माया रहित चितवे । ५० आलोव्यां परेळां
 माया सहित चितवे । ५० आलोव्या यका माया सहित आलोवे । ५० आलोव्या परेळां माया सहित चितवे । ५० पत्नी आ
 लोव्यानी येळाए माया सहित आलोवे । एजी रीते । आ० आलोव्या पत्नी । स० सर्व । ५० ए पाप । स० आपणा । क०
 बीचां कर्मदप प्रायश्चित । सा० एकठा करीने । सर्व प्रायश्चित आपे । वे० वे साधु । ५० ए पूर्वोक्त । ५० घणा मासिक
 प्रायश्चित रचनाने विपे । ५० स्याप्यो यको पत्नी । नि० प्रायश्चित वहीने नीकव्यां ठेळो प्रायश्चित तप करतो यको वली ।
 ५० कोइ एक दोप लगावे । से० ते साधुने । वि० वली । क० सपूर्ण रीते । स० त्याज तेवज परिहार तप मांदि करी ।
 आ० आरोप्यो नसेयनो । सि० होय ॥ १८ ॥

मूळपाठ ॥ १८ ॥ जे निवस्तु चाठम्मासियं वा साइरेगचाउम्मासिय वा पञ्चमासियं
 वा साइरेगपञ्चमासियं वा पर्यासिं परिहारट्टाणाण अन्नयर परिहारट्टाण प
 निसेविता आलोपट्टा, पक्षिउच्चिय आलोपमाणे तवणित्तां तवइत्ता करणित्तां
 वेयावन्निय तविण् वि पन्निसेविता से वि कसिणे तत्येव आरुहेयधे सिया पुविं

पडिसेवियं पुर्विं आलोइयं, पुर्विं पन्निसेवियं पच्छा आलोइयं, पच्छा पन्निसे-
 वियं पुर्विं आलोइयं, पच्छा पन्निसेवियं पच्छा आलोइयं. अपलिउअिए अप-
 लिउअियं, अपलिउअिए पलिउअियं, पलिउअिए अपलिउअियं, पलिउअिए
 पलिउअियं. पलिउअिए पलिउअियं आलोएमाणस्स सब्बमेयं सकयं साहणिय
 जे एयाए पट्टवणाए पट्टविए निव्विसमाणे पन्निसेवेइ से वि कासिणे तत्थेव आरु-
 हेयवे सिया ॥ १८ ॥

भावार्थ ॥ १८ ॥ जे कोइ साधु साध्वी चार मासनुं, आक्षेरं चार मासनुं, पांच मासनुं, ए पुर्वो-
 क्त प्रायश्चित्तना स्थानक माहिलु अनेरं वीजुं प्रायश्चित्तनुं स्थानक सेवीने आलोवे, माया सहित्तपणे आलोवतो थको परिहार
 तपने विषे पाछळ मुजय स्थापवो, स्थापीने तेनी वैयावच करवी. ते साधु ते परिहार तपने विषे स्थाप्यो थको ते तप वहेतो
 थको वीजुं प्रायश्चित्त सेवे तो ते साधुने वळी संपूर्ण परिहार तपने विषे त्यांज आरोपवो. वळी ए वावत विशेष कहे छे. घणा
 दोष लगाडे ते माहिलो प्रथम दोष लाग्यो होय ते प्रथम आलोवे १, पहेलो दोष लाग्यो होय ते पछी आलोवे २, पछी दोष
 लाग्यो होय ते पहेलो आलोवे ३, पछी दोष लाग्यो होय ते पछी आलोवे ४, वळी सघळो अपराध आलोवजुं एहवो पूर्व संप-
 कल्प करे पण माया न चितवे ने आलोवती वखते पण माया न करे १, आलोव्या पहेला माया न करे पण आलोवती वखते

माया फरे २, आलोच्या वदनां माया चितवे, आलोयती वेळाए माया नथितवे ३, आलोच्या पंहेलां ने पळी माया थितवे ४, आलोच्या पोंला माया सहित थितवे ने आलोच्यानी वेळाए माया सहित आलोये, ए रीते आलोयतो यको आलोच्या पळी सर्वे पोते वीया कर्दरूप पापने बरा एकठा करीने सर्वे मायथित आयें, एम घणीबार पूर्वोक्त घणा मासनी मायथितनी रचनाने थिये स्यायेम साधू साथी रथाप्या पळी मायथित यरीने नीकळताने छेत्तुं मायथित करतो यको वळी कोइ एक दोष सगाढे तो ने साधने वळी सर्वे दोष पांटे तेइज परिहार तय्यारि आरोपबो (प्रसेपबो) ॥ १८ ॥

अर्थ ॥ १९ ॥ ये० ले कोइ । धि० साधु । १० घणीवार लगादीने । वि० बळी । वा० चार । मा० मासनुं प्रायश्चित । वा० अयबा । १० घणीवार । वि० बळी । सा० द्वावेरें (घणुं) । चा० चार । मा० मासनुं प्रायश्चित । वा० अयबा । १० घणीवार । वि० बळी । पं० पांच । मा० मासनुं प्रायश्चित । वा० अयबा । १० घणीवार । वि० बळी । सा० द्वावेरें घणुं । पं० पांच । मा० मासनुं प्रायश्चित । पा० बळी । १० ५ पाछळ द्वादा ते । १० प्रायश्चितना । द्वा० स्थानकर्माशितुं । अ० अनेरें । १० प्रायश्चितनुं । द्वा० स्थानक । १० सेवीने । आ० आलोवतो यको । अ० मायारहितपणे । आ० आलोवतो यको ते आ लोव्या पळी तु करे ते कइ छे । १० परिहार तपने (प्रथम मुनब) विषे स्थापयो । १० स्थापने । १० करवा । १० वैयावच एतले कृत्स्नाकने वैयावच करा स्यापे । १० प्रायश्चित तपने विष स्याप्यो ते । वि० बळी । १० दोप सेवे । से० ते । वि० बळी प्रायश्चित लेखो । १० संपूर्ण सर्व । १० त्यां तेन परिहार तपमादि । आ० आरोपयो । सि० होय । पु० पुर्वे । १० से- र्या वे श्रोप । पु० पदेओ । आ० आमोये १ । पु० पेरेओ । १० दोप लगावयो होय ते । १० पळी । आ० आलोवे २ । १० पळी । १० दोप साग्यो होय ते । पु० पेरेओ । आ० आलोवे ३ । १० पळी । १० दोप साग्यो होय ते । १० पळी । आ०

આલોવ ૪ । અ૦ અપરાધ સર્વ આલોવણું એહવો પૂર્વે સંકલ્પ કરે પળ માયા ન ચિંતવે । અ૦ આલોવતાં પળ ન ગોપવે ૧ ।
 અ૦ આલોવ્યાં પહેલાં માયા રહિત ચિંતવે । પ૦ આલોવતી વેળાએ માયા સહિત આલોવે ૨ । પ૦ આલોવ્યા પહેલાં માયા સ-
 હિત ચિંતવતો થકો । અ૦ માયા રહિતપણે આલોવે ૩ । પ૦ પહેલા માયા સહિત ચિંતવે । પ૦ આલોવતા થકા માયા સહિત
 આલોવે ૪ । અ૦ આલોવ્યા પહેલાં માયા રહિત ચિંતવે । અ૦ પછી આલોવવાની વેળાએ પળ ન ગોપવે । આ૦ એ રીતે આ-
 લોવતો થકો તે આલોવ્યા પછી । સ૦ સર્વ । એ૦ એ પાપ । સ૦ પોતે । ક૦ કીધેલા તે । સા૦ એકઠા કરીને પ્રાયશ્ચિત આપે । જે૦
 જે એની રીતે । (વ૦ ઘણીવાર । વિ૦ વ્હી) । એ૦ એ પુર્વોક્ત ઘણા માસના પ્રાયશ્ચિતની રચનાએ । પ૦ સ્થાપ્યો । પ૦ સ્થાપ્યો
 થકો । નિ૦ પ્રાયશ્ચિત વહીને નીકળતો થકો વ્હી । પ૦ પ્રાયશ્ચિત સેવીને । સ૦ તે । વિ૦ વ્હી પ્રાયશ્ચિત લગાડે । ક૦ સંપૂર્ણ
 સર્વ । ત૦ ત્યાંજ પરિહાર તપમાહિ । આ૦ આરોપવો (પ્રક્ષેપવો) । સિ૦ હોય ॥ ૧૯ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૧૯ ॥ જે ભિક્ષુ બહુસો વિ ચાતુર્માસિયં વા બહુસો વિ સાદ્ગેગચાતુર્મા-

સિયં વા બહુસો વિ પશ્ચમાસિયં વા બહુસો વિ સાદ્ગેગપશ્ચમાસિયં વા એસિં
 પરિહારદ્વાણાણં અન્નગરં પરિહારદ્વાણં પન્નિસેવિત્તા આલોએજ્ઞા, અપલિજાશ્ચિય
 આલોએમાણે ઠવણિજ્ઞં ઠવજ્ઞા કરણિજ્ઞં વેયાવડિયં. ઠવિએ વિ પન્નિસેવિત્તા
 સે વિ કસિણે તરથેવ આરુહેયવે સિયા. પુઠ્ઠિં પન્નિસેવિયં પુઠ્ઠિં આલોશ્યં, પુઠ્ઠિં

પરિસેવિયં પછા આલોહયં પછા પરિસેવિય પુર્વિ આલોહય, પછા પરિસે
વિય પછા આલોહય, અપલિઠિચિય અપલિઠિચિયં, અપલિઠિચિય પલિઠિ
ચિય, પલિઠિચિય અપલિઠિચિય, પલિઠિચિય પલિઠિચિયં અપલિઠિચિય અપ
લિઠિચિય આલોપમાણસ સવમેયં સકય સાહણિય એ' યયાય પટ્ટવણાય પટ્ટ
ચિય નિધિસમાણે પરિસેવેહ સે વિ કસિણે તત્યેવ આરુહેયથે સિયા' ॥ ૧૯ ॥

માર્ગ્ય ॥ ૧૯ ॥ બે કોર સાધુ સાદી ઘળીવાર દોપ સ્નાને તેને ચાર માસનું પ્રાયશ્ચિત, ઘળીવાર બ્રાહ્મિય ચાર માસનું
અથવા ઘળીવાર પાંચ માસનું અથવા ઘળીવાર બ્રાહ્મિય (યજુ) પાંચ માસનું પણ પાછલ કલા તે પ્રાયશ્ચિતના સ્વાનકો માટેલા
કોર પણ પ્રાયશ્ચિતનું સ્વાનક તેવે સેવીને આલોચે તે કેમ આલોચે તે કહે છે માયા રહિતપણે આલોચવાં વક્ષા પરિહાર તપને
વિષે પૂર્વની પેરે સ્થાપનો સ્વાર્પાને વૈયાદ્ય કરાવીને પ્રાયશ્ચિત તપને વિષે સ્થાપ્યો તે તપ ચોટા વક્ષા કબ્દી દોષે સેવે તો તે
પ્રાયશ્ચિત બેટલો સર્પૂર્ણ તેને સ્પાંજ તેજ પરિહાર તપને વિષે આરોપવો રહે પણ વાજત નિરોપ કરે છે પૂર્વે સેવ્યા તે દોષ પરોક્ષામ

૧ H. adds (एषमां वधार छे) एवं बहुसो वि २ In the German Text (जर्मन छापेछ बुक्का) एवं प
छिउचिए should be omitted (काही नासपा) or पुनः अ (मुक्का) एवं अपलिठिचिए, ३ In the printed German
Text: this Sutra is placed before 18 (जर्मन छापेछी बुक्कां या पाठ १८ मो छे ने १८ मो १९ मो छे)

आलोवे १, पहला सेव्या जे दोष ते पछी आलोवे २, पछी सेव्या जे दोष ते प्रथम आलोवे ३, पछी सेव्या जे दोष ते पछी
 आलोवे ४. हवे वळी ए वावत विशेष कहे छे. अपराध सर्व आलोवशु एहवो पूरें संकल्प करे पण कांइ माया न चितवे ने पछी
 आलोवतां पण न गोपवे १, आलोव्यां पहलां माया रहित चितवे ने आलोवती वेळाए माया सहित आलोवे २, आलोव्या
 पहला माया सहित चितवतो थको माया रहित पणे आलोवे ३, पहलां माया सहित चितवे पछी पण आलोवतां थका माया
 सहित आलोवे ४, ए रीते आलोव्यां पहलां माया रहित चितवे ने आलोव्यानी वेळाए माया रहित आलोवे, ए रीते आलो-
 वता थकां ते आलोव्या पछी पोताना कीधा सर्व पापने एकठा करीने प्रायश्चित्त आपे. जे एम घणीवार ए पूर्वोक्त घणा
 मासना प्रायश्चित्तने विषे स्यापीने स्थाप्यो थको प्रायश्चित्त सेवीने नीकळतां थकाने वळी फरीने प्रायश्चित्त सेवीने ते प्रायश्चित्त
 लगाडे तेने संपूर्ण तेहज प्रायश्चित्त मांहि आरोपवो (प्रक्षेपवो) होय ॥ १९ ॥

अर्थ ॥ २० ॥ जे० जे कोइ । भि० साधु । व० घणीवार । वि० वळी । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा ।
 व० घणीवार । वि० वळी । सा० झाझेरुं घणुं । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । व० घणीवार । वि० वळी ।
 पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । व० घणीवार । वि० वळी । सा० झाझेरुं । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० वळी ।
 ए० ए पुर्वोक्त । प० प्रायश्चित्तना । द्वा० स्थानक मांहेलुं । अ० अनेरुं । प० प्रायश्चित्तनुं । द्वा० स्थानक । प० सेवीने ।
 आ० आलोवे ते आलोवतो थको । प० माया सहित पणे । आ० आलोवतो थको । ठ० परिहार तपने विषे स्थापवो । ठ०
 स्थापीने । क० करवा । वे० वैयावच करवाने स्थापे पछी । ठ० प्रायश्चित्त तपने विषे स्थाप्यो ते तप वहेता थकां कोइएक ।

वि० बळी । ५० प्रायश्चित्त लगावें सेवे । से० ते साधुने । वि० बळी । क० संपूर्ण रीते ते परिहार तपमाहि । त० त्यांच ।
 आ० आरोपने । सि० होय । ५० प्रथम । ६० दोष लगाव्यो होय ते । पु० पोरसां । आ० आलोवे । पु० प्रथम । ५०
 न्य सगाव्यो होय ते । ५० पछी । आ० आलोवे । ५० पछी । ५० दोष लगाव्यो होय ते । पु० प्रथम । आ० आलोव ।
 ५० पछी दोष । ५० लाग्यो होय ते । ५० पछी । आ० आलोवे । इवे केप आलोवे ते कडे छे । अ० माया रहितपणे
 चितवे पछी । अ० ओखोववानी वेळा न गोणवे १ । अ० पोरसां माया रहित चितवे पछी । ५० आलोवती वेळा माया सहित
 आलोवे २ । ५० आलोव्यां पोरसां माया सहित चितवे पछी । अ० ओखवतां यका माया रहितपणे आलोवे ३ । ५० प्रथम
 माया सहित चितवे पछी पय । ५० माया सहित आलोवे ४ । ५० आलोव्या पोरसां माया सहित चितवे । ५० पछी आ
 लोववानी वेळाए माया सहित आलोवे । आ० एवीरीते आलोवतो यको ते आलोव्या पछी । स० सर्वे । ५० ए पाप ।
 स० पोताना । ५० क्रीषा प्रायश्चित । सा० एकठा करीने प्रायश्चित्त आपे । जे० वे । (५० एम । ब० पणीवार बळी) । ५० ए
 पूर्बोक्त घणा मासनी प्रायश्चित्तनी रचनाने विवे । ५० स्वापीने । ५० स्याप्या बकां । नि० पाळो प्रायश्चित्त बरीने नीकळता
 यकां एतले छेछो तप करतां पण बळी वे कोइ । ५० प्रायश्चित्त लगावें तो । से० ते । वि० बळी । प्रायश्चित्त लगावें । क०
 संपूर्ण सर्व । व० ते । परिहार तपमाहि । आ० आरोपणे । सि० होय ॥ २० ॥

मूळपाठ ॥ २० ॥ जे भिक्खू बहुसो वि षाट्त्तमासियं वा बहुसो वि साइरेगघाटुम्मा

सिय वा बहुसो वि पञ्चमासिय वा बहुसो वि साइरेगपञ्चमासिय वा पप्पसि

परिहारद्वुणाणं अन्नयरं परिहारद्वुणं पक्रिसेवित्ता आलोएज्जा, पलिउअच्चि आ-
लोएमाणे ठवणिज्जां ठवइत्ता करणिज्जां वेयावक्कियं. ठविए वि पडिसेवित्ता से
वि कसिणे तत्थेव आरुहेयध्वे सिया. पुर्वि पक्रिसेवियं पुर्वि आलोइयं, पुर्वि
पक्रिसेवियं पच्छा आलोइयं, पच्छा पडिसेवियं पुर्वि आलोइयं, पच्छा पडिसे-
वियं पच्छा आलोइयं. अपलिउअच्चिए अपलिउअच्चियं, अपलिउअच्चिए पलिउअच्चियं,
पलिउअच्चिए अपलिउअच्चियं, पलिउअच्चिए पलिउअच्चियं. पलिउअच्चिए पलिउअच्चियं
आलोएमाणस्स सव्वमेयं सकयं साहणिय जे' एयाए पट्टवणाए पट्टविए निव्वि-
समाणे पडिसेवेइ से वि कसिणे तत्थेव आरुहेयध्वे सिया ॥ २० ॥

भावार्थ ॥ २० ॥ जे कोइ साधु एम घणीवार चार मासनुं अथवा घणीवार झझेरं चार मासनुं अथवा घणीवार पांच
मासनु, घणीवार झझेरा पांच मासनुं ए पुर्वोक्त प्रायश्चित्तनु स्थानक मांहेलुं अनेरं प्रायश्चित्तनुं स्थानक ते सेवीने आलोवे
ते आलोवतो थको माया सहित आलोवतो थको परिहार तपने विषे स्थापवो स्थापने तेनी वैयावच करवी. ते साधु ते

१ Hadda (एचमां वधारे) एवं बहुसो वि after जे (पछी)

રોપવો રૂબી એ વાપન વિદેષ કરે છે યજ્ઞ દોષ સ્નાતે તે મારિલો પ્રયમ દોષ જાગ્યો હોય તે પ્રથમ આલોચે, પોરો દોષ
જાગ્યો હોય તે પછા આલોચે, પછી દોષ જાગ્યો હોય તે પોરો આલોચે, પછી દોષ જાગ્યો હોય તે પછી આલોચે, હવે કેમ
મ.પે જે કરે છે માયા રહિત પિતલે પછી માયા રહિત આલોચે ૧, પ્રયમ માયા રહિત પિતલની પછી માયા સહિત આલોચે ૨,
માયા સહિત પિતલે ને પછી માયા રહિત આલોચે ૩, માયા સહિત પિતલની માયા સહિત આલોચે ૪, આલોચ્યાં પોરો
ને રોવાના કીચા સબ વાપને એકઠા કરીને પ્રાયશ્ચિત આપે પછી રીતે યજ્ઞીવારની પૂર્વેક યજ્ઞ વાસની પ્રાયશ્ચિતની રવ
ને રીતે સ્વાધીને, સ્વાધ્યો યજ્ઞો પ્રાયશ્ચિત વધીને નીકળ્યો યજ્ઞો છેલ્લો તપ કરતાં રૂબી તે કાંઈક પ્રાયશ્ચિત સ્નાતેતો તેણે
પ્રાયશ્ચિત સ્નાતે તેને સર્વ સંપૂર્ણ તેજન પરિહાર તપ મારિ કરી મારોપ્સો ॥ ૨૦ ॥ હવે જ્ઞાનાની વિધિનો અધિકાર કરે છે

અર્થ ॥ ૨૧ ॥ ૪૦ યજ્ઞા ૧ પાં પરિહારી પ્રાયશ્ચિતિયા સાધુ ૧ ૪૦ યજ્ઞા ૨ અં અપાયશ્ચિતયા સાધુ ૧ ૩૦ નાંદે ૧
એકઠા મેઝા ૧ અં એકઠા ૧ નિં રહેવું ૧ યાં અયથા ૧ અં એકઠા ૧ નિં રેસવાને ૧ યાં અયથા ૧ યેં ચિત્ત ૧
૦ ન ૧ સેં તેને રૂબી ૧ કં કન્યે ૧ યેં સ્થિતર (તે જાન્ય ૧ ૧ મધ્ય ૫ ૧ સ્ફુટી ૨૦ વર્ષની દીસાવાઝા સાધુ) ને ૧
ધિના ૧ ૫૦ પુટે (પુછપા વિના) ૧ ૫૦ એકઠા ૧ અં રહેવું ૧ યાં અયથા ૧ અં એકઠા ૧ નિં રેસવું ૧ યાં રૂબી ૧ યેં
સાધુ ૧ કં કન્યે ૧ ૪૦ રૂબી ૧ યેં સ્થિતરને ૧ આં પુછીને આજ્ઞા દીપ્તો ૧ ૫૦ એકઠા ૧ અં રહેવું ૧ યાં અયથા ૧
એકઠા ૧ નિં રેસવું ૧ યાં રૂબી ૧ યેં ચિત્ત ૧ યેં સ્થિતરની આજ્ઞા રોયતો ૧ યં જં રૂબી ૧ સેં તે ૧ યિં વિચરે ૧

ए० एम । णं० वळी । क० कल्पे । ए० एकठा । अ० रहेवुं । वा० अथवा । अ० एकठा । नि० वेसवुं । वा० वळी । चे० चितवे । थे० स्थिवरनी आज्ञा एम होयके । य० णं० वळी । से० ते । नो० न । वि० विचरो तो । ए० एम । णं० वळी । नो० न । क० कल्पे । ए० एकठा । अ० रहेवुं । वा० अथवा । अ० एकठा । नि० वेसवुं । वा० वळी । चे० चितववुं । जो० जे कोइ । णं० वळी । थे० स्थिवरने । अ० विण । इ० कहो (आज्ञा विना) एकठा । अ० रहेवानुं । वा० अथवा । अ० एकठा । नि० वेसवानुं । वा० वळी । चे० चितवे । से० तेने । सं० तेदला काळ (दीन) नो । छे० दीक्षानो छेद । वा० अथवा । प० तप प्रायश्चित आवे । वा० वळी ॥ २१ ॥

मूळपाठ ॥ २१ ॥ बहवे पारिहारिया बहवे अपारिहारिया इच्छेज्जा एगयओ अभिनि-
सेज्जं वा अग्निनिसीहियं वा चेएत्तए. नो से कप्पइ थेरे अणापुच्छित्ता एगयओ
अग्निनिसेज्जं वा अग्निनिसीहियं वा चेएत्तए, कप्पइ एहं थेरे आपुच्छित्ता
एगयओ अग्निनिसेज्जं वा अग्निनिसीहियं वा चेएत्तए. थेरा य एहं से वियरेज्जा
एव एहं कप्पइ एगयओ अग्निनिसेज्जं वा अग्निनिसीहियं वा चेएत्तए. थेरा य
एहं से नो वियरेज्जा एव एहं नो कप्पइ एगयओ अग्निनिसेज्जं वा अग्निनिसी-

१ H (एचमां) णं for से (ने बदले)

हिय वा वेपत्तए, जो णं येरेहिं अविइसे' अग्निनिसेज्ज वा अग्निनिसीहिय वा
वेपइ, से सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ २१ ॥

माचार्य ॥ २१ ॥ घणा मायबिबल बाळा साधु, घणा मायबिबल नयी आम्हा तेरा साधु एकठा भेळा रहेवा अथवा वेसबा
वांछे, चित्ते पण स्थिर साधुने पुढ्या बिना एकठा रोवु के वेसवु चितवुं न कस्ये स्थिरने पुढीने एकठा रोवा वेसबावु
चितवुं कस्ये स्थिर आत्मा दीए के समे बिचरो तो एकठा रोवा वेसबावु चितवु कस्ये ने ओ स्थिर एकठा बिबरवानी
आत्मा न दीए तो एकठा रोवु वेसवु पवी चितवणा करवी न कस्ये ओ स्थिरना कळाबिना एकठा रोवा, वेसबावु चितवे
तो ते साधुने वेढळा दीबसनो दीखानो छेद (ओछा करे) अथवा तपनु मायबिबल भावे ॥ २१ ॥

अर्थ ॥ २३ ॥ ५० परिहार । क० कल्पनी समाचारी ते तपने बिपे । द्वि० रत्नो हुतो । मि० साधु । ५० अनेरा बीजा
वाहार गमाविकुने निचे रत्नो छे । ये० स्थिरनी । वे० दीयावचने काजे । ग० जाय । वे० स्थिर (आचार्य) । य० बळी ।
से० तेने ते मायबिबलु तप । स० समारे छे एटले ते आचार्य परिहारिने जाती वस्तते समारे वे समे परिहारी तप सहित छो
परवु सभारीने ते परिहारी साधुने काहे समे परिहार तप मुक्तीने आगो । पजी ते साधु समर्थ ह्ये वो मुक्तीने न जाय पण ए
तप करीने जाय मने असमर्थ होय तो मुक्तीने जाय । ह्ये परिहारीयाने जावानो आचार काहे छे । क० कस्ये । से० तेने ।
प० एक । रा० रात्रीनी । प० प्रतिष्ठा करीने । म० वे । ज० वे । वि० दिक्षाए । भ० अनेरा । सा० साधु साध्वी । वि०

१ H (एचमा) अग्निदिन्ने २ Mandan (एचमा पचारे) एगयमो The Same in T (टीमा) (एचान्त्वतः)

विचरता होय । त० ते । त० ते । दि० दिशाने विपे । उ० अंगीकार करीने ज्ञाय । नो० न । से० तेहने । क० कल्पे । त०
 त्यां सुंदर आहार उपधी स्त्रीआदि देखीने । वि० विहार । व० वृत्ति । व० वसतुं रहेतुं न कल्पे । क० कल्पे । से० तेहने ।
 त० त्यां । का० रोगादिक कारण । व० निमित्ते । व० वसतु (रहेतुं) । त० ते स्थवरादिक । च० णं० वळी । का० कारण ।
 नि० पुरं थएथके । प० अनेरो । व० कहे बोले । व० वसो रहो । अ० अहो आयो । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा ।
 दु० वे । रा० रात्री । वा० वळी । ए० एम । से० ते वैयावच करवा गएल साधुने । क० कल्पे । ए० एक । रा० रात्री । वा०
 अथवा । दु० वे । रा० रात्री । वा० वळी । व० वसतुं । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । प० उपरांत । ए० एक । रा०
 रात्री । वा० अथवा । दु० वे । रा० रात्री । वा० वळी । व० वसतुं न कल्पे । जं० जे कोइ । त० त्यां । प० उपरांत । ए०
 एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० वे । रा० रात्री । वा० वळी । व० रहे (कारणविना) । से० तेने । सं० तेदली रा-
 त्रीनो । छे० दीक्षानो छेद । वा० अथवा । प० प्रायश्चित्त तप पण आवे । वा० वळी ॥ २२ ॥

मूळपाठ ॥ २२ ॥ परिहार कप्पट्टिए जिक्खू वहिया थेराणं वेयावमियाए गच्छेज्जा. थेरा य
 से सरेज्जा कप्पइ से एगराइयाए पम्मिआए जसं जसं दिसं अन्ने साहम्मिया
 विहरन्ति तसं तसं दिसं उवलित्तए. नो से कप्पइ तत्थ विहारवत्तिं वत्थए,
 कप्पइ से तत्थ कारणवत्तिं वत्थए. तंसि च णं कारणंसि निट्ठियंसि परो वए-
 ज्जा । वसाहि अज्जो एगरायं वा दुरायं वा. एवं से कप्पइ एगरायं वा दुरायं

वा वरथए, नो से कण्ठ परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा धरथए, ज तस्थ पर
 एगरायाओ वा दुरायाओ वा वसइ से सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ २२ ॥

माचार्य ॥ २२ ॥ परिहार कल्पनी समाचारी परिहार तपने बिषे रोखो साधु बीजा बाहार गामादिकने बिषे रोख स्थि
 रानी बैयावचने कावे जाय (ममन करे) तेबारे तप छाने जाय के हुं करे ते मणी कहे छे, स्थिर (ते आचार्य) ते
 साधुने प्रायश्चित्तनु तप समारे एटसे के बाहार जाही वल्ले परिहारीने आचार्य समारे जे समे परिहारी तप सहित छो (बन्नी
 तेने कहे के ते तप तम मुकीने जाओ, पछी जो ते साधु समर्थ होय तो तप करीने जाय ने असमर्थ होय तो मुकीने जाय
 (हवे परिहारीने जाबानो आधार बहे छे) ते साधुने एक रात्रीनी प्रतिष्ठा करीने रोखु कल्पे (अधिग्रह एटले प्रतिष्ठा करीने
 जाबानु कारण एटले क वाटे जावां गोकुलादिकने बिषे प्रचुर (मणो) गोरसप्तीक समे तो छाता आगीने प्रतिबंध न उपजे
 तेयी कोइ कारणबिना एक रात्री उपरांत रोखुं न कल्पे एम करीने वासे) बन्नी जे दिक्षाए अनेरा साधर्मिक साधु साध्वी
 बिचरवा ह य ते दिखाने बिषे अर्गीकार करीने जाय बन्नी त्यां सुदर आहार उपवी बल आदि वेत्तीने विहार निमित्ते बसधु
 रोखुं तेहने न कल्पे त्या रोगाधिक कारण निमित्ते तेने बसधुं (रोखुं) कल्पे ते स्थिरादिक कारण पुरु थए अनेरा कहे के
 अहो भार्यो एक रात्री अथवा बे रात्री रहो ? एम ते बैयावच करवा गयो ते साधुने एक रात्री अथवा बे रात्री बसधुं कल्पे एक
 रात्री अथवा बे रात्री बन्नी उपरांत बसधुं कल्पे नहि जे कोइ त्यां एक रात्री अथवा बे रात्री उपरांत (निष्कारणे) बसे तो
 ते साधुने निष्कारणे एक बे रात्री उपरांत छेटी रात्री रहे तेटी रात्रीनो छेद अथवा प्रायश्चित्त तप पण पाये ॥ २२ ॥

अर्थ ॥ २३ ॥ प० प्रायश्चित्तरूप । क० कल्प समाचारीने विषे । द्वि० रह्यो होय ते । भि० साधु । व० वाहारना गमा-
 दिकने विषे रखा छे ते । श्रे० स्थिवरने । वे० वैयावचने काजे । ग० जाय । थे० स्थिवर । य० वळी । ते साधुने । नो०
 न । स० संभारे परिहार तप वावत । क० कल्पे । से० ते परिहारिया साधुने । नि० परिहार तप वहेतां एटले ते तपश्चर्या
 करता जाताने (आकुळ व्याकुळ थएलने) । ए० एक । रा० रात्रीनी । प० पडिमा (अभिग्रह) करीने जाय । ज० जेणे ।
 ज० जेणे । दि० दिशाने विषे । अ० अनेरा । सा० साधु साध्वी । वि० विचरता होय । त० ते । त० ते । दि० दिशाने
 विषे । उ० अमीकार करीने जाय । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । त० त्यां । वि० विहार । व० वृत्ति । व० वसवुं ।
 रहेवुं न कल्पे । क० कल्पे । से० तेहने । त० त्यां । का० रोगादिक कारण । व० निमित्ते । व० वसवुं रहेवुं कल्पे । त० ते
 स्थिवरादिक । च० णं० वळी । का० कारण । नि० पुरुष । प० अनेरो । व० कहे बोले । व० वसो रह्यो । अ० अहो
 आय्यो । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० वे । रा० रात्री । वा० वळी । ए० एम । से० ते एटले वैयावच करवा
 गएल साधुने । क० कल्पे । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० वे । रा० रात्री । वा० वळी । व० रहेवुं कल्पे ।
 नो० नही । से० तेने । क० कल्पे । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० वे । रा० रात्री । वा० वळी ।
 व० वसवुं न कल्पे । ज० जे कोइ । त० त्यां । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० वे । रा० रात्री ।
 वा० वळी । व० वसे । से० ते । सं० जेटली रात्री उपरांत रहे तेटली रात्रीनो । छे० दीक्षानो छेद । वा० अथवा । प०
 परिहार (प्रायश्चित) तप पात्रे । वा० वळी ॥ २३ ॥

મૂઝપાઠ ॥ ૨૩ ॥ પરિહાર કપ્પટ્ટિપ્પ મિકસૂં બહિયા યેરાળ વેયાવઝિયાપ્પ ગણ્હેહ્જા યેરા
 ય નો સરેહ્જા, કપ્પહ્સે નિધિસમાણસપ્પ યગરાહ્યાપ્પ પઢિમાપ્પ જણ્ણં અણ્ણ
 દિસિં શ્ચન્ને સાહમ્મિયા વિહરન્તિ તણ્ણ તણ્ણં દિસં ઉઘલિત્તપ્પ નો સે કપ્પહ્સે
 તત્થ વિહારવત્તિય વત્થપ્પ, કપ્પહ્સે સે સ્થ કારણવત્તિયં વત્થપ્પ તંતિ ચ જ
 કારણસિ નિટ્ઠિયસિ પોવપ્પહ્જા । વસાધિ અહ્જો યગરાયં વા દુરાયં વા પ્પ
 સે કપ્પહ્સે યગરાય વા દુરાય વા વત્થપ્પ, નો સે કપ્પહ્સે પર યગરાયાઓ વા દુરા
 યાઓ વા વત્થપ્પ જ તત્થ પરં યગરાયાઓ વા દુરાયાઓ વા વસહ્સે, સે સન્તરા
 હેપ્પ વા પરિહારે વા ॥ ૨૩ ॥

માર્ગાર્થ ॥ ૨૩ ॥ પ્રાયશ્ચિત્ત રૂપ કલ્પ સમાચારીને વિષે રહ્યો હોય તે સાધુ બાહરણ ગાપાદિકને વિષે સ્થિતરાદિક રહ્યા
 તેની વૈયાવચ્ચને કાલે જાય તે વોરે વિષયા નિમિત્તે પદ વચ્ચર કરતાં થકા તથા ઘણી જાતના સંવેદના શ્રિષ્ટ્યને કહેવા યકા
 પુર્વાદિક માર્ગાર્થ આહુત્ત ઘ્યાહુત્ત થયા તેવારે તે માર્ગાર્થને સાંમર્થ્ય નહીં લે પરિહાર તપ યુક્તિને સાધુ બહાર જાય છે તે
 આર તે પરિહાર તપ વહેતો જાય તે સાધુને એક ગત્રી (અગ્નિગ્રહ) પ્રવિશા કરીને જાણુ કલ્પે તે થયાં જાય તે કહે છે જે
 વિદ્યાને વિષે અનેરા સાપર્મિક સાધુ પિત્તરતા હોય તે દિક્ષાને વિષે જાય રહી ત્યાં મુંઝવર બાહાર વપ્પિ રહ્ય માર્ગી વેલીને

विहार निमित्ते वसवुं रहेवुं तेने न कल्पे, पण त्यां रोगादिक निमित्ते तेने वसवुं कल्पे. ते स्थिविरादिक कारण पुरुं थाए अनेरा कहेके अहो आर्यो एक रात्री अथवा वे रात्री रहो एम ते वैयावच करवा गएल साधुने क रात्री अथवा वे रात्री वसवुं कल्पे. तेने एक रात्री अथवा वे रात्री उपरांत वसवुं कल्पे नही. जे त्यां एक रात्री, वे रात्री उपरांत वसे तेने एक वे रात्री उपरांत जेटली रात्री रहे तेटली रात्रीनो दीक्षानो हेद एटले तेटला दिवस दीक्षाना ओछा गणाय अथवा प्रायश्चित्तनो तप आवे ॥ २३ ॥

अर्थ ॥ २४ ॥ प० प्रायश्चित्तरूप । क० कल्प समाचारीनी । द्वि० स्थितीने विषे रहा होय ते । भि० साधु । व० बाहार ग्रामादिकने विषे रहा छे । थें० स्थिवर तेनी । वे० वैयावचजे काजे । ग० जाय ते वारे । थें० स्थिवर । य० वळी । से० तेहने । स० तप मुकाववानुं संभाळे । वा० पण पछी जातीवेळा । नो० न । स० संभाळे एटले वीसरी गया । क० कल्पे । से० तेने । नि० परिहार तप करता जानार (आहुळ व्याहुळ थएल साधुने) । ए० एक । रा० रात्रीनी । प० प्रतिमा अभिग्रह विशेषे करीने जावुं । ज० जे । ज० जे । दि० दिशाए । अ० अनेरा । सा० साधु । वि० विचरता होय । त० ते । त० ते । दि० दिशाने विषे । उ० अंगीकार करीने जाय । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । त० त्यां । वि० विहार । व० वृत्ति । व० वसवुं रहेवुं न कल्पे । क० कल्पे । से० तेने । त० त्यां । का० रोगादिक कारण । व० निमित्ते । व० वसवुं रहेवुं कल्पे । त० ते स्थिवरादिक । च० णं० वळी । का० कारण । नि० पुरुंथाए । प० अनेरो । व० कहे बोले । व० वसो रहो । अ० अहो आर्यो । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० वे । रा० रात्री । वा० वळी । ए० एम । से० ते एटले वैयावच करवा गएल साधुने । क० कल्पे । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० वे । रा० रात्री । वा० वळी । व०

गु दत्ते । नो० नर्हि । से० हेने । फ० दत्ते । प० उपरति । प० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० मे । रा० रात्री ।
 ० वन्मी । २० वस्तु न दत्ते । म० जे । त० त्वां । प० उपरति । प० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० मे । रा०
 र्त्री । वा० वन्मी उपरांत । ३० वसे तो । से० ते । सं० तेदली रात्रीनो । छे० दीक्षानो छेद । वा० अथवा । प० परि
 र तप पामे । वा० वन्मी ॥ २४ ॥

मृळपाठ ॥ २४ ॥ परिहार कप्पट्टिय भिक्खू वहिया थेराणं वेयावडियाए गच्छेज्जा, य
 रा य से सरेज्जा वा नो सरेज्जा, कप्पइ से निविसमाणस्स एगराइयाए पन्निमाए
 जसं जस दिस अस्से साहम्मिया विहरन्ति तसं तसं दिसं उवलित्तए, नो से
 कप्पइ तरथ विहारवत्तिय वत्थए, कप्पइ से तरथ कारणवत्तिय वत्थए तंति
 च ए कारणसि निट्ठियसि परो वणज्जा । वसाहि अज्जो एगरायं वा दुराय वा
 एव से कप्पइ एगराय वा दुरायं वा वत्थए, नो से कप्पइ पर एगरायाओ
 वा दुरायाओ वा वत्थए ज तरथ पर एगरायाओ वा दुरायाओ वा वसइ,
 से सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ २४ ॥

भाવાર્થ ॥ २४ ॥ प्रायश्चित तपरूप कल्प समाचारीनी स्थितिने विषे रह्यो साधु बहार गामादिकने विषे रहा छे ते स्थि-
 वरादिकनी वैयावचने काजे जाय ते वारे स्थिवरने प्रथम सांभळ्युं हंतुं जे ते साधुनो तप मुकावीशुं पण ते साधुने जाती वेळा
 स्थिवर तप मुकाववातुं संभाळवाने विसरी गया, ते परिहार तप वहेत्ता जनार साधुने एक रात्रीनो अभिग्रह करीने जे दीशाए
 बीजा साधु त्यां जातुं कल्पे. वळी त्यां सुंदर आहार उपधी वस्त्र आदी देखीने विहार निमित्ते वसतुं तेने न कल्पे, पण त्यां
 रोगादिक निमित्ते तेने वसतुं कल्पे. ते स्थिवरादिक कारण पुरुं थए अनेरा कहे हे आर्यो एक रात्री के वे रात्री रह्यो एम ते
 वैयावच करवा गएल साधुने एक रात्री अथवा वे रात्री वसतुं कल्पे. तेने एक रात्री के वे रात्री उपरांत रहेतुं न कल्पे. ते
 साधु त्यां एक रात्री अथवा वे रात्री उपरांत वसे तेने जेटली रात्री उपरांत वसे तेने, तेजली रात्रीनो दीक्षानो छेद एटले
 तेजला दिवस दीक्षाना ओछा करे अथवा तपनुं प्रायश्चित आवे ॥ २४ ॥ इहां एकला साधुने न रहेवा भणी ए कारण
 कथुं. हवे इहां एकलविहारी आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ २५ ॥ भि० साधु । य० वळी । ग० गण (संघाढामां) थी । अ० नीकळीने । ए० एकल । वि० विहारीपणे ।
 प० एकल विहारीनी प्रतिमा (अभिग्रह) विशेष प्रत्ये । उ० पडीवर्जी (अंगीकार करी) ने । वि० विचरे ते साधु वळी
 (प्रतिज्ञा अविधीए पडीवर्जी कांइ दोष लगाडी) शुद्ध चाले नहीं ते वारे । से० ते साधु । य० वळी । इ० इच्छे । दो०
 बीजीवार । पि० वळी । तं० ए तेहज । ग० गच्छने । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरतुं वांछे तो कैवी रीते गणमां लेवो
 ते कहे छे । पु० बीजीवार । आ० आलोवावे । पु० बीजीवार । प० पडीकमावे । पु० बीजीवार । छे० दीक्षा लीए । प०
 तप अथवा चारित्रना प्रायश्चितने विषे । उ० स्थापे ॥ २५ ॥

मूळपाठ ॥ २५ ॥ भिक्खु य गणाओ अवकम्म पगल्लविहारपढिम उवसपल्लित्ताण विह
रेज्जा से य इच्छेज्जा दोच्चं पि तमेव गणं उवसपल्लित्ताण विहरित्तप, पुणो
आलाएज्जा पुणो पढिकमेज्जा पुणो छेयपरिहारस्स उवट्ठाएज्जा ॥ २५ ॥

मानार्थ ॥ २५ ॥ ज कोइ साधु (जपन्य १० पूर्वपर, उत्तुणो १४ पूर्वपर आठ गुणवाळो) गच्छयी नीक्कळीने एकल
विहारीपणे एकलविहारीनी प्रतिमा (अभिग्रह) विशेष मत्ते कमीकार करीने विचरे ते साधु ते प्रतिमा अभिधिण् पढिवर्मतां
लाइ दोप सगाडे पटले छुद न चाले ते बारे ते साधु बीजीवार तेन गच्छने अंगीकार करीने बिषयखु वाञ्छे तो तेने केवी
नेते करी गच्छयो लेबो ते कइ छे ते साधुने बीजीवार आलोवावे, करी बीजीवार पढीकमाये, बळी बीजीवार बीसा (छेरी)
परबीने तप भयवा चारित्रना प्रायश्चित्तने विषे स्वाये ॥ २५ ॥ इवे गणावच्छेदक आशी कहे छे ॥

अर्थ ॥ २६ ॥ ग० गणावच्छेदक (जपन्य १० पूर्वपारी उत्तुणो १४ पूर्वपारी आठगुणे करी सरित) । य० बळी ।
० गण (गच्छ) यही । भ० नीक्कळीने । प० एकल । वि० विहारीपणे । प० पढिया (अभग्रह) पढीपर्मनीने । उ० अंगी
कार करीने । वि० विचर । ते साधु गणावच्छेदक बळी न छुद रीते चाले पटले प्रतिमा अभिधिण् पढीवर्मी काइक दोष
गाढे ते पजी । से० ते साधु । य० बळी । इ० वांछे । दो० बीजीवार । पि० बळी । ग० वेहन । ग० गच्छने । उ० अंगी

कार करीने । वि० विचरतु (तो ते साधुने गच्छमां केवी रीते पाछो लेवो ते कहे छे) । पु० वीजीवार । आ० आलावाव । पु० वीजीवार । प० पडीकमावे । पु० वीजीवार । छे० दीक्षा छेदीने । प० तप अथवा चारित्ररूप प्रायश्चिते । उ० स्थापे ॥ २६ ॥

मूळपाठ ॥ २६ ॥ गणावच्छेद ए य गणाओ अवकम्म एगल्लविहारपन्निमं उवसंपज्जित्ताणं विहरेज्जा से य इच्छेज्जा दोच्चं पि तमेव गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, पुणो

आलोएज्जा पुणो पन्निक्कमेज्जा पुणो छेयपरिहारस्स उवट्ठाएज्जा ॥ २६ ॥

भावार्थ ॥ २६ ॥ हवे गणावच्छेदक आश्री सूत्र कहे छे. गणावच्छेदक साधु जग्न्य १० पूर्वधारी, उत्कृष्टो १४ पूर्वधारी तथा आठगुणे करी सहित गच्छथी नीकळीने एकलविहारीपणे पडिमा पडीवर्जीने अंगीकार करीने विचरे ते गणावच्छेदक साधुने पडिमा वहेतां काइऊ दोप लागे ते पछी वीजीवार वळी तेज गच्छमां दाखल थवा इच्छे तो शी रीते गच्छमां तेमने लेवा कहे छे. वीजीवार आलोवावे, पडिक्कमावे, दीक्षा छेदीने तप अथवा चारित्र रूप प्रायश्चित उपर फरी स्थापे ॥ २६ ॥

अर्थ ॥ २७ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । य० वळी । ग० गच्छथकी । अ० नीकळीने । ए० एकल । वि० विहारीपणानी । प० पडिमा । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरे । ते वळी न शुद्ध रीते चाले एटले पडिमा अविधि ए पडि वर्जी काइक दोप लगाडे । से० ते । य० वळी । इ० वांछे । दो० वीजीवार । पि० वळी । त० तेज । ग० गच्छने । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरतुं । (तो ते साधुने गच्छमां केवी रीते पाछो लेवो ते कहे छे) । पु० वीजीवार । आ० आलो-

१ H adds. (एचमां वधारे) से य नो संथरेज्जा.

વાવે । પુ० બીજીવાર । ૫૦ પઠિક્રમાવે । પુ० બીજીવાર । છે० દીક્ષા છેદીને । ૫૦ તપ અથવા ચારિત્રસ્ય પ્રાપ્તિસ્તને વિષે ।
 ૨૦ થાવે ॥ ૨૭ ॥

મૂલપાત્ર ॥ ૩૬ ॥ આયરિયત્વઋજાપ્ત ય ગણાશ્ચો અવકર્મ્મ ઇગ્નિવિહારપટિમં ઉવસપલ્લિ-
 સાણ વિહરેહ્તા 'સે ય ઇચ્છેહ્તા દોષ પિ તમેવ ગણ ઉવસપલ્લિસાણં વિહરિત્તય,
 પુણો આલોપજ્ઞા પુણો પટિકર્મ્મેહ્તા પુણો છેયપરિહારસ્સ ઉવટ્ટાપજ્ઞા ॥ ૨૭ ॥

માર્વાર્ય ॥ ૨૭ ॥ એમ આચાર્ય ઉપાધ્યાય ગચ્છપી નીકઢીને ફક્ત વિહારીની પદિમા અંગીકાર કરીને વિચરે તે આ
 ચાર્ય તપાધ્યાયને પદિમા બહેતાં જાદ દોષ છાગે તો બીજીવાર બઢી તેજ ગચ્છમાં જાત્વજલ થવા ફચ્છે તો છી રીતે ગચ્છમાં તેમને
 દેશ તે જહે છે બીજીવાર આલોવાવે, પટિક્રમાવે, બઢી દીક્ષા છેદીને તપ અથવા ચારિત્ર સ્વ પ્રાપ્તિસ્તને વિષે સ્થાવે ॥ ૨૭ ॥
 એ લે દોષ જગાદે તે પાસત્યાપને પટીવર્જે તે મળી રહે પાસત્યાનો સુત્ર જહે છે

અર્થ ॥ ૨૮ ॥ મિં સાધુ । ૫૦ બઢી । મં ગચ્છને । અં મુકીને । પાં પાસત્યા । વિં વિહાર । ૫૦ પદિમા ।
 ૧૦ અંગીકાર કરીને । વિં વિચરે । સેં તે સાધુ । યં બઢી પાસત્યાપણ મુકી । ફં ફચ્છે । દોં બીજીવાર । પિં
 બી । તં તેન । ગં ગચ્છમાં આપવો । સં અંગીકાર કરીને । વિં વિચરવું જાંચ્છે તો મુ કરે તે જહે છે । અં છે । યાં
 બી । ૫૦ જાં । સેં એવ પારિત્ર હતો છે તો તેહને । પું બીજીવાર । આં આલોવાવે । પું બીજીવાર । ૫૦ પટિક્રમાવે ।

पु० (मूळ गुण चारित्र गयुं होय तो) बीजीवार । छे० दीक्षा छेदीने । प० तप अथवा नवा चारित्र रुप प्रायश्चित्तेने विषे ।
उ० स्थापे ॥ २८ ॥

मूळपाठ ॥ २८ ॥ त्रिकयु य गणाओ अवकम्म पासत्थविहारपडिमं उवसंपज्जित्ताणं वि-
हरेज्जा से य इच्छेज्जा दोच्चं पि तमेव गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, अत्थि
याइं थ सेसे, पुणो आलोएज्जा पुणो पम्फिमेज्जा पुणो ठेयपरिहारस्स उव-
ट्ठाएज्जा ॥ २८ ॥

भावार्थ ॥ २८ ॥ साधु गच्छने मुक्तीने पासत्थापणुं पहीवर्ज्जिने ते साधु पाछो पासत्थापणुं मुक्कुं वांच्छे तथा बीजी
वार तेहज गच्छमां आवी ते गच्छ अंगीकार करीने विचरुं इच्छे तो शु करुं ते कहे छे. जो ते साधुमां शेष चारित्र छतो
होय तो बीजीवार आलोवावे, पडिक्कावे, बीजीवार दीक्षा छेदीने तपरुप प्रायश्चित्ते स्थापे एट्ठे के साधु पासत्थापणुं
अंगीकार करीने अशुभ भाव पलटाणा ने बीजीवार शुभ भाव आवे तेवारे बीजीवार गच्छमांहि आववां इच्छे तेवारे शेष
आगळो चारित्र छतो होय तो तेहने फरीने आलोवावे ने फरी प्रायश्चित देवरावे पण जो मूळथी चारित्र गयुं होय तो मूळथी
दिक्षा देवी जेथी चतुर्विध संघने प्रतित उपजे ने भेद न पडे ॥ २८ ॥

अर्थ ॥ २९ ॥ भि० साधु । य० वळी । ग० गच्छने । अ० मुक्तीने । अ० पोताने । छं० छांदे चालवानी । वि० वि-
हार । प० पडिमा । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरे । से० ते । य० वळी पोताने छांदे चालवानुं मुक्ती । इ० इच्छे ।

રામે । પુ० બીજીવાર । ૫૦ પરિક્રમાયે । પુ० બીજીવાર । છે० વીસા છેડીને । ૫૦ તપ અથવા ચારિત્રરૂપ પ્રાપ્તિને વિષે ।
૩૦ પાપે ॥ ૨૭ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૨૪ ॥ આયરિયતવજ્જાપ્પ ય ગણાથ્થો અવકમ્મ પ્પગહ્કાવિહારપહિમ ઉવસંપહ્લિ-

ત્તાણ વિહરેહ્કા 'સે ય ઇષ્ઠેહ્કા દોચ્છ પિ તમેવ ગણ ઉવસંપહ્લિત્તાણં વિહરિત્તપ્પ,
પુણો થ્યાહોપ્પજા પુણો પટિક્કમેહ્કા પુણો છેયપરિહારસ્સ ઉવટ્ટાપ્પજ્ઞા ॥ ૨૭ ॥

માર્વાર્ય ॥ ૨૭ ॥ એમ માર્વાર્ય ઉપાધ્યાય ગચ્છી નીકળીને એકલ વિહારીની પરિયા અંગીકાર કરીને વિચરે તે આ
પાર્ય ઉપાધ્યાયને પરિયા પડેલાં કાંઈ દોષ છાગે તો બીજીવાર વળી તેજ ગચ્છમાં દાસલ થયા ઇચ્છે તો ક્ષી રીતે ગચ્છમાં સેમ્પને
સેવા તે કહે છે બીજીવાર માસોવાયે, પટિક્રમાયે, વળી વીસા છેડીને તપ અથવા ચારિત્ર રૂપ પ્રાપ્તિને વિષે સ્થાપે ॥ ૨૭ ॥
હવે જે દોષ સગાદે તે પાસપાવળે વહીવંતે તે મળી રહે પાસપાવળે સુત્ર કહે છે

અર્થ ॥ ૨૮ ॥ મિં સાપુ । યં વળી । ગં ગચ્છને । અં મુક્તિને । પાં પાસપા । વિં વિહાર । ૫૦ પરિયા ।
ટં અંગીકાર કરીને । ચિં વિચરે । સેં તે સાપુ । યં વળી પાસપાવળે મુક્તિ । ઇં ઇચ્છે । દોં બીજીવાર । પિં
વળી । ૪૦ તેજ । ગં મસ્તુર્મા માશ્વો । ૬૦ અંગીકાર કરીને । વિં વિષયં વાંચ્છે તો છુ કરે તે કહે છે । અં છે । યાં
વળી । યં રૂપ । સેં રૂપ ચારિત્ર છડો છે તો તેહને । પું બીજીવાર । આં માસોવાયે । ૫૦ પટિક્રમાયે ।

૧ H addn (૫૫માં થયારે) સે ય નો સંચરજ્ઞા

ત૦ તેજ । ગ૦ ગચ્છમાં આવું । હ૦ અંગીકાર કરીને । વિ૦ વિચરું । વાંચ્છે તો શું કરવું તે કહે છે । અ૦ છે । યા૦ વલી ।
 થ૦ ફાં । સે૦ શેષ ચારિત્ર છતો છે તો તેહને । પુ૦ બીજીવાર । આ૦ આલોવાવે । પુ૦ બીજીવાર । પ૦ પઢિકમાવે । પુ૦
 (મૂલ ગુણ ચારિત્ર ગયું હોય તો) બીજીવાર । હે૦ દિક્ષા છેદીને । પ૦ તપ અથવા નવા ચારિત્ર રૂપ પ્રાપ્તિને વિષે ।
 હ૦ સ્થાપે ॥ ૩૦ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૩૦ ॥ ચિવલુ ય ગણાઓ અવકમ્મ કુસીલવિહારપાડિમં ઉવસંપજ્ઞિત્તાણં
 વિહરેજ્ઞા સે ય ઇચ્છેજ્ઞા દોઢં પિ તમેવ ગણં ઉવસંપજ્ઞિત્તાણં વિહરિત્તણ, અત્થિ
 યાઈં ય સેસે, પુણો આલોપજ્ઞા પુણો પન્નિકમેજ્ઞા પુણો હેયપરિહારસ્સ ઉવ-

ટ્ટાપજ્ઞા ॥ ૩૦ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૩૦ ॥ સાધુ ગચ્છને મુર્કા કુશીલપણુ પઢિવર્જીને તે સાધુ પાછો કુશીલપણું મુકવું વાંચ્છે તથા બીજીવાર તેજ
 ગચ્છમાં આવી તે ગચ્છ અંગીકાર કરીને વિચરું ઇચ્છે તો શું કરવું તે કહે છે. જો તે સાધુમા શેષ ચારિત્ર છતો હોય તો બીજી-
 વાર આલોવાવે, બીજીવાર પઢિકમાવે ને મૂલ ચારિત્ર ગયું હોય તો બીજીવાર દીક્ષા છેદીને તપરૂપ પ્રાપ્તિને સ્થાપે ॥ ૩૦ ॥

અર્થ ॥ ૩૧ ॥ ખિ૦ સાધુ । ય૦ વલી । ગ૦ ગચ્છને । અ૦ મુકીને । ઓ૦ ઉસન્ન (ઇટલે સંજમથી થાકી) । વિ૦ વિ-
 હાર । પ૦ પઢિમા । હ૦ અંગીકાર કરીને । વિ૦ વિચરે । સે૦ તે સાધુ । ય૦ વલી । ઇ૦ ઇચ્છે । દો૦ બીજીવાર । પિ૦ વલી ।
 ત૦ તે । ઇ૦ જ । ગ૦ ગચ્છમાં આવવા । હ૦ અંગીકાર કરીને । પિ૦ વિચરું વાંચ્છે તો શુ કરે તે કહે છે । અ૦ છે । યા૦

દો. બીજીવાર । પિ. ૦ થ્વી । ટ. ૦ તેમ । ગ. ૦ ગચ્છમાં આવ્યું । જ. ૦ યગીજ્ઞાર કરીને । ચિ. ૦ વિચરું થાંહે તો શુ કરું તે
 કહે છે । અ. ૦ છે । યા. ૦ થ્વી । ઘ. ૦ ફાં । સે. ૦ શેપ ચારિત્ર છતો છે તો તેરને । પુ. ૦ બીજીવાર । આ. ૦ માસોવાવે । પુ. ૦ બીની
 વાર । ધ. ૦ પદિકપ્રાવે । પુ. ૦ (મૂઠ ગુણ ચારિત્ર ગયું રોય તો) બીજીવાર । છે. ૦ દીસા છેડીને । પ. ૦ તપ અથવા નથા ધારિત્ર
 રૂપ પ્રાયશ્ચિત્તને વિષે । ટ. ૦ સ્વાયે ॥ ૨૯ ॥

મૂઠપાત ॥ ૨૯ ॥ મિક્ત્રૂ ય ગણાશ્ચો અથકમ્મ અદ્દાહન્દવિહારપામિમ ઉવસંપાહ્નિજ્ઞાણ
 વિહરેજ્ઞા સે ય ફ્ઠ્ઠેજ્ઞા દોઞ્ઞં પિ તમેવ ગણં ઉવસપાહ્નિજ્ઞાણ વિહરિત્તપ,
 આરિય યાદ ધ સેસં, પુણો આલોપજ્ઞા પુણો પન્નિક્કમેજ્ઞા પુણો છેયપરિહારસ્સ
 ઉવટ્ઠાપજ્ઞા ॥ ૨૯ ॥

પ્રત્યર્થ ॥ ૨૯ ॥ સાધુ ગચ્છને સુઠીને અદ્દાહદો પટ્ટે પોતાને જાવે વાસ્ત્વાનું પરિવર્તન પોતાના જાંદે વાસ્ત્વાનું મુક્તી
 બીજીવાર તેજ ગચ્છમાં આવીને ગચ્છ યગીજ્ઞાર કરીને નિવગ્યું ફ્ઠ્ઠે તો શુ કરું તે કહે છે તો તે સાધુમાં શેપ ચારિત્ર છતો
 રોય તો બીજીવાર આલોપાથે, પદિકપ્રાવે, બીજીવાર દીસા છેડીને તપ રૂપ પ્રાયશ્ચિત્તે સ્વાયે ॥ ૨૯ ॥

મર્થ ॥ ૩૦ ॥ પિ. ૦ સાધુ । ધ. ૦ થ્વી । ગ. ૦ ગચ્છને । અ. ૦ સુઠીને । ક. ૦ કુબીલ । ચિ. ૦ વિહાર । પ. ૦ પદિમાં । ટ. ૦
 યગીજ્ઞાર કરીને । ચિ. ૦ નિવરે । સે. ૦ તે સાધુ । ધ. ૦ થ્વી કુબીલપણું સુઠીને । ફ. ૦ ફ્ઠ્ઠે । ઘ. ૦ બીજીવાર । પિ. ૦ થ્વી ।

છે । અં છે । યાં વલી । થં હાં । સેં શેષ ચારિત્ર છતો છે તો તેહને । પું વીજીવાર । આં આલોવાવે । પું વીજી-
વાર । પં પઢિકમાવે । પું (મુલ ગુણ ચારિત્ર ગયું હોય તો) વીજીવાર । છેં દીક્ષા છેદીને । પં તપ અથવા નવા
ત્રરૂપ પ્રાયશ્ચિત્ત તે વિષે । હં સ્થાપે ॥ ૩૨ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૩૨ ॥ ત્રિક્સૂ ય ગણાઓ સંસત્તવિહારપદ્મિં ઉવસંપજ્ઞિત્તાણં વિહ-
રેજ્ઞા સે ય ઇચ્છેજ્ઞા દોષં પિ તમેવ ગણં ઉવસંપજ્ઞિત્તાણં વિહરિત્તણ, અત્થિ
યાદં થ સેસે, પુણો આલોપજ્ઞા પુણો પઢિકમેજ્ઞા પૂણો છેયપરિહારસ્સ ઉવ-

ટ્ટાણજ્ઞા ॥ ૩૨ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૩૨ ॥ સાધુ ગચ્છને મુકીને સંસત્તપણું (ઇટલે જેનો પરિચય રાખવા યોગ્ય નહીં) પઢિવર્જીને તે સાધુ પાછો
સંસત્તપણું મુકવા વાંચ્છે તથા વીજીવાર તેજ ગચ્છમાં આવી તે ગચ્છ અંગીકાર કરીને વિચરવું ઇચ્છે તો શું કરવું તે કહે છે. જોતે
સાધુમા શેષ ચારિત્ર છતો હોય તો વીજીવાર આલોવાવે, વીજીવાર પઢિકમાવે ને મૂલ ચારિત્ર ગયું હોય તો વીજીવાર દિક્ષા છે-
દીને તપરૂપ પ્રાયશ્ચિત્તે સ્થાપે ॥ ૩૨ ॥

અર્થ ॥ ૩૨ ॥ ચિં સાધુ । યં વલી । ગં ગચ્છથકી । અં નીકલીને । પં પર । પાં પાસંદીની । પં પઢિમા (વેશ) ।
હં અંગીકાર કરીને । ત્રિં વિચરે । સેં તે । યં વલી । હં ભાવ પલટાણે (મેષ છાંડીને) ઇચ્છે (વાંચ્છે) । દોં વીજી-

< H. adds this sutra as extra (एचमां आ सूत्र वधारे छे)

बन्नी । य० इरां । से शेष चारित्र्य गुरु होय तो । पु० बीबीवार । मा० आसोबावे । पु० बीबीवार । ५० परिष्कारावे
 पु० (मूळ गुण चारित्र्य गुरु होय तो) बीबीवार । छे० बीसा छेदीने । ५० तप मयया नना चारित्र्य रूप प्रायश्चित्तने बिसे
 ३० स्याये ॥ ३१ ॥

मूळपाठ ॥ ३१ ॥ निवस्तू य गणामो अवकम्म ओसन्नविहारपनिम उवसपक्किचाण विह
 रेक्का से य इच्छेक्का दोष प तमेव गण उवसपक्किचाणं विहरित्तप, अरिथ
 याइ थ सेसे, पुणो आलोपक्का पुणो पटिकमेक्का पुणो छेयपरिहारस्स उव
 ढापक्का ॥ ३१ ॥

भावार्थ ॥ ३१ ॥ साधु गच्छने सुखीने वसन्नपणुं (एतले संबन्धी धारकाणणुं) परिष्कारिने से साधु पाजो वसन्नपणुं
 सुकवा नच्छे तथा बीबीवार तेम गच्छमां आधी ते गच्छ अगीकार करीने बिषय इच्छे वो हूं करणुं ते करे छे जो ते साधुम
 शप चारित्र्य एतो होय तो बीबीवार आसोबावे, बीबीवार परिष्कारावे ने मूळ चारित्र्य गुरु होय वो बीबीवार विज्ञा छेदीने
 तपस्य प्रायश्चित्ते स्याये ॥ ३१ ॥

अर्थ ॥ ३२ ॥ पि० साधु । य० बन्नी । ग० गच्छने । अ० सुखीने । सं० ससच (परिचयस्य प्रतिपद्य एतले परिचय
 राला योग्य नर्ती) । वि० विहार । ५० परिमा । उ० अगीकार करीने । वि० बिषये । से० से साधु । य० बन्नी । ५० इच्छे
 दो० बीबीवार । पि० बन्नी । त० तेम । म० गच्छमां आणवुं । छे० अगीकार करीने । वि० बिषय न छे वो म करे ते म

छेदनुं के तप प्रायश्चित्तनुं कोइ पण प्रत्यक्ष कारण जणातुं नथी तो वीजुं कांइ नहीं पण एकली तेने आलोपणा देवी ॥३२-१॥ हवे जे साधु व्रत भांगे ते भणी कहे छे.

अर्थ ॥ ३३ ॥ भि० साधु (साध्वी) । य० वली । ग० गच्छ थकी । अ० नीकलीने । ओ० व्रत पर्याय थकी परांग मुख यइने गृहस्थनी पर्यायने पहुँचे पछी वली शुभ परिणामे करीने । से० ते । य० वली । इ० इच्छे । दो० वीजीवार । पि० वली । त० तेज । ग० गच्छने । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं । तेने केवी विधिण लेवो ते कहे छे । न० नथी । कोइ अनेरा । ज० वली । त० ते साधुने । ते प्रत्यक्ष अनेरुं कारण । के० कोइ । छे० छेद । वा० अथवा । प० परिहार तप पण कोइ नथी तो शुं करवुं ते कहे छे । वा० वली । न० एदलुं विशेष कहे छे के वीजुं कांइ पण नहिं पण । ए० एकलो । से० एक शिष्यनां परिछेदोपस्थापनाने विषे । उ० स्थापवो एदले मूळथी दीक्षा देवी केमके सर्व ग्रहरथनी पर्याये पहुँच्यो छे ते भणी ॥ ३३ ॥

मूळपाठ ॥ ३३ ॥ भिक्खू य गणाओ अवकम्म ओहावेज्जा से य इच्छेज्जा दोच्चं पि तमेव गणं उवसंपाज्जित्ताणं विहरित्तए, नत्थि णं तस्से केइ छेए वा परिहारे वा नन्नत्थ एगाए संहोवट्ठावणियाए ॥ ३३ ॥

भावार्थ ॥ ३३ ॥ कोइ साधु गच्छथी नीकलीने व्रत पर्यायथी परांगमुख यइने गृहस्थनी पर्यायने विषे पोहोँच्यो, पछी १ JI added (एचमां वधारे) तप्पत्तिथं.

નાર । પિં ૧૫ । તં તેજઃ । ગં મચ્છને । હં અંગીકાર કરીને । વિં બિચારુ તો શ્રી રીતે લેવો તે કહે છે । નં નવી
જં વાસ્તવિકાર । તં તે સાધુને । તં પ્રત્યક્ષ અનેક કારણ । કેં કોઈ । છેં છેવ વારિષ્ઠનો । ષાં અથવા । ૫૦ તપ પ્રા
યશ્વિતનો । નાં પણ ન પામે તો છુ કરે તે કહે છે । નં અનેરો કાઈ નથી પણ । ૫૦ પક્કલી । ષાં આસોયણા લેવી ॥ ૩૨-૧ ॥

મૃતપાત્ર ॥ ૩૨-૧ ॥ ત્રિયસ્તૂ ય ગણાશ્રો શ્વકમ્મ પરપાસંદપમિમં ઉવસપલ્લિત્તાણં વિહુ-

રેજ્ઞા તે ય ફચ્છેજ્ઞા દોષ પિ તમેવ ગણ ઉવસપલ્લિત્તાણ વિહરિત્તપ, નત્થિ ણ
તસ્સ તપ્પસિય કેહ ટેપ વા પરિહારે વા નસત્થ પગાપ આલોયણાપ ॥ ૩૨-૧ ॥

માર્વાયે ॥ ૩૨-૧ ॥ સાધુ થલી ગણ થલી નીકલીને (અજસરતાદિક કારણે લેધી કે રામા દુટ રોય તેના કારણે)
પર પાલ્લવીનો લીંગ અંગીકાર કરીને ચિત્તે, (તે થયાં સગી સવધારાદિકનો સાય મલ્યો નથી ; યાં સગી તેમ સીમે કાઢ હો
વના કરે પ્રેમ ધગલનીના ૨૫ મા સત્કર્મો સર્જાયાના અધિકારે મુદ્દરણ સર્જિમાં અન્ય સર્જિમાં છેદ્યોપસ્યાપનીય ચારિત્ર કામે વપ
વનું છે કોઈ કારણ માખી સાધુને મેલ મુદ્દવો વરણો છે ૧૫ વારિષ્ઠ ચોસું છે ને તે સર્જિમાં કોઈ નથ લીસીવને છ માસનો
કાઢ છેદ્યોપસ્યાપનીકનો પુરો વયો રોય તો તેજ અન્ય સર્જિમાં નિયતાની અપેલાપ તથા ઠાળાંગની ચૌયંગીની અપેલાપ તથા
મા અપ્પવહાર મુદ્દના ૧૦ માં હરેસાની ચૌયંગીની અપેલાપ તે ચારિત્ર સ્વાધી શ્વકે) તે સાધુ તે કારણ પુરં થપ તે મેલ છોલીને
વીનીચાર તેમ ગણમાં આવું રપ્પે તો, તેને કહ વિધિપ પાછો ગણમાં દાસલ કરવો તે કહે છે બો તે સાધુને વારિષ્ઠના

निन्देजा गरहेजा विउटेजा विसोहेजा असुहेजा अहारिहं
तवोकम्मं पायच्छित्तं पडिवज्जेजा ॥ ३४ ॥

भावार्थ ॥ ३४ ॥ जे कोइ साधु अनेरो कोइएक न करवा योग्य स्थानक पोताना भला गुणने पाडीने सेवे, सेवीने आलोववानु इच्छे तो कया आलोवे ते कहे छे. ज्यां पोताना आचार्य, उपाध्याय दीठा त्यां ते पहिसेवी साधुने तेमनी अंत समीपे पापने आलोववो, पडिकमवो, निंदवो, गरहवो, निर्मल करवो ने पोताना आत्माने विशुद्ध करवो कल्पे. वली ए पाप-स्थानक नहीं करं एवुं कही सावधान थइने उठवुं अथवा यथायोग्य दूषणने अनुसार (मर्यादाए) तपरुप कर्मने प्रायश्चित्तवडे पडिवर्जवे करीने विचरवु वांच्छे ॥ ३४ ॥ हवे आपणा आचार्य न मळे तो शुं करे ते कहे छे.

अर्थ ॥ ३५ ॥ नो० नहीं । चे० निश्चे । अ० आपणा पोताना । आ० आचार्यने । उ० उपाध्यायने । पा० दीठा (नहीं) तो शुं करे । ज० ज्यां । ए० वली । सं० एकमांडले १२ प्रकारना संभोग सहित एकठा जावानुं होय ते । सा० साधर्मी गुण ग्राहीने गंभीर छे । पा० दीठा । व० बहु । सु० श्रुत छे । व० प्रायश्चित्तनी विधि आदि दइ ठाणांगादिक घणा । आ० आगमना जाण । कल्पे ते पहिसेवीने । त० ते संभोगीनी । अ० समीपे । आ० आलोववो । जा० ज्यां लग्ने । (पडिकमवो अथवा निंदवो अथवा गरहवो अथवा प्रायश्चित्तने टाली निर्मल होय अथवा आपणा आत्माने विशुद्ध करवो वली ए पापस्थानक नहीं करं एहवुं कहीने सावधान थइने उठे अथवा दूषणने अनुसार मर्यादाए यथायोग्य तपरुप कर्म प्रायश्चित्तने) प० पडिवर्जवे करीने विचरवुं वली ॥ ३५ ॥

દુષ્ટ પરિણામે કરી તે સાધુ ધીનીનાર તેન ગચ્છને વિષે અંગીકાર કરીને વિચરું થાન્હે તો તેને કહ્ય નિષિષ્ પાછો ગચ્છમાં
 સેવો તે કહે છે અનેરો કોઈ તે સાધુની વિશ્વદ પ્રત્યક્ષ હેતુ અથવા તપ પ્રાયશ્ચિત્તનું કારણ નથી તો હું કહ્યું તે કહે છે ધીનું
 કાંઈ નહીં એણે એક દિવ્યના પરિશ્વરોપરથાપનિયને વિષે સપસ્યાપનો પટલે મૂલ્યથી દીક્ષા લેવી કેમકે સર્વે પ્રશ્નની પર્યાયે
 પદોચ્ચો છે ॥ ૩૩ ॥ હવે પ્રાયશ્ચિત્ત સેવે તેને પ્રાયશ્ચિત્ત કહ્યું; તો રહે પ્રાયશ્ચિત્ત કોણ આગલ આજોયે તેની વિધિ કહે છે ॥
 મર્ય ॥ ૩૪ ॥ મિ. સાધુ । ય. ધની । મ. અનેરો કોઈ એક । અ. નહીં । કિ. કરવા યોગ્ય (નહીં) તે । દ્વા. સ્વા
 નહ । તે. (મહા ગુણને પાદીને તે) સેવે સેવીને । ૩. માવ પશ્ચાત્તે રુચ્છે । આ. આલોચું તે ક્યાં આલોચે તે કહે છે ।
 જ. હર્યા । મ. આપના । આ. માર્યા । ૪. હપાપ્યાય । પા. દીઠા તો । (ક. કલ્પે । તે. તે પદિસેવી સાધુને) । તે. તેને ।
 મં. અંત સમીપે । આ. માહોરનો અથવા । ૫. પાપને પાદવા મળી પદિકપવો અથવા । નિ. નિદવો અથવા । ગ. ગરહનો ।
 મથવા । વિ. પ્રાયશ્ચિત્ત ટાઢીને નિર્મલ્લ હોય । વિ. આપના આત્માને વિશુદ્ધ કરવા ધની । અ. (૫ પાપસ્યાનક) નહિ ।
 ક. કહે પદી કરી । મ. સાધવાન થાને હરું અથવા । મ. રૂપને મનુસાર મથવા યથા યથોમ્ય । ૮. તપ્પ । ક.
 કર્મને । પા. પ્રાયશ્ચિત્તને । ૯. પદિકર્મને કરીને વિશ્વરો થાન્હે ધની ॥ ૩૪ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૩૪ ॥ ચિક્ષતૂ ॥ અન્નમરં અકિશ્વદ્રાણ 'સેવિત્તા રુચ્છેજ્ઞા આલોપત્તપ્, જ

રથેવ અપ્પણો આપારયત્તવજ્જાપ પાસેજ્ઞા, 'સેસન્તિયં આલોપજ્ઞા પનિક્કમેજ્ઞા

? Haddā (પવ્વમાં) પદિસેવિષ્ણ ૨ Haddā (પવ્વમાં જણાર) કપ્પા સે Haddā (મને નીચેનો પાઠ છે) તસ્સન્તિયં
 આલોપત્તપ્ ના પદિકમિષ્વપ્ ના ....(Haddā) (જ્યાં મુખી) પદિકમિષ્વપ્

મૂઝપાઠ ॥ ૩૬ ॥ નો ચેવે સંભોમ્મિયં સાહમ્મિયં,^૨ જત્થેવ અન્નસંત્રોઈયં સાહમ્મિયં પાસેજ્ઞા
બહુસ્સુયં વબ્બાગમં, તસ્સન્તિયં આલોપ્પજ્ઞા (જાવ) પન્નિવલ્લોજ્ઞા ॥ ૩૬ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૩૬ ॥ જો એક માંડલે એકઠા જમવું એહવો સાધર્મીક સાધુ વહુ સુત્રી, ઘણા આગમનો જાણ દેલે નહિં તો
શું કરવું તે કહે છે. હયાં અન્ય ગચ્છનો સાધુ છે તે પોતાના ગચ્છમાં એક વીજા અન્નપાનીના સંભોગ સહિત છે, વલ્લી સાધ-
ર્મીક સમાચારીનો ધણી છે, વહુ શ્રુત તથા ઘણા આગમનો જાણ છે તેવા સાધુને દેલે તો તેની પાસે આલોવું, પઢિકમવું
હયાંલગે પ્રાયશ્ચિત પઢિવર્જીને વિચરવું કલપે ॥ ૩૬ ॥ જો એહવો અન્ય સંભોગી પણ ન દેલે તો સાધુ શું કરે તે કહે છે. ॥

અર્થ ॥ ૩૭ ॥ નોં નહિં । ચેં નિર્જે વલ્લી । અં અન્ય । સં સંભોગીક દેલે (નહિં) સાધર્મીક વહુશ્રુત ઘણા આગમ
નો જાણ તો શું કરવું તે કહે છે । જં હયાં । એ વલ્લી । સાં સાધુનો । વિં વેશ છે અથવા સાધુનું રૂપ છે તેહને પળ
પ્રાયશ્ચિત લેવું છે તેવા રૂપ સાધુ તે વલ્લી કેહવા છે તે કહે છે । પાં દેલે । વં વહુ । સું સુત્રી । વં ઘણા । આં આગમનો
જાણ એવો દેલ્લીને કલપે તે સાધુને । તં તેની । અં પાસે । અન્યોઅન્ય । આં આલોવવો (અથવા પઢિકમવો અથવા પ્રાય-
શ્ચિત ટાલી નિર્મલ થવું અથવા આપણા આત્માને વિશુદ્ધ કરવો । વલ્લી એ પાપ સ્થાનક નહિં કરું એહવું કહીને સાવધાન થઈને
ઉઠીને વલ્લી દૂપણ અનુસારે મર્યાદાએ યથાયોગ્ય તપ કર્મને પ્રાયશ્ચિતને) । જાં હયાં લગે । પં પઢિવર્જીને કરીને વિચરે વલ્લી ॥ ૩૭ ॥

૧ Haddas (એચમાં વધારે) ણં. ૨ Haddas (એચમાં વધારે) પાસેજ્ઞા વહુસ્સુયં વબ્બાગમં.

મૂળપાઠ ॥ ૩૫ ॥ નો જેવ અપ્પાણો આચરિયતવજ્જાણ પાસેહ્જ્ઞા, જરથેવ સજોઈય સાહ-
મિય પાસેહ્જ્ઞા ઘટ્ટુસ્મુયં ઘઠમાગમ, તસ્સન્તિય આલોપહ્જ્ઞા (જાવ) પઢિ
ઘઠ્ઠોહ્જ્ઞા ॥ ૩૫ ॥

માવાચ્ય ॥ ૩૫ ॥ જો પોતાનો આચાર્ય લપાડ્યાય ન દેલે તો શું કરે તે કહે છે બે સાચવીં ગુણગ્રાહી ગમીર, ઘટ્ટુ મુત
પ્રાયશ્ચિત્ત બિધિ ઠાળાંગાદિક ઘણા આગમના બાળ તેવા સંયોગીક થાર પ્રકારના સંયોગશબ્દા માહત્વામાનાના સમીપે તે પઢિ
સેવી સાધુએ બાંને આલોચનું પરિક્રમ્યું, નિશ્ચય, ગરહયું, પ્રાયશ્ચિત્ત ટાળી નિર્મલ થાને આપણા આત્માને વિશુદ્ધ કરતો કરતે,
શ્લોકી ૫ પાપસ્થાનક નહીં કરું એવ કરીને સાવધાન થાઈ જીને દૂષણને અનુસારે યયાપામ્ય મર્યાદાએ તપરૂપ કર્મ પ્રાયશ્ચિત્તવદે
પરિવર્તેયે કરીને વિષયું ॥ ૩૫ ॥ હવે એના સંયોગીક ઘટે નહીં તો કોની પાસે આલોચનું તે કહા છે ॥

અર્થ ॥ ૨૬ ॥ નોં નરિ । શેં નિશ્ચે શ્લોકી । સંં એકમાત્રે એકઠા નમવું પૃથ્વો । સાં સાધર્મિક સાધુને દેલે (નરિ)
ઘટ્ટુ મુત ઘણા આગમના બાળ તો શું કરોતે કહે છે । જં જ્યાં । ૫ં શ્લોકી । અં અન્ય ગણના સાધુ છે । સંં અશ્વપા-
ળીના સંયોગી છે । સાં શ્લોકી સાધર્મિક સમાધારીના ઘણી છે । પાં દેલે । શં શ્લોકી । સું મુતને । શં પળા । આં
આગમના બાળ । શ્લોકે તે પઢિસેવી સાધુને । શં તેની । આં આલોચનું (અથવા પરિક્રમ્યું શ્લોકી) । જાં જ્યાં
સંં પ્રાયશ્ચિત્તને । ૫ં પરિવર્તેયે વિષયું શ્લોકી ॥ ૨૬ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૩૭-૧ ॥ નો ચેવ ણં સારવિયં પાસેજ્ઞાં બહુસ્સુયંં બઢ્ઞાગમં, જત્થેવ સમણો-
 વાસગં પચ્છાકહં પાસેજ્ઞાં બહુસ્સુયંં બઢ્ઞાગમં, કપ્પઇ સે તસ્સન્તિએ આલોએ-
 સ્સए વા પમ્મિકમ્મેસસए વા જાવ પાયચ્છિત્તં પમ્મિવજ્જેત્તए વા ॥ ૩૭-૧ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૩૭-૧ ॥ જો સાધુરૂપ બહુ સૂત્રી ઘણા આગમનો જાણ ન દેશે તો શું કરે તે કહે છે. સાધુની સેવાનો કરણ-
 હાર પછાકહ શ્રાવક (એટલે જે શ્રાવકે પહેલા સંયમ પાલી પછી સંજમથી પડીને શ્રદ્ધાએ કરીને શ્રાવકપણું અંગીકાર કર્યું છે)
 વલી જે બહુ સૂત્રી અને આગમોના જાણ છે તેવા શ્રાવકને દેહીને તે સાધુએ તે શ્રાવક સમીપે આલોવડું, પડીકમડું, હ્યાં હમે
 પ્રાયશ્ચિત્તને પહિવર્જવે કરીને વિચરવું વલી કલેપે ॥ ૩૭-૧ ॥

અર્થ ॥ ૩૮ ॥ નોં નહિં । ચેં નિથે । ણં વલી । સં શ્રમણોપાસક શ્રાવક । પં પછા । કં કહં એટલે સંજમથી
 પાછો પડીને વલી શ્રમણોપાસક થયો પણ જેણે સંજમમાંહિ ઘણાં આગમ શાસ્ત્ર પહેલાં અવગાઠ્યાં તો પણ કર્મના ઉદયથી પાછો
 પડ્યો તેહવો । પાં દેશે (નહીં) । વં ત્રણ પ્રકારના બહુ । સું સુત્રી । વં ઘણા । આં આગમનો જાણતો શું કરે તે કહે
 છે । જં હ્યાં । એ વલી । સં સર્વથી સમ । માં ભાવ છે પણ રાગાદિ ઈર્ષવંત નથી એવો સમદ્રષ્ટિ । ચેં (આપણાપરના
 ગુણ અવગુણ અવસર પ્રસ્તાવનો જાણ) એવો જ્ઞાનવંત ગૃહસ્થ । પાં દેશે તો । કં કલેપે । સેં તે પહિસેવી સાધુને । તં તે

૧ Hadd (એવમા) આ પાઠ છે. ૨ A trace of samanoवासग is to be found in P B (पी. बी. मा “ समणो-
 वासग ” છે)

મૂળપાઠ ॥ ૩૭ ॥ નો પેવ' અશ્વસન્નોદય', જત્યેવ સાકુવિય પાસેહ્યા વહુસ્સુય વઠ્ઠના-
ગર્મ, તસ્સન્સિયં આલોપહ્યા (જાવ) પઠિવહ્લોહ્યા ॥ ૩૭ ॥

માર્ગાર્થ ॥ ૩૭ ॥ જો અન્ય સંયોગીક સાપર્મીક વહુ સૂત્રી ઘળા આગમના આપ્ય પલા વેલે નરિ સો ઠું કરે તે કહે છે
ઘ્યાં સાધુનો વેવ અવશ્ય કય છે તેને પમ પ્રાયશ્ચિત લેવું છે તેવા સાધુસ્વ વહુ સૂત્રી, ઘળા પ્રાયશ્ચિત વિધિવાલા આગમના જાણ
છે પરવાને વેલ્લીને તેની સમીપે અન્યો અન્ય આલોભે, પરિકર્યે, પ્રાયશ્ચિત સેવી નિર્મલ યાય, પોતાના માત્માને શુદ્ધ કરે તથા
પ પાપ સ્થાનક કરીશ્વ નરિ પરવું કરીને સાબધાન યાને ઇંઠે ઇતીને રૂપજ અમુસ્મરે મર્યાદા યોગ્ય તપસ્વ કર્મનું પ્રાયશ્ચિત
વરિવર્મનિ વિવરવું કલ્પે ॥ ૩૭ ॥ ઘલી પરવા સાક્ષી પમ ન વેલે સો સાધુ ઠું કરે તે કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૩૭-૧ ॥ નોં નરિ । વેં નિશ્ચ । જં ઘલી । સાં સાધુરૂપ પમને । પાં વેલે (નરિ) । ઘં વહુ । મું સૂત્રી ।
ઘં ઘળા । આં આગમના જાણવો । જં ઘ્યાં । ઘં ઘલી । સં સાધુની । ડં સેવાના કરણશર તે આવક તે આવક કોણ
તે કહે છે । પં (પરેલા સયમ પાલી પછી પાછો સમયથી વરયો તે પરીને) વહી અદ્યાપ કરીને તે પુરુષ ધમણોપાસકપણો ।
કં પરિવર્મી તે પુરુષને પછાકડ કરીય । પાં વેલે । ઘં (ત્રણ પ્રકારના) વહુ । મું સૂત્રી । ઘં ઘળા । આં આગમના
જાણ સો ઠું કરે તે કહે છે । કં કલ્પે । સેં તે પરિસેવીને । તં તે પુર્વોક્ત આવક । ઘં સમીપે । આં આલોભ્યો । ઘાં
મયશા । પં વર્તીકમયો । ઘાં ઘલી । જાં ઝપાકળે । પા પ્રાયશ્ચિતને । પં પરિવર્જયે કરીને વિવરવો । ઘાં ઘલી ॥ ૩૭-૧ ॥

वा० अथवा । मं० मंडप । वा० अथवा । पा० पाटण । वा० अथवा । दो० द्रोण मुख । वा० अथवा । आ० आसम (आश्रम) ।
 वा० अथवा । सं० संवाद (खेडुनावास) । वा० वळी ज्यांलगे । स० संन्निवेशने विषे । वा० वळी । पा० पूर्व दीसे । अ०
 साधुं मुख करी । वा० वळी । उ० उत्तर दीशानी । अ० साहसुं मुख करी । वा० वळी । क० हाथनातळा । प० जोडीने ।
 सि० मस्तकने विषे । आ० आवर्तन करीने । म० मस्तके चढावीने । अ० अंजली । क० करीने । कल्पे ते पडिसेवी साधुने ।
 ए० एम । व० वचन वोलुं । ए० ए । मे० माहारा । अ० अपराध । ए० एणीपेरे । इ० त्रणवार एम कहे । अ० हुं । अ०
 अपराधी हुं एम त्रणवार कहीने । अ० जघन्य २० । उ० उक्ता १७० अरिहंतने । सि० अनता सिद्धनी । अ० समीपे ।
 आ० आलोवे । (पडिकमे तथा निंदे आत्माने साखे जे में भूडुं कीधुं । गे० गुरु साखे । मारो जीव दुर्गतिना दुख सहवा
 योग्य ते प्रायश्चित्तने टाळवे निर्वळ होय । वळी आपणा आत्माने विगुद्ध करे वळी ए पापस्थानक नहों करुं एहं कहीने
 सावधान थयो छे दूषणने अनुसारे मर्यादाए यथायोग्य तपरुप कर्मने प्रायश्चित्तने) । जा० ज्यांलगे । प० पडिवर्जने एटले
 करीने विचरे ॥ ३९ ॥ ति० एम । वे० मे कहुं ॥

मूळपाठ ॥ ३९ ॥ नो चेत समंशोवियाइं चेइयाइं पासेज्जा, बहिया गामस्स वा नगरस्स
 वा निगमस्स वा रायहाणीए वा खेडस्स वा कब्बडस्स वा मरुंजस्स वा पट्टण-
 स्स वा दोणमुहस्स वा आसमस्स वा संवाहस्स वा संनिवेसस्स वा पाइणाज्जि-

१ समभावियाइं चेइयाइ पासेज्जा taken from H (एचमांथी लीडुं) २ Hadds (एचमा वधारे) कप्पइ से

सममाविक्रान्तं यदस्यनी । अ० समीपे । आ० आलोचय । वा० अयथा । प० पटिकमय एतले पापवी निर्वर्तयु । वा० व
 ली । ना० खल्लो (पूर्वर्तयेरे दूषणने अनुसारे मर्यादाए यथायोग्य स्वरूप कर्मने) । पा० प्रायश्चित्तने । प० पटिकमर्तये करीने
 विवरयु । वा० वली ॥ ३८ ॥

मूळपाठ ॥ ३८ ॥ नो चेव ण समणोवासगं पच्छाकरु पासेज्जा वहुस्सुय वज्जागमं, जत्थेव
 सम्मज्जावियाइ देइयाइं पासेज्जा, कण्हइ से तस्सन्तिप आलोएत्तए वा पन्निक्क-
 म्मेत्तए वा जाव पायच्छित्त पन्निवज्जेत्तए वा ॥ ३८ ॥

भाषार्थ ॥ ३८ ॥ ये को समणोपासक पछाकरं (एतले तेणे प्रथम साधुपणु पाळी घणा आगमनु ज्ञान मेळवी पळी सा
 धुपणु छेदी आवक्यपु अगीकार कर्यु तेने पछाकरकीए) तेवो पछाकरं बहु सुत्री, घणा आगमनो जाण न मळे तो वे स
 ममाविक्रान्तं यदस्य एतले जेने राग स्या इपां नवी एवो समदृष्टि जे आवणापरना गुण अवगुणनो जाण एववा ज्ञानवत यदस्यने
 देखे तो वे पटिकेदी साधुने तेवा ज्ञानवत यदस्य समीपे आलोचयु, पटिकमयु वयां लगे दूषणने अनुसारे मर्यादाए यथा योम्य
 रीते तपस्य कर्मनु प्रायश्चित्त पटिकमर्तये विवरयु कर्ये ॥ ३८ ॥ इवे एववा सममाविक्रान्तं यदस्य पण न देखेतो तुं करे ते करे छे ॥

अर्थ ॥ ३८ ॥ नो० नहि । वे० निधि । वली । स० एववो पुवाक सममावनो घणी । वे० एववो ज्ञानवत यदस्य
 पण । पा० देखे (नहि) तो तुं करे ते बरे छे । व० बहार । गा० गाय । वा० अयथा । न० नगर । वा० अयथा । मि०
 निगम । वा० अयथा । रा० राखयानी । वा अयथा । से० सेव (बोट) । वा० अयथा । क० कवच (बोटी बस्ती) ।

आ व्यवहार सूत्रना प्रथम उद्देशे आलोचनानी विधि कही ते शा माटे के कोइ गंभीर साधु होय, समाधिनो उपजावण-
हार ने ६ गुणनो ग्रहणहार होय ते आलोचनारना दोष जीवकाया जुदी होय तो पण कोइनी आगळ कहे नहि ते भणी एठली
विधि कही ॥

अर्थ ॥ १ ॥ व० व्यवहार सूत्रनो । प० प्रथम । उ० उद्देशो । सं० पुरो थयो ॥ १ ॥

सूळपाठ ॥ १ ॥ ववहारस्स पढमो उद्देशओ समत्तो ॥ १ ॥

भावार्थ ॥ १ ॥ व्यवहार सूत्रनो पहलो उद्देशो पुरो थयो ॥ १ ॥

ववहारस्स विइओ उद्देशओ.

व्यवहार सूत्रनो बीजो उद्देशो.

अर्थ ॥ १ ॥ दो० बे जणा । सा० साधर्मीक एटले एक समाचारीना धणी । ए० एकठा भेळा होइने । वि० विचरे । त्यां
विचरतां थकां । ए० ते माहेला एकने । त० त्यां विचरतां । अ० अनेरा । अ० अ । कि० कृत्य । द्वा० स्थानकने । प० सेवे
ते सेवीने । आ० आलोवे (आ बे साधुमां एक अगीतार्थ होय ते ते पाप सेवीने आलोवे ते वारे तेने शुद्ध तप देवो एटले
उपवास आंबेल आदिके करी ते प्रायश्चितने विशुद्ध करे पण तेने परिहार तप न देवो केमके ते परिहार तपने अजोग छे, बीजो
जे गीतार्थ छे ते पाप सेवे तो तेने परिहार तप देवो) । ठ० यथायोग्य प्रायश्चितने विषे । ठ० स्थापे । (ते परिहार तप योग्य

मुद्दे वा उदीणाजिमुद्दे वा करयसपरिगहियं सिरसावत्त मथप अञ्जलिं कहुं
 एव धंपद्धा । एवइया मे अवरदा, एवइकखुत्तो अह अवरद्धो । अरहन्ताणं
 सिद्धाणं अन्तिण् आसोपद्धा (जाव) पढिवद्धोच्चासि ॥ ३९ ॥ ति बेमि

भावार्थ ॥ ३९ ॥ दत्ता एवो पूर्णोक्त समयावनो बणी एवो ज्ञानवंत एव न वेलेवो वेवार छु कर ते कहे छे.
 यहारगाम भयवा नगर भयवा निगम भयवा राजपर्यानी अथवा सेढ अथवा कबह भयवा मंडप अथवा पाठन भयवा द्रोण
 मुत्त भयवा आसम भयवा संवाह अथवा सन्निवेशने विणे बळी पूर्व वीक्षाने विणे साधु मुत्त करी तथा उत्तर वीक्षाए साधु
 मुत्त करी बळी हापना वडां जोडीने मस्तकने विणे आर्पण करीने मस्तक वहावीने भंजळी करीने ते पढिसेवी साधुने एम
 वचननु बोलेपुं कल्पे जे ए मारो अपराध छे एणीपर त्रणवार पण बरेक हुं अपराधी छु एम त्रणवार करीने (जयन्य २०
 उत्कृष्टा १७०) अरिईव तथा सिद्धनी समीप आखोव, पढिकने, आत्मांनी सास्त्रे में येहुं कीधु एम कही निवे, गुहनी सास्त्रे
 गेह, मारो जीव दुर्गतिना दुःख सहेवा योग्य ते प्रायश्चितने टाळवे करी निर्मळ होय पटसे पाताना आत्माने विठ्ठल करे,
 बळी एववा पापस्थानक कहे नही एवहुं करीने साधन वइ चठे तथा वृषणने अनुसारे पर्यादाए ययायोग्य स्वरूप कर्मने
 प्रायश्चित पढिवर्त्तने बिचरे ॥ ३९ ॥ एम सुधर्मास्त्रापि अप्रुस्त्रापिने कहे छे जे जेम में महावीरवेव समीपे सांमज्यु तेम में
 तुम मत्से बमुं

અં હવે । ૫૦ (જે કલ્પસ્થિતિએ રહ્યો તે) પાછલથી । સેં પાપ સેવનાર તે । વિં વલ્લો । નિં પારિહાર તપ પાડવજ
 (અને જેને પ્રથમ તપ પડિવર્જો તે અનુપરીહારીપણે કલ્પ સ્થિતિએ વડેરો થઈને રહે) ॥ ૨ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૨ ॥ દો સાહમ્મિયા એગયઓ વિહરન્તિ, દો વિ તે અન્નચરં અકિચ્છાટ્ટાણં
 પન્નિસેવેત્તા આલોએજ્ઞા, એગં તત્થ કપ્પાગં ઠવ્ઠિત્તા એગે નિવિસેજ્ઞા, અહ પ-

ઠછા સં વિ નિવિસેજ્ઞા ॥ ૨ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૨ ॥ વંને સાધર્મિક સાધુ એકઠા વિચરતા હોય ને તે વન્ને જણાએ અનેરો કોઈપણ અકૃત્ય સ્થાનક સેવ્યો તે
 સેવીને વેહુજણા આલોવે તેવારે શું કરશું તે કહે છે. તે વેહુ મધ્યે એક જણને ત્યાં વડેરો સ્થાપે ને પછી એક જણને પરિહાર
 તપણે મુકે એટલે એક પડિહારી તપ પડિવર્જે એટલે અંગીકાર કરે ને વીજો વડેરો અપડિહારી થકો કલ્પ સ્થિતિએ રહે. હવે
 જે કલ્પ સ્થિતિએ રહ્યો તે પછી પરિહાર તપ પડિવર્જે ને જેને પ્રથમ પરિહાર તપ વળ્યો તે વડેરા તરીકે અપડિહારીપણે કલ્પ
 સ્થિતિએ રહે ॥ ૨ ॥ હવે ઘણા સાધુમાં એકજણ પાપ સેવે તે આશી કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૩ ॥ વં ઘણા । સાં એક સમાચારીના ધણી સાધર્મિક સાધુ । એં એકઠા ભેલ્લા રહેતા થકા । વિં વિચરતા
 હોય । એં (તેઓ એકઠા રહેતા થકા તેઓ મધ્યે) એક જણ । તં ત્યાં । અં અનેરો । અં અ । કિં કૃત્યના । ટાં
 સ્થાનક પ્રત્યે । પં સેવીને । આં આલોએ છે । ઠં (આચાર્ય તેને) પરિહાર તપાદિક યોગ્ય અનુગ્રાહને વિષે । ઠં સ્થાપે
 તેને સ્થાપીને પાછલા વીજા સાધુને । કં (તે પ્રાયશ્ચિત્તના કરણહારની) કરવા । વેં વૈયાગચ કરવાને નિમિત્તે સ્થાપે ॥ ૩ ॥

अनुष्ठानने विषे स्यापीने) क० (बीयो साधर्मिक साधु कृत्यस्विति इतो तेहने ते परिहारने) करवा । वे० बैयावच करवाने
 स्याये ॥ १ ॥

मूळपाठ ॥ १ ॥ दा साहम्मिया पृगयओ विहरन्ति, पंगे तत्थ अस्सयरं अकिञ्चट्टाणं पणि

सेवेत्ता आलोपउजा, उवणिज्जं उवइत्ता करणिज्ज वेयावडिय ॥ १ ॥

भाषार्थ ॥ १ ॥ वे साधु एक समाधारीना बप्पी साधर्मिक एकठा येळा यइ विचरे एम विचरता यकां ते मोहेलो एक
 र्वां विचरतां यकां अकृप्य (न करवा योग्य) स्वानकने सेवे, सेवीने आळोवे तो तेने यथायोग्य प्रायश्चित्त तपने विषे स्याये
 अने बीजो साधर्मिक साधुने तेनी बैयावच करवाने स्याये (सेमां ओ अगीतार्थ साधुए पाप सेव्युं होय तो उपवास आदिछा
 दिक् आपी वेतुं पाप विमुक्त करावे पण तेने परिहार तप न देवो केमके ते परिहार तपने अयोग्य छे गीतार्थ साधु ओ पाप
 सेवे तो तेने परिहार तप देवो) ॥१॥ प्रथम सूत्रे एकजण आभी कहु इवे वे मणा पाप सेवे तो छु करे ते बहु आभी कहे छे

अर्थ ॥ २ ॥ दो० वे मण । सा० साधर्मिक । ए० एकठा । वि० विचरता यका । दो० वेहु साधर्मिक । वि० बळी ।
 वे० ते । अ० अनेरा । अ० अकृत्य । डा० स्वानक । ए० सेवे सेवीने । आ० वेहु जणा आळोवे ते वारे छु करवु ते कहे छे ।
 ए० ए वे नगमांपी एक नणने । त० त्यां । क० धरेरो । ठ० स्यापीने मुके ते स्यापीने पळी । ए० एक बप्पने परिहार तप
 पमे । नि० मुके तेवारे ते वेहु मध्ये एक परिहार तप पडियेजे ने बीयां बढेरो कृत्यस्विति इतो ते अनुपरिहारी यको रहे ।

भावार्थ ॥ ४ ॥ एक समाचारीना घणा साधर्मिक साधु एकठा विचरता थका ते सगळाए अनेरो अकृत्य स्थानक सेव्यो, सेवीने आलोवेतो आचार्य ते मध्ये एकने कल्प स्थितिए वैयावच करवा स्थापे ने बीजा वया तप पडिवर्जे. ते तप पुरु थाय ते पछी ते वैयावच करवा रहेल साधु तप पडिवर्जे ने वाकीना जेणे तप पुरो कर्यो ते पैकी एक तेनी वैयावच करे ॥ ४ ॥ हवे परिहार आश्री अधिकार कहे छे.

अर्थ ॥ ५ ॥ ५० परिहार । क० कल्प । द्वि० स्थित । भि० साधु । गि० ग्लान थयो थको । अ० अनेरो । अ० अ । कि० कृत्य । द्वा० स्थानक । ५० पडिसेवीने । आ० आलोवे तेवारे । से० ते साधु तेणे पाप सेव्यो थको । य० वळी । सं० ए परिहार तप निर्वाहि शके तो तेहने । ठ० परिहार तपादिक योग्य अनुष्ठाने तेने । ठ० स्थापे । तेने स्थापीने पछी तेने अर्थे एक बीजो परिहारीयो स्थापीने । क० करवी । वे० तेनी वैयावच ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ ^१ परिहारकपट्टिए त्रिकखू गिलार्थमीणे अन्नयरं अकिञ्चट्टाणं पम्पिसे-

वेत्ता आलोएज्जा, से य संथरेज्जा ठवणिज्जं ठवइत्ता करणिज्जं वेयावडियं ॥ ५ ॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ परिहार कल्पस्थित साधु ग्लान (मांदो) थयो थको अनेरो अकृत्य स्थानक सेवीने आलोवे ते वारे ते साधु जो परिहार तप निर्वाही शके तो तेहने ते परिहार तपादिक योग्य अनुष्ठाने स्थापवो स्थापीने एकबीजा परिहारीने तेनी वैयावच करवा निमित्ते स्थापवो ॥ ५ ॥ उपर मुजव करतां पण ते परिहार तप निर्वाही न शके तो शुं करे ते कहे छे.

१ (५ ने ५-१) जर्मन बुकमां भेगा छे. २ P H (पी एचमां) भाणे.

मूळपाठ ॥ ३ ॥ बहवे साहस्रिमया पृगयद्यो विहरन्ति, पर्गे तत्थ अन्नयर अकिच्चट्टाणं
पन्निसेवेत्ता आलोपज्जा, ठवण्णिज्जं तवइत्ता करण्णिज्जं वेयावडिय ॥ ३ ॥

मानार्थ ॥ ३ ॥ जणा एक समाचारीना घणी साधर्मिक साधु एकठा (मेळा) रहेता यका विचरता होय, ते एकठा
रहेता यका ते जण्य एक बजे त्यां अनेरो अकुरय रथानक ज्ञेये सेवीने आलोवे त्वारे आचार्य तेने परिहार तपाधिक योग्य
अनुष्ठानने विषे त्याये, त्यापीने बीजा साधुने ते मायचित्त बरणारानी बैयावच करवा मोटे त्याये ॥ ३ ॥ इये सयब्बा पाप
सेवे ते आभी करे छे.

अर्थ ॥ ४ ॥ ब० जणा । सा० एक समाचारीना घणी साधर्मिक । प० एकठा । वि० विचरता यका । स० ते सयब्बा
जण्य । वि० बळी । ते० त्यां विचरता यका । अ० अ । अ० अनेरो । अ० अ । कि० कुरय । ठा० स्वानक ज्ञेये । प० सेवे सेवीने ।
आ० ते आलोवे । ते आलोवता यका ते आचार्य । प० ते मध्येना एकने । त० त्यां । क० कुरय स्थिति बैयावच करवाने ।
त० त्यापीने । अ० जेप बीजा सयब्बा । नि० तप पठिये । अ० इये । प० पणी तप पुरे वाय ते वारे । से० ते बैयावच
करवा एकजण रखो छे ते । वि० बळी । नि० तप पठिये (ने बाळीना जेणे तप कर्यो तेमनो एक तेनी बैयावच करे) ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ४ ॥ बहव साहस्रिमया पृगयद्यो विहरन्ति, सधे वि ते अन्नयरं अकिच्चट्टाण पढि
सेवेत्ता आलोपज्जा, पर्गं तत्थ कप्पागं तवइत्ता अवसेसा निविसेज्जा, अह प
प्खा से वि निविसेज्जा ॥ ४ ॥

વૈયાવચ કરાવતાં તેને પ્રાયશ્ચિત નહિ આપવું અને જો તપ નિર્વાહી શકે અને છતી શક્તિ એ વૈયાવચ પળ અળપરિહારીયા પાસે કરાવે તેને પ્રાયશ્ચિત આપે હત્યર્થઃ ॥ ૫-૧ ॥

અર્થ ॥ ૬ ॥ ૫૦ પરિહાર રૂપ । ક૦ કલ્પ । ટિ૦ સ્થિતિનો ધર્મી । મિ૦ સાધુ । મિ૦ રોગાદિકે કરી ગ્લાનપણો પામ્યો થકો જે ગળાવચ્છેદકની પાસે આવ્યો છે । નો૦ ન । ક૦ કલ્પે । ત૦ તે । ગ૦ ગળાવચ્છેદકને । નિ૦ તે સાધુ ગ્લાનીને ટોલા થકી વહાર કાઢવો (ન કલ્પે) તો શું કરે તે કહે છે । અ૦ અ । મિ૦ ગ્લાને ઇટલે સાજા સાધુ । ત૦ તે ગ્લાન સાધુની । ક૦ કરે । વે૦ વૈયાવચ । જા૦ જ્યાં લગે । ત૦ તે । રો૦ રોગ । આ૦ આત્માદિક રોગ થકી । વિ ન । મુ૦ મુકાય ત્યાં લગે વૈયાવચ કરે ને । ત૦ તે રોગથી મુકાયા । ૫૦ પછી । ત૦ તે ગ્લાન સાધુને । અ૦ ઘણો । લ૦ થોડો । ના૦ નામ માત્ર તે વૈયાવચ માટે । વ૦ વ્યવહાર પ્રાયશ્ચિતને વિષે । ૫૦ સ્થાપવો । સિ૦ હોય ॥ ૬ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૬ ॥ પરિહારકપટિયં ત્રિક્ષું ગિલાયમીળં નો કપ્પઙ્ગ તસ્સ ગળાવચ્છેદયસ્સ

નિજ્જહિત્તણ્ણ. અગિલાણ્ણ તસ્સ કરણિજ્ઞાં વેયાવચ્ચિયં જાવ તત્ત્થો^૨ રોગાયઙ્કાઘ્થો
વિપ્પમુક્કો, તત્ત્થો^૩ પચ્છા તસ્સ અહાલહુસણ્ણ નામં વવહારે પટ્ટવિચલ્લે સિયા ॥ ૬ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૬ ॥ પરિહાર રૂપ કલ્પ સ્થિતિનો સાધુ રોગાદિકે કરી ગ્લાનપણો પામ્યો થકો ગળાવચ્છેદક પાસે આવ્યો

૧ H & other mst. (એવને વીજામાં) માં. ૨ In Sutra 6 to 17 Mss and H (ધર્મી થકોને ઇચમાં ૬ થી ૧૭ સુત્રોમાં) તત્ત્થો રો^૦ and તત્ત્થો પ^૦ The letter often wanting in T. (ટીમાં “ તથો ” નથી)

अर्थ ॥ ५-१ ॥ से० ते अकृत्य स्वानक सेवे । य० पण । नो० न । सं० परिहार तप निर्वाही न शक्ये ना ते वारे ते ।
अ० अण । प० परिहारि साधु तेनी । व० करे । दे० वैयावच पटले जे जे काम ते परिहारी साधुणी न याय ते कार्य अण
परिहारी साधु करे । पण जो पोते बळ सहित होय उर्वा । से० ते परिहारी साधु । व० बळी । अ० अण । पा० परिहारी । की०
कीपेल । वे० वैयावच काय । सा० आरबावे पटले अणपरिहारी पासे कार्य करावे तो वे अणपरिहारी पासे कार्य कराव्यानो ।
हे० तेने । वि० बळी । क० सपूर्ण । व० त्या पाछला शायबित्माहि । प० बळी । आ० आरोपबो । सि० होय ॥ ५-१ ॥

मूळपाठ ॥ ५-१ ॥ से य नो संथरेळ्हा अणुपरिहारिपणं करणिळ्हां वेयावन्नियं से तं

अणुपरिहारिपण कीरमाण वेयावन्निय साइळेळ्हां, से वि कसिणे तरथेव आ

रुथेयवे सिया ॥ ५-१ ॥

भावार्थ । ५-१ ॥ परिहारी साधु अकृत्य स्वानक सेवे पण परिहार तप निर्वाही न शक्ये तो अणपरिहारी साधु सेनी
यावच करे पटले जे जे कार्य परिहारी साधुणी न याय ते ते कार्य अणपरिहारी साधु करे पण जो ते बळ सहित छवो ते
रिहारी साधु अणपरिहारी साधु पासे वैयावच करावया इच्छे तो ते अणपरिहारी पासे कायकाळ कराव्यानो तेने संपूज्य
शायबितमां आरोपबो पटलेके शायबित वेदेतो ज्ञान साधु अकृत्य स्वान सेवीने आलोवे तेवारे शायबित निर्वाही न शक्ये तो

धुने घणोज थोडो नाम मात्र व्यवहार प्रायश्चित्तने विषे स्थापवो ॥ ७ ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ पा० दसमुं प्रायश्चित्त तेना वहणहार । भि० साधु । गि० ग्लानपणुं पामीने गणावच्छेदक समीपे आन्यो थको । नो० न । क० कल्पे । त० ते रोगी साधुने । ग० गणावच्छेदके । नि० गच्छ थकी वहार काढवो । (न कल्पे) तो शुं करे ते कहे छे । अ० अ । गि० ग्लानी साधु । त० ते ग्लानी साधुनी । क० करे । वे० वैयावच । जा. ज्यां लगे । त० ते । रोग । आ० आतंकादिक रोग । वि० न । मु० मुक्काय त्यां लगे वैयावच करे ने । त० तेवार । प० पछी । णटले रोग थकी मुक्काया पछी । त० ते ग्लान साधुने । अ० घणो । ल० लघु । ना० नाम मात्र । व० व्यवहार प्रायश्चित्तने विषे । प० स्थापवो । सि० होय ॥ ८ ॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ पाराश्रियं त्रिवलुं गिलायमीणं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स निज्जू-

हित्तए. अगिलाए तस्स करणिज्जूं वेयावक्खियं जाव तच्चो रोगायङ्काओ विप्प-

मुक्को, तच्चो पच्छा तस्स अहालहुसए नामं वव्हारे पटुवियध्वे सिया ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ (घात करे, भोग सेवे ते) दसमा प्रायश्चित्तनो वहणहार साधु रोगी थइने गणावच्छेदकने कने आन्यो थको तेने गच्छ बाहार काढवो कल्पे नहिं पण तेनो रोग ज्यां सुधी मटे नहीं ने निरोगी थाय नहीं त्यां सुधी तेनी वैयावच कराववी ने ते रोगी साधुने रोग मट्या पछी तेने वैयावच कराववी पही माटे घणुंज थोडुं णटले नाम मात्र व्यवहार प्रायश्चित्त आपवुं ॥ ८ ॥ ए तपश्चर्यदिक आश्री कहुं हवे व्यग्रचित्तादिक चित्त भ्रम आश्री कहे छे ॥

होय तो गणावच्छेदकने ते साधुने संघाहा बहार काढवो कल्पे नही पण अस्मान साधु पासे तेनी वैयावच करानी तेवे यएला रोगयी बिमुक्त करी तेजे वैयावच करानी ते कारणे तेने नाम पात्र घणो योरो ब्यवहार प्रायश्चित्ते स्यापवो ॥ ६ ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ अ० नव्युं प्रायश्चित तेनो । दृ० वहराहार । भि० साधु । गि० रोगादिके करी ग्लानयणो पाग्यो जेने ते गणावच्छेदकने समीपे भाष्यो यको । नो० न । क० कल्पे । त० ते । ग० गणावच्छेदकने । नि० तेने गरुड बहार काढवो एटछे ते स्नानने दोळा यकी बहार काढे नहि सो ते हुं करे ते कहे छे । अ० अ । गि० गिलान पासे । त० तेनी । क० कराव वी । वे० वैयावच । जा० र्यां समे । त० तेद । रो० रोग । आ० आर्तकादिक रोग यकी । वि० न । मु० मुकाय त्यां लगे । त० तेबार । प० पछी । त० ते स्नान साधुने । अ० घणो । स० योरो । ना० नाम पात्र । व० ब्यवहार प्रायश्चित्ते विपे । प० स्यापवो । सि० होय ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ अणवदृष्ट्यं त्रिक्त्तु गिलायमीणं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेदयस्स निज्जु
हिचए अगिलाए तरस करणिज्जां वेयावकियं जाव तथो रोगायद्वाओ विप्पमुक्को,
तओ पच्छा तस्स अहालहुसए नाम ववहारे पटुवियघे सिया ॥ ७ ॥

भाषार्थ ॥ ७ ॥ (चोरी कर, पाशोमांसी खर ते) नव्युं प्रायश्चित तेहना वहराहार साधु रोगादिके ग्लानयण पाग्यो छे ते गणावच्छेदकनी समीपे भाष्यो यको तेने गरुड (दोळा) यकी बहार काढवो गणावच्छेदकने कल्पे नही पण अस्मान (साभा) साधु पास र्यां समे ते रोग यकी न मुकाय त्यां छनी तेनी वैयावच करानी ते ग्याव (रोगी) सा

ग्लान साधु पासे । त० तेनी । क० कराववा । वे० वैयावच । जा० ज्यां सुधी । त० ते । रो० रोग । आ० आतंक रोगथकी । वि० न । मु० मुकाय । त्यां सुधी वैयावच करावे अने । त० ते वार । प० पछी । एटले रोगथी मुकाया पछी । त० ते ग्लानी साधुने । अ० घणुं । ल० थोडुं । ना० नाम मात्र । व० व्यवहार प्रायश्चित्तने विषे । प० स्थापवो । सि० होय ॥ १० ॥

मूलपाठ ॥ १० ॥ दित्तचित्तं त्रिकलुं गिलायमीणं नोकप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स निज्जि-

हित्तए अगिलाए तस्स करणिज्जां वेयावडियं जाव तच्चो रोगायङ्काच्चो विप्प-

मुक्को, तओ पच्छा तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पट्टवियवे सिया ॥ १० ॥
 भावार्थ ॥ १० ॥ जे कोई दर्पवंत (लाभथी गांडळा) चित्त रोषे करी साधु ग्लानपणुं पाम्यो थको गणावच्छेदक कने आव्यो होय तेने गणावच्छेदके गच्छ थकी वाहार काढवो कल्पे नहीं पण निरोगी साधु कने तेनो रोग न मुकाय त्यां सुधी तेनी वैयावच कराववी ने रोग मुकाया पछी वैयावच कराववा माटे तेने नाम मात्र व्यवहार प्रायश्चित्ते स्थापवो ॥ १० ॥ हवे जक्षने अधिष्ठितवे करी जे साधु ग्लान पामे ते आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ ११ ॥ ज० जक्षना । आ० प्रभावे करीने । भि० साधु । गि० रोगी थइने गणावच्छेदक कने आवे तेने । नो० न । क० कल्पे । त० ते । ग० गणावच्छेदके । नि० तेने गच्छ वाहार काढवो पण । अ० निरोगी साधु पासे । त० तेनी । क० कराववी । वे० वैयावच । जा० ज्यां लगे । त० ते । रो० रोग । आ० आतंक रोग थकी । वि० न । मु० मुकाय त्यां कमी । त० तेवार । प० पछी । त० ते ग्लानी साधुने । अ० घणी । ल० थोडी । ना० नाम मात्र । व० व्यवहार प्रायश्चित्ते । प० स्थापवो । सि० होय ॥ ११ ॥

मर्य ॥ ९ ॥ स्त्रि० व्यग्र । वि० विषनो धनी । भि० साधु । गि० रोगाधिके करी ग्लानपणो पापीने गणावच्छेदक
 पासे आभ्यो यको । नो० न । क० कस्ये । त० ते । ग० गणावच्छेदक तेने । नि० गच्छ बहार काढवो सो तुं करे ते करे
 छे । म० अ । मि० ग्लान साधु पासे । त० ते ग्लानी साधुनी । क० करावपी । वे० बैयावच । जा० उपां छने । त० ते ।
 री० रोग । आ० आंतकादिकपी । बि० न । सु० सुकाय त्यां छगे बैयावच करे मने । त० तेनार । प० पछी । पटले रोग
 बक्री मुकाया पछी । त० ते म्लानी साधुने । अ० घसुं । ख० बोटा । ना० नाम मात्र । ब० व्यवहार प्रायचिते । प० स्यापवो ।
 सि० होय ॥ ९ ॥

मूलपाठ ॥ ९ ॥ त्विचचितं त्रिभक्तुं गिलायमीर्णं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेदइयस्स निज्झू
 हित्तप अगिस्साप तस्स करणिज्झं येयावन्निय जाव तच्चो रोगायङ्गुत्थो विप्पमु
 क्खो, तच्चो पच्छा तस्स अहाल्लदुत्तप नाम ववहारे पट्टवियवे सिया ॥ ए ॥

भावार्थ ॥ ९ ॥ व्यग्र चित्तबालो (चित्तघ्नमना रोगबालो) साधु गणावच्छेदक पासे आवे सो तेने गच्छ बहार काढी
 मुकुरी गणावच्छेदने न कस्ये, पण तेनी बैयावच अरोगी साधु कने ते रोगपी मुकाय त्यां सुधी करावे ने रोगपी मुकाया
 पछी बैयावच रोगीपणापां करावपी पढी मोटे नाम मात्र व्यवहार प्रायचिते तेने स्यापे ॥ ९ ॥ इवे दर्पवत्त (वचचित) विसे
 करीने रोग छफजे ते आभी करे छे ॥

मर्य ॥ १० ॥ त्रि० दर्पवत्त । पि० विसे करीने । भि० साधु । गि० रोगाधिके ग्लानपणु पापीने गणावच्छेदक समीपे
 आपे । नो० न । क० कस्ये । त० तेहने । ग० गणावच्छेदकने । मि० गच्छपी बहार काढवो (य कस्ये) । म० अ । गि०

भावार्थ ॥ १२ ॥ उन्मादे करी ग्लानपणो पामी कोइ साधु गणावच्छेदक कने आव्यो थको ते गणावच्छेदके तेने गच्छथी वाहार काढवो कल्पे नहि, पण ज्यां सुधी रोगथी ते साधु मुकाय नहीं त्यां सुधी निरोगी साधुकने तेनी वैयावच कराववी ने रोगथी मुकाया पछी वैयावच करावा माटे नाम मात्र व्यवहार प्रायश्चित आपवुं ॥ १२ ॥

अर्थ ॥ १३ ॥ उ० वाघ सिंहादिक उपसर्ग । प० प्राप्त । भि० साधु । गि० ग्लानी थको । गणावच्छेदक कने आवे । नो० न । क० कल्पे । त० ते । ग० गणावच्छेदकने । नि० गच्छ वाहार काढवो (न कल्पे) । अ० अ । गि० ग्लानी कने । त० तेनी । क० कराववी । वे० वैयावच । जा० ज्यां लगे । त० ते । रो० रोग । आ० आंतक थकी । वि० न । मु० मुकाय । त० ते वार । प० पछी । त० तेने । अ० घणो । ल० थोडो । ना० नाम मात्र । व० व्यवहार प्रायश्चिते । प० स्थापवो । सि० होय ॥ १३ ॥

मूळपाठ ॥ १३ ॥ उवसग्गपत्तं भिक्खुं गिलायमीणं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स निज्झूहित्तए. अगिलाए तस्स करणिज्झं वेयावडियं जाब तओ रोगायङ्गाओ विपमुक्को, तओ पहा तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पटुवियवे सिया ॥१३॥

भावार्थ ॥ १३ ॥ वाघ सिंहादिकना उपसर्गथी ग्लानी थएल साधुने गणावच्छेदके गच्छथी वहार काढवो कल्पे नहि पण निरोगी साधु कने ते उपला रोगथी मुकाय त्यां सुधी तेनी वैयावच करावी रोगथी मुकाया पछी वैयावच करावी माटे तेने नाम मात्र थोडो व्यवहार प्रायश्चिते स्थापवो ॥ १३ ॥

मूळपाठ ॥ ११ ॥ जकत्वाऽट्ट भिक्खुं गिलायमीणं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स नि

त्तुहिस्सए. अगिलाए तस्स करणिज्झं वेयावक्खिय जाव तथो रोगायङ्काओ वि

प्पमुक्को, तओपच्छा तस्स अवासाहुसए नामं ववहारे पटुवियवे सिया ॥ ११ ॥

भारार्थ ॥ ११ ॥ जस वळगवायी रोगी यसल साधु गणावच्छेयक कने आब्यो यको ते गणावच्छेयके ते रोगी साधुने गच्छनी बाहार काहवो कल्पे नहि एज निरोगी साधु कने ते साधु रोगयी मुक्काय स्वां सुगे तेनी वैयावच कराववी भने रोगयी विमुक्त यणी वैयावच करावी हे वदल तेने माप मात्र व्यवहार प्रायचित्ते स्यापे ॥ ११ ॥

अर्थ ॥ १२ ॥ उ० उन्मादे । प० परोप्यो (वसुना जोरे) । भि० साधु । मि० स्नानपणे गणावच्छेदकने आब्यो यको नो० न । क० कल्पे । उ० तेने । ग० गणावच्छेदके । नि० मच्छ बाहार काहवो । अ० ग्खानी नही एवा साधु कने । उ० तेनी । क० कराववी । वे० वैयावच । जा० ह्यां सुगे । उ० ते साधु । रो० रोग । आ० मांत्तक (मावाचा) यकी । वि० न । सु० मुक्काप । त० तेवार । प० पछी । उ० ते स्नान साधुने । अ० घणो । ल० लघु । ना० नाम मात्र । व० व्यवहार । प० प्रायचित्ते स्यात्थो । सि० होय ॥ १२ ॥

मूळपाठ ॥ १२ ॥ उम्मायपत्त सिक्खुं गिखायमीण नो कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स

निज्जुहिस्सए अगिखाए तस्स करणिज्झं वेयावक्खिय जाव तथो रोगायङ्काओ वि

प्पमुक्को. तथो पच्छा तस्स अवासाहुसए नामं ववहारे पटुवियवे सिया ॥ १२ ॥

आतंक-थकी । वि० न । सु० मुकाय । त० ते वार । प० पछी । त० तेने । अ० घणो । ल० थोडो । ना० नाम मात्र । व०
व्यवहार प्रायश्चित्तेने विषे । प० स्थापवो । सि० होय ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १५ ॥ सपायच्छिन्नं भिक्खुं गिलायमीणं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स
निज्झूहत्तए. अगिलाए तस्स करणिज्जां वेयावडियं जाव तच्चो रोगायङ्काओ
विप्पमुक्को, तच्चो पल्ला तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पट्टवियवे सिया ॥ १५ ॥

भावार्थ ॥ १५ ॥ घणुं प्रायश्चित्त आववाथी भयभ्रांत थइ ग्लानी पामेल साधु गणावच्छेदक कने आन्यो थको ते गणा-
वच्छेदके तेने गच्छ वहार काढवो न कल्पे, पण निरोगी साधु पासे ते रोगथी मुक्त थता सुथी तेनी वैयावच कराववी ने
रोगथी मुक्त थया पछी तेने नाम मात्र व्यवहार प्रायश्चित्ते स्थापवो ॥ १५ ॥

अर्थ ॥ १६ ॥ भ० भात । पा० पाणी । प० न लेवाथी एटले अणसण कीधे थके । विल० व्यग्र चित्तवाळो । भि० साधु ।
गि० ग्लान पाम्यो थको । नो० न । क० कल्पे । त० तेने । ग० गणावच्छेदके । नि० गच्छथी वहार काढवो । अ० नहीं ।
गि० रोगी एटले निरोगी साधु पासे । त० तेनी । क० कराववी । वे० वैयावच । जा० ज्या लगे । त० ते । रो० रोग ।
आ० आतंकथकी । वि० न । सु० मुकाय । त० ते वार । प० पछी । त० तेने । अ० घणो । ल० थोडो । ना० नाम मात्र ।
व० व्यवहार प्रायश्चित्ते । प० स्थापवो । सि० होय ॥ १६ ॥

अर्थ ॥ १४ ॥ सा० क्रोषादिके (लेपादिके अधिकरण) सहित । धि० साधु । गि० रोगी यद्ने गणावच्छेदक कने
 आये तो । नो० न । फ० वरुन । त० तेने । ग० गणावच्छेदके । नि० गच्छयी याहार काढबो । अ० नहि । गि० रोगी
 (निरोगी) साधु पासे । स० तेनी । क० करावबी । ये० बैयावच । आ० उयां छग । त० ते । रो० रोग । आ० आर्तक
 यही । वि० न । मु० मुकाय । त० ते बार । प० पछी । त० तेने । अ० यणो । ल० योदो । ना० नाम मात्र । व० ब्यवहार
 मायधिते । प० स्थापबो । सि० होय ॥ १४ ॥

मूळपाठ ॥ १४ ॥ साहिगरण निक्खु गिखायमीण नो कटरइ तस्स गणावच्छेदइयस्स

निक्खूहिचप थगिखाए तस्स करणिज्झं वेयावन्निय जाव तओ रोगायङ्काओ
 विटपमुक्कां, तओ पन्हा तस्स अहलहुसए नामं ववहारे पट्टवियवे सिया ॥ १४ ॥

भावार्थ ॥ १४ ॥ क्रोषादिक सहित ग्हाणी साधु गणावच्छेदक कने आब्यो यको तेने गरुड बाहार गणावच्छेदके का
 हबो कल्प नहि, वण ते निरोगी यहां सुयी तेनी बैयावच निरोगी साधु पासे करावबी ने रोग मटपा पछी बैयावच करावी
 माटे तेने नाम मात्र ब्यवहार मायधित आप्नु ॥ १४ ॥

अर्थ ॥ १५ ॥ स० पन्हा । पा० प्रायधित आब्या तेने करी ययघ्नान ययो । धि० साधु । गि० ग्लानपणु पामीने गणा
 वच्छेदक कने आब्यो । नो० न । फ० कल्प । त० तेने । ग० गणावच्छेदके । नि० गच्छयी पहार काढबो । अ० नहि । गि०
 तेनी पन्हे निरोगी साधु पासे । ग० तेनी । क० करावबी । ये० बैयावच । आ० उयां छगे । ल० ते । रो० रोग । आ०

आतंक-थकी । वि० न । सु० मुकाय । त० ते वार । प० पछी । त० तेने । अ० घणो । ल० थोडो । ना० नाम मात्र । व०
व्यवहार प्रायश्चित्तेने विषे । प० स्थापवो । सि० होय ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १५ ॥ सपायच्छित्तं भिक्खुं गिलायमीणं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स

निज्जाहित्तए, अगिलाए तस्स करणिज्जं वेयावडियं जाव तच्चो रोगायङ्काओ
विप्पमुक्को, तच्चो पण्हा तस्स अहालहुसए नामं ववहारें पटुवियवे सिया ॥ १५ ॥

भावार्थ ॥ १५ ॥ घणुं प्रायश्चित आत्रवाथी भयभ्रांत थइ ग्लानी पामेल साधु गणावच्छेदक कने आव्यो थको ते गणा-
वच्छेदके तेने गच्छ वहार काढवो न कल्पे, पण निरोगी साधु पासे ते रोगधी मुक्त थतां सुधी तेनी वैयावच कराववी ने
रोगधी मुक्त थया पछी तेने नाम मात्र व्यवहार प्रायश्चिते स्थापवो ॥ १५ ॥

अर्थ ॥ १६ ॥ भ० भात । पा० पाणी । प० न लेत्राथी एटले अणसण कीधे थके । विख० व्यग्र चित्तवाळो । भि० साधु ।
गि० ग्लान पाम्यो थको । नो० न । क० कल्पे । त० तेने । ग० गणावच्छेदके । नि० गच्छधी वहार काढवो । अ० नहीं ।
गि० रोगी एटले निरोगी साधु पासे । त० तेनी । क० कराववी । वे० वैयावच । जा० ज्यां लगे । त० ते । रो० रोग ।
आ० आंतकथकी । वि० न । मु० मुकाय । त० ते वार । प० पछी । त० तेने । अ० घणो । ल० थोडो । ना० नाम मात्र ।
व० व्यवहार प्रायश्चिते । प० स्थापवो । सि० होय ॥ १६ ॥

मृळपाठ ॥ १६ ॥ भक्तपाणपिडयाङ्गिखत्त निकळुं गिस्त्रायमीणं नो कप्पइ तस्स गणाव-

च्छेइयस्स निज्जाहिचप. अगिस्त्राप तस्स करणिज्जा वेयावडियं जाव तच्चो रोगाय

इत्तच्चो त्रिप्पमुक्को, तओ पत्ता तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पट्टवियेवे सिया ॥ १६ ॥

मार्शर्य ॥ १६ ॥ भगसग करीने ब्यग्रचिच (बायए अमिठ) यएळो सायु ग्गानपणुं पामीने गणावच्छेइयस्स पासे आवे
गे तेने नवउयी वहार गणावच्छेइके काहयो कत्ते नरि एण निरोगी सायु कने तेनी सेवा करावे ने रोग मय्ठे रोग मटपा
पछी नाम मात्र ब्यवहार प्रायमित्र आवे ॥ १६ ॥

मर्व ॥ १७ ॥ म० (लक्ष्मी वेंस्त्री) सोम । आ० प्रस । पि० सायु । गि० ग्गानी यको । नो० न । क० कत्ते ।
व० तेने । न० गणावच्छेइके । नि० गच्छवहार काहयो न कत्ते । म नि । गि० रोगी सायु कने । व० तेनी । क० करा
यसी । पे० वेयावव । मा० क्यां सने । व० ते । रो० रोग । मा० मातक यकी । पि० न । हु० मुक्काय । व० ते वार ।
प० पछी । व० तेने । म० पणो । ल० लघु । ना० नाम मात्र । व० ब्यवहार प्रायमित्रे । व० स्वापको । सि० होय ॥ १७ ॥

मृळपाठ ॥ १७ ॥ अट्टजार्ज त्रिक्खु गिस्त्रायमीण नोक्पपइ तस्स गणावच्छेइयस्स निज्जु

हिचप. अगिस्त्राप तस्स करणिज्जा वेयापावडियं जाव तओ रोगायद्वुत्तओ विप्प

मुक्को, तओ पत्ता तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पट्टवियेवे सिया ॥ १७ ॥

भावार्ये ॥ १७ ॥ लक्ष्मीना लोभे करीने जे साधु ग्लानपणुं पापीने गणावच्छेदक समीपे आन्यो थको गणावच्छेदक तेने गच्छ बहार काढवो कल्पे नही, पण निरोगी साधु पासे तेनी वैयावच करावी तेने रोगथी द्रिमुक्त करवो ने रोगथी मुक्त थया पछी नाम मात्र पण व्यग्रहार प्रायश्चिते तेने स्थापवो ॥ १७ ॥

अर्थ ॥ १८ ॥ अ० नवमां प्रायश्चित्तनो वहणहार । भि० साधु । अ० नथी । गि० ग्रहस्थनो लिंग एटले ग्रहस्थना लिंग-विना । नो० न । क० कल्पे । त० तेने । ग० गणावच्छेदके । उ० संजमने विषे स्थापवो ॥ १८ ॥

मूळपाठ ॥ १७ ॥ अणवट्टपं भिक्खुं अगिहिभूयं नो कप्पइ तस्स गणावहेइयस्स उवट्ठा-

वेत्तए ॥ १८ ॥

भावार्थ ॥ १८ ॥ नवमा प्रायश्चित्तना वहणहार साधुने ग्रहस्थनो लिंग कर्माविना तेने गणावच्छेदके संजमने विषे स्थापवो कल्पे नहि ॥ १८ ॥ (हवे'केम कल्पे ते कल्पना अधिकारनो समुच्चय संग्रहनयनो सूत्र कहे छे).

अर्थ ॥ १९ ॥ अ० नवमा प्रायश्चित्त वहेनार । भि० साधुने । गि० ग्रहस्थना लिंग सरखो लिंग करीने । क० कल्पे । त० ते साधुने । ग० गणावच्छेदके । उ० संजमने विषे स्थापवो ॥ १९ ॥

मूळपाठ ॥ १९ ॥ अणवट्टपं भिक्खुं गिहिभूयं नो कप्पइ तस्स गणावहेइयस्स उवट्ठावेत्तए ॥ १९ ॥

१ The order in P B (पी बीमां नीचे मुजब छे) १८, २०-१९-२१

भाचार्य ॥ १९ ॥ (सो केवी रीते कइये ते कइयवानो अधिकार संग्रह नयने पते नीचे द्रुमव कहे छे) ते नवमा प्रायश्चित्त
 वणहार साधुने प्रहस्यना सिंग सरस्वो सिंग करीने गणावच्छेदके तेने संजमने बिये स्यापबो कइये (गृहस्य सिंग करी फ
 दीक्षा देवानु कारण ए छे जे तेनो दोष छोकराहि प्रगट छे ते गृहस्य सिंग पहरपाथी लोकरमा प्रवित्त उपजे तेयी सघनी सार
 भाचार्य तेने प्रायश्चित्त आपे ॥ १९ ॥

अथ ॥ २० ॥ पा० पार्ष्विण १० हुं प्रायश्चित्तनो वणहार । भि० सा । अ० गृहस्य सिंग काषाविना । नो० न । क
 कइये । त० तेने । ग० गणावच्छेदके । उ० संजमने बिये स्यापबो न कइये ॥ २० ॥

मूलपाठ ॥ २० ॥ पारश्चिय निक्खु अगिहिमूर्यं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेदइयस्स उवट्ठावेत्तए ॥ २० ॥

भाचार्य ॥ २० ॥ पार्ष्विण पटसे १० हुं प्रायश्चित्तनो साधुने प्रहस्य सिंग कीषाविना तेने गणावच्छेदके संजमने बिये
 स्यापबो कइये नहि ॥ २० ॥

अर्थ ॥ २१ ॥ पा० पार्ष्विण प्रायश्चित्तनः । भि० साधुने । गि० प्रहस्यनो सिंग करीने । क० कइये । त० तेने । ग० गणा
 वच्छेदके । उ० संजमने बिये स्यापबो कइये ॥ २१ ॥

मूलपाठ ॥ २१ ॥ पारश्चिय भिक्खु गिहिचूय कप्पइ तस्स गणावच्छेदइयस्स उवट्ठावेत्तए ॥ २१ ॥

भाचार्य ॥ २१ ॥ पारश्चिय प्रायश्चित्तनः साधुने गृहस्य सिंगे करीने तेने गणावच्छेदके संजमने बिये स्यापबो कइये ॥ २१ ॥
 अर्थ ॥ २२ ॥ न० नवमा प्रायश्चित्तनो घणी । भि० साधु । अ० गृहस्य सिंग अणकीये । पा० घनी । गि० प्रहस्य

लिंग कीधे यके । वा० वली । क० कल्पे । त० तेने । ग० गणावच्छेदके । उ० संजमे स्थापवो । ज० ज्यां । त० ते । साधुना । ग० गणने । प० प्रतित । सि० होय ॥ २२ ॥

मूळपाठ ॥ २२ ॥ अणवदुपं भिक्खुं अगिहिभूयं वा गिहिन्नूयं वा कप्पइ तस्स गणाव-

हेइयस्स उवट्ठावेत्तए, जहा तस्स गणस्स पत्तियं सिया ॥ २२ ॥

भावार्थ ॥ २२ ॥ नवमा प्रायश्चित्तवाळा साधुने ग्रहस्थ लिंग कर्माविना के ग्रहस्थ लिंग करीने गणावच्छेदके जो ते साधुना गण (गच्छ-संध) ने तेनी प्रतिति उपजे तो तेने संजमने विषे स्थापवो कल्पे ॥ २२ ॥ (कोई आचार्यने प्रायश्चित्त लाग्यो होय ने तेना शिष्य कहे जे अमारा आचार्यने ग्रहस्थ लिंग करशो तो कल्पे उत्पन्न थशे, छानो प्रायश्चित्त प्रगट थशे ने लोकमां संका अप्रतिति उपजशे, एह्ये कारणे ग्रहस्थ लिंगे न स्यापे.)

अर्थ ॥ २३ ॥ पा० पारंचित । भि० साधु । अ० ग्रहस्थ लिंग अणकीधे । वा० अथवा । मि० ग्रहस्थ लिंग कीधे । वा० वली । क० कल्पे । त० तेने । ग० गणावच्छेदके । उ० संजमे स्थापवो । ज० जेम । त० ते । साधुना । ग० गणने । प० प्र-
तित । सि० होय ॥ २३ ॥

मूळपाठ ॥ २३ ॥ पाराश्रियं भिक्खुं अगिहिन्नूयं वा गिहिभूयं वा कप्पइ तस्स गणावच्छेद-

यस्स उवट्ठावेत्तए, जहा तस्स गणस्स पत्तियं सिया ॥ २३ ॥

१ T II adds (टी. एचमां वधारे छे) पाराश्रियं भिक्खुं & omits therefore antra 23 (२३ मुं सूत्र लख्युं नथी)

माषार्य ॥ २३ ॥ पारिवित प्रायश्चित्तबाला साधुने ग्रहस्यक्तिग कर्मा बिना के ग्रहस्यक्तिग करीने गणावच्छेदके तेने सं
जमने त्रिपे स्यापबो कब्ये जेयी ते साधुना गणने प्रवृत्ति छपजे ॥ २३ ॥ हवे उपला प्रायश्चित केवा दोष सेव्यायी आवे ते
करे छे एक साधु बीना साधुने अभ्याख्यान देवा निमित्ते अकृत्य स्यानक मैपुनादिक सेवे तो केम आलोवे ते करे छे ॥

मर्य ॥ २४ ॥ दो० बे । सा० साधर्मिक साधु । प० एकठा । बि० विचरता यका । प० एक साधर्मिक वे बीजा अ
नेरा सारमीने अभ्याख्यान (आठ) देवा निमित्ते । स० त्यां । अ० अनेरा मैपुनादिक । अ० अ । कि० कृत्य । हा० स्या
नक । प० सेबीने । आ० आलोवे । ते केम आलोवे ते करे छे । अ० हवे । ज० बली । य० हे पूज्य । अ० अमुक । सा०
साधु । स० संपावे । इ० ए । का० कारणे । प० मैपुनादिके करी पारित्रिनी बिराधना कीची (एठ्ठे में अकृत्य स्यानक
सेव्यो) ते बारे ते आचार्य शु करे ते करे छे । से० ते । य० बली । तेने । पु० पुछे । कि० केम । प० ते स्यानक सेव्यो
के नयी सेव्यो । से० ते साधु । य० बली । व० करे । प० सेव्यो तेने । प० प्रायश्चितनी । प० प्राप्ती करनी । से० ते । य०
बली । व० करे । नो० नयी । प० सेव्यो तो तेने । नो० न करी । प० प्रायश्चितनी । प० प्राप्ति एठ्ठे प्रायश्चित न देवो ।
वं० वे । से० ते । प० प्रमाणे । व० बोछे । से० तेने बली । प० प्रमाण यकी निबे । वे० ब्रह्मो हाय । से० ते शिष्ये पू
छुं । कि० केम जा मन्त्री । आ० एम कर्मु । य० हे पूज्य । गुरु करे छे के ते । स० साची । प० मतिजा । व० व्यनहार
मगंते करे छे ॥ २४ ॥

मूलपाठ ॥ २४ ॥ दो साधुमिया एगच्छो विहरन्ति, एगे तत्प अक्षर अकिञ्चद्वाण पठि-
सेविता आलोपन्ता । अह एं जन्ते अमुगेणं साधुणा सद्धिं धम्मि कारणम्मि

पद्मिसेवी. 'से य पुच्छियवे । किं पद्मिसेवी ? से य वएज्जा । पद्मिसेवी, परिहार-
पत्ते. से य वएज्जा । नो पद्मिसेवी, नो परिहारपत्ते. जं से पमाणं वयह से पमा-
णाओ दोयवे' से किमाहु जन्ते ? सच्चपइज्जा ववहारा ॥ ३४ ॥

भार्य ॥ २४ ॥ वे साधर्मिक साधु एकठा भेळा विचरता थका ते मध्ये एक साधर्मिक साधु बीजा अनेरा साधर्मिक
ने अभ्याख्यान देवा निमित्ते अनेरा मैथुनादिक अकृत्य स्थानक सेवे तो ते केप आलोवे ते कहे छे. ते एम कहे, हे
में अमुक साधु संघाथे अभ्याख्यान देवा माटे मैथुन आदिक करी चारित्रिनी विराधना कीधी एटले अकृत्य स्थानक सेव्यो
छे ते वारे ते आचार्य केम करे ते कहे छे. ते मैथुन सेवनार साधुए पोते दोप आलोव्या पर्छी ते बीजो साधु जेना उपर आळ
मुक्कयुं छे तेने न्याय आपवा माटे (तेहने त्या घणा दीलासाने सहो करीने) पूछे केम ? तमे मैथुन स्थानक सेव्यो के नयी
सेव्यो ? तेना जवावमां सेव्यानुं कहे तो तेने प्रायश्चित आपे ने एय कहे के मंतो नयी सेव्यो तो तेने प्रायश्चित आपे नहिं. जे
साहुं कहे तेनी साथे साचा प्रमाणे वर्तबुं. (आचार्य आ वाचतां मैथुन क्रिया कया ठामे, कये दिवसे, कइ वेळा, केवी
रीते इत्यादिक एकवार, घणीवार पूछीने निर्णय करीने प्रायश्चित आपवो). अहिं शिष्य पूछेछे, हे भगवंत ? एम शा भणी
कहु ? भगवंत कहे छे के ए साची प्रतिज्ञा व्यवहार प्रायश्चित कल्लो एटले जेजे मैथुन सेव्युं तेने अप्रतिसेवी न करवो ने अ-

? H (एचमां) से तत्थ पुच्छियव्वे । किं पद्मिसेवी अपद्मिसेवी ? २ H (एचमां) से य प्प (for तप्प ? मां ३ H
(एचमां वधारे) atds सिया.

प्रतिसेवीने प्रतिसेवीन करवो, जो होय करे तो आचार्यने एतलोम प्रायश्चित्त आवे, केमके अच्छा भाळ दीए तो पछी बीजु
 व्रत न रहे ॥ २४ ॥ उपमा सुत्रयां अच्छा भाळ वेनारने प्रायश्चित्त करुं ते तो गज छोदीने मैथुन सेवना जाय ते जता यका
 विषय उपसमे ते वारे शुभ कर्मने उदये करी पाळो आवे ते अधिकार कः छे

अर्थ ॥ २५ ॥ यि० साधु । य० बळी । ग० गच्छ बळी । अ० नीकळीने । ओ० (मोहने उदये अथवा भोगावळी
 कर्मने उदये) अर्चनम गमन । त्ये० करवा निमित्ते । व० जाय । से० ते । य० बळी साधु कदाचित आता यकां मार्गे बालवे
 करीने (विषयने उपसमवे करीने शुभ कर्मने उदये करीने) । अ० विज सेव्युं । ते साधु बळी पाछो आवीने बळी । इ० वांछे ।
 दो० बीजीवार । पि० बळी । त० ते । ए० ज । म० गच्छने । उ० अंगीकार करीने । वि० विवरण वाछे तेवारे ते अवसरे । त०
 त्यां । जं० बळी । ये० स्थिरने । इ० एवा । क० कये एवरो मांहीमांही । वि० विवाद । स० उपजे । तेवारे स्थिरने कलेप
 न याय ते पाटे गच्छना साधुने अथवा जे वारित्रीयो ते साधुनी संपाते मोक्षयो होय तेनी स्वर मणी अथवा जेहनी कज्जाए
 करी सेवी न चके ते मणी मोक्षयो होय तेने पुछे पुछीने द्रव्य सेत्र काळ मायादिक प्रमाण जोइ निबय करवो ते कहे छे ।
 इ० ए साधु । मो० अहो भार्यो । बा० तमे बाणोछो के । कि० कम । प० पढिसेवी छे पृच्छे तेजे दोष सेव्यो छे अथवा
 नयी दोष सेव्यो एवहुं उपमा स्थिरने पुछ्या पछी । से० ते दोष सेवनारने । य० बळी । पु० पुछे के । कि० कम । प०
 ते दोष सेव्यो के नयी सेव्यो । से० ते । य० बळी । व० एम बोसे । प० सेव्यो छे तो । प० तेने प्रायश्चित्त । प० वेवा ।
 से० ते । य० बळी । व० एम बोस । मो० नयी । प० सेव्यो तो । नो० न । प० प्रायश्चित्त । प० वेवो । अं० जे । से० ते ।
 प० प्रमाण । व० बोसे । से० तेना बळी । प० प्रमाणवी । ये० निबय करी प्रहो होय । से० ते शिष्य पूछेछे । कि० ज्ञा

भणी एम । आ० कहुं । भं० हे पूज्य !! गुरु कहे छे तीर्थकरे ए व्यवहार प्रायश्चित कहुं केमके । स० ते साची । प० प्रतिज्ञाए करी कहे छे माटे । व० व्यवहार कह्यो एटले प्रतिज्ञाए सेवीने अप्रतिसेवी करवो नहीं ॥ २५ ॥

मूळपाठ ॥ २५ ॥ चिक्खू य गणाओ अवकम्म ओहाणुप्पेही वज्जेज्जा, से यँ अणोहाइ^३ इहेज्जा देच्चं पि तमेव गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, तत्थ एणं थेराणं इमे-
 गारूवे विवाए समुपज्जित्था । इमं ओ जाणहु किं पन्निसेवी ?^५ से य पुत्थिय-
 वे । किं पन्निसेवी ? सेय वएज्जा । पन्निसेवी, परिहारपत्ते. सेय वएज्जा । नो
 पन्निसेवी, नो परिहारपत्ते. जं से पमाणं वयइ से पमाणाओ देयवे^६. से किमाहु
 जन्ते ? सच्चपइन्ना ववहारा ॥ २५ ॥

भावार्थ ॥ २५ ॥ साधु पोताना गच्छथी नीकलीने मोहने उदए अथवा भोगावली कर्मना उदयथी असंजम सेववा नि-
 मित्ते जाय, ते साधु जाता थका । साक्षीरूपे मोकलेल साधु साथे) मार्गे चालतां थकां विषयने उपसमवे करीने शुभ कर्मने
 उदये करीने विषय सेव्याविना ते साधु ते गच्छमां पाछो दाखल थवा इच्छे ते वारे तेणे असयम सेव्यो के नथी सेव्यो

१ H (एचमां) 'पेहाए गच्छेज्जा. २ H add^s (एचमां वधारे) आहच्च. ३ H add^s (एचमां वधारे) से य ४ H
 (एचमां) इमा णं अज्जोजां. ५ H add^s (एचमां वधारे) अपन्निसेवी ? ६ H add^s (एचमां वधारे) सिया.

एहरो स्थितरोमां विनाद उपजे, एण स्थितरोमां हेष्ठ न होवा यणी जे गच्छनो साधु अथवा जे चारित्रीयो ते साधु संघाते
 मोक्षस्यो होय तेने पूछे, पूछीने द्रव्य, सोत्र, फाल अने याव प्रमाणे मोइ निबध करवा अहो भार्यो ! तसे जाणोछो जे एणे
 विषय सेव्यो अथवा नयी सेव्यो ! बळी तेज साधुने पूछे के तसे विषय सेव्योके नयी सेव्यो ! एम पूछता जो ते कहके हा
 सेव्यो छे तो तेने प्रायश्चित देवो ने जो ते पूछतां कहके नयी सेव्यो तो प्रायश्चित देवो नहि (सेववाना परिणाम यया एण
 सेव्यो नवी तो मगवरी सूत्रे छुं छे तेय परिणामनो प्रायश्चित ए व्यवहार प्रायश्चित छ माटे देवो नहि बळी अकृत्य सेवीने
 आळोवे तो आराधिक वाय) ते साधु जे प्रमाणे बोले ते प्रमाणयी निबध करी प्रबो क्षिप्य कहें छे, हे पृथ्व ! एम छा
 मजी बहं ! गुरु कहें छे तीर्थकरे ए व्यवहार प्रायश्चित बहु केमके ते साची प्रतिष्ठाए करी कहें छे एटले प्रतिष्ठाए करी कहें
 नार सेवीने अमतिसेवी न करवो ॥ २५ ॥

अर्थ ॥ २६ ॥ ५० एक । ५० पत्नी । एटले मच्छमां बर्तनारा । मि० साधुने । क० कृत्ये । आ० बीजा आचार्य । उ०
 उपाध्याय । इ० बोढा । दि० काळसणे । वा० अथवा । म० जावजीव सगे । वा० बळी । उ० स्थापबो । वा० अथवा । वा०
 पारवो । वा० बळी । हेतु कारण कहें छे । ब० जेम । वा० बळी । उ० तेना । ग० गच्छने । ५० प्रति । सि० उपजे ॥ २६ ॥
 मूळपाठ ॥ २६ ॥ एग पक्षित्यस्स त्रियसुस्स कप्पइ आयरिय उवज्जायाण इत्तरिय दित्सं वा

अणुदित्सं वा उदिसित्तए वा घारेत्तए वा, जहा वा तस्स गणस्स पत्तियं सिया ॥ २६ ॥

भाषार्थ ॥ २६ ॥ एक पत्नी एटले एक गच्छर्मी साधुयोने आचार्यनु उपाध्यायजु परण उपजे हो (सनाययणा याते

एटले गच्छनी चिंता न थाय ने कलेष न उपजे ते माटे) गणनी प्रतिति माटे जो पदवी योग्य पुरुष न मळे तो तेवो पुरुष म-
ळता सुधी वीजाने थोडाकाळ लगे आचार्य उपाध्यायपणे स्थापवो कले. आ रीते स्थापेल आचार्य उपाध्यायने इत्तरिय कहीए.
ने जो कोइ पदवी योग्यने गुणवंत मळे तो तेने जावजीव लगे स्थापवो कले, तेवाने जावजीववान कहीए ॥ २६ ॥

अर्थ ॥ २७ ॥ ३० घणा । प० प्रायच्छित्या । व० घणा । अ० अ । प० परिहारिया साधु । इ० इच्छे वांछे । ए०
एकठो । ए० एक । मा० मास । वा० अथवा । दु० वे । मा० मास । वा० अथवा । ति० त्रण । मा० मास । वा० अथवा ।
च० चार । मा० मास । वा० अथवा । प० पांच । मा० मास । वा० अथवा । छ० छ । मा० मास । वा० वळी । व० स्हेवुं ।
ते० ते । अ० अन्यो । अ० अन्य । सं० एकठा (वैयावच करतां) जमे । अ० मांहोमांहि । नो० न । सं० (वैयावच न करे तो)
जमे (नहिं) । मा० मासने अंते । त० तेवार । प० पळी । स० सर्वे । वि० वळी । ए० एकठो । सं० जमवो ॥ २७ ॥

मूळपाठ ॥ २७ ॥ बह्वे परिहारिया बह्वे अपरिहारिया इहेजा एगयओ^१ एगमासं^२

वा दुमासं वा तिमामसं वा चउमासं वा पञ्चमासं वा छम्मासं वा वत्थए. ते

अन्नमन्नं संभुअन्ति अन्नमन्नं नो संभुअन्ति मासं^३, तथो पहा सवे वि ए-

गयओ^१ संभुअन्ति ॥ २७ ॥

---

१ H (एव) एगओ २ एगमास वा to छम्मासं वा in H. (एचमां) after नो संभुअन्ति (पळी), ३ मासंते तत्तो
पं H (एचमां छे)

માપાર્ય ॥ ૨૭ ॥ ઘણા પરિહારિયા પટ્ટે દુષળ સ્માદી પ્રાયશ્ચિત્ત છીપ તેવા સાધુ ને ઘણા અપરિહારીયા સાધુ પકટા વ સજા ફરે તો તે અન્યોમન્ય વૈયાપવાદિક કારણે (એક એક માસ ઉપર પાંચ પાંચ રાત્રી થસીને પછી) માંહો માંહિ એકદું અમરું પણ થીસા એ વૈયાપવ કરતા નથી તેમણે અન્યોમન્ય અમરું નહિ તે એક માસ ઉપર પાંચદીન, બે માસ ઉપર, ત્રણ માસ ઉપર, ચાર માસ ઉપર, પાંચ માસ ઉપર, છ માસ ઉપર પાંચ દીન એમ ૬ છ માસ પછી સર્વેએ એકદું અમરું. (વિશેષે સુઝાણો નીચે સુઝવ છે પરિહારીને અપરિહારી માંહો માંહિ એકઠા કિંદાસયે જ્યે તો કરે જ્યાં જ્યે તપ પુરો યાય તે વાર પછી એકેકા માસ ઉપરે પાંચ પાંચ દીન જ્યે તેં એમ કરતાં છ માસ ઉપરજી એક માસ અમરું એકઠા જયતા આહારાદિક વેંઈવી સેવો પટે અને તે તો તપસ્વી છે જેનું છતીર જીજ થયું છે તેથી પાંચ રાત્રી એકઠા અમરવાનું કરું છે ને એકઠા અમરવાનું કારણ વૈયાપવા દિક છે) ॥ ૨૭ ॥ ઉપર પ્રાયશ્ચિત્ત થશે તે વધું તેને સ્વિચરની આજ્ઞાવિના આહારાદિક વેવો ન કર્યે, તે યજ્ઞી ફાં સ્વિચરની આજ્ઞા સહિત આહાર વેવો સેવો કર્યે તે કરે છે ॥

અર્થ ॥ ૨૮ ॥ ૫૦ પરિહાર । ૬૦ વ્રત્ય । ૬૦ સ્વિસિપ રોસ । ૫૦ સાધુને । નોં ન । ૬૦ કર્યે । ૫૦ અશ્વન । ૬૦ અવવા । ૫૦ પાળી । ૬૦ અવવા । ૬૦ ત્વાદીય । ૬૦ અવવા । ૬૦ ત્વાદીય । ૬૦ વલી । ૬૦ વેવો । ૬૦ અવવા । ૬૦ અનેરા પાસે । ૬૦ વેવાવો । ૬૦ વલી । ૬૦ સ્વિચર । ૬૦ જાં વલી । ૬૦ આજ્ઞા આપે તો શું આજ્ઞા આપે તો કે । ૬૦ આ અશ્વ । ૬૦ વલી । ૬૦ હે આર્યો । ૬૦ તમે । ૬૦ ૫ પરિહારી સાધુને । ૬૦ વેવો । ૬૦ અવવા । ૬૦ અનેરા પાસે વેવાવનો । ૬૦ વલી । ૬૦ એમ આજ્ઞા થીયે થકે । ૬૦ તે સાધુને । ૬૦ કર્યે । ૬૦ અશ્વ જ્યે વેવો । ૬૦ વલી । ૬૦ અનેરા પાસે । ૬૦ વેવાવનો । ૬૦ વલી । ૬૦ કર્યે । ૬૦ તે પરિહારી આહારજો । ૬૦ છેવ માત્રની । ૬૦

સ્થિતરની આજ્ઞા લઈને । અ० તમારી આજ્ઞા છે । હે ભગવંત । તં० તે । લે० લેપની (ઇટલે વિગયાદિક આહાર લેવાની) । એમ સ્થિતરની આજ્ઞા માગીને । સે० તે સાધુને । ક० કલ્પે । લે० લેપ । અ० સમાચરવો ॥ ૨૮ ॥

મૂઝપાઠ ॥ ૨૮ ॥ પરિહાર કષ્પટિયસ્સ ત્રિકલુસ્સ નો કપ્પડ્ડ અસણં વા પાણં વા खाइमं
વા સાइमं વા दाउं वા अणुपदाउं वा. थेरा य णं वएज्जा । इमं ता अज्जो तुमं
एएसिं देहि वा अणुप्पएहि वा ? एवं से कपड् दाउं वा अणुपदाउं वा. क-
प्पड् से लेवं अणुजाणावेत्तए । अणुजाणह तं लेवाए ? एवं से कप्पड् लेवं अ-
णुजाणावेत्तए ॥ २८ ॥

માવાર્થ ॥ ૨૮ ॥ પરિહાર (પ્રાયશ્ચિત) કલ્પ આચારની સ્થિતિએ રહેલ સાધુને અન્ન, પાણી, મેવો ને મુલ્કવાસ દેવો અથવા અનેરા પાસે દેવદાવવો કલ્પે નહિ, પણ જો સ્થિતર એમ આજ્ઞા આપે જે હે આર્યો ? તમે આ અન્ન એ પરિહારી સાધુને દેજો અથવા અનેરા પાસે દેવદાવજો તો એમ આજ્ઞા દીધે થકે તે સાધુને અન્ન દેવો અથવા અનેરા પાસે દેવદાવવો કલ્પે. તે પરિહારી સાધુ સ્થિતરની આજ્ઞા લઈને વિગયાદિક આહાર લીધે તે કહે છે. હે ભગવંત ? વિગયનો આહાર લેવાની આપની આજ્ઞા છે ? એમ પુછી આજ્ઞા માગીને તે સાધુને લેપ ઇટલે વિગયાદિક આહાર લેવો કલ્પે ॥ ૨૮ ॥ ઉપર પરિહારીને અન્ના-

૧ મો b (વીર્ગા), ણં H (એચમાં), ૨ H adds (એચમાં વધારે) મંતે. ૩ H (એચમાં) સમાસેવિત્તए.

વિદ્ધ દેવો લેવો હવો છે તે પરિહારી કોઈક કારણે સ્થિતરની વૈયાવચ કરે તે મળી વૈયાવચની વિધિનો અધિકાર કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૨૯ ॥ ૫૦ પરિહાર । ૬૦ કન્ય । દ્વિં રિષતર્થત । મિં સાધુ । સં પોતાના । ૫૦ પાત્રા છઠ્ઠને । ૬૦ સ્યા
 નકની શ્વાર પોતાના । ૬૦ સાધુની । ૬૦ આહારાદિક વૈયાવચને મર્થે । ૭૦ જાય પટલે તે પરિહારી સાધુ સ્થિતર સાધુની
 વૈયાવચ કરતાં પોતાના પાત્રમાં પોતાનો આહાર પાળી છાત્રી મોળે ને સ્થિતરના પાત્રને વિષે સ્થિતરને આહાર પાળી છાત્રી
 દીપ કેમકે કોઈને વિગયાદિક સરસનિરસ આહાર લેવાનો રોય તે માટે છુદ્દા છુદ્દા પાત્રમાં આહાર પાળી વહોરી લાયે રહે ।
 ૬૦ સ્થિતર સાધુ । ૫૦ જાં ૬૦ વહી તે સાધુને આહાર ચોરવા જાતો દેલીને ૫૫ જાળે જે વીંમીવાર સ્થિતર કાલે આહાર
 લેવા નવા તે જાતુર યદ્યે અપવા તેને લેવું થશે ૫૫ જાળીને । ૬૦ ૫૫ કહે । ૫૦ તમારા પાત્રમાં મારો આહારપાળી લેતા
 આવશ્યો । ૬૦ હે મર્થ । ૬૦ મર્થે । ૬૦ ૫૫ તે આહાર । મોં જમણું । ૬૦ વહી । ૬૦ પાળી પીંદ્રુ । ૬૦ વહી । ૫૫
 સ્થિતરે ૬૦ વહી । ૫૦ ૫૫ । તેં તે પરિહારી સાધુને । ૬૦ કન્યે । ૫૦ સ્થિતરનો ૫૫ આહારાદિક લેવો રહે કેમ જમે તે
 વિધિ કહે છે । ૬૦ ત્યાં । નોં ન । ૬૦ કન્યે । ૬૦ અપરિહારી સાધુને । ૫૦ પરિહારી સાધુના । ૫૦ પાત્રને વિષે । ૬૦
 અન્નાદિક । ૬૦ વહી । ૫૦ પાળી । ૬૦ વહી । ૬૦ ત્યાં ત્યાં । ૬૦ વહી । ૬૦ સ્વાદીપ । ૬૦ વહી ૪ વાર વાના ।
 મોં જમવા । ૬૦ અપવા । ૫૦ પાળી પીવાને ન કન્યે તો કેમ જમણું કન્યે તે કહે છે । ૬૦ વહી । ૬૦ કન્યે । તેં તે
 સ્થિતરને । ૬૦ માપણો । ૬૦ વહી । ૫૦ પાત્રમાં આહાર લઈ જમવો । અપવા । ૬૦ પોતાનો । ૬૦ વહી । ૫૦ માત્રીયો
 તેને વિષે । (પોતાના । ૬૦ વહી । ૬૦ વહી પટલે પાળીના મામળને વિષે અપવા પોતાના વહી જે જાપના લોવાને વિષે
 લઈને જમવો । અપવા । પોતાના વહી) । ૫૦ જાપ રૂપે । ૬૦ વહી । ૬૦ લઈ । ૬૦ જામે । મોં જમવો કન્યે । ૬૦

अथवा । पा० पाणी पीवाने कल्पे । वा० वळी । ए० ए । क० कल्प आचार । अ० अपरिहारी अने । प० परिहारी आथी जाणवो ॥ २९ ॥

मूळपाठ ॥ २९ ॥ परिहारकप्पट्टि^१ए भिक्खू सएणं पडिग्गहेणं बहिया थेराणं वेयावडियाए गच्छेज्जा. थेरा यं णं वएज्जा । पन्निग्गहे^२ अज्जो, अहं पि भोक्खामि वा पाहामि वा, एवं से कप्पइ पन्निग्गहेत्तए. तत्थ नो कप्पइ अपरिहारिएणं परिहारियस्स पन्निग्गहंसि असएणं वा पाणं वा खाइमं वा साइमं वा भोत्तए वा पायए^३ वा, कप्पइ से सयंसि वा पन्निग्गहंसि सयंसि वा पलासगंसि^४ पाणिंसि^५ वा उद्धट्ठु उद्धट्ठु भोत्तए वा पायए वा. एस कप्पो अपरिहारियस्स परिहारियाओ ॥२९॥

१ H (एच) अप्पणो for थेराणं means perhaps (एनो अर्थे) अप्पणो थेराणं. थेराणं omitted by T (टी मां नथी).
 २ H. adds (एचमां वधारे) से. H omits (एचमां नथी)णं. ३ H (एचमां)° ग्गाहेहि. ४ P (पी) गाहेत्तए. ५ H (एच) पीत्तए (for पिइत्तए). ६ H adds (एचमां वधारे) सयंसि वा कम्ण्डलगंसि वा सयंसि वा खुम्भगंसि वा सयंसि वा. ७ H (एच) पाणिंयंसि. ८ T has (टीमां छे) स्वकीये वा खुच्चए (see (जुओ) ३०) instead of पाणौ वा (ने बदले)

દિક દરો એવો કયો છે તે પરિહારી કોઈક કારણે સ્થિતરની વૈયાવચ કર તે યળી વૈયાવચની વિધિનો અધિકાર કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૨૯ ॥ ૫૦ પરિહાર । ૬૦ કન્ય । દ્વિ૦ રિયતવત । ધિ૦ સાધુ । સ૦ પોતાના । ૫૦ પાત્રા છઠ્ઠને । ૬૦ સ્યા
 નક્કની ત્રાર પોતાના । યે૦ સાધુની । ૯૦ આહારાદિક વૈયાવચને મર્થે । ગ૦ જાય વટલે તે પરિહારી સાધુ સ્થિતર સાધુની
 વૈયાવચ કરતાં પોતાના પાત્રમાં પોતાનો આહાર પાળી છાવી યોગ્યે ને સ્થિતરના પાત્રને વિયે સ્થિતરને આહાર પાળી છાવી
 ત્રીપ ગૃમકે કોશન ચિગ્યાદિક મરમનિસ આહાર સેવાનો રોય તે માટે છુદા છુદા પાત્રમાં આહાર પાળી વહોરી લાયે રૂપે ।
 યે૦ સ્થિતર સાધુ । ૫૦ જ૦ વહી તે સાધુન આહાર શરોરવા ખાતો દેસીને ૫૫ જાળે જે બીજીવાર સ્થિતર કાલે આહાર
 સરા તના તે ખાતુર યને અપરા તેને સેદ થશે ૫૫ જાળીને । ૬૦ ૫૫ કહે । ૫૦ તમારા પાત્રમા મારો આહારપાળી લેતા
 માવજો । અ૦ દે માર્યે । અ૦ અમ । અ૦ ૫૫ તે આહાર । મો૦ જમનુ । યા૦ વહી । યા૦ પાળી પીનુ । યા૦ વહી । ૫૫
 સ્થિતરે ૬૯ થક । ૫૦ ૫૫ । સે૦ તે પરિહારી સાધુન । ૬૦ કન્યે । ૫૦ સ્થિતરનો ૫૫ આહારાદિક લેવો રૂપે કેમ જમે તે
 વિધિ કહે છે । ૮૦ ત્યાં । નો૦ ન । ૬૦ કન્યે । અ૦ અપરિહારી સાધુને । ૫૦ પરિહારી સાધુના । ૫૦ પાત્રને વિયે । અ૦
 મન્નાદિક । યા૦ વહી । યા૦ પાળી । યા૦ વહી । ત્વા૦ સ્વાદીય । યા૦ વહી । સા૦ સ્વાદીય । યા૦ વહી ૪ વાર વાના ।
 મો૦ તપ્તા । યા૦ અપ્તા । યા૦ પાળી પીવાને ન વન્યે થો કેમ જમવું કન્યે તે કહે છે । યા૦ વહી । ૬૦ કન્યે । સે૦ તે
 મ્થિતરને । સ૦ માપળો । યા૦ વહી । ૫૦ પાત્રમાં આહાર લઈ જમવો । અપરા । સ૦ પોતાનો । યા૦ વહી । ૫૦ માત્રીયો
 ને રિપ । (પોતાના । વહી । ૬૫૬૬૬ ૫૬૬૬૬ પાળીના માત્રને વિયે અપરા પોતાના વહી જે રાયના રોપાને વિયે
 ત્રને તપ્તો । અપરા । પોતાના વહી) । યા૦ હાથ તપર । યા૦ વહી । ૮૦ સદ । ૩૦ છઠ્ઠને । મો૦ જમવો કન્યે । યા૦

लेवो । त० त्या । नो० न । क० कल्पे । प० परिहारी साधुने । अ० अपरिहारीना । प० पात्रने विषे । अ० अन्ननादिक । वा० वळी । पा० पाणी । वा० वळी । खा० खादीप । वा० वळी । सा० स्वादीप । वा० वळी । चारवाना । भो० भोगववा (जमवा) । वा० अथवा । पा० पाणी पीवो । वा० वळी । क० कल्पे । से० ते साधुने । स० पोताना । वा० वळी । प० पात्रने विषे । अथवा । स० पोताना । वा० वळी । प० मात्रीए (अथवा पोताने वळी कमंडळ ते पाणीनुं भाजन तेने विषे अथवा पोताना वळी खोवामां अथवा पोताना वळी) । पा० हाथ उपरे । वा० वळी । उ० लइ । उ० लइने । भो० आहार जमवो । वा० अथवा । पा० पाणी पीवुं । वा० वळी । ए० ए । क० समाचारी । प० परिहारी एटले प्रायश्चित्तना धणीनी ने । अ० अमायश्चित्तना धणीनी ॥ ३० ॥ ति० एम । वे० हुं कहुं छुं ॥

मूळपाठ ॥ ३० ॥ परिहारकपट्टिए निक्खू श्रेणं पग्निगहएणं वहिया श्रेणं वेयावन्ति-

याए गच्छेज्जा. श्रेया यं वएज्जा । पग्निगाहे अज्जो, तुमं पि पच्छा ओकखसि वा पाहिसि वा, एवं से कप्पइ पग्निगाहेत्तए. तत्थ नो कप्पइ परिहारिएणं अपरिहारियस्स पडिग्गहंसि असणं वा पाणं वा खाइमं वा साइमं वा ओत्तए वा पायए^२ वा, कप्पइ से सयंसि वा पग्निगहंसि, सयंसि वा पलासगंसि^३ पा-

? H omit (एचमा नथी) पं. २ H. (एच) पीत्तए. ३ H. add's us in २९ (२९ मुज्ज) एचमां वधारे छे. T has (दी मां छे) स्वकीये वा पलाशके स्वकीये वा कमठे स्वकीये वा खलुचके.

माचार्य ॥ २९ ॥ परिहार कृत्य स्थितिना साधु स्थिर साधुनी वैयावच करतो होय ते पारे पोताने माटे आहारपाणी पोताना पात्रमाही साये ने स्थिररना पात्रमां स्थिर माटे आहारपाणी साये केयके कोरने विगयादिक सरस निरस आहार पाणी खपानो होय माटे दरेकनो जुदा जुदा पात्रमा आहारपाणी सावी आपीने भोगवे हवे स्थिर साधु ते परिहारी साधुने आहारपाणी बरोरवा जाला एम जाणे वे बीणीपार पारे माटे ते साधुने आहारपाणी सेवा जाला आतुरताने स्वेद यशे एम जाणी ते परिहारी साधुने स्थिर करे ने हे आर्य तपारा पात्रमां अपारो आहारपाणी पण भोगो सेवा आबनो अमे ते आहार भग्युं ने पाणी पीछ, एम स्थिर करे तो ते परिहारीने स्थिररनो आहार (पाणी) पण पोताना पात्रमां भेळो साबवो कृत्ये, हवे केम जने ते बिचि करे छे अपरिहारी साधुने परिहारी साधुना पात्रने बिचे भद्रनादिक चार धाना जमबा के पाणी पीछु कृत्ये नहि पण स्थिररने पोताना पात्रमां आहार करेने जमबो कृत्ये जमबा पोताना माझीयाने बिचे जयबा कर्मदल एटले (कोट) पाणीना माननने बिचे जयबा पोताना बे हायना लोबाने बिचे जयबा हाय उपर करेने जमबु कृत्ये ए कछप माचार अपरिहारीने परिहारी आभी जाणवो ॥ २९ ॥ ए परिहारी पोताने अर्थे आहारपाणी माटे जाय एम कबु हवे आचार्यने अर्थे जाय ते आभी करे छे

अर्थ ॥ ३० ॥ ५० परिहार । ६० कृत्य । द्वि० स्थितिबाळो । त्रि० साधु । च० स्थिररना । ५० पात्र करेने । ६० उपाभयपी बहार । ७० स्थिररनी । ८० वैयावचने अर्थे आहारने काजे । ९० जातो होय ते पारे । १० स्थिर । १० भं । १० करे । १० तपारो आहार पण एव पात्रमां सावजो । २० हे आर्य । ३० सते । ४० पण । ५० पछी । ६० आहार रिदिक भोगवजो । ७० जयबा । ८० पाणी पीजो । ९० एम । १० सेने करे वके ते साधुने । १० कृत्ये । २०

लेवो । त० त्यां । नो० न । क० कल्पे । प० परिहारी साधुने । अ० अपरिहारीना । प० पात्रने विषे । अ० अश्नादिक । वा० वळी । पा० पाणी । वा० वळी । खा० खादीम । वा० वळी । सा० स्वादीम । वा० वळी । चारवाना । भो० भोगववा (जमवा) । वा० अथवा । पा० पाणी पीवो । वा० वळी । क० कल्पे । से० ते साधुने । स० पोताना । वा० वळी । प० पात्रने विषे । अथवा । स० पोताना । वा० वळी । प० मात्रीए (अथवा पोताने वळी कपंडळ ते पाणीतुं भाजन तेने विषे अथवा पोताना वळी खोचामां अथवा पोताना वळी) । पा० हाथ उपरे । वा० वळी । उ० लइ । उ० लइने । भो० आहार जमवो । वा० अथवा । पा० पाणी पीवुं । वा० वळी । ए० ए । क० समाचारी । प० परिहारी एटले प्रायश्चितना धणीनी ने । अ० अप्रायश्चितना धणीनी ॥ ३० ॥ ति० एम । बे० हुं कहुं छुं ॥

मूळपाठ ॥ ३० ॥ परिहारकप्पट्टिए त्रिक्खू थेराणं पन्निगहएणं बहिया थेराणं वेयावन्नि-

याए गच्छेज्जा. थेरा यणं वएज्जा । पन्निगाहे अज्जो, तुमं पि पच्छा त्रोकखसि वा पाहिसि वा, एवं से कप्पइ पन्निगाहेत्तए. तत्थ नो कप्पइ परिहारिएणं अपरिहारियस्स पडिगहंसि असणं वा पाणं वा खाइमं वा साइमं वा भोत्तए वा पायए^१ वा, कप्पइ से सयंसि वा पन्निगहंसि, सयंसि वा पलासगंसि^२ पा-

१ H omit (एचमां नथी) णं. २ H. (एच) पीत्तए. ३ H. adds us in २९ (२९ मुजव) एचमां वधारे छे. T has (दी मां छे) स्वकीये वा पलाशके स्वकीये वा कपठे स्वकीये वा खलुच्चके.

णिसि' वा उच्छद्द उच्छद्द ज्ञोत्तए वा पायपं' वा एसलेस' कप्पो' परिहारियस्स
अपरिहारियाधो ॥ ३० ॥ -त्ति येमि

भाषार्थ ॥ ३० ॥ परिहार कस्य स्थितिनो साधु स्थिरना पात्रने छद्ने उपाधयनी बहार स्थिरनी वैयावचने अये
आहारने काये जावो होय ते बारे वेने जावो वेस्तीने परिहार कस्य स्थितिना साधुने ते स्थिर एम फहे, हे आर्य साधु ! त
मारो आहार पण मारा आहार साथे एज पात्रमां छावओ ने समे एण ते आहार एही योगवओ ने पाणी पीओ एम कस्ये पके
ते स्थिरने पात्रे आहार छावओ कस्ये पण तिहा परिहारीने अपरिहारी स्थिरना पात्रने विये अदनादिक चार प्रकारने
आहार जमवओ के पाणी पीओ कस्ये नहि पण ते परिहारी साधुने पोताना पात्रमां, मात्रीयामां, कर्मइळ (खोट) मां, लोबामां
के पोताना हायमां छद्ने अदनादिक जमवओ ने पाणी पीओ कस्य ए सपाचारी परिहारीने अपरिहारीनी नाप्पवी ॥ ३० ॥
एस हुं कहुं छुं ॥

अर्थ ॥ ४० व्यसहार सूत्रनो । वि० बीनो । उ० ब्रह्मसूत्रो । स० पुरो ययो ॥ २ ॥

मूळपाठ ॥ ववहारस्स चिद्दस्यो ब्रह्मसूत्रो समत्तो ॥ २ ॥

भाषार्थ ॥ व्यसहार सूत्रनो बीनो ब्रह्मसूत्रो पुरो ययो ॥ २ ॥

વવહારસ્સ તહઓ ઉદ્દેસઓ.

વ્યવહાર સૂત્રનો ત્રીજો ઉદ્દેસો.

અર્થ ॥ ૧ ॥ મિં સાધુ । યં વલી । ૩૦ વાંછે । ગં ટોલા (ગચ્છ) તું નાયકપણું । ધાં ધારવા । મં હે ભગવંત ।
 ચં નિશ્ચે । સેં તે સાધુ । અં આચારંગાદિકને નિસીયાદિક સૂત્ર સંગ્રહરહિત અને શિષ્યાદિક પરિવાર રહિત છે તો । ૯૦
 ૯મ । નોં ન । સેં તેને । કં કલ્પે । ગં ગચ્છના નાયકપણાને । ધાં ધારવો । મં હે ભગવંત । ચં નિશ્ચે । સેં તે ।
 ૫૦ આચારંગ નિસીયાદિક શ્રુત સંગ્રહ સહિત અને શિષ્યાદીક પરિવાર સહિત છે તો । ૯૦ ૯મ । સેં તેને । કં કલ્પે । ગં
 ગચ્છ નાયકપણું । ધાં ધારવું ॥ ૧ ॥

મૂઝપાઠ ॥ ૧ ॥ ત્રિક્સૂ ય ઇચ્છેજ્ઞા ગણં ધારેત્તણ, ભગવં ચ સે અપલિચ્છણ, एवं नो से
 कप्पइ गणं धारेत्तण. नगवं च से पलिच्छन्ने, एवं से कप्पइ गणं धारेत्तण ॥૧॥

ભાવાર્થ ॥ ૧ ॥ સાધુ ગચ્છ નાયકપણું ધારવા ઇચ્છે તો હે ભગવંત ! તે સાધુ આચારંગ નિસીયાદિક સૂત્ર સંગ્રહ રહિત છે
 તો ગચ્છ નાયકપણુ ધારી શકે ? ભગવંત કહે છે ૯મ છે તો તેને ગચ્છ નાયકપણું ધારવું ન કલ્પે. પણ હે ભગવંત ? જો તે આ-
 ચારંગ નિસીયાદિક સૂત્ર સંગ્રહ સહિતને શિષ્યાદિ પરિવાર સહિત હોય તો તે ગચ્છ નાયકપણું ધારી શકે ? ભગવંત કહે છે હા,
 ૯મ તેને ગચ્છ નાયકપણું ધારવું કલ્પે ॥ ૧ ॥ ગચ્છ નાયકપણું આજ્ઞા માગીને ધારવું કલ્પે માટે સ્થિતિરની આજ્ઞા માગે તે કહે છે.

૧ H (૯વ) ેછન્ને.

मर्य ॥ २ ॥ मि० साधु । य० वल्ली । इ० वांछे । ग० गच्छ नायकपणुं । वा० धार्यु । नो० न । से० तेने । क०
 कृत्ये । ये० स्थिरने । अ० अण । आ० पुढीने । ग० गच्छ नायकपणुं । वा० धार्यु तो केम कृत्ये ते करे छे । क० कृत्ये ।
 से० ते साधुने । ये० स्थिरने । आ० पुढीने । ग० गच्छ नायकपणाने । वा० धार्यो । ये० स्थिर । य० वल्ली । से० तेने । वि० आधा
 दीप हो । ए० एम । से० ते साधुने । क० कृत्ये । ग० गच्छ नायकपणाने । वा० धार्यो । ये० स्थिर । य० वल्ली । से० तेने । नो०
 न । वि० आधा दीप नहि हो । ए० एम । से० तेने । नो० न । क० कृत्ये । ग० गच्छ नायकपणाने । वा० धार्यो । ज०
 जे कोइ साधु । ये० स्थिरने । अ० अण । वि० कृत्ये । ग० गच्छ नायकपणुं । वा० धार्यो । से० ते । गच्छना ना-
 यकपणाना धारणहारने । सं० जेटसा विरस आधा विना गच्छ नायकपणु धरे तेठला दिक्सनो । छे० छेद । वा० अयवा ।
 य० तप निक्षेप प्रायश्चित्त आवे । वा० वल्ली । (जे० जे । ते० ते । सा० सार्धार्थिक । उ० आधाए । वि० विचरे । न० नयी ।
 न० वल्ली । हे० तेने । के० कोइ पण । छे० धारित्रनो छेद । वा० अयवा । ए० तप प्रायश्चित्त । वा० एम नरि०) ॥ २ ॥

मूळपाठ ॥ २ ॥ निक्खू य इच्छेत्ता गण धारेत्तप, नो से कप्पइ थेरे अणायुच्छित्ता गणं

धारेत्तप, कप्पइ से थेरे आपुच्छित्ता गण धारेत्तप, थेरा य से वियरेत्ता एव
 से कप्पइ गण धारेत्तप, थेरा य से नो वियरेत्ता, एवं से नो कप्पइ गण
 धारेत्तप, जस थेरेहि अविद्वंसं गणं धारेत्ता, से सन्तरा छेमो वा परिहारो वो ॥२॥

भावार्थ ॥ २ ॥ जे कोई साधु गच्छ नायकपणुं धारवा वांछे तेने स्थिवरने पूछयाविना गच्छ नायकपणुं धारवुं कल्पे नहिं. स्थिवरने पूछीने गच्छ नायकपणुं धारवुं कल्पे. स्थिवर जो तेने आज्ञा दीए तो तेने गच्छ नायकपणुं धारवुं कल्पे. जो स्थिवर तेने आज्ञा न दीए तो तेने गच्छ नायकपणुं धारवुं कल्पे नहिं. जे कोई स्थिवरने कक्षाविना गच्छ नायकपणुं धरे तो तेने जेट-ला दिवस आज्ञाविना गच्छ नायकपणु धारे तेदला दिवसनो छेद अथवा तपनुं प्रायश्चित आवे. (जो ते साधर्मिकनी आज्ञाए विचरे तेने चारित्रनो छेदके तपनुं प्रायश्चित नथी) ॥ २ ॥ ए गण पदवीनो धरवो कह्यो ते तो आचारवंत होय ते भणी इहा पदवीना धरणहारनो आचार कहे छे.

પદવીના ધરણહારનો આચાર કહે છે.
અર્થ ॥ ૩ ॥ તિં વ્રણ । વાં વર્ષ । પં જેને દીક્ષા લીધા થયા છે । સં તે શ્રમણ । નિં નિગ્રંથને । આં (વ્રણ
વર્ષે) આચાર પાલવા । કું કુશલ હાહો છે । સં ૧૭ ભેદે સંજમને વિષે । કું કુશલ છે । પં આચારંગ નિસીય આદિક
સૂત્રાથને વિષે । કું કુશલ છે । પં પ્રાયશ્ચિત્ત દેવાના અવસર દિને અનેક પ્રકારની પ્રજ્ઞાને વિષે । કું કુશલ હાહો છે । સં
અનેક પ્રકારના ગચ્છના ક્ષેત્ર વસ્ત્રાદિક અર્ધને વિષે તેના સંગ્રહને વિષે । કું હાહો છે । ઉં પાળેસણાદિક ઉપગ્રહને વિષે ।
કું કુશલ થયો છે । વલી જેહેનો આચાર કેવો છે । અં નથી । અં નથી । મિં ભેદાળો આચાર જેહેનો ।
અં નથી । સં સવલા માંહિલો સવલો દોષ લાગ્યો જેહેને । અં નથી । સં ક્રોધાદિકે મેલો થયો । આં આચાર જેહેનો ।
ચિં ચારિત્રવંત । વં ઘણા । રસું સૂત્રનો જાણ । વં ઘણા । આં આગમનો જાણ । જં જઘન્ય થોહો । ખં વલી । આં
ધ્યાચારંગ અને । કં નિસીય અધ્યયન સૂત્રાર્થનો । ધં ધારક । (ઉત્કૃષ્ટો પૂર્વે સુધી મળ્યો) । કં કર્યે તેને । ઉં ઉપા-
ધ્યાયની પદવી । ઉં દેવી કલ્પે ॥ ૩ ॥

मूळपाठ ॥ ३ ॥ तिवासपरियाप समणे निगन्थे आचारकुसले सजमकुसले पवयणकुसले
 पद्मचिकुसले सगहकुसले उवग्गहकुसले अकस्वयायारे' अजिन्नायारे असवला-
 यारे असकिसिद्धायारचित्ते' घट्टुस्सुए यत्तनागमे जहन्नेण आचारपकप्पधरे
 कप्पइ उवक्कायत्ताए उदिसित्ताए ॥ ३ ॥

भाषार्थ ॥ ३ ॥ इण बर्बनी दीक्षा पर्वायपाळा, वे आचार्यां, १७ भेदे संनमां, प्रवचनां, प्रायश्चित्त वेदार्थां अने स
 ग्रह (अनेक प्रकारना ब्रह्मादिकृतो) करवार्थां कुसळ, जेनो आचार संदीप्त यथो नवी, जेनो आचार भेदाणो नवी, जेने कोइ
 पण सबळो दोष साम्यो नवी, जे कोद्यादिके मेळो धयो नवी तथा वे चारित्र्यवत्, बहुसूत्री, घणा आगमनो जाण छे ने जे
 ऊधम्य आचारंग नित्तीय आदिक सूत्रार्थनो चारक ने उरकुणो पूर्व मयेळ छे तेवा साधुने उपाध्यायनी पदवी देवी कट्ये ॥३॥
 इवे एवो गुण न होय तेवाने उपाध्यायनी पदवी आपवी कट्ये नहि ॥

अर्थ ॥ ४ ॥ स० वे । वै० बळी । गं० निम्मे । से० वे साधुने । वि० व्रण । वा० वरस । प० दीक्षा लीक्षा ययाने ।
 स धमण । नि० निरपेक्षे । नो० नवी । आ० आचार पाळवार्थां । कु० कुसळ । नो० नवी । सं० १७ भेदे संनम पाळवार्थां ।
 कु० कुसळ । नो० नवी । प० प्रवचन (सिद्धांत) यां । कु० कुसळ । नो० नवी । प० गच्छनी सर्व धितानी ग्रहाने विये ।

१ H (एव) अकस्सुया (so always in 8-8) ३-८ यां वे सुजव २ H (एवमां) चरिंति (so always in 8-8) ३-८ यां वे सुजव

કું હાહો । નોં નથી । સં ગચ્છની સાર સંભાલાદિ વસ્તુના કાર્યને વિષે । કું કુશલ । નોં નથી । ઉં પાળેસણાદિક ઉપગ્રહને વિષે । કું કુશલ । સં સંહાણો છે । આં આચાર જેહનો । આં આચાર જેહનો । સં સવલા માંહિલો સવલો । આં દોષ લાગ્યો છે જેને । સં ક્રોધાદિકે કરી મેલો થયો છે । આં આચાર । ચિં ચારિત્ર જેહનો । અં થોહા । સું સૂત્રનો જાણ । અં થોહા । આં આગમનો જાણ તેને । નોં ન । કં કલ્પે । ઉં ઉપાધ્યાયની પદવી । ઉં દેવી કલ્પે નહિ ॥ ૪ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૪ ॥ સ ચ્ચેવ ણં સે તિવાસપરિયા઼ સમણે નિગગ્ધે નો આયારકુસલે નો સં-
જમકુસલે નો પવયણકુસલે નો પન્નાત્તિકુસલે નો સંગહકુસલે નો ઉવગ્ગહકુસલે
સવયાયારે ગિન્નાયારે સવલાયારે સંકિલિટ્ટાયાચિત્તે અપ્પસુ઼ અપ્પાગમે નો ક-

પ્પઙ્ગ ઉવજ્જાયાત્તા઼ ડહિસિત્ત઼ ॥ ૪ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૪ ॥ જે સાધુ આચારમાં, સંજમમાં, સિદ્ધાંતને વિષે, ગચ્છની સર્વ ચિંતાની પ્રજ્ઞાને વિષે, ગચ્છની સાર સંભા-
લાદિક વસ્તુના કાર્યના સંગ્રહને વિષે, તથા પાળેસણાદિક ઉપગ્રહને વિષે કુશલ નથી તથા જેનો આચાર સંહીત થયો છે, જેનો
આચાર ભેદાણો છે, જેને સવલો દોષ લાગ્યો છે, ક્રોધાદિકે જેનો ચારિત્ર મેલો થયો છે, જે થોડા સૂત્ર તથા આગમનો જાણ
છે તેવા શ્રમણ નિગ્ગ્ધ ત્રણ વરસનો દીક્ષિત હોય તોપણ તેવાને ઉપાધ્યાયની પદવી આપવી કલ્પે નહિ ॥ ૪ ॥ હવે વલ્લી એહવી
પદવીના વિશેષના સૂત્ર કહે છે ॥

अर्थ ॥ ५ ॥ पं० पांच । बा० वर्ष । प० प्रवर्णां लीपा यया छे तेवो । स० भयण । नि० साधु ते । भा० आचारने
 रिप । कु० कुशळ । सं० संजम पाळवार्मा । कु० कुशळ । प० प्रवचनार्मा । कु० कुशळ । प० गच्छनी सर्व चित्तानी प्रज्ञाने विषे ।
 कु० कुशळ । सं० गच्छनी सार संमालादि बस्तु ना कार्यने विषे । कु० कुशळ । उ० पाणेशणादीक उपग्रहने विषे । कु० कुशळ ।
 अ० नयी । कल० संढाणो । बा० आचार वेहने । अ० नयी । मि० भेदाणो । भा० आचार वेहने । अ० नयी । स०
 सबळो दोष छाम्यो वेहने । अ० क्रोयादिके करी नवी । सं० मेळो वयो । भा० आचार । वि० चारित्र वेहने । व० बडु ।
 सु० मूत्री । व० घप्पा । भा० आगमनो जाण । व० लक्ष्य । द० दसा झुत स्कंद । कु० बुराव कस्य । व० व्यवहार सुत्रनो ।
 व० परगहार छे तेने । क० कस्य । भा० आचार्य । उ० उपाध्यायनी पदवी । उ० वेवी कस्ये ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ पञ्चवासपरियाए समणे निगन्ये आचारकुसले संजमकुसले पचयणकुसले
 पन्निचिकुसले सगहकुसले उवगहकुसले अकखयायारे अन्नित्तायारे असबला
 यारे असकिलिद्धायारचित्ते बहुत्सुए वळ्ळागमे जहन्नेण दसकप्पववहारधरे क
 प्पइ आयरिय उवउजायत्ताए उविसित्तए ॥ ५ ॥

माचार्य ॥ ५ ॥ पांच वर्षनी प्रवर्णां (दीक्षा) लीघेल भयण तपस्वी साधु जे आचारने विषे कुशळ छे, जे संजम पाळ
 वार्मा, प्रवचनार्मा, गच्छनी सर्व चित्तानी प्रज्ञाने विषे, गच्छनी सार संमालादि बस्तुना कायने विषे पाणेशणादिक उपग्रहने विषे कुशळ
 छे, जेन्तो आचार संढाणो, भेदाणो नवी, जेने सबळो दोष छाम्यो नवी, क्रोयादिके जेन्तो चारित्र आचार मलीन नवी, बळी

જે વહુ સૂત્રી તથા ઘળા આગમનો જાણ છે ને જઘન્યદશાશ્રુત, વેદકલ્પ ને વ્યવહાર સૂત્રનો ધરણહાર છે તેને આચાર્ય ઉપાધ્યા-
યપણુ આપવું કલ્પે ॥ ૫ ॥

અર્થ ॥ ૬ ॥ સં તેને સઘલા મલી । ચેં વલી । ણં નિશ્ચે । સેં તે સાધુને । પં પાંચ । વાં વરસ । પં દીક્ષા
લીધાને થયા છે તે । સં શ્રમણ । નિં નિગ્રંથને । નોં નથી । આં આચારને વિષે । કું કુશલ । નોં નથી । સં સંજ-
મમાં । કું કુશલ । નોં નથી । પં પ્રવચનમાં । કું કુશલ । નોં નથી । ઉં પાળેસણાદિ ઉપગ્રહને વિષે । કું
નથી । સં ગચ્છની સારસંભાળાદિ વસ્તુના કાર્યને વિષે । કું કુશલ । નોં નથી । આં આચાર જેહનો । સં સવલા દોપવાળો । આં
કુશલ । સ્વં સંઘાળો છે । આં આચાર જેહનો । મિં મેદાળો છે । આં આચાર જેહનો । સં સવલા દોપવાળો । આં
આચાર છે જેનો । સં ક્રોધાદિકે મેલો થયો છે । આં આચાર । વિં વાસિત્ર જેહનો । અં થોડા । સું સૂત્રનો જાણ । અં
થોડા । આં આગમનો જાણ । નોં ન । કં કલ્પે । આં આચાર્ય । ઉં ઉપાધ્યાયપણો । ઉં દેવો (કલ્પે નહિ) ॥ ૬ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૬ ॥ સ ચ્વેવ ણં સે પશ્ચવાસ પરિયાણ સમણે નિગગ્થે નો આચારકુસલે નો
સંજમકુસલે નો પવયણકુસલે નો પન્નાત્તિકુસલે નો સંગહકુસલે નો ઉવગ્ગહકુ-
સલે સ્વયાયારે જિન્નાયારે સવલાયારે સંકિલિટ્ટાયારાવિત્તે અપ્પસુણ અપ્પાગમે
નો કપ્પહ આયરિયઉવજ્ઞાયત્તાણ ઉદ્દિસિત્તણ ॥ ૬ ॥

માત્રાર્ય ॥ ૬ ॥ થપા યક્ષી ધાંપ વર્ષેના વિસ્તિત શ્રવણ યાધુનૈ જેનો આપણ ક્ષોરે કુદ્ધલ નથી, હૈ સંભ્રમ પાઢ્યામાં, પ્રવ
 વનમાં, ગચ્છની સર્વ ચિંતાની પ્રદાને વિશે, ગચ્છની સાર સંમાજાદિ વસ્તુના કાર્યને વિશે, પાળેસખાદિક લપગ્રહને વિશે કુદ્ધલ
 નથી, જેનો આચાર લંઢાળો એદાળો છે, જેને સઘલો દોષ લાગ્યો છે, ક્રોધાદિકે જેનો કારિત્ર આચાર મલીન છે રક્ષી જે
 મરાસુત્રી, મલ્ત (યોદા) આગમનો જાણ તેને આપાર્ય લપાધ્યાયણું આપું કલ્પે નરિ ॥ ૬ ॥ હ્યે રક્ષી પણ માવલ
 વિશેષ કરે છે ॥

અર્ચ ॥ ૭ ॥ અં માઠ ! જાં વરસ ! પં પ્રવર્ચ્યાં લીખાને થપા છે તેહી ! સં શ્રવણ ! નિં નિર્મય ! આં આવા
 રને વિશે ! કું કુદ્ધલ દાલો છે ! સં સભમમાં ! કું કુદ્ધલ છે ! પં પ્રવચનમાં ! કું કુદ્ધલ છે ! પં ગચ્છની સર્વ ચિંતાની મદાને
 વિશે ! કું કુદ્ધલ છે ! સં ગચ્છની સાર સંમાજાદિ વસ્તુના કાર્યને વિશે ! કું કુદ્ધલ છે ! સં પાળેસખાદીક લપગ્રહને
 વિશે ! કું કુદ્ધલ છે ! અં નથી ! કલ્પં સંઢાળો ! માં આચાર જેરનો ! અં નથી ! મિં યેશાળો ! માં આચાર જે
 રનો ! અં નથી ! સં સઘલો દોષ લાગ્યો જેરને ! અં નથી ! સં ક્રોધાદિકે યેસો ! માં આચાર ! ચિં વારિત્ર જેનો !
 યં થદુ ! રસું સુત્રી ! યં ધણા ! આં આગમનો જાણ ! અં જયન્ય ! ઠં ઠાળાંગ ! સં સમ્માર્યાંગનો ! ધં જાણ !
 કં કલ્પે ! તે સાધુને ! માં આપાર્યની ! પં પદ્મી ! (જં લપાધ્યાયની પદ્મી ! પં પ્રવર્ચકની ! યેં સ્તિયરની ! ગં
 ગળીની) ! જાં ગ્યાં છો ! ગં ગળાવજ્ઞેશ્વની પ સપલી પદ્મી ! જં યેલી કલ્પે ॥ ૭ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૭ ॥ શ્રદ્ધવાસપરિયાપ સમણે નિગન્યે આચારકુસલે સજમકુસલે પવયણકુ-

સલે પદ્મતિકુસલે સંગદ્ધકુસલે ઠવગગદ્ધકુસલે અશ્વસ્થયાયારે અગ્નિદ્વાયારે અસ

बलायारे असंकलिटायारचित्ते बहुस्सुए बब्बागमे जहन्नेणं ठाणसमवायभरे
कप्पइ आयरियत्ताए (जाव) गणावच्छेइयत्ताए उद्विसित्तए ॥ ७ ॥

भावार्थ ॥ ७ ॥ आठ वर्षनी प्रवज्या लीधा थएल जे श्रमण तपस्वी निग्रंथ (साधु) आचारने विषे कुशल छे, संजममां, प्रवचनमां, गच्छनी सर्व चिंतानी प्रज्ञामां, गच्छनी सार सभाळादि वस्तुना कार्यने विषे, पाणेसणादिक उपग्रहने विषे कुशल छे, जेनो आचार खंडाणो भेदाणो नयी, जेहने सबलो दोष लाग्यो नयी, क्रोधादिके करी जेनो चारित्र मेलो ययो नयी, वळी जे बहुसुत्री ने घणा आगमनो जाण छे ने जघन्यठाणां समवायगनो जाण छे तेवा साधुने आचार्य पदवी १ (उपाध्यायनी पदवी २ जे उपाध्याय ज्ञान, दर्शन, चारित्रने विषे प्रवतावे, प्रतिलेखणा अणकरताने प्रमाद टळावी शिखामण दीए, अतिचार लागे तेने आलोयण लेवरावे ने यथाशक्ति तप करवानुं कहै, पवर्तादिकनी पदवी ३ ते आचार्यना उपदेश मुजव वैयावचने विषे साधुने प्रवर्तवि, स्थिवरनी पदवी ४ जे संजमने विषे स्थिर करे, गणिनी पदवी ५ जे सुत्रार्थ भणावे) ज्या लगे गणावच्छेदनी पदवी ६ जे आदेशनानो धणी, साधुना टोळानी सार संभाल राखे, साधुनो समुदाय ग्रहीने गच्छना आधार मोटे नवा क्षेत्र उपधि उप-गरणनी गवेखणाने अर्थे देशमां उध्यम करवा भणी विचरे ने उपगरण गच्छ सार एकठा करीने आणी आपे एम छए पदवी देवी कल्प ॥ ७ ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ स० ते सघळा । चै० वळी । निश्चै । णं० वळी । से० ते साधुने । अ० आठ । वा० वरस । प० प्रवज्या लीधा थइ छे तेवा । स० श्रमण । नि० निग्रंथ साधुने । नो० नयी । आ० आचारने विषे । कु० कुशल । नो० नयी । सं०

સનમમાં । કું કુદ્દલ । નોં નથી । પં પ્રપપનર્માં । કું કુદ્દલ । નોં નથી । ૫૦ ગચ્છની ચિંતાની પ્રશ્નને વિશે । કું
 કુદ્દલ । નોં નથી । સં ગચ્છની સાર સંભાળાદિ યત્નના કાર્યને વિશે । કું કુદ્દલ । નોં નથી । ૩૦ પાળેસળાદિ ચપ્પ
 હાને વિશે । કું કુદ્દલ । સં સ્વહાળો છે । પ્રાં આપાર બેદનો । યિં યેદાળો છે । પ્રાં આચાર બેદનો । સં સબલ
 દોષશબ્દો । પ્રાં આપાર છે બેદનો । સં ક્રોધાદિકે કરીને મેહો યયો છે । પ્રાં આપાર । વિં ધારિય બેદનો । પ્રાં
 અસ્પ । સું સુત્રી । અં મત્સ । પ્રાં આગમનો માખ । નોં ન । કં ફલ્પે । પ્રાં આધાર્યની પદવી । પ્રાં જ્યાં છો ।
 ગં ગળાવચ્છેદકની પદવી । ૨૦ દેવી ન કસ્યે ॥૮॥

મૂલપાઠ ॥ ૮ ॥ સ ચૈવ ણ સે અદ્વવાસપરિયાપ સમણે નિગન્યે નો આચારકુસલે નો
 સજમકુસલે નો પવયણકુસલે નો પન્નત્તિકુસલે નો સગહકુસલે નો ઇવગગહ
 કુસલે સ્વાચારે તિન્નાચારે સયલાચારે સકલિટ્ટાચારચિત્તે અપ્પસુપ્પ અપ્પાગમે
 નો કપ્પહ આચરિયત્તાપ્ (જાવ) ગળાવચ્છેદ્યત્તાપ્ ઉદિસિત્તપ્ ॥ ૮ ॥

માર્ગાર્થ ॥ ૮ ॥ પ્રજ્ઞાર્થો ઊપાને આઠ વર્ષ ચપ્પલ ભ્રમણ નિર્ગપ્પ (સાધુ) બે આચારમાં કુદ્દલ નથી યયાં જ્ઞમે ક્રીયાદિકે
 બેનો ધારિત્ર મેહો યયો છે, બે થોડા સૂત્ર તથા થોડા આગમનો જ્ઞાણ છે તેને આધાર્ય પદવી જ્યાં જ્ઞમે ગળાવચ્છેદકની પદવી
 આપવી જ્ઞમે નરિ ॥ ૮ ॥ ૫ પદવી જ્ઞમે પદવીનો પળી ગુણવત્ત થોય તેને કોઈક કારણે તેમ વિષસે ચપ્પલી પદવી
 દેવી થે જ્ઞમે છે ॥

અર્થ ॥ ૧ ॥ નિં વિનાશ પામેલ । પં પર્યાયનો ધણી દલે પૂર્વે ઘણા વર્ષ દિક્ષા પાળીને તે દિક્ષામાં કર્મ યોગે પાછો પહી વૈરાગ્ય યોગે ફરી દીક્ષા લીધે તે નિરુદ્ધ પર્યાય કહીએ તેને । સં શ્રમણ । નિં નિગ્રંથને । કં કલ્પે । તં તેજ । દિં દિવસે । આં આચાર્ય । ડં ઉપાધ્યાયની પદવી । ડં દેવી કલ્પે । સેં તે । કિં કેમ એમ । આં કહ્યું । મં હે ભગવંત । તે કારણ કહે છે । અં છે । ણં વહી । થેં તે સ્થિર સાધુના પૂર્વના । તં તથા । રં રૂપ । કું કુલ । તે કુલ કેવા છે । કં કરણહાર છે । પં પ્રતિતના દલે તે કૂલ પ્રતિત કાર્ય છે (સ્નેહ ઉપજાવણહાર છે) । થેં દાન તથા પ્રતિતને વિષે ધીર્ય છે । વેં સાધુનો જેને વિશ્વાસ છે । સં સમયનો જાણ ગુણવંત છે । સં પ્રમોદના । કં કરણહાર છે । દલે જેને ઘેર સાધુ આવે ખુશી થાય હર્ષ પ્રમોદ ઉપજે । અં નાના મોટા ઘરના સર્વેને દાન દેવાની અનુજ્ઞા દીધી છે અથવા નાનો મોટો સાધુને સર્વને સરખો દાન દીધે છે । વં વહુ । મં મતના જાણ છે દલે ઘણા સાધુના મત છે તે સઘલાને પૂછે અથવા જે કોઈ મતના સાધુ સઘલા આવે તેને દાન લેવાની આજ્ઞા । મં છે । તેં તે । કુલ । કં કેવાં છે । તેં તે કુલ । પં પ્રતિત કાર્ય છે । તેં તે કૂલ । થેં ધીર્યવંત છે । તેં તે કુલ । વેં વિશ્વાસ કરવા યોગ્ય છે । તેં તે કુલ । સં સાધુને જાવા યોગ્ય છેને । તેં તે કુલ । સં પ્રમોદના । કં કરણહાર છે । તે કુલ વહી કેવા છે । (તેં તેને । અં સઘલાને સર્વથા પ્રકારે ઘણા દાન દેવાની આજ્ઞા સરખી દીધી છે વહી તે કૂલ કેવા છે । તેં તેને । વં ઘણા પ્રકારની । મં આજ્ઞા દીધી છે દલે ઘણા પ્રકારની ઘણાને સરખી આજ્ઞા દીધી છે દલે જે સાધુને હીતકારી ઉપધી ઉપગરણ આપે છે) । જં જે । સેં તે એવા કૂલનો ધણી । નિં નિરુદ્ધ । પં પર્યાયનો ધણી જેણે પૂર્વે દીક્ષા લીધી તે । સં શ્રમણ । નિં નિગ્રંથને । કં કલ્પે । આં આચાર્ય । ડં ઉપાધ્યાયની પદવી । ડં દેવી । તં તેજ । દિં દીવસે ॥ ૧ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૯ ॥ નિરુદ્ધપરિયાપ સમણે નિગન્યે કપ્પહ તથિવસં આયરિયઽવજ્જાયત્તાપ
 ડથિસિત્તપ સે કિમાદુ ધન્તે ? અત્થિ ણ થેરાણ તદ્ધારૂવાણિં કુસાણિ કમાણિ
 પત્તિયાણિ થેહ્મણિં વેસાસિયાણિ સમયાણિ સમ્મુદ્ધકરાણિ અણુમયાણિ ઘટ્ટુ-
 મયાણિ ભવન્તિ, તેહિં કનેહિં તેહિં પત્તિપહિં તેહિં થેહ્મણિં તેહિં વેસાસિપહિં
 તેહિ સમપહિં તેહિં સમ્મુદ્ધકરેહિં જ સે નિરુદ્ધપરિયાપ સમણે નિગન્યે, કપ્પહ
 આયરિયઽવજ્જાયત્તાપ ડથિસિત્તપ તથિવસ ॥ ૯ ॥

માર્વાર્થ ॥ ૯ ॥ એકથાર ધીક્ષા સદ્ધ પર્યાપ (ધીક્ષા) નો બિનાશ કરી ફરી ધીક્ષા સીએ તેને નિરુદ્ધ પટલે બિનાશિત
 પર્યાયનો સાધુ કહીએ, તે અમણ નિમ્મથને તેજ વિવસે કારણે માર્વાર્થ સ્વાધ્યાયની પદ્ધતી વેલી કન્યે । તેને જા માટે તેજ વિવસે
 પદ્ધતી વેલી કહી એું શિષ્ય પૂછે છે તેનો જવાબ મગલત કહે છે. તે સ્થિતિર સાધુને પૂર્વના તથારૂપ કુલ છે તે કુલ કેવા છે તે કહે
 છે, તે કુલ પ્રતિષ્ઠાકરીયા (વિશ્વાસ વેસે તેવા) છે, જાન આપવામાં ધીર છે, વિશ્વાસુ છે, ગુણવત્ છે, સાધુ માર્ગાર વહો
 રવા પધારે તેમાં સુધી યાય તેવાને મહોરાષ્ટા યોપ ન જમારે તેમાં છેને જેમાં સાધુને મહોરાષ્ટાની પરના નાના મોટા જવાને

૧ H (પરમા) ઠહિ ૨ H always (પરમા રમેષાં) માર્ ૩ H (પરમા) વે ૪ H add (પરમા વધારે)
 તેરિ મણુમપરિ તેરિ મહુમપરિ

અનુજ્ઞા દીધી છે, જેમાં નાના મોટા વધા સાધુને સરસ્વી રીતે સમપણે દાન દીધે છે, જેમાં વધા જળને જે સાધુ આવે તેમને સ-
 ઘડ્યા ઘણું દાન દીધે એવી આજ્ઞા છે. વલ્લી તે કૂલ કેવાં છે તો કે તે કૂલ પ્રતિતકારીયા છે, ધીર્યવંત છે, વિશ્વાસ કરવા યોગ્ય
 છે, તે સાધુને જાવા યોગ્ય છે તથા સાધુને પ્રમોદના કરણહાર છે, જેમાં સઘલાને જોઈએ તેટલું દાન દેવાની આજ્ઞા સરસ્વી રીતે
 આપેલ છે તથા વધાને તે કુલમા આજ્ઞા દીધી છે તે મુજબ ગચ્છને યોગ્ય ઉપધિ, ઉપગરણ વોહોરાવે છે, ઉપર મુજવના જે કોઈ
 સાધુ જેણે પ્રથમ દીક્ષા લીધેલ ને પછી તેનો વિનાશ કરેલ તે નિરુદ્ધ પર્યાયના ધર્મી શ્રમણ નિગ્રંથ જેણે ફરી દિક્ષા ગ્રહણ
 કરી છે તેને તેજ દિવસે ઉપલ્યા કારણને લીધે આચાર્ય, ઉપાધ્યાયની પદવી દેવી કલ્પે જેથી તે ગચ્છ સીદાય નહીં ને સાધુના
 કુલભટ્ટ થાય નહીં ॥ ૯ ॥ ઉપલા સૂત્રમાં ઘણા ભળેલ પણ દીક્ષાએ ભાંગેલ ને તેજ દિવસે પદવી આપવી કહી. હવે દીક્ષાએ ભાં-
 ગેલ વિનાનો પણ ઓછું ભળેલાને પદવી દેવા આશ્રી કહે છે ।

અર્થ ॥ ૧૦ ॥ નિઃ પ્રથમ દિક્ષાનો વિનાશ કરી । વાઁ ત્રણ ડણા કે પુરા વરસ । પઁ ફરી જેને દીક્ષા લીધાને થયા
 છે તે । સઁ શ્રમણ । નિઃ નિગ્રંથને । કઁ કલ્પે । આઁ આચાર્ય । ડઁ ઉપાધ્યાય પદવી કારણે । ડઁ આપવી । જો તેના આ-
 ચાર્ય કાલ કરી ગયા હોય ને તેજો । સઁ વહુ સૂત્રીના લક્ષણે સર્પૂર્ણ હોય તો । કઁ કલ્પે । તઁ તેને । પઁ વલ્લી । આઁ
 આચારંગ સૂત્ર તથા । કઁ નિમીથ સૂત્ર । દેઁ દેશથકી । અઁ ભળ્યો । (ખઁ છે) । સેઁ તે । યઁ વલ્લી । અઁ હું ભળીશ એમ
 ચિંતવે । તિઁ એમ । અઁ ભળે તે વારે । એઁ એમ । સેઁ તેને । કઁ કલ્પે । આઁ આચાર્ય । ડઁ ઉપાધ્યાયની પદવી । ડઁ દેવી ।
 સેઁ તે । યઁ વલ્લી । અઁ હું ભળીશ । તિઁ એમ કહીને પદવી લઈ પછી । નોઁ ન । અઁ ભળે (ભળે નહિતો) । એઁ એમ ।
 સેઁ તે સાધુને । નોઁ ન । કઁ કલ્પે । આઁ આચાર્ય । ડઁ ઉપાધ્યાય પદવી । ડઁ દેવી કલ્પે નહિ ॥ ૧૦ ॥

મૂઢપાઠ ॥ ૧૦ ॥ નિરુદ્ધાસપરિયાદ સમણે નિગન્થે કપ્પદ આયરિયત્થવજ્ઞાયત્તાપ ઉ-
દ્ધિસિત્તપ સમુદ્ધેયકપ્પસિ તસ્સ ણં આયારપકપ્પસ્સ દેસે અષટ્ઠિપ, સે ય અદ્ધિ-
ક્કિસ્સામિ ત્તિ અદ્ધિલ્લેક્કા, एष से कप्पद आयरियतवज्जायत्ताप उदिसित्तप
से य अद्विक्किस्सामि त्ति नो અદ્ધિલ્લેક્કા, एवं से नो कप्पद आयरियतव
उज्जायत्ताप उदिसित्तप ॥ ૧૦ ॥

માર્ચાર્થ ॥ ૧૦ ॥ હવે પ્રથમ દિસા આગનારને ફરી વિસા હીપાને યોદા થસ થયા છે તેવા ધમ્મ નિગ્રંય સાધુને આ
માર્ચ ફાઢ્યત્થ દપ આર્ચાર્ય, તપાખ્યાય પદ્મવી દેવી કલ્પે । જોકે તે સાધુ ઘડુસુત્રી નથી પણ યજ્ઞવા સમર્થ છે તથા સમુદયપણે
તે આધારા તથા નિસીયના કેટલાક અભ્યયનો તે યજ્ઞે છે તે બાકીના યજ્ઞીષ્ણ એમ વિભક્ત છે. તે જો યજ્ઞે તો તેને આર્ચાર્ય
તપાખ્યાયની પદ્મવી આપવી કલ્પે ને હું યજ્ઞીષ્ણ એમ કરી પદ્મવી લઈને વહી યજ્ઞે નહીં છો તે સાધુને આર્ચાર્ય તપાખ્યાયની
પદ્મવી દેવી કલ્પે નહિ ॥ ૧૦ ॥ ત્યાર પદ્મવી કેમ દેવી તે કમું હવે સાધુ યુવાન છે ને યુવાન સાધુને આર્ચાર્ય, તપાખ્યાય
વિના ન રહેવું તે કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૧૧ ॥ નિગ્રંય સાધુ તે કેવા છે । જ૦ યજ્ઞી । ન૦ નાહનો । ૨૦ શીક્ષા કરી યજ્ઞ થસે કરી ઘાઢક ।
ત૦ યૌજનપણે કરી સરિત છે । ગ૦ ગણમાં । આ૦ આર્ચાર્ય । ૩૦ તપાખ્યાય । ધી૦ ફાઢ કરી ગયા છે તો । નો૦ ન ।

સેં તે નવા દીક્ષિત સાધુને । કં કલ્પે । અં વિના । આં આચાર્ય વિના । હોં રહેવું કલ્પે નહિં ।
 કં કલ્પે । સેં તે નવા તરુણને । પું પહેલા । આં આચાર્ય । હં સ્થાપીને । તં તેવાર । પં પછી । હં ઉપાધ્યાયને
 સ્થાપીને આચાર્ય ઉપાધ્યાય સહિત રહેવું કલ્પે । સેં તે । કિં કેમ । આં કહ્યું । મં હે ભગવંત ? ભગવંત કહે છે તે સાધુ
 દીક્ષા નવો છે, વાલક તરુણ જોવનપણે કરી સહિત છે । તેનો આચાર્ય કાલ કરે તો તે તરુણ સાધુને આચાર્યવિના રહેવું
 કલ્પે નહિં માટે । હું વેના । સં સંગે સહિત હોય । સં શ્રમણ । નિં નિગ્રંથ । તે વેહુ તે કહ્યા । તં તે । જં કહે છે ।
 આં આચાર્યે કરી । હં ઉપાધ્યાયે કરી । યં વલી સંગ્રહીત (સહિત) હોય ॥ ૧૧ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૧૧ ॥ નિગ્ગન્થસ્સ ણં નવરુહરતરુણસ્સ^૧ આયરિયલવજ્જાણ^૨ વીસમ્મેજ્જા^૩, નો
 સે કપ્પહ અણાયરિય ઉવજ્જાયસ્સ હોત્તણ^૪. કપ્પહ સે પુવ્વં આયરિયં ઉદ્વિસા-
 વેત્તા તઓ પચ્છા ઉવજ્જાયં. સે કિમાહુ ઋન્તે ? દુસંગહિણ સમણે નિગ્ગન્થે,
 તંજહા । આયરિણં ઉવજ્જાણ ય ॥ ૧૨ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૧ ॥ વલી તે નિગ્રંથ સાધુ જે દીક્ષા નાના છે, યૌવનપણે સહિત છે તેવા સાધુને તેમના આચાર્ય ઉપાધ્યાય
 કાલ કરી ગયા હોય તો તે નવા દીક્ષિત સાધુને આચાર્ય ઉપાધ્યાય વિના રહેવું કલ્પે નહિં. પ્રથમ આચાર્યને પછી ઉપાધ્યાયને
 સ્થાપીને તે નવા તરુણ સાધુ રહેવું કલ્પે તે શું કારણે હે ભગવંત ? એમ શિષ્યે પૂછ્યું તે વારે ભગવંત કહે છે કે તે સાધુ દી-

૧ H (પચમાં) તરુણગસ્સ. ૨ B (વી) વીસમ્ ૩ P (પી) હોત્તણ.

સાપ નરા છે શાઠ તરુણ યૌવનયુગે કરી સશિત છે માટે તેના આચાર્યે કાઠ કર્યો હોય તો તે તરુણ સાધુને આધાર્ય વિના રહેવું કલ્પે નહિ માટે તે સાધુ ધ્યન નિર્ગમને તે આધાર્ય ઉપાધ્યાય તે શત્રુના સમે કરીને રહેવું કલ્પે ॥ ૧૭ ॥ સપર સુમન સાધુ માત્રી અધિકાર દ્વન્વો હવે સાધ્વી પણ નથી તરુણ હોય તે મળી નથી શાઠકી સાધ્વીનો અધિકાર કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૧૨ ॥ નિં સાર્થી । ગંં શ્લી । નં નથી શાઠક । હં દીસાપ કરીને રીન (ધીઠા) કર્પની પટલે શાઠક । હં તરુણી તેના । આં આચાર્ય । હં ઉપાધ્યાય । (૫૦ પર્વતિની (ગુરુની) । ધીં કાઠ કરે છો । નોં ન । સેં તે । તરુણી નથી સાધ્વીને । ક કલ્પે । અં વિના । આં આચાર્યે । (અં વિના) ૭ હં ઉપાધ્યાયે પટલે આચાર્ય ઉપાધ્યાય વિના (અં વિના । ૫૦ ગુરુનીત્રી । યં શ્લી) । હોં રહેવું કલ્પે નહિ । કં કલ્પે । સં તેને । પું પ્રયમ । આં આચાર્યને । હં સ્વાપીને । હં તેવાર । (૫૦ પછી) । હં ઉપાધ્યાયને સ્વાપીને । હં તેવાર । ૫૦ પછી । ૫૦ પર્વતિની પટલે ગુરુ બીને (શ્લીને) સ્વાપે । સેં તે । કિં છા માટે । આં કમું । મં હે મગર્વત । મગર્વત કહે છે । તિં ૫ વ્રજે કરીને । સં સંપ્રદિત હોય । સં શ્રમણી સાધ્વી । નિં નિર્મશી આર્યા । તંં તે । જં કહે છે । આં આચાર્ય । હં ઉપાધ્યાયને । ૫૦ પર્વતિની । યં શ્લી ॥ ૧૨ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૧૨ ॥ નિગન્થીર્ણં શં નશ્વરહરતરુણીપ આયરિયત્વજ્ઞાપં વીસમ્મેક્કા, નો સે
કપ્પહ, અપાયરિયત્વજ્ઞાદ્યાપં હોત્તર્ણં કપ્પહ સે પુઠં આયરિયં ઉદિસાથેત્તા

૧ Padda (પીમાં) ય ૨ II adda (પપમાં) પર્વતિની ય. ૩ II adda (પપમાં) મપર્વતિનીપ ય ૪ P (વી) હોતિપ.

તઓ' ઉવજ્જાયં તઓ પછા પવત્તિણિં.^૨ સે કિમાહુ જ્ઞન્તે ? તિસંગહિયા સમ-
ણી નિગ્ગન્થી, તંજહા । આયરિણ્ણં ઉવજ્જાણ્ણં પવત્તિણીણ્ણં ચ ॥ ૧૨ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૨ ॥ સાધ્વી નવી બાલક દીક્ષા કરીને થોડા વર્ષે કરી વાલીકા તરુણી તેનો આચાર્ય ઉપાધ્યાયને પવર્ત-
ણી કાલ કરે તો તે નવી તરુણી સાધ્વીને આચાર્ય ઉપાધ્યાયને ગુરુણીજી (ગોરાણી) વિના રહેવું કલ્પે નહિ. પ્રથમ આચા-
ર્યને સ્થાપે તે પછી ઉપાધ્યાયને ને તે પછી ગુરુણીજીને સ્થાપવી કલ્પે. હે ભગવંત તે એમ કેમ કહું એહું શિષ્યે પૂછે થકે ભગવંત
કહે છે કે તે શ્રમણી નિગ્રંથી (સાધ્વી) આચાર્ય, ઉપાધ્યાયને પવર્ત્તણી (ગુરુણીજી) એ ત્રણે કરીને સહિત હોય ॥ ૧૨ ॥
ઉપલા સૂત્રે તે તરુણીને આચાર્યાદિકવિના રહેવું નહિ કહું તેતો મોહને વશો કરી પાછી પડે તે ભળી હવે વ્હી પાછી દીક્ષા લીધા
પછી પદવી દેવી તે આશ્રી કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૧૨ ॥ ધિં જે કોઈ સાધુ । યં વ્હી । ગં ગચ્છ થકી । અં નીકલીને । મેં મેહુણ । પં સેવે સેવીને ફરી
દીક્ષા લીધા પછી । તિં ત્રણ । સં વર્ષ લગે । તં તેને । તં તે । ૧૫૦ પદવી । નોં ન । કં કલ્પે દેવી તે કહે છે । આં
આચાર્યની । વાં વ્હી । જાં ડયા લગે । ગં ગણાવ્હેદકની । વાં વ્હી । એ પદવી । ઉં દેવી । વાં અથવા । ધાં ધા-
રવી । વાં વ્હી ન કલ્પે પણ હવે કલ્પે તે કહે છે । તિં ત્રણ । સં વર્ષ । વીં અતિક્રમ્યે થકે । ચં ચોથો । સં વર્ષ । પં
પ્રવત્યોં । ટિં મન ધર્મને વિષે સ્થિર થયું છે । ઉં ઉપસમ્યો છે વિષયથી આત્મા । ઉં નિવત્યોં છે વિષય કષાયના કલુષ

? H adds (एचमां वधारे) पच्छा. २ P (पी) पविं.

માણી । ૫૦ વિશેષે વિપયાવિદ્ધી નિવર્ત્યો । ૫૦ યમ । સે૦ તે સાધુને । ૬૦ કર્ણે । ૬૦ આચાર્ય પદવી । ૫૦ અયયા ।
 જા૦ જ્યાં સુને । ૭૦ ગણની અવિપતિની પદવી ૫ ૭ પદવીને વિષે । ૮૦ યત્ની । ૯૦ સ્થાપનો । ૧૦ અયયા । ૧૦ ધાર્યો
 કર્ણે । ૧૦ યત્ની ॥ ૧૩ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૧૩ ॥ ચિક્ષુ ય ગણાઓ અવકમ્મ મેદુળે પઠિસેવેલા, તિસિ સવચ્છરાણિ
 તસ્સ તપ્પત્તિય નો કપ્પહ આયરિયત્ત વા (જાવ) ગણાવચ્છેદ્ધયત્ત વા ઉદિસિ-
 ત્ત વા ધારેત્તપ વા તિહિ સંવચ્છરેહિ વીદ્ધક્ખન્તેહિ વડત્યગાસિ સવચ્છરાસિ
 પટ્ટિયંતિ' ઠિયસ્સ ઉવસન્તસસ્સ ઉવરયસ્સ પન્નિવિરયસ્સ' ૫વ સે કપ્પહ આયરિ
 યત્ત વા (જાવ) ગણાવચ્છેદ્ધયત્ત વા હરિસિત્તપ વા ધારેત્તપ વા ॥ ૧૩ ॥

માર્ચાર્ય ॥ ૧૩ ॥ જે સાધુ ગણીની નીકળીને મૈથુન સેવે તેનીને વઢી ફરી દીક્ષા સીપ તેને દીક્ષા સીધા પછી ગ્રણ વરસ
 સમે સપરના કારણે તે સાધુને પદવી ન વેધી તે કહે છે ન કહ્યે તેને આચાર્યની પદવી જ્યાં જગે ગણાવચ્છેદ્ધકની પદવી ૫મ
 ૭ પદવી આપવી કે પારની કહ્યે નહીં । ૬વે વેય કહ્યે તે કહે છે ગ્રણ વર્ષ પીત્યા વર્ષાં વોપુ વર્ષે વેદુ વર્ષે તે સાધુનું મન
 સ્થિર થયું છે, જેનો આત્મા વિપયથી સપશ્ચમ્યો છે, જે વિપય કપાયના કહુપ યાચવી નિવર્ત્યો છે, જે વિશેષે વિપયાવિક્રમી

૧ H (પણ્ણી) મેદુળાધમ્મ ૨ Haddā (પણ્ણી વધારે) હરિદ્ધિયંતિ ૩ Haddā (પણ્ણી વધારે) નિચ્ચિકારસ્સ

નિવર્ત્યો છે ને વિષય વિકાર રહીત થયો છે એમ તે સાધુને આચાર્યની પદવી, (હપાધ્યાયની, પ્રવર્તકની, સ્થિતરની, ગણીની) જ્યાં લગે ગણાવચ્છેદક દટલે ગણના અધિપતિ જે ગણની સાર સંભાલ રાखे, વહ્વાદિક આળી આપે તેની પદવી એ છ પદવીને વિષે સ્થાપવો ધારવો કલ્પે ॥ ૧૩ ॥ એ સામાન્ય સાધુ આશ્રી કહું હવે ગણાવચ્છેદ આશ્રી કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૧૪ ॥ ગ૦ ગણાવચ્છેદકને । ગ૦ ગણાવચ્છેદકની પદવી । અ૦ વિળ । નિ૦ મુકયે । મે૦ મૈથુન । ધ૦ ધર્મને । પ૦ સેવે તો । જા૦ જાવજીવ લગે । ત૦ તેને । ત૦ તે । ૧૦૦ પદવી । નો૦ ન । ક૦ કલ્પે । આ૦ આચાર્યની । વા૦ અથવા । જા૦ જ્યાંલગે । ગ૦ ગણાવચ્છેદકની । વા૦ વલી । એ છ પદવી । ૩૦ આપવી । વા૦ અથવા । ધા૦ ધારવી । વા૦ વલી ॥ ૧૪ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૧૪ ॥ ગણાવચ્છેદ ગણાવચ્છેદ્યત્તં અનિવિલ્લવિત્તા મેઢુણધમ્મં પમિસેવેજ્ઞા,
જાવજ્ઞીવાએ તસ્સ તપ્પત્તિયં નો કપ્પઇ આયરિયત્તં વા (જાવ) ગણાવચ્છેદ્યત્તં

વા ઉદ્દિસિત્તએ વા ધારેત્તએ વા ॥ ૧૪ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૪ ॥ ગણાવચ્છેદક પોતાની ગણાવચ્છેદકની પદવી મુકયા વિના મૈથુન ધર્મ સેવે તો જાવજીવલગે તેને આચાર્ય પદવી જ્યાંલગે ગણના અધિપતિની પદવી એ છ પદવી દેવી કે ધારવી કલ્પે નહિ ॥ ૧૪ ॥

અર્થ ॥ ૧૫ ॥ ગ૦ ગણાવચ્છેદક । ગ૦ ગણાવચ્છેદકની પદવી । નિ૦ મુકીને છાંડીને । મે૦ મૈથુન । ધ૦ ધર્મ । પ૦ સેવે સેવીને ફરી દીક્ષા લીએ તેવારે । તિ૦ ત્રળ । સં૦ વરસલગે । ત૦ તેને । ત૦ તે । ૧૦૦ પદવી પ્રત્યે । નો૦ ન । ક૦ કલ્પે । આ૦ આચાર્યપણે । વા૦ અથવા । જા૦ જ્યાંલગે । ગ૦ ગણાવચ્છેદકપણે । વા૦ વલી । ૩૦ સ્થાપવો । વા૦ અથવા ।

पा० पारबो । बा० बन्नी । कस्ये नहि । वि० व्रण । सं० बर्ष । वी० अतिक्रमे बने । च० बोधु । सं० बर्ष । प० प्रवर्त्यु
 रोप । वि० मन स्थिर बर्षु छे । उ० उपसम्बो छे विषययी आत्मा । उ० निवर्त्यो विषय कपाय कसुप माधयी । प० विज्ञेने
 विषयादिकयी निवर्त्यो । प० एम । से० ते साधुने । क० कस्ये । मा० आचार्य पदयी । पा० अयबा । जा० बर्षा लगे । ग०
 मच्छना अभिपत्तिनी पदयी । बा० बन्नी । उ० आपयी । पा० अयबा । पा० पारयी । बा० बन्नी कस्ये ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १५ ॥ गणावच्छेदइय गणावच्छेदइयच निमिस्त्रविचा मेहुणधम्मं पन्निसेवेज्जा,
 तिस्सि संवच्छराणि तस्स तप्पत्तिय नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणाव-
 छेदइयत्त वा उविसिच्चप वा धारेत्तप वा तिहिं सवच्छेरोहिं वीइक्कन्तेहिं चउत्थ
 गसि सवहुरसि पट्टियसि' ठियस्स उवसन्तस्स उवरयस्स पन्निविरयस्स' एव से
 कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेदइयत्त वा उविसिच्चप वा धारेत्तप वा ॥१५॥

माचार्य ॥ १५ ॥ गणावच्छेदइय गणावच्छेदइयच निमिस्त्रविचा मेहुणधम्मं पन्निसेवेज्जा,
 सगे तेने माचार्य, उपायपाय बर्षाखगे गणानच्छेदइयकनी पदयी आपयी क पारबो कस्ये नहि । व्रण बर्ष यित्या पणी ने बोधु बर्ष
 वेहु छे वेवारे मेपुन यकी तेहुं मन स्थिर बर्षु छे, तेनो आत्मा विषययी उपसम्बो छे, विषयकपायना कसुप माधयी ते निव

ત્યોં છે, વિશેષે વિષયાદિકથી નિવૃત્યોં છે, વિષયવિકાર રહિત થયો છે એમ થયા પછી તેને આચાર્યે હ્યાં લગે ગણાવચ્છેદકની પદવી આપવી અથવા ધારવી કલે ॥ ૧૫ ॥ હવે આચાર્યના વે સુત્ર કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૧૬ ॥ આં આચાર્યે । હં ઉપાધ્યાય । આં આચાર્યે । હં ઉપાધ્યાયણું । અં વિના । નિં મુકયા વિના । મેં મૈથુન । ધં ધર્મ । પં સેવે । તો તેને । જાં જાવજીવ લગી । તં તેને । તં તે । પ્પં પદવી પ્રત્યે । નોં નહિ । કં કલે । આં આચાર્યની । વાં અથવા । જાં હ્યાં લગે । ગં ગણાવચ્છેદકની । ઇ હ પદવી । વાં વલી । હં સ્થાપવી । વાં અથવા । ધાં ધારવી કલે નહિ । વાં વલી ॥ ૧૬ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૧૬ ॥ આચરિયત્વજ્ઞાણ આચરિયત્વજ્ઞાણં અનિવિલાવિતા મેહુણધમ્મં
પદ્મિસેવેજ્ઞા, જાવજ્ઞીવાણ તસ્સ તપ્પત્તિયં નો કપ્પહ આચરિયત્તં વા (જાવ)

ગણાવેહુણયત્તં વા હદ્ધિસિત્તણ વા ધારેત્તણ વા ॥ ૧૬ ॥

માર્વાર્થ ॥ ૧૬ ॥ આચાર્યે ઉપાધ્યાય, આચાર્યે ઉપાધ્યાયની પદવી મુકયાવિના મૈથુન સેવે તો તેને જાવજીવ લગે આચાર્યની પદવી હ્યાં લગે ગણાવચ્છેદકની પદવી આપવી અથવા ધારવી કલે નહિ ॥ ૧૬ ॥

અર્થ ॥ ૧૭ ॥ આં આચાર્યે । હં ઉપાધ્યાય । આં આચાર્યે । હં ઉપાધ્યાયની પદવી । નિં મુકીને । મેં મૈથુન । ધં ધર્મ । પં સેવે ને પછી દીક્ષા લીધે તેને । તિં ત્રણ । સંં વરસ લગે । તં તેને । તં તે । પ્પં પદવી દેવી । નોં ન । કં કલે તે કહે છે । આં આચાર્યની પદવી । વાં અથવા । જાં હ્યાં લગે । ગં ગણાવચ્છેદકની પદવી । વાં વલી ।

૩૦ દેવી । ઘા૦ અપવા । ઘા૦ ધારવી । ઘા૦ શ્લોકી કસ્ય નહિ । તિ૦ ગ્રગ । સ૦ ર્પ । થી૦ અતિક્રમ્યે । વ૦ ચોયો । સં૦
 વર્પ । ૫૦ પ્રવર્ત્યો । ટિ૦ મન સિપર થયું છે । ર૦ આત્મા વિપય થકી ટાસમ્યો છે । ર૦ વિપય કપાય કતુપ માવ નિવર્ત્યો
 છે । ૫૦ વિશેષે ત્રિપયાદિકપી નિવર્ત્યો છે । ૫૦ ઇય । સે૦ તેને । ક૦ કસ્યે । આ૦ આવાય પદ્વી । ઘા૦ અપવા । ઘા૦
 ગ્યાં છગ । ગ૦ ગનાવરહેદકની પદ્વી । ઘા૦ શ્લોકી । ર૦ ૫ પદ્વીય સ્થાપવો । ઘા૦ અપવા । ઘા૦ ધારવો । ઘા૦ શ્લોકી ॥૧૭॥

મૂલપાત્ર ॥ ૧૭ ॥ આપરિયત્વજ્ઞાપ આયરિયત્વજ્ઞાપસ નિશ્ચિત્તવિત્ત મેઘુગધર્મ
 પનિસેવેલ્લા, તિષિ સવહુરાણિ તસ્સ તપ્પત્તિયં નો કપ્પહ આયરિયત્તં વા
 (જાવ) ગણાવહેદયત્તં વા ઉશિસિત્તપ્ વા ધારેત્તપ્ વા તિહિ સંવહુરેહિં વી
 રુક્કન્તેહિં ચરથગસિ સવહુરંસિ પટ્ટિયંસિ' ટિયસ્સ ત્વસન્તસ્સ ઉવરયસ્સ
 પઢિવિરયસ્સં પ્થં સે કપ્પહ આયરિયત્તં વા (જાવ) ગણાવહેદયત્તં વા ઊશિ-
 સિત્તપ્ વા ધારેત્તપ્ વા ॥ ૧૭ ॥

ખાચાર્ય ॥ ૧૭ ॥ આચાર્ય ઉપાધ્યાય, આચાર્ય ઉપાધ્યાયની પદ્વી શુક્લીને મૈથુન ધર્મે સેવે, પછી વળી શ્રીશા ક્ષીપ તેને
 ગ્રજ વરસ છગે આચાર્ય ઉપાધ્યાય ગ્યાં છગે ગનાવરહેદકની પદ્વી વેવી કે ધારવી કસ્યે નહિ ગ્રજ વરસ અતિક્રમ્યે થકે ને

ચોથું વરસ બેઠે થકે મન સ્થિર થયું છે, આત્મા વિષય થકી ઉપશમ્યો છે, વિષય કષાય કલુષ ભાવથી તે નિવત્યો છે, વિશેષે
 વિષયાદિકથી નિવત્યો છે, વિષય વિકાર રહિન થયો છે એમ હોય તો તેને આચાર્ય ઉપાધ્યાય હયાં લગે ગણાવચ્છેદકની પદવી
 દેવી અથવા ધારવી કલે ॥ ૧૭ ॥ ઉપર ગચ્છ માંહે થકાનો અધિકાર કહ્યો, તે તો ગચ્છ છોડીને પળ જાય તે ભળી
 ગચ્છ છોડીને દેશાંતર જાય એટલે કે પ્રથમ સૂત્રે લિંગ થકો મૈથુન સેવે ને હવે દ્રવ્ય લિંગ છોડી દેશાંતરે જઈ મૈથુન સેવે તે
 આશ્રી કહે છે.

અર્થ ॥ ૧૮ ॥ મિં સાધુ । યં વલી । ગં ગચ્છ થકી । અં નીકલીને । ઓં મૈથુન સેવવા ભળી દ્રવ્ય લિંગ છાંડ-
 વાને દેશાંતરે જાય ને મૈથુન સેવે । તિં ત્રણ । સં વરસ લગે । તં તેને । તં તે । ણં પદવી પ્રત્યે । નોં ન ।
 કં કલે । આં આચાર્યની । વાં અથવા । જાં હયાં લગે । ગં ગણાવચ્છેદકની પદવી । વાં વલી । ઉં આપવી ।
 વાં અથવા । ધાં ધારવી । વાં વલી કલે નહિ । તિં ત્રણ । સં વરસ । વીં અતિક્રમ્યે હુવે । ચં ચોથું । સં વરસ ।
 પં પ્રવત્યો । ણિં મન વિષય થકી સ્થિર થયું । ઉં આત્મા વિષય થકી ઉપશમ્યો છે । ઉં નિવત્યો વિષય કષાયાદિક
 કલુષ ભાવથી । પં વિશેષે વિષયાદિકથી નિવત્યો । એ એમ । સેં તે સાધુને । કં કલે । આં આચાર્યપણે ।
 વાં અથવા । જાં હયાં લગે । ગં ગણાવચ્છેદકપણે । વાં વલી । ઉં સ્થાપવો । વાં વલી । ધાં ધારવો । વાં
 વલી કલે ॥ ૧૮ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૧૮ ॥ ત્રિક્સૂ ય ગણાઓ અવકમ્મ ઓહાયઈ, તિસિ સંવહુરાણિ તસ્સ તપ્પ-
 ત્તિયં નો કપ્પઈ આયરિયત્તં વા (જાવ) ગણાવહેશ્યન્તં વા ઉદ્ધિસિત્તણ વા

धारेत्तए वा तिहिं सवहुरेहिं धीइकन्तेहिं घउरथगंसि सवहुरसि पट्टियसि
 त्रियस्स उवसन्तस्स उवरयस्स पन्निविरयस्स' एवं से कप्पइ आयरियत्त वा
 (जाव) गणावहेइयत्त वा उविसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ १८ ॥

भाषार्थ ॥ १८ ॥ जे कोए साधु मच्छमांसी नीककीने विषय सेवा द्रव्य लिंग छंदवा मणी वेष्टावरे आय, जइने मैयुन
 तेनी पत्नी वीसा लीए वीसा छीपाने ज्ञान वरस यथा छे सो तेने आचार्य उपाध्याय ज्यो सगे गणावहेइकनी पदवी आपनी
 के धारबी कस्ये नहिं ज्ञान वरस पुरा यए ने सोयुं वर्य प्रवर्ते छे, यनी ते साधुनु मन विषय यकी उपधात ययुं छे, विषय फ
 पाए यकी निवार्यो छे, विषय यकी विशेषे निवार्यो छे ने विकार रहित ययो छे, एम होय सो आचार्य पदवी ज्या सगे गणा
 वहेइक पदवी वने आपनी के धारबी कस्ये ॥ १८ ॥ ए सामान्य साधु आधी कयुं हवे गणावहेइक आधी कहे छे ।

अर्थ ॥ १९ ॥ ग० गणावहेइक । ग० गणावहेइकनी पदवी । अ० बिना । नि० सुक्ये । ओ० द्रव्य लिंग छांदीने
 ते गणावहेइक मैयुनादि असंजयणुं भावरे । जा० नावबीच सगे । त० तेहनी । त० ते । प्य० पदवी प्रत्ये । नो० न ।
 क० कस्ये । आ० आचार्यनी पदवी । वा० अपवा । ता० ज्यो सगे । ग० गणावहेइकनी पदवी । वा० यकी । उ० वेकी ।
 वा अपवा । वा० पारबी । वा० यकी कस्ये नहिं ॥ १९ ॥

१ H. adds (एवमां वपारे) एषद्विर्वसि २ H. adds निष्प्रकारस्स

मूळपाठ ॥ १९ ॥ गणावहेइए गणावहेइयत्तं अनिविखविच्चा ओहाएज्जा, जावजी-
वाए तस्स तप्पत्तिं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावहेइयत्तं वा

उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ १९ ॥

भावार्थ ॥ १९ ॥ जे कोइ गणावच्छेदक गणावच्छेदकनी पदवी मुकयाविना ते गणावच्छेदक विषय सेववा द्रव्य लिंग छंटे ने
असंयमपणुं आदरे तेने जावजीव लगे आचार्य उपाध्याय ज्यां लगे गणावच्छेदकनी पदवी देवी के धारवी कल्पे नहिं ॥ १९ ॥

अर्थ ॥ २० ॥ ग० गणावच्छेदक । ग० गच्छना नायकनी पदवी । नि० मुकीने । ओ० (ते गण नायक) द्रव्य लिंग
मुकीने मैथुनादि असंजम आदरे तेने । ति० त्रण । सं० वर्ष लगे । त० ते । प० पदवी प्रत्ये । नो० न ।
क० कल्पे । आ० आचार्यपणुं । वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदक पदवी । वा० वळी । उ० स्थापवी ।
वा० अथवा । धा० धारवी कल्पे नहिं तो केम कल्पे ते कहे छे । वा० वळी । ति० त्रण । सं० वरस । वी० अतिक्रम्ये । च०
चोथुं । सं० वरस । प० वेठे । ठि० मन स्थिर थाय । उ० विषयथी उपशांत आत्मा । उ० निवर्त्यो विषयथी । प० विषयथी
विशेषे निवर्त्यो । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । आ० आचार्य पदवी । वा० वळी । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदकनी
पदवी । वा० वळी । उ० स्थापवी । वा० अथवा । धा० धारवी कल्पे । वा० वळी ॥ २० ॥

मूळपाठ ॥ २० ॥ गणावहेइए गणावहेइयत्तं निविखविच्चा ओहाएज्जा, तिसि संव-
हराणि तस्स तप्पत्तिं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावहेइयत्तं

वा उद्दिशित्तप वा धारेत्तप वा तिहिं सवहुरोहिं वीइक्कन्तेहिं चउत्थगसि स
 वहुरासि पट्टियसि' ठियस्स उवसन्तस्स उवरयस्स पन्निविरयस्स' एव से फ
 एइ आयरियत्तं वा (जाघ) गणावहेइयत्त वा उद्दिशित्तप वा धारेत्तप वा ॥२०॥

माचार्ये ॥ २० ॥ गणावच्छेदक गणावच्छेदकपणु मुक्कीने लिंग छोडी मैपुन सेवे ते पाछी दिता लीए तेने वीसा ली
 पाने व्रण वर्प छगे माचार्य, उपाध्याय ब्यांलगे गणावच्छेदक पद्वी तेने आपवी के धारवी कस्ये नहिं व्रण बरस पुरा यए
 ने धोयुं बरस वेठुं पछी मन स्थिर याय, आरमा विपययी उपक्षांत बाय, विपययी निवर्ते, विज्ञेये निवर्ते ने बिकार रहित
 याय ल्यारे माचार्य उपाध्याय के ब्यांलगे गणावच्छेदक पद्वीए स्यापवो के ते पद्वी धारवी कस्ये ॥ २० ॥ इवे उपरना
 गणावच्छेदनी माफक माचार्यना वे सूत्र कदे छे ॥

अर्थ ॥ २१ ॥ मा० माचार्य । उ० उपाध्याय । मा० आचार्य । उ० उपाध्यायपणु । उ० विना । नि० मुक्ये ।
 ओ० द्रव्य स्मिा छांढी मैपुनादिक असमम सेवे तेने । जा० जावग्रीव सुधी । उ० ते आचार्यने । उ० ते । ए० पद्वी प्रत्ये ।
 नो० न । क० कस्ये । मा० माचायनी पद्वी । धा० अथवा । मा० ब्यांलगे । ग० गणावच्छेदकनी पद्वी । बा० बन्धी ।
 उ० देवी । धा० अपवा । धा० धारवी । बा० बन्धी ॥ २२ ॥

मूळपाठ ॥ २१ ॥ आयरियउवज्जाए आयरियउवज्जायत्तं अनिखिवित्ता ओहाएज्जा,
जावज्जीवाए तस्स तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावहेइ-
यत्तं वा उदिसित्तए वा धारेत्तए वा^२ ॥ २१ ॥

भावार्थ ॥ २१ ॥ आचार्य उपाध्याय आचार्ये उपाध्यायपणुं मुक्याविना द्रव्यलिङ्ग छांडी मैथुन सेवेतो जावजीवलगे तेने
आचार्य ज्यालगे गणावच्छेदकनी पदवी देवी के धारवी कल्पे नहि ॥ २१ ॥

अर्थ ॥ २२ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । आ० आचार्य । उ० उपाध्यायनी पदवी । नि० मुक्तीने । ओ० द्रव्य
लिङ्ग छांडी मैथुन सेवी फरी दीक्षा लीए ते वारे । ति० त्रण । मं० वरसलगे । त० तेने । त० ते । प्य० पदवी । नो० न ।
क० कल्पे । आ० आचार्य पदवी । क० अथवा । जा० ज्यालगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । वा० वळी । उ० स्थापवी ।
वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी । तो केम कल्पे ते क छे । दीक्षा लीथा पछी । ति० त्रण । सं० वरस । वी० पुरा
थया छे । च० चोथुं । सं० वरस । प० शरु थयुं छे । ठि० मन स्थिर थाय । उ० विषयथी उपशांत आत्मा । उ० निवर्त्यो
विषयथी । प० विषयथी विशेषे निवर्त्यो । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । आ० आचार्यपणुं । वा० अथवा । जा० ज्या-
लगे । ग० गणावच्छेदकपणुं । वा० वळी । उ० देवुं । वा० धारवुं । वा० वळी कल्पे ॥ २२ ॥

१ H. has (एचमा छे) आयरिए आयरियत्तं. २ H. has a separate sutra for (एचमां जुदो पाठ) उवज्जाए (माटे)

मूलपाठ ॥ २१ ॥ आयरियउंवज्जाप आयरियउंवज्जायत्तं निविल्लवित्ता ओहाएज्जा,
 तिस्सि सवहुराणि तस्स तप्पत्तिय नो कप्पइ आयरियत्त वा (जाव) गणा
 वहेइयत्त वा उदिसित्तप वा धारेत्तप वा तिस्सि सवहुरेहिं वीइक्कन्तोहिं ष्ण
 त्थगसि सवहुरंसि पट्टियसि ठियस्स उवसन्तस्स उवयस्स पन्निविरयस्सं एव
 से कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावहेइयत्त वा उदिसित्तप वा धारेत्तप
 वा ॥ २२ ॥

भाषार्थ ॥ २२ ॥ जे भाचार्य उपाध्याय आचार्य उपाध्यायण मुक्तीने द्रव्यसिंहा छांटीने मैयुनादिक आदरीने फरी दीक्षा
 लीए ते धारे व्रण वरस लग्गे तेने आचार्य पदवी ह्यां लग्गे गणावहेइयत्त पदवी भाषी के धारवी कट्ये नहिं, व्रण वर्ष पुरा
 यए बोधुं वर्ष पेठे ह्यां लग्गे मन विहार रहित ययु होय तां आचार्य पदवी ह्यां लग्गे गणावहेइयत्त पदवी तेने स्यापवी के
 पारसी कट्ये ॥ २३ ॥ उपला मूर्ध्नां बोधा प्रतना स्ववर्णहारने पदवी वेधा आधी कर्तुं ते मैयुन सेवनार मृताबाद बोले तेने
 पदवी न आवे ते अपि हार कहे छे

१ H has (एवमां)मायपिण आयरियत्त. २ H add (एवमां वधारे) निम्बिकारस्स ३ H has a separate sentence
 for (एवमां युतो पाठ छे) उवज्जाप (पाठे)

अर्थ ॥ २४ ॥ ग० गणावच्छेदक । व० बहु । सु० सूत्री । आ० आगमनो जाण । व० घणीवार । व० घणा । आ० गाढागाढ । का० कारणे । मा० माया । सु० गुलाबादना । वा० वोल्लणहार । अ० म । सु० सत्यमासी । पा० पापी । श्री० भीष । आ० मानमीषसंगे । व० तेने । व० ते । प्य० पदवी प्रत्ये । नो० न । क० कस्ये । आ० आचार्य पदवी । वा० वन्नी । ना० न्यासंगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवीप । वा० वल्ली । व० स्यापयो । वा० अथवा । वा० चारवो । वा० वन्नी ॥ २४ ॥

मूळपाठ ॥ २४ ॥ गणावहेइए बहुस्सुए वज्जागमे बहुसो बहुआगाढागाढेसु कारणेसु माई मुसावाई श्यसुई पावजीवी, जावल्लीवाए तस्स तप्पच्चियं नो कप्पइ आयरियत्त वा (जाव) गणावहेइयत्त वा उरिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥२४॥

भाचार्य ॥ २४ ॥ गणावच्छेदक बहु सूत्री यणा आगमनो जाण घणीवार घणा गाढागाढ कारणे माया कपट सत्ति जट्ट बोले, असस्य भासो ते पापी मीचने जावमीच लमे आचार्य पदवी ब्यासंगे गणावच्छेदक पदवीए स्यापयो के चारवो कस्ये नहि ॥ २४ ॥ एवे माचार्यनो सुत्र कहे छे

अर्थ ॥ २५ ॥ आ० आचार्य । व० तयाध्याय । व० बहु । सु० सूत्री । व० घणा । आ० आगमनो जाण । व० घणा प्रकारे । व० घणीवार । आ० गाढागाढ । का० कारणे । मा० माया । सु० गुला । वा० वोल्ले । अ० असस्यभासे । पा० पापी । श्री० भीष । आ० ब्यासंगे । श्री० भीषे त्यासुपी । व० तेने । व० ते । प्य० पदवी प्रत्ये । नो० न । क० कस्ये ।

આ૦ આચાર્ય પદવી । વા૦ અથવા । જા૦ હ્યાલગે । ગ૦ ગણવચ્છેદક પદવી । વા૦ વલી । વા૦ સ્થાપવી । વા૦ અથવા ।
ધા૦ ધારવી । વા૦ વલી કલ્પે નહિ ॥ ૨૫ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૨૫ ॥ આયરિયત્વજ્ઞાણે^૧ बहुस्सुए बन्नागमे बहुसो बहुआगाढागाढेसु

कारणेसु माई मुसावाई असुई पावजीवी, जावजीवाए तस्स तप्पत्तिं नो
कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावहेइयत्तं वा उदिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ २५ ॥

भावार्थ ॥ ૨૫ ॥ આચાર્ય વહુ સૂત્રી ઘણા આગમનો જાણ ઘણે પ્રકારે ઘણીવાર ગાઢાગાઢ કારણે કપટ સહિત જૂઠું
વોલે, ઉત્સૂત્ર ભાલે, પાપકર્મે કરી જીવે તેને જાવજીવ લગે આચાર્ય પદવી હ્યાંલગે ગણાવચ્છેદક પદવીએ તેને સ્થાપવો કે ધા-
રવો કલ્પે નહિ ॥ ૨૫ ॥ ઉપરના સૂત્રમાં એક વચન આશ્રી કહું. હવે વહુવચન આશ્રી કહે છે.

અર્થ ॥ ૨૬ ॥ વ૦ ઘણા । બિ૦ સાધુ । વ૦ વહુ । સુ૦ સુત્રી । વ૦ ઘણા । આ૦ આગમના જાણ । વ૦ ઘણા પ્રકારે ।
વ૦ ઘણીવાર । આ૦ ગાઢાગાઢ । કા૦ કારણે । મા૦ માયા । મુ૦ કપટ । વા૦ વોલે । અ૦ અ । સુ૦ સૂત્ર ભાલે । પા૦
પાપી । જી૦ જીવ । જા૦ હ્યાંલગે । જી૦ જીવે ત્યાં સુધી । તે૦ તેમને । ત૦ તે । ૫૦ પદવી પ્રત્યે । નો૦ ન । ક૦ કલ્પે ।
આ૦ આચાર્ય પદવી । વા૦ અથવા । જા૦ હ્યાંલગે । ગ૦ ગણાવચ્છેદક પદવી । વા૦ વલી । વા૦ સ્થાપવી । વા૦ અથવા ।
ધા૦ ધારવી । વા૦ વલી કલ્પે નહિ ॥ ૨૬ ॥

^૧ H (एव) आयरिए and has a separate subra for (जुगे पाठ છે) उमज्झाए (માટે)

मूळपाठ ॥ २६ ॥ वहेवे जिह्मबुणो बहुस्सुया वणभागमा बहुसो बहुआगाढागाढेसु कार-
णेसु माई मुसावाई असुई पवजीवी, जावळीचाप तेसि तप्यत्तिय नो कप्पइ
आयरियत्तं वा (जाव) गणावहेइयत्तं वा उदिसिचप वा धारेत्तप वा ॥ २६ ॥

माचार्य ॥ २६ ॥ घणा सायुओ घणा सूत्र, घणा आगमना माण घणे प्रकारे घणीवार गाढागाढ कारणे माया कपटे
उई वळे, असूय मात्ते ते पापी जीवने जावजीवलेगे आचार्य ब्यासगे गणावच्छेदकनी पववी देवी के धारवी कसे नहि॥२६॥
ए सामान्य सायुओ आभी कंगु हे गणावच्छेदक आभी करे छे

भर्य ॥ २७ ॥ य० घणा । ग० गणावच्छेदको । व० वट्ट । सु० ध्रुव । वा० घणा । मा० आगमना जाण । य० घणी
वार । व० घना । मा० गाढागाढ । का० कारणने विगे । मा० माया सरिव । सु० छेई । वा० बोले । अ० जोविपादिक
अ । सु० श्रमने मात्तये करी । पा० पापकर्म करी जीवे छे तेमने । जा० जाव । जी० जीवलेगे । ते० तेमने । व० ते । प्य०
पदवी मत्तये । नो० न । क० कसे । मा० आचार्यनी पववी । वा० भयवा । जा० ब्यासगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवी ।
वा० बडी । व० वरी । वा० भयवा । पा० धारवी । वा० वळो ॥ २७ ॥

मूळपाठ ॥ २७ ॥ वहेवे गणावहेइया बहुस्सुया यठभागमा बहुसो बहुआगाढागाढेसु
कारणेसु माई मुसावाई असुई पावजीवी जायळीचाप तेसि तप्यत्तिय नो

कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावहेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥२५॥

भावार्थ ॥ २७ ॥ घणा गणावच्छेदक बहु श्रुत, घणा आगमना जाण, घणीवार घणाज गढागाढ कारणे माया कपट ने जुहुं बोले तथा जोतिषादिक असूत्रने भाखवे पापकर्म करी जीवे छे तेहमने जावजीव लगे आचार्य पदवी ज्यां लगे गणावच्छेदकनी पदवी आपवीके धारवी कल्पे नहि ॥ २७ ॥

अर्थ ॥ २८ ॥ व० घणा । आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । व० बहु । सु० श्रुत । व० घणा । आ० आगमनाजाण । व० घणा प्रकारे । व० घणा । आ० गढागाढ । का० कारणने विषे । मा० माया कपटे करी । सु० जूहुं । वा० बोले । अ० अ । सु० सुत्र भाखवे । पा० पापकर्म करी । जी० जीवे । जा० जावजीव लगे । ते० तेमने । त० ते । प्प० पदवी । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्य पदवी । वा० अथवा । जा० ज्यांलगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । वा० वळी । उ० स्थापवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी ॥ २८ ॥

मूळपाठ ॥ २८ ॥ बहवे आयरियंजवज्जाया बहुस्सुया बन्नागमा बहुसो बहुआगाढा-

गाढेसु कारणेसु माई मुसावाई असुई पावजीवी, जावजीवाए तेसिं तप्पत्तिंयं

१ H (एचमा) आयरिया. २ H (एचमा जुदो पाठ) separate उवज्जाया into a separate sutra.

ने कल्पइ आयरियत्त घा (जाघ) गणावहेइयत्त वा ठासित्तए वा धा
रेत्तए त्रीं ॥ २८ ॥

भाषार्थ ॥ २८ ॥ यणा आपार्थ वपाख्याय यहु धुत यणा आगमना भाज घणे प्रकारे घणीवार गाढागाढ कारणे माया
कपटे जूट बोले अमूत्र मासे एम पापकर्म करी जीवे तेमने जाघ जीव सगे आचार्य अयना गणावहेइक पदवी देवीके धारवी
करने नहि ॥ २८ ॥ उपर यणा आभी छुटुं कसु हवे सर्वे आभी मेळो अधिकार करे छे ॥

अर्थ ॥ २९ ॥ ब० जा । यि० सायु । ब० यणा । ग० गणावहेइक । ब० यणा । आ० आचार्य । व० वपाध्याय ।
ब० यणा । सु० सूत्रना जाण (अण प्रकारे ते अयन्य, मध्यम ने जाकुट) । ब० यणा । आ० आगमना जाण । ब० घणे
प्रकारे । ब० घणीवार । आ० गाढागाढ । का० कारणे । मा० माया कपटे । सु० छुटुं । बा० बोले । अ० अ । सु० सूत्र
मायी । पा० पापकर्म करी । जी० जीवे देने । जा० जाघ । जी० जीव सगे । ते० तेमने । व० ते । प्य० पदवी । नो० न ।
सर्वे जणाने । क० करणे । मा० आचार्य पदवी । बा० अयना । जा० ज्योतिगे । म० गणावहेइकनी पदवी । बा० बळी ।
व० आपवी । बा० अयना । पा० धारवी । वा० वळी कस्ये नहि ॥ २९ ॥ सि० एम । ये० हु कहुंछु ॥

मूळपाठ ॥ २९ ॥ घहेने निवस्तुणो घहवे गणावहेइया घहवे आयरियत्तवत्तया चहु
स्तुया यज्जागमा यहुसो यहुआगाढागाहेसु कारणेसु माई सुसावाई अस्तुई

पावजीवी, जावजीवाए तेसिं तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव)
गणावहेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ २९ ॥ त्ति बेमि ॥

भावार्थ ॥ २९ ॥ घणा साधु, घणा गणावच्छेदक, घणा आचार्य, घणा उपाध्याय, बहु सूत्री, घणा आगमना जाण, घणे प्रकारे, घणीवार गाढागाढ कारणे माया कपटे जुहुं बोले, वैद्य ज्योतिषादिक असूत्रने भाखवे करी पापकर्म करी जीवे तेमने जावजीव लगे आचार्य, उपाध्याय, प्रवर्तक, स्थिर, गणि के गणावच्छेदक ए छ पदवी माहेली कोइ पण पदवी आपवी के धारवी कल्पे नहिं ॥ २९ ॥ एम हु कहं छुं ॥

अर्थ ॥ व० व्यवहार सूत्रो । त० त्रीजो । उ० उद्देशो । स० पुरोथयो ॥ ३ ॥

मूळपाठ ॥ व्यवहारस्स तइओ उद्देशओ समत्तो ॥ ३ ॥

भावार्थ ॥ व्यवहारसूत्रनो त्रीजो उद्देशो पुरोथयो ॥ ३ ॥

॥ ववहारस्स चउत्थो उद्वेसओ ॥

॥ व्यवहार सूत्रनो चोथो उद्वेसो ॥

अर्थ ॥ १ ॥ नो० न । क० कृत्ये । आ० आचार्य । उ० उपाध्यायने । ए० एकलापणे । हे० क्षीयाळाने विसे । गि० उनाळाने विसे । व० वाळवु ॥ १ ॥

मूळपाठ ॥ १ ॥ नो कप्पइ आयरियउवज्जायस्स एगाणियस्स हेमन्तगिम्हासु चरिप्पं ॥१॥

भाचार्य ॥ १ ॥ आचार्य, उपाध्यायने क्षीयाळा उनाळामां एकलापणे वाळवुं कृत्ये नहि ॥१॥ हवे केम कृत्ये ते कहे छे ॥
अर्थ ॥ २ ॥ क० कृत्ये । आ० आचार्यने । उ० उपाध्यायने । अ० पोवासरित । वि० वे ज्ञाने । हे क्षीयाळे । गि० उनाळ । व० विपरवु ॥ २ ॥

मूळपाठ ॥ २ ॥ कप्पइ आयरियउवज्जायस्स अप्पविट्ठयस्स हेमन्तगिम्हासुचरिण् ॥ २ ॥

भाचार्य ॥ २ ॥ आचार्य उपाध्यायने (आचार्य उपाध्यायनी पदवी माटे) पोवा सरित वे ज्ञाप क्षीयाळा उनाळामां वाळवु कृत्ये ॥ २ ॥ हवे गणावट्टेद्रक आधी कहे छे ॥

अर्थ ॥ ३ ॥ नो० न । क० कल्पे । ग० गणावच्छेदकने । अ० पोता सहित । वि० बे जणने । हे० शीयाळे । गि०
उनाळे । च० चालवुं ॥ ३ ॥

मूळपाठ ॥ ३ ॥ नो कप्पइ गणावहेइयस्स अप्पविइयस्स हेमन्तगिम्हासु चरिए ॥ ३ ॥

भावार्थ ॥ ३ ॥ गणावच्छेदकने पोता सहित बे जणाने शीयाळे उनाळे चालवुं कल्पे नहिं ॥३॥ हवे केग कल्पे ते कहे छे॥
अर्थ ॥ ४ ॥ क० कल्पे । ग० गणावच्छेदकने । अ० पोता सहित । त० त्रण जणाने । हे० शीयाळे । गि० उनाळे ।
च० चालवुं ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ४ ॥ कप्पइ गणावहेइयस्स अप्पतइयस्स हेमन्तगिम्हासु चरिए ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥ ४ ॥ गणावच्छेदकने पोता सहित त्रण जणने शीयाळे उनाळे विचरवुं कल्पे (केमके गणावच्छेदकने गच्छ
सार वस्त्र पात्रादिक शेष काळे गवेपीने पोहोचता करे ते माटे त्रणजण कक्षा ॥४॥ हवे चोमासु रहेवानो अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ ५ ॥ नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्यने । उ० उपाध्यायने । अ० पोता सहित । वि० वेने । वा० वर्षा-
काळे । व० रहेवुं ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ नो कप्पइ आयरियउवज्जायस्स अप्पविइयस्स वासावासं वत्थए ॥ ५ ॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ आचार्य उपाध्यायने पोता सहित बे जणने वर्षाकाळे रहेवुं कल्पे नहिं ॥ ५ ॥

अर्थ ॥ ६ ॥ क० कृत्ये । आ० आधायने । उ० उपाध्यायने । अ० पोता सहित । त० व्रण जणने । वा० वर्षाकाले ।
व० रोवुं ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ कप्पइ आयरियउवञ्जायस्स अप्पतइयस्स वासावास वरथए ॥ ६ ॥

भाषार्थ ॥ ६ ॥ आचार्य उपाध्यायने पोता सहित व्रण जणने बोधासामां रोवु कृत्ये ॥ ६ ॥ एवे गणावच्छेदक आधी कसेछे ।
अर्थ ॥ ७ ॥ नो० न । क० कृत्ये । ग० गणावच्छेदकने । अ० पोता सहित । त० व्रण जणने । वा० वर्षाकाले ।
व० रोवुं ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ नो कप्पइ गणावञ्जेइयस्स अप्पतइयस्स वासावास वरथए ॥ ७ ॥

भाषार्थ ॥ ७ ॥ गणावच्छेदकने पोता सहित व्रण जणने वर्षाकाले वसवुं कृत्ये नहि ॥ ७ ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ क० कृत्ये । ग० गणावच्छेदकने । अ० पोता सहित । व० वार जणने । वा० वर्षाकाले । व० रोवुं ॥ ८ ॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ कप्पइ गणावञ्जेइयस्स अप्पचठयस्स वासावास वरथए ॥ ८ ॥

भाषार्थ ॥ ८ ॥ गणावच्छेदकने पोता सहित वारमण संगाये बोधासु रोवुं कृत्ये ॥ ८ ॥ पटसा मेळा होय तो केम
कृत्ये ते कसे छे ॥

अर्थ ॥ ९ ॥ से० ते । गा० गावने विधे । वा० अयबा । म० नगर (बर्षा कर मरि) नेविधे । वा० अयबा । नि०
मिगवने विधे । वा० अयबा । रा० राखयपानीने विधे । वा० अयबा । से० मुळजो कोत होय ते खेळ करीय सेने विधे । वा०

अथवा । क० कवह (पर्वत उपर वसे ते) ने विषे । वा० अथवा । म० मंडप (ननुं शहर वगुं होय ते) ने विषे । वा० अ-
थवा । प० पाटण (बधी वस्तु मळे तथा खपे तेवा) ने विषे । वा० अथवा । दो० द्रोण मुख (जळनो मार्ग, स्थळनो मार्ग
आधी मळे ते) ने विषे । वा० अथवा । आ० तापसादिकना आश्रमने विषे । वा० अथवा । स० संवाहने विषे । वा० अथवा ।
सं० सन्निवेश (सराह प्रमुख) विषे । वा० वळी । ब० घणा । आ० आचार्य । उ० उपाध्यायने । अ० पोता सहित । वि०
वे जणाने । व० घणा । ग० गणावच्छेदकने । अ० पोता सहित । त० त्रण जणने । क० कल्पे । हे० शीयाळो । गि० उनाळो ।
च० विचरबुं । अ० एक । अ० वीजानी । नि० नेत्राए एटले एक आचार्यने वे शिष्य होय तो वीजाने पण वे शिष्य गणवा ॥९॥
मृळपाठ ॥ ९ ॥ से गामंसि वा नगरंसि वा निगमंसि वा रायहाणीए वा खेरुसिं वा क-

ठवमंसि वा सखंसि वा पट्टणंसि वा दोणमुहंसि वा आसमंसि वा संवाहंसि

वा संनिवेशंसि वा बहूणं आयरियउवज्जायाणं अप्पविइयाणं बहूणं गणाव-

हेइयाणं अप्पतइयाणं क पइ हेमन्तगिम्हासु चरिएं अन्नमन्नं निस्साए ॥ ९ ॥

भावार्थ ॥ ९ ॥ ते गामने, नगरने, निगमने, राज्यधानीने, खेडने, कवडने, मडवने, पाटणने, द्रोण मुख, आसमंने, सं-
वाहने, संनिवेशने विषे घणा आचार्य, उपाध्याय पोता साथे वे जणाने घणा गणावच्छेदकने पोता साथे त्रण जणाने मांडो-
मांहि शीयाळे उनाळे विहार करवो कल्पे ॥ ९ ॥

१ H (एचमां) चारए. B. L वा बी) चरित्तए.

मर्य ॥ १० ॥ से० ते । गा० गामने विपे । बा० अयथा । न० मगरने विपे । बा० अयथा । नि० निगमने विपे । बा०
 अयथा । रा० राययपानीने विपे । बा० अयथा । से० सेवने विपे । बा० अयथा । क० कबडने विपे । बा० अयथा । म०
 मरडने विपे । बा० अयथा । प० पाटने विपे । बा० अयथा । दो० द्रोण मुलने विपे । बा० अयथा । आ० आसमंसिने विपे ।
 बा० अयथा । स० सबाइने विपे । बा० अयथा । स० सन्निवेदने विपे । बा० बळी । व० यणा । मा० आचार्य । उ० उपा
 द्यायने । अ० पोता सहित । त० ग्रज जणने । व० यणा । ग० गणाबन्धेदकने । अ० पोता सहित । व० चार मणने ।
 क० इन्ने । बा० बर्पाकाळे । व० रड्डु । अ० मारीपारे । नि० एक बीमानीनेमाए ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ ते गामंसि वा नगरंसि वा निगमसि वा रायदाणीए वा लेकसि वा
 कथ्यदसि वा मंडयसि वा पटणंसि वा दोणमुदसि वा आसमसि वा सवाहंसि
 वा सनिवेसंसि वा घट्टण आयरियउवज्जायाण अप्पतइयाण बहूणं गणाव
 हेइयाण अप्पवउत्थारणं कप्पइ वासावास वरथए अन्नमन्न निस्साए ॥ १० ॥

भाचार्य ॥ १० ॥ ते गामने विपे ग्या मगे संनिवेपने विपे बळी घणा आचार्य, उपाध्यायने पोता सहित ग्रज नण, पणा
 गदाबन्धेदकने पोता सहित चार जणने पोमासु मन्यो अन्यनी नेमाए रोवु कस्ये ॥ १० ॥ उपल्ला वस सुत्रे आपणा धिय्य
 जुरा जुरा गणबा पत्रा ते आचार्य इने रोयानो अधिकार कसो एवे बढेरा काळ करे ते कडे छे ॥

अर्थ ॥ ११ ॥ गा० एक गामथी । अ० बीजे गाम । द० विचरतां यत्रां । भि० साधु । य० वली । जं० जेने । पु०
 आगळ । क० करीने (स्तु, बंध काले) । वि० विचरे ते आचार्य । उपाध्याय । आ० कदाचित । वी० काळ करे अने ।
 अ० होय । या० इहां समुदाय मांहि । थ० वली । अ० बीजो । के० अनेरो कोइ आचार्य । उपाध्याय । गणि । प्रवर्तक प्रमुख
 छे ते । उ० ते पदवीए स्थापना योग्य ने ते पदवी अंगीकार करीने वडो करवा योग्य कल्पे । से० तेहने वली । उ० अंगीकार
 करीने विचरवुं । न० न होय । या० इहां । थ० वली । अ० अनेरो । के० कोइ गणि प्रमुख । उ० वडो करवा योग्य । त०
 ते । अ० पोताना । क० आत्मानो आचार कल्प । अ० शिष्यो नथी (पुरो भण्यो न होय तो) । क० कल्पे । से० तेने । ए०
 एक । रा० रात्रीनी । प० प्रतिज्ञा अंगीकार करीने । ज० जेणे । ज० जेणे । अ० अनेरा । सा० साधर्मिक साधु ।
 वि० विचरता होय । त० तेणे । त० तेणे । दि० दीसे । उ० अंगीकार करीने जाय । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । त०
 त्यां सुंदर आहार उपधि वस्ती आदी देखीने । वि० विहार । व० निमित्ते । व० रवेवुं कल्पे नहिं । क० कल्पे । से० तेने ।
 त० त्यां । का० रोगादिक कारण । व० निमित्ते । व० रवेवुं । त० ते । च० णं० वली । का० कारण । नि० पुरुं यए थके ।
 प० बीजो कोइ । व० बोले । व० वसो रहो । अ० हे आर्य । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० वे । रा० रात्री ।
 वा० वली । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० वे । रा० रात्री । वा० वली । व०
 वसवुं । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० वे । रा० रात्री । वा० वली ।
 व० रवेवुं । जं० जे । त० त्यां । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० वे । रा० रात्री । वा० वली । अधिको ।
 व० रवेतो । से० तेने । सं० सेपांतर ते तेदली रात्रीनुं । छे० छेद । वा० अथवा । प० तप प्रायश्चित आवे । वा० वली ॥११॥

मूळपाठ ॥ ११ ॥ गामाणुगामं दूइछमाणी चिक्खू व जं पुरओ कहु विहरइं आहच्च धी-
सम्नेह्जां, अरिय याइ थ अन्ने केइ उवसपह्जाणारिहे, से उवसंपह्जायवे नरिय
याइं थ अन्ने केइ उवसपह्जाणारिहे, तस्स अप्पणो कप्पाए असमत्ते कप्पइ से
एगराइयाए पदिमाए जण जण दिस' अन्ने साहम्मिया विहरन्ति तस्स तस्स
दिस' उवलित्थए नो से कप्पइ तस्य विहारवत्तिय वत्थए, कप्पइ से तस्य
कारणवत्तिय वत्थए, तसि चण कारणसि निट्ठियसि परो वएह्जा। वसाहि अह्जा
एगराय वा दुराय वा एव से कप्पइ एगराय वा दुरायं वा वत्थए, नो से
कप्पइ पर एगरायाओ वा दुरायाओ वा वत्थए, ज तस्य परं एगरायाओ वा
दुरायाओ वा वसइ, से सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ ११ ॥

माचार्य ॥ ११ ॥ एक गाम्भी वीवे गाम विषरता यका साधु खुबद फाळ माचार्य उपाध्याय जेहने आगळ करीने
बिबरे ते माचार्य उपाध्याय कदाचित फाळ करे छते नो इहां सधुनाय यांदि बीजो कोइ माचार्य, उपाध्याय, गणी, प्रवर्तक

१ H (एव) पागे २ H (एवमां) बिबरेजा से य मा १ T (टी) बीसु ४ H (एवमां) कप्पा सेयं एव
संपच्चिवागं बिहरित्थ ५ P (पी) असमत्ते ६ H (एव) दिसि ७ H (एव) एगराय वा दुरायं वा परं कप्पए.

પ્રમુલ છે તો તેને આચાર્ય પદવીએ સ્થાપવો, અંગીકાર કરાવી વહેરો કરવો. એમ તેને અંગીકાર કરીને સાધુને વિચરું કલ્પે. પણ જો કોઈ ગળી પ્રમુલ વહેરો કરવા યોગ્ય હોય નહિ તો, ને તે સાધુ પોતે આચાર કલ્પ પૂરો થયો હોય નહિ તો તેને એક રાત્રીની પ્રતિજ્ઞા અંગીકાર કરવી કરીને જે જે દીશાએ અનેરા સાધર્મિક સાધુ વિચરતા હોય તે તે દીશાએ અંગીકાર કરીને વિચરું કલ્પે. તે સાધુને ત્યાં સુદર આહાર લપધિ વસ્તી આદિ દેખીને વિહાર નિમિત્તે રહેવું કલ્પે નહિ. રોગાદિક કારણે ત્યાં વસવું રહેવું કલ્પે. તે રોગાદિક કારણ પુરુ થયે વીજો સાધુ એમ વોલે, હે આર્ય સાધુ ? અત્રે એક રાત્રી અથવા બે રાત્રી વસો. એમ તેને એક રાત્રી અથવા બે રાત્રી રહેવું કલ્પે, ણ એક રાત્રી કે બે રાત્રી લપરાંત ત્યાં તેને રહેવું કલ્પે નહિ. જે સાધુ ત્યાં એક રાત્રી અથવા બે રાત્રી લપરાંત વસે તેને તેટલી રાત્રીનો હેલ અથવા તપનો પ્રાયશ્ચિત આવે ॥ ૧૧ ॥

અર્થ ॥ ૧૨ ॥ વાં વર્ષાકાળને વિષે । પ૦ ચોમાસાનો નિર્ધાર કહે છે । ખિં સાધુ । ય૦ વલી । જં જેહને । પુ૦ આગલ । ક૦ કરીને । વિં વિચરે । તે સાધુના આચાર્ય વલી । આં કદાચિત । વીં કાલ કરે । અં છે । યાં ફહાં (સમુદાયમાંહિ) । થ૦ વલી । અં વીજો । કેં કોઈ આચાર્ય લપાધ્યાય । લ૦ તેને આચાર્ય પદવીએ સ્થાપવા યોગ્ય તો કલ્પે । સેં તેને । લ૦ અંગીકાર કરીને વડો સ્થાપવો હોય । ન૦ ન હોય । યાં ફહાં । થ૦ વલી । અં વીજો । કેં કોઈ અનેરો । લ૦ પદવીએ સ્થાપવા યોગ્ય (હોય નહિ) । ત૦ તે વલી । અં પોતે । ક૦ આચારનો અજાણ । અં નથી । સં પુરો થયો । ક૦ કલ્પે । સેં તેહને વલી । એં એક । રાં રાત્રીની । પ૦ પ્રતિજ્ઞા અંગીકાર કરીને । જ૦ જેણે । જ૦ અંગી-જેણે । દિં દીશાને વિષે । અં અનેરા । સાં સાધર્મિક । વિં વિચરતા હોય । ત૦ તે । ત૦ તે । દિં દીશે । લ૦ અંગી-કાર કરી વિચરું । નોં ન । સેં તેને । ક૦ કલ્પે । ત૦ ત્યાં । વિં વિહાર । વ૦ નિમિત્તે । વ૦ રહેવું કલ્પે નહિ । ક૦

कृत्ये । से० तेने । ॥० स्या० । का० रोगाधिक कारण । द० निमित्ते । द० रसेषु । तं० ते । व० णं० बळी । का० कारण ।
 नि० दुर्दं यए । प० भीमो द्रोह । द० घोसे । व० बसो रसो । अ० हे आर्य । ए० एक । रा० रात्री । मा० बळी । दु० वे ।
 रा० रात्री । बा० बळी । ए० एष । से० तेने । क० कृत्ये । ए० एक । रा० रात्री । बा० अयवा । दु० वे । रा० रात्री ।
 वा० बळी । व० रसेषु कृत्ये । नो० नही । से० तेने । क० कृत्ये । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । मा० अयवा । दु०
 वे । रा० रात्री । बा० बळी । व० बसवु कृत्ये नहि । अ० जे । व० स्या० । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । मा० अयवा ।
 दु० वे । रा० रात्री । बा० बळी उपरांत । व० राखो । से० तेने । स० सेपांतर देटसी रात्रीनो । छे० छेव । बा० अयवा । प०
 तप पायबिंद मावे । बा० बळी ॥ १२ ॥

मूळपाठ ॥ १२ ॥ वासावासं पद्धोसविश्वो' त्रिस्तू य ज पुरश्चो कहु विहरइ' आहञ्च

वीसम्बेच्छा', अरिथ याइं थ अस्ने केइ उवसंपळणारिहें, से उवसंपळियावे
 नतिथ याइं थ अस्ने केइ उवसंपळणारिहें, तस्स अप्पणो कप्पाए अतमत्ते
 कप्पइ से एगराइयाए पढिमाए जण जणं दिसं अस्ने साहम्मिया विहरन्ति
 तस्स तस्सं दिसं उवसित्ताए. नो से कप्पइ तत्थ विहारवत्तिं वरथए, कप्पइ

' H (एव) विप २ H (एष) बिरेखा से य मा ३ T H (ती ने एष) वीसु ४ H (एष) कप्पा
 सयं उवसंपळियाणं विहरिषप.

સે તત્થ કારણવત્તિયં વત્થણ. તંસિં ચ ણં કારણંસિ નિટ્ઠિગ્ગસિ પરોવણ્ણા ।
 વસાહિ અલ્લો ઇગરાયં વા દુરાયં વા. एवं से कप्पइ एगरायं वा दुरायं वा
 વત્થણ, નોં સે કપ્પઈ' પરં ઇગરાયાઓ વા દુરાયાઓ વા વત્થણ. જં તત્થ' પરં
 ઇગરાયાઓ વા દુરાયાઓ વા વસઠ, સે સન્તરા હેણ વા પરિહારે વા ॥ ૧૨ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૨ ॥ વર્ષાકાલને વિષે ચોમાસાનો નિર્ધાર કહે છે. સાધુ જેને આચાર્ય, ઉપાધ્યાય આગલ કરીને વિચરે તે સાધુના આચાર્ય (ઉપાધ્યાય) કદાચિત કાલ કરે તો જો ત્યાં કોઈ સમુદાય માંહિ આચાર્ય (ઉપાધ્યાય) પદની આપવા યોગ્ય હોય તો તેને આચાર્ય પદવી અગીકાર કરાવીને તે પદવીએ વહેરા તરીકે સ્થાપવો કલ્પે. જો ત્યાં કોઈ આચાર્ય પદવીએ સ્થાપવા યોગ્ય ન હોય તો તે સાધુ જે પોતે આચારનો અજાણ તથા પુરો ભણ્યો નથી તેને એક રાત્રીની પ્રતિજ્ઞા અંગીકાર કરીને જે દીશાએ અનેરા સાધર્મિક વિચરતા હોય તે દીશા અંગીકાર કરવી કલ્પે પણ વિહાર નિમિત્તે તેને ત્યાં રહેવું ન કલ્પે. રોગાદીક કારણે ત્યાં રહેવું કલ્પે. તે કારણ પુરું થણ વીજો કોઈ સાધુ કહે કે હે આર્ય ? અહીં એક રાત કે બે રાત વસો રહો તો તેને એક રાત કે બે રાત ત્યાં રહેવું કલ્પે, પણ એક રાત કે બે રાત ઉપરાંત તેને ત્યાં રહેવું ન કલ્પે. જો તે ત્યાં એક રાત્રી અથવા બે રાત્રીથી અધિક રહે તો તેને જેટલા દિવસ રહે તેટલા દિવસનો છેદ અથવા તપનું પ્રાયશ્ચિત્ત આવે ॥ ૧૨ ॥ પ્રથમ સુત્રો આચાર્યાદિક કાલ કરે તે આશ્રી કથા. હવે તે આચાર્યાદિક કાલ કરતાં થકાં પદવી દેવી તે ભળી પદવી દેવાનું સૂત્ર કહે છે ॥

૧ H (એવ) ઇગરાયં વા દુરાયં વા પરં વં .

अथ ॥ १३ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । गि० रोगाधिके फरी ग्मानता पामताने काळ आम्हो बाणीने । अ० अ
 नेरा उपाध्याय बनेने । प० फरे छे । अ० हे आर्यो ? । प० मुजने । जं० बळी । का० काळ । ग० प्राप्त । स० वदा पजी । अ०
 पुरने । स० मारी पदवीने बिये स्थापजो । से० ते । य० जो । स० पदवी योग्य होय तो । स० ते पदवीए स्थापजो । से० ते ।
 य० बळी । नो० न । स० पदवी योग्य होय तो । नो० न । स० ते पदवीए स्थापजो नहि । अ० होय । वा० अर्ही । य० बळी ।
 अ० अनेरो । वे० कोइ । स० ते पदवी आपवा योग्य तो । से० तेने । स० ते पदवीए स्थापजो । न० नवी । या० इहां ।
 य० बळी । अ० अनेरो । क० कोइ । स० पदवी आपवा योग्य तो । से० तेनेच । वे० बळी । स० स्थापजो । तं० तेने । व०
 य० बळी । स० पदवीए स्थाप्या पजी । प० बीजा सायु । व० एम फरे । दु० दुष्ट । स० छे पदवी । ते० ताहरी । अ० हे
 आर्य । नि० ते पदवी वमे मुक्की दीओ । त० ते सायु । ज० बळी । नि० मुक्केजो ते पदवी मुक्कता यकाने । न० नयी । के०
 कोइ । छे० छेद (दीसानो) । वा० अथवा । प० परिहार तप पण नयी । वा० बळी । वे० वे । सा० साधर्मिक साधु तेने । अ०
 ते पदवी मुक्कवाने बिग । फ० यथा द्रष्टव्य । नो० न । उ० उठाववा । वि० मर्हो न वटेजो । स० सर्वने वया । ते० तेने ।
 त० ते । ल० पदवीना वरणाराने । छे० दीसानो छेद । वा० अथवा । प० तपनु प्राययित आवे । वा० बळी ॥ १३ ॥

मूळपाठ ॥ १३ ॥ आचार्य उवज्जाप गिषायमाणे अन्नयर वपज्जा । अन्नो ममसिं ण
 कास्रगयंसि समोणंसि अय समुक्कसियवे से य समुक्कसणारिदे समुक्कसियव्वे,

સેય નો સમુક્કસણારિહે નો સમુક્કસિયવ્વે. અરિથ યાઈ થ અન્ને કેઈ સમુક્કસ-
 ણારિહે સે સમુક્કસિયવ્વે, નરિથ યાઈ થ અન્ને કેઈ સમુક્કસણારિહે સે ચેવ
 સમુક્કસિયવ્વે. તંસિ વ પં સમુક્કિંદુંસિ પરો વણ્ઝા ! દુસસમુક્કિંદું તે અલ્હો,
 નિવિલવાહિ ? તસ્સ ણં નિવિલવસાણસ્સ નરિથ કેઈ છેએ વા પરિહારે વા. જે
 સાહમ્મિયા અહાકપ્પેણં નો ઉટ્ટાએ વિહરન્તિ સવ્વેસિં તેસિં તપ્પત્તિયં છેએ
 વા પરિહારે વા ॥ ૧૩ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૩ ॥ આચાર્ય ઉપાધ્યાય રોગી થકો કાલ આવ્યો જાળીને વીજા ઉપાધ્યાય વગેરેને એમ કહે હે આર્યો ?
 હું કાલ કરું ત્યારે આને આચાર્ય પદવી આપજો. તે જો આચાર્ય પદવી આપવા યોગ્ય હોય તો તેને તે પદવી આપવી. જો
 તે પદવી આપવા યોગ્ય ન હોય તો તેને તે પદવી આપવી નહીં. જો કોઈ વીજો તે પદવી આપવા યોગ્ય હોય તો તેને તે પદવી
 આપવી. જો કોઈ તે પદવી આપવા યોગ્ય ન હોય તો પ્રથમ કહ્યા તેનેજ તે પદવી આપવી. તેને પદવી આપ્યા પછી ગચ્છના
 વીજા સાથુ એમ કહે જે એ તાહરી પદવી દુષ્ટ છે માટે હે આર્ય ? તમે તે પદવી મુકી દીઓ એવું કહેવાથી તે સાથુ તે પદવી

૧ b H (વી એચ) વ. ૨ H (એચ) કં. ૩ H (એચ) જે તં સાં અહાં જો અબ્બુદ્દેન્તિ તેસિં સવ્વેસિં.

सुखतो बढो तेने दीसानो छेद के तपनुं प्रायधित आवे नरि जे साधर्मिक साधु तेने पदवी मुख्या योग्यने से पदवी मुखाना प्रसर्ते नरि से सर्वेने तथा ते पदवीना परणहारने दीसानो छेद अथवा तपनुं प्रायधित आवे ॥ १३ ॥

अर्थ ॥ १४ ॥ भा० आचार्य । ४० उपाध्याय । ओ० चारित्रिणिग मुक्तीने जाय वाता यकां । अ० अनेराने । ४० एम कहे । म० हे आर्य ? । म० हुं । गं० बळी । ओ० किंग मुक्ती योग निमित्ते । स० जार्डहुं । मारी आचार्य पदवीए । अ० आने । स० स्थापनो । से० तेने । य० बळी । स० परिसा करी ते पदवी मापवा योग्य होय तो उपाध्याय बिगरे । स० ते पदवीने विषे स्वाये । से० ते । य० बळी । नो० न । स० स्थापवा योग्य होय तो । नो० न । स० ते पदवीए स्थापवो । म० छे । या० इहां । य० बळी । म० अनेरो । के० कोइ । स० पदवी योग्य तो । से० तेने । स० ते पदवीने विषे स्थापवो । न० नवी । या० इहां । ब० बळी । म० अनेरो । के० कोइ । स० ते पदवी योग्य तो । से० तेने । से० वनी । स० ते पदवीए स्थापवो । तं० तेने । ४० गं० बळी । स० स्वाध्या पढी । ५० गच्छनो बीजो साधु । ४० एम कहे । ४० दुष्ट छे । स० पदवी । तै० ताहरी । अ० हे आर्य ? । नि० ते पदवी तमे मुक्ती दीवो । ४० ते साधुने । उपर मुजब कसायी । जं० बळी । नि० ते पदवी मुफ्ताने बळी । न० नवी । तेने । के० काइ । छे० दीसानो छेद । ४० अथवा । ५० तपनुं प्रायधित । बा० बळी । जे० जे । सा० साधर्मिक साधु तेने । म० ते पदवी मुक्तापाने विषे । ४० यवा कल्प । नो० न । उ० उठाइवा । वि० प्रसर्ते न चठे तो । स० सर्वेने तथा । से० तेने पढछे । ४० ते । ५० पदवीना परणहारने । छे० दीसानो छेद । बा० मपवा । ५० तपनुं प्रायधित आवे । बा० बळी ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १४ ॥ आयरियउवज्जाए ओहायमाणे^१ अन्नयरं वएज्जा । अज्जो ममंसि एं
 ओहावियंसि समाणंसि अयं समुक्कसियव्वे. से य समुक्कसणारिहे समुक्कसियव्वे,
 से य नो समुक्कसणारिहे नो समुक्कसियव्वे. अत्थि याइं थ अन्ने केइ समुक्क-
 सणारिहे से समुक्कसियव्वे, नत्थि याइं थ अन्ने केइ समुक्कसणारिहे से चेव
 समुक्कसियव्वे. तंसि वणं समुक्किट्टंसि परो वएज्जा । दुस्समुक्किट्टं ते अज्जो,
 निक्खिवाहि ? तस्स एं निक्खिवमाणस्स नत्थि केइ छेए वा परिहारे वा. जे
 साहम्मिया अहाकप्पेणं नो उट्ठाए विहरन्ति सव्वेसिं तेसिं तप्पत्तियं छेए
 वा परिहारे वा ॥ १४ ॥

भावार्थ ॥ १४ ॥ आचार्य उपाध्याय चारित्र लिंग मुकीने जाय ते वारे अनेरा साधुने एम कहे हे आर्यो ? हुं चारित्र
 लिंग मुकी आचार्य पदवी मुकी जाउंछुं. तमे ए मारी आचार्य पदवी आ साधुने आपजो. ते साधु आचार्य पदवी आपवा

१ H atets (एचमा बधारे) गच्छेज्जा. २ H (एच) मए. ३ T. (टी) तंसि च. H (एचमां) तंसि च. ४ H.
 (एच) जे तं साहं अहां णो अब्बुट्ठन्ति तेसिं सव्वेसिं.

યોગ્ય બ્રજાપતો સ્વાધ્યાય વિનિરે પરિસા સહ તે પદ્મી તેને આપે બો તે પદ્મી આપના યોગ્ય ન બ્રજાય તો તેને તે પદ્મી આપે નહિ અને તે પદ્મી બો ત્યાં બીજો કોઈ યોગ્ય સાધુ બ્રજાય તો તેને આપે બો ત્યાં બીજો કોઈ યોગ્ય ન બ્રજાય તો તેમ સાધુને તે પદ્મી આપે તે પદ્મી આપેલ સાધુને ગચ્છના બીજા સાધુ પણ કરેકે તે તારી પદ્મી દુટ છે માટે હે આર્ય ? તે પદ્મી હું મુઢી હે તે જપરથી તે સાધુ તે પદ્મી મુઢેલો તેને દીક્ષાનો છેદ કે સપનુ પ્રાયશ્ચિત આપે નહિ. હે સાધર્મિક સાધુ તેની પદ્મી મુઢાવવાને પ્રવર્તે નહિ તે સર્વને તથા તે પદ્મીના ધરણારને દીક્ષાનો છેદ અથવા પરિહાર (તપ પ્રાયશ્ચિત) તપ આપે ॥૧૪॥ અપર પદ્મીવંત સાધુનો અધિકાર કમ્મો તે અવસરનો બાળ હોય તે નવ દીક્ષિત માધ્વી આચાર્યનો આચાર કરેહો ॥

અર્પે ॥ ૧૫ ॥ આં આચાર્ય ! હં સ્વાધ્યાય ! સં નમદીક્ષિતને પૂઠલો કરવા યોગ્ય (હેત્યોપસ્યાપના યોગ્ય જાણીને) વયો પશ્ચિમ વક્તો તે જાણતાં વક્તાં । જાં જ્યાંલો । વં વાર । રાં રાત્રી તથા । પં પાલ । રાં રાત્રી દીન વયા પહે પલ । કં હ સ્ત્રીજનીયાદિ સુત્રાર્થ પ્રાપ્ત । મિં સાધુને । નોં ન । હં સ્વઘણ ન કરે પટલે ત્યાં સુધી મહા વ્રત ન દીધ હો તે આચાર્યને પ્રાયશ્ચિત આપે । કં તે સુત્રાર્ય પ્રાપ્ત હોય તેને કન્યે । અં છે । યાં ફાં । સેં તે । કેં કોઈ । માં પિતાધિક્ક રહા તે બેની સપાલે મેલી દીક્ષા સીધી છે પળ । કં રહો પટિકમળો છ નીવળીયાદિકના સુત્રા ર્વની પ્રાપ્તિ વર ન હોય ને સ્પિરણે યાજ્ઞહાર છે તેને કાલે દીન પાંચ તથા દીન દસ તથા પંદર રાત્રી રુને સુત્રાર્ય પ્રાપ્તી થાતા સાધુને વ્રત-વપને વિષે સ્વઘણ ન કરેને પેલા રહાને ઘળો આદર કરીને ધજાલે પછી સાધેમ મહાવ્રતને વિષે સ્વઘણ કરે હો તે આચાર્યને પ્રાયશ્ચિત નહિ તે કહે છે । નં મળી । અર્ધિ । સેં તે આચાર્યને । એં કોઈ । છેં છેવ વારિત્ર । થાં અથવા । પં સ્વ પળ । થાં થલી ન પામે । પળ કેમ પામે તે કહે છે । મં નથી । યાં ફાં । સેં તે । કેં કોઈ । યાં

પિતાદિક વડો જેની સંઘાતે મેઢી દીક્ષા લીધી છે । ક૦ છ જીવળીયાદી સૂત્રાર્થે પ્રાપ્તતો । સે૦ તેને દટલે આચાર્યને । સં૦ દટલા દીવસનો । છે૦ દીક્ષાનો છેદ । વા૦ અથવા । પ૦ તપ પ્રાયશ્ચિત પામે । વા૦ વઢી ॥ ૧૫ ॥

મૂઢપાઠ ॥ ૧૫ ॥ આચરિયડવજ્ઞાણ^૧ સરમાણે જાવ^૨ ચડરાયપઞ્ચરાયાઓ કપ્પાગં ત્રિ-

મ્બું નો ડવઢાવેઈ. કપ્પાણ અત્થિ યાઈ સે કેઈ માણણિજો કપ્પાણ, નત્થિ સે કેઈ છેણ વા પરિહારે વા. નત્થિ યાઈ સે કેઈ માણણિજો કપ્પાણ, સે સન્તરા છેણ વા પરિહારે વા ॥ ૧૫ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૫ ॥ આચાર્ય ડપાધ્યાય જે નવદીક્ષિત ઁકઢો કરવા (દટલે છેદોપસ્થાપનીય ચારિત્ર આપવા) યોગ્ય થયો છે ઁમ જાણતો થકો ચાર રાત્રી પાચ રાત્રી ડપરાંત તે નવદીક્ષિત જે છ જીવળીયાદિ સૂત્રાર્થે પ્રાપ્ત સાધુને ડવઢાણ ન કરે દટલે મહાવ્રત દીણ નહિતો આચાર્યને પ્રાયશ્ચિત આવે પળ જો તે સાધુણ પિતાદિક વઢાની મંઘાતે મેઢી દીક્ષા લીધી હોય તેને મળાવી પાંચ, દસ કે પંદર રાત્રી પછી વન્નેને સાથે ડવઢાણ કરે તો આચાર્યને છેદ ચારિત્ર કે તપ પ્રાયશ્ચિત આવે નહિ, પળ જો ડપર મુજવ પિતાદિક વઢેરાસાથે નવદોક્ષિતને ડવઢાણ કરવાનું ન હોય ને નવદીક્ષિતને ડવઢાણ કરે નહિતો આચાર્યને જેટલા દીન ડવઢાણ ન કરે તેટલા દીનનો દીક્ષાનો છેદ કે પરિહાર તપ આવે ॥ ૧૫ ॥

૧ H adds (ઁચમાં વઢારે) ય. ૨ H has (ઁચમાં છે) પરં instead of જાવ (ને વઢલે). ૩ H (ઁચમાં) ચડરાયાઓ પઞ્ચરાયાણં.

અર્થ ॥ ૧૬ ॥ આ૦ આચાર્ય । હ૦ સપાધ્યાય । અ૦ ન । સ૦ સંખાલે પટસે પ્રમાદાદિક દોપને હટયે કરી નક્કીસિત
 મહાવ્રતને રિપે તથાજ યોગ્ય થયો છે પરંતુ તે ન સમારે ને । પ૦ સપરાસ । ૫૦ પાર । રા૦ રાત્રી પાંચ રાત્રી પછી । ક૦
 છત્રીચત્રીયા સૂત્રાર્ય પ્રાપ્ત થયું છે હેરને પશ્ચા । મિ૦ સાધુને । નો૦ ન । હ૦ સ્વઠાજ ન કરે તે આચાર્યને પ્રાયશ્ચિત આપે ।
 ક૦ ન્વદિસિત લેને સૂત્રાર્ય પ્રાપ્ત થયો છે તેની સાથે । અ૦ છે । યા૦ ફાં । સે૦ તે સૂત્રાર્ય પ્રાપ્ત સાધુને । કે૦ કોદ ।
 મા૦ પિતાદિક થતા કરી માનવા યોગ્ય લેની સપાતે રીસા ઢીપી છે ને લેને થદો કરવો છે તે મર્જી । ક૦ તે સૂત્રાર્ય પ્રાપ્ત
 થયો નથી પણ યાજ્ઞહાર છે તેને કાષ્ઠે રીન પાંચ તથા દસ તથા પંદર રાત્રી સમે સૂત્રાર્યની પ્રાપ્તિવાના સાધુને સ્વઠાજ કરે
 નરિ પણ આદર કરી મનાયે પછી વેદુને સપાતે સ્વઠાજ કરે તો ફા ન સંમારતા પણ । ન૦ નયી ફાં । સે૦ તે આચાર્યને ।
 કે૦ કોદ । છે૦ છેદ । ૫૦ અથવા । ૫૦ પરિહાર તપ । ૫૦ વ્હી ન પામે । ન૦ નયી । યા૦ ફાં । સે૦ તે સૂત્રાર્ય પ્રાપ્ત
 સાધુને । કે૦ કોદ પદ । મા૦ વહેરો શિતાદિક થદો કરવા યોગ્ય । ક૦ સૂત્રાર્ય પ્રાપ્ત ન હોય તો વિસરીને સ્વઠાજ ન કરે
 તો । સે૦ તેને । સ૦ જેટલી રાત્રી રાતે તેટલા રાત્રીનો । છે૦ છેદ । ૫૦ અથવા । ૫૦ તપ પ્રાયશ્ચિત પામે । ૫૦ વ્હી ॥ ૬ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૧૬ ॥ આચરિયતવજ્જાર્પ અસરમાણે પરં જટરાયાઓ' કપ્પાગ ત્તિક્કલું નો
 સ્વદ્દાવેદ કપ્પાણ અત્થિ યાદ સે કેદ માયણિલ્લે કપ્પાણ, નરિથ સે કેદ છોપ

વા પરિહારે વા. નત્થિ યાંઈ સે કેઙ્ઞ માણણિજો કપ્પાણ, સે સન્તરા હેણ વા

પરિહારે વા ॥ ૧૬ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૬ ॥ આચાર્ય ઉપાધ્યાય કાંઈક પ્રમાદના ઉદ્દેશ સંભાળે નહિ જે નવદિક્ષિત સાધુ ઉઠાવણ યોગ્ય થયો છે તે ચાર રાત્રી, પાંચ રાત્રી પછી પણ તે નવદીક્ષિત જે છ જીવળીયાદિક સૂત્રાર્થ પ્રાપ્ત થયો છે તેને ઉઠાવણ કરે નહીં તો તે આચાર્ય ઉપાધ્યાયને પ્રાયશ્ચિત આવે. વ્હી તે નવદિક્ષિત સાધુ સાથે પીતાદિક વઢા કરીને માનવા યોગ્ય સાધુ બીજા છે જેની સાથે તેને દીક્ષા લીધી છે, વ્હી તે સૂત્રાર્થ પ્રાપ્ત થયા નથી પણ થનાર છે તેને કાજે દીન ૫-૧૦-૧૫ રાત્રી લગે નવદીક્ષિત જેને સૂત્રાર્થની પ્રાપ્તિ કરી છે તેને ઉઠાવણ ન કરે પણ વઢેરા પિતાદિકને મળાવી વેહુને સંઘાતે ઉઠાવણ કરે. અહીં અણસંભારતા પણ તે આચાર્યને નવદીક્ષિતને ઉઠાવણ ન કરે તોપણ હેદ પ્રાયશ્ચિત કે તપનું પ્રાયશ્ચિત આવે નહીં પણ જો તે નવદિક્ષિત સાથે પિતાદિક વઢેરા કરવા યોગ્ય કોઈ સાથે ઉઠાવણ કરવા યોગ્ય હોય નહિ તો તે વિસરીને નવદીક્ષિતને ઉઠાવણ કરે નહિ તો આચાર્યને જેટલી રાત્રી ઉઠાવણ ન કરે તેટલી રાત્રીનો દીક્ષાનો હેદ અથવા તપનું પ્રાયશ્ચિત આવે ॥ ૧૬ ॥ હવે વ્હી સાંમઘ્યા અણ સાંમઘ્યા આશ્રી અધિકાર કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૧૭ ॥ આં આચાર્ય । હં ઉપાધ્યાય । સં જાણતો થકો । વાં વ્હી । અં વિસરતો થકો એટલે નવદીક્ષિતને ઉઠાવણ એટલે વ્હી દીક્ષા દેવાનું જાણતો થકો અથવા અણ જાણતો થકો । વાં વ્હી । પં (સાત દીન ચાર માસ તથા છ માસ) ઉપરાંત । દં દસ । રાં રાત્રી લગે । કં મહાવ્રત રૂપ કલ્પ આચારને વિષે । કં છ જીવળીયાદિક સૂત્રાર્થ પ્રાપ્ત થયો । મિં સાધુને । નોં ન । હં મહાવ્રતને વિષે ઉઠાવણ ન કરે તો આચાર્યને પ્રાયશ્ચિત । કં સૂત્રાર્થ પ્રાપ્ત સાધુને ।

અં છે । યાં દર્શાં । સેં તે । કેં કોઈ । યાં પિતાદિક્ક થતા જેને સંપાતે વીસા સીધી છે તેને થશે કરવા મળી વાંછે ।
 કં તેને સૂત્રાર્થ મળાવે તો । નં નથી । સેં તેને । કેં કોઈ । છેં છેદ । થાં અથવા । પં પરિહાર (તપ પ્રાપ્તિ) ।
 યાં વહી । નં નથી । યાં દર્શાં । સેં તે । કેં કોઈ । યાં પિતાદિક્ક થશે । કં સૂત્રાર્થ મળાવવા સાચક તો । સં
 પદ્ધતિ સ્મૃતે । તં તેને । તં તે । પં પદ્ધતિ । નોં ન । કં કહેવું । આં આચાર્ય પદ્ધતિ । રં વેળી કહેવું નહિ ॥ ૧૭ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૧૭ ॥ આયરિયુત્તવજ્ઞાપ્તે સરમાણે વા અસરમાણે વા પરં વસરાયકપ્પાચ્છો

કપ્પાગં ત્તિસ્સુ નો ઉવટ્ટાવેદ્ધ કપ્પાપ્પ અત્થિ યાદ્ધ સે કેદ્ધ માણણિલ્લે કપ્પાપ્પ,
 નત્થિ સે કેદ્ધ છેપ્પ વા પરિહારે વા નત્થિ યાદ્ધ સે કેદ્ધ માણણિલ્લે કપ્પાપ્પ,

સન્નહર તત્ત્ત્ત તપ્પત્તિયં નો કપ્પદ્ધ આયરિયત્તં ઉદ્ધિસિત્તપ્પ ॥ ૧૭ ॥

માર્ચાર્થ ॥ ૧૭ ॥ આચાર્ય ચપાધ્યાય નક્કીસિત્તને વીસા વેશનો વિષસ નથી ત્યારે સંઘાટે ને વીસા વેશનો વિષસ છે
 તે દિને સમાજતા નથી વર્ણ (સાત દિન તથા ચાર માસ તથા છ માસ ઉપરાંત) ૧૦ રાત્રિ સ્ને મહાગ્રંથ રૂપ કલ્પ આચાર
 તથા છ ત્રીવર્ણીયાદિક્ક સુત્રના મયને માત્ર થયા સાધુને મહાગ્રંથને બિંધે છતાંજ ન કરેતો આચાર્યને પ્રાપ્તિ આપે પણ જો
 સૂત્રાર્થ માત્ર સાધુના ક્ષદ્ધ પિતાદિક્ક થતા જોય જેની સંપાતે તે સાધુ વીસા સીધી છે ને તેને થશે કરવો છે તે મળી તે

૧ P Hadda (પી પક્ષમાં થયારે) ય ૨ Hadda (પક્ષમાં થયારે) વા સ્વસ્થાપયે વા પથવિથે વા વેરપ વા ગ

જિનં વા ગમાપચ્છેરયથે વા

साधुनो पिता सूत्रार्थ भणो त्यांछुधी उठावण करे नहि तो ते आचार्यने कांइ दीक्षानो छेद अथवा तपनुं प्रायश्चित आवे नहिं. पण जो कोइ पितादीक वडेरो सुत्र भणाववा लायक न होय तो आचार्यने एक वरस लग्गे आचार्य वगरे पदवी देवी कल्पे नहिं ॥ १७ ॥ ए नवदक्षित साधुना आचारनो अधिकार कह्यो. ते साधुतो भणवाने अर्थे अनेरा गच्छने विषे पण जाय ते भणी इहां भणवाने अनेरा टोळे जाय ते अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ १८ ॥ भि० साधु । य० वळी । ग० गच्छथकी । अ० छांढी नीकळे (बृहत कल्पमां कहुं छे तेम) । अ० अनेरो । ग० गच्छने । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरे । तं० तेवारे । तं० वळी । क० कोइएक । सा० साधर्मिक साधु तेने । पा० देखे देखीने तेने । व० साधु एम पुछे । कं० शुं । अ० अहो आर्यो । उ० कया गच्छने अंगीकार करीने । वि० विचरोछो । जे० जे साधु । तं० तेवार पछी त्यां । स० सर्व । रा० रत्नादिक साधुनी नेआए छुं एम । तं० तेने । व० कहे । रा० रत्नादिक साधु । तं० तेने । व० कहे । अ० अहो । भं० हे पूज्य । क० केनी । क० नेआए विचरो छो । जे० जे । तं० त्यां ते गच्छमा । स० सर्वे । व० बहु । सु० सुत्री । तेनी नेआए विचरुं छुं । एम । तं० तेने । व० कहे । जं० जेम । वा० वळी । से० ते । भ० (बहु श्रुत) भगवंत । व० कहेसो । तं० तेनी । आ० आज्ञा । उ० उववाय । व० वचन । नि० निदेशे । चि० रहिश ॥ १८ ॥

मूळपाठ ॥ १८ ॥ निवसू य गणाओ अवकम्म अन्नं गणं उवसंपज्जिताणं विहरेज्जा,
तं च केइ साहम्मिए पासित्ता वएज्जा । कं अज्जो उवसंपज्जिताणं विहरसि ?

જે તરય સઘરાઈથીય તં ઘણ્જા રાઈથીય તં ઘણ્જા । અહ વનતે કસસ કપ્પાય ?
 જે તરય સઘયદ્રુસુપ તં ઘણ્જા, જ વાસે પ્રગર્વં ઘક્લહ તસસ આણાઠવવાય
 ઘયણનિદેસે ચિટ્ટિસ્સામિ ॥ ૧૮ ॥

મારાર્ય ॥ ૧૮ ॥ સાધુ ગચ્છને છાંરીને (શૂદ્ધ કલ્પમાં વસું છે તેમ) અન્ય ગચ્છમાં જ્ઞાનાદિક નિમિત્તે ચ્છ રહે કેમકે
 તે ગચ્છમાં ગીતાર્ય છે માટ તે ગચ્છ અગીઠાર કરીને ચિત્તરત્નો યહો તે વારે તે સાધુને કોઈ સાધર્મિક સાધુ વેલીને પૂછે કે
 દે આર્ય સાધુ ! કયા ગચ્છને અગીઠાર કરી ચિત્તરોહો તે વારે તે ગચ્છમાં બે સર્વ રત્નાદિક સાધુ તેના નામ કરીને તે તેને
 ફરક તે સાધુઓની નેમાય રહું છું રત્નાદિક સાધુ તેને કહે મારો પૂજ્ય કેની નેમાય વિચરો છો ? તે વારે તે કહે બે તે
 ગચ્છમાં બહુ ધ્રુવ તેની નેમાય વિચરું છું. જેમ ઘલી તે મગલત કહેલે તેમ તેની આજ્ઞા વચન પ્રમાણે રહિશું ॥ ૧૮ ॥ ૫ સાધુને
 મળવા આર્થી વધું તેઓ હુડો વળ્ય વિચરે તે મળી ર્શાં હુડો વિહાર કરે તેની ચિત્તિ કહે છે ॥

અર્ચ ॥ ૧૯ ॥ ૧૦ યજ્ઞા । સાં સાધર્મિક । ૬૦ ધાંતિ । ૫૦ ઇક્ષાપણે । મં વિચરો । વાં રહેવો । ઘાં વાલ્લ્લો ।
 કં હરણે । નોં ન । જ્ઞં તેને । યેં સ્થિરને । મં ચિના । માં પુષ્ટ્યે । (પુષ્ટ્યાચિના) । ૭૦ ઇક્ષા । મં વિચરું ।
 ષાં ઇક્ષા રહેવું । વાં ધાંતિ (કલ્પે નરિ) તો ર્થે કેમ કલ્પે તે કહે છે । ૮૦ કલ્પે । જ્ઞં ઘલી । યેં સ્થિરને ।
 ઝાં પૂજીને । ૫૦ ઇક્ષા । મં વિચરો । વાં મેઝા રહેવો । ષાં વાલ્લો । યેં સ્થિર । યં ઘલી । સેં તેહને । ઘિં
 ઝાઝા માયે તો । ૫૦ ઇમ । જ્ઞં તેને । કં કલ્પે । ૫૦ ઇક્ષા । મં વિચરો । વાં રહેવો । ઘાં વાલ્લો । યેં સ્થિ
 ર । ૫૦ ઘલી । સેં કેને । નોં મ । ઘિં ઝાઝા માયે તો । ૫૦ ઇમ । જ્ઞં તેને । તોં મ । ૬૦ કલ્પે । ૭૦

अ० विचरवो । चा० रहेवो । चा० चालवो । जं० जे कोइ । त० त्यां । थे० स्थिवरनी । अ० आझा विना एकठा । अ० विचरवुं । चा० रहेवुं । च० चालवुं करे । से० तेने । सं० जेठला दिवस आझा विना विहार करे तेठला दिवसनो । छे० दीक्षानो छेद । वा० अथवा । प० तप प्रायश्चित पण पामे । वा० वळी ॥ १९ ॥

मूळपाठ ॥ १ए ॥ बहवे साहम्मिसया इहेज्जा एगयओ अग्निनिचारियं चारए. 'कप्पइ नो प्हं थरे अणपुह्तिता एगयओ अभिनिचारियं चारए, कप्पइ प्हं थरे आयु-
 ह्तिता एगयओ अग्निनिचारियं चारए. थेरा यं से वियरेज्जा एव^३ प्हं कप्पइ
 एगयओ अग्निनिचारियं चारए, थेरा य से नो वियरेज्जा एव^३ प्हं नो कप्पइ
 एगयओ अग्निनिचारियं चारए. जं तत्थ थेरेहिं अविइस्से अग्निनिचारियं च-
 रन्ति, से सन्तरा ठेए वा परिहारे वा ॥ १९ ॥

भावार्थ ॥ १९ ॥ घणा साधर्मिक साथु एकठा विचरवा, रहेवा चालवा इच्छे तो स्थिवरने पूछया विना तेम विचरवुं, रहेवुं के चालवुं कल्पे नहिं. स्थिवरने पूछीने एकठा विचरवुं, रहेवुं, चालवुं कल्पे. जो स्थिवर आझा आपेतो एकठा विचरवुं रहेवुं, चालवुं कल्पे ने स्थिवर आझा आपे नहिं तो उपर मुजव एकठा विचरवुं, रहेवुं, चालवुं कल्पे नहिं. जो कोइ साथु त्यां रहेवुं, चालवुं कल्पे नो प्हं कप्पइ. २ H adds (एचमां वधारे) णं. ३ H (एच) एवं. ४ H (एच) जे.

स्थिवरनी माझा बिना एकटा विषयुं ररेणुं चालवानु करे तेने बेटया त्रिवस माझा बिना बिहार करे तेने केटला दिक्खनो
 छेद्र मथना तपनु प्रायश्चित आये ॥ १९ ॥ ए माझा सखि विषयुं कजु हये माझा बिना बिबरे तो तेने प्रायश्चित करे छे ॥
 अये ॥ २० ॥ व० माझा बिना वात्सल्ये । प० प्रस्यो । यि० साधु । जा० ज्यासगे । ष० चार । रा० रात्री ।
 मयदा । प० पांच । रा० रात्री । बन्नी । ये० स्थिवरने । पा० वेस्तीने । स० ते (माझा बिना प्रस्यो ते) सत्यपणे । ब०
 बनी । प० ए रीते । आ० आज्ञाये । स० ते (माझा बिना प्रस्यो ते) सत्यपणे । ब० बनी । प० ए रीते । प० पठिकने ।
 स० ते (माझा) सत्यपणे । ब० बन्नी । प० ए रीते माझा । ओ० उच्चारीने । (स्मने) । पु० पूर्वज्जीव । अ० आज्ञाने विषे ।
 वि० रहे । अ० हाथनी हयेनीनी रेला मुकाय एटलो योदो । ल० काल । म० पण । ओ० आज्ञा बिना रहे नहि ॥ २० ॥

मूळपाठ ॥ २० ॥ चरियापविट्टे भिक्खू जाव चउरायपचरायाथो येरे पासेक्का, स खेव

आलोयणा स खेव पक्कमणा स खेव ओग्गहस्स पुवाणुसवया धिट्ठइ अहा

सन्दमवि ओग्गहे ॥ २० ॥

भाषार्थ ॥ २० ॥ माझा बिना वात्सल्ये प्रस्यो साधु ब्यासगे चार, पांच रात्री पळी बिचरीने स्थिवरने वेस्तीने ते
 पनी माझा बिना विषयो ते सत्यपणे आलोये, पठिकने, माझा सने पुर्वजी माझाने विषे रहे ने हाथनी हयेजीनी रेला मु
 काय वेटलो काल पण माझा बिना रहे नहि ॥ २० ॥

अर्थ ॥ २१ ॥ च० आज्ञा विना चालवाने । प० प्रवर्त्यो । भि० साधु । प० उहरांत । च० चार । रा० रात्री । अथवा ।
 पांच । रा० रात्री वळी । आज्ञा विना रहीने । थे० स्थिरने । पा० देखीने । पु० वळी । आ० आलोवे । पु० वळी ।
 प० पडिकसे । पु० वळी । छे० (स्थिर तेने) जेटला दिवस आज्ञा विना रहे तेदला दिवसनो छेद अने । प० प्रायश्चित्तने
 विषे । उ० स्थापे ते केवी रीते ते कहे छे । भि० साधु । भा० संजमना भावने राखवाने । अ० अर्थे एटले त्रीजु व्रत राख-
 वाने अर्थे । दो० बीजीवार । पि० वळी । ओ० आज्ञा । अ० मागीने । सि० रहेतुं होय । वळी ते साधु केवी रीते रहे ते
 कहे छे । अ० आज्ञा दीओ । भ० हे भगवंत । मि० मुजने । एहवी । ओ० आज्ञा अवग्रहीने रहेतुं पण ते आज्ञारूप अवग्रह
 विना । अ० हाथनी रेखा सुकाय एटलो थोडो । ल० काळ पण । धु० निश्चे । नि० न रहेतुं । जे पूज्यनी । वे० आज्ञा विना
 न रहेतुं एम वचने कहीने । त० तेवार । प० पछी । का० कायाए करी । सं० फस्यो तप प्रमुखने ॥ २१ ॥

मूळपाठ ॥ २१ ॥ चरियापविट्टे भिक्खू परं चउरायंपञ्चरायाओ थरे पासेज्जा, पुणो
 आलोएज्जा पुणो पडिक्कमेज्जा पुणो छेयपरिहारस्स उवट्ठाएज्जा. भिक्खूजा-
 वस्स अट्ठाए दोच्चं पि ओग्गहे अणुन्नवेयवे सिया । अणुजाणह भन्ते मिओ-
 ग्गहं अह्वालन्दं धुवं नितियं वेउट्ठियं, तओ पहा काय संफासं ॥ २१ ॥

१ H (एचमां) चउरायं वा पञ्चरायं वा. २ H (एचमां) छेयस्स परि. ३ H addd (एचमां वधारे) कप्पइ से
 एवं वदित्तए. ४ T H addd (टी. एचमां वधारे) निच्छइयं.

માર્ગાર્થે ॥ ૨૧ ॥ કોઈ સાધુ માઝા બિના બીજા ગણ્ઠમાં શાસ્ત્રાને પ્રત્યક્ષોં આઝા વિના ચાર રાત્રી અથવા પાંચ રાત્રી ઉપરાંત રહો, યજી સ્વિચરને વેલ્લીને ફરી માસોયે, ફરી પરિક્ષે, માઝા બિના ખેટકા દિવસ બીના ગણ્ઠમાં રહો તેટલા દિવસનો છેદ પ્રાપ્તિ અથવા તપ્તુ પ્રાપ્તિ સ્વિચર આપે તે જી રીતે તે કહે છે. સાધુ સંઘપના ભાવને રાસવાને અર્થે (ત્રીજુ ત્રવ રાસવાને) બીજીયાર સ્વિચરની આઝા પ્રાપ્તિને રો વળી તે સાધુ કેવી રીતે રો તે કહે છે. તે સાધુને એમ કહેવું કલ્પે કે હે મગર્વત ? બીજા ગણ્ઠમાં રોવાની માઝા મુલને આપો તો છું. માઝા બિના અનેરા ગણ્ઠમાં રાત્રી રેલા સુકાય તેટલો કાલ પણ રહેવું નહિ (રોવા છજી નહિ), યજી આઝા બિના રહો તે માંડે કાયાણ કરી તપને ફરતે ॥ ૨૧ ॥ ૫ માઝા બિના સ્વિચરના આશી કમ્પુ ॥

अर्थ ॥ २२ ॥ च चाल्मा बह्वी । नि० निवर्त्यो । मि० साधु । जा० ब्यालगे । घ० चार । रा० रात्री । पं० पांच । रा० रात्री । ये० स्विदर तेने । पा० वेस्वे । वेलीने । स० ते सत्यपणे । ष० बली । ए० ए रीते । आ० आलोवे । स० ते सत्यपणे । ब० बली । ए० ए रीते । प० पडिंकेने । स० ते सत्यपणे । घ० बली । ए० ए रीते आझा । ओ० सबप्रतीने (सद्ने) । दु० पुर्व सीम । अ० आझने दिये । धि० रहे । अ० थोडी । छ० वार । अ० पण । ओ० आझा बिना रहेनहि ॥ २२ ॥

॥ ५९ ॥ शारयानयह त्रिक्स्तू आव षडरायपञ्चरायाओ घेरे पासेज्जा, स खेव
आलोयणा स खेव पक्किमणा स खेव ओगाहस्स पुबाणुस्रवणा विट्ठइ अहा-
खन्दमवि ओगणे ॥ ५२ ॥

भावार्थ ॥ २२ ॥ जे साधु बीजा गच्छमां आज्ञा विना चालवा थकी निवत्यो ज्यांलगे चार रात्री, पांच रात्री आज्ञा विना बीजा गच्छमां रक्षा पछी स्थिर तेने देखे देखीने सत्यपणे (आज्ञा विना बीजा गच्छमां रह्यो माटे) आलावे पडि-
कमे आज्ञा लइने पूर्वली आज्ञाने विषे रहे ने हाथनी हथेलीनी रेखा मुकाय तेढलो काळ पण आज्ञा विना बीजा गच्छमां
रहे नहि ॥ २२ ॥

अर्थ ॥ २३ ॥ च० चालवा थकी । नि० निवत्यो । भि० साधु आज्ञा विना । प० उपरांत । च० चार । रा० रात्री ।
पं० पांच । रा० रात्री पछे । थे० स्थिर तेने । पा० देखे देखीने । पु० वळी । आ० आलावे । पु० वळी । प० पडिकमे ।
पु० वळी । छे० जेटला दिवस आज्ञा विना रह्यो ते दिवसनो छेद अथवा । प० परिहार तपे स्थिर तेने । उ० स्यापे । पछी
केवी रीते रहे ते कहे छे । भि० साधु । भा० संजमना भावने राखवाने । अ० अर्थे । दो० बीजीवार । पि० वळी । ओ०
आज्ञा । अ० मार्गाने । सि० रहे । कल्पे ते साधुने एम कहेवुं । अ० आज्ञा दीओ । भं० हे पूज्य ? । मि० मारे । ओ० आज्ञा
लइने रहेवुं पण आज्ञा विना । अ० थोडो । लं० काळ पण । धु० निश्चे । नि० न रहेवुं । वे० पूज्यनी आज्ञा विना रहेवाथी
निवत्यो छे एम वचन कहीने । त० ते वार । प० पछी । तप प्रमुखने । का० कायाए करी । सं० फरसे ॥ २३ ॥

मूळपाठ ॥ २३ ॥ चरियानियट्टे निक्खू परं चउरायपञ्चरायाओ अरे पासेज्जा, पुणो
आलोएज्जा पुणो पडिकमेज्जा पुणो छेयपरिहारस्स उवट्ठाएज्जा. निक्खुजा-

વસ્ત્ર અટ્ટાપ દોર્ય પિ ઓગદે અણુભવેયધે સિયા । અણુજાણહ જન્તે મિઓ
મગહ અહાસુન્દં ધુવ નિતિય વેડહિય, તઓ પહા કાયસંપાસ ॥ ૨૩ ॥

માનાર્ય ॥ ૨૧ ॥ આઝા વિના વાલ્લવા ઘઠી નિસ્તર્યો સાધુ આઝા વિના ચાર રાત્રી અથવા પાંચ રાત્રી હપરાત્ર વીજા
ગચ્છમાં રહે પછી સ્થિર તેને વેલે વેલેની તે વીજીયાર આસાવે, પરિકરમે, વેટલી રાત્રી આઝા વિના રહો વેટલી રાત્રીનો
હેદ અથવા તપ પ્રાપ્તિ સ્થિર તેને આપે ઘલી તે સાધુ આઝાત્ર રાસવા યર્જા સંમનના માવે વીજીયાર સ્થિરની આઝા
માગીને વીજા ગચ્છમાં રહે. કસ્યે તે સાધુને એમ કરેબુંકે કે મગત્ર પૂર્ય મને વીજા ગચ્છમાં રહેવાની આઝા વીઓ એમ કહીને
આઝા વેલેવી વીજા ગચ્છમાં રહેવું કસ્યે પણ આઝા વિના રાપની રેલ્લા સુધાય વેટલો કાલ પણ રહેવું નહિ, રહેવા
ફચ્છું નહિ જે સાધુ પૂજ્યની આઝા વિના રહેવાની નિશ્ચર્યો છે તે સાધુ તે ચાર પછી કાપાપ તપ પ્રસુત્તને સ્વર્ગ ॥ ૨૩ ॥

અર્ય ॥ ૨૪ ॥ દોં બે । સાં સાધર્મિક સાધુ । ૫૦ પકટા યાને । વિં ચિરે છે । તં તે । જં કહે છે તેમા । સેં
એક શિવ્ય છે ને । યં ઘલી । રાં એક રત્નાદિક ગુર છે । યં મઠી । તં ત્યાં તે શુ માંહે । સેં તે શિવ્ય । જં અને
રાને । ૫૦ મુત શિવ્યનો પરિચાર ઘળો છે । રાં ઘલા ગુરને । જં યોદો છે મુત શિવ્ય પરિચાર । સેં શિવ્યને । તં તેવાર
પછી । રાં રત્નાદિક ગુરને । ૪૦ અંગીકાર કરીને સેવા ઘલા વેલી પટલે ઘળી સેવા કરવી એમ પળે ગુણે કરી અંગીકાર
કરીને ચિરે । મિં મિસાનુ સંવિમાગ આપે । ૬૦ તથા ચિનયાદિક વૈયાવય કરવા માત્ર પાળી । ૪૦ આવી । ૬૦ આળી
માપવો । ૬૦ ઘટાને યયાયોગ્ય કસ્ય નીપલે । ગુરને યક આળી વીપ અને ચિનયાદિક સર્વ કાર્ય કરે ॥ ૨૪ ॥

મૂઝપાઠ ॥ ૨૪ ॥ દો સાહમ્મિયા ઇગયઞ્ચો વિહરન્તિ, તંજહા । સેહે ચ રાઢ્ણીએ ચ. તત્થ
સેહતરાએ પલિહુન્ને, રાઢ્ણીએ અપલિહુન્ને. સેહતરાએ રાઢ્ણીએ ઉવસંપજ્ઞિયવે,

ચિત્તલોવવાયં ચ્વ દલયઢ્ કપ્પાગં ॥ ૨૪ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૨૪ ॥ બે સાધર્મિક સાધુ એકઠા થઈને વિચરે છે તે કહે છે, તેમાં એક શિષ્ય છે ને એક રત્નાદિક ગુરુ છે તેમાં શિષ્યને મળેલા શિષ્યોનો પરિવાર ઘણો છે ને ગુરુને તેવો પરિવાર થોડો છે. તે શિષ્ય જેનો શિષ્ય પરિવાર ઘણો છે તેને રત્નાદિક ગુરુને રત્નાદિક ગુરુની સમીપે આવીને સેવા વઢાઈ દેવી, ઘર્ણી ઘણી સેવા કરવી એમ ઘણા ગુણે કરી અગીકાર કરીને વિચરે, ભિક્ષામાં સંવિભાગ કરે, વિનય વૈયાવચાદિક કરે, માત્ર પાળી આપે એમ વઢાને યથાયોગ્ય કલ્પ નીપજે તેમ ભક્ત આળી દીએ અને વિનયાદિક સર્વ કાર્ય કરે ॥ ૨૪ ॥ એમ શિષ્ય આશ્રી કહું. હવે ગુરુ ઘણા શિષ્ય પરિવારે હોય તો શું કરે તે કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૨૫ ॥ દો બે । સા ૦ સાધર્મિક સાધુ । એ ૦ એકઠા । વિ ૦ વિચરે । તં ૦ તે કહે છે । સે ૦ શિષ્ય । ચ ૦ તથા । રા ૦ રત્નાદિક ગુરુ । ય ૦ વહી । તં ૦ તે બે માંહિ । રા ૦ ગુરુ છે તે । પ ૦ તેને શિષ્ય પરિવાર ઘણો છે । સે ૦ શિષ્ય । અ ૦ અન્યતર એટલે બીજા શિષ્યને । અ ૦ શિષ્ય પરિવાર થોડો છે । ઇ ૦ ઇચ્છા આવે તો । રા ૦ તે ગુરુ । સે ૦ તે શિષ્યને । ઉ ૦ અગીકાર કરીને પહીવર્જે એટલે પાસે રાखे । ઇ ૦ ઇચ્છા ન હોયતો ન પાસે રાखे । ઇ ૦ ઇચ્છા હોયતો । ભિ ૦ સાધુને । ઉ ૦ આહાર પાળી વૈયાવચ । દ ૦ કરે । ક ૦ વઢા સાધુની । ઇ ૦ ઇચ્છા ન આવે તો । નો ૦ ન માત્ર પાળી । દ ૦ આળી આપે વૈયાવચ ન કરે । ક ૦ વઢો સાધુ ॥ ૨૫ ॥

मूळपाठ ॥ २५ ॥ दो साहम्मिया पगयओ विहरन्ति । तजहा । सेहे य राइणीय य
 तरय राइणीय पखिछन्ने, सेहतराप अयखिछन्ने इहा राइणीय सेहतराग उव
 संपळाइ इहा नो उवसपळाइ, इहा त्रिधस्वोववार्य दलयइ कप्पागं इहा नो
 दखयइ कप्पाग ॥ २५ ॥

भावार्थ ॥ २५ ॥ वे सापर्मिक साधु एकठा विषरे वेमां एक छिप्य छे ने बीनो गुह छे वेमां गुहने पणा छिप्यनो परि
 वार छे ने छिप्यने शिष्य वरिचार ओछो छे ओ गुरुनी इच्छा पाय वो छिप्यने भगीकार करी पासे राखे, इच्छा न आवे
 तो छिप्यने पासे राखे नहीं इच्छा आवे तो छिप्यने आहार पाणी आपी बैयावच करे ने बढा साधुनी इच्छा न आवे
 तो मात पाणी आपी न आवे ने बैयावच न करे ॥ २५ ॥ साधु फळा वे सरला दावे न रहे वे भणी हवे सरस्वाने रहे
 पानी अधिकार बदे छे ॥

अर्थ ॥ २६ ॥ दो० वे । त्रि० साधु । ए० आहार पाणी येना सहित एकठा । वि० विचरता । नो० न । भ० बली ।
 क० करते (न करते) तेपने वेधुने एकने पढेरो कर्या विना । अ० भोगीकार करीने । उ० विषयं करते
 नहि । क० करते । ग० बनी । अ० लघुप । रा० रत्नादिक बढेराने । अ० भोगीकार । ए० एकने बढापणे । उ० भगीकार
 करीने । वि० विषयं ॥ २६ ॥

मूळपाठ ॥ २६ ॥ दो भिक्खुणो एगयथो^१ विहरन्ति, नो ण्हं कप्पइ अन्नमन्नं उवसंप-
 ज्जित्ताणं विहरित्तए. कप्पइ ण्हं अहाराइणियाए^२ अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं
 विहरित्तए ॥ २६ ॥

भावार्थ ॥ २६ ॥ वे साधु साथे विचरता यका सरखाए वहेराने मांहोमांहि वंदणा कर्या विना रहेवुं कल्पे नहिं. लघुए
 वहेराने मांहोमांहि वंदणादिक करीने मांहोमांहि एकेकने वडापणे अंगीकार करीने विचरवुं कल्पे ॥ २६ ॥ उपर सामान्य साधु
 आश्री कहुं. हवे गणावच्छेदक आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ २७ ॥ दो० वे । ग० गणावच्छेदक । ए० एकठा । वि० विचरे छे । नो० नहिं । ण्हं० वली । क० कल्पे एक-
 बीजाने वहेरो कर्या विना । अ० मांहोमांहि । उ० अंगीकार करी । वि० विचरवुं न कल्पे । क० कल्पे । ण्हं० वली । अ०
 लघुए । रा० मोटा वहेराने । अ० मांहोमांहि एकेकने वडापणे । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं कल्पे ॥ २७ ॥

मूळपाठ ॥ २७ ॥ दो गणावहेइया एगयथो विहरन्ति, नो ए्हं कप्पइ अन्नमन्नं उवसं-
 पज्जित्ताणं विहरित्तए. कप्पइ ए्हं अहाराइणियाए अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं
 विहरित्तए ॥ २७ ॥

१ T. H (टी. एचमां) एगओ. २ H always (एचमां हमेशां) आहो.

माचार्य ॥ २७ ॥ वे गप्पाबड्डेदफ साये विवरता थकां सरलाए बढेरो-करी माहोमाही बंढणा कयां बिना रोखु कस्ये नहिं एट्ठे बनेए सरले माये रोखु न कस्ये. छपुए मोटा बढेराने बंढणा करी माहोमाही विवरखु कस्ये ॥ २७ ॥

अर्थ ॥ २८ ॥ दो० वे । आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । ए० एकठा । वि० विचरे छे । नो० नहिं । भ० बळी । क० कस्ये एक बीजाने बढेरो कयां बिना एट्ठे सरले भावे । अ० माहोमाहि । उ० अंगीकार करीने । वि० विवरखु न कस्ये । क० कस्ये । म० बळी । अ० छपुए । रा० मोटा बढेराने । अ० माहोमाहि एकेकने बढापणे । उ० अंगीकार करीने । वि० विवरखु कस्ये ॥ २८ ॥

मूळपाठ ॥ २८ ॥ दो आयरियउवज्जाया एगयओ विहरन्ति, नो एहं कप्पइ मझमझं
उवसपक्खित्ताणं विहरिचए कप्पइ एहं अहाराशयियाए अन्नमझं उवसप-
क्खित्ताण विहरिचए ॥ २८ ॥

माचार्य ॥ २८ ॥ एम आचार्य उपाध्याय एकठा विचरे छे तेपणे अन्योअन्य एक बीजाने बढेरो कयां बिना एट्ठे सरले माये विवरखु कस्ये नहिं छपुए बढेराने बंढणा करीने रोखु कस्ये ॥ २८ ॥ उपर वे सायु माथी कपु हवे पणा सायु माथी कडे छे ॥

अर्थ ॥ २९ ॥ ब० पणा । धि० सायु । ए० एकठा । वि० विचरे तेने । नो० नहिं । भ० बळी । क० कस्ये । अ०

अन्यो अन्य वडेरो कर्या विना । उ० अंगीकार करीने । वि० विचखुं (कल्पे नहिं) । क० कल्पे । णं० वली । अ० लघुए ।
रा० वडेरा साथे वं०णा करी । अ० मांहोमांहि । उ० अंगीकार करीने । वि० विचखुं कल्पे ॥ २९ ॥

मूळपाठ ॥ २९ ॥ बहवे शिवबुणो एगयओ विहरन्ति, नो एहं कप्पइ अन्नमन्नं उवसं-
पज्जित्ताणं विहरित्तए. कप्पइ एहं अहाराइणियाए अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं
विहरित्तए ॥ २९ ॥

भावार्थ ॥ २९ ॥ घणा साधुओ एकठां थइ विचरे तेमणे अन्योअन्य वडेराने कर्या विना अंगीकार करीने विचखुं कल्पे
नहिं. लघुए वडेराने अंगीकार करीने विचखुं कल्पे ॥ २९ ॥

अथे ॥ ३० ॥ व० घणा । ग० गणावच्छेदक । ए० एकठा । वि० विचरे छे । नो० नहिं । णं० वली । क० कल्पे
एकवीजाने वडेरो कर्या विना । अ० मांहोमांहि । उ० अंगीकार करी । वि० विचखुं न कल्पे । क० कल्पे । णं० वली ।
अ० लघुए । रा० मोटाने वडेरो करी । अ० मांहोमांहि । उ० अंगीकार करी । वि० विचखुं कल्पे ॥ ३० ॥

मूळपाठ ॥ ३० ॥ बहवे गणावहेइया एगयओ विहरन्ति, नो एहं कप्पइ अन्नमन्नं उव-
संपज्जित्ताणं विहरित्तए. कप्पइ एहं अहाराइणियाए अन्नमन्नं उवसंपज्जि-
त्ताणं विहरित्तए ॥ ३० ॥

માર્ચ ॥ ૩૦ ॥ પળા ગળાવચ્છેદક પક્ષા વિષરે છે તેમને માંહોમાંહિ એકઠને વહેરો કર્યા વિના વિષયુ કસ્યે નહીં
પળ સપુર મોટાને વહેરા કરી તેને વંદના કરી માંહોમાંહિ વિષયુ કસ્યે ॥ ૩૦ ॥

અર્ચ ॥ ૩૧ ॥ ઘ• ઘળા । આ• આર્ચાર્ય । ઘ• સપાધ્યાય । ૫૦ પક્ષા । વિ• વિષરે છે । નો• નહિ । બં• બલી ।
ક• કસ્યે એક બીજાને વહેરો કર્યા વિના । અ• માંહોમાંહિ । ઘ• ઝંઘીકાર કરી । વિ• વિષયુ ન કસ્યે । ક• કસ્યે ।
ઘં• ઘલી । અ• સપુર । રા• મોટાને વહેરો કરી । અ• માંહોમાંહી । ઘ• ઝંઘીકાર કરી । વિ• વિષયુ કસ્યે ॥ ૩૧ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૩૧ ॥ યહૈવ આચરિયત્વજ્ઞાયા યગયથો વિહરન્તિ, નો જ્ઞ કપ્પઙ્ગ અન્નમન્ન
ત્વસંપક્ષિત્તાણ વિહરિત્તપ્, કપ્પઙ્ગ એહં અહારાઙ્ગિયાપ અન્નમન્ન ત્વસંપક્ષિ

ત્તાણ વિહરિત્તપ્ ॥ ૩૧ ॥

માર્ચાર્ય ॥ ૩૧ ॥ પળા આર્ચાર્ય સપાધ્યાય પક્ષા વિષરે છે, એક બીજાને વહેરો કર્યા વિના માંહોમાંહિ પક્ષા વિષયુ
ન કસ્યે, પળ સપુર મોટાને વહેરો કરી તેને વંદના કરી પક્ષા વિષયુ કસ્યે ॥ ૩૧ ॥

અર્ચ ॥ ૩૨ ॥ ઘ• ઘળા । વિ• સાધુ । ઘ• ઘળા । ગ• ગળાવચ્છેદક । ઘ• ઘળા । આ• આર્ચાર્ય । ઘ• સપાધ્યાય ।
૫૦ પક્ષા । વિ• વિષરે । નો• ન । ઘં• ઘલી । ક• કસ્યે । અ• માંહોમાંહિ વહેરો કર્યા વિના । ઘ• ઝંઘીકાર કરીને ।
વિ• વિષયુ કસ્યે નહીં । એસે સરસે રાવે કસ્યે નહિ સો કેમ કસ્યે તે કહે છે । ક• કસ્યે । બં• બલી । અ• સપુર ।
રા• વહેરાને વંદના કરી । અ• માંહોમાંહિ । ઘ• ઝંઘીકાર કરીને । વિ• વિષયુ કસ્યે ॥ ૩૨ ॥ વિ• પપ । બે• બું કહુંછું ॥

मूळपाठ ॥ ३२ ॥ बहवे भिक्खुणो बहवे गणावहेइया बहवे आयरियउवज्जाया एगयओ
 विहरन्ति, नो एहं कप्पइ अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए^२. कप्पइ एहं
 अहाराइणियाए अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए^३ ॥ ३२ ॥ त्ति वेमि ॥

भावार्थ ॥ ३२ ॥ घणा साधुओ, घणा गणावच्छेदक, घणा आचार्य, उपाध्याय एकठा विचरे तेमने मांहोमांहि वडेरो
 कया विना अंगीकार करीने विचखुं कल्पे नहिं (चोमासु वडेरो करीने रहेबुं कल्पे) सरखे दावे एटले एक बीजाने सरखी
 बंदणा करी रहेबुं कल्पे नहिं. छघुए वडेराने बंदणा करी (शीयाळो उनाळो) एक बीजाने अंगीकार करीने रहेबुं कल्पे ॥ ३२ ॥
 एम सुधर्मास्वामी जन्मस्वामीने कहे छे के जेम में श्री महावीर देव पासे सांभळ्युं तेम में तुज प्रत्ये कह्युं ॥

अर्थ ॥ व० व्यवहारनो । च० चोथो । उ० उद्देशो । स० पुरो थयो ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ववहारस्स चउत्थो उद्देशओ समत्तो ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥ व्यवहारसूत्रनो चोथो उद्देशो पुरो थयो ॥ ४ ॥

१ HI (एच) एगओ. २ H acts (एचमा वधारे) वासावासं कथए कप्पइ पवित्तिए कं. ३ P B, Hadds
 (मो बी एचमा वधारे) हेमन्तगिम्हासु. ४ In H follows (एचमा छेवट) त्ति वेमि.

ववहारस्स पञ्चमो उद्देशओ

व्यवहार सूत्रनो पांचमो उद्देशो

अर्थ ॥ १ ॥ नो० न । ६० हृदये । ५० प्रसर्तनी साष्णीने । अ० पोवा सखि । ६० क्षीयाब्जा । गि०
जनाब्जने विषे । बा० वासवुं ॥ १ ॥

मृळपाठ ॥ १ ॥ नो कव्यद् पवत्तिणीपं अण्पयिइयाणं हेमन्तगिन्हासु चारणं ॥ १ ॥

मादाम् ॥ १ ॥ प्रसर्जनी साध्वीने शीपाळे सनाळे पोठा सहित ने जणीए विषय न हव्ये ॥ १ ॥

अर्थ ॥ २ ॥ क० कृत्ये । १० प्रसवणी साधनीने । अ० पोवा सरित । त० प्रण मणीने । इ० श्रीयाळे । गि० चुनाळे ।
वा० वासुंधु ॥ २ ॥

मूळपाठ ॥ २ ॥ कप्पइ पवत्तिणीए अण्णतइयाए हेमन्तगिम्हासु चारण ॥ २ ॥

यागार्थ ॥ ३ ॥ प्रवर्तणी साध्वीए पीता सहित श्रण जणीए क्षीयाळे घनाळे घालुं इत्ये ॥ ३ ॥

भयं ॥ ३ ॥ नो० न । क० कस्ये । म० गणाबलेष्णीने । अ० पोता सहित । त० ग्रज ऋणीने । इ० क्षीपाळे । गि०
दनाळे । वा० वास्त्यु ॥ ३ ॥

मूळपाठ ॥ ३ ॥ नो कप्पइ गणावहेइणीए अप्पतइयाए हेमन्तगिम्हासु चारए ॥ ३ ॥

भावार्थ ॥ ३ ॥ गणावच्छेदणीने पोता सहित त्रण जणीने शीयाळे उनाळे चालवुं कल्पे नहीं ॥ ३ ॥

अर्थ ॥ ४ ॥ क० कल्पे । ग० गणावच्छेदणीने । अ० पोता सहित । च० चारजणीने । हे० शीयाळो । गि० उनाळो ।

चा० चालवुं ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ४ ॥ कप्पइ गणावहेइणीए अप्पचउत्थाए हेमन्तगिम्हासु चारए ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥ ४ ॥ गणावच्छेदणीने पोता सहित चार जणीने शीयाळे उनाळे चालवुं कल्पे ॥ ४ ॥ उपर शीयाळा उनाळा-

नी आढा दीननी वात कही, हवे चोमासापां केम रहेवुं ते कहे छे ॥

अर्थ ॥ ५ ॥ नो० न । क० कल्पे । प० प्रवर्तणीने । अ० पोतासहित । त० त्रणजणीने । वा० चोमासुं । व० रहेवुं ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ नो कप्पइ पवत्तिणीए अप्पतइयाए वासावासं वत्थए ॥ ५ ॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ प्रवर्तणीने पोता सहित त्रण जणीए चोमासुं रहेवुं कल्पे नहीं ॥ ५ ॥

अर्थ ॥ ६ ॥ क० कल्पे । प० प्रवर्तणीने । अ० पोता सहित । च० चारजणीने । वा० चोमासे । व० रहेवुं ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ कप्पइ पवत्तिणीए अप्पचउत्थाए वासावासं वत्थए ॥ ६ ॥

भावार्थ ॥ ६ ॥ प्रवर्तणीए पोता सहित चार जणीए चोमासुं रहेवुं कल्पे ॥ ६ ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ नो० न । क० कस्ये । ग० गणावच्छेदणीने । अ० पोठा सहित । च० चार जणीने । वा० बोमासु । व०
रेवु न कस्ये ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ नो कप्पइ गणावच्छेदणीए अप्पचउरथाए वासावास वरथए ॥ ७ ॥

भावार्थ ॥ ७ ॥ गणावच्छेदणीए पोठा सहित चार जणीने बोमासु रेवु कस्ये नही ॥ ७ ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ क० कस्ये । ग० गणावच्छेदणीने । अ० पोठा सहित । प० पांच जणीने । वा० बोमासु । व० रेवु
कस्ये ॥ ८ ॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ कप्पइ गणावच्छेदणीए अप्पचमाए वासावास वरथए ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ गणावच्छेदणीने पोठा सहित पांच जणीने बोमासु रेवु कस्ये ॥ ८ ॥ उपर एक आम्ही कहु इय घणी
आम्ही कइ छे ॥

अर्थ ॥ ९ ॥ से० ते । गा० गामने विषे । वा० अयथा । न० नगरन विष । वा० अयथा । नि० निगमने विषे । वा०
मयथा । रा० राख्यपानीने विष । बा० बळी । व० घणी । प० प्रवर्तणीने । अ० पोठा सहित । त० त्रय जणीने । व० घणी ।
म० गणावच्छेदणीने । अ० पोठा सहित । च० चार जणीने । क० कस्ये । हे० घीयाळे । गि० घनाळे । या० विषयुं ।
अ० एव बीजामी । नी० मेघाए ॥ ९ ॥

મૂઝપાઠ ॥ ૯ ॥ સે ગામંસિ વા નગરંસિ વા રાયહાણિંસિ વા વહૂણં પવત્તિ-
ણીણં અપ્પતટ્ઠયાણં બહૂણં ગણાવહેદ્દણીણં અપ્પચટ્ઠયાણં કપ્પદ્દ હેમન્તગિમ્હાસુ
ચારણ અન્નમન્નં નીસાણં ॥ ૯ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૯ ॥ તે ગામને ડ્યા લગે સંનિવેશને વિષે ઘણી પ્રવર્ત્તનીને પોતા સહિત ત્રણ જર્ણીને, ઘણી ગણાવહેદ્દણીને
પોતા સહિત ચાર જર્ણીને શીયાળે ડનાળે માંહોમાંહિ એક એકની નેશ્રાણ વિચરવું કલ્યે એટલે આપણી શિષ્યણી સહિત રહેવું
પણ અનેરાની ન ગણવી ॥ ૯ ॥ હવે ચોમાસા આશ્રી કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૧૦ ॥ સે૦ તે ॥ ગા૦ ગામને વિષે ॥ વા૦ અથવા ॥ ન૦ નગરને વિષે ॥ વા૦ અથવા ॥ નિ૦ નિગમને વિષે ॥ વા૦
અથવા ॥ રા૦ રાજ્યધાનીને વિષે ॥ વા૦ વઠ્ઠી ॥ વ૦ ઘણી ॥ પ૦ પ્રવર્ત્તનીને ॥ અ૦ પોતા સહિત ॥ વ૦ ચાર જર્ણીને ॥ વ૦
ઘણી ॥ ગ૦ ગણાવહેદ્દણીને ॥ અ૦ પોતા સહિત ॥ પ૦ પાંચ જર્ણીને ॥ ક૦ કલ્યે ॥ વા૦ ચોમાસું ॥ વ૦ રહેવું ॥ અ૦ એક
વીજાની ॥ ની૦ નેશ્રાણ ॥ ૧૦ ॥

મૂઝપાઠ ॥ ૧૦ ॥ સે ગામંસિ વા નગરંસિ વા નિગમંસિ વા રાયહાણિંસિ વા વહૂણં પવત્તિ-
ણીણં અપ્પચટ્ઠયાણં બહૂણં ગણાવહેદ્દણીણં અપ્પપચ્ચમાણં કપ્પદ્દ વાસાવાસં

૧ H (એચમા) નિસ્સાણ.

ઘરથણ અદ્વમદ્રં નીસાળું ॥ ૧૦ ॥

પાત્રાર્ય ॥ ૯૦ ॥ તે યાપને રિયે ક્યાં સગે સખિવેધને રિયે ઘબી પ્રવર્તેષીય પોતા સહિત ચાર પ્રણીને, ઘબી ગણાવરુટે
દુળીને પોતા સહિત પાંચ જળીને ચોમાસું એક થીમાની નેખાણ રહેલું કસ્યે એટલે પોતાની સ્ત્રિવ્યળી સહિત રહેલું પણ અનેરાની
અધિક ઓછી નેખા ગણવી નરિ ॥ ૧૦ ॥ તપર વિચરતા આખી કમુ ને વિચરતાં થકા કોઈ એક કાલ પણ કરે, હાં પ્રવર્તેષી
પ્રમુલે કાલ કીચા વછી વાછલી કેલી રીતે વિચરે તે અધિકાર કરે છે ॥

અર્થ ॥ ૧૧ ॥ ગાં પ્રામાતુ પ્રાપ ॥ ૧૦ જાણી થકો ॥ નિં સાર્થી ॥ યં થલી ॥ મં બેરને ॥ પું પ્રાગલ ॥ કાં ક
રીને ॥ વિં વિચરે ॥ સાં તે થલી સાધવી ॥ આં કદાચિત ॥ થીં ફાલ કરે તો ॥ અં છે ॥ યાં હાં ॥ યં થલી ॥ કાં
કોઈએક આચારંગ નિસીયની મળનારી ॥ અં અનેરી સાધવી તેને ॥ હં અગીકાર કરી એટલે થેરી કરી તેની આજ્ઞા માંહે ચાલે
એવી યોગ્ય છે તો થસે ॥ સાં તે મળનારી સાધવીને ॥ હં અગીકાર કરી થેરા કરી તેની આજ્ઞામાંહે વિચરુ ॥ નં નયી ॥
યાં હાં ॥ થં થલી ॥ કાં કોઈ આચારંગાદિકની મળનારી ॥ અં અનેરી સાધવી ॥ હં થેરી કરવા યોગ્ય નયી તો ॥
થીં તેને ॥ યં થલી ॥ અં પોતે ॥ કં આચારંગાદિક નિસીયના અધ્યયનને રિયે ॥ અં અ ॥ સં સમર્થે પમ ॥ કં કસ્યે ॥
સાં તેને ॥ એ એક ॥ રાં રાત્રીની ॥ પં પ્રશિક્ષા પારીને ॥ મં જે ॥ જં જે ॥ રિં રિદ્યાણ ॥ પ્રં અનેરી ॥ સાં સાપર્થિક
સાધવી આચારંગ નિસીયની મળનાર થેરી થરને ॥ રિં વિચરે છે ॥ થં તે ॥ થં તે ॥ રિં રિસે ॥ હં આધુ (પસ્યે) ॥ નોં

न । सा० तेने । क० कल्पे । त० त्यां । वि० विहार । व० निमित्ते (अर्थे) । व० प्रवर्तवुं रहवुं । क० कल्पे । सा० ते
 साध्वीओने । त० त्यां । का० कोइ रोगादिक कारण । व० निमित्ते । व० रहवुं । त० ते साध्वीने । च० णं वळी । का०
 कारण । नि० पुहं थए । प० अनेरी साध्वी । व० कहे । व० वसो रहो । अ० अहो आर्ये । ए० एक । रा० रात्री । वा०
 अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । ए० एम । सा० तेने । क० कल्पे । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा ।
 दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० रहवुं । नो० न । सा० तेने । क० कल्पे । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री ।
 वा० वळी । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी उपरांत । व० रहवुं । जं० जे कोइ साध्वी । त० त्यां । प० उपरांत । ए०
 एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी उपरांत । व० वसे तो । सा० तेहने । सं० जेटली
 रात्री रहे तेवळी रात्रीनो । छे० छेद । वा० अथवा । प० तपवुं प्रायश्चित पण आवे । वा० वळी ॥ ११ ॥

मूळपाठ ॥ ११ ॥ गामाणुगामं दूइजमाणी निगन्धी य जं पुरओ काउं^१ विहरइ सा
 आहच्च वीसम्भेज्जा,^२ अत्थि याइं थ काइ अन्ना उवसंपज्जाणारिहा^३ सा उवसंप-
 ज्जायवां^४. नत्थि याइं थ काइ अन्ना उवसंपज्जाणारिहा तीसे य^५ अप्पणो कप्पाए

१ H (एच) कटु विहरेज्जा. २ H (एच) वीसुं. ३ H adds (एचमां वधारे) कप्पइ (सा). ४ H adds
 (एचमां वधारे) सिया. ५ H omits (एचमां नधी) तीसे य.

असमन्ते' कप्पइ सा एगराइयाए पढिमाए जणं जणं विसं' अस्माओ साह
 म्मिणीओ विहरन्ति तणं तण दिसं' उवसित्थए, नो सा कप्पइ तत्थ विहारव
 सियं वत्थए, कप्पइ सा तत्थ कारणवत्थिय वत्थए तसि च ण कारणसि
 निट्ठियसि परो वयङ्का । वत्साहि' अल्लो एगराय वा दुराय वा एव सा कप्पइ
 एगराय वा दुराय वा वत्थए, नो सा कप्पइ परं' एगरायाओ वा दुरायाओ
 वा वत्थए, ज तत्थ परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा वत्सइ, सासन्तरा छेए
 वा परिहारे वा ॥ ११ ॥

भावार्थ ॥ ११ ॥ एक गायत्री बीजे गाय साध्वीओ जाती बह्नी, जेने भागल करीने ते साध्वीओ विचरे छे ते बह्नी
 साध्वी कदाचित् फाल करे तो ते दोन्नायां बीजी छोइ साध्वी आचारंगविक्रि निसीयनी भजनार एही साध्वी होय के जेने
 बढरी करी वेनी आश्रमादि वासे एही योग्य होय तो तेन बढरी करी वेनी आश्रमां बीजी साध्वीओए चालवुं कल्पे नो
 ते दोन्नायां छोइ बढरी करवा योग्य साध्वी न होय ने बाह्नीनी साध्वीओ आचारंगविक्रि निसीयना भक्षयने बिषे भजान छे

१ H (एष) वा एव सा कप्पइ एगं २ H (एष) विसि ३ H addn (एषमां बपारे) नं ४ H (एषमां)
 पं ५ H दू वा (पछी)

તો તે સાધ્વીઓને જ્યાં રહે ત્યાં એક રાત્રીની પ્રતિજ્ઞા ધારીને જે જે દિશાએ અનેરી સાધર્મિક સાધ્વી આચારંગ નિસીયાદિની ભગનારી વડેરી થઈને વિચરે છે ત્યાં જાવું કલ્પે. તે સાધ્વીને જ્યાં તેઓ છે ત્યાં વિહાર નિમિત્તે રહેવું કલ્પે નહિ, રોગાદિક કારણે રહેવું કલ્પે પણ તે કારણ પુરું થાએ જો વીજી સાધ્વીઓ કહે, અહો આર્યો ? એક રાત્રી અથવા બે રાત્રી અત્રે વસો રહો તો એક રાત્રી અથવા બે રાત્રી રહેવું કલ્પે પણ એક રાત્રી કે બે રાત્રી ઉપરાંત રહેવું કલ્પે નહિ, જે ત્યાં એક રાત્રી અથવા બે રાત્રી ઉપગંત રહે તેને જેટલી રાત્રી રહે તેટલી રાત્રીનો છેદ અથવા તપનું પ્રાયશ્ચિત આવે ॥ ૧૧ ॥ ઉપર મુજબ આડે દીવસે વડેરી કાલ કરે તે આશ્રી કહું. હવે ચોમાસામાં સાધ્વીઓ રહે ત્યારે વડેરી કાલ કરે તે આશ્રી કહે છે.

અર્થ ॥ ૧૨ ॥ વાં વર્ષાઋત્રને વિષે । પ૦ રહેવાનો નિર્દાર કર્યો છે ત્યાં । નિ૦ સાધ્વીઓને । ય૦ વલી । જં૦ જે તેને । પુ૦ આમલ । કા૦ કરીને । વિ૦ વિચરે । સા૦ તે સાધ્વી વલી । આ૦ કદાચિત । વી૦ કાલ કરે તે ટોળામાંહિ । અ૦ છે । યા૦ इहां । થ૦ વલી । કા૦ કોઈ આચારંગાદિક ભળનારી સાધ્વી । અ૦ અનેરી તેને । ઉ૦ અંગીકાર કરીને વિચરીએ એવી ગચ્છ મધ્યે હોય તો વાફીની સાધ્વીને કલ્પે । સા૦ તે ભળનારી સાધ્વીને । ઉ૦ અંગીકાર કરીને વિચરવું । ન૦ નથી । યા૦ इहां । થ૦ વલી । કા૦ કોઈ । અ૦ અનેરી સાધ્વી । ઉ૦ અંગીકાર કરવા અથવા વડેરી કરવા યોગ્ય । તી૦ તેને । ય૦ વલી । અ૦ પોતે । ક૦ આચારંગ નિસીયાદિકને વિષે । અ૦ અજ્ઞાન છે એમ તે સાધ્વીને । ક૦ કલ્પે । સા૦ તેને । પ૦ એક । રા૦ રાત્રીની । પ૦ પહિમા કરીને । જ૦ જે । જ૦ જે । દિ૦ દિશાએ । અ૦ અનેરી । સા૦ સાધર્મિક સાધ્વી । વિ૦ વિચરે છે । ત૦ તે । ત૦ તે । દિ૦ દિસે । ઉ૦ જાવું પણ । નો૦ ન । સા૦ તે સાધ્વીને । ક૦ કલ્પે । ત૦ ત્યાં । વિ૦ વિહારને । વ૦ અર્થે શુભ આહારાદિક જાણીને । વ૦ વસવું । ક૦ કલ્પે । સા૦ તે સાધ્વીઓને । ત૦ ત્યાં । કા૦ કોઈ રોગાદિક કારણ । વ૦

अग्निसे । प० ररेयु । व० ते साध्वीने । प० व० बन्धी । का० कारण । नि० पुर्क यए । प० अनेरी साध्वी ! व० वरे । प०
 रसो ररो । अ० अरो धार्या । प० एक । रा० रात्री । वा० अयवा । दु० वे । रा० रात्री । वा० बन्धी । प० एम । सा०
 तेने । व० वस्से । प० एक । रा० रात्री । वा० अयवा । दु० वे । रा० रात्री । वा० बन्धी । प० ररेयु । नो० न । सा० तेने ।
 व० वस्से । प० उपरात । प० एक । रा० रात्री । वा० बन्धी । दु० वे । रा० रात्री । वा० बन्धी उपरात । व०
 वे कोइ साध्वी । व० स्या । प० उपरात । प० एक । रा० रात्री । वा० अयवा । दु० वे । रा० रात्री । वा० बन्धी उपरात । व०
 वस्से नो । सा० तेने । सं० वेद्वी रात्री ररे वेद्वी रात्रीनो । छे० छेद । वा० अयवा । प० तप प्रायश्चित्त अये । वा० बन्धी ॥१२॥

मूळपाठ ॥ १२ ॥ वासावास पक्षोसविया निगन्धी य ज पुरधो कोउ विहरइ सा आह्व
 वीसन्नेछ्छां, अरिथ याइ थ काइ अन्ना उवसपक्ष्णारिखो सा उवसपक्ष्णियवो
 नरिथ याई थ काइ अन्ना उवसपक्ष्णारिहा तीसे वं अप्पणो कप्पाए असमत्ति
 कप्पइ सा एगराइयाए पढिमाए जस जणं दिसं अन्नाओ साहम्मिणीओ त्रि
 हरन्ति तसं तस दिसं उवलित्तए. नो सा कप्पइ तरथ विहारवत्तिय चरयए,

१ H. (एव) वई २ H. (एवमा) वीष्ट ३ H. vtd. (एवमा वयारे) कप्पइ ४ H. vtd. (एवमा वयार)
 विया ५ H. vtd. (एवमा नवी) तीसे य ६ H. (एवमा) चाए एवं से कप्पइ एण ७ H. (एवमा) त्रिसि

કપ્પડ સા તત્થ કારણવત્તિયં વત્થણ. તંસિ ચ ણં કારણંસિ નિટ્ઠિયાંસિ પરો વણ્ઞા ।
 વસાહિ^૧ અજ્ઞો^૨ ઇગરાયં વા દુરાયં વા. एवं सा कप्पड एगरायं वा दुरायं वा
 વત્થણ, નો સા કપ્પડ પરં^૩ ઇગરાયાઓ વા દુરાયાઓ વા વત્થણ. जं तत्थ परं
 ઇગરાયાઓ વા દુરાયાઓ વા વસડ, સા સન્તરા છેણ વા પરિહારે વા ॥ ૧૨ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૨ ॥ વર્ષાકાળમાં રહેવાનો નિશ્ચય કર્યો છે ત્યાં સાધ્વીઓ જેને આગલ કરી વહેરી કરી વિચરે છે તે સાધ્વી
 કદાચિત તે ટોળામાં કાલ કરે તો વીજી કોઈ આચારંગ નિસીયાદિક ધનનારી સાધ્વી તે ટોળામાં હોય તો તેને વહેરી કરી
 અગીકાર કરી વિચરું કલ્પે. જો કોઈ વહેરી કરવા યોગ્ય સાધ્વી હોય નહિ ને પોતે આચારંગ નિસીયાદિકની અજાણ છે તો
 તેને એક રાત્રીની પ્રતિજ્ઞા કરીને જે જે દિશાએ અનેરી સાધર્મિક સાધ્વી વિચરે છે તે તે દિશાએ જાણું કલ્પે, પણ હ્યાં છે ત્યાંજ
 શુભ આહારાદિક જાણીને રહેણું કલ્પે નહિ. હ્યાં લગે રોગાદિક કારણે એક બે રાત્રી રહેણું કલ્પે પણ તે ઉપરાંત રહેણું કલ્પે નહિ.
 જે એક બે રાત્રી ઉપરાંત ત્યાં વસે તેને જેટલા દિવસ વસે તેટલા દિવસનો છેડ અથવા પરિહાર તપ આવે ॥ ૧૨ ॥ ઉપર વહેરી
 કાલ કરે તે આશ્રી કહું. તે વહેરી કાલ વરે ત્યારે પોતાની પદવી અમુકને દેજો એમ કહી જાય, તે પદવી દેવાનો અધિકાર કહે છે.
 અર્થ ॥ ૧૩ ॥ ૫૦ પ્રવર્તણી । ૫૦ વઢી । ગિં રોગાદિકે કરી ગ્લાન પામતો થતો । અં અનેરા આચાર્યાદિક અથવા
 ગણાવચ્છેદક પ્રમુખ સાધ્વીને । ૫૦ વહે । ૫૦ મુજને । ૫૦ વઢી । અં અહો આર્યા ? । કાં કાલ । ૫૦ ગણ । ૫૦ થકે ।

૧ H added (એવમાં વચારે) ગં. ૨ H (એવમાં) પરં after ટું વા (પ્રહી.)

अ० आने शुद्धिने । स० पदवी देवो । आचार्य पारसु करीने । सा० ते । य० बन्नी पदवी । स० देवा योग्य छे तो तेने ।
 स० पदवी दीप । पारसु करवा । सा० ते । य० बन्नी । नो० न । स० पदवी देवा योग्य न होय तो तेने । नो० न । स० पदवी
 देवी । तो तु करसु ते कदे छे । अ० छे । या० इहां गच्छाहि । य० बन्नी । अ० अनरी साध्वी । या० को । आचार्यगदिकनी
 जाण । स० बदेरी करवा योग्य होय तो पारसीने । सा० तेने । स० ते पदवीने बिपे स्यापवी कस्ये । नः नयी । या० इहां ।
 य० बन्नी । अ० अनरी । का० कोइ । स० मनेछी पदवी आपवा योग्य (न होय तो) । सा० तेनेज (लेने बदेरीए स्या
 पवा कसेस तेने) । जे० बन्नी । स० स्यापवी । ता० ते साध्वीने । य० ज० बन्नी । स० बदेरी स्यापी तेने । प० बीजरी सा-
 ध्वी । जे० एम कदे । दु० दुष्ट । उ० करी पदवी । ते० ताहरी । अ० हे आर्या । नि० मुकीवे ताहरी पदवी । सा० तेवारे ते
 साध्वी । उरर मुजब बीजाए कदे बके । नि० पोतानी पदवी मुकवी यकी बन्नी । न० नयी । के० कोइ । छे०
 छेद । वा० मयवा । य० परिहार तप । बा० बन्नी । जा० जे (पस करी) ते । सा० सार्वमिक साध्वीनी । अ० पदवी मुकवा
 जेढावाने बिपे । नो० न । उ० प्रयत्ने छे न । बि० मुकवे तो । ते । स० सर्व साध्वीओने । या० ते प्रत्ये । व० ते । प्य० प
 दवीनी न छे तेउका दीननो । छे० छेद । वा० अयवा । य० परिहार तप । बा० बन्नी ॥ १३ ॥

मूळपाठ ॥ १३ ॥ पवत्तिणी य गिह्यायमीणां श्रद्धयरं वपुज्जा । मंप णं अज्जो काखगयाप

समाणीए श्रय समुकसियवा सा य समुकसणारिहा समुकसियवा, सा य नो
 १ ॥ (एष) पावी २ ॥ (एष) अज्जो मपने का

સમુક્કસણારિહા નો સમુક્કસિયવા. અત્થિ યાંં થ અન્ના કાઢ સમુક્કસણારિહા સા સમુક્કસિયવા, નત્થિ યાંં થ અન્ના કાઢ સમુક્કસણારિહા સા ચેવ સમુક્કસિયવા. તાણ વ ણં સમુક્કિટ્ટાણં પો વણ્ણા. દુસ્સમુક્કિટ્ઠં તે અલ્લો, નિવિલવાહિ ? તાણં નિવિલવમાણાણ નત્થિ કેઢ છેણ વા પરિહારે વા. જાઓં સાહમ્મિણીઓ અહાકપ્પં નોં ઉટ્ટાણ વિહરન્તિ સવ્વાસિં તાસિં તપ્પત્તિયં છેણ વા પરિહારે વા ॥ ૧૩ ॥

ભાવર્થ ॥ ૧૩ ॥ પ્રવર્તેણી રોગાદિકે ગ્હાન પામતી થકી અનેરા આચાર્યાદિકને અથવા ગણવચ્છેદર્શીને કહે અહો આર્યા ? મુજને કાલ ગણ થકે હું કહું છું તે સાધ્વીને મારી પદ્મી દેજો. જો આચાર્યને પારખું કરતાં તે પદ્મી દેવા યોગ્ય જણાય તો તેને પદ્મી દેવી. જો તે સાધ્વી પારખું કરતા પદ્મી યોગ્ય જણાય નહિ તો તેને પદ્મી દેવી નહિ. તો શું કરે તે કહે છે. એ ટોળા મધ્યે કોઈ એક વીજી સાધ્વી આચારંગાદિકની જાણ પારખું કરતાં વડેરી કરવા યોગ્ય જણાય તો તેને તે પદ્મીને વિષે સ્થાપવી કલ્પે. જો તે ટોળા મધ્યે કોઈ એક મળેલી, પદ્મી આપવા યોગ્ય કોઈ સાધ્વી હોય નહિ તો મરનાર વડેરીએ જે સાધ્વીને નીમવા કહેલ તેને તે પદ્મીએ સ્થાપવી. તેમ કર્યા પછી સ્વપ્ન પરપક્ષના સાધુ સાધ્વી તે સાધ્વીને એમ કહે કે તારી પદ્મી દુષ્ટ છે. હે આર્યા ? તમે તે પદ્મી મુકી દીધો તે વારે જો તે સાધ્વી તે પદ્મી મુકે તો તેને કાંઈ છેદ કે તપનુ પ્રાયશ્ચિત

૧ H° ક. ૨ H adds (એવમા વધારે) તં. ૩ C. H (જમનનુકમા) અહાકપ્પેણં. ૪ H (એવ) જો અબ્બુદ્દેન્તિ તેસિં સન્વસિં (wrong for "તાસિં સન્વાસિં" જોઈએ.)

માયે નરિ, પળ જો તેનો પલ કરી સાધર્મિક સાધ્વીઓ તે પદ્મી મુકતા પ્રવર્તે (સટે) નરિ, તે સર્વને બેટલા દિવસ તે પદ્મી થી સટે નરિ કેટલા દિવસનો હેત્ર અથવા સપનુ પ્રાયશ્ચિત આવે ॥ ૧૩ ॥

અય ॥ ૧૪ ॥ ૫૦ પ્રવતળી । ય૦ વહી । ઓ૦ દ્રવ્ય સિયાનો હાંદવો પટલે મોદ કર્મને સદયે (મૈયુન સેવવા પ્રતી) દ્રવ્ય લિા છાદવા વેચાન્તરે જાય તે વારે । અ૦ અનેરી ગણાવચ્છેડીને । ૫૦ એમ કહે । ૫૦ મુખને । જ૦ વહી । અ૦ મહો આયાં । ઓ૦ (મૈયુન સેવવા નિમિત્તે) વારિત્ર મુક્યાનો કારણ છે । સ૦ તે વારિત્ર મુકતા યજ્ઞ । અ૦ આ સાધ્વીને મારી પદ્મીને વિષે । સ૦ સ્વાપ્નો । એમ કહ્યા પછી । સા૦ તેની । ય૦ વહી । સ૦ પરિણા બોતાં તે પદ્મી યોગ્ય જાણતો । સ૦ પદ્મીએ સ્વાપ્ની । સા૦ તે । ય૦ વહી । નો૦ ન । સ૦ પરિણા બોતાં પદ્મી યોગ્ય ન જાણતો । નો૦ ન । સ૦ તેને । પદ્મીએ સ્વાપ્ની । રવે હું કરે તે કહે છે । અ૦ છે । યા૦ એ ટોળાયાં । ય૦ વહી । અ૦ અનેરી । કા૦ કોર । સ૦ વારતું કરતાં પદ્મી વેવા યોગ્ય । સા૦ તેને પદ્મીએ । સ૦ સ્વાપ્ની । ન૦ નથી । યા૦ ફાં । ય૦ વહી । અ૦ તે ટોળા મારી અનેરી । કા૦ કોર । સ૦ પદ્મી માણવા યોગ્ય તો । સા૦ જે પ્રવર્તેનીએ કહેલ તેને । ૫૦ વહી । સ૦ પદ્મીએ સ્વાપ્ની । તા૦ તે સાધ્વીને । ૫૦ જ૦ વહી । સ૦ પદ્મીર્થતને । ૫૦ અનેરા સાધુ સાધ્વી એમ । ૫૦ કહે । દુ૦ દુટ છે । સ૦ પદ્મી । તે૦ તારી । અ૦ હે આયા । નિ૦ (તું તે પદ્મી) મુકીયે । સા૦ તેમ કહેવાયી । જ૦ વહી । નિ૦ તે પદ્મી તે સાધ્વી મુકની પદ્મી । ન૦ નથી । કે૦ કોર તેને । છે૦ છેત્ર । યા૦ અથવા । ૫૦ તપ પ્રાયશ્ચિત । ૫૦ વહી । જા૦ જ્યાંજો તેનો પલ કરીને । સા૦ સાધર્મિક સાધ્વીઓ । અ૦ તે । ૫૦ પદ્મી મુકાવવાને વિષે । ૫૦ ન । ૫૦ પ્રવર્તે । ૫૦ વિષે । (વટે

तो) । स० सर्वने । ता० तेने । त० ते । ए० पदवीना धरणहार प्रत्ये जेटला दिवस पदवी मुकाववा उठे नहिं तेटला दिवस-
नो । छे० छेद । वा० अथवा । प० तपनुं प्रायश्चित । वा० वळी आवे ॥ १४ ॥

मूळपाठ ॥ १४ ॥ पवत्तिणी य ओहायमीणां अन्नयरं वएज्जा । मए णं अज्जा ओहावि-
याए समाणीए अयं समुक्कसियवा । सा य समुक्कसणारिहा समुक्कसियवा, सा य नो
समुक्कसणारिहा नो समुक्कसियवा । अत्थि याइं थ अन्ना काड समुक्कसणारिहा
सा समुक्कसियवा, नत्थि याइं थ अन्ना काड समुक्कसणारिहा सा चेव समुक्कसि-
यवा । ताए व णं समुक्किट्ठाए^३ परो वएज्जा । दुस्समुक्किट्ठं ते अज्जे, निखिखवाहि ?
ताए णं निखिखमाणए नत्थि केइ छेए वा परिहारे वा । जाओ^४ साहम्मिणी-
ओ अहाकपं^५ नो उट्ठाए विहरन्ति सव्वासिं तासिं^६ तप्पत्तियं ठेए वा परिहारे
वा ॥ १४ ॥

१ P H (पी. एच) माणी. २ H (एच) अज्जो मए णं ओ. ३ H (एच) °क. ४ H. adds (एचमां वघारे) तं.
५ G. H. (जर्मन बुक्कां) अहाकपेणं. ६ H (एचमां) णो अब्भुट्ठेत्ति तेसिं सव्वेसिं (wrong for “ तासिं सव्वासिं ” जोइए).

પ્રત્યાર્થ ॥ ૧૪ ॥ પ્રવર્તણી મોહ કર્મને સ્વયે ચારિત્ર છાંંબી (મૈયુન સેવના) વેદાન્તરે જાય તે મારે ગળાજડેદળીને એમ
 કહે જે હે આર્યાં (મૈયુન સેવના નિવિષે) મારે ચારિત્ર મુકાવાનો કારણ છે તેથી તે ચારિત્ર મુકતાં ચક્કાં આ સાધ્વીને મારી
 પદ્મીય સ્થાપવો જો પરિણા કરતાં તે સાધ્વી તે પદ્મીય સ્થાપના સાચક જણાય તો તે પદ્મી તેને આપવી જો સ્વાત્મી કર
 તા ત પદ્મીને સાચક ન જણાય તો તે પદ્મી તેને આપવી નહિ જો બીજી કોઈ સાધ્વી આ વર્તીય સ્થાપના યોગ્ય જણાય તો
 તેને સ્વાત્મી કરી તે પદ્મી આપવી જો કોઈ પણ સાધ્વી તે પદ્મી યોગ્ય ન જણાય તો મૂલ્યમાં જે સાધ્વીની પ્રવર્તણીય મહામળ
 કરતુ તેને તે પદ્મી આપવી પછી તે પદ્મીવંછને અનેરી સાધ્વીઓ એમ કહે જે હે આર્યાં ૫ તારી વ્તરી દુટ છે તે મુકી જે જો
 તે સાધ્વી ઉપર મુજબ કહેવાથી તે પદ્મી મુકીશીય તો તેને છેત્રકે તપનુ પ્રાયશિત આર્થ નહિ જો બીજી સાધ્વીઓ તેનો વત્ત
 કરીને તેને પદ્મી મુકાવવામાં મદદ કર નહિ તો તે સર્વને તે પદ્મી મુકાય નહિ તેમજા દિવસના છેદ અથવા પરિહાર તપ પ્રા
 ચયિત આર્થે ॥ ૧૪ ॥ આચારંગાદિક સુત્રના જાણનારને તે પદ્મી આપવી તેથી યોગ્ય પ્રયોગ્યનો અધિકાર કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૧૫ ॥ નિ સાધુ થ્લી । ન૦ નજો વીશાપ । ૬૦ થરસે ફરી થાલક । ૪૦ ચૌવન અત્યાપ કરી સરિત । આ૦
 આચારંગ । ૫૦ હસ્ય તે નિસીય પદ્મવે । ના૦ નામે । અ૦ અધ્યયનને । ૫૦ વિસાર્યો । ૫૦ હોય । સે૦ તેને । ૫૦ થ્લી । ૫૦
 સ્વિચર પૂઠે । કે૦ ક । તે૦ તે । અ૦ અહો આર્યે । કા૦ આ કારણે । આ૦ આચારંગ । ૫૦ હસ્ય નિસીય । ના૦ પરયે
 નામે । અ૦ અધ્યયન । ૫૦ વિસાર્યો છે । કિં૦ જુ । આ૦ આચારા રોગને કારણે । ૫૦ પ્રમાદને કારણે । સે૦ તે વિસારણહાર
 સાધુ । ૫૦ થ્લી । ૬૦ થોસે । નો૦ ન । આ૦ આચારા કારણે વિસાર્યો । ૫૦ પ્રમાદને કારણે વિસાર્યો । આ૦ આજ । બી૦
 બીદ સ્મે । ૮૦ તેહને । ૮૦ તે । ૫૫૦ પ્રત્યે પટ્ટે તે પદ્મીના પરજારણે । જો૦ જ । ૬૦ હસ્યે । આ૦ આચાર્યની પદ્મી ।

वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । वा० वळी । उ० देवी नहिं । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० पण नहिं.

से० ते विसारणहार साधु । य० वळी । व० कहे । आ० रोगादिक कारणे विसर्यो लुं । नो० न । प० प्रमादने कारणे । से० तेने एटले विसर्यो छे तेने । य० वळी । सं० संयाळीने ठाम आणी । ति० वळी । सं० पदवी दीए । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । आ० आचार्यनी । वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवीने विषे । वा० वळी । उ० स्थापवो । वा० अथवा । धा० धारवो । वा० वळी ।

से० ते । य० वळी । सं० भणथुं (सभारथुं) । ति० एम कहीं । नो० न । सं० संभारे । ए० एम । से० तेने । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्यपणुं । वा० वळी । जा० ज्या लगे । ग० गणावच्छेदक पदवीए । वा० वळी । उ० स्थापवो । वा० अथवा । धा० धारवो । वा० वळी ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १५ ॥ निगन्थस्स^१ नवडहरतरुणस्स^२ आचारपकप्पे^३ नामं अज्जयणे परि-
 ष्महे^४ सिया, से य पुहियव्वे । केण ते अज्जो कारणेण^५ आचारपकप्पे नामं
 अज्जयणे परिब्रुहे^६, किं आवाहेणं पमाणं ? से य वएज्जा । नो आवाहेणं

१ H adds (एचमां वधारे) णं. २ H (एच) णगस्स. ३ H always (एचमा हमेशां) आचारकप्पे in sutras
 14 to 18 (१४ थी १८ सूत्रोमां). ४ H (एच) का before अज्जो (अज्जो पहेलां). ५ H adds (एचमां वधारे) सिया.

पमापणं, जावळ्हीधं' तस्स तप्पत्थियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणा
 वण्णइयत्त वा उदिसिच्च वा धारेत्तए वा
 से य वएल्ला । आवाहेणं नो पमापण, से य सठवेस्सामी ति सठवेल्ला, एवं से
 कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावण्णइयत्त वा उदिसिच्च वा धारेत्तए वा
 से य सठवेस्सामी ति नो सठवेल्ला, एवं से नो कप्पइ आयरियत्त वा (जाव)
 गणावण्णइयत्तं वा उदिसिच्च वा धारेत्तए वा ॥ १५ ॥

भाषार्थ ॥ १५ ॥ दीक्षाए करी नबो, धरसे करी बाळक, यौवन अवस्थाए करी साधु आचारंग तथा निसीयना
 अप्ययन विसरे (भूली जाय), पढी ते विसरी गणस साधुने स्थिर पूछेके वा कारणे हे आर्य आचारंगने निसीयना
 अप्ययन तुं विसरी गयो तु रोगादि कारणे के प्रमादे ? ते साधु करे रोगादिक कारणे नहिं पण प्रमादने कारणे विसरी
 गयो एतो तेने जाव जीवसने आचार्य, उपाध्याय, प्रवर्तक, स्थिर, गणि, गणावण्णइयत्तनी पढ़वी गवी करये नहिं तेम तेने
 पारवी पण करये नहिं ते विसरी गणस साधु एम करेके रोगादिक कारणे आचारंग, निसीय विसरी गयो तुं पण प्रमादवी
 तेम बरुं नबी तो फरी ते पाठ पढी ठाम आये तो तेने आचार्यनी क्यां सने गणावण्णइयत्तनी पढ़वीय स्वाफो अपवा चारवो

कल्पे. ते साधु जो भणीश अथवा भणेलुं संभारीश एम कही भणे के संभारे नहिं तो तेने आचार्य पदवी ज्यां लगे गणावच्छे-
दक पदवीए स्थापवो के धारवो कल्पे नहिं ॥ १५ ॥ उपर साधु आश्री कहुं, हवे साध्वी आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ १६ ॥ साध्वी । न० नवदिक्षित । उ० वाळक । त० यौवनपणे वये करी ते । आ० आचारंग । प० निसीय एहवे ।
ना० नामे । अ० अध्ययन । प० विसरी । सि० जाय । सा० ते विसरी जनार साध्वीने स्थिर । य० वली । पु० पुछे । के० शा ।
भे० वली । का० कारणे । हे आर्या ? । आ० आचारंग । प० निसीय । ना० नामे । अ० अध्ययन । प० विसार्यो । कि० हुं ।
आ० रोगादिककारणे । प० प्रमादनेकारणे । सा० ते साध्वी । य० वली । न० कहे । नो० न । आ० रोगादिक कारणे विसार्यो । प०
प्रमादनेकारणे विसार्यो छे तो । जा० जाव । जी० जीव लगे । ती० तेने । त० ते । ए० पदवी । नो० न । क० कल्पे । प०
प्रवर्त्तणीनी पदवी । वा० अथवा । ग० गणावच्छेदणीनी पदवीए । वा० वली । उ० अथवा । धा० धारवी ।

वा० वली ॥

सा० ते साध्वी । य० वली । व० एम कहे के । आ० रोगादिक कारणे विसरी गइ पण । नो० नहीं । प० प्रमादना
कारणे । सा० ते साध्वी । य० वली जेणे विसार्युं छे ते । सं० संभारीने ठेकाणे आणहु । ति० एम कही । सं० संभारीने
ठेकाणे आणे । ए० एम । से० तेहने । क० कल्पे । प० प्रवर्त्तणीपणो । वा० अथवा । ग० गणावच्छेदणीपणो । वा० वली । उ०
देवो । वा० अथवा । धा० धारवो । वा० वली ॥

सा० ते साध्वी । य० वली । सं० संभारीश । ति० एम कही । नो० न । सं० संभारे ठाम न आणे । ए० एम । से०
तेने । नो० न । क० कल्पे । प० प्रवर्त्तणीनी । वा० अथवा । ग० गणावच्छेदणीनी पदवी । वा० वली । उ० देवी । वा०

मयरा । पा० धारसी । पा० इन्दी ॥ १६ ॥

मूळपाठ ॥ १६ ॥ निगन्धीपं नवरुहरतरुणायं आयारपकप्ये नाम अज्जयणे परिञ्चट्टे
सिया, सा य पुष्ठियद्धा । केण मे' कारणेणं आयारपकप्ये नाम अज्जयणे प-
रिञ्चट्टे', किं आवाहेणं पमापण ? सा य वपट्ठा । नो आवाहेण पमापण,
जावज्जीव' तीसे तप्पत्तिरं नो कप्पइ पवत्तिणिच्चं वा गणावहेइणित्तं वा उ
दिसित्तए वा धारेत्तए वा ।

सा य वपट्ठा । आवाहेणं नो पमापणं, सा य सववेस्सामी ति सववेज्जा, एव
से' कप्पइ पवत्तिणिच्चं वा गणावहेइणित्तं वा उदिसित्तए वा धारेत्तए वा
सा य सववेस्सामी ति नो सववेज्जा, एव से' नो कप्पइ पवत्तिणिच्चं वा ग-
णावहेइणित्तं वा उदिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ १६ ॥

१ H adds (एवमां वधार) जं. २ H (एव) विपाए ३ H omits (एवमां नधी) ये and adds (मने
उमरे चे) मखा athon का (पठी) ४ H adds (एवमां वधार) सिया ५ H (एव) जीवाय ६ H (एवमां) सा

भावार्थ ॥ १६ ॥ साध्वी नव दिक्षित बालक यौवनपणे बये करी ते साध्वी आचारंग निसीय सत्रूना अध्ययन विसरी भाव्य, पछी स्थिर ते साध्वीने पूछे, शा कारणे तमे हे आर्या ? आचारंग निसीयना अध्ययन विसरी गया. शुं रोगादिक का-
रणे के प्रमादना कारणे ? तेना उत्तरमां ते साध्वी कहे के रोगादिक कारणे विसरी गइ नथी पण प्रमादने लीधे तो जावजीव
सुधी ते साध्वीने प्रवर्तणीनी अथवा गणावच्छेदणीनी पदवी तेने देवी के धारवी कल्पे नहिं.

ते विसरी गएल साध्वी एम कहे जे रोगादिक कारणे विसरी गइल पण प्रमादना कारणे विसरी गइ नथी ने विसरी
गएल पाछुं संभाळी ठेकाणे आणे तो तेने प्रवर्तणी के गणावच्छेदकणीनी पदवी आपवी के धारवी कल्पे ।
ते साध्वी एम कहे के हुं संभारीश ने पछी विसरी गएल ठाम आणे नहिं तो तेने प्रवर्तणीनी अथवा गणावच्छेदणीनी
पदवी आपवी के धारवी कल्पे नहिं ॥ १६ ॥ उपर युवान आश्री अधिकार कह्यो. हवे हृद्ध आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ १७ ॥ थें० स्थिर (घरडा) । थें० ६० । भू० वरस । प० थयाने । आ० आचारंग । प० निसीय । ना०
नामे । अ० अध्ययन । प० विसार्या । सि० छे । क० कल्पे । ते० ते स्थिरने । सं० संभारे तो । वा० अथवा । अ० वि-
सार्या न संभारे तो । वा० बली । आ० आचार्य पदवी । वा० अथवा । जा० ज्यालगे । ग० गणावच्छेदक पदवी । वा०
बली । उ० संभारे तो देवी । न संभारे तो न देवी । वा० अथवा । धा० धारवी कल्पे । वा० बली । धारवी कल्पे नहिं ॥ १७ ॥

मूळपाठ ॥ १७ ॥ थेराणं थेरभूमिपत्ताणं आचारपकपे नामं अज्जयणे परिब्रज्जे सिया.
कप्पइ तेसिं संठवेत्ताण वा असंठवेत्ताण वा आयरियत्तं वा (जाव) गणाव-

श्रेष्ठयत्त वा उदितसित्तप वा धारेत्तप वा ॥ १७ ॥

धाराय ॥ १७ ॥ स्थिर साधु परवा बरायी आचारंगने निसीयना अध्ययन बिसारे ते स्थिर नो फरी ते अध्ययन
संभारे तो तेन आचार्य के गप्पाबछेदकनी पदवी देवी के भारवी कइये पण न संभारे तो तेम कइतुं कइये नहि ॥ १७ ॥ उपर
संभार सेने पदवी देवी करी जे न संभारे तेने न देवी करी, ते संभारे तो केवी रीते संभारे ते कइे छे ।

अर्थ ॥ १८ ॥ ये० स्थिर ते गच्छमां । ये० स्थिर । भू० भूमि । प० प्रसन्न बयाने । आ० आचारंग । प० निसीय ।
ना० नामे । अ० अध्ययन । प० विचार्या । सि० होय ने बढ होय तो । क० कइये । ते० ते स्थिरने । सं० वेठावका ।
वा० भयवा । स० सुता यका । वा० भयवा । उ० उमा वका । वा० भयवा । पा० पसबाबो करीने (ओठीगन दइने) वेठा
यका । वा० बन्नी । मा० आचारंग । प० निसीय । ना० नामे । अ० अध्ययन । दो० बीभीबार । पि० बन्नी । त० त्रीजी
बार । पि० बन्नी । प० बांछे । वा० बन्नी । प० समारो । वा० बन्नी ॥ १८ ॥

मूळपाठ ॥ १८ ॥ धेराण थेरभूमिपत्ताण आचारपकट्ये नामं अज्जयणे परिचनट्टे सिया

कप्पइ तेसिं सनिसखाने वा सतुयट्ठाण वा उत्ताणयाण वा पासिखयाण वा

आचारपकट्य नाम अज्जयण दोच्च पि तच्चं पि पढिपुत्तिप वा पकिपारेत्तपं वा ॥ १८ ॥

१ G D. । ज० न पुकमां) समाज II (पच) सेण वा सचायेण वा उपहायेण वा आ पासि वा ५०५ D
(पीमां नवी) २ II (पच) सरि

भावर्य ॥ १८ ॥ स्थितरने स्थितर भूमि प्राप्त थयाने एटले उमरे पहोच्याने आचारंग निसीथ अध्ययन विसरी गया ने तेने छतो वळ होय तो ते स्थितर वेडो वेडो संभारे ने घणी वखत घडपणने लीधे न वेसाय तो सूता थकां अथवा उभां के पळवाडे अढेलतो थको आचारंग निसीथ नामे अध्ययन बीजीवार त्रीजीवार संभारवानुं इच्छे ॥ १८ ॥

उपर साधु साध्वीने म्त्र भणवा आश्री कलुं. ते साधु साध्वीने १२ प्रकारनो संभोग होय ने संभोग करतां उपाध्याया-
दिकने कांइ दोष लागे तेथी आलोवे ते आलोववानी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ १९ ॥ जे० जे कोइ । नि० साधु । य० वळी । य० वळी । सं० सेज्याउपधि आदिक १२ प्रकारनुं लेबुं देबु ते संभोग कहीए ते संभोग । सि० करतां कोइ उपाध्यायने दोष लागे तो ते केम आलोवे ते कहे छे । नो० न । णं० वळी तेने । क० कल्पे । अ० मांहोमांहि । अं० एकेकनी समीपे जइने साधु साध्वीनी साथे । आ० आलोवबुं । अ० छे । या० इहां । णं० वळी । के० कोइ । आ० आलोववा । रि० योग्य । क० कल्पे । णं० वळी । त० तेनी । अ० समीपे । आ० आलोववो । न० नथी । या० इहां । णं० वळी । के० कोइ (एहवा गुणवाळा) अनेरा साधु । आ० आलो-
ववा । रि० योग्य (पूर्वोक्त गुणे करी सहित न होय तो) । ए० एम । णं० तेने । क० कल्पे । अ० मांहोमांहि । अं० समीपे जइ । आ० आलोववो ॥ १९ ॥

मूळपाठ ॥ १९ ॥ जे निगन्था-य निगन्धीओ य संजोइया सिया, नो एहं कगइ अन्नमन्न-

स्त अन्तिप आलोपचप, अन्तिप याई' एहं केइ आलोपणारिहे, कप्यइ एहं तस्स
 अन्तिप आलोइचप, नन्तिप याई' एहं केइ आलोपणारिहे, एव एहं कप्यइ
 अन्नमक्षस्स अन्तिप आलोपचप ॥ १९ ॥

भाषार्थ ॥ १९ ॥ जे कोइ साधु मयवा साधने १२ प्रकारनीं लेख्या उपचि आदिक् बीजो एकबीजाने लेवा देवानो
 रीवान छे तेने संयोग करीए ते संयोग करवां कांइ दोप छाने तो एक बीजाए पांशोमांदि एक बीजानी समीपे आलोपवु
 कइये नहि जो त्यां कोइ आलोपणा आप्ता योग्य होय तो तेनी पासे आलोपणा सेवी कइये. जो त्यां कोइ आलोपणा आ
 प्ता योग्य होय नहि तो एकबीजानी समीपे आलोपवु कइये ॥ आलोपणा आपनार साधु केवो योग्यतावाज्ये होय ते कइ छे
 (१) ज्ञानादिक पांच आधार सहित आधार आलोपना दोपनो धारणहार २ भागमादिक ५ व्यवहार सहित प्रायश्चि
 तनो जाण, बहु भुत जयन्य आधारंग निसीयनो धरणहार, मध्यम ब्रह्मस्य व्यवहारनो धरणहार, उक्त्यो ९-१० पूर्वनी
 धरणहार. ३ प्रथम्य त्रय वर्पनी प्रवर्ग्यानि धणी, मध्यम ५ वर्पनी प्रवर्ग्यानि, उक्त्यो २० वर्पनी प्रवर्ग्यानि धणी
 ४ द्रव्यमावयी भवपट (स्थिर) प्रवतनो धणी ५ जे अतिचार मोषवाये नहि ते सम्यक्प्रकारे आलोपवाये. ६ प्रायश्चित
 तइ छुट करवाये ७ आलोप्या दोप मनैरा आमळ न कइ ८ घणा धाकनो जाण, प्रकळ बुद्धिनो धणी, सुपात्र प्राप्ति छे
 वेने, सत्यवादि, महाभाम्यवर्त, सत्यमावी, आलोप्या दोप कइ नहि बनीस जाण संग्रहना गुणे करी सहित) ॥ १९ ॥

१ H (पव) या इत्य ण केइ २ (एव) या इत्य न् केइ अने जा

ઉપર જે આલોવણા લીધે તેની વૈયાવચ કરવી તે મળી વૈયાવચ આશ્રી કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૨૦ ॥ જે જે કોઈ । નિં સાધુ । યં વલી । નિં સાધ્વી । યં વલી જેને । સં ૧૨ પ્રકારના સંભોગ । સિં છે તેમણે માંહોમાંહિ આલોવણા લીધા પછે । નોં ન । ણં વલી । કં કલ્પે । અં માંહોમાંહિ । અં સાધુ સાધ્વી સ-
મીપે જડને । વેં વૈયાવચ । કાં કરવી (કલ્પે નહિ) । અં છે । યાં રૂંહાં । ણં વલી । અંનેરો સાધુ । કેં કોઈ એક ।
વેં વૈયાવચનો । કં કરણહાર । કં કલ્પે । ણં વલી તે કને । વેં વૈયાવચ । કાં કરાવવી । નં નથી । યાં રૂંહાં ।
ણં વલી । કેં કોઈ અંનેરો । વેં વૈયાવચનો । કં કરણહાર । એ એમ । ણં વલી । કં કલ્પે । અં માંહોમાંહિ । વેં
વૈયાવચ । કાં કરાવવી ॥ ૨૦ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૨૦ ॥ જે નિગન્થા ય નિગન્થીઓ ય સંભોડ્યા સિયા, નો રૂં કપ્પડ અન્ન-
મન્નેણં^૧ વૈયાવચ્ચં કારવેત્તણં. અત્થિ યાં રૂં કેઈ વૈયાવચ્ચકરે કપ્પડ રૂં^૨ વે-
યાવચ્ચં કારવેત્તણ. નત્થિ યાં રૂં કેઈ વૈયાવચ્ચકરે એવ રૂં કપ્પડ અન્નમ-
ન્નેણં વૈયાવચ્ચં કારવેત્તણ ॥ ૨૦ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૨૦ ॥ જે સાધુ સાધ્વીને એક વીજાને ૧૨ પ્રકારનો સંભોગ છે તેમણે માંહોમાંહિ આલોવણા લીધા પછી માંહો-
માંહિ એક વીજાની પાસે જડને વૈયાવચ કરવી કલ્પે નહિ. જો ત્યાં કોઈ એક વીજો સાધુ વૈયાવચ કરનાર હોય તો તેની પાસે

૧ H (એવ) અન્નમન્નસ્સ અતિણ. ૨ H (એવ) કરિત્તિણ. ૩ H adas (એવમા વધારે) તેણ.

वयानव करावरी करणे जो त्या बोध वैयावचनो करणहार होय नहि सो याहोपाहि वैयावच (रोगादिक कारणे) करावरी करणे ॥ २० ॥ एम वैयावच करता मपहो थाय ते मजी सघटादिकनी शंका भांगया भणी करे से

अर्थ ॥ २१ ॥ नि० साधु । च० जं० वळी साध्वी । रा० रात्रे । वा० मववा । वि० संव्यापेळा । वा० वळी । दी० दीर्घ लाचो सर्व । प० फरस्यो । ल० हंस दीचो ते वारे ते । इ० साध्वी । वा० वळी । पु० पुरुष ग्रस्य तेने हाये करी । ओ० हस्तुं ओपट करावे । पु० पुरुष (साधु) । वा० वळी । इ० लो पासो हस्तुं । ओ० ओपट करावे । प० एम । से० ते (स्थिर करवीने अपवाद मार्गे) । क० कर्ये । प० एम । से० ते स्थिर करवी । वि० ररे । प० परिहार तप । व० पण । से० ते । न० न । पा० पामे । प० ए । क० कर्य आचार ते । ये० स्थिर । क० करवीनो कर्यो । प० एम । से० जिन करवीने । नो० न । क० कर्ये । प० एम । से० जिन करवी । नो० न । वि० अपवाद सेवे । प० प्रायश्चित । व० वळी । नो० न । पा० पामे । प० ए । क० आचार । जिन । क० करवीनो कर्यो ॥ २१ ॥ वि० एम । ये० हुं कहं छु ॥

मूळपाठ ॥ २१ ॥ निगगन्ध च ण राखो वा धियाले वा दीहपट्टो लूसेळा, इत्थी वा पुर-

सत्स ओमावेळा पुरिसो वा इत्थीप ओमावेळा पधं से कप्पह, एव से विट्ठइ,

परिहारं च से नं पाउणइ-एस कप्पे^२ थेरकप्पियाणं. एवं से नो कप्पइ, एवं से नो चिट्ठइ, परिहारं च नो पाउणइ-एस कप्पे^२ जिण कप्पियाणं ॥२१॥ त्ति वेमि.

भावार्थ ॥ २१ ॥ साधु अथवा साध्वीने रात्रे अथवा संध्यावेळा लांबो सर्व फरस्यो करड्यो होय तो ते साध्वी पुरुष पासो औषध करावे ने पुरुष (साधु) स्त्री पासो औषध करावे. एम ते स्थितर कल्पी साधु साध्वीने अपवाद मार्गे करवुं कल्पे. एम ते स्थितर कल्पी साधु साध्वी अपवाद सेवतां रहे पण भट्ट न थाय ने परिहार तप पण न पामे, ए स्थितर कल्पीनो आचार कळो. हवे जिन कल्पीनो आचार कहे छे. जिन कल्पीने उपर मुजव अपवाद मार्गे पण ओषढ करावुं के अपवाद सेवो न कल्पे ने एम अपवाद न सेवे ते प्राथश्चित न पामे. ए आचार निन कल्पीनो कळो ॥२१॥ एम सुधर्मा स्वाि ए जंनु स्वामिने कळुं.

अर्थ ॥ ५ ॥ व० व्यवहार सूत्रनो । पं० पांचमो । उ० उद्देशो । स० पुरो ययो ॥ ५ ॥

मूलपाठ ॥ ५ ॥ व्यवहारस्स पञ्चमो उद्देश्यो समत्तो ॥ ५ ॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ व्यवहार सूत्रनो पांचमो उद्देशो पुरो ययो ॥ ५ ॥

---

१ H (एचमां) णो for से न (बदले). २ H (एच) कप्पो.

ववहारस्स छठो उद्देसओ

व्यवहार सूत्रनो छठो उद्देसो

अर्थ ॥ १ ॥ पि० साधु साध्वी । य० बली । इ० इच्छे । मा० पोताना सगाने । बि० घेर । ए० जावु । नो० न हेने ।
 क० कस्ये । ये० स्विस्वरने । अ० पुछ्याविना । ना० सगाने । बि० घेर । ए० जावु (न कस्ये) । क० कस्ये से साधुने ।
 ये० स्विस्वरने । मा० पुछीने । ना० सगाने । बि० घेर । ए० जावु (कस्ये) । ये० स्विस्वर । य० बली । से० हेने । बि०
 भाषा आपे गो । ए० एस । से० हेने । क० कस्ये । ना० सगाने । बि० घेर । ए० जावु । ये० स्विस्वर । य० बली । से० हे
 साधुने । नो० न । बि० रमा आपे गो । ए० एस । से० हेने । नो० न । क० कस्ये । ना० सगाने । बि० घेर । ए० जावु ।
 अ० वे कोइ । द० त्यां । ये० स्विस्वरनी । अ० भाषाविना । ना० सगाने । बि० घेर । ए० जाप तो । से० वेने । स० वे
 टका दिवस भाय वेदका दिवसनो । छे० छेद । वा० अथवा । ए० रूप प्रापयित । वा० बली आवे ॥ १ ॥

मूलपाठ ॥ १ ॥ निक्खू य इहेत्ता नायविह पत्तय, नो कप्पइ धेरे अयापुत्तिचा नाय

विहं पत्तय, कप्पइ धेरे अपुत्तिचा नायविहं पत्तय, येरा य से वियेरत्ता,
 एव से कप्पइ नायविहं पत्तय, येरा य से नो वियेरत्ता, एव से नो कप्पइ

१ P almsya (पीमा इमेवां) B mostly (पीमा पद्धलरु) पत्तय २ H adds (पयवा बवारे) से

નાયવિહંણ્ણ. જં તત્થ થેરહિં અવિહણ્ણે નાયવિહંણ્ણ, સે સંતરા હેણ્ણ વા પરિહારે વા ॥ ૧ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧ ॥ જે કોઈ સાધુ સાધ્વી પોતાના સગાને ઘેર જવા ઇચ્છે તો સ્થિતરને પૂછ્યા વિના જાય નહિ. સ્થિતરને પૂછીને જાય. સ્થિતર આજ્ઞા આપે તો જાય, આજ્ઞા આપે નહિ તો ન જાય. જે આજ્ઞા વિના જાય તેને જેટલા દિવસ જાય તેટલા દિવસનો હેતુ અથવા તપનો પ્રાયશ્ચિત આપે ॥ ૧ ॥ સ્થિતર પરસ્પર સવચ્ચી વાત જાણે ને જાનાર સંઘાતે જાણિતા સાધુને મોકલે માટે સ્થિતરને પૂછીને સગાને ત્યાં જવાનું કહું. હવે કેટલો ભણેલાં જાય તે કહે છે.

અર્થ ॥ ૨ ॥ નોં ન । રેં તે સાધુને । કં કલ્પે । અં યોદા । સું સૂત્ર જ્ઞાનીને । અં અલ્પ । આં આગમના જાણને । ઇં એકલાને । નાં સ્વજનને । વિં ઘેર । ઇં જાણું (ન કલ્પે) ॥ ૨ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૨ ॥ નો સે કલ્પદ્વ અપમુયસ્સ અપગમસ્સ ઇગાણિયસ્સ નાયવિહંણ્ણ ॥ ૨ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૨ ॥ ધોદા સૂત્ર તથા યોદા આગમના જાણ સાધુને એકલાને પોતાના સગાને ઘેર જાણું કલ્પે નહિ ॥ ૨ ॥

અર્થ ॥ ૩ ॥ કં કલ્પે । સેં તે સાધુને । જેં જે કોઈ । તં ત્યાં । વં વહુ । સું સૂત્રી । ઘં ઘણા । આં આગમના જાણ હોય । તેં તે સાધુની । સં સાથે । નાં ન્યાતિલાને । વિં ઘેર । ઇં જાણું ॥ ૩ ॥

૧ H (એવ) જે. ૨. જપેન બુદ્ધમાં સૂત્ર ૨ થી ૯ નો, પહેલા સૂત્રમાં સમાવેશ કર્યો છે.

મૂઠપાઠ ॥ ૩ ॥ કપ્પદ્ધ સે જે તરથ ઘટુસ્સુપ્ ઘઠ્ઠાગમે તેણ સોદ્ધ નાયવિહ્ પ્ત્તપ્ ॥ ૩ ॥

માર્થ ॥ ૩ ॥ તે સાધુને ઘીના ઘટુ ઘટી, પળા આગમના બાળ સાધુ સમાયે સગાને ઘેર બાધું કર્યે ॥ ૩ ॥
હવે ત્વર મુમ્મ ત્યાં નાય તો આદાર પાળી ઘી રીતે કીર્ણ તેની વિધિ કરે છે ॥

અર્થ ॥ ૪ ॥ ત૦ ત્યાં ॥ સે૦ તે સાધુના ॥ ૫૦ પોર્યાં ॥ ગ૦ ગયા (પોર્યાં) ॥ ૬૦ પ્રથમ ॥ ૭૦ તર્યાં ॥ ઘા૦ ઘોલા ॥
૫૦ પછા ॥ ૬૦ જતરી ॥ ધિ૦ દાઢ તો ॥ ૬૦ કર્યે ॥ સે૦ તે સાધુને ॥ ઘા૦ ઘોલા ॥ ૫૦ સેવા ॥ નો૦ ન ॥ સે૦ તેને ॥ ૬૦
કર્યે ॥ ધિ૦ દાઢ ॥ ૫૦ સેવી ॥ ૪ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૪ ॥ તરથ સે પુઘાગમણેણ પુઘોત્તે વાત્સોદણે, પઘાત્તે ત્તિલ્લિદ્ધસૂત્રે, કપ્પદ્ધ
સે વાટલોદણે પ્ત્તિગાદેત્તપ્, નો સે કપ્પદ્ધ ત્તિલ્લિદ્ધસૂત્રે પ્ત્તિગાદેત્તપ્ ॥ ૪ ॥

માર્થ ॥ ૪ ॥ ત્યાં તે સાધુના ગયા પોર્યાં ઘોલા જતર્યાં હોય પછી દાઢ જતરી હોય તો ઘોલા ઘોરણા કર્યે વળ
દાઢ ઘોરણી કર્યે નહિ ॥ ૪ ॥

અર્થ ॥ ૫ ॥ ત૦ ઠિહા તે સાધુના ॥ ૫૦ પોર્યાં ॥ ગ૦ ગયા પોર્યાં ॥ ૬૦ પોર્યાં ॥ ૭૦ જતરી હોય ॥ ધિ૦ દાઢ ॥
૧ ૫ (૫૫) પુઘામોણ ૨ પ્ત્તિગામોણે ૩ પ્ત્તિગાદિત્તપ્, The text of H conforms to a passage in Dava 6

XI of the Davao (Davao's Kandha) આયો પાઠ વસાવુત સ્કેય સૂત્ર્યાં ઘટા જયેસાના ૧ ૨ માં પાઠમાં છે

प० पछी । उ० उत्तरा । चा० चोखा । क० कल्पे । से० ते साधुने । भि० दाळ । प० लेवी । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । चा० चोखा । प० लेवा ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ तत्थ पुद्वागमणेणं पुद्वाउत्ते जिलिङ्गसूवे, पद्हाउत्ते चाउलोदणे, कप्पइ

से जिलिङ्गसूवे पद्दिगाहेत्तए, नो से कप्पइ चाउलोदणे पद्दिगाहेत्तए ॥ ५ ॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ त्यां ते साधुना गया पहेलां प्रथम उत्तरी होय दाळ ने पछी उत्तरा होय चोखा तो तेने दाळ लेवी कल्पे पण चोखा लेवा कल्पे नहि ॥ ५ ॥

अर्थ ॥ ६ ॥ त० त्यां । से० तेना । पु० पूर्वं । ग० गया (पहेलां) । दो० बन्ने चोखाने दाळ । वि० वळी । पु० पहेलां । उ० उत्तर्या होय । क० कल्पे । से० ते साधुने । दो० ते बन्ने । वि० वळी । प० लेवा ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ तत्थ से पुद्वागमणेणं दो वि पुद्वाउत्ते कप्पइ से दो वि पद्दिगाहेत्तए ॥ ६ ॥

भावार्थ ॥ ६ ॥ त्यां ते साधुना गया पहेलां चोखा ने दाळ बन्ने प्रथम उत्तर्या होय तो ते बन्ने वोहरवा कल्पे ॥ ६ ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ त० त्यां । से० ते साधुने । पु० पहेला । ग० गयोने । दो० नेहु । वि० वळी । प० पाछळथी । उ० उत्तर्या होय तो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । दो० बन्ने । वि० वळी । प० लेवा ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ तत्थ से पुद्वागमणेणं दो वि पद्हाउत्ते नो से कप्पइ दो वि पद्दिगाहेत्तए ॥ ७ ॥

भाचार्य ॥ ७ ॥ त्वां ते साधु गया पहेला ते बन्ने एटले चोखाने बाल पाछळ्यो उतर्यां तो ते बन्ने एटले चोखाने बाल
गं बन्दे मरि ॥ ७ ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ जे जे वे वस्तु सर्वे । से० ते साधुना । त० त्वां । पु० पहेलां । म० गया (पहेलां) । पु० प्रथम ।
उतरा होय । से० ते साधुने । क० कस्ये । प० सेवी ॥ ८ ॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ जे से तस्य पुषागमणेण पुढाउत्ते, से कप्पइ पणिग्गाहेत्तप ॥ ८ ॥

भाचार्य ॥ ८ ॥ जे जे वस्तु ते साधुना गया पहेला उचरी होय ते साधुने सेवी कस्ये ॥ ८ ॥
अर्थ ॥ ९ ॥ जे० जे । से० ते साधु । त० त्वां । पु० पुढे । म० गयाने एटले साधु त्वां प्रथम मयो ने सर्व कस्ये ।
पणी । उ० उचरी हो । नो० न । से० ते साधुने । क० कस्ये । प० सेवी ॥ ९ ॥

मूळपाठ ॥ ९ ॥ जे से तस्य पुषागमणेण पुढाउत्ते, नो से कप्पइ पणिग्गाहेत्तप ॥ ९ ॥

भाचार्य ॥ ९ ॥ जे साधु त्वां प्रथम गयो ने पणी सर्व वस्तु उचरी तो तेने ते वस्तुमो सेवी कस्ये मरि ॥ ९ ॥
उपर मुनबनो आचार तो आचार्य जाणे तेने असिखय होय ते आचार्यना पांच मदिखय करे छे ॥

अर्थ ॥ १० ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । म० गणिना । प० पांच । अ० असिखय । प० कथा । तं० ते । ज०
करे छे । आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । अ० मरि । उ० उपाध्याय (मरि) । पा० प्रथम । नि० प्रीने । प०
करे छे ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ आयरियउवज्जायस्स गणंसि पञ्च अहसेसा पन्नत्ता, तंजहा ।

(१) आयरियउवज्जाए अन्तो उवस्सयस्स पाए निगिज्जिय निगिज्जिय पप्फो-
डेमाणे वा पमज्जेमाणे वा नो^१ अइक्कमइ ॥ १० ॥

भावार्थ ॥ १० ॥ आचार्य, उपाध्याय, गणिता पांच अविशय कहा ते कहे छे. आचार्य, उपाध्याय उपाश्रय मांहि पग
ग्रही ग्रहीने पुंजे अथवा विशेषे प्रमर्जे तो तीर्थकरनी आह्वा अतिक्रमे नहि ॥ १० ॥

अर्थ ॥ ११ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । अं० मांहि । उ० उपाश्रय (मांहि) । उ० वडीनीत अथवा । पा०
लघुनीत वळी । वि० शरीर थकी वेगळी करतो थको । वा० वळी । वि० धरती विशुद्ध करतो थको । वा० वळी । नो० न ।
अ० तीर्थकरनी आह्वा अतिक्रमे ॥ ११ ॥

मूळपाठ ॥ ११ ॥ (२) आयरियउवज्जाए अन्तो उवस्सयस्स उच्चारपासवणं विगिञ्च-

माणे वा विसोहेमाणे वा नो अइक्कमइ ॥ ११ ॥

भावार्थ ॥ ११ ॥ आचार्य, उपाध्याय, उपाश्रय मांहि वडीनीत, लघुनीत शरीरयी वेगळी करतो थको, धरती विशुद्ध

१ H. always (एचमां हमेशां) नातिक्रमइ. २ जर्मन बुकमां दसथी चौद सूत्रोनो समावेश नंवर बेना सूत्रमां करेल छे.

हस्तो यक्षो, तीर्थङ्गनी माया मतिक्रमे नरि (केमके तेपने एकज वस्तव बहार ठहीसदिके जइ सुकाय. धारिपार जइ सुकाय नरि वेमके प्रहरयादिक विनय साधार साधरी न वके ने जेवी जैन धर्मनी सुषुता याय) ॥ ११ ॥

अर्थ ॥ १२ ॥ मा० मार्चार्य । उ० उपाध्याय । ए० सपर्य होय । वे० वैयास्य करवाने । इ० इच्छा होय तो । क० वैयास्य करे । इ० इच्छा न होय तो । नो० न । क० वैयास्य करे ॥ १२ ॥

मूळपाठ ॥ १२ ॥ (३) ध्यायिरियठवज्जाए पमू वेयावडियं द्दुछां करेज्जा इम्व्हा नो करेज्जा ॥ १२ ॥

मार्चार्य ॥ १२ ॥ मार्चार्य, उपाध्याय वैयास्य करवाने सपर्य होय तो इच्छा होय तो वैयास्य करे ने इच्छा न होय तो वैयास्य करे नरि ॥ १२ ॥

अर्थ ॥ १३ ॥ मा० मार्चार्य । उ० उपाध्याय । मं० मंरि । व० उपाधय मंरि । ए० एक । रा० रात्री । पा० भव वा । दु० वे । रा० रात्री । बा० बन्दी । ब० वस्तो यक्षो । नो० न । म० माया मतिक्रमे (नरि) ॥ १३ ॥
मूळपाठ ॥ १३ ॥ (२) आयरियठवज्जाए अन्तो उवस्सयस्स एगणाय वा दुरायं वा

वसमाणे नो अइक्कमइ ॥ १३ ॥

मार्चार्य ॥ १३ ॥ मार्चार्य, उपाध्याय उपाधयमंरि एक रात्री के वे रात्री गेतां माया मतिक्रमे नरि ॥ १३ ॥

अर्थ ॥१४॥ आ० आचार्य ! उ० उपाध्याय ! न० नारायण ! ए० एक । रा० रात्री । वा० अथ-
वा । दु० वे । रा० रात्री । वा० वली । व० वसतो थको दळा । नो० न । अ० आज्ञा उलंघे नहि ॥ १४ ॥

मूळपाठ ॥ १४ ॥ (५) आथरियजवज्जाए वाहिं उवस्सयस्स एगरायं वा दुरायं वा

वसमाणे नो अइक्कमइ ॥ १४ ॥

भावार्थ ॥१४॥ आचार्य, उपाध्याय उपाध्यायी वाहार एक रात्री अथवा वे रात्री वमतो थको आज्ञा अतिक्रमे नहि ॥१४॥
अर्थ ॥ १५ ॥ ग० गणावच्छेदक ना । गं० वली । ग० गणि एट्ठे दोळाना । दो० वे । अ० अतिशय । प० कथा । तं०
ते । ज० कहे छे । ग० गणाच्छेदक । अ० माहि । उ० उपाश्रयमांहि । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० वे । रा०
रात्री । वा० वली । व० वसतो थको । नो० न । अ० आज्ञा अतिक्रमे ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १५ ॥ गणावहेइयस्स एं गणंसि दो अइसेसा पन्नत्ता, तंजहा । (१) गणाव-

हेइए अन्तो उवस्सयस्स एगरायं वा दुरायं वा वसमाणे नो अइक्कमइ ॥१५॥^२

भावार्थ ॥ १५ ॥ गणावच्छेदकना गणी (दोळा) ना वे अतिशय कथा ते कहे छे, गणावच्छेदक उपाश्रयमांहि एक
रात्री के वे रात्री वली वसतो थको आज्ञा अतिक्रमे नहि ॥ १५ ॥

? H. (एच) नातिक्रमइ. २ जमेन बुक्कां १५ ने १६ सूत्रोनो समावेश बीजा सूत्रमां कर्यो छे,

अर्थ ॥ १६ ॥ ग० गजावच्छेदक । बा० बाहार । उ० उपाभय (बाहार) । प० एक । रा० रात्री । बा० अयथा ।
 ६० य । रा० रात्री । बा० यन्त्री । व० रहेतो यको । नो० न । अ० अतिक्रमे आषा ॥ १६ ॥

मृळपाठ ॥ १६ ॥ (२) गथावच्छेदप धार्हिं उवस्सयस्स पगरायं वा तुरायं वा वत्समाणे
 नो' थ्यच्छक्रमइ ॥ १६ ॥

मावार्थ ॥ १६ ॥ मजावच्छेदक उपाभयनी बाहार एक रात्री के वे रात्री वस्तो यको आषा अतिक्रमे नहि ॥ १६ ॥
 पगमना अपिकारीनो अपिकार क्यो तेनो येनो मजमय्यो विवरे नहि ते पाटे हये मजमय्यानो व्यवहार आभी अ
 पिकार करे छे ॥

अर्थ ॥ १७ ॥ से० ते । गा० गामाविक्रमे विपे । बा० अयथा । जा० हयां वृग । रा० रात्रयधानीने । बा० विपे । प० एक ।
 व० दान मड । प० एक । इ० बारणु (दरवाजो) होय । प० एकन । नि० नीकळ्वानो । प० एकन येसवानो मार्ग छे ।
 नो० न । क० कस्ये । व० पत्ता । अ० मज्ज । स० सूत्रना पट्ठे आचारंग निसीय मज्जनार नहि (मगित्थार्य) ने । प०
 पपत्ता । व० रहेवु (कस्ये नहि) । अ० छे । या० यन्त्री । इहां । इहां । यं० यन्त्री । के० कोइ । मा० आचारंग । प० निसीयना ।
 प० मज्जनारा साधु । न० नयी । या० यन्त्री इहां रत्तो यको एने । जं० यन्त्री । के० कांइ पण । छे० छेद विधानो । बा०

અથવા । ૫૦ તપનો પ્રાયશ્ચિત પળ નથી । વા૦ વલી । ન૦ નથી । યા૦ વલી ર્હાં । ણ્હ૦ વલી । આ૦ આચારંગ । ૫૦ નિસીથનો । ધ૦ મળનાર તો । સે૦ તેને । સં૦ જેટલા દિવસ રહે તેટલા દિવસનો । છે૦ દિક્ષાનો છેદ । વા૦ અથવા । ૫૦ પરિહાર । તપ પ્રાયશ્ચિત । વા૦ વલી ॥ ૧૭ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૧૭ ॥ સે ગામંસિ વા જાવ રાયહાણિસિ વાં ઇગવગડાઇ ઇગદુવારાઇ ઇગનિ-
ક્ષમણપવેસાઇ નો કપ્પઙ્ગ વહૂણં અગડસુયાણં ઇગયંઓ વત્થઇ. અત્થિ યાંઈ
હ્ણં કેઙ્ગ આચારપકપ્પધરે^૨ નત્થિ યાંઈ હ્ણં કેઙ્ગ છેઇ વા પરિહારે વા, નત્થિ
યાંઈ હ્ણં કેઙ્ગ આચારપકપ્પધરે^૩ સન્તરાં છેઇ વા પરિહારે વા ॥ ૧૭ ॥

માત્રાર્થ ॥ ૧૭ ॥ તે ગામને વિષે, તે નગરને વિષે, રાજ્યધાનીને વિષે જ્યાં લગે સન્નિવેષને વિષે, ઇક્કજ ગઢને વિષે, ઇક્કજ
જેને વારણું (દરવાજો) છે ઇક્કજ નિકલ્લવા, પ્રવેશ કરવાનો માર્ગ છે, ત્યા ઘણાં આચારંગાદિક નહિ મળનારા અગિતાથ સા-
ધુને ઇક્કઠા રહેવું કલ્પે નહિ. જો ર્હાં કોઈ આચારંગ નિસીથના જાણ સાધુ હોય તો તેની સાથે રહેતા કાંઈ પણ દિક્ષાનો છે-
દકે તપનું પ્રાયશ્ચિત આવે નહિ પણ જો આચારંગ નિસીથના મળનારા કોઈ ત્યાં ન હોય તો તેને જેટલા દિવસ ત્યાં રહે તેટલા

૧ H always in sutras 17-20 (ઇવમાં હમેશાં ૧૭ થી ૨૦ સૂત્રમા) જાવ સંનિવેસસિ વા. ૨ H always in
sutras 17-18 (ઇવમાં હમેશા સૂત્ર ૧૭ થી ૧૮ માં) આચારકપ્પં. ૩ H (ઇવ) ંધરે સર્વેસિ તેસિ ૨ તં.

દિવસનો દીસાનો હેદ અથવા તપનુ પ્રાયશ્ચિત આવે ॥ ૧૭ ॥ ઉપર પમ એક થરી (ગઢ) સયા એક દારવાઝા ગામનો અધિ
કાર કમો રપે ઘણા ગઢ ધારણાદિવાઝા ગામને વિષે રહેતેનો અધિકાર કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૧૮ ॥ સે૦ તે ॥ ગા૦ ગામને વિષે ॥ થા૦ અથવા ॥ જા૦ થયાં કુળે ॥ રા૦ રાઘવધાનીને વિષે ॥ થા૦ થઙી ॥ અ૦
હુદા હુદા ॥ થ૦ ગઢ ॥ અ૦ હુદા હુદા ॥ દુ૦ દરવાજા ॥ અ૦ હુદા હુદા ॥ નિ૦ નીકઙ્ઙાના ॥ પ૦ પેસવાના પાર્ગ છે ॥ નો૦
ન ॥ ક૦ કુલ્તે ॥ થ૦ ઘણા ॥ વિ૦ થલી ॥ અ૦ નરિ ॥ ગ૦ યજનાર ॥ સુ૦ આચારંગ નિસીયનો અમજ ॥ અગીવાર્યને ॥
પ૦ એકઠું ॥ થ૦ રહેવું ॥ અ૦ છે ॥ યા૦ રાં ॥ ન૦ થલી ॥ કે૦ કોર ॥ આ૦ આચારંગ ॥ પ૦ નિસીયનો ॥ થ૦ યજનાર ॥
વે૦ વે ॥ ત૦ ટ્રીઙી ॥ ર૦ રાટ્રી સુપીમાં ॥ સ૦ આચારંગ નિસીયના યજનાર તે સમિપે એકઠા આવી રહે ॥ ન૦ નયી ॥ યા૦
રાં ॥ ન૦ થલી ॥ તેને ॥ કે૦ કોર ॥ છે૦ દીસાનો હેદ ॥ થા૦ અથવા ॥ પ૦ તપ પ્રાયશ્ચિત ॥ થા૦ થલી ન પામે ॥ ન૦ નયી ॥
યા૦ રાં ॥ ન૦ થલી ॥ કે૦ કોર એક ॥ આ૦ આચારંગ ॥ પ૦ નિસીયનો ॥ થ૦ યજનાર ॥ છે૦ છે સર્વ ॥ ત૦ ટ્રીઙી ॥ ર૦
રાટ્રી સુપીમાં ॥ સ૦ તે યજનાર સમીપે આવીને ન થસે સો ॥ સ૦ તે સપઙ્ઙને ॥ હે૦ તે ॥ ત૦ તે ॥ પ્પ૦ પ્રત્યક્ષ તેહની પદ્ધતી
નો ॥ છે૦ હેટલા દિવસ રો તેટલા દિવસનો હેદ ॥ થા૦ અથવા ॥ પ૦ તપનુ પ્રાયશ્ચિત આવે ॥ થા૦ થઙી ॥ ૧૮ ॥

મૂઝપાઠ ॥ ૧૯ ॥ સે ગામસિ થા (જાથ) રાયહાર્ણિસિ થા અમિનિવગઢાપ અધિનિહુ
ધારાપ અધિનિઋમણપથેસાણાપ નો કપ્પદ્ધ વઘૂણ થિ અગઢસુધાર્ણે પગયઝો
ધરપ અરિય યાદ્દ પ્હં કેદ્દ આચારપકપ્પથેરે જે તસિયં રયર્ણિ સંવસદ્ધ નરિય

याइं एहं केइ ठेए वा परिहारे वा, नत्थि याइं एहं केइ आचारपकप्पधरे जे तत्तियं रयणिं संवसइ सवेसिं तेसिं तप्पत्तियं ठेए वा परिहारे वा ॥ १८ ॥

भावार्थ ॥ १८ ॥ ते गामने विषे ज्यां लगे सन्निवेशने विषे बली जुदा जुदा गढ होय, जुदा जुदा दरवाजा होय, जुदा जुदा नीरुल्ला पेसवाना मार्ग होय त्यां घणा आचारंग निसीथना अभण, अगितार्थने एकठा रहेवुं कल्पे नहिं, जो इहा कोइ एक आचारंग निसीथना भणन र होय तो तेनी साथे त्रण रात्रिमा एकठा आवीने रहेवुं कल्पे ने एम करवामा तेओ दीक्षानो छेद के तपनुं प्रायश्चित्त पामे नहिं, जो त्यां कोइ आचारंग निसीथना भणनार नथी तो जे साधु त्रण रात्रि त्यां वसे तो ते सघळाने ते पदवीनो जेटला दिवस त्यां रहे तेदला दिवसनो छेद अथवा तपनुं प्रायश्चित्त आवे. (आनो सार नीचे सु-जव. ते गामादिकने विषे जुदा जुदा गवाढादिक होय त्यां घणां अगितार्थने एकठा रहेवुं कल्पे नहिं. जो वस्तिना अभावे तथा आहारादिक न मळे ते कारणे गितार्थ, अगितार्थ घणाजण एकठा न रहि शके तो गितार्थनी नेश्राए अगीताथ जुदा जुदा रहे पण अगितार्थे त्रीजे दहाडे गीतार्थ साथे रहेवुं कल्पे. ए केवी रीते ते कहे छे. आचार्य अगितार्थनी सार संभाळ मांटे एरु गितार्थने मोकले तेनी साथे अगितार्थ रहे तेमां प्रायश्चित्त आवे नहिं. हवे जो त्रीजे दहाडे गितार्थ त्यां आवीने न रहे अथवा ते गितार्थने समीपे अगितार्थ आवीने रहे नहिं पण एकलो रहे तो ते दरेक अगितार्थने प्रायश्चित्त आवे) ॥ १८ ॥ उपर अ-गितार्थ आशी कहुं. हवे बहु श्रुतीए केम रहेवुं तेना आचारनो अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ १९ ॥ से० ते । गा० गामने विषे । वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । रा० राज्यधानीने विषे । वा० बली ।

अ० शुद्धा शुद्धा । २० गङ्गा । अ० शुद्धा शुद्धा । दु० दरबाना छे । अ० घणा । नि० नीकम्बाना मार्ग । प० घणा पेसबाना मार्ग छे । नो० न । ६० कट्ये । ४० बह्नु । सु० सूत्रीने । ४० घणा । आ० सिद्धासना जाणने । ए० एकाकीपणे । पि० साधुने । ४० बसयुं कट्ये नहि हो । कि० छु करेयु । अ० कोपळ आर्मयणे । पु० पळी । अ० मत्स्य । आ० मागमना पणीने । म० मत्स्य । सु० सूत्रना पणीने ॥ १९ ॥

मृळपाठ ॥ १९ ॥ से गार्मसि वा (जाव) रायहरणिसि वा अचिनिवृगढाप अमिनिवुवा
राय अचिनिक्खमणपवेसणाए नो कप्पइ बहुसुयस्स वज्जागमस्स एगाणि-

यरस निक्खुस्स वत्थाए, किमङ्गपुणं अप्यागमस्स अप्यसुयस्स ? ॥ १९ ॥

भावार्य ॥ १९ ॥ तै गामने विगे ब्यां छगे सेन्निवेप्पे विरे घणा गह छे, घणा दरबाना छे, घणा निक्कब्बा पेसबाना मार्ग छ एया बहुसूत्रीने, घणा मागमना जाण साधुने एकाकिपणे ररेयु कट्ये नहि ओ उपळा साधुने ररेयुं न कट्ये तो बळी मबरपूथने भत्त्यागमना जाणनी बाबत तो करेयुंम हुं ? एठ्ठे तेप्पने तो एकाकीपणे ररेयु कट्येअ नहि ॥ १९ ॥ उपर म ररेवा आधी कयुं हवे ररेवा आधी करे छे ॥

मर्ये ॥ २० ॥ से० ते । गा० गामने रिप । वा० अथवा । जा० ब्यांछये । रा० राखयपानीने । बा० विरे । ए० एक । ४० गह छे । ए० एक । दु० दरबानो छे । ए० एक । नि० निक्कम्बानो । ४० पेसबानो मार्ग छे । ६० कट्ये । ४० बह्नु । सु० सूत्रीने । ४० घणा । आ० मागमना जाणने । ए० एकाकिपणे । पि० साधुने । ४० ररेयुं कट्ये । ६० कने । का० काव

एटले अहोरात्री साज सवारें । भि० साधुना । भा० भावस्वरूप क्रियादि भावनाने विषे । प० जागतो थको ॥ २० ॥
मूळपाठ ॥ १० ॥ सं गामंसि वा जाव रायहाणिसि वा एगवगगाए एगदुवाराए एगनि-

कखमणपवेसाए कप्पइ बहुसुयस्स बब्जागमस्स एगाणियस्स भिक्खुस्स व-

तथए दुहत्थो कालं भिक्खुज्जावं पग्गिजागरमाणस्स ॥ २० ॥

भावार्थ ॥ २० ॥ ते गामने विषे ज्यां ळगे संनिवेशने विषे एक गढ, एक दरवाजो छे, एक नीकलवा पेसवानो मार्गे छे त्यां बहु सूत्री अने घणा आगमना जाण साधुने एकाकिपणे रहेवुं कल्पे ज्यां रह्यो थको बन्ने काल एटले अहोरात्रि साधुनी क्रियांनी भावनाने विषे जागतो थको प्रमाद रहित सावधानपणे विचरे ॥ २० ॥ उपर अनाचार सेववानो निषेध कर्चो पण एम करतां कोइ अनाचार सेवे तो तेने प्रायश्चित आवे. ते भणी इहां आश्रय लइ प्रायश्चित सेवे तेने प्रायश्चित कहे छे.

अर्थ ॥ २१ ॥ ज० ज्यां । ए० ए । व० घणा । इ० स्त्री । य० वळी । पु० पुरुष । य० वळी । प० पैथुन कर्म प्रारंभता होय (उदीरणादि मोहने उदये करी) । त० त्यां देखीने । से० ते । स० साधु । नि० निगंथ । अ० अनेरा । अ० अचित । सो० श्रोत वहने विषे । सु० सुक्र । पो० पुदगळ । नि० काढेतो । ह० हस्त । क० कर्म । प० सेववाने । प० विषे । आ० पामे । मा० एक मासनुं । प० प्रायश्चितनुं । द्वा० ठाम । अ० गुरुप्रायश्चित ॥ २१ ॥

१ प (एचमा) उभओ.

मूळपाठ ॥ २१ ॥ जरथ' एए' वहवे इस्थीओ य पुरिसा य पणहावेन्ति तत्थ से समणे नि

ग्गन्धे अन्नयरसि अचित्तसि सोयंसि सुक्कयोगगले निग्घापमाणे ह्मथक्कम्मपडि-
सेवणपत्ते आवक्कइ मांसिय परिहारट्ठाण अणुग्घाइय ॥ २१ ॥

मासार्थ ॥ २१ ॥ जे जरथाए पणां स्त्री पुरुषो मोहना उद्ययीं दैयुनकर्म प्रारम्भ करता होय त देवतीने ते भ्रमण साधु
मनेरा अचित्ता धातु रहून दिव सुक्क (वीर्य) ना पुद्गल काढे तो ते काढतो यको ते इत्तकर्म संचनो यद्यो एक मासनु
मायचित्त शुद्ध प्रापयित्ता पामे ॥ २१ ॥ उपर इत्तकर्मनो मास भाणी सेवबानु वधुं तेनो कोइ दैयुननो पण भाव आणी सेवे
हे दक्षी दैयुनना मात्र आणीने सेवे तेने प्रापयित्त काढे छे

मर्थ ॥ २२ ॥ म० जयां । प० ए । व० पर्णा । इ० स्त्री । य० बन्धी । पु० पुरुषो । य० बन्धी । प० दैयुनकर्म प्रार
मत्ता छे । व० त्थां देवतीने । से० ते । स० मण्य । नि० निर्ग्रय । म० मनेरा । अ० अचेत । सो० भोतने चिय दैयुन
सेवना आसक्त भावनी प्रतिष्ठा करीने । सु० मुक्क । पो० पुद्गल शुद्ध जोजिनादि । नि० काढ काढनो यको । मे० दैयुन ।
प० वधुरूप प्राप्त आर्पणने । से० सेवना । प० करे तो । आ० पामे । पा० पार मासनु । प० प्रापयित्तनु । ठा० ठाप । म०
शुद्ध प्रापयित्त ॥ २२ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૨૨ ॥ જત્ય' ઇ' બહવે દ્રત્થીઓ ય પુરિસા ય પળાવેનિત તત્થ સે સમણે નિગગન્થે અન્નચરંસિ અચિત્તંસિ સોચંસિ સુક્કપોગલે નિગ્ધાએમાણે મેહુણ પડિ- સેવણપત્તે આવજ્ઞાઇ ચાઉમ્માસિયં પરિહારદુણં અણુઘાઇયં ॥ ૨૨ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૨૨ ॥ જે તે ઠમે ઘણાં સ્ત્રી પુરુષો મૈથુનનો પ્રારંભ કરતા હોય ત્યાં તેમને देखીને શ્રમણ નિગ્રંથ અનેરા અવિત શ્રોતને વિષે મૈથુન સેવવા આસકત માવની પ્રતિજ્ઞા કરીને શુક્ર પુદ્ગલ (શુક્ર યોનિમાંથી) કાઢે, કાઢતો થકો મૈથુન કર્મરૂપ ભાવ આળીને સેવના કરે તો તે ચાર માસિક પ્રાયશ્ચિતનો ઠામ ગુરુ પ્રાયશ્ચિત પામે ॥ ૨૨ ॥ ઉપર મૈથુન સેવતા પ્રાયશ્ચિત આવે એમ કહું તે પ્રાયશ્ચિતિયાને કેત્રી રીતે રાખે છટલે અનેરા ગણની સાધ્વીને લેવાની વિધિ કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૨૩ ॥ નોં ન । કં કલ્પે । નિં સાધુ । વાં અથવા । નિં સાધ્વીને । વાં વલી । નિં કોઈ એક સાધ્વી અનેરા ગચ્છ થકી આવીને । શું સંઘાળો છે આચાર જેહનો । સં એકંવીસ સવલા માહિલા સવલા દોષ લાગ્યા છે । મિં મેદાળો છે આચાર જેનો । સંં ક્રોધાદિકે મેલો । આં આચાર । ચિં ચારિત્ર જેનો । તં તે । ઠાં સ્થાનક । અં અણ । આં આલેવે । અં અણ । પં પડિકમે । અં અણ । નિં નિંદે । અં અણ । ગં ગરહવે । અં અણ । વિં પ્રાયશ્ચિત ટાઢી નિર્મલ કરે । અં ન । વિં પોતાના આત્માને વિશુદ્ધ કરે । અં નહિ । કં કરું એ પાપસ્થાનક પહંચું કહી । અં ન । અં

सावधान पात्रे उठे । अ० दुपणने अनुसार । पा० पया योग्य प्रायश्चित । अ० न । प० पटिवेअ । उ० महा प्रवने निवे उ
ठावण करवा । वा० अयवा । स० एक मांडले भागुं । वा० अयवा । स० एक स्यानकर्मा मेलु वसवुं । वा० धन्वी । ते०
वेने । इ० थोडा । दि० काळनी पदवी । वा० अयवा । अ० जाव जीवनी पदवी । वा० बळी । उ० देवी । वा० अयवा ।
वा० पारवी । वा० बळी न कसे ॥ २३ ॥

मूळपाठ ॥ २३ ॥ नो कप्पइ निगन्थाण वा निगन्धीण वा निग्गन्धिं खुयायारं सव
लायार जिझायारं सक्खिद्धायारचित्तं तस्स ठाणस्स अणासोयावेत्ता अपानि-
कमावेत्ता अनिन्दावेत्ता अगरहावेत्ता अविण्हावेत्ता अविसोहावेत्ता अकरणाप
अण०मुट्ठावेत्ता अहारिहं पायहित्त अपटिवज्जावेत्ता उवट्ठावेत्तए वा समुत्ति
त्तए वा सवसित्तए वा तेसिं इत्तरियं विस वा अणुदिसं वा उदिसित्तए वा
धारेत्तए वा ॥ २३ ॥

भाषार्थ ॥ २३ ॥ साधु अयवा सात्वीए अनेरा गणवी भावेळ साणी सहाजो छे भाषार वेने, २१ सबळा दोष सा

१ H ८८८८ (पचमां वपारे) अन्नगणाओ भागप २ H (एव) वरिचं. ३ H ८८८८ (पचमां वपारे) पुच्छित्तए
वा वारए वा ४ H (एव) तीसे

गेळ छे जेने, भेदाणो छे आचार जेनो, क्रोधादिके करी मेलो छे चारित्र आचार जेनो, वळी ते साध्वीए ते स्थानकने आला
 व्युं, पडिकगुं, निदगुं, गर्हगुं नथो, निर्मळ कर्युं नथी, आत्माने विशुद्ध कर्यो नथी, नहिं करुं ए पाप स्थानक एहुं फही सा
 वधान थइ उठी नथी, दुपणने अनुसारे यथायोग्य प्रायश्चित पडिवज्युं नथी तो तेवी साध्वीने साता पूछवी, सूत्र दिकनी
 वांचणी देवी, महाव्रत आरोपवुं, एक मांडले जमवुं, स्थानरूपां साथे रेहवुं तथा तेने थोडा काळनी के जावजीवनी पदवी देवी
 के धारवी कल्पे नहिं ॥ २३ ॥ उपर मुजव कल्पे नहिं एम कहुं. हवे केम कल्पे ते कहे छे.

अर्थ ॥ २४ ॥ क० कल्पे । नि० साधु । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वळी । नि० कोइ एक साध्वी । अ०
 अन्य । ग० गच्छनी । आ० आवी । खु० खंडाणो छे । आ० आचार जेने । स० सबलो । आ० दोष लाग्यो छे जेने ।
 भि० भेदाणो छे । आ० आचार जेनो । सं० क्रोधादिके मेलो थयो छे । आ० आचार । चि० चारित्र जेहहुं । त० ते ।
 ठा० स्थानकने । आ० आलोवीने । प० पडिकर्मीने । नि० निर्दिने । ग० गरहीने । वि० निर्मळ करीने । वि० विशुद्ध क-
 रीने । अ० नही । क० करुं ए पाप स्थानक एहहुं कहीने । अ० सावधान यइने उठे । अ० दुपणने अनुसारे । पा० प्राय-
 श्चित । प० अंगीकार करीने । उ० महाव्रत ने संजमने विषे उवठाण करवुं । वा० अथवा । सं० एक मांडले संघाते जमवुं ।
 वा० अथवा । सं० एक स्थानके एकठा रहेवुं । वा० अथवा । ते० तेने । इ० थोडा । दि० काळनी पदवी । वा० अथवा ।
 अ० जावजीवनी पदवी (अथवा नाना मोटानी अपेक्षाए परंपरानी पदवी) । वा० वळी । उ० देवी । वा० अथवा । धा०
 धारवी । वा० वळी (कल्पे) ॥ २४ ॥ ति० एम । बे० हुं कहुं छुं ॥

मूळपाठ ॥ २४ ॥ कटपद्द निगन्थाण वा निगन्धीण वा, निगन्धि अन्नगणाओ आगयं
 खुयायारं सबखायार जिझायार सकिखिद्धायारचित्तं' तस ठाणस्स आखोयावेत्ता
 पक्किमावेत्ता निन्दावेत्ता गरहावेत्ता विउद्धावेत्ता विसोहावेत्ता अकरणाए अ-
 व्मुद्धावेत्ता अहारिह पायहिच्चं पक्विद्धावेत्तां उवट्ठावेत्तए वा संमुज्जितए वा
 संबसित्तए वा तेसिं इत्तत्रियं विसं वा अणुविसं वा उविसित्तए वा धारेत्तए
 वा ॥ २४ ॥ चि धेमि ॥

भावार्थ ॥ २४ ॥ साधु भयवा साध्वीने अन्यायनी साध्वी ते साध्वी केही छ तो के लंढाणो छे आचार वेनो, स

१ H (एष) वरिच २ H adds (एषां वषारे) पुच्छितए वा वाइए वा ३ H (एच) वीसं ४ H has
 two sutras more, they conform to 23 & 24 except निगन्धि The text of course goes
 with the variants of 23 & 24 In both sutras वीसं, (एषां मे मूत्र वषारे छे ते २३-२४ वेवा छे फेर एठको
 छे वे "निगन्धि" ने बइसे "निगन्धे" सुब्ब सुवपो छे बाफ्ती २३-२४ मूत्र पाठास्तर छे बने मूत्रोपां "वीसं"

बळा दोष लाग्या छे जेने, भेदाणो छे आचार जेनो, क्रोधादिके मेलो छे चारित्र आचार जेनो, ते स्थानकने आलोवी, पटि-
कमी, निदी, गरही, निर्मळ करी, विशुद्ध करीने, नहि करुं ए पापस्थानक एहलुं कहीने सावधान थइ उठीने, दुपण ते अनु-
सारे प्रायश्चित अंगिकार करीने आवे तेने (समाधियुं पुछुं, सूत्र वंचावुं), महात्रते स्थापवुं, एकठा एक मांडले जमवुं, एक
स्थानके रहेवुं तथा तेने थोडा कालनी जावजीव लगे नाना मोटानी अपेक्षाए पदवी देवी के धारवी कल्पे ॥ २४ ॥ एम
सुधर्मास्वामि जंबू स्वामिने कहे छे जे, जेम में महावीर देवकने सांभळ्युं तेम में तुज प्रत्ये कणुं ॥

अर्थ ॥ ६ ॥ व० व्यवहार सूत्रनो । छ० छवो । उ० उदैसो । स० पुरो थयो ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ व्यवहारस्त छट्टो उदैसओ समत्तो ॥ ६ ॥

भावार्थ ॥ ६ ॥ व्यवहारसूत्रनो छट्टो उदैसो पुरो थयो ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ २४ ॥ कल्पइ निगन्धीण वा निगन्धी वा निगन्धी अन्नगणाश्चो आगय
 खुयायारं सधवायारं चिन्नायार सकिळिद्धायारचिचं तस ठाणस्स आसोयावेत्ता
 पक्किम्मावेत्ता निन्दावेत्ता गरहावेत्ता विठहावेत्ता विसोहावेत्ता अकरणाए अ
 न्मुट्टावेत्ता अहारिह पायसिचं पक्किवज्जावेत्तां उवट्टावेत्तए वा संमुज्जिचए वा
 संबसिचए वा तेसिं इच्चियं विसं वा अणुदिसं वा उविसिचए वा धारेत्तए
 वा ॥ २४ ॥ चि वेमि ॥

मार्गार्थ ॥ २४ ॥ साधु मया साध्वीने अन्यगणी साध्वी ये साध्वी केशी छे तो के खराफो छ भाषार जेनो, स

૧ H (પવ) પરિષં. ૨ H adds (પવર્મા વધારે) પુલ્લિષ્ઠપ્ બા વાદસ્તપ્ બા ૩ H (પવ) વીસ ૪ H has two extras more, they conform to 23 & 24 except નિમ્ગન્યિ The last of course goes with the variants of 23 & 24 In both variants વીસં (પવર્મા વે સૂત્ર વધારે છે તે ૨૩-૨૪ વેષા છે ફેર પડ્યો છે જે “નિમ્ગન્યિ” ને વડે “નિમ્ગન્ય” સુચ્ય સુધયો છે વાકી ૨૩-૨૪ સુમય પાઠાન્તર છે અને સૂત્રોર્મા “વીસં”

बला दोष लाग्या छे जेने, भेदाणो छे आचार जेनो, क्रोधादिके मेलो छे चारित्र आचार जेनो, ते स्थानकने आलोवी, पटि-
कमी, निदी, गरही, निर्मल करी, विशुद्ध करीने, नहिं करं ए पापस्थानक एहं कहीने सावधान थइ उठीने, दुपण ते अनु-
सारे प्रायश्चित अंगिकार करीने आवे तेने (समाधिचुं पुछुं, सत्र वंचावुं), महात्रते स्थापुं, एकठा एक मांडले जमवुं, एक
स्थानके रहेवुं तथा तेने थोडा कालनी जावजीव लगे नाना मोटानी अपेक्षाए पदवी देवी के धारवी कल्पे ॥ २४ ॥ एम
सुधर्मास्वामि जंबू स्वामिने कहे छे जे, जेम में महावीर देवकने सांभळ्युं तेम में तुज प्रत्ये कहुं ॥

अर्थ ॥ ६ ॥ व० व्यवहार सूत्रनो । छ० छहो । उ० उद्देशो । स० पुरो थयो ॥ ६ ॥

मूलपाठ ॥ ६ ॥ व्यवहारस्त छट्टो उद्देश्यो समस्तो ॥ ६ ॥

भावार्थ ॥ ६ ॥ व्यवहारसूत्रनो छट्टो उद्देशो पुरो थयो ॥ ६ ॥

॥ ववहारस्स सत्तमो उद्देसओ ॥

व्यवहार सूत्रनो सातमो उद्देसो

अर्थ ॥ १ ॥ वे० वे० । नि० साधु । य० बन्नी । नि० साध्वीने । य० बन्नी । स० १२ प्रकारनो सयोग तेजे करी संमोगी
 सि० छे ते माहि । नो० न । क० कट्ये । नि० साध्वीने । नि० आपणा गुरु साधुने । म० विष । पु० पुछ्ये । नि० सार्व
 न । म० अनैरा । म० गच्छ बन्नी । आ० आनी ते बहेवी छे । तु० स्वराजो छे । आ० आचार खेहनो । स० सपत्नी दो
 लाग्यो छे जेने । वि० यवराजो छे । आ० आचार खेहनो । स० क्रोधादिके करी मेतु छे । आ० आचार । च० चारित्र जेनु
 द० ते । ठा० स्थानरु । म० विष । आ० आलोभ्ये । जा० ग्यात्म्य । पा० प्रापधितने । म० विष । प० पडिवजें । पु
 सपाबिनु पुछ्यु । वा० अयबा । वा० वाचना देवी । वा० अयबा । स० यहाप्रतने विषे उठावयो । वा० अयबा । स० प
 माहले समनु । वा० अयबा । स० एक स्वार्थके वसपु । वा० अयबा । वी० तेने । इ० घोडा काळनी । दि० पदवी । वा
 अयबा । म० जावजीबनी । दि० पदवी । वा० बन्नी । इ० देवी । वा० अयबा । पा० पारसी । वा० बन्नी कट्ये नहि । ४२

मूळपाठ ॥ १ ॥ जे निगन्था य निगन्धीओ य संजोइया सिया नो कप्पइ निगन्धीणं

निगन्थे आणापुहिषा निगन्धि असगणाओ आगय सुयायार सवलायार

મેલો થયો છે આચાર જેનો પળ જેને તે સ્થાનકને આલોવ્યો છે, પદ્ધિકમ્યો છે, તથા પ્રાયશ્ચિત પદ્ધિવર્ગ્યો છે એવી સાધ્વીને સાતા પુછવી, વાંચના દેવી, મહાવ્રતને વિષે સ્થાપવી, એક માંડલે જમવું, એક સ્થાનકે રહેવું તથા તેને થોડા કાલની અથવા જાવજીવ સુધીની પદ્વી દેવી કે ધારવી કલ્પે ॥ ૨ ॥ ઉપર સાધુને પૂછી સાધ્વીએ અનેરા ગચ્છની સાધ્વીને લેવાનું કહ્યું. હવે સાધુ કેવી રીતે અનેરા ગચ્છની સાધ્વીને લીધે તે આશ્રી કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૩ ॥ જે જે કોઈ નિં સાધુ યં વલી નિં સાધ્વી યં વલી ॥ સં ૧૨ પ્રકારનો સંભોગ ॥ સિં ક-
 રવાવાલી તેને ॥ કં મલ્હે ॥ નિં સાધુને ॥ આં પૂછીને ॥ વાં અથવા ॥ અં અળ ॥ પું પૂછીને ॥ વાં
 વલી ॥ નિં સાધ્વી ॥ અં અનેરા ॥ ગં ગચ્છની ॥ આં આવી હોય ॥ હું હાંદો છે ॥ આં આચાર જેનો ॥ સં સવલો
 દોપ લાગ્યો છે જેને ॥ પ્રિં મેદાળો છે ॥ આં આચાર જેનો ॥ સં ક્રોધાદિકે કરી મેલો થયો છે ॥ આં આચાર ॥ ચિં
 ચારિત્ર જેનો ॥ તં તે ॥ ઠાં સ્થાનકે ॥ આં આલેવીને ॥ જાં યાવત ॥ પાં પ્રાયશ્ચિત ॥ પં પડીવર્જીને ॥ પું સાતા
 પુછવી ॥ વાં અથવા ॥ વાં વાંચણી દેવી ॥ વાં અથવા ॥ ઉં મહાવ્રતને વિષે સ્થાપવી ॥ વાં અથવા ॥ સં એક માંડલે
 જમવું ॥ વાં અથવા ॥ સં એક સ્થાનકે રહેવું ॥ વાં અથવા ॥ તીં તેહને ॥ ઇં થોડા કાલની ॥ દિં પદવી ॥ વાં અથવા ॥
 અં જાવજીવ સુધીની ॥ દિં પદવી ॥ વાં વલી ॥ વાં અથવા ॥ ધાં ધારવી ॥ વાં વલી કલ્પે ॥ તં તે
 અનેરા ગચ્છવાલી સાધ્વીને ॥ ચં વલી ॥ નિં સાધ્વીઓ ॥ નોં ન ॥ ઇં વાંછે તો તે સાધ્વી ॥ સેં પોતાને ॥ નિં જાય ॥

ઠાં સ્થાનકે (જાય) ॥ ૩ ॥

માસોરીન । જા० રવાસન । પા० પ્રાયશ્ચિત । પ० પરિવર્તન । પુ० સમાપ્તિનું પુણ્ય । વા० અયથા । વા० પાવના દેવી ।
 શા० અયથા । ૮૦ મહાવ્રતને ચિપ્ત રાખવું । ના० અયથા । સં० એક માંદલે જામવું । વા० અયથા । સં० એક સ્થાનકે વસવું ।
 શા० અયથા । સી० ઘેને । ૬૦ યોદા કાઢતી । દિ० પદ્મી । પા० અયથા । અ० જાણીશની । દિ० પદ્મી । વા० ચઢી ।
 ૩૦ દેવી । શા० અયથા । વા० પારસી । શા० વર્મ ॥ ૨ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૨ ॥ જે નિગન્યા ય નિગન્યીઓ ય સંજોડ્યા સિયા, કપ્પહ નિગન્યીણ
 નિમ્ગન્યે આપુહિતા નિમ્ગન્યિ અન્નગણાઘો આગયં છુયાયારં સઘસાયારં ત્રિ-
 માયાર સકિલિદ્વાયારચરિત્ત તસ્સ ણણસ્સ આલોયાવેચ્છા (જાત્ર) પાયહિત્તં વટિ
 ઘક્કાવેચ્છા પુહિત્તપ્પ વા વાપ્પત્તપ્પ વા હવટ્ટાવેચ્છપ્પ વા સંઘુઞ્ઞિત્તપ્પ વા સવસિત્તપ્પ
 વા તીસે ઇત્તરિય દિસં વા અણ્ણુદિસં વા ઉપ્પિસિત્તપ્પ વા ધારેત્તપ્પ વા ॥ ૨ ॥

માર્ગાર્થ ॥ ૨ ॥ જે કોઈ સાધુ અથવા સાધ્વી જે ૧૨ પ્રકારનો સંયોગ કરે છે તેવી સાધ્વીને પોતાના ગુરુને પુછીને વીના
 ગરુડમાંથી આવેલ સાધ્વી સંદાનો છે માપાર લેનો, લેને સઘસા લોષ લાગેલ છે, મેદાનો છે માપાર લેનો તથા કોષાદિકે

૧ H adds the above sutra (પ્રવાર્ત) હવેનું સૂત્ર જણાવે છે ને અર્થન જુદામાં ૨ ને ૩ સૂત્ર ૧ ના મેળો આપેલ છે

उपर साधु साध्वीने संभोगीपणुं वधुं. तेतो विसंभोगी पण होय ते भणी आहारादिक विसंभोगी करवानी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ ४ ॥ जे० जे कोइ । नि० साधु । य० वळी । य० साध्वी । नि० साध्वी । सं० १२ प्रकारना मांहोमांहि संभोगी । सि० छे । नो० न । णं० वळी तेने । क० कल्पे नहिं साधुने । पा० परोक्ष जे पूठ पाछळ एटले नहिं । पा० सन्मुख (बीजा स्थानके) । सं० संभोगीने । वि० वि । सं० संभोगीपणो । क० करवो न कल्पे तो केम करवो कल्पे ते कहे छे । क० कल्पे । णं० वळी तेने । प० मोढामोढ । पा० पोतानी सन्मुख । सं० संभोगी साधुने । वि० विसंभोगी एटले आहारपाणी जुदो । क० करवो । ज० ज्यां । ए० वळी पोते । अ० मांहोमांहि सन्मुखपणे । पा० देखे । त० त्यां । ए० वळी । ए० एम । व० कहे । अ० हुं । णं० वळी । अ० अहो आर्य । तु० तमारी । सं० संघाते । इ० आ । का० कारणे । प० प्रत्यक्ष मोढामोढ पोताने स्थानके सन्मुखपणे । सं० आहारपाणीनो संभोग तेनो । वि० विसंभोग । क० करंछुं एम करतां । से० ते । य० वळी । प० मिथ्यादुष्कृत दइ फरी नहिं करं एम कहेतो एम कव्हा पछी । ए० एम । से० ते साधुने । नो० न । क० कल्पे । प० मांहोमांहि । पा० सन्मुख पोताना स्थानके । सं० संभोगीनुं । वि० विसंभोगपणुं । क० करबुं कल्पे नहिं । से० ते । य० वळी । नो० न । प० पासत्या साथे संभोग नहिं करं एहवो वचन न कहे अने मिथ्यादुष्कृत अने पश्चाताप न करेतो । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । प० प्रत्यक्ष मांहोमांहि । पा० पोताना स्थानके सन्मुख । सं० संभोगिपणानो । वि० विसंभोगीपणुं । क० करबुं (कल्पे) ॥ ४ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૩ ॥ જે નિગન્યા ય નિગન્યીઓ ય સંજોડ્યા સિયા, કપ્પદ નિગન્યાણ
 નિગન્યીઓ આપુહિત્તા વા અણપુહિત્તા વા નિગર્ણિય અસ્રગણાઓ આગયં
 હુયાયાર સવસાર્યારં ત્રિસાર્યારં સંકિલિટ્ટાર્યારચિતં તસ્સ ઠાણસ્સ આલોયા-
 વેત્તા (જાવ) પાયહિત્તં પન્નિવહ્ણાવેત્તા પુહિત્તપ્પ વા વાપ્તપ્પ વા ઝવટ્ટાવેત્તપ્પ
 વા સમુક્કિત્તપ્પ વા સવસિત્તપ્પ વા તીસે રૂત્તરિય દિત્તં વા અણુદિત્તં વા ઝરિસિ-
 ત્તપ્પ વા ધારેત્તપ્પ વા તં સં નિગન્યીઓ નો રૂહેહ્ણા, 'સેવમેવ નિય ઠાણં' ॥૩॥

માર્ગ ॥ ૬ ॥ જે કોઈ સાધુ સાધ્વી જેને ૧૨ પ્રકારનો સમોમ કરવો હત્યે છે તે સાધુ સાધ્વીઓને પૂછીને અથવા
 પુછ્યાવિના પણ જોના મરુછમાથી કોઈ સાધ્વી સ્ત્રીત આચારવાળી, સવલ્લ દોષવાળી, એવાજો છે આચાર જેનો, ક્રોધાદિકે
 કરી દેલો થયો છે ચારિત્ર આચાર જેનો પણ જેમે તે સ્વાનકને આસોપેક છે જ્યાંએ પ્રાયશ્ચિત્ત લીધુ છે એ સાધ્વીને સાલા
 પુછવી, જાંવળી દેવી, મહામતે સ્થાપવી, એક માંદલે અમધુ ને એક સ્વાનકે રોષુ તથા તેને યોદા કાઢ્ઢી મયલા આશ્રીની
 પદવી માપવી કે પારવી હત્યે પણ જો તે આપેક સાધ્વીને જો સાધ્વીઓ રૂહે નરિ તો તે પોતાના ગચ્છમાં પાછી જાય ॥૩॥

ન્યુલ્લ કહી પછી તેને વિસંભોગી કરવો. પછી જો તે સંભોગી સાધુ પોતે એમ કહે જે હવે પાસત્યાદિક સાથે સંભોગ કરીશ નહિ ને કરેલ કાર્ય માટે મિચ્છામિ દુક્કંદ દૃષ્ટ પશ્ચાતાપ કરે તો તેને મોઢામોઢ ને તેની સન્મુલ્લ કહી સંભોગીને વિસંભોગી કરવો નહિ ને કરેલ કાર્ય માટે મિચ્છામિ દુક્કંદ દૃષ્ટ પશ્ચાતાપ ન કરે તો મોઢામોઢ તથા તેને સન્મુલ્લ કહી સંભોગીને વિસંભોગી કરવો કલ્પે ॥ ૪ ॥ ઉપર કલ્પે નહિ, પણ જો તે પશ્ચાતાપ ન કરે તો મોઢામોઢ તથા તેને સન્મુલ્લ કહી સંભોગીને વિસંભોગી કરવો કલ્પે ॥ ૪ ॥ ઉપર સાધુ સાધ્વીનું સાધુ સાથેનું આહારપાણી છાંદવા વિષે કહું. હવે સાધુ સાધ્વીનું સાધ્વી સાથેનું વિસંભોગીપણું (આહારપાણી છાંદવાનું) બતાવે છે.

અર્થ ॥ ૫ ॥ જાં જે કોઈ । નિં સાધ્વી । વાં વલી । નિં સાધુ । વાં વલી । સં ૧૨ પ્રકારના સંભોગી । સિં
છે તે માંહિ । નોં ન । ણં વલી । કં કલ્પે સાધ્વીને । પં પ્રત્યક્ષ સન્મુલ્લ । પાં પોતાના સ્થાનકે । સં સંભોગી
પણે છે તે સાધ્વીને । વિં વિસંભોગી પણે । કં કરવી ન કલ્પે તો કેમ કલ્પે તે કહે છે । કં કલ્પે । ણં એમ । પાં પરીક્ષ-
ણે એટલે વીજી સાધ્વી પાસે । પાં તે સાધ્વીને સ્થાનકે કહેવાવીને । સં સંભોગીપણને । વિં વિસંભોગીપણો । કં કરવો કલ્પે ।
જાં જે । એ વલી । તાં તે । અં પોતાના । આં આચાર્ય । ઉં ઉપાધ્યાય । પાં દેહીને । તં ત્યાં । એ વલી । એ
એમ । વં કહે । અં હવે । ણં વલી । ણં હે ભગવંત ? । અં અમુક સાધ્વીનો । અં હે આર્ય ? । સં મારી સંઘાતે । ઇં
એ । કાં કારણે । પાં પૂઠ પાછલ । પાં તેને પોતાને સ્થાનકે કહેવાવીને । સં સંભોગીપણનો । વિં વિસંભોગીપણો મેં ।
કં કર્યો છે । હવે । સાં તે સાધ્વી । યં વલી । સેં તે । પં પશ્ચાતાપ કરે તો । એ એમ । સેં તે સાધ્વીને । નોં ન ।
કં કલ્પે । પાં પરીક્ષણે વીજી સાધ્વીની સાથે । પાં પોતાને સ્થાનકે । સં સંભોગીપણાનું । વિં વિસંભોગીપણું ।
કં કરવું કલ્પે નહિ । સાં તે સાધ્વી । યં વલી । સેં તે । નોં ન । પં મિથ્યા દુક્કંદ દીએ તો । એ એમ । સેં તે

मूळपाठ ॥ ४ ॥ जे निगगन्था य निगगन्थीओ य सजोइया सिया, नो एहं कप्पइ' पारो
 कख 'पानिपक्कं समोइय विसजोगं करेत्तए, कप्पइ एहं पच्चकखं' पानिपक्कं संजो
 इयं विसंजोगं करेत्तए, जत्थेव अन्नमन्नं पासेज्जा तत्थेव एव वपज्जा । अह णं
 अज्झो तुमाए सद्धि इमस्मि कारणस्मि पच्चकखं' संभोग विसंजोगं करोमि से य
 पणितप्पेज्जा एव से नो कप्पइ पच्चकखं' पानिपक्कं संजोइयं विसंजोगं करेत्तए,
 से य नो पणितप्पेज्जा एव से कप्पइ पच्चकखं' पानिपक्कं संजोइयं विसंजोगं
 करेत्तए ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥ ४ ॥ जे कोइ साधु साध्वी जेमेने माहोमाहि १२ प्रकारना संभोग कल्ये छे ते ते वैकी साधुने परोक्ष रीते तथा
 बीडा स्थानके सन्धुल कबा बिना संभोगी (आहार भोगो) साधुने बिसभोगी (आहारपाणी जूडो) करबो कल्ये नहि स
 भोगी साधुने वेम स्थानके प्रत्यक्ष रीते तेनी सन्धुल करीने तेने बिसभोगी करबो कल्ये ब्या पोवे तेने माहोमाहि सन्धुल वेस्वे
 स्थांम तेने एम कहे, हे आर्य ? इवे हु त्मारी साथे आना कारणपी त्मारो संभोग इवेपी नहि करुं एम मोहामोह तेनी स

१ H added (एसमां बपारे) निगगन्थे after कप्पइ (पछी) २ H added (एसमां बपारे) पानिपक्कं for पानिपक्कं
 (ने बनेले)

कहेवरावीने संभोगीपणातुं विसंभोगीपणुं करतुं कल्पे एटले आहार पाणी भेगा होय ते जूदा करवा कल्पे. ते साध्वी पोताना कहेवरावीने देखीने एम कहे के आर्यो ! में अमुक साध्वीनो अमुक कारणे परोक्ष रीते तेने कहेवरावीने आहारपाणी आचार्य उपाध्याय देखीने एम कहे के आर्यो ! में अमुक साध्वीनो अमुक कारणे परोक्ष रीते तेने कहेवरावीने आहार पाणी जुदो करवो कल्पे नहि पण जो ते जुदो कर्यो छे, ते पश्चाताप करेतो परोक्ष तेने स्थानके कहेवरावी तेनो आहार पाणी जुदो करवो कल्पे ॥ ५ ॥ हवे साधु दिक्षा मिथ्या दुष्कृत दीए नहि तो परोक्ष रीते तेने स्थानके कहेवरावी तेनो आहार पाणी जुदो करवो कल्पे ॥ ५ ॥ हवे साधु दिक्षा दिए तेथी साधुने दिक्षा देवानी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ ६ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधुए । नि० साध्वीने । अ० पोताने । अ० अर्थ । प० दिक्षादेवी । वा० अथवा । मुं० मुंह करवो । वा० अथवा । से० शिष्यणी करवी । वा० अथवा । उ० संजमने विषे उवठाणुं करतुं । वा० अथवा । सं० एक स्थानके एकटुं रहेंतुं । वा० अथवा । सं० एक मांडळे जमंतुं । वा० अथवा । ती० तेने । इ० थोडा । दि० कालनी पदवी । वा० अथवा । अ० जाव जीव मुधीना । दि० कालनी पदवी । वा० वळी । उ० देवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी कल्पे नहि ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाणं निग्गन्थि अप्पणो अट्टाए पद्दावेत्तए वा मुएएवेत्तए वा ' सेहवेत्तए वा उवट्टवेत्तए वा संवासित्तए वा संजुञ्जित्तए वा तीसे इत्तरियं दिसं वा अणुदिसं वा उदिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ ६ ॥

साध्वीनो । क० दृश्ये । पा० पूठ पाछन् वीभी साध्वीनी साले । पा० पोताने स्थानक । स० समोगीपणानो । पि० विसंभो
गापणो । क० करवा कस्ये ॥ ५ ॥

मूलपाठ ॥ ५ ॥ जाओ निगन्धीओ वा निगन्था वा सजोइया सिया, नो एहं कप्पइ
पच्चकख पाडिएकं सजोइयं विसंभोग करेत्तए, कप्पइ एहं पारोकख पानिएक
सजोइय विसजोग करेत्तए जरथेव ताओ अय्यणो आयरिय उवज्जाए
पासेज्जा, तथेव एव वएज्जा । अह ण जन्ते अमुगीए ज्जाए सद्धि
इमस्मि कारणस्मि पारोकखं पाडिएक सजोग विसजोग करेमि सा य से
पडितप्पेज्जा एवं से नो कप्पइ पारोकख पानिएकं सजोइयं विसंभोग करेत्तए,
सा य से नो पडितप्पेज्जा एव से कप्पइ पारोकखं पानिएक सजोइयं विसंभोग
करेत्तए ॥ ५ ॥

भाषार्थ ॥ ५ ॥ वे साध्वी साधुने समोगीपणुं छे ते पैडी साध्वीने बीजा साध्वीनु मोडा मोड सन्धुल पोताना स्वा
नक एटसे छत्र करी ठेनुं समोगीपणानु विसंभोगीपणुं करवुं कस्ये नहि, एण परोसरीते बीभी साध्वी संघाते तेना स्थानके
? H adds (एवमां वपारे) विगन्धी (विगन्धीओ is present) (जोइए.)

कहेवरावीने संभोगीपणातुं विसंभोगीपणुं करवुं कल्पे एटले आहार पाणी भेगा होय ते जूदा करवा कल्पे. ते साध्वी पोताना आचार्य उपाध्याय देखीने एम कहे के आर्यो ! में अमुक साध्वीनो अमुक कारणे परोक्ष रीते तेने कहेवरावीने आहारपाणी जुदो कर्यो छे, ते पश्चात्ताप करेतो परोक्ष तेने स्थानके कहेवरावी तेनो आहार पाणी जुदो करवो कल्पे नहिं पण जो ते मिथ्या दुष्कृत दीए नहिं तो परोक्ष रीते तेने स्थानके कहेवरावी तेनो आहार पाणी जुदो करवो कल्पे ॥ ५ ॥ हवे साधु दिक्षा दिए तेथी साधुने दिक्षा देवानी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ ६ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधुए । नि० साध्वीने । अ० पोताने । अ० अर्थ । प० दिक्षादेवी । वा० अथवा । मुं० मुंड करवो । वा० अथवा । से० शिष्यणी करवी । वा० अथवा । उ० संजमने विषे उवठाणुं करवुं । वा० अथवा । सं० एक स्थानके एकठुं रहेवुं । वा० अथवा । सं० एक मांडळे जमवुं । वा० अथवा । ती० तेने । इ० थोडा । दि० कालनी पदवी । वा० अथवा । अ० जाव जीव सुधीना । दि० कालनी पदवी । वा० वळी । उ० देवी । वा० अथवा । धारवी । वा० वळी कल्पे नहिं ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ नो कप्पइ निगन्थाणं निगन्धि अप्पणो अट्टाए पवावेत्तए वा मुएएवेत्तए वा ' सेहवेत्तए वा उवट्टावेत्तए वा संवसित्तए वा संजुअित्तए वा तीसे इत्तरियं दिसं वा अणुदिसं वा उदिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ ६ ॥

? H added (एचमां वधारे) सिकखावेत्तए वा.

भीषाय ॥ ६ ॥ साधुए साध्यानि पाताना अर्थ दिसा देवी, मुँड करवा, आचार खीखवयो, श्रियणी करवी, संजमने निने ठपठाज करवुं, एक माँदले जमवुं, एक स्थानके एकठुं बसवुं के तेने बोढा काळनी के जाषजीवनी पदवी देवी के पारवी कस्ये नहि ॥ ६ ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ इ० कस्ये । नि० साधुने । नि० साध्याने । अ० अनेराने । अ० अर्थे । प० प्रपन्नदेवी । वा० अयया । वा० स्वांक्षिने । म० एक माँदले जमवुं । वा० अयया । ती० तेने । इ० योढा । दि० काळनी पदवी । वा० अयया । अ० माननीयना । दि० काळनी पदवी । वा० बळी । उ० देवी । वा० पारवी । वा० अयया । वा० बळी कस्ये ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ कप्पइ निगन्थाण निगन्थि अस्सेसिं अट्टाए पव्वावेतए वा (जाव) समु
जित्तए वा तीसे इत्तरिय दिसं वा अणुदिस वा उरिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥७॥

भगवार्थ ॥ ७ ॥ साधुए साध्याने बीबीने अर्थे प्रपन्ना देवी, मुँडन करवुं ग्यां सगे पदवी देवी के पारवी कस्ये ॥ ७ ॥
इहे साध्या साधुने दिसा दीए ते करे छे ।

अर्थ ॥ ८ ॥ नो० न । इ० कस्ये । नि० साध्याए । नि० साधुने । अ० पोताना । अ० अर्थ । प० प्रपन्ना देवी । वा० अयया । इ० मुँडन करवुं । वा० बळी । जा० ब्यांछिने । उ० पदवी देवी । वा० अयया । वा० पारवी । वा० बळी ॥ ८ ॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ नो कप्पइ निगन्धीणं निगन्धं अप्पणो अट्ठाए पद्दावेत्तए वा सुएणावे-

त्तए वा (जाव) उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ साध्वीए साधुने पोताना अर्थे दीक्षा देवी, मुंडन करबुं अथवा पदवी देवी के धारवी कल्पे नहिं ॥ ८ ॥
अर्थ ॥ ९ ॥ क० कल्पे । नि० साध्वीने । नि० साधुने । अ० अर्थे । प० दीक्षा देवी । वा० अथवा ।
मु० मुंडन करवो । वा० अथवा । जा० ज्यांलगे । उ० पदवी देवी । वा० धारवी । धा० धारवी । वा० वली ॥ ९ ॥

मूळपाठ ॥ ९ ॥ कप्पइ निगन्धीणं निगन्धं निगन्धाणं अट्ठाए पद्दावेत्तए वा सुएणा-

वेत्तए वा (जाव) उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ ९ ॥

भावार्थ ॥ ९ ॥ साध्वीने साधुने, साधुने अर्थे दीक्षा देवी, मुंडन करबुं ज्यांलगे पदवी देवी अथवा धारवी कल्पे ॥ ९ ॥
हवे साध्वीने विहार करवानी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ १० ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साध्वीने । वि० विकट । दि० दिशाए विहार करवो । वा० अथवा । अ०
अणु घणी विकट । दि० दिशाने विषे । वा० वली । उ० जावो । वा० अथवा । धा० धारवो । वा० वली कल्पे नहिं ॥ १० ॥
मूळपाठ ॥ १० ॥ नो कप्पइ निगन्धीणं विडकिट्ठियं दिसं वा अणुदिसं वा उद्दिसित्तए

वा धारेत्तए वा ॥ १० ॥

१ H adds the following two sutras viz 8 & 9 (आठ ने नव सूत्रो एचमा छे)

माचार्य ॥ १० ॥ साध्वीने विकट दिक्षाए, पणी विकट दिक्षाने विषे बिहार करवो अथवा धारवो कस्ये नहि कमके त्यां संनपनी बिरापना याय ॥ १० ॥ हवे साधुने बिहार करवानीं विधि कहे छे ॥

अथ ॥ ११ ॥ क० कस्ये । नि० साधुने । वि० विकट । वि० दिक्षाए बिहार करवो । वा० अथवा । अ० पणी विकट । वि० दिक्षाने विषे । वा० बली । उ० जावो । वा० अथवा । वा० धारवो । वा० बली कस्ये ॥ ११ ॥

मूळपाठ ॥ ११ ॥ कप्पइ निगन्थाणं विइकिट्ठियं दिसं वा अणुदिसं वा उविसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ ११ ॥

माचार्य ॥ ११ ॥ साधुने विकट के पणी विकट दिक्षाने विषे जावुं के पावुं कस्ये ॥ ११ ॥ हवे विकट दिक्षाने विषे समाधानो अधिकार कहे छे

अर्थ ॥ १२ ॥ नो० न । क० कस्ये । नि० साधुने । वि० विकट वेखने विषे । पा० कठोर बचनादिकना उपना प्राय भित । त्यां वेगो । वि० समावु कस्ये नहि ॥ १२ ॥

मूळपाठ ॥ १२ ॥ नो कप्पइ निगन्थाणं विइकिट्ठाइ पाहुडाइ विओसवेत्तए ॥ १२ ॥

माचार्य ॥ १२ ॥ साधुने विकट वेखने विषे कठोर बचनादिकनुं प्रायभित कर त्यां वेगो समावुं कस्ये नहि ॥ १२ ॥ अर्थ ॥ १३ ॥ क० कस्ये । नि० साध्वीने । वि० विकट वेखने विषे । पा० कठोर बचनादिकना उपना प्रायभित । वि० त्यां वेसी समावुं कस्ये ॥ १३ ॥

मूळपाठ ॥ १३ ॥ कप्पइ निगन्धीणं विइकिट्ठाइं पाहुडाइं विओसवेत्तए ॥ १३ ॥

भावार्थ ॥ १३ ॥ साध्वीने विकट देशने विषे कठोर वचननो प्रायश्चित्त लइ ते देशने विषे रही खमावहुं कल्पे ॥ १३ ॥
जे खमावे ते सज्जायादिक करे माटे सज्जाय करवानी विधि कहे छे.

अर्थ ॥ १४ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधुने साध्वीने । वि० वि । का० काले । स० सज्जाय । क० करवी
कल्पे नहि ॥ १४ ॥

मूळपाठ ॥ १४ ॥ नो कप्पइ निगन्धीणं विइकिट्ठए काले सज्जायं करेत्तए ॥ १४ ॥

भावार्थ ॥ १४ ॥ साधु (साध्वी) ने विकाले सज्जाय करवानो उपदेश करवो नहिं ने सज्जाय करवी पण नहिं. (विकटकालना बे भेद १ कालिक ने २ उत्कालिक, कालिक विकट ते पेहेली पोरसी पछी ने पाछला चौथा पोहोर पेहेला, उत्कालिक विकट ते सांझ सकारे बे पोहोर अर्थ रात्ति ते ॥ १४ ॥

अर्थ ॥ १५ ॥ क० कल्पे । नि० साध्वीने । वि० पोरसी प्रमुख पाछली सर्व । का० कालने विषे । स० पांच प्रकारनी
सज्जाय । क० करवी कल्पे ते । नि० साधुनी । नि० नेश्राए कल्पे ॥ १५ ॥

१ T. H (टी. एचमा पाठ नीचे मुजब छे) निगन्धीण वा विइगिट्ठे (किट्ठाए H एचमां) काले
सज्जाय उदिसित्तए वा करेत्तए वा.

मूळपाठ ॥ १५ ॥ कट्पड निगन्धीणं विइकिट्टए कासे सज्जायं करेत्तए' निगन्ध
निस्साए ॥ १५ ॥

भाषार्थ ॥ १५ ॥ साधीन विइटाळ सज्जाय वयेइशी अब्बा करी इत्थे ते साधुनी निधाए (आयाए) इत्थे ॥ १५ ॥
अर्थ ॥ १६ ॥ नो० न । इ० इत्थे । नि० साधुने । वा० अयवा । नि० साधीने । वा० इमी । अ० असंझायनी वे
नाए । स० सजाय । इ० इरबी ॥ १६ ॥

मूळपाठ ॥ १६ ॥ नो कट्पड निगन्धाण वा निगन्धीण वा असज्जाइए सज्जायं
करेत्तए ॥ १६ ॥

भाषार्थ ॥ १६ ॥ साधु साधीने असंझायनी वेनाए सज्जाय करी इत्थे नहि ॥ १६ ॥

अर्थ ॥ १७ ॥ इ० इत्थे । नि० साधुने । वा० अयवा । नि० साधीने । वा० इमी । स० सज्जायने इत्थे । स०
सज्जाय । इ० इरबी ॥ १७ ॥

मूळपाठ ॥ १७ ॥ कट्पड निगन्धाण वा निगन्धीण वा सज्जाइए सज्जाय करेत्तए ॥ १७ ॥

भाषार्थ ॥ १७ ॥ साधु साधीन सज्जायने इत्थे सज्जाय करी इत्थे ॥ १७ ॥

१ T (टीपां) विइमिडे ॥ (पयसां) किट्टए २ H (एवसां) उरिसिक्कए वा ३ H (एवसां) वा.

अर्थ ॥ १८ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधुने । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वळी । अ० आपणा शरीर
यकी उपनी । अ० असंज्ञायने विषे । सं० सज्ञाय । क० करवी न कल्पे । क० फल्पे । णं० वळी । अ० एकवीजाने । वा०
वांचना । द० देवी ॥ १८ ॥

मूळपाठ ॥ १८ ॥ नो कप्पइ निगन्थाण वा निगन्धीण वा अप्पणो असज्जाइए सज्जायं
करेत्तए, कप्पइ एहं अन्नमन्नस्स वायणं दलइत्तए ॥ १८ ॥

भावार्थ ॥ १८ ॥ साधु साध्वीने पोताना शरीरनी उपनी असंज्ञाइने विषे सज्ञाय करवी कल्पे नहि पण मांदोमांहि एक-
बीजाने वाचणी देवी कल्पे ॥ १८ ॥ हवे साध्वीने गुरुविना रेहबु नहि ते अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ १९ ॥ ति० त्रण । वा० वर्षनी । प० प्रवर्जाना धणीने । स० श्रमण तपस्वि । नि० निग्रंथ साधुने अने । ती०
त्रीस । वा० वर्षनी । प० प्रवर्जावाळी । स० श्रमणि । नि० साध्वीने । क० वल्पे । उ० उपाध्यायपणो । उ० देवो ॥ १९ ॥

मूळपाठ ॥ १९ ॥ तिवासपरियाए समणे निगन्थे तीसंवासपरियाए समणीए निगन्धीए
कप्पइ उवज्जायत्ताए उद्दिस्सित्ताए ॥ १९ ॥

भावार्थ ॥ १९ ॥ त्रण वर्षनी दिक्षावाळा श्रमण निग्रंथने अने ३० वर्षनी दिक्षावाळी श्रमणी निग्रंथीने उपाध्यायपणुं
आण्णुं कल्पे ॥ १९ ॥

अर्थ ॥ २० ॥ १० ॥ पांच । सा० वर्जनी । प० प्रदर्याना पर्णी । स० भयण । नि० निर्गमने । स० ६० । बा० वरसनी ।
 १० मरगपत्तानी । म० भयणी । नि० सात्वीने । क० फल्ये । आ० आचार्यपणे । उ० उपाध्यायपणे । उ० स्थापना कृत्ये । २० ॥
 मृत्तपाठ ॥ २० ॥ पञ्चवासपरियाण् समणे निगन्थे सट्टिवासपरियाण् समणीण् निग-

न्थीण कप्पइ 'आयरियउवज्जायत्ताण् उव्विसित्तण् ॥ २० ॥

भाषार्थ ॥ २० ॥ पांच वरसनी विसावाना भयण निर्गमने अने साठ वरसनी विसावाची भयणी सार्थाने आचार्यपणे
 उपाध्यायपणे स्थापनी कृत्ये ॥ २० ॥ एव साधु सात्वीनी वयापव आधी करू छ ॥

अर्थ ॥ २१ ॥ गा० एक गायत्री । अ० बीजे गाय । द० चिह्न करता । पि० साधु । प० बळी सात्वी । आ० कदा
 चित् । वी० पात्र कर ना । उ० तेना । व० बळी । स० क्षीरने । के० कोइ । सा० साधर्मिक साधु । पा० देखे तो ते सा
 रथादिक सहित । इ० पय । क्षीर बध्नादिके । क० करीने ते क्षीरने एकाते अक्षित ठाये । स० ते । न० न होय । सा०
 कामुरु निर्दोष । प० जोइने । प० पुंर्जने । प० परत्वे । अ० छे । या० इहा । व० बळी । के० कोइ । सा० साधर्मिकनो ।
 स० एता । उ० उपगण । आ० आति एतत् यत्तुपात्रादिक उपपि । प० योगवता योग्य छ तो तेने । क० कृत्ये । से० ते ।
 सा० सागरीनो मवग्रह मार्गाने । क० आचार्य पक्का । ग० प्रवेने । दा० बीजीवार । अ० पण । आ० आचार्यमी आद्या ।

१ IL (एव) भायरिपणाए

अ० मागीने । प० भोगवे अथवा । प० छाडे ॥ २१ ॥

मृळपाठ ॥ २१ ॥ गामाणुगामं दृडज्जमाणे त्रिक्खू य आहच्च वीसम्भेज्जा^१ तं च सरीरगं
केइ साहम्मिमए पासेज्जा, कप्पइ से तं सरीरगं से न^२ सागारियमिति कट्ठ थण्णिल्ले
बहुफासुए पडिलेहिता पमज्जिता परिट्ठवेत्तए. अत्थि याइं थ केइ साहम्मिसय-
सन्तिए उवगरणजाए परिहरणरिहे, कप्पइ से सागारकडं गहाय दोच्चं पि ओ-
गहं अणुन्नवेत्ता परिहारं परिहारेत्तए ॥ २१ ॥

भावार्थ ॥ २१ ॥ एक गामथी बीजे गाम विहार करता साधु साध्वी कदाचित् काळ करं तेहना शरीरने कोइएक सा-
धर्मिक साधु देखे तो ते साधर्मिक साधुने ते साधु साध्वीना शरीरने वस्त्रादिके टांकीने ते शरीरने एकांते अचित् निर्दोष थं-
डील भूमिने जोइ पूंजीने परठवुं कल्पे जो इहा कोइ उपगणनी जाति ते वस्त्र पात्रादिक उपधि साधर्मिक साधुने भोगववा
योग्य होय तो ते चीजो सागारिक लइने बीजीवार आचार्यनी आज्ञा मागीने भोगववी अथवा छांडवी कल्पे ॥ २१ ॥ हवे
स्थानकनी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ २२ ॥ सा० सेड्यांतर (जेना उपाश्रये साधु रहेता होय ते) । उ० उपाश्रय वेचे नहि पण । व० भाडे । प०

१ H (एचमा) वीसुं . २ H also T (एच ने दीमां) मा सागारियं । त्ति कट्ठ तं सरीरगं एगन्ते अचित्ते बहु
फासुए यण्डिले पटिं .

दीप । से० ते सेव्यांतर । य० बन्नी । य० वेने यादे दीप तेने । न० एम कडे । इ० ए । य० बन्नी । इ० ए । य० बन्नी ।
 मो० मय्याने विपे । स० धपण । नि० निर्गव । प० बसे छे ते जम्या हुकीने यादे आयु छे एम कडे तो । से० ते । सा०
 सेव्यांतरने घेर आशरने अर्थे । पा० बाहुं नहि । से० ते सेव्यांतर । य० बन्नी । नो० न एम । य० कडे (केपके आत्सी जम्या
 यादे आपी छे) पण । न० वेणे आत्सी जम्या यादे सीपी छे ते याहुत एम । य० कडे ए पासे जग्याने विपे भ्रमप्य निमय
 ररे छे तेम ररे एम कडे तो । से० ते । सा० भाहुत सेव्यांतरनो आशर । पा० लेबो कट्ये नहि । मो । दो० पासेक तवा भा
 इव बभो । बि० बन्नी । से० ते । य० कडे के साधु वे जम्यामां बसे छे त्यां भसे रहे तो ज्यां लगे । दो० ते बन्ने । बि० बन्नी
 वे । सा० सेव्यांतरना घेर आशर पाप्मी । पा० छांटबो ॥ २२ ॥

मूळपाठ ॥ २२ ॥ सारिए' उवस्सयं वक्कण पणञ्जेज्जा, से य वक्कहय वण्णज्जा । इमन्हि य

इमन्हि यं श्रोवासे समणा निगन्या परिवसन्ति, से सारिए पारिहारिए' से
 य नो' वण्णज्जा, वक्कहय वण्णज्जो, से सारिए पारिहारिए. दो वि ते' वण्णज्जा,
 दो वि सारिया' पारिहारियां' ॥ २२ ॥

१ H always in 28 & 29 (एवमां २२-२३ मी) सामारि २ H (एवमां) इयमि य २. ३ H (एवमां) परि

४ H adda (एवमां वधारे) एवं ५ H adda (एवमां वधारे) इयमि य २ वनासे समणा निगन्या परिवसन्ति ६ H
 (एव) एवं ७ H adda (एवमां वधारे) जाव.

भावार्થ ॥ २२ ॥ સેડ્યાંતર ઉપાશ્રયને માટે આપે પળ તેમ કરતી વલતે માટે રાખનારને તે કહેકે માટે આપેલ જગ્યામાં
 આ અમુક ઠેકાણે શ્રમણ નિગ્રંથ વસે છે. ઘટલી જગ્યા મુકીને માટે આપશું તો તે સેડ્યાંતરનો આહારપાણી વોહોરવો કલ્પે
 નહિ. તે સેડ્યાંતરે આશું મકાન માટે આપેલ હોય તેથી ઉપર મુજવ તે કહે નહિ પણ માટે લેનાર એમ કહેકે આ માટે લીધેલ
 જગ્યામાં એક પાસાની જગ્યામાં શ્રમણ સાધુ વિચરો એમ કહે તો તે માટે લેનાર સેડ્યાંતરનો આહારપાણી વોહોરવો કલ્પે નહિ.
 જો મારેક અને માહુત વંચે ઉપર મુજવ કહે તો તે વન્નેને સેડ્યાંતર ગણી તેમના આહારપાણી છાંડવા ॥ ૨૨ ॥ ઉપર માટે
 આપવા આશ્રી કહું. હવે આશું મકાન વેવી નાચે તો સેડ્યાંતર ટાલવા આશ્રી અધિકાર કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૨૩ ॥ સાં સેડ્યાંતર (જેને ઉપાશ્રયે સાધુ રહેતા હોય) । ઉં ઉપાશ્રયને । વિં વેચે વેવતો । સેં તે । યં
 વ્લી । કં જેને વેવાળ કર્યો તેને । વં એમ કહે । ઇં એ ઉપાશ્રયનો । યં વ્લી । ઇં એનો । યં વ્લી આટલો । ઓં
 માગ । સં શ્રમણ । નિં નિગ્રંથ સાધુને । પં વસવા વેવો તો । સેં તે વ્લી । સાં સેડ્યાંતર (જે ઉપાશ્રયનો મારેક છે)
 નો આહારપાણી । પાં છાંદવો । સેં તે મારેક । યં વ્લી । નોં ન એમ । વં વેવાળ લેનાર એમ । વં
 કહે આટલી જગ્યા શ્રમણ સાધુને રહેવા માટે રાખવી તો । સેં તે વેવાળ લેનારને । સાં સેડ્યાંતર ગણી તેનો આહાર પાણી ।
 પાં છાંદવો । દોં જો મારેકને વેવાળ લેનાર વન્ને । વિં વ્લી । તેં તે એમ ઉપર મુજવ । વં કહેતો જ્યાંલમે । દોં તે
 વન્ને । વિં વ્લી તે । સાં સેડ્યાંતર ગણી તેના આહારપાણી । પાં છાંદવા ॥ ૨૩ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૨૩ ॥ સારિયે' ઉવસ્સય વિક્ષિપ્તજ્ઞા, સે ય કહય વપ્પજ્ઞા । હમમ્હિ ય હમ-
મ્હિ યે' ઓવાસે સમણા નિગન્યા પરિવસન્તિ, સે સારિય પારિહારિય' સે ય
નો વપ્પજ્ઞા, કહય વપ્પજ્ઞા' સે સારિય, પારિહારિય, વો વિ તે' વપ્પજ્ઞા,
દો વિ સારિયા' પારિહારિયા' ॥ ૨૩ ॥

ધારણ ॥ ૨૩ ॥ જે કોઈ સંઘ્યાંતર વપામયને વધી નાસે પણ તેવ કરતી વસ્તવે તે વેવાળ સેનારને એમ કહેણે માટલી
તપા મમળ નિગંધને રહેવા માટે છે તો તે વેવનારને સેઘ્યાંતર ગણી તે સેઘ્યાંતરના ધરનો આહારપાણી લેવો નહિ જો તે
વતનાર સંઘ્યાંતર એમ ન કહ પણ વવાળ હનાર એમ કહે જે આ જમ્યા મમળ નિર્મયને માટે રહેવા લેવો તો તે વેવાળ સેના
રન સેઘ્યાંતર ગણી તેનો આહારપાણી લેવા નહિ જો વેવનાર ને સેનાર બન્ને એમ કહે, જ્યા હજો વલ્લને સેઘ્યાંતર ગણી તેમનો
આહારપાણી બલ્લેનો લેવો નહિ ॥ ૨૩ ॥ વપર સેઘ્યાંતરનો આહારપાણી ન લેવા આખી વજુ રહે તે સ્વાનકની માઝા
વાગવાનો વિષિ કહ છે ॥

અર્થ ॥ ૨૪ ॥ વિં વિયથા । ધૂં કેટી વલી । નાં પીસાને । હું ધેર । વાં રહેનારી પ્રાચિકા । સાં છે । વિં
પત્ની । પાં જે સેહની । ઓં (અથગ્રહ) આઘા । મં વાગવી હોય । ફિં શુ કહશુ । પુ વલી । પિં પીસાનો । વાં

૨૨ માં પાઠાન્તર મુખ્ય ૨૩ માં આજનો

अथवा । मा० भाइनो । वा० अथवा । पु० पुत्रनो । वा० वल्ली । से० ते । वि० वल्ली । या० जे । बहुना । आ०
आज्ञा । ओ० लेवी ॥ २४ ॥

मूळपाठ ॥ २४ ॥ विहवधूया नायकुलवासिणी, सा वि यावि ओगहं अणुन्नवेयघां.^३

किमङ्ग पुण पिया वा जाया वा पुत्ते वा, से^३ वि यावि ओगहे ओगोहिियघे ॥ २४ ॥

भावार्थ ॥ २४ ॥ विधवा दीकरी पीताने घेर रहे छे, जे श्राविका पण छे तेनी आज्ञा मागवी तेनी साथे तेना पीता के
भाइ के पुत्र एम बहुनी आज्ञा मागी स्थानकमा उतरबुं ॥ २४ ॥ ए वस्तीने विषे अवग्रह मागवो कह्यो ते तो विहार करतां
अटवीमां पण साधु रहे त्या अटवीमां रहेतां आज्ञा मागवी ते फहे छे,

अर्थ ॥ २५ ॥ पंथने विषे । वि० वल्ली रहेतां । ओ० अवग्रहनी आज्ञा । अ० मागवी होय ॥ २५ ॥

मूळपाठ ॥ २५ H पहिए^३ वि ओगहं अणुन्नवेयघे^६ ॥ २५ ॥

भावार्थ ॥ २५ ॥ पंथने विषे रहेतां त्यां पण अवग्रहनी आज्ञा मागवी, एटले मार्गने विषे वृक्षादिकनी तथा वृक्षादिकने

१ H (एच) णियं . २ H add (एचमां वधारे) सिया. ३ H (एचमां) से य दोवि उमहं ओगिण्हियन्वा.
४ P B (पीबी) वहिए, T (टी) पहे. ५ T. हो यन्वो. ६ H adds (एचमां वधारे) सिया.

વિષ પ્રયમ વંધી આદિક રહેતો રોય તેની અવગ્રહની આજ્ઞા યાગવી ॥ ૨૬ ॥ તપર સ્થાનકની આજ્ઞા યાગવી કરી હવે વેણાદિ
હને વિષે આજ્ઞા યાગી રહેવાનો અધિકાર કરે છે ॥

અર્થ ॥ ૨૬ ॥ તેં સાધુ રહી સાધ્વી । ૧૦ રાના । ૫૦ કાલકરે । બીજાનો રાખ્યાભિષેક કર્યો છે । સં. પ્રયમના
રાજાની સ્થિતિ તુની નથી । અં. વાલો હરનાર યાદગોના સમપાળ યયા નથી । અં. અન્ય થસતા હતા તે રાના પ્રમુલ વિદેદ
યયા નથી । અં. હજી કોઈ બીમા વેદના રાજાપ । ૫૦ રાખ્ય લીધું નથી । સાધુનું વ્રીજી ત્રવ રાલવાને અર્થે । સં. તે
સાધુને । ૫૦ રહી તેજ । ઓં. આગનો અવગ્રહ । ૫૦ જે પૂર્વેથી । અં. આજ્ઞાપ કરી । ૫૦ પાઝ્ઞા કર્યે સહિત । બિં.
રહેતો કેટલો કાલ તે કર છે । અં. ઝગાછો । સં. યોગેકાલ । અં. કબી । ઓં. પૂર્વેના રાજાની આજ્ઞાપ પડે છે કર્યાં હશે
નવો રાજા આવતાં સમે ॥ ૨૬ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૨૬ ॥ તે 'રક્ષપરિચેદસુ સંધનેસુ અધોગનેસુ અધોહિમેસુ અપરપરિગહિપસુ

સ એવ યોગહસ્ત પુષ્પાણુદ્રવણા ચિદ્રુદ્ધ અહાસન્દમશિ ઓગમે ॥ ૨૬ ॥

માર્થ ॥ ૨૬ ॥ તે સાધુ સાધ્વીપ, રાનાપ કાલ કર્યો ને બીજાનો રાખ્યાપિષેક કર્યો છે એમ રાખ્યામાં કેરકાર થયો

છે પણ હજું પ્રથમના રાજાની સ્થિતિ તૂટી નથી, માફ્યોના ભાગ વેચ્યા નથી, અન્ય વંશના રાજા વિચ્છેદ થયા નથી, હજુ તે દેશનું વીજા વંશના રાજાએ રાજ્ય લીધું નથી તેને વિષે સાધુનું ત્રીજું વ્રત રાખવાને અર્થે આગલા રાજાનો અવગ્રહની આજ્ઞાએ ક્યાં લગે વીજો રાજા રાજ્યપર આવે ત્યાં લગે રહેવું કલ્પે ॥ ૨૬ ॥

અર્થ ॥ ૨૭ ॥ સે૦ તે સાધુ વહ્લી સાધ્વી । ૧૦ રાજ્ય । ૫૦ ફેરફાર થયો એટલે નવો રાજા ગાદિએ બેઠો । અ૦ પૂર્વલા રાજાની સ્થિતિ તૂટી છે । વો૦ સગા સંબંધીએ ભાગ વેઠેલી લીધા છે । વો૦ અન્ય વંશના રાજા પ્રમુખ વિચ્છેદ થયા છે । ૫૦ વીજા દેશના રાજાએ । ૫૦ રાજ્ય લીધું છે । પિ૦ સાધુનું । મા૦ ત્રીજું વ્રત રાખવાને । અ૦ અર્થે । દો૦ વીજીવાર । પિ૦ વહ્લી । ઓ૦ અવગ્રહની । અ૦ આજ્ઞા માગી રહેવું । સિ૦ હોય ॥ ૨૭ ॥ તિ૦ એમ । બે૦ હું કહું છું ॥

મૂળપાઠ ॥ ૨૭ ॥ સે 'રક્ષપરિયટ્ટેસુ અસંથડેસુ વોહિન્નેસુ પરપરિગહિએસુ ત્તિ-

કલુનાવસ્સ અટ્ટાએ દોઢં પિ ઓગહે અણુન્નેવયથે સિયા' ॥ ૨૭ ॥ તિ બેમિ

ભાવાર્થ ॥ ૨૭ ॥ તે સાધુએ રાજ્યમાં ફેરફાર થતાં એટલે જુનો રાજા ગુજરી જતાં નવો રાજા થયો એટલા પૂર્વલા રાજાની સ્થિતિ તૂટી, સગાસંબંધીએ ભાગ વેઠેલી લીધા, અન્ય વંશના હતા તે રાજા પ્રમુખ વિચ્છેદ થયા, વીજા રાજાએ રાજ્ય

૧ H (એચ) રાય' . ૨ H added (એચમાં વધારે) તિ બેમિ.

मर मीपु नो सपुनु नाजु नल रासुषाने मर्ये, रीभीषार नवा राजानी माझा पागवी ॥ २७ ॥ एय सुभर्मास्वामि करे छे,
जेम मे मरासीर देर सविम मांयक्यु इतु तेम दे नपु १ तुन मर्ये कर्षु ॥

मर्ये ॥ ७ ॥ ४० व्यरारनो । स० सातपो । ३० उरेसो । स० पुतो ययो ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ ववहारस्त सत्तमो उरेसद्यो समत्तो ॥ ७ ॥

भाषार्थ ॥ ७ ॥ व्यरार मयनो सावयो उरेसो पुतो ययो ॥ ७ ॥

॥ ववहारस्स अट्टमो उद्देसओ ॥

व्यवहारसूत्रनो आठमो उद्देसो.

अर्थे ॥ १ ॥ गा० घरने विषे । उ० खुबद्धकाल । प० आपाढमास (पावस) वर्षाखुतु पहेलां अने कार्तिक चोमासु ।
त्रि० पडिकम्या पळे (पजुसण पछी) । ता० ते । गा० घर । ता० तेना । प० प्रदेश (मांहि वहार थको दूर जग्या दूर
आसनने विषे) । ता० ते स्थानकना । उ० अवकाशना आंतराने विषे । ज० जे जे । से० सेज्या । सं० संथारो । ल० मळे ।
त० ते । त० ते । म० माहरो । ए० वळी । सि० छे । थे० स्थिवर । य० वळी । से० तेने । अ० आज्ञा दीएतो । त० ते
सेज्या संथारो । ए० वळी । सि० तेनोज होय । थे० स्थिवर । य० वळी । से० तेने । नो० न । अ० आज्ञा दीएतो । ए०
एम । से० तेने । क० कल्पे (सज्ञायादिक) । आ० दिवस । रा० रात्रीए । से० सेजा । सं० संथारो । प० ग्रहवो ॥ १ ॥

मूळपाठ ॥ १ ॥ गाहा^१ उट्टू^२ पज्जोसविए. ताए गाहाए^३ ताए पएसाए ताए^४ उवास-

न्तराए^५ जमिणं सेज्जासंथारंगं लभेज्जा, तमिणं तमिणं ममेव सिया. थेरा य से
अणुजाणेज्जा, तस्सेव सिया. थेरा य से नो अणुजाणेज्जा^६, एवं से कप्पइ

? H (एच) गिह. २ H (एच) उट्टू. ३ H (एम) गिहाए. ४ notin T. (टीमां नथी). ५ H adds
(एचपा वधारें छे) नो तस्सेव सिया.

આહારાદિણિયાણ સેક્ષાસથારગ પદ્ધિગાદેત્તપ ॥ ૧ ॥

માર્ગ ॥ ૧ ॥ આપારમાસ પાતસ વર્ષાકરુ પદ્ધતિ ને કાર્તિક ચોમાસું પરિક્રમ્યા પછી ઘરને નિગ, તે ઘરની માંહિમા કે
 શારમા પ્રદેશ કે દૂર માસનન સ્થિ, તે સ્થાનકના અવકાશના આંતરાને વિષે જે જે સેજ્યા સંચારો મળે તે તે સ્થાની વસ્તુ હે
 એ દિવસ કદ, પણ મો ગુરુ તને આજ્ઞા દીણ તો તે સેજા સંચારો પ્રમુલ તેને સેજા કલ્પ ને જો સ્થિતર તે વીનો લેવાની
 પ્રાજ્ઞા ન માપ તો તેન લેવા કલ્પ નરિ પણ તેને આજ્ઞા લીધા પછી રાત્રિ દાસ સેજા સંચારો લેવો કલ્પે ॥ ૧ ॥ ઉપર
 સના સંચારો લેવાની વિધિ કરી રહે જલ્મો સેજા સંચારો લેવો તે આશી કરે છે ॥

અર્થ ॥ ૨ ॥ સેં ને । મં યણયોગ્ય । સં છપુકાય યોગ્ય । સં સજા । સં પાટ । ગં ગર્વે (જોયે) । ળં જે ।
 વં વની । ક્ષિં ક્ષોદ સર્મય છે । ઇં પદ્મ । રં રાયે કરીને । ઓં તપાદીને તપાદીને । જાં જ્યાંતને પ્રદીને । યં એક
 દશદાના વંધે (વિસામ) । શાં અયવા । દું બે દશદાના વંધે । વાં અયવા । સિં ગ્રણ દશદાના વંધે । વાં અયવા
 માર્ગે । યં શરીર (પટલે ગામમાં ન મળેજો પરગામ્પી જન ત્રિસસથી ગ્રણ દિવસના વંધ વધી આપણુ કલ્પે) । યં ય । મેં
 માર । રેં રીપાંકે । મિં તનાંકે । મં મોંકે ॥ ૨ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૨ ॥ સે અહાલદ્રુમગ સેક્ષાસંચારગં ગર્વેસેક્ષા, જે અધિક્યા પ્રગેણ હલ્યેણ

ओगिज्ज^१ जाव एगाहं वा दुयाहं वा तियाहं वा^२ परिवहित्तए, एस मे हेम-
न्तगिम्हासु नविस्सइ^३ ॥ २ ॥

भार्य्य ॥ २ ॥ ते साधु लघु हलका पाट संथारो गवेषे (शोधे) जे ते एक हाथे उपाडीने एक दहाडाना, वे दहाडाना
अथवा त्रण दहाडाना पंथे (मार्गे) लइ जवा समर्थ छे एवो हलको सेजा संथारो शीयाळा उनाळा माटे मेळवे (अथवा ते
गाममा न मळे तो परगामयी एकथी त्रण दिवसना पंथे करी मेळवे) ॥ २ ॥

अर्थ ॥ ३ ॥ से० ते साधु । य० वळी । अ० यथायोग्य । ल० नानो हलको । से० पाट । सं० हाभादिक संथारो ।
ग० गवेषे । जं० जे पाट प्रमुख । च० वळी । कि० कोइ साधु साध्वी समर्थ होय । ए० एक । इ० हाथे करी । ओ० उपा-
डीने । जा० ज्यांलगे । ए० एक दहाडाने पंथे २ । (एक विसामे) । अ० मार्गे । प० वही शके (पटले जो गाममांहि न
मळे तो परगामयी एक दीनंथी त्रण दीनने पंथ थकी आणवो कल्ये) । ए० ए पाट प्रमुख । मे० भारे । वा० वर्षाकाळने
माटे । भ० काम आवशे ॥ ३ ॥

मूळपाठ ॥ ३ ॥ से य अहालहुसगं सेज्जासंथारगं गवेसेज्जा, जं चक्किया एगेणं हत्थेणं

१ H (एचमां) ओगिज्जिय २. २ Hadds (एचमां वधारे) अदूधाणं. ३ जर्मन बुक्कां आ सूत्र ३ जा पछी मुकेल छे.

श्रोगिऊँ जाव एगाहँ एगाहँ परिवहित्तए, एस मे वासावासासु,
अविस्सई ॥ ३ ॥

मावार्थ ॥ ३ ॥ ते साधु नानो इच्छते पाठ संघारो भवेत्ते के जे एक हाथे करीने छषाहीने एक दिवस (ते दिवस,
त्रय दिवस) ना पयने बिचे मार्गे बही छकवा समर्थ होय. ते पाठ संघारो मारे बर्षास्त्रुयां कायनो होखे (मायमां न मळे वो
बराबरबी लवे) ॥ ३ ॥

मर्थ ॥ ४ ॥ से० ते साधु । अ० यथायोग्य । ल० कपु रहको । से० पाठ । स० संघारो । जा० गर्वदे । ज० जे ।
घ० बनी । सि० कोइ समर्थ होय । ए० एक । इ० हाथे करी । ओ० करीने २ । जा० बर्षालये । ए० एक बराबाना पंथे ।
वा० अथवा । इ० ते दिवसना पंथे । वा० अथवा । वि० त्रय दिवसना पंथे । वा० अथवा । च० चार दिवसना पंथे । वा०
अथवा । पं० पांच दिवसना पंथे । वा० बनी पटला बनी । म० पंथ बनी आजे अथवा । प० बही जेके पटले गाम्मां न
मळे तो परगामयी आजे । ए० ए सेना संघारो । मे० मारे । इ० बपसी । वा० बर्षास्त्रु । अ० कामनो होखे ॥ ४ ॥

? H (एवमां) आगिगिस्त्र २ P without २ (पीमां (२) मयी) २ T. H (ती एवमां) एगाहँ वा इयार
वा तियाई वा म ३ H (एवमां) वासासु ४ This sutra is put before ३ in G Edition.

मूळपाठ ॥ ४ ॥ से अहालहुसंगं सेज्जासंथारंगं जाएज्जा, जं चक्किया एगेणं हत्थेणं ओ-
गिज्ज^२ जाव एगाहं वा दुयाहं वा तियाहं वा चउयाहं वा पञ्चगाहं^३ वा अ-

द्धाणं परिवहिताए, एस मे बुद्धावासासु नविस्सइ ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥ ४ ॥ जे साधु लघु हलको जेवो पोताने जोइए तेवो पाट संथारो गवेषे जे एक हाथे करी उपाडीने एक दहा-
डाना, वे दहाडाना, त्रण दहाडाना, चार, पांच दहाडाना एटला दूर पंथने विषे उपाडवा समर्थ होय (अथवा गाममांथी न
मळे तो परगामथी लावे) जेथी ते पाट संथारो मारे वधती वर्षारुमुमां काम आवे ॥ ४ ॥

अर्थ ॥ ५ ॥ थे० स्थिवरने । थे० स्थिवरनी । भू० भूमिकां । प० प्राप्त हुवाने एटला उपगरण मेळववा । क० कल्पे ।
द० दांडो । वा० अथवा । भ० भड ते पात्रा । वा० अथवा । छ० छत्र (ते मस्तकने विषे धरवानो कपडो) । वा० अथवा ।
म० मात्रीयो (पेशाबनुं भाजन) । वा० अथवा । ल० लाकडी । वा० अथवा । चे० चन्न पळेडी । वा० अथवा । च० चर्म ।
वा० अथवा । च० चर्मनो । प० कटको । वा० वली । अ० नयी । वि० विरह एटले घरनो धणी ज्यां छे त्यां । ओ० तेवा
स्थानके उपली चीजो । ठ० मुकीने स्थिवर साधु । गा० गृहस्थना । कु० घेर । पि० भातपाणीने । प० अर्थे । प० घरमां
पेसे । वा० अथवा । नि० नीकळे । वा० वली । क० कल्पे । णं० वली ते साधुने । सं० भिक्षा लइने । चा० पाछो वळे ते

१ H (एच) गवेसेज्जा. २ H (एच) ओगिज्जिय २. ३ H (एच) पञ्चाहं वा दूरमवि अं.

નાર જેને ઘેર રૂપગરણ મુક્યા છે તેની । લો० વીંતીનાર । પિ० વઢી । ઓ० આજ્ઞા । અ० માગીને રૂપગરણ (રાપરવા યોગ્ય મોગવે અવશ) । ૧૦ છાંદે ॥ ૫ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૫ ॥ થેરાણં થેરજૂમિપત્તાણં કપ્પહ દણદણ વા જાણુણ વા છત્તણ વા મત્તણ વા

લટ્ટિયાં વાં ચેલે વાં વમ્મે વાં વમ્મપલિહુયણણ વા અધિરહિણ ઓવાસે

ઠવેત્તા ગાહાવહકુલ પિણવાયપનિયાપં પવિસિત્તણ વા નિલ્લભિત્તણ વા

કપ્પહ છું સનિયદ્ધચારીયં દોષ પિ ઓગહં અણુલ્લવેત્તાં પરિહરિત્તણ ॥ ૫ ॥

માર્ગાર્થ ॥ ૫ ॥ સ્થિત્વ સ્થિરભાસ રવા તેને વાંદો, પાત્રા, છત્ર (તે માથે શકિતવાળું કપડું), (માટીનું માનન), માત્રીયો, જાકરી, (વેસદાની વાટકી), વસ્ત્ર (પહેરી), (પહેરીનો પથ્થો વાંધવાની ઢોરી), વર્મ, (વર્મની કોયલ્લી), વર્ધનો કટકો વ વીંતો રાત્રીની કલ્પે હવે સ્થિત્વ વક્રજા છે તો રૂપભા રૂપગરણ જ્યાં ધરનો ધણી છે તેવા સ્થાનકે મુકીને રૂપસ્થાને ઘેર મન્નપાણીને અર્પે તેસે અથવા નીકળે અને મીંસા ભરને પાછા ફરતાં જેને ઘેર રૂપગરણ મુક્યાં છે તેની વીંતીનાર આજ્ઞા માગીને તે રૂપગરણ (મોગવે કે) છાંદે ॥ ૫ ॥ ત્પર રૂપગરણ તેવા આધી કહું હવે રૂપગરણ છેવાની વિધિ કહે છે

૧ H (વર્ણો) યં ૨ Hadda (વર્ણો વર્ણારે) મિત્તિ ધા ૩ Hadda (વર્ણો વર્ણારે) વેસપિલિમિલિ ધા

૪ H (વર્ણ) મ્મં ૫ Hadda (વર્ણો વર્ણાર) વમ્મકોસં ધા ૬ H (વર્ણ) વર્ણણ ધા વર્ણણ ધા ૭ H (વર્ણ) સે

૮ Hadda (વર્ણો વર્ણાર) પરિરારં

अर्थ ॥ ६ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधु । वा० वल्ली । नि० साध्वीने । वा० वल्ली । पा० पाटीयारो । वा०
अथवा । सा० सेव्यांतर । सं० संबंधी । वा० वल्ली । से० पाट पाटला । सं० संथारो दाभादिकनो । दो० बीजीवार । अ०
वल्ली । ओ० अवग्रह (आज्ञा) । अ० माग्याविना । ब० बीजे स्थानके के गाम । नी० लइ जवो वल्ली कल्पे नहि ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ नो कप्पइ निगन्थाण वा निगन्धीण वा पाडिहारियं वा सागारिय-

सन्तियं वा सेज्जासंथारंगं दोच्चं पि ओगहं अणुन्नवेत्ता बहिया नीहरित्तप् ॥६॥

भावार्थ ॥ ६ ॥ साधु अथवा साध्वीने पाटीयारा अथवा सेजांतरना थको पाट पाटला के संथारो बीजीवार मालवणीनी
आज्ञा माग्याविना बीजा स्थानके के बहारगाम लइ जवो कल्पे नहि ॥ ६ ॥ हवे कम कल्पे ते कहे छे ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ क० कल्पे । नि० साधुने । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वल्ली । पा० पाटीयारो । वा० अथवा ।
सा० सेव्यांतर । सं० संबंधी । वा० वल्ली । से० पाट पाटला । सं० संथारो । दो० बीजीवार । अ० वल्ली । ओ० आज्ञा ।
अ० मागीने । ब० बहार । नी० काढवो कल्पे ॥ ७ ॥

? As H adds (एचमां वधारे) वा सागारियसन्तियं वा, so no separate sutra in put for it as in G. Edition
(पाटे तेनुं ननुं सूत्र जर्भन बुक सुजब सुक्खुं नथी.)

मूळपाठ ॥ ७ ॥ 'कल्पद् निगन्थाण वा निगन्थीण वा पाट्टिहारियं' वा सागारियस-

न्तियं वा सेक्कासथारगं दोच्चं पि ओग्गाह अणुस्रवेसा बहिया नीहरिच्चय ॥७॥

प्राकार्ये ॥ ७ ॥ सायु साखीने पाटीयारो ने संभार यक्को छीपेल सेजा सवारो बीजीवार भाडा मणीने बहार छद्
अतो कस्ये ॥ ७ ॥ उपर सेवानी बिधि कही हवे ते उपरण पाछा सोपे ने पाछा सोप्या वही कम्मी मोसबवानी बिधि
कहे छे ॥

मर्ये ॥ ८ ॥ नो० न । क० कस्ये । नि० सायुने । वा० अबवा । मि० साखीने । वा० कम्मी । वा० पाटीयारो । वा०
जयवा । सा० संभारितर । स० यक्को । वा० बीजी । से० पाट । सं० संभारो । स० सर्वे पोतानो । अ० पाछो भापीने ।
दा० बीजीवार । अ० कम्मी तेनी । जो० भाडा । अ० पाय्या पिना । अ० योगबवो न कस्ये । क० कस्ये । अ० भाडा
पागाने ॥ ८ ॥

१ Instead of words "कण्ण मधुस्रवेसा" at the end of sutra 6, H has a separate sutra 7
Trans of this in P B b (एष ने P B b या ६ ठा सुत्रने छेरे "कण्ण मधुस्रवेसा" ने बदले ७ यो सुत्र अलग
माय्य छे), २ As H adds (एषयां वपारे) "वा सागारियसन्तिर्य वा" so no separate sutra is put for it as in
G. Edition (अर्मेन दूकनी पाठक उपला वण्णनु मरु सुत्र वण्णनु न्नी)

मूळपाठ ॥ ८ ॥ नो कप्पइ निगन्थाण वा निगन्धीण वा पाडिहारियं वा सागारिय-
सन्तिथं वा सेज्जासंथारंगं सवप्पणा^२ अपिणित्ता^३ दोच्चं पि^३ ओगगहं अणुएद्व-
वेत्ता अहिट्ठित्तए, कप्पइ अणुएद्ववेत्ता^४ ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ साधु साध्वीने पाहीयारो के सेज्यांतरनो थको सेजा संथारो प्रथम लीधेल ते पाछो तेमने सोंपीने बीजी
वार तेमनी आज्ञा माग्या विना भोगववो न कल्पे. आज्ञा मागीने भोगवे ॥ ८ ॥ उपर पाट पाटला वगेरे आश्री कहुं. हवे
स्थानक आश्री अधिकार करे छे ॥

अर्थ ॥ ९ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधु । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वली । पु० प्रथमथीज । ए०
वली घणीनी आज्ञा माग्याविना । ओ० अवग्रह सेजा संथारो प्रमुख । ओ० ग्रहवोने । त० ते वार । प० पछी । अ० आज्ञा
मागवी कल्पे नहि ॥ ९ ॥

? As H adds (एचमां वधारे) “वा सागारियसन्तिथं वा” so no separate sutra is put for it as in G.
Edition (जर्मन सुत्र मुजव तेथी नहुं सुत्र सुवयुं नथी.) २ H (एच) पच्चप्पिणीत्ता. ३ H adds (एचमां वधारे) तमेव. ४
Instead of these words H has a separate sutra (एचमां उपळा शब्दोने बदले नीचे मुजव नहुं सुत्र छे) “कप्पइ
निगन्थाण वा निगन्धीण वा पाडिहारियं वा सागारियसन्तिथं वा सेज्जासंथारंगं पच्चप्पिणित्ता दोच्चं पि तमेव ओगगहं
अणुनवेत्ता अहिट्ठित्तए.”

मूळपाठ ॥ ९ ॥ नो कप्पइ निगन्धीण वा पुवामेव ओगह ओगि

सिद्धिं ता तओ पहा अणुसवेत्तए ॥ ९ ॥

भाषार्थ ॥ ९ ॥ साधु साध्वीने स्थानक सेना संचारो (आज्ञा विना) प्रथमयीन ग्रहीने ते वार पछी आज्ञा मागची
कस्ये नहि ॥ ९ ॥

अर्थ ॥ १० ॥ इ० इत्ये । नि० साधु । वा० अयथा । नि० साध्वीने । वा० इत्थी । पु० प्रथमयीन । ए० इत्थी ।
ओ० स्थानक सेना संचारा प्रवृत्तनी । अ० आज्ञा मार्गाने । स० तेषार । ए० पछी । ओ० ते वीजो लेवी कस्ये ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ कप्पइ निगन्धीण वा निमन्धीण वा पुवामेव ओगह अणुसवेत्ता

तओ पहा ओगिण्हत्तए ॥ १० ॥

भाषार्थ ॥ १० ॥ साधु साध्वीने स्थानक सेना संचारो लेखानी आज्ञा मार्गाने तेषार पछी ते वीजो लेवी कस्ये ॥ १० ॥
उपर सहस्रप इमु इवे विज्ञेय कारण इदे छे ॥

अर्थ ॥ ११ ॥ अ० इवे । पु० इत्थी । ए० एव । जा० जाणे । इ० ए भिन वत्तने विवे । स० निवे । नि० साधु ।
वा० अयथा । नि० साध्वीने । वा० इत्थी । पु० प्रथमयीन । वा० पादीयारा । से० सेना (स्थानक पाठ
पाठका) । से० आचारिक संचारो सुलभ मळ्यो नही केमके वीजा पंवीकोक स्थानक वगेरे इव इथीय लेवी वीजो न मळे ।

તિં એમ । કં કરીને । એં એમ । પંહંં ઇત્યાદિક કારણે । કં કલ્પે । પું પ્રથમ (એટલે ધર્મીની આજ્ઞા માગ્યા વિના) ।
 એં વલી । ઓં સ્થાનકાદિક । ઓં લઈને । તં તેવાર । પં પછી । અં આજ્ઞા લે એમ કરતાં કદાચિત સેજા સંધારાનો
 ધર્મી કોપે તે વારે આચાર્ય સાધુને વારે । માં એમ ન કરો । વં વે વાના ન કરો । અં હે આર્ય । વં કરો તમે એટલે
 એકતો એની વસ્તી ગ્રહીને વીજો । અં ફરસ કઠોર વચન ભાસોછો એમ ન કરો એમ । અં મીટે વચને કરીને વચ્ચેને
 સંતોષ । સિં પમાડે ॥ ૧૧ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૧૧ ॥ અહ પુણ એવં જાણેજ્ઞા । રહ સ્વલુ નિગ્ગન્ધાણ વા નિગ્ગન્ધીણ વા
 નો સુલભે પાન્નિહારિણે સેજાસંધારણે તિ કદુ એવં એહં કપ્પડ પુઘ્માંમેવ ઓગહં
 ઓગિણિત્તા તઓ પહ્વા અણુન્નવેત્તણે માં વહં અજ્ઞો, વહં અણુલોમેણં,
 અણુલોમેયેવે સિયા ॥ ૧૧ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૧ ॥ હવે વલી એમ જાને જે રહાં નિમ્મત્તને વિષે નિશ્ચે સાધુ સાધ્વીને સ્થાનક પાટ પાટલા ડાબાદિક સં-
 ધારો સુલભ ન મળે કેમકે પંથિ આદિક ઉત્તરવાંતું સ્થાનક વગેરે પ્રથમથી લઈ લીધે જેથી એહં વીજું ન મળે માટે એમ તે

૧ H omits (એવમાં નથી) પાઠિ. ૨ H (એવમાં) માં દુહઓ અજ્ઞો વચ્ચિયં અણું. ૩ P વચિ. ૪ This extra
 in G. Edition is put with 10 (દસના મેળું આ સૂત્ર જર્પન નુકમાં છે.)

કારણે પદ્મ સ્નાનક આદિકની ધર્મની આજ્ઞા યાગ્યાદિના ઉપજી ધીખો સીપ ને તેવાર પછી ધર્મની આજ્ઞા સીપ, એમ
 કરતાં પદ્મચિત્ત સેના આદિકનો ધર્મી સેર્યાંતર કોપે ને સાધુને સેર્યાંતરને યાદોમાદિ બોલાચાલી યાય તે વારે આચાર્ય
 સાધુને ચાર ને કહે તમે એમ ન કરો હે આર્થો ? તમે એ ધાના કરો છો તે એક તો પશની વસ્તી (સ્નાનક) ગ્રામી રહ્યા છો ને
 વીજું તેને કઢોર વચન કહો છો એમ એ ધાના કરોમાં એમ ધીઠે કવને કરી કરી વર્મને આચાર્ય સંતોષ પમાડ ॥ ૧૧ ॥ ઉપર
 સ્નાનકનો અધિકાર કહ્યો તે સાધુ ગૌચરી કરે ને તેમ કરતાં કોઇપણ ઉપગરણ ચાલી વ તે ધર્મી રૂપે ઉપગરણ નાસ્ત્યાનો
 અધિકાર કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૧૨ ॥ નિં સાધુ । બંં વહી । ગાં ગ્રહસ્થના । કું ધરને વિષ । પિં આહારને । પં અર્થ । અં પેસે ।
 અં યથાયોગ્ય । છં કોઇપણ નાના (મોટા) । હં ઉપગરણની । જાં જાતિ । ધં પરીગદ । સિં રોપ (વિસરી રોય) ।
 ધં કું એમ કહીને । ગં ધરીને । જં બીજાં । ઇં વહી તે । અં માંદોપાદિ । પાં વેસ । કં કલ્પ । સેં તેરને । સાં મુદ્ધસ્થનો (હે)
 એ એમ । ઘં કહે । ઙં એ પ્રત્યક્ષ । ચેં હે । અં અરો આર્થો ? । ફિં દુ કાંઈ । પં જાણો છો એ ઉપગરણ સમારો છે
 ન કરો છો તે વાર પછી । સં જે સાધુ સાધ્વી । યં વહી । ઘં વોલે । ધં હા ઓઝ્ઝયું તે વારે વેરલુ છે । તં તેરને ।
 એ વહી । પં વેલો । સિં રોપ । સેં તે । યં વહી । ઘં કહે । નોં ન । પં જાણીએ અમે એ ઉપગરણ કેરલુ છે તો ।
 ધં તે । નોં ન । અં પોતે । પં યોગે । નોં ન । અં અનેરામે । ધાં ધીપ । એં પર્કાત જમ્યા । ઘં પળી । પાં
 પ્રામુક નિર્દોષ । યં ધરિજની અગ્યાપ । ધં પરલખો । સિં રોચ ॥ ૨૨ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૧૨ ॥ નિગ્ગન્થસ્સ ॥^૧ ગાંહાવડકુલં વિદ્વાયપામિયા ॥ અણુપવિટ્ઠસ્સ અહા-
 લહુસ ॥ ઉવગરણજા ॥ પરિવ્વન્નદ્દે સિયા. તં ચ કેદ્દ સાહમ્મિ ॥^૨ પાસેજ્ઞા, કપ્પદ્દ
 સે સાગારકમ્મં ગહાય જત્થેવ^૩ અન્નમન્નં પાસેજ્ઞા તત્થેવ ॥ એવં વણ્ણા. ॥ ૬મે મે
 અજ્ઞો કિં પરિન્ના ॥ ૭મે ય વણ્ણા. ॥ પરિન્ના ॥ તસ્સેવ પહિણિજ્ઞાણ્યવ્વે
 સિયા. સે ય વણ્ણા. ॥ નો પરિન્ના ॥ તં નો અપ્પણા પરિમુઝ્ઞેજ્ઞા^૪ નો અન્ન-
 મન્નસ્સ^૫ દાવ ॥ ૮મે એગન્તે વહુપાસુ ॥ થણ્ણિલે^૬ પરિવ્વન્નવેયવ્વે સિયા ॥ ૧૨ ॥

ભાવર્થ ॥ ૧૨ ॥ સાધુ ગ્રહસ્થને ઘેર આહારને અર્થે પેસે ત્યાં કોઈ નાની (મોટી) ઉપગરણની જાતિ પડી જાય જે
 ઉપગરણ કોઈ એક સાધર્મિક સાધુ દેખે તે સાધર્મિક સાધુને ગ્રહસ્થના થકી તે વસ્તુ ગ્રહીને જ્યાં માંદોમાંદો સાધુ એક વીજાને
 દેખે ત્યાં એમ કહે હે આર્યો ! તમે આ ઉપગરણ કેહેના છે તે વાવત કાંઈ જાણો છો ? તે સાધુ કહે હા અમે ઓઠ્ઠાઓ એ
 અમારો ઉપગરણ છે તો તે ઉપગરણ તેને આપે, જો તે એમ કહેકે એ કહેનો છે તે અમે જાણતા નથી તો તે ઉપગરણનો લાવ-
 નાર સાધુ પોતે તે ન ભોગવે તેમજ અનૈરા સાધુને દીધે નહીં પણ એકાંત ઘણી પ્રાસુક (નિર્દોષ) ચંડીલની જગ્યાએ (પ્રદેશ

૧ H omits (એવમાં નથી) જં. ૨ H (એવ) ૩ H adds (એવમાં વધારે) તે. ૪ H (એવ) ૬મે તે.

૫ H (એવ) ૬ H (એવ) અન્નેસિ. ૭ H (એવ) પદેસે પહિલેહિતા પરિ.

पटिलेरीने) परठवे ॥ १२ ॥ एतो उपगरण विसरी अवाहुं गोचरी गया आभी कपुं तेतो सत्राय पण कर ते भणी इहां सध्यापनी भुपिकाने बिप कोइ उपगरण विसरी आय ते आभी करे छे ॥

अर्थ ॥ १३ ॥ नि० साधुने । ण० बळी । व० (गापादिक) बाहार । वि० विपार । भू० भूमिपायी । वा० अयवा । वि० बिहार । भू० भूमिपायी । वा० बळी । नि० नीपळतां यक्षा । अ० यथा योग्य । छ० छपु । उ० उपगरणनी । जा० जाति । प० विसारक । सि० शेष । तं० ते । व० बळी । वे० कोइ एक । सा० साधर्मिक साधु । पा० देखे । क० कळये । से० देने । सा० सुदस्य । क० वहुं । ग० ग्रीने । अ० ह्या । ए० बळी ते । अ० पाहोर्माहि । पा० देखे । व० ह्यां । ए० बळी । ए० एम । व० करे । इ० ए प्रत्यक्ष । मे० हे । अ० आये । कि० हुं कोइ । ए० जाणो छो के आ उपगरण केनो छे । से० ते । य० बळी । व० करे । प० हा ओळख्यो । त० ते केरनो होय देखेने । ए० बळी । प० देवो । सि० होय । से० ते । य० बळी । व० करे । ना० न । प० जाणीप ए केरनो छे वो । व० से । नो० न । अ० पोतें लावनार । प० भो गवे नहि । नो० न । अ० अनेराने बळी । दा० दीप । ए० एकांत । व० घणी । का० निर्दोष । य० यरीकनी मगाए । व० परठवो । सि० होय ॥ १३ ॥

मूळपाठ ॥ १३ ॥ निगन्यस्त णं घाहिया वियारभूमिं वा विहारभूमिं वा निक्खन्तस्स

अहासहुसए उवगरणजाए परिभट्टे सिया त व केइ साहम्मिए पासेत्ता,

कप्पड् से सागारकमं गहाय जत्थेव^१ अन्नमन्नं पासेज्जा तत्थेव एवं वएज्जा ।
 इमे भे^२ अज्जो किं परिन्नाए ? से य वएज्जा । परिन्नाए, तस्सेव पन्निणिज्जाएयवे
 सिया. से य वएज्जा । नो परिन्नाए, तं नो अप्पणा परिभुअेज्जा^३ नो अन्नम-
 न्नस्स^४ दावए. एगन्ते बहु फासुए थाम्भे^५ परिट्टवेयवे सिया ॥ १३ ॥

भावार्थ ॥ १३ ॥ साधु वद्धार विचार भूमीके विहार भूमीने विषे निकळता यका कोइ लघु उपगरणनी जाती विसरी जाय
 ते चीजने कोइ साधर्मिक साधु देखे तो ग्रहस्थना थकी ते चीज लेवी कल्पे. पछी ज्यां मांहोमाही साधु एकवीजाने देखे त्यां
 एम कहे अहो आर्यो ? आ उपगरण तमारो छे ? जो ते एम कहे के ते उपगरण ओळख्यो तो ते जेहनो होय तेने सोंपी दीए.
 जो ते एम कहे के अमे जाणता नथी जे ए कहेनो छे तो ते उपगरणनो लावनार पोते भोगवे नहिं, बीजा साधुने आपे नहिं,
 पण एकांते घणी निर्दोष थंडिलनी जग्याए (पुंजीने) परठवे ॥ १३ ॥ ते साधु साध्वी तो विहार करे ते भणी विहार क-
 रतां उपगरण पडे ते अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ १४ ॥ नि० साधुने । गं० वळी । गं० वीजे गाम । दू० विचरतां थकां । अ० अनेरो कोइ ।
 उ० उपगरण । जा० जाती । प० विसरी । सि० जाय । तं० ते उपगरण । च० वळी । के० कोइ । सा० साधर्मिक साधु ।

१ H adds (एचमां वधारे^१) ते. २ H (एच) ते. ३ H (एच) भुज्जए. ४ H (एच) अन्नेहि. ५ H
 (एचमां) पदेसे पडिलेहिता परि^२.

पा० देस्ते । इ० इत्ये । से० ते वस्तु । सा० गृहस्य । क० यकी जाणीने तेनी आआ गानीने । ग० ग्रहे । दृ० पणे दूर वेगळे ।
 ए० बळी । अ० मार्गे । प० नाय । व० र्या । अ० बळी । अ० यादोयादि । पा० देस्ते । त० त्या । ए० बळी । ए० पर
 बुं । व० इ० । इ० ए । ये० हे । अ० आर्यो आ उपारण कोलु छे ते बावत । कि० रं । प० जाणो छो । से० ते । य०
 बळी । व० इ० । ए० हा आशु इं हो । त० ते । ए० बळी । प० तेने आपुं । सि० होय । से० ते । य० बळी । व० इ० ।
 नो० न । प० जाणीए ते उपारण केनो छे । तं० ते । नो० न । अ० पोते । व० योगवे । नो० न । अ० भनेराने । दा०
 दीए । ए० एकति । व० बळी । का० निर्दोप । व० येदीले । व० परवषुं । सि० होय ॥ १४ ॥

मूलपाठ ॥ १४ ॥ निगन्यस्स णं गामाणुगामं दूद्धमाणस्त अन्नयरे उवगराजाए प

रिचमट्टे सिया तं च केइ साहम्मिप पासेज्जा, कप्पइ से सागारकन गहाय दूर
 मेवयद्धानं परिवहिच्चप, जयेथ अन्नमन्नं पासेज्जा, तरेथेव एवं वपज्जा । इमे मे
 अज्जो किं परिआए ? से य वपज्जा । परिआए, तस्सेव पन्निणिज्जापयन्वे सिया
 से य वपज्जा । नो परिआए, त नो अप्पणा परिमुजेज्जा नो अन्नमन्नस्स दा
 वए एगन्ते वहुफासुए यण्णिस्से' परिदुवेयव्वे सिया ॥ १४ ॥

१ H omli: (एवमां नर्मी) व २ H (एव) दृस्पि अ ३ H (एव) ते ४ H (एव) उज्जप ५ H
 (एव) अन्नी ६ H (एव) एणसे पन्निसेज्जा व

भावार्थ ॥ १४ ॥ साधु एक गाम्भी वीजे गाम विचरतां थकां कोइ उपगरण विसरी जाय तेने कोइ साधु देखे तो गृह-
 स्थ थकुं ते उपगरण तेने लेबु कल्पे, पछी दूर मार्गे जाय ने ज्या वीजा साधुने देखे ते वखते एम कहे के, हे आर्यो ? आ उ-
 पगरण तमारो छे ? ते साधु एम कहे के अमारो छे तो तेमने दीए. ते साधु एम कहे के अमारो नथी तो ते उपगरण लावनार
 साधु पोते न भोगवे तेम अनेराने पण ते उपगरण दीए नहि पण एकांत घणी निर्दोष थंडीलनी जग्याए (पूंजीने) परठवे
 ॥ १४ ॥ हवे साधुने मर्यादाथी अधिक उपगरण लावनानो अधिकार कहे छे.

अर्थ ॥ १५ ॥ क० कल्पे । नि० साधुने । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वली । अ० अधिको । प० पात्रो इहां
 पात्राना शब्द आदि दइने वस्त्रादिक उपगरण जाणवा जुओ निसीय सूत्रनो १८ मो उदेसो । अ० मांहोमांहि । अ० अर्थ ।
 वा० राखवा । वा० अथवा । प० ग्रहवा । वा० वली । सो० अग्रक साध्वीतुं नाम लइ तेवा । वा० णं० वली । धा० आपशु
 अथवा । अ० हुं पोतेज । वा० ण० वली । धा० राखीश एम करीने राख्युं छे पण समुच्चय लीयुं नथी ते भणी हवे इहां विधि
 कहे छे । अ० अनेराने । वा० णं० वली । धा० आपशुं । नो० न । से० तेने साधु साध्वीने । क० कल्पे । ते० तेहने जेने अर्थ
 लीयो छे । अ० विना । पु० पुछे । अ० विना । आ० निमंत्रये एटले निमंत्र्यां विना । अ० मांहोमांहि । दा० देवो । वा०
 अथवा । अ० विशेषे देवो न कल्पे । वा० वली । क० कल्पे । से० ते साधुसाध्वीने । ते० जेने निमित्ते लीयुं छे तेने । आ०
 पूछीने । आ० आमंत्रिने । अ० मांहोमांहि । दा० अनेराने देवो । वा० अथवा । अ० विशेषे देवो । वा० वली ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १५ ॥ कप्पद्द निग्गन्थाए वा निग्गन्थीए वा अड्डरेणपक्किगहं अन्नमन्नस्स

થટ્ટાળ ધોરેત્તણ' વા પરિગઠિત્તણ વા સો ગા ણં ધોરેસ્સહ અહ વા ણ ધોરેસ્સામિ
 અન્નો' વા ણં ધોરેસ્સહ નો સે કપ્પહ તે થણાપુહિય અપામન્તિય અપ્પમન્નેસિ
 દાહં વા થણુપ્પયાહ વા કપ્પહ સે તે થાપુહિય આમન્તિય અપ્પમન્નેસિ
 દાહ વા થણુપ્પયાહ વા ॥ ૧૫ ॥

માર્વાર્થ ॥ ૧૫ ॥ સાયુ સાધ્વીને અપિક્કો પાપ આદિ દહને વસ્ત્રાદિક રૂપગરણ નિસીય સુત્રના ૧૮ માં હોસા મુનવ
 મારોમાદિ ૬૬ વીજાને અર્થે હા યના દુર માર્ગે જાશુ કહ્યે, તે વીજ અમુક સાધ્વીનું નામ સૂને તેને આપંદુ અથવા હું પોતેજ
 રાધ્વીન અથવા પ્રનેરાને આપંદુ ૬૫ કરીને ત્રીપી ૬૫ સમુચય કીધી તો તે વીજ વીજાને આપવાની વિધિ કહે છે, જેને
 માટે તે વીજ કીધી છે તેને પૂછવા વિના અને તેને નિમગ્ન કર્યાવિના મારોમાદિ વેધી કે વિશેષે વેધી કહ્યે નહિ, પણ જેને
 માટે કીધી છે તેને પૂછી માર્મત્રીને મારોમાદિ અનેરાને તે વીજ વેધી કે વિશેષ વેધી કહ્યે ॥ ૧૬ ॥ ઉપર રૂપગરણ માર્થી
 હયુ તે નો મારાર કરે તે યજી હાં મારારની વિધિ મારી અપિક્કાર કહે છે ॥

મર્થ ॥ ૧૬ ॥ મં આહ ૧ કું (કુર્દિય) કુર્દીના ૧ મ અહા (ઈહા) વિક ૧ પ્યં પ્રમાણ ૧ ૫૦ ૫૬૫ ૫૮૬ જે
 કસ્ત (કોન્મીપ્રા) મુસ્તપ્પાદિ આવે ૫૬૫ ૧ કં કસ્તનો જે ૧ માં મારાર ૧ આં કરતો (સૂને) મયજ ૧ નિં નિર્મય
 ૧ II (પપ્પા) હાપ મુસ્તપ્પાદિ મદાર્ણ પરિવહિત્તણ ૨ II (૫૬) મન્ને

३२ कवल आहारनी अपेक्षाए ८ कवल ते । अ० अल्प । आ० आहारी भगवंते कथा । बा० १२ । कु० कुकडीना । अ०
 इहां । प० प्रमाण । ए० एहवा कोळीया जे मुखमांहि आवे एहवा । क० कवल लइ । आ० आहार जे । आ० लीए तेने
 श्रमण । नि० निग्रंथने । अ० अर्ध माठेरी । ओ० उणोदरी कही । ३२ कवल आहारनी अपेक्षाए । सो० १६ । कु० कुक-
 डीना । अं० इहां । प० प्रमाण । ए० एहवा जे कोळीया मुखमां आवे एहवा १६ । क० कवल । आ० आहार । आ०
 लीए एटले आहारतो थको श्रमण । नि० निग्रंथ । दु० वे भाग प्राप्त उणोदरी जाणवी । च० २४ । कु० कुकडीना । अं०
 इंडा । प० प्रमाणे । ए० एहवा जे कवल मुखमांहि आवे । क० एहवो कवल । आ० आहार । आ० लीए आहारतां थका ।
 नि० साधुने । ओ० उणोदरी कहीए । ए० ३१ । कु० कुकडीना । अं० इहां । प० प्रमाण । ए० जेहवा । क० कवल ।
 आ० आहार । आ० करतो । नि० साधुने । कि० काइ । उ० उणी । ओ० उणोदरी कहेवी । व० ३२ । कु० कुकडीना ।
 अं० इंडा । प० प्रमाण । ए० जेहवा । क० कवल । आ० आहार । आ० करतो श्रमण । नि० निग्रंथने । प० प्रमाण ।
 प० प्राप्त आहार होय । ए० ए । ए० एक । वि० पण । क० कवल । उ० उणो । आ० आहार । आ० आहारतो थको । स०
 श्रमण । नि० निग्रंथने । नो० नहीं । प० प्रकाम रस । भो० भुक्त । ति० वली । व० करतो । सि० थको एहवो अत्यंत
 आहारी न कहीए । उणोदरी कहीए ॥ १६ ॥ ति० एम । वे० हुं कहुं छुं ॥

मूळपाठ ॥ १६ ॥ अट्ट 'कुक्कुनिअएप्पमाणमेत्ते कवले आहारं आहारेमाणे निगगन्थे'^२

? H always (एचमा हमेशां) कुकुड. २ H always (एचमां हमेशां) समणे निं.

थप्याहारे वारसं' कुक्कुनिश्चरूप्यमाणमेत्ते कवसे आहार आहारेमाणे निग-
 न्ये थवद्दोमोयरिया सोलस कुक्कुनिश्चरूप्यमाणमेत्ते कवसे आहार आहारे-
 माणे निगन्ये दुत्तागपस चउवीसं कुक्कुनिश्चरूप्यमाणमेत्ते कवसे आहारं
 आहारमाणे निगन्ये आमोयरियां पगतीसं कुक्कुनिश्चरूप्यमाणमेत्ते कवले
 आहारं आहारेमाणे निगन्ये किंचूणोमोयरिया घत्तीस कुक्कुनिश्चरूप्यमाण-
 मेत्ते कवसे आहारं आहारेमाणे निगन्ये पमाणपत्ते पत्तो पगेण वि क्व
 सेण ऊणग आहारं आहारेमाणे समणे निगन्ये नोपकामज्जोइ' ति वत्तव
 सिया ॥ १६ ॥ ति धेमि'

मानार्य ॥ १६ ॥ कुक्कुनीना इहाना जेवडा जाठ कोळीया एट्ठे जाठ कवस आहार जे भमण साधु करे तेने भमबंते
 अन्य आहारी कया उपर मुजस १२ कोळीयानो आहार करनार साधुने भगबंते अर्थ पाठेरी जगोदरि करी उपर मुजस १६

१ H (एव) दुत्तागस २ H (एव) पत्तोमोयरिया ३ एम ४० किंचू not in H (एवमां "एग" बी "किंचू"
 मुपो नवी) ४ H (एव) पासेण ५ H (एवमां) पकामरसमोई ६ H added (एवमां वपारे) पि वेवि

कवल आहार करनार साधुने ने भागे उणोदरी कही. २४ कवल आहारी साधुने उणोदरी कही, ३१ कवल आहारी साधुने कांई उणी उणोदरी कही ने ३२ कवल आहारीने प्रमाण प्राप्त आहारी कहा. एम एक कवल जेटलो उणोदरी करनार साधुने प्रकाम रस भुक्त न कहीए एटले अत्यंत आहारी न कहीए, उणोदरी कहीए ॥ १६ ॥ एम हुं कहं छुं ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ व० व्यवहार सुत्रनो । अ० आठमो । उ० उद्देशो । स० पुरो ययो ॥ ८ ॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ ववहारस्स अट्टमो उद्देश्यो समत्तो ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ व्यवहारसुत्रनो आठमो उद्देशो पुरो ययो ॥ ८ ॥

॥ ववहारस्स नवमो उद्वेसओ ॥

व्यवहारसूत्रनो नवमो उद्वेसो

अर्थ ॥ १ ॥ सा० सेव्यांतरनो । आ० परोणो । अ० मादि । व० पर (परमादि) । इ० जमतो होय । नि० परोबाने
अर्थे आहार नीपनाय्यो छे ते । नि० आहार सेव्यांतर परोबाने दीए । ते परोणो जमीने बाकी बरोळ आहार । पा० पाडी
पारो । व० तेने । दा० दीए । नो० न । से० ते साधुने । इ० कल्ये । प० सेवो ॥ १ ॥

मूळपाठ ॥ १ ॥ सारियस्स^१ आपसे अन्तो वगनाए जुअइ निट्टिए निसहे^२ पान्हिहारिए,

तन्हा दावए, गो से कप्पइ पकिगाहेत्तए ॥ १ ॥

मासार्थ ॥ १ ॥ सेव्यांतरनो परोणो परमादि जमतो होय ते परोणा माटे आहारापाणी नीपनाय्यु छे ते आहार सेव्यांतर
परोबाने दीए, परोणो जमीने बाकी बरोळ आहार पाडीपारो सेव्यांतरने दीए, ते आहार साधुने सेव्यांतर बरोरावे तो कल्ये
नहि वेंचकें ते आहार सेव्यांतरने परोणाए पाडीपारो आप्यो छे ॥ १ ॥

अर्थ ॥ २ ॥ सा० सेव्यांतरना । आ० मेपान । अ० मादि । व० परमादि । इ० जमे । नि० ते मेपानने अर्थे आहार

१ T. II. have सारि always in suttas 1 & 30 (१ वी ३० खणीना सूत्रपां दी ने पणमां हमेसा "सागरि")
पाठ छे २ II always (पणमां हमेसा) निस्सिद्धे.

નીપજાવીને । નિ० સેજાંતરે મેમાનને જમવા તે આહાર દીધો । ૫૦ અ । ૫૦ પાઢીયારો દીધો પટલે મેમાનને જમતાં જે આહાર ઊગરે તે આહાર તમારો પટલે સેજાંતરનો છે એમ કહીને દીધો તે અપાઢીયારો આહાર । તે આહાર । તં સાધુને । દા० દીણ્તો । ૫૦ એમ । સે० તે સાધુ સાધ્વીને । કં કલ્પે । ૫૦ લેવો ॥ ૨ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૨ ॥ સારિયસ્સ આપ્સે અન્તો વગગાણ મુઅહ નિટ્ટિણ નિસટ્ટે અપાઢિહારિણ,

તમ્હા દાવણ, एवं से कप्पइ परिगाहेत्तए ॥ २ ॥

માવાર્થ ॥ ૨ ॥ સેજાંતરનો મેમાન ઘરમાંહિ જમ્યો તેને અર્થે આહાર નીપજાવ્યો છે તે આહાર સેજાંતરે મેમાનને જમવા આપ્યો. જમતા જે આહાર ઊગરે તે તમારો પટલે સેજાંતરનો છે એમ કરીને આપ્યો તે અપાઢીયારો આહાર સેજાંતર સાધુને આપે તો સાધુ સાધ્વીને લેવો કલ્પે ॥ ૨ ॥

અર્થ ॥ ૩ ॥ સા० સેજાંતરનો । આ० મેમાન । વા० વાહાર । વં ઘર વાહાર । મું० જમતો હોય । નિ० તે મેમાન માટે આહાર નીપજાવીને । નિ० તે મેમાનને આહાર સેજાંતરે દીધો હોય । ૫૦ વધેલ આહાર મેમાને સેજાંતરને પાઢીયારો આપ્યો હોય । તં તે સેજ્યાંતરે । દા० દેતાં યક્ષા । નો० ન । સે० તે સાધુ સાધ્વીને । કં કલ્પે । ૫૦ લેવો ॥ ૩ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૩ ॥ સારિયસ્સ આપ્સે વાહિં વગગાણ મુઅહ નિટ્ટિણ નિસટ્ટે પાઢિહારિણ,

तमहा दावण, नो से कप्पइ परिगाहेत्तए ॥ ३ ॥

मानार्थे ॥ ३ ॥ सेनांतरनो मेमान तेना घर बाहार अर्थात् होय तेने पाटे सेनांतरे आहार नीपजावी मेमानने आप्यो तेमांथी अमतां बरेख आहार मेमाने पाडीयारो एटले पोता यको सेनांतरने दीए तो साधुने सेनांतर वेठा यकां साधुए लेवो कल्पे नहि ॥ ३ ॥

अर्थ ॥ ४ ॥ सा० सेनांतरनो । आ० मेमान । दा० बाहार । य० घरबाहार । झ० अमतां होय । नि० ते मेमान अर्थे आहार नीपजाव्यो । नि० मेमानने अमता दीवो । अ० अ । पा० पाडीयारो होय एटले अमतां यव्यो ते आहार मेमान सेना वरने त्मारो छे त्मारी मरजीमां आवे तेम करो एम करी आवे । त० तेमांथी । दा० दीए । य० एम । से० तेने । क० कल्पे । य० लेवो ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ४ ॥ सारियस्त आपसे वार्हि वगढाय मुअश् निट्टिए निसट्टे अपान्हिरिए,
तम्हा दावय, यव से कप्पइ पन्निगाहेत्तए ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥ ४ ॥ सेनांतरनो मेमान घरबाहार अमतां होय तेना पाटे आहार निपजाव्यो ते मेमान अम्यो, अमतां उगरो आहार म्पाडीयारो एटल पोता यको न राखता सेनांतरने आप्यो, ते आहार साधुने दीए तो साधुने लेवो कल्पे ॥ ४ ॥ उपर मेमानना चार सूत्र कर्मां तेना परमां दास मसुल छे ते यणी हर्मां दास मसुलनो अधिकार कर्ते छे ॥

अर्थ ॥ ५ ॥ सा० सेनांतरना । दा० दास । पा० अमता । वे० नफर । या० अमता । य० बाहार । वा० अमता । म० मातपाणी आपीने कर्पां करावे । दा० यकी । अ० अदर । य० परमांथी । झ० अमता होय । नि० तेमने अर्थे आहार

नीपजावीने । नि० आहार जमवा दीधो होय । पा० ते आहार पाढीयारो छे एटले नोकर यको छे । तं० ते साधुने । दा० दीए तो एम । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ सारियस्स दासे वा वेसे^२ वा जयए वा जइन्नए^३ वा अन्तो वगगाए

जुअइ निट्टिए निसट्ठे पान्हिए, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पग्गिगाहेत्तए ॥५॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ सेजांतरना दास, नफर, चाकर भात पाणी अर्थे काम करनार नोकर घरमां जमता होय तेमने अर्थे आहार नीपजावी तेमने दीधो होय, जमता आहार वधे ते नोकर यको पाढीयारो होय ते साधुने आपे तो ते साधुने लेवो कल्पे नहि ॥ ५ ॥

अर्थ ॥ ६ ॥ सा० सेजांतरना । दा० दास । वा० अयवा । वे० नफर । वा० अयवा । भ० चाकर । वा० अयवा । भ० भातपाणी दइ कार्य करावे ते नोकर । वा० वली । अं० अंदर । व० घरमां । भुं० जमतो होय । नि० तेमने माटे आहार नीपजावीने । नि० तेमने जमवा दीधो । अ० अ । पा० पाढीयारो होय एटले नोकर यको न होय । त० तेमांथी साधुने । दा० आपे तो । ए० एम । से० ते साधु साध्वीने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ ६ ॥

१ H always (एचमां हमेशां) इ वा. २ b H always (बी. एचमां हमेशां) पेसे. ३ H (एचमां) भाइ.

मूळपाठ ॥ ६ ॥ सारियस्स दासे वा वेसे वा भयण वा भइअण वा अन्तो वगणाण सुअइ

निट्ठिए निसट्ठे अपाणिहारिए, तम्हा दावण, पर्व से कप्पइ पणिगाहेत्तए ॥ ६ ॥

भाषाय ॥ ६ ॥ समांतरना दास, नकर, वाकर, नोकर, पर्याजमता होय तेमने काणे भाहार नियजाव्यो ते भाहार तमने जमवा आव्यो ने जयतां वषेळ भाहार अयादीयारो नोकरोए सेभावने आव्यो ते भाहार सेजांतर साधुने आपे वो सा धुने सेवो कन्हे ॥ ६ ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ सा० सेजांतरना । दा० दास । वा० भयवा । वे० नकर (परदेख जाय ते) । पा० भयवा । य० वाकर (गुडाम) । वा० भयवा । य० मात पाणीने अर्थे वाकरी करे तेवा वाकर । वा० कमी । वा० वहार । य० घर वहार । यु० जमतो होय । नि० तेमने निमिसे भाहार निपजावी । नि० तेमने दीवो छे । वा० ते भाहार जयतां वषेळ नोकरोए सेभावने पादीयारो एम्हे पोवा वस्त्रे आव्यो होय तेमायी । व० वेने (साधुने) । दा० दीए तो । नो० न । से० वे साधुने । क० कन्हे । य० सेवो ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ सारियस्स दासे वा वेसे वा भयण वा भइअण वा धाहिं वगणाण सुअइ

निट्ठिए निसट्ठे पाणिहारिए, तम्हा दावण, नो से कप्पइ पणिगाहेत्तए ॥ ७ ॥

भावार्थ ॥ ७ ॥ सेजांतरना दास, नफर, चाकर, नोकर घर बहार जमता होय तेमने अर्थे आहार निपजाव्यो होय ते तेमने जमवा दीधो पछी जमतां वध्यो ते चाकर थको पाढीयारो सेजांतरने आप्यो होय तो ते आहार साधुने सेजांतर वहीरावे तो साधुने तेवो पाढीयारो आहार लेवो कल्पे नहि ॥ ७ ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ सा० सेजांतरना । दा० दास । वा० अथवा । वे० नफर । वा० अथवा । भ० चाकर । वा० अथवा । भ० आहार नोकर । वा० वली । वा० बहार । व० घर बाहार । भुं० जमता होय । नि० तेमने काजे आहार नीपजावी । नि० आहार जमवा दीधो ते आहार । अ० अ । पा० पाढीयारो आप्यो होय एटले नोकर थको राख्यो न होय ते आहारमांथी । त० साधुने । दा० देतां थकां । ए० एम । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ ८ ॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ सारियस्स दासे वा वेसे वा नयए वा भइन्नए वा बाहिं वगराए भुअइ निट्टिए निसट्टे अपाग्गिहारिए, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पग्गिगाहेत्तए ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ सेजांतरना दास नफर चाकर नोकर घर बाहार जमता होय तेमने निमित्ते आहार निपजावी तेमने दीधो होय ते तेमना जमतां वध्यो ते अपाढीयारो चाकरे सेजांतरने आप्यो होय ने पोता थको राख्यो न होय ते आहार सेजांतर साधुने वहीरावे तो साधुने ते आहार लेवो कल्पे ॥ ८ ॥ उपर दास प्रमुखनो अधिकार कळो हवे स्वजनादिक आश्री चार सूत्र कहे छे ॥

મર્ચ ॥ ૧ ॥ સાં સેનાંતરના । નાં સ્વચ્છ નાલીકા । સિંહે । સાં સેનાંતરના । ૫૦ ફક્કા । ૬૦ ધરમાં । મંચર સેનાંતરના ધરમાં । ૫૦ ફક્કા । ૫૦ ધરનો પુલાનો । સાં સેનાંતરની । ૫૦ ફક્કી । ૬૦ પોતાની આમીચિકા કરે છે । ૬૦ તેમાંથી । ૬૦ દીપ થો । નોં ન । સેં તે સાધુને । ૫૦ ફક્કે તે પિંચમાં સેનાંતરનો અશ્વ છે માટે ॥ ૧ ॥

મૂઝપાઠ ॥ ૧ ॥ સારિયનાયપ્ સિયા સારિયસ્સ યગલગગાપ્ અન્તોં પગપયાપ્ સારિયં ચોવ ઝીવદ્, તન્ના વાવપ્, નો સે કપ્પદ્ પક્કિગાહેત્તપ્ ॥ ૧ ॥

માર્ચ ॥ ૧ ॥ સેનાંતરના સ્વચ્છ (નાલીકા) રોય, સેનાંતરના ફક્ક ધરમાં, સેનાંતરના ધરમાં ફક્ક પુલાનો, સેનાંતરના જાઠ (પાણી) મુલ્લ છે જે તેથી સેનાંતરને છીપે આમીચિકા કરે છે તેમના આશર માંદેઓ આશર દીપ થો સાધુને જેઓ ફક્કે નહિ ફક્કે સેનાંતરનો પિંટ છે માટે ॥ ૧ ॥

મર્ચ ॥ ૧૦ ॥ સાં સેનાંતરના । નાં સ્વચ્છ તથા નાલિકા । સિં રોય । સાં- સેનાંતરના । ૫૦ ફક્કા । ૬૦ ધર માંદે । ૫૦ માંદે સેનાંતરના ધરમાંદે । ૫૦ છુદા છુદા । ૫૦ પવવાના (રાંધવાના) પુલાને વિષે રાંધી મોખન બમે છે । સાં સેનાંતરનો જાઠ મુલ્લ ભરે । ૫૦ ફક્કી । ૬૦ આમીચિકા કરે છે । ૬૦ તેમાંથી । ૬૦ દીપ થો । નોં ન । સેં તે

૧ H alanya (પક્ષમાં હમેશાં) સાગારિયસ્સ જાયપ્, ૨ H alanya (પક્ષમાં હમેશાં) સાગારિયસ્સ albar અન્તો
and (અને) માંદે (પક્કી), ૩ T. H alanya (રીં પક્ષમાં હમેશાં) જ નહ

સાધુને । ક૦ કલ્પે । ૫૦ આહાર લેવો ન કલ્પે ॥ ૧૦ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૧૦ ॥ સારિયનાયણ સિયા સારિયસ્સ ઇગવગમ્માણ અન્તો અભિનિપયાણ

સારિયં ષોવજીવહ, તમ્હા દાવણ, નો સે કપ્પહ પન્નિગાહેત્તણ ॥ ૧૦ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૦ ॥ સેજ્યાંતરના સ્વજન તથા ન્યાતિલા હોય તે સેજ્યાંતરના એકજ ઘરમાંહિ સેજ્યાંતરનાજ ઘરમાંહિ જુદા જુદા રાંધવાના ચૂલાને વિષે રાંધીને જમે છે, સેજ્યાંતરનું પાણી પ્રમુલ લઈ પોતાની આજીવિકા કરે છે તેમાંથી ઊગરેલ આહાર દીણ તો સાધુને લેવો કલ્પે નહિ ॥ ૧૦ ॥

અર્થ ॥ ૧૧ ॥ સા૦ સેજ્યાંતરના । ના૦ સ્વજન નાતિલા । સિ૦ હોય । સા૦ સેજ્યાંતરના । ૫૦ એક । ૫૦ ઘરમાંહિ । વા૦ વહાર । સેજ્યાંતરના ઘરની વાહાર । ૫૦ એક । ૫૦ ચૂલે રાંધી જમે છે । સા૦ સેજ્યાંતરના । ૫૦ વલી । ૫૦ આહાર પાણી ઉપર જીવે છે । ત૦ તેમાંથી । દા૦ દીણતો । નો૦ ન । સે૦ સાધુને । ક૦ કલ્પે । ૫૦ લેવો ॥ ૧૧ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૧૧ ॥ સારિયનાયણ સિયા સારિયસ્સ ઇગવગમ્માણ વાહિં ઇગપયાણ સારિયં

ચોવજીવહ, તમ્હા દાવણ, નો સે કપ્પહ પન્નિગાહેત્તણ ॥ ૧૧ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૧ ॥ સેજાંતરના સગા સંવંધી હોય, સેજાંતરના એક ઘર માંહે સેજાંતરના ઘર વાહાર એક ચૂલે રાંધીને જમે છે ને સેજાંતરના આહાર ઉપર આજીવિકા ચાલે છે જેથી તે આહારમાંથી સાધુને આહાર આપે તો તેને કલ્પે નહિ ॥ ૧૧ ॥

અર્થ ॥ ૬ ॥ સાં સેનાવરના । નાં સ્વપ્ન નાલીલા । સિં છે । સાં સેનાવરના । ૫૦ એકજ । ૬૦ ઘરમાં । અં
અંદર સેનાવરના ધરમાંરિ । ૫૦ એકજ । ૫૦ ધરનો ખુલાનો । સાં સેનાવરની । ૫૦ પઢી । ૭૦ પોતાની આખીવિકા કરે
છે । ૬૦ તેમાંથી । ૬૦ દીપ થો । નોં ન । સેં તે સાધુને । ૬૦ કસ્યે । ૫૦ લેખો કેમકે તે પિંઢમાં સેનાવરનો અંબ ઉં
માટે ॥ ૯ ॥

મૂઠપાટ ॥ ૯ ॥ સારિયનાયણ' સિયા સારિયસ્સ ઇગવગગાણ ધ્વન્તો' ઇગપયાણ સારિય ધોવ
જીવિહ', તસ્મા દાવણ, નો સે કપ્પહ પન્નિગાહેત્તણ ॥ ૯ ॥

માર્થાર્થ ॥ ૯ ॥ સેનાવરના સ્વપ્ન (નાલીલા) રોય, સેનાવરના ૫૦ ઘરમાં, સેનાવરના ઘરમાં એકજ ખુલાનો, સેનાવરના
ખલ (પાળી) પ્રમુલ છે છે તેથી સેનાવરને છીયે આખીવિકા કરે છે તેમના આશર પાંહેલો આશર દીપ થો સાધુને લેખો
કસ્યે નરિ કેમકે સેનાવરનો પિંટ છે માટે ॥ ૯ ॥

અર્થ ॥ ૧૦ ॥ સાં સેનાવરના । નાં સ્વપ્ન તથા નાલિકા । સિં રોય । સાં- સેનાવરના । ૫૦ એકજ । ૬૦ ઘર
માંરિ । અં પારિ સેનાવરના ધરમાંરિ । અં છુદા છુદા । ૫૦ પવવાના (રાંધવાના) ખુલાને વિષે રાંધી યોજન બમે છે ।
સાં સેનાવરનો બલ પ્રમુલ લ્હ । ૬૦ પઢી । ૭૦ આખીવિકા કરે છે । ૭૦ તેમાંથી । ૬૦ દીપ થો । નોં ન । સેં તે

૧ H always (એવમાં હમેશાં) સાગારિયસ્સ ગાયણ, ૨ H always (એવમાં હમેશાં) સાગારિયસ્સ અંબ અંતો
અંબ (બને) પારિ (પઢી), ૩ T. H always (દી એવમાં હમેશાં) જ સ્વ

साधुने । क० कल्पे । ५० आहार लेवो न कल्पे ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ सारियनायए सिया सारियस्स एगवगमाए अन्तो अभिनिपयाए

सारियं चोवजीवइ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पग्गिगाहेत्तए ॥ १० ॥

भावार्थ ॥ १० ॥ सेज्यांतरना स्वजन तथा न्यातिला होय ते सेज्यांतरना एकज घरमांहि सेज्यांतरनाज घरमांहि जुदा राधवाना चूळाने विषे रांधीने जमे छे, सेज्यांतरनुं पाणी प्रमुख लइ पोतानी आजीविका करे छे तेमांथी उगरेल आहार दीए तो साधुने लेवो कल्पे नहि ॥ १० ॥

अर्थ ॥ ११ ॥ सा० सेज्यांतरना । ना० स्वजन नातिला । सि० होय । सा० सेज्यांतरना । ए० एक । व० घरमांहि । वा० बहार । सेज्यांतरना घरनी वाहार । ए० एक । ५० चुले रांधी जमे छे । सा० सेज्यांतरना । च० वली । उ० आहार पाणी उपर जीवे छे । त० तेमांथी । दा० दीएतो । नो० न । से० साधुने । क० कल्पे । ५० लेवो ॥ ११ ॥

मूळपाठ ॥ ११ ॥ सारियनायए सिया सारियस्स एगवगमाए वाहिं एगपयाए सारियं

चोवजीवइ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पग्गिगाहेत्तए ॥ ११ ॥

भावार्थ ॥ ११ ॥ सेजांतरना सगा संवंधी होय, सेजांतरना एक घर मांहे सेजांतरना घर वाहार एक चुले राधीने जमे छे ने सेजांतरना आहार उपर आजीविका चाले छे जेथी ते आहारमांथी साधुने आहार आपे तो तेने कल्पे नहि ॥ ११ ॥

અર્થે ॥ ૧૨ ॥ સા• સેર્જાંતરના । ના• સ્વખનનાવીકા । સિ• હોય । સા• સેર્જાંતર સંબંધી । ૫૦ એક । ૫૦ પર
 માંદે । ૪૦ પહાર સેર્જાંતરના રસોદના ઘરથી પહાર । અ• જુદા જુદા । ૫૦ રાંધવાના વૃક્ષા હોય ૫૫ । સા• સેર્જાંતરના
 આશર ખલ ઉપર । ૪૦ વહી । ૪૦ આમીવિકા કરે છે । ત• તેમાંથી । ૬૦ ફીણ લો । નો• ન । સે• તે સાધુને । ૬૦
 કલ્પે । ૫૦ આશર સેર્જો ॥ ૧૩ ॥

મૂઝપાઠ ॥ ૧૬ ॥ સારિયનાયણ સિયા સારિયસ્સ પગવગનાણ યાહિં અગ્નિનિપયાણ સા-
 રિય ષોવજીવિહ, તમ્હા દાવણ, નો સે કલ્પહ પન્નિગાહેત્તણ ॥ ૧૬ ॥

માર્ગાર્થે ॥ ૧૨ ॥ સેર્જાંતરના સ્વખન હોય, સેર્જાંતરના એક પરની પહાર જુદા જુદા રૂઝા હોય ૫૫ સેર્જાંતરના આશર

પાળી ઉપર આનીવિકા વચ્ચાવે તેમાંથી સાધુને આપે તો તે સાધુને આશર સેર્જો કલ્પે નહિ ॥ ૧૨ ॥ ઉપર એક પર આથી
 કમું રહે જુદા જુદા ઘર આમી કહે છે ।

અર્થે ॥ ૧૩ ॥ સા• સેર્જાંતરના । ના• સગા । સિ• હોય । સા• સેર્જાંતરના । અ• જુદા જુદા । ૪૦ ઘરને બિંબે ૫૫ ।
 ૫૦ એક । ૬૦ ચારણું છે । ૫૦ એકન । ત્રિ• નિકમ્મનારું । ૫૦ એકન પેસવાનો માર્ગ છે । અં• માંદે સેર્જાંતરના ઘર માંદે ।
 ૫૦ એક । ૫૦ રાંધવાનો વૃક્ષો છે । સા• સેર્જાંતરનો બલ પ્રાણ મેળે છે । ૪૦ વહી તેણે ફરી । ૪૦ આમીવિકા કરે છે ।
 ૪૦ તેમાંથી । ૬૦ આશર આપે તો । નો• ન । સે• તે સાધુને । ૬૦ કલ્પે । ૫૦ આશર સેર્જો ॥ ૧૩ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૧૩ ॥ સારિયનાયણ સિયા સારિયસ્સ અગ્નિવગ્ગણણ ઇગ્ગદુવારણ ઇગ્ગનિકલ્લ-
મણપવેસાણ અન્તો ઇગ્ગપયાણ સારિયં ષોવજીવહ, તમ્હા દાવણ, નો સે કપ્પહ
પઠ્ઠિગાહેત્તણ ॥ ૧૩ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૩ ॥ સેજાંતરના સગાં હોય, સેહ્યાંતરના હુદા હુદા ઘરને વિષે એક વારણું છે, એકજ નીકલ્લવાનો તથા એકજ
પેસવાનો માર્ગ છે, સેજાંતરના ઘરમાહિ રાંધવાનો એકજ ચૂલો છે ને સેજાંતરના ઉપર બેની આજીવિકા છે તેમાંથી આપે તો તે
સાધુને આહાર વોહોરવો કલ્પે નહિ ॥ ૧૩ ॥

અર્થ ॥ ૧૪ ॥ સાં સેજાંતરના । નાં સ્વજન નાતિલા । સિં હોય । સાં સેજાંતરના । અં હુદા હુદા । વં ઘરને
વિષે । એં એક । દું વારણું છે । એં એક । નિં નિકલ્લવાનો । પં પેસવાનો માર્ગ છે । અં માંહિ સેજાંતરના ઘર માંહિ ।
અં હુદા હુદા । પં રાંધવાના ચુલા છે । સાં સેજાંતરના ઉપર । વં વલી । રં તેની આજીવિકા છે । તં તેમાંથી ।
દાં આપેતો । નોં ન । સેં તે સાધુને । કં કલ્પે । પં લેવી ॥ ૧૪ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૧૪ ॥ સારિયનાયણ સિયા સારિયસ્સ અભિનિવગ્ગણણ ઇગ્ગદુવારણ ઇગ્ગનિ-
વલ્લમણપવેસાણ અન્તો અગ્નિનિપયાણ સારિયં ષોવજીવહ, તમ્હા દાવણ, નો સે
કપ્પહ પઠ્ઠિગાહેત્તણ ॥ ૧૪ ॥

માર્ગ ॥ ૧૪ ॥ સેનાતરના સગા રોય, સેનાતરના છુદા છુદા પરને વિષે એક દરખાનો છે, એક નીકળ્યા પેસવાનો માર્ગ છે, સેનાતરના ઘરમાં જુદા રાંધવાના પૂઠા છે ને સેનાતરના ઘણા બે સગાની આત્મીયિકા વાલે છે તેમાંથી આહાર આપે તે સાધુને લેવો હત્યે નહિ ॥ ૧૪ ॥

અર્થ ॥ ૧૫ ॥ સાં સેનાતરના । નાં સ્વમન । સિં રોય । સાં સેનાતરના । અં છુદા છુદા । વં ઘરને વિષે । ૧૦ એક । ૨૦ બારખાને વિષે । ૩૦ એક । નિં નીકળ્યા । ૪૦ પેસવાનો માર્ગ છે । ૫૦ આહાર સેનાતરનો । ૬૦ એક । ૭૦ રાંધવાનો ખુસો છે । સાં સેનાતર । ૮૦ બની ઉપર । ૯૦ બેની આત્મીયિકા છે । ૧૦ તેમાંથી । ૧૦ દીપ થો । નોં ન । સેં તે સાધુને । ૨૦ હત્યે આહાર । ૩૦ લેવો ॥ ૧૫ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૧૫ ॥ સારિયનાયપ્ સિયા સારિયસ્સ અગ્નિનિવગનાપ્ એગ્ગુવાપ્ એગ્ગિ
ક્લમણપેવેસાપ્ વાહિં એગ્ગયાપ્ સારિય ધોવજીવદ્ધ, તમ્હા દાવપ્, નો સે ક
પ્પદ્ધ પદ્ધિગોહેત્તપ્ ॥ ૧૫ ॥

માર્ગ ॥ ૧૫ ॥ સેનાતરના સ્વમન રોય સેનાતરના છુદા છુદા પર મારે એક બારખું છે, એક નીકળ્યા પેસવાનો માર્ગ છે, આહાર સેનાતરનો એક રાંધવાનો પૂઠો છે સેનાતરના ઉપર બે સગાઓની આત્મીયિકા વાલે છે તેમાંથી આહાર દીપ થો તે સાધુને લેવો હત્યે નહિ ॥ ૧૫ ॥

અર્થ ॥ ૧૬ ॥ સાં સેજાંતરના । નાં સગા । સિં હોય । સાં સેજાંતરના । અં જુદા જુદા । વં ઘરને । એં એ-
કજ । દું વારણું છે । એં એક । નિં નીકલવા । પં પેસવાનો માર્ગ છે । બાં વહાર સેજાંતરના । અં જુદા જુદા । પં
રાંધવાના જુલા છે । સાં સેજાંતર ઉપર । ચં વલી । હં આજીવિકા છે જેની । તં તેમાંથી । ઢાં દીણ તો । નોં ન ।
સેં તે સાધુને । કં કલ્પે । પં આહાર લેવો ॥ ૧૬ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૧૬ ॥ સારિયનાયએ સિયા સારિયસ્સ અભિનિવગ્ગાએ એગટુવારાએ એગનિ-
વલ્લમણપવેસાએ બાહિં અગ્નિનિપયાએ સારિયં ધોવજીવહ, તમ્હા દાવએ, નોં સે

કપ્પહ પન્નિગાહેત્તએ ॥ ૧૬ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૬ ॥ સેજાંતરના સગાં હોય, સેજાંતરના જુદા જુદા ઘરમાં એક વારણું છે, એકજ નીકલવા પેસવાનો માર્ગ છે,
જેને વહાર સેજાંતરને રાંધવાના જુદા જુદા જુલા છે ને તે સગા સેષ્યાંતર સ્વર જીવે છે તેમાંથી આપેતો સાધુને તે આહાર લેવો
કલ્પે નહિ ॥ ૧૬ ॥ હવે સેજાંતરની પોતાની વસ્તુઓ વેચાય છે તે કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૧૭ ॥ સાં સેજાંતરની । ચં વલી । કિં તેલ વેચવાની । સાં શાલા છે ત્યાં । સાં સરસી વસ્તુ । વં ક્રય
વિક્રય । પં યુક્ત છે એટલે ત્યાં કોઈ તેલ વેચે છે તેમાં સેજાંતરનો ભાગ છે । તં તેમાંથી વેચનાર । ઢાં દીણ તો । નોં ન ।
સેં તે સાધુને । કં કલ્પે । પં લેવી ॥ ૧૭ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૧૭ ॥ સારિયસ્સ ષક્રિયાસાલા સાહારણવક્કયપટ્તા, તમ્હા દાવપ્પ, નો સે
કપ્પહ્ પન્નિગાહેત્તપ્પ ॥ ૧૭ ॥

માર્ગાર્થ ॥ ૧૭ ॥ સેમાંતરની તેલ વેપ્પાની બ્રાહ્મ છે સ્વાં સરસ્વી વસ્તુ ક્કય વિક્કય યાપ છે જુટ્ઠે તે સેમાંતર તથા જ
નેરા તેલ વેવે છે તે માંહિ સેમાંતરનો યાગ સરિત છે તે વેષણાર દીપ્પ થો સાયુને તે વીન સેવી ક્કયે નર્હિ ॥ ૧૭ ॥

અર્થ ॥ ૧૮ ॥ સાં સેમાંતરની । વં ક્કની ઘાંધીની । ક્કિં તેલ્લ-પી વેપ્પાની । સાં બ્રાહ્મ છે । નિં નવી । સાં
તેમાં સેમાંતરનો યાગ નવી એમ । ૪૦ ક્કય વિક્કયનો । ૫૦ કરણાર (સેમાંતરવિના) । ૪૦ સેમાંવી થીનો કોઈ કાઈ ગોઝ
મહ્સ । ૫૦ દીપ્પ થો । ૫૦ એમ । સેં તે સાયુને । ૬૦ ક્કયે । ૫૦ સેવો ॥ ૧૮ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૧૮ ॥ સારિયસ્સ ષક્રિયાસાલા નિસ્સાહારણવક્કયપટ્તા, તમ્હા દાવપ્પ, પવં
સે કપ્પહ્ પન્નિગાહેત્તપ્પ ॥ ૧૮ ॥

માર્ગાર્થ ॥ ૧૮ ॥ સેમાંતરની તથા ઘાંધીને તેલ વેપ્પાની બ્રાહ્મ છે તેમાં સેમાંતરનો યાગ નવી ને તે ક્કય વિક્કયનો ક
રણાર (વેષણાર થની) કાઈ ગોઝ મહ્સ દીપ્પ થો તે સાયુને સેવો ક્કયે ॥ ૧૮ ॥

અર્થ ॥ ૧૯ ॥ સાં સેમાંતરની । ગોં ગોઝ વેપ્પાની । સાં દુકાન । સાં તેમાં સેવાતરનો યાગ છે । ૪૦ ક્કય વિ
ક્કય । ૫૦ કરણાર । ૪૦ તેમાંથી । ૫૦ આવે થો । નોં જ । સેં તેને । ૬૦ ક્કયે । ૫૦ તે ગોઝ સેવો ॥ ૧૯ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૧૯ ॥ સારિયસ્સ ગોલિયસાલા, સાહારણવક્કયપત્તા, તમ્હા દાવણ, નો સે
કપ્પહ પડિગાહેત્તણ ॥ ૧૯ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૯ ॥ સેજાંતરની ગોલ્લની દુકાન છે તેમાં સેજાંતરનો ભાગ છે એમ તે ગોલ્લનું ક્રય વિક્રય (વેચાણ) થાય
છે તેમાંથી ગોલ્લ આપે તો તે સાધુને લેવો કલ્પે નહિ ॥ ૧૯ ॥

અર્થ ॥ ૨૦ ॥ સાં સેજાંતરની । ગોં ગોલ્લની । સાં દુકાન છે પળ । નિં નથી । સાં સેજાંતરનો ભાગ તેમાં । વં
એમ ક્રય વિક્રય । પં થાય છે । તં તેમાંથી । દાં કોઈ દીણ તો । એં એમ । સેં તે સાધુને । કં કલ્પે । પં લેવું ॥ ૨૦ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૨૦ ॥ સારિયસ્સ ગોલિયસાલા નિસ્સાહારણવક્કયપત્તા, તમ્હા દાવણ, એવં
સે કપ્પહ પન્નિગાહેત્તણ ॥ ૨૦ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૨૦ ॥ સેજાંતરની ગોલ્લની શાલા છે તેમાં તેનો ભાગ નથી ને તે દુકાને વેચાણ થાય છે તેમાંથી કોઈ ગોલ્લ
વહોરાવે તો તે સાધુને લેવો કલ્પે ॥ ૨૦ ॥

અર્થ ॥ ૨૧ ॥ સાં સેજાંતરની । વોં ક્રિયાણાની । સાં શાલા છે । સાં તેમાં સેજાંતરનો ભાગ છે । વં એમ ક્રય
વિક્રય । પં થાય છે । તં તેમાંથી । દાં દીણ તો । નોં ન । સેં તેને । કં કલ્પે । પં લેવું ॥ ૨૧ ॥

મૂઝપાઠ ॥ ૨૧ ॥ સારિયસ્સ ધોધિયસાસા' સાહારણવક્કયપપ્પત્તા, તમ્હા દાવણ, નો સે
કપ્પહ્ પન્નિગાહેત્તપ્ ॥ ૨૧ ॥

માર્થ ॥ ૨૧ ॥ સેન્નાતરની ક્રિયાણાની દુકાન છે તેમાં તેનો માગ છે તે દુકાને વેચાણ થાય છે તેમાંથી ક્રિયાણું વોરો-
રાયે થો સાધુને સેધું કલ્તે નહીં ॥ ૨૧ ॥

મર્થ ॥ ૨૨ ॥ સાં સેન્નાતરની । થોં ક્રિયાણાના । સાં દુકાન છે । નિં નથી તેમાં । સાં સેન્નાતરનો માગ થય ।
વં કપ્પ ચિક્કય । પં થાય છે । તં તેમાંથી । દાં વીણ થો । પં થય । સેં તે સાધુને । કં કલ્તે । પં સેધું ॥ ૨૨ ॥
મૂઝપાઠ ॥ ૨૨ ॥ સારિયસ્સ ધોધિયસાસા નિસ્સાહારણવક્કયપ્પત્તા, તમ્હા દાવણ, પર્થ

સે કપ્પહ્ પન્નિગાહેત્તપ્ ॥ ૨૨ ॥

માર્થ ॥ ૨૨ ॥ સેન્નાતરની ક્રિયાણાની દુકાન છે પણ તેમાં તેનો માગ નથી તે દુકાને વેચાણ થાય છે તેમાંથી કારિ
યાણુ વોરોરાયે થો તે સાધુને સેધું કલ્તે ॥ ૨૨ ॥

મર્થ ॥ ૨૩ ॥ સાં સેન્નાતરની । થોં કપ્પદા વેચવાની । સાં દુકાન છે । સાં તેમાં સેન્નાતરનો માગ છે । વં કપ્પ
ચિક્કય । પં થાય છે । તં તેમાંથી । દાં થાયે થો । નોં ન । સેં તેને । કં કલ્તે । પં સેધું ॥ ૨૩ ॥

૧ H (પવ) થોષિપ In 31 & 23 (૨૧-૨૨ માં)

મૂઝપાઠ ॥ ૨૩ ॥ સારિયસ દોસિયસાલા સાહારણવક્કયપડત્તા, તમ્હા દાવણ, નો સે

કપ્પડ પદિગાહેત્તણ ॥ ૨૩ ॥

માવાર્થ ॥ ૨૩ ॥ સેજાંતરની કપડાની દુકાન છે તેમાં તેનો ભાગ છે તે દુકાને વેચાણ થાય છે તેમાંથી કોઈ વોહોરાવે તો સેજાંતરનો ભાગ છે માટે સાધુને લેવું કલ્પે નહિ ॥ ૨૩ ॥

અર્થ ॥ ૨૪ ॥ સાં સેજાંતરની । દોં કપડા વેચવાની । સાં દુકાન છે । નિં નથી । સાં મેજાંતરનો ભાગ તેમાં । વં ક્રય વિક્રય । પં થાય છે । તં તેમાંથી સેજાંતર વિના વીજો કોઈ । દાં વોહોરાવે તો । એં પમ । સેં તે સાધુને । કં કલ્પે । પં લેવું ॥ ૨૪ ॥

મૂઝપાઠ ॥ ૨૪ ॥ સારિયસ દોસિયસાલા નિસસાહારણવક્કયપડત્તા, તમ્હા દાવણ, एवं

સે કપ્પડ પદિગાહેત્તણ ॥ ૨૪ ॥

માવાર્થ ॥ ૨૪ ॥ સેજાતરની કપડાં વેચવાની દુકાન છે તેમાં તેનો ભાગ નથી તે દુકાને વેચાણ થાય છે તેમાંથી સેજાંતરવિના વીજો કોઈ કાપડ વોહોરાવે તો સાધુને લેવું કલ્પે ॥ ૨૪ ॥

અર્થ ॥ ૨૫ ॥ સાં સેજાંતરની । સોં સૂત્રની । સાં શાલા છે । સાં તેમાં સેજાંતરનો ભાગ છે । વં ક્રય વિક્રય । પં થાય છે । તં તેમાંથી કોઈ । દાં આપે તો પળ । નોં ન । સેં તે સાધુને । કં કલ્પે । પં વોહોરવું ॥ ૨૫ ॥

મૂઝપાઠ ॥ ૨૫ ॥ 'સાગારિયસ્ત સોત્તિયસાલા સાહારણવક્કયપપત્તા, તમ્હા દાવપ્, નો
સે કપ્પડ્ પઢિગાહેત્તપ્ ॥ ૨૫ ॥

માતાર્ય ॥ ૨૫ ॥ સેમાંતરની મૂઝની દુકાન છે તેમાં સેમાંતરનો માગ છે તે દુકાને વેચાણ થાય છે તેમાંથી કોઈ સાધુને
બોરોરાયે લો સાધુને તે બોરોરું કમ્પે નહિ કેમકે સેમાંતરનો દુકાનમાં માગ છે ॥ ૨૫ ॥

મર્ય ॥ ૨૬ ॥ સાં સેમાંતરની । સોં મુપ્પ વેચવાની । સાં દુકાન છે તેમાં । નિં નથી । સાં સેમાંતરનો માગ ।
વં કપ્પ વિક્રપ્ । વં-પાય છે । તં તેમાંથી સેમાંતર વિના કોઈ । દાં બોરોરાયે લો । વં-પાય । સેં લેને । ક્કં કમ્પે ।
વં બોરોરું ॥ ૨૬ ॥

મૂઝપાઠ ॥ ૨૬ ॥ સાગારિયસ્ત સોત્તિયમાલા નિસ્સાહારણવક્કયપપત્તા, તમ્હા દાવપ્,
પૂર્વં સે કપ્પડ્ પઢિગાહેત્તપ્ ॥ ૨૬ ॥

માતાર્ય ॥ ૨૬ ॥ સેમાંતરની મૂઝની દુકાન છે તેમાં તેનો માગ નથી તે દુકાને વેચાણ થાય છે તેમાંથી સેમાંતર વિના
પીત્તો કોઈ બોરોરાયે લો સાધુને તે મૂઝ બોરોરું કમ્પે ॥ ૨૬ ॥

અર્થ ॥ ૨૭ ॥ સાં સેજાંતરની । વોં રૂને કપાસ વેચાની । સાં દુકાન છે તેમાં । સાં સેજાંતરનો ભાગ છે । વં
ક્રય વિક્રય । પં થાય છે । તં તેપાથી । દાં દીપ્તો । નોં ન । સેં તે સાધુને । કં કલ્પે । પં લેવું ॥ ૨૭ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૨૭ ॥ સાગારિયસ્સ બોમ્મિયસાલા સાહારણવક્કયપ્પત્તા, તમ્હા દાવણ, નો સે
કપ્પડ્ડ પન્નિગાહેત્તણ ॥ ૨૭ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૨૭ ॥ સેજાંતરની રૂને કપાસનાં દુકાન છે તેમાં તેનો ભાગ છે તેમાંથી કોઈ વોહોરાવે તો સાધુને લેવું
કલ્પે નહિ ॥ ૨૭ ॥

અર્થ ॥ ૨૮ ॥ સાં સેજાંતરની । વોં રૂની । સાં દુકાન છે તેમાં । નિં નથી । સાં સેજાંતરનો ભાગ । વં ક્રય
વિક્રય । પં થાય છે । તં તેપાથી । દાં વોહોરાવે તો । પં એમ । સેં તેને । કં કલ્પે । પં વોહોરવું ॥ ૨૮ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૨૮ ॥ સાગારિયસ્સ બોમ્મિયસાલા નિસ્સાહારણવક્કયપ્પત્તા, તમ્હા દાવણ,
એવં સે કપ્પડ્ડ પન્નિગાહેત્તણ ॥ ૨૮ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૨૮ ॥ સેજાંતરની રૂની દુકાનમાં તેનો ભાગ નથી તે દુકાને વેચાણ થાય છે તેમાંથી કોઈ રૂ વોહોરાવે તો
સાધુને વોહોરવું કલ્પે ॥ ૨૮ ॥

અર્થ ॥ ૨૯ ॥ સાં સેજાંતરની । ગં ગંધીપણની । સાં દુકાન છે તેમાં । સાં સેજાંતરનો ભાગ છે । વં ક્રય
વિક્રય । પં થાય છે । તં તેપાથી । દાં કોઈ દીપ્તો । નોં ન । સેં તેને । કં કલ્પે । પં લેવું ॥ ૨૯ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૨૬ ॥ સારિયસ્સ ગન્ધિયસાઘા સાહારણવક્કયપપ્પા, તમ્હા દાવપ્પ નો સે
કપ્પપ્પહ્ પન્નિગાહેત્તપ્પ ॥ ૨૬ ॥

માર્થ ॥ ૨૯ ॥ સેમાંવરની ગંધીપણાની દુકાન છે તેમાં તેનો માગ છે તે દુકાને વેચાણ યાય છે તેમાંથી કોઈ વોરો
રાવ તો સાધુને સેવું કર્યું નહિ ॥ ૨૯ ॥

મર્થ ॥ ૩ ॥ સાં સેમાંવરની । ગંં ગંધીપણાની । સાં દુકાન છે । નિં તેમાં નથી । સાં સેમાંવરનો માગ । વં
ક્રય વિક્રય । વં યાય છે । તં તેમાંથી । વાં વીંપ તો । વં વ્ય । સેં તેને । કં કર્યું । વં સેવું ॥ ૩૦ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૩૦ ॥ સારિયસ્સ ગન્ધિયસાઘા નિસ્સાહારણવક્કયપપ્પા, તમ્હા દાવપ્પ, एवं
સે કપ્પપ્પહ્ પન્નિગાહેત્તપ્પ ॥ ૩૦ ॥

માર્થ ॥ ૩૦ ॥ સેમાંવરની ગંધીપણાની દુકાન છે તેમાં તેનો માગ નથી તેમાંથી કોઈ વીંછ વોરોરાવે તો તે
વીંછ સાધુને સેવી કર્યું ॥ ૩૦ ॥

મર્થ ॥ ૩૧ ॥ સાં સેમાંવરની । સોં સંત્તરી (મીઠાઈ) વેચવાની । સાં દુકાન છે । સાં તેમાં સેમાંવરનો માગ છે ।
વં વ્ય વિક્રય । વં યાય છે । તં તેમાંથી । વાં વોર વોરોરાવે તો । વોં વ । સેં તે માગને । વં વોરોરાવે તો ।

મૂળપાઠ ॥ ૩૧ ॥ 'સાગારિયસ્સ સોન્નિયસાલા સાહારણવક્કયપપત્તા, તમ્હા દાવણ, નો

સે કપ્પહ્ પન્નિગાહેત્તણ ॥ ૩૧ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૩૧ ॥ સેજાંતરની મીઠાઈની દુકાન છે તેમા સેજાંતરનો ભાગ છે તે દુકાનમાં વેચાણ થાય છે તેમાંથી મીઠાડ વોહોરાવે તો સાધુને લેવી ન કલ્પે ॥ ૩૧ ॥

અર્થ ॥ ૩૨ ॥ સાં સેજાંતરની । સોં મીઠાઈની । સાં દુકાન છે તેમાં । નિં નથી । સાં તેનો ભાગ । વં ક્રય વિક્રય । પં થાય છે । તં તેમાંથી । દાં કોઈ દીણ તો । ઇં એમ । સેં તેને । કં કલ્પે । પં લેવી ॥ ૩૨ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૩૨ ॥ સાગારિયસ્સ સોન્નિયસાલા નિસ્સાહારણવક્કયપપત્તા, તમ્હા દાવણ,

एवं से कप्पह् पन्निगाहेत्तए ॥ ૩૨ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૩૨ ॥ સેજાંતરની મીઠાઈની દુકાન છે તેમાં તેનો ભાગ નથી તે દુકાને વેચાણ ચાલે છે તેમાંથી કોઈ વોહોરાવે તો સાધુને તે મીઠાઈ લેવી કલ્પે ॥ ૩૨ ॥ હવે અન્નાદિક નીપજાવાનો અધિકાર કહે છે ॥

અર્થ ॥ ૩૩ ॥ રસોયાને ઘેર અન્નાદિક અનેરાના નીપજે જેમાં । સાં સેજાંતરનો । ઓં અન્ન ઉપધિનો । સં ભાગ છે । તં તેમાંથી । દાં આપે તો । નોં ન । સેં તે સાધુને । કં કલ્પે । પં લેવો ॥ ૩૩ ॥

૧ In H, ૩૧ and ૩૨ are added (एचमां ૩૧-૩૨ સૂત્ર વધારે છે)

મૂઠપાઠ ॥ ૩૩ ॥ સારિયસ્સ ઓસહીઓ સંથનાઓ, તમ્હા દાવણ, નો સે કપ્પઈ પદિ
ગાહેત્તણ ॥ ૩૩ ॥

માર્ગાર્ય ॥ ૩૩ ॥ રસોયાને ત્યાં બીજાના અન્નાદિક નીપણે છે તેમાં સેનાવરનો આશર લપધિમાં માગ છે તેમાંથી બોરી
રાવે થો સાધુને તે અન્નાદિક બોરીઓ કહ્યે નરિ ॥ ૩૩ ॥

મર્ચ ॥ ૩૪ ॥ રસોયાને ઘેર મનેરાના અન્નાદિક નીપણે તેમાં । સા० સેનાવરનો । ઓ० અન્નાદિક લપધિ તેમાં । અ०
નથી । સ० સેનાવરનો માગ થો । ત० તેમાંથી । દા० આપે થો । પ० પય । સે० તે સાધુને । ક० કહ્યે । ૫० હેવું ॥ ૩૪ ॥
મૂઠપાઠ ॥ ૩૪ ॥ સારિયસ્સ ઓસહીઓ અસથનાઓ, તમ્હા દાવણ, પવં સે કપ્પઈ
પદિગાહેત્તણ ॥ ૩૪ ॥

માર્ગાર્ય ॥ ૩૪ ॥ બીજાના અન્નાદિકની રસોઈ થાય છે તેમાં સેનાવરનો માગ નથી ને તેમાંથી સાધુને અન્ન બોરીરાવે
થો તે સાધુને બોરીઓ કહ્યે ॥ ૩૪ ॥

મર્ચ ॥ ૩૫ ॥ પસારને રિપે આંધા હોય તેમાં । સા० સેનાવરના । ઈ० આંધાના । ફ० ફઠ સાથે । સ० સાચારણ છે
પરસે મેળા છે । ત० તેમાંથી । દા० લીપ થો । મો० ન । સે० તેને । ક० કહ્યે । ૫० હેવા ॥ ૩૫ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૩૫ ॥ સારિયસ્સ અમ્મપક્ષા સંથઢા, તમ્હા દાવણ, નો સે કપ્પઈ પદિગાહેત્તણ ॥ ૩૫ ॥

પાળ કટકા છે કેરીના અથવા પાકી કેરીના ફળ છે તે અથળા પ્રમુખના અલિત ફળ છે અથવા પાકી કેરીના ફળ છે તે અથળા પ્રમુખના અલિત ફળ છે ॥ ૩૫ ॥

આવાર્યા ॥ ૩૫ ॥ વલારમાં આવાના ફળ છે તે અથળા પ્રમુખના અલિત ફળ છે અથવા પાકી કેરીના ફળ છે તે અથળા પ્રમુખના અલિત ફળ છે ॥ ૩૫ ॥

તેમાં સેજાંતરના આવાના ફળ છે તેમાંથી વોહોરાવે તો તે સાધુને લેવા કલ્પે નહિ ॥ ૩૫ ॥
અર્થ ॥ ૩૬ ॥ વલારમાં આવા હોય તેમાં ॥ સાં સેજાંતરના ॥ અં આવાના ॥ ફં ફળ (અથળાના અલિત) ॥ અં
નથી ॥ સં મેલા ॥ તં તેમાંથી ॥ દાં આપે તો ॥ એં એપ ॥ સેં તે સાધુને ॥ કં કલ્પે ॥ પં લેવા ॥ ૩૬ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૩૬ ॥ સારિયસ્સ અમ્બફલા અસંથના, તમ્હા દાવણ, એવં સે કપ્પડ પન્નિગા-
હેત્તણ ॥ ૩૬ ॥

આવાર્યા ॥ ૩૬ ॥ સેજાંતરના આવાના ફળ અનેરના (અથળાના અલિત અથવા પાકી કેરીના ફળ) આવાના ફળ
સાથે મેલેલ નથી તેમાંથી વોહોરાવે તો તે સાધુને તે ફળ વોહોરાવે કલ્પે ॥ ૩૬ ॥

અર્થ ॥ ૩૬-૧ ॥ સાં સેજાંતરના ॥ નાં સ્વજન નાતીલા ॥ સિં છે ॥ સાં સેજાંતરના ॥ એં એકજ ॥ વં ઘરમાં ॥
એં એકજ ॥ દું વારણું છે ॥ એં એક ॥ નિં નિકલવાનો ॥ પં પેસવાનો માર્ગ છે ॥ સાં સેજાંતરનો ॥ એં એક ॥ વં ચૂલો
છે ॥ સાં સેજાંતરથી ॥ ચં વળી ॥ હં પોતાની આજીવિકા ચલાવે છે ॥ તં તેમાંથી ॥ દાં દીપ્તો તો ॥ નોં ન ॥ સેં તે
સાધુને ॥ કં કલ્પે ॥ પં લેવો ॥ ૩૬-૧ ॥

મૂઠપાઠ ૩૬-૧ ॥ 'સાગારિયાનાયણ સિયા સાગારિયસ્સ યગવગઢાણ યગદુવારાણ યગ-
નિસ્ત્વમણપવેસાણ સાગારિયસ્સ યગવયૂ, સાગારિયં ચ ઉવજીવિહ, તમ્હા દાવણ,
નો સે કપ્પહ પઠ્ઠિગાહેત્તણ ॥ ૩૬-૧ ॥

માશર્ય ॥ ૩૬-૧ ॥ સેઝાંતરના સગા સેઝાંતરના એકજ ધારણ રહે છે જેને એકજ ધારણ છે એકજ નિક્કજ્ઞાનો તથા
એકજ વેસવાનો માગ છે, સેઝાંતરના ધર્યાં રાંધવાનો એકજ પુઠ્ઠો છે ને સેઝાંતરના સ્વર વેનો આજીવીકા છે તેમણી આશર
અર્થ ॥ ૩૬-૨ ॥ સાં સેઝાંતરના । નાં સગા । સિં છે । સાં સેઝાંતરના । ૫૦ એકજ । ૫૦ ધર્યાં । ૫૦ એકજ ।

૬૦ ધારણ છે । ૫૦ એક । નિં નિક્કજ્ઞાનો । ૫૦ વેસવાનો માર્ગ છે । સાં સેઝાંતરના । ૫૦ જુદા જુદા । ૫૦ જુદા છે ।
માં સેઝાંતરના સ્વર । ૫૦ ઘડી । ૫૦ જેની આજીવીકા છે । ૫૦ તેમણી । ૫૦ ધીપ તો । નોં ન । સેં તે સાધુને ।
૬૦ જ્ઞે । ૫૦ સેવા ॥ ૩૬-૨ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૩૬-૨ ॥ સાગારિયાનાયણ સિયા સાગારિયસ્સ યગવગઢાણ યગદુવારાણ યગ-
નિસ્ત્વમણપવેસાણ સાગારિયસ્સ અઘ્ઠિનિવયૂ સાગારિયં ચ ઉવજીવિહ, તમ્હા
દાવણ, નો સે કપ્પહ પઠ્ઠિગાહેત્તણ ॥ ૩૬-૨ ॥

1 Bala ૩૬-૧ to ૩૬-૪ not in b T H (નો દી યજ્ઞો ૩૬-૨ થી ૩૬-૪ સુધી યજ્ઞી)

ભાવાર્થ ॥ ૩૬-૨ ॥ સેજાંતરના સગા સેજાંતરના એકજ ઘરમાં રહે છે જેને એકજ બારણુ છે, એકજ નિકલ્લવાનો પેસવાનો માર્ગ છે તેમાં સેજાંતરના જુદા જુદા ચુલો છે, સેજાંતરનાં ઉપર વલી જે સગાની આજીવિકા છે તેમાંથી આહાર આપે તો તે આહાર સાધુને વોહોરવો કલ્પે નહિ ॥ ૩૬-૨ ॥

અર્થ ॥ ૩૬-૩ ॥ સાં સેજાંતરના । નાં સગા । સિં છે । સાં સેજાંતરના । અં જુદા જુદા । વં ઘરને વિષે । અં જુદા જુદા । ટું દ્વાર (વારણાં) છે । અં જુદા જુદા । નિં નિકલ્લવાના । પં પેસવાના માર્ગ છે । સાં સેજાંતરનો । એં એકજ । વં ચૂલો છે । સાં સેજાંતર ઉપર । ચં વલી । હં જેની આજીવિકા છે । તં તેમાંથી । દાં દીપ્તો । નોં ન । સેં તે સાધુને । કં કલ્પે । પં લેવો ॥ ૩૬-૩ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૩૬-૩ ॥ સાગારિયનાયણ સિયા સાગારિયસ્સ અભિનિવગ્ગાણ અભિનિદુ-
વારાણ અન્નિનિક્ખમણપેસાણ સાગારિયસ્સ ઇગવત્થુ સાગારિયં ચ ઉવ્વજીવહ,
તમ્હા દાવણ, નો સે કપ્પહ પઞ્ઞિગાહેત્તણ ॥ ૩૬-૩ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૩૬-૩ ॥ સેજાંતરના સગા છે. સેજાંતરના જુદા જુદા ઘર છે તેને જુદા જુદા વારણાં છે, જુદા જુદા નિકલ્લવાનો પેસવાના માર્ગ છે તેમાં સેજાંતરનો એકજ ચુલો છે, સેજાંતરના ઉપર તેના સગાની આજીવિકા ચાલે છે તેમાંથી આહાર વોહોરવે તો સાધુને તે આહાર લેવો કલ્પે નહિ ॥ ૩૬-૩ ॥

મર્ચ ॥ ૩૬-૪ ॥ સાં સેમાવરના । માં સગા । સિં છે । સાં સેમાવરના । અં છુદા છુદા । ૫૦ ઘર છે । અં
 છુદા છુદા । દું ચારણા છે । અં છુદા છુદા । મિં નીકળ્યા । ૫૦ પેસવાના માર્ગ છે । સાં સેમાવરના । અં છુદા
 છુદા । ૫૦ પૂના છે । સાં સેમાવરના ઉપર । ૫૦ ચમી । ૬૦ આમીચિકા છે । તં તેમાંથી । ડાં માંયે છો । નોં ન ।
 છેં તેને । ૬૦ કસ્યે । ૫૦ હેચો ॥ ૩૬-૪ ॥

મૂઠપાત ॥ ૩૬-૪ ॥ સાગારિયનાયણ સિયા સાગારિયસ્સ અભિનિવગદાય અભિનિવુવા
 રાપ અભિનિવ્સમણપવેસાપ સાગારિયસ્સ અભિનિવેયુ સાગારિય અ ઉવે-
 જીવિદ્ધ, તન્દા દાવણ, નો સે કપ્પહ પમિગાદેચણ ॥ ૩૬-૪ ॥

માર્ચ ૬ ૩૬-૪ ॥ સેમાવરના સમા છે, સેમાવરના છુદા છુદા પર છે, તે પસેને છુદા છુદા ચારણા છે અને છુદા
 છુદા નીકળ્યા પેસવાના માર્ગ છે તેમાં સેમાવરના છુદા છુદા પૂના છે જપણ સગાની સેમાવરના ઉપર આમીચિકા ચાલે છે
 તેમાંથી આહાર આપવો સાધુને તે આહાર બોહોરો કસ્યે નરિ ॥ ૩૬-૪ ॥ ઉપર મુલ્લ ચલ્લુનો નેચાર છે પ્રવિઞ્ઞાપારી
 રોપ તે મળી રહે પ્રવિઞ્ઞાનો અધિકાર કહે છે

મર્ચ ॥ ૩૭ ॥ ૬૦ સમ્પ (સાવ) । સં સમ્પિ કાક (પહા સાવ) ત્વોવીન ૪૯ વિલસ તેમાં પોરના સાવે ચક્રવાત
 માવપામ્પીની । ચીમા સાવે વેદાત માવ પામ્પીની । ચીમા સાવે ત્રણ દાત । ચોષા સાવે ચાર દાત । પાંચમે સાવે પાંચ દાત
 માવ પામ્પીની । છંદે સાવે ૭ ૭ દાત માવ પામ્પીની । સાતમે સાવે સાત દાત માવ પામ્પીની કીય મલ્લા પોરના સાતમે

पहेले दहाडे ? दात । बीजे दहाडे २ । ज्यालगे सातमे दहाडे सात । बीजा सातना पहेले दहाडे ? जावत सातमे दहाडे ७ दात एम सातमा सातने पहेले दहाडे ? ज्यालगे सातमे दहाडे ७ एम-गणता सर्व दात १९६ थाय ए । नं० वळी । भि० सा-धुनी । प० पडिमा (अभिग्रह विशेष जाणवो) । ए० ४९ । प० पचास एटला । रा० रात्री । दि० दीवसलगे । ए० एक । छ० ९६ । उ० भात पाणीनीं दात । भि० भिसानी । स० सो (एरुसो छनुं) । अ० जेम । सु० सूत्रमां कही तेमज करे ते यथा सूत्र । अ० यथा । क० तथ्य ए सप्तम सप्तमिका ए प्रतिमानो कल्प आचार तेमां यथा योग्य । अ० यथा । १० मार्गे ते एटले ज्ञानादिक मार्गने क्षयोपशमिक भावने अतिक्रम्या विना ने उदय भावने टाळीने । अ० यथा । त० सन्य स्तुडन । अ० यथा । स० सम्यग प्रकारे कायाए करीने । फा० पडिर्वज्जवाना काळने विषे विधिए करी सहित फरसीने । पा० वारंवार उपयोग करीने पाळे पाळीने (विधि सहित) अतिचारने वर्जवे करीने (शोधीने) । ती० तीर (पार) पोचाडीने । कि० गुरु सन्मुख अभिग्रह पुरो क्यो छे एम कहे कहीने (कीर्तन करीने) आज्ञाने । अ० पाळनारा । भ० होय ॥ ३७ ॥

मूळपाठ ॥ ३७ ॥ सत्तसत्तामिया एं निक्खुपन्निमा एगूणपन्नाए राशंदिएहिं एगेण छन्न-

उएणं निक्खासएणं अहासुत्तं अहाकप्पं अहामगं अहातच्चं अहासम्मं फा-

सिया पाळिया तीरिया किट्टिया अणुपालिया भवइ ॥ ३७ ॥

१ H adds (एचमा वधारे) नं in sutras ३७ to ४० (३७ थी ४० सूत्रोमां) . २ H in sutras ३७ to ४० (एचमां ३७ थी ४० सूत्रोमां) सम्मक्काएणं फासित्ता पाल्लित्ता सोहित्ता तीरित्ता किट्टित्ता आणाए अणुपाळित्ता भवइ ॥

માધાર્ય ॥ ૩૭ ॥ સાત સાત દિવસની સાત પટિયા તે સ્વર્ગ્યો તેના દીપસ ૪૯ પટલે વહેસે સાત દિવસે ૧ દાત માસ પાળીની, બીજે ચે દાત માસ પાળીની, ત્રીજે બ્રજ દાત, ચોથે પાર, પાંચમે વાંધ, છઠે ૭ અને સાતમે સાત દાત માસ પાળીની સીપ અથવા પહેલા સાતના પહેલે દશહે ૧ દાત, બીજે ચે પપ સાતમે દશહે ૭ દાત એમ પહેલા સાતના બીજે દશહે ૧ એમ, સાતમે દશહે સાત એમ સાત દિવસને સાત પટિયાનો દશાહની દાલી ગણતા ૧૯૬ દાત વાપ વેતું કોષ્ટક નીચે પ્રમાણે

दाव	१	१	१,	२	१	१	१
दाव	२	२	२	२	२	२	२४
दाव	३	३	३	३	३	३	३३
दाव	४	४	४	४	४	४	४८
दाव	५	५	५	५	५	५	५६
दाव	६	६	६,	६	६	६	६२
दाव	७	७	७	७	७	७	७९
कुल	२८	२८	२८	२८	२८	२८	कुल १९६

एवी साधुनी पडिमा (अभिग्रह) एम ४९ रात्रि दिवसनी १९६ भात पाणीनी दातीनी जाणवी. जेम सुत्रमां कबो छे, तेमज जेवो कल्प आचार छे, जेवो जेवो मार्ग छे, जेवो सत्य अनुष्ठान छे तेवो सम्यक प्रकारे कायाए फरसीने, पाळीने, अ-
तिचारयी शुद्ध करी, पार परोचाडीने, किर्तेन करीने ते साधु आत्माने पाळनारा होय ॥ ३७ ॥ उपर सात दिवसनी सात
भिष्ठुनी पडिमा कही, हये आठ दिवसना आठ अठवाडियानी पडिमा कहे छे ॥

अर्थ ॥ ३८ ॥ अ० आठ आठ दिवसनी । अ० आठ । ०० वली । भि० साधुनी । प० पडिमा एटले कुल ६४ दिव-
सनी पडिमा तेमां पहेला आठ दहाडा १ दात । बीजा आठ दहाडा ३ दात । चोया आठ द-
हाडा ४ दात । पांचया आठ दहाडा ५ दात । जावत आठमा आठ दहाडे आठ दात एम । च० ६४ । रा० रात्री । दि०
दिवस लग्गे । दो० बे । य० वली । अ० ८८ दात भात पाणीनी । भि० भिक्षानी । स० सो (बसो अठासी) । अ० जेम ।
सु० सुत्रमां छे ते अनुसारे करे । अ० यथा । क० कल्प आचार छे । अ० यथा । म० मार्गे । अ० यथा । त० तथ्य (सत्य) ।
अ० यथा । स० सम्यग प्रकारे । फा० फरसीने । पा० पाळीने । ती० पार पोचाडीने । कि० अभिग्रह कीधेल पुरो कर्गो एम
कहे । गुरुनी आज्ञाए । अ० ए अनुष्ठान पाळनारो । भ० होय ॥ ३८ ॥

मूळपाठ ॥ ३८ ॥ अष्टअष्टमिया एं त्रिक्खुपडिमा चउसट्ठाए राइंदिएहिं दोहि य
अट्ठासीएहिं त्रिक्खासएहिं अहासुत्तं अहाकणं अहामगं अहातच्चं अहासम्मं

फासिया पालिया तीरिया किहिया अणुपादिया जवइ ॥ ३८ ॥

માધાવ ॥ ૩૮ ॥ આઠ માઠ દિવસ આઠ સાપુની પડિવા પટલે ૬૪ રાત્રિ વિવસની સેવાં ૨૮૮ મિહાની વાત માત
વાળીની વાય તેમ કોટક નીચે પ્રવાણે

[illegible]

एष परिभा मय्यां क्ति. पेदो एस साधार के पेवो मर्मा के पेवो मय्य मय्यसाय से सेय मय्यसाय मय्यसाय

पाळीने, पार प्होचाडीने, किर्तन करीने ते साधु आज्ञां सुजब पाळनारो होय ॥ ३८ ॥

अर्थ ॥ ३९ ॥ न० नव दिवसनी । न० नव । णं. वळी । भि० साधुनी । प० पडिमा । (अभिग्रह) विशेष । ए० ८१ । रा० रात्रि । दि० दिवसनी । च० चार । य० वळी । पं० पांच । उ० उपर । भि० भिक्षानी दात पाणीनी । स० सो (चारसे पांच) । अ० जेम । सु० सूत्रमां कही । अ० जेम । क० आचार कल्प कळो । अ० जेम । म० मार्ग कळो । अ० यथा । त० तथ्य । अ० यथा । स० सम्यगप्रकारे । फा० फरसीने । पा० पाळीने । ती० पार पोहोचाडीने । कि० किर्तन करीने आज्ञा । अ० पाळतो । म० विचरे ॥ ३९ ॥

मूळपाठ ॥ ३९ ॥ नवनवमिया णं भिक्खुपरिमा एगासीए राइंदिएहिं बजहि य प-
ञ्चुत्तरेहिं जिक्खासएहिं अहासुत्तं अहाकप्पं अहामगं अहातच्चं अहासम्मं
फासिया पालिया तीरिया किट्टिया अणुपालिया भवइ ॥ ३९ ॥

भावार्थ ॥ ३९ ॥ नव दिवसनी नव भिक्षु (साधुनी) पडिमा ८१ रात्रि दिवसनी, चारसे ने पांच (४०५) दात भात पाणीनी जेम सूत्रमां कही, जेम कल्प आचार छे, जेम मार्ग छे, जेम यथा तथ्य छे तेम सम्यक प्रकारे फरसी, पाळी, पार प्होचाडी, किर्तन करी आज्ञा ए साधु पाळनारो होय ते दातनुं कोष्टक ॥ ३९ ॥

दात	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	कुल ९
दात	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	१८
दात	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	२७
दात	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	३६
दात	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	४५
दात	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	५४
दात	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७	६३
दात	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	७२
दात	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	८१
कुल	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४०५

अर्थ ॥ ४० ॥ द० दस दशदानी । द० दस । न० बन्नी । पि० साधुनी । प० पटिया । ए० एक । रा० रात्रि । वि० विषसनी । सं० सो एतमे १०० रात्रि विषसनी । ते सोना । म० अर्थ पलके ६० । छ० छ । रि० रीया । य० बन्नी ।

ધિં દાત અન્નપાણીની । સં સો (ઇટલે ૬૦૦ માંચી ૫૦ ઓછી ઇટલે ૫૫૦ દાત જાળવી) । અં જેમ । સું સુત્રમાં છે ।
 અં જેમ । કં કલ્પ આચાર છે । અં જેમ । મં માર્ગ છે । અં જેમ । તં યથાતથ્ય છે । અં યથા । સં સમ્યક
 પ્રકારે । ફાં ફરસીને । પાં પાલીને । તીં પાર પહોચાડીને । કિં કિર્તન કરીને આજ્ઞા ગુરુની । અં પાલીને । મં
 વિચરે ॥ ૪૦ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૪૦ ॥ દસદસમિયા ણં ભિક્ષુપાટિમા ઇગેણ રાહંદિયસણં અદ્ધછંદુહિ ય
 ત્તિક્ખાસણં અહાસુત્તં અહાકપ્પં અહામગ્ગં અહાતત્ત્વં અહાસમ્મં ફાસિયા
 પાલિયા તીરિયા કિટ્ઠિયાં અણુપાલિયા ભવઙ્ ॥ ૪૦ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૪૦ ॥ દસ દિવસની દસ ઇટલે ૧૦૦ રાત દિવસની બિંદુની પટિમા તેનો અર્ધ ઇટલે ૫૦, છત્તેમાંથી ઓછી
 ઇટલે ૫૫૦ દાત યાત પાણીની નીચેના કોણક મુજબ જેમ સૂત્રમાં કહી, જેમ આચાર કલ્પ છે, જેમ માર્ગ છે, જેમ યથાતથ્ય
 છે તેમ સમ્યક પ્રકારે ફરસીને, પાલીને, પાર પહોચાડીને, કિર્તન કરીને આજ્ઞા પાલીને વિચરે ॥ ૪૦ ॥

૧ add (વધારે) આળાપ.

[illegible]

उपर वरिषा इती ते यथाव्रकिना साय माषी यो एते १० वर्षानो प्रणयार इते ते अणिइय इते ते ॥

અર્થ ॥ ૪૧ ॥ દોં વે । પ૦ પ્રતિમા । પ૦ પરુપી । તં તે । જ૦ જેમ છે તેમ કહે છે । શુ૦ નાની । વા૦ વ્હી । મો૦
 મોક (માત્રુ) । પ૦ પહિમા । મ૦ મોટી । વા૦ વ્હી । મો૦ માત્રાની । પ૦ પહિમા । શુ૦ નાની । જં૦ વ્હી । મો૦ મા-
 ત્રાની । પ૦ પહિમા । પ૦ પહીવર્જણહાર । અ૦ સાધુને । ક૦ કલપે તે પહિમા । પ૦ પ્રથમ । નિ૦ શરદ (શિયાળે) । કા૦
 કાલ । સ૦ સમય એટલે માગસર માસને વિષે । વા૦ અથવા । વ૦ હેલા । નિ૦ ઉનાલાના । કા૦ કાલ । સ૦ સમયને
 વિષે એટલે આષાઢ માસે । વા૦ વ્હી । વ૦ ગામવહાર સ્થાપવી । ગા૦ ગામને વિષે । વા૦ અથવા । જા૦ ડ્યાલગે । રા૦
 રાજ્યધાનીને વિષે । સન્નિવેશ (જનપદ દેશ) ને વિષે । વા૦ અથવા । વ૦ વનને વિષે । વા૦ અથવા । વ૦ વનની । દુ૦
 કઠળ વિષમ જગ્યાને વિષે । વા૦ અથવા । પ૦ પર્વતની । વા૦ અથવા । પ૦ પર્વતની । દુ૦ કઠળ જગ્યાને વિષે । વા૦ વ્હી ।
 મો૦ જમીને । આ૦ પહિવર્જે (માંડે) તો । ચો૦ ચાર । દ૦ દસ એટલે ચૌદ ભક્ત એટલે છ ઉપવાસે । પા૦ પુરી થાય
 (પારણું કરે) । અ૦ અણ । મો૦ જમીને । આ૦ પહિવર્જે તો । સો૦ સોલ । સ૦ ભક્તે કરી પુરી થાય તે સાત ઉપવાસે ।
 પા૦ પારણું કરે । જા૦ જે । જા૦ જે । મો૦ માત્રુ । આ૦ પીએ । દિ૦ દિવસને વિષે । આ૦ આવે તે । આ૦ પીંતું અને ।
 રા૦ રાત્રે । આ૦ આવે તો । નો૦ ન । આ૦ (ન) પીંતું । સ૦ સહિત । પા૦ જીવ સહિત । મ૦ માત્રુ । આ૦ આવે તો ।
 નો૦ ન । આ૦ પીંતું । અ૦ વગર । પા૦ જીવવાલું । મ૦ માત્રુ । આ૦ આવેતો । આ૦ પીંતું । વ્હી વિશેષ કહે છે । સ૦
 સહિત । વી૦ વીર્ય । મ૦ માત્રુ । આ૦ આવેતો । નો૦ ન । આ૦ પીંતું । અ૦ વગર । વી૦ વીર્ય રહિત । મ૦ માત્રુ । આ૦
 આવેતો । આ૦ પીંતું । સ૦ સહિત । સ૦ ચીગટ (સહિત) । મ૦ માત્રુ । આ૦ આવેતો । નો૦ ન । આ૦ પીંતું । અ૦
 વિના । સ૦ ચીગટ રહિત । મ૦ માત્રુ । આ૦ આવે તો । આ૦ પીંતું । સ૦ સહિત । સ૦ રજ સહિત । મ૦ માત્રુ । આ૦

प्राये सो । नो० न । आ० पीयू० । अ० बिना । स० रजरहित । प० मादु । आ० आवेतो । आ० पीयु । आ० वे । आ०
 जे । दो० मादु । आ० प्राद । न० ते । अ० करे छे । अ० योडुं । या० अयना । ब० घणु । ना० दली । ए० एम ।
 य० निदे । ए० ए । सु० नानी । मो० मात्रा । प० पटिया ते खुदिया मोफ मक्का करीए । अ० जेय । सु० सुत्रमां करी
 तपन करे । आ० पूर्वेनी पेर । अ० विशेषे पाळो यको । य० बिचरे ॥ ४१ ॥

मूळपाठ ॥ ४१ ॥ दो पन्निमाओ पल्लचाओ तजहा । खुदिया वा' मोयपन्निमा महल्लिया
 वा' मोयपन्निमा खुदियसं मोयपन्निम पन्निवत्तस्स अणगारस्स कप्पइ' पढम-
 निदाहकालसमयसि' वा चरिमनिदाहकालसमयसि वा वहिया गामस्स वा
 (जाव) रायहाणीए' वा वर्णसि वा वणदुग्गसि वा पव्वयसि वा पव्वयडुग्गसि
 वा भोच्चा आरुभइ, चोदसमेण पारेइ अमोच्चा आरुभइ, सोलसमेण पारेइ
 जाए जाए मोए आईयेधे, दिया आगल्लइ' आईयेधे, राइ आगल्लइ नो आई

१ H (एव) नेव २ H added से (एवमां " से " बधारे) ३ H (एव) पढमे सरदकाल ४ H added (एवमां
 रवार) दायय्या ५ H (एव) तनिसेसि वा ६ H added from (एवमां बधारे) " अरियेय्ये ७ (बी) मवइ " (सुपी)

યવે, સપાળે મત્તે આગહ્દ નો આઈયવે, અપ્પાળે મત્તે આગહ્દ આઈયવે,
 સવીએ મત્તે આગહ્દ નો આઈયવે, અબીએ મત્તે આગહ્દ આઈયવે, સસણિછે
 મત્તે આગહ્દ નો આઈયવે, અસસણિછે મત્તે આગહ્દ આઈયવે, સસરલે મત્તે
 આગહ્દ નો આઈયવે, અસસરલે મત્તે આગહ્દ આઈયવે. જાએ જાએ મોએ
 આઈયવે તંજહા અપ્પે વા. એવં લલુ એસા લુમ્મિયા મોયપન્નિમા અહા-
 સુત્તં (જાવ) અણુપાલિત્તા ભવદ્ ॥ ૪૧ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૪૧ ॥ બે પડિમા કહી તે કહું છું. નાની માત્રા (પેશાવ) ની પડિમા મને મોટી માત્રાની પડિમા. નાની મા-
 ત્રાની પડિમા વહેનાર સાધુને કલપે પહેલી સરદ (શીયાલાના) ઋતુકાલ સમયને વિષે એટલે માગસર માસે તથા છેલ્લા હળ
 (હનાલાના) કાલ સમયને વિષે એટલે આષાઢમાસે ગામ વહાર ગામને વિષે અથવા જ્યાંલગે સનિવેશને વિષે, વનને વિષે, વ-
 નની કઠળ જગ્યાને વિષે, પર્વતને વિષે, પર્વતની કઠળ જગ્યાને વિષે પડિમા સ્થાપવી (વહેવી) કલપે. જમીને પડિમા પડિવર્જે
 તો ૧૪ મંકે પુરી થાય એટલે છ હપવાસ પછી પારણું કરે. જો ન જમીને પડિમા વહેતો ૧૬ મંકે એટલે સાત હપવાસે પુરી
 થાય. આ પડિમા વહેલાં જે જે માત્રુ (પેશાવ) દિવસે આવે તે તે પીઠ જાય ને રાત્રે આવે તે ન પીએ (એટલે પરઠવે), માત્રુ
 જીવ સહિત હોય તો પરઠવે, જીવ રહિત આવેતો પીઠ જાય, વીર્ય સહિત હોયતો પરઠવે, વીર્ય રહિત હોયતો પીઠ જાય, ચિગ-

टसालु मायु होयतो परठवे, चिगट बिनानु होय तो पीए, रज सहित होयतो परठवे, रज रहित होयतो पीए से वे मायु पछी ते फोटु होय के पणु होय तेनुं उपर दृश्य करे एय निधे उपर करी ते नानी मोक पढिया करीए. ते जेम मूत्रमां करी छे तेम ग्यान्ममे पूर्वेनी परे विक्षेप पाळतो यको सायु विचरे ॥ ४१ ॥ उपर नानी पढिया करी हये त्वां मोटीनो बखणहार छे माटे मोती पढिया बहे छे

अर्थ ॥ ४२ ॥ म० मोटी । ज० बन्नी । मो० मोक । प० पढिया । प० बोनार । म० सायुने । क० फट्ये । से० ते झा नईनने । प० प्रथम । नि० सरद । का० काळ (ते मागधर मास) । स० समयने बिये । बा० बन्नी । व० छेला । नि० ग्रिप्प (उनाळो) । का० काळ । स० समयने बिये एटसे आपण मास्तने बिये । बा० बन्नी । व० गायत्री बहार स्थापनी । गा० गायने बिये । बा० बन्नी । मा० ह्यां समे । रा० राख्यधानीने बिये । बा० अयबा । व० बन्ने बिये । बा० अयबा । व० बन्नी । दू० दृढप्य जग्याने बिये । वा० अयबा । प० पर्वतने बिप । बा० अयबा । प० पर्वतनी । दु० दृढप्य जग्याने बिये । बा० बन्नी । मो० तमीने । मा० भारये तो । सो० सोळ । स० भक्ते एटसे सात उपवास करीने । पा० पाळे । म० मण-पानु । मा० पीए । त० जेम प्रपय आपार कपो तेम ज्ञानयो । वे० मिथे । जा० ज्यो समे । (ते पढिया मनुष्ठान गुरुनी) आभाए । म० चित्तेये । पा० पानीने । प० विचरे ॥ ४२ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૪૨ ॥ મહાહ્રિયણં મોયપન્નિમં પન્નિવન્નસ્સ અણગારસ્સ કપ્પઇ સે પંઢમનિ-
 દાહકાલસમયંસિ વા ચરિમનિદાહકાલ સમયંસિ વા બહિયા^૨ ગામસ્સ વા
 (જાવ) રાયહાણી^૩ વા વણંસિ વા વણદુગંસિ વા પવ્યંસિ વા પવ્ય-
 દુગંસિ વા. તોચ્ચા આરુત્તર, સોલસમેણં પોરેઇ. અત્તોચ્ચા આરુત્તર, અટ્ટાર-
 સમેણં પોરેઇ. જાએ જાએ મોએ આરિયવે, તંહે જેવ જાવ અણુપાલિત્તા

નવઇ ॥ ૪૨ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૪૨ ॥ મોટી માત્રાની પઢિમા અંગીકાર કરનાર સાધુને પ્રથમ શીયાલાના કાઠ સમયને વિષે એટલે માગસર
 માસે અને હેલા ઉનાલાના કાઠ સમયને વિષે એટલે આષાઢ માસે ગામ ત્રહાર ડ્યાં લગે સંનિવેશને વિષે અથવા વનને વિષે
 અથવા વનની કઠળ ભોંયને વિષે અથવા પર્વતની કઠળ ભોંયને વિષે પઢિમા સ્થાપત્રી (વહેલી) કલપે. જો
 જમીને પઢિમા વહેતો ૧૬ ભક્તે એટલે ૭ ઉપવાસ કરીને પારણું કરે. જમ્યાવિના પઢિવેજે તો ૧૮ ભક્ત એટલે ૮ ઉપવાસ કરી

૧ H (એચ) પઢમે સરદકાલ^૧. ૨ H adds (એચમાં વધારે) દ્વાશ્યન્વા. ૩ H (એચ) સંનિવેસંસિ વા. ૪ H
 (એચમાં) તંહે to (થી) ભવઇ (સુધી.)

પારખું કરે અને એ એ માટ્ટુ દીવસે આવે તે પીપ મે પ્રથમ નાની પઢિયામાં કબુ તેમ થ્યાં સગે આઝાપ પઢિયા પાઠીને વિચરે
 ॥ ૪૨ ॥ ઇપલી પઢિયા પૂર્વચર થો અને ઇસો ઘોનાર ન હોય તો શુ કરે તે હવે સર્વે સાધુ આધી કહે છે ॥

મર્યુ ॥ ૪૩ ॥ સં સંકયા । ૬૦ દાત (માલ-પાળી) ની । જ૦ ઢલી । (સાધુને પાત્રાના ઘરણહારને । પ્રહસ્યના
 હાસ ઘરને વિષે આહારને અર્થે પઠાને) । જા૦ એ । કે૦ કોઈ । અં૦ માંહે । ૫૦ પાત્રા (માંહે) । હ૦ (જમતાં) હપાદયુ છે ।
 ૬૦ વેનામળી । તા૦ તેટલી । ૬૦ તે । ૬૦ દાત । ૫૦ કહેલી । સિ૦ હોય । ૬૦ તે ઘારે તે દાત । સે૦ તે સાધુને । કે૦ કોઈ
 એક દાતાર । હ૦ ગાંસની છાબહીપ કરી । ગા૦ અથવા । ૬૦ વણે કરી । ૫૦ ચાલળીપ કરી । ગા૦ ઢલી ।
 અ૦ પાત્રા માંદિલી । ૫૦ પાત્રાને વિષે જમવાની મસ્ટુ વેળા મળી પાત્ર હપાદયુ છે । હ૦ (માળીને) । હેંચે હાથે । ૬૦ લીપ ।
 (ગ્યાંસને ઘાર તૂટે નહિ ત્યાં સમે એક દાત કરીપ) । સા૦ તે સર્વને । વિ૦ જ ઢલી । સા૦ વેહને । ૫૦ એક । ૬૦ દાત ।
 ૬૦ કહેલી । સિ૦ હોય (હપલુ એક આખી કબુ । હવે ઘણાનજ આપજો મારા એકઠો કરીને લીપ તે આખી કહે છે) । સ૦
 ત્યાં । સે૦ તે સાધુને (મિલા અર્થે આખ્યા વેલીને) । ૫૦ ઘણાજબ । ૬૦ અમતા હોય । સ૦ સર્વે । હે૦ તે । સ૦ પોતે પો
 થાનો । વિ૦ આહાર હા એકઠો કરી મેલીને એક વીંદ કરીને । અં૦ માંદિ । ૫૦ પાત્રામાંદિ આળીને શુકે, કેલી રીતે શુકે ।
 ૬૦ (પાત્રા માંદિ) રંધા હાથે । ૬૦ લીપ । (તેમ વેતાં ઘાર તૂટે નહિ ત્યાં કમે એક દાત હોય) । સ૦ તે સર્વને । વિ૦ જ૦
 ઢલી । સા૦ તે । ૫૦ એક । ૬૦ દાત । ૫૦ કહેલી । સિ૦ હોય ॥ ૪૩ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૪૩ ॥ સંભાદાન્તિયસ ણં^૧ જાવહયં કેદ^૨ અન્તો પન્નિગહંસિ^૩ ઉવહત્તુ^૪ દલણ-
જ્ઞા તાવશ્યાઓ^૫ દત્તીઓ^૬ વત્તવં સિયા, તત્થ સે કેદ^૭ ભવ્વણ^૮ વા દૂસણ^૯ વા
વાલણ વા અન્તો પન્નિગહંસિ ઉવિત્તા દલણજ્ઞા, સા^{૧૦} વિ ણં સા ણગા દત્તી
વત્તવં સિયા. તત્થ સે બહેવે મુઝ્ઝમાણા સવે તે સયં^{૧૧} પિણં અન્તો પન્નિગહંસિ
ઉવિત્તા દલણજ્ઞા, સઘ્વા વિ ણં સા ણગા દત્તી વત્તવં સિયા ॥ ૪૩ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૪૩ ॥ માતૃપાણીની દાતની અધુક સંભ્યા લેનાર સાધુને પાત્રાના ધરણહારને ગ્રહસ્થના ઘેરે આહારને અર્થે
પેઠાને પાત્રામાંથી જેટલી અન્નની દાતની સંભ્યા ગૃહસ્થી આપે તેટલી દાત કહીએ. અન્ન નાસ્તતા તે ધાર તૂટે નહિ ત્યાં સુધી
એક દાત કહીએ. હવે દાતનું માન કહે છે. તે સાધુને કોઈ દાતાર વાંસની છાબડીએ કરી, વલ્લે કરી, ચાલણીએ કરી, જમવાની
વસ્તુ પાત્રમાં છે તે પાત્ર લપાઢી સાધુના પાત્રમાં ડુંચા હાથે દેતાં ધાર તૂટે નહિ ત્યાં સુધી તે સર્વેને એક દાત કહીએ. ઉપર
એકના આપવા આશ્રી કહ્યું. હવે ઘણા જળ પોતાનો ભાગ એકઠો કરીને દીધે તે આશ્રી કહે છે. ત્યાં તે સાધુ ભિક્ષાને અર્થે

? H adds (એવમા વધારે) મિસૂસ પદિગહ ધારિસ ગાહાવફુલં પિંદવાયપિંડ્યાએ અણુપ્પવિટ્ટસ્સ. ૨ H omits
(એવમાં નથી) કેદ. ૩ H (એવ) ઉવિત્તા. ૪ H adds (એવમાં વધારે) તાઓ. ૫ T (ટી) હવ્વણ. ૬ H (એવ)
દુસણ. ૭ H (એવ) સઘ્વા. ૮ H (એવમાં) સયં ૨ પિણ્દસાહણિયં.

આપ્યો વેલીને ઘણા જળ જમ્યા હોય તે સર્વે પોતપોતાનો આહાર પકડો કરીને પાત્રામાંદિ તે આહાર યુક્તે મુક્તીને ઝવચી દેવા મળી પાત્રું ઝપાટયું ને તેવી રીતે ઈચ્છે હાથેથી દેતાં તે સર્વે આહારની પકડીજ ઘાત કરીપ ॥ ૮૩ ॥ ઊપર અન્નાદિક આથી કરું ૧૫ કોઈ સાથુ અન્નદાવની માફક પાણીની ઘાતની પળ સસ્યા સેવાનું નહી કરે તે મળી ફરાં પાણીની ઘાતની વિધિ કરે છે.

અર્થ ॥ ૪૪ ॥ (સસ્યા પાણીની ઘાતની નહી કરી છે તેવા સાધુને) પાં પાણીના । પં પાત્રનો ઘરણહાર (પ્રશસ્યને ઘેર (આહાર) પાણીને અર્થે પેઠા ચકાને) । જં બલી । જાં લે । કેં કોઈ । અં મારિ । પાં પાત્રમાં પાણી છે તે । વં ઝવચી । દં વેઠાં પકા । તાં તેટલા । ૧૦ સર્વેને તેને । ૬૦ ઘાત । ૪૦ કરેલી । સિં હોય । ૧૦ પાણીની ઘાતનું માન કરે છે । તં ત્યાં । સેં તે સાધુને । કેં કોઈ ઘાતાર । છં ઘાસના ઝાવઢે કરી । ઘાં અથવા । દૂં વણે કરી । ઘાં અથવા । ઘાં વાછળીપ કરીને । ઘાં બલી । અં પાથે । પાં પાત્ર માંદિ પાણી પાલીને । વં ઈચ્છેલી । ૪૦ વેવા ઝપાટયું છે । સાં તે પેટછે ઝાવઢાદિકની પાર દૂટે નરિ તેટલા સમે । વિં જં બલી । સાં તે સર્વને । ૫૦ પક । ૪૦ ઘાત । ૪૦ કરેલી । સિં હોય । ૧૦ ઘણા જળ પકડા કરીને દીપ તે આમી કરે છે । તં ત્યાં । સેં તે સાધુને ખિસાને અર્થે આખ્યા વેલીને । ૧૦ ઘણા જળા । સું પાષી પીપ છે । સં તે સર્વ । તેં તે । સું પોસે પોતાનું । પિં પાણી પકટુ કરી એક પિંટ કરી આખીને । અં મારિ । પાં પાત્રા માંદિ પાણી મુક્તીને । વં ઈચ્છેલી । ૪૦ વેવા પાત્રુ ઝપાટયું છે તે ઝાવઢીની પાર ન તુટે ત્યાં સુધી । તાં તે સર્વ પાણીની । પિં જં બલી । સાં તે । ૫૦ પક । ૪૦ ઘાત । ૪૦ કરેલી । સિં હોય ॥ ૪૪ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૪૪ ॥ ^૧ પાણિપન્નિગાહિયસ્સ ^૨ જાવહયં કેદ્ ^૩ અન્તો પાણિંસિ ^૪ ઉવહ્સુ દલ-
 એજ્ઞા તાવહ્યાઓ ^૫ દત્તીઓ વત્તવં સિયા. તત્થ સે કેદ્ છપ્પણ વા દૂસણ
 વા વાલણ વા અન્તો પાણિંસિ ઉવિત્તા દલએજ્ઞા, સા ^૬ વિ ણં સા એગા દત્તી
 વત્તવં સિયા. તત્થ સે બહેવે મુઅમાણા સઘે તે સયં ^૭ પિણ્ણં અન્તો પાણિંસિ
 ઉવિત્તા દલએજ્ઞા, સઘા વિ ણં સા એગા દત્તી વત્તવં સિયા ॥ ૪૪ ॥

માનાર્થે ॥ ૪૪ ॥ જે સાધુએ પાણીની દાત નકી કરી છે તેવા સાધુને પાણીના પાત્રને ધરણહારને ગૃહસ્થને ઘેર પાણીને
 અર્થે પેઠા થકાને એક સાથે જેટલું પાત્ર ઉંચેથી પાણી આપવા ઉપાડયું છે તેટલા સર્વેને ધાર ન તૂટે ત્યાં સુધી એક દાત કહીએ,
 હવે તે દાતનું માન કહે છે. તે સાધુને કોઈ દાતાર વાંસની છાવડીએ કરી, વણે કરી, ચારણીએ કરી, પાણીને વાસણમાં ઘા-
 લીને ઉંચેથી દેવા વાસણ ઉપાડે તે છાવડાની ધાર તુટે નહિ ત્યાં સુધી એક દાત કહીએ. ઉપર એક જગે પાણી આપવા આશ્રી
 કહ્યું. હવે ઘણા જણ પોતપોતાનું પાણી એકઠું કરીને સાધુને પાણીની બિશ્વાને અર્થે આવ્યો देखીને સર્વે પોતપોતાનું પીવાનું

૧ H adds (એવમા વધારે) સંવાદત્તિયસ્સ ણં મિસુસ્સ. ૨ H adds (એવમાં વધારે) ગાહાવહ કુલં પિંડવાય-
 પડિયાએ અણુપ્પવિટ્ઠસ્સ. ૩ H omits (એવમાં નથી) કેદ્. ૪ H (એવમાં) ઉવિત્તં. ૫ H adds (એવમાં વધારે) તાઓ.
 ૬ H (એવ) સઘ્વા. ૭ H (એવમા) સયં ૨ પિંડ સાહણિયં ઇગં પિંડ.

पाणी एकरुं नामण्यां करीने उंचेयी वेया पात्रु उपावीने पार करे ते पार तुटे महीं स्यां सुधी ते सर्वेने एक दाव करीए ॥४४॥
उपर मस्तिमा करी ते अभिप्रह करनार होय ते यणी अभिप्रहानो अधिकार करे छे ॥

अर्थ ॥ ४५ ॥ ति० श्रण । वि० प्रकार । उ० सेवानो अभिप्रह विज्ञेय । पं० कथा । तं० ते । ज० करे छे । सु० सुद्ध
पोल्लु बान । उ० सेवु । फ० काष्टना पात्र्यां । उ० सेवु । सं० स्वरुहे हाये तया भाजने बोहराये ते । उ० सेवु ॥ ४५ ॥

मूळपाठ ॥४५॥ तिचिहे उवहहे पद्मत्ते । तजहा । सुद्धोवहहे संसट्टोवहहे ॥४५॥

माचार्य ॥ ४५ ॥ श्रण प्रकारं अभिप्रह कथा ते करे छे, १ पोल्लु पात्र्य दीए तो सेवु २ काष्टना पात्र्या बाळो आ
नीने दीए तो सेवु ३ स्वरुहे हाये के याज्ञे दीए तो सेवु ॥ ४५ ॥

अर्थ ॥ ४६ ॥ ति० श्रण प्रकारे । ओ० अभिप्रह । पं० कथा । तं० ते । ज० करे छे । ज० जे । व० बळी । ओ० ग्रहे । १ ।
२० जे । व० बळी । सा० साहरे २ । जं० जे । व० बळी । मा० मुलयां । प० नास्ते ३ ते वस्तु लेनी । ए० एक । ए०
एव । मा० करे ॥ ४६ ॥

मूळपाठ ॥ ४६ ॥ तिचिहे ओगाहिए पद्मत्ते तजहा । ज व ओगिएइह, ज व साहरइ, ज

व आसर्गसि पस्त्रिखवइ, एगे एवमाहसु ॥ ४६ ॥

माचार्य ॥ ४६ ॥ श्रण प्रकारे अभिप्रह कथा ते करे छे, १ जे कोइ ग्रहे २ जे कोइ साहरे, ३ जे कोइ वस्तुने मुलयां

? II (एवपां) फलिमो

હાલિંગ મહોલ (પંચેયા)

જાન્યુઆરી ૧૯૮૭

मुके ते वस्तु लेवी तेवा अभिग्रह जाणवा, एक एम कहे ॥ ४६ ॥

अर्थ ॥ ४७ ॥ (एक वली एम कहे) । दु० बे । वि० प्रकारे । ओ० अभिग्रह । पं० कक्षा । त० ते । ज० कहुंछुं । जं० जे । च० वली । ओ० ग्रहे । ज० जे । च० वली । आ० मुखमा । प० वस्तु नाखे अथवा मुखमाहे मुके ते वस्तु लेवी ॥ ४७ ॥ ति० एम । बे० हुं कहुंछुं ॥

मूळपाठ ॥ ४७ ॥ दुविहे ओगहिए पन्नत्ते तंजहा । जं च ओगिणहइ, जं च आसगंसि

पखिखन्नइ ॥ ४७ ॥ तिबेमि

भावार्थ ॥ ४७ ॥ एक वली एम कहे छे जे भगवंते बे जातना अभिग्रह कक्षा ते कहे छे १ जे ग्रहे, २ जे मुखमां नाखे अथवा मुके ते वस्तु लेवी ॥ ४७ ॥ एम सुधमस्वामि जंबू स्वामिने कहे छे के हे जंबू, जेम मेंश्री महावीरदेव समिपे सांभ-
ळ्युं तेम में तुन प्रत्ये कहुं.

अर्थ ॥ ९ ॥ व० व्यवहार सूत्रनो । न० नवमो । उ० उद्देशो । स० पुरो थयो ॥ ९ ॥

मूळपाठ ॥ ९ ॥ व्यवहारस्स नवमो उद्देश्यो समत्तो ॥ ९ ॥

भावार्थ ॥ ९ ॥ व्यवहार सूत्रनो नवमो उद्देशो पुरो थयो ॥ ९ ॥

---

१ H adds (एचमा वधारे) एगे पुण एचमाहंसु. २ H adds (एचमां वधारे) त्तिवेमि.

पाणी एकटु नामण्यां करीने उंचेयी देवा पात्रु उपाढीने पार करे ते पार हुटे नही त्यां सुधी ते सर्वेने एक दात करीए ॥४४॥
उपर प्रतिष्ठा करी ते अग्निप्रह करनार होय ते मणी अग्निप्रहानो अधिकार करे छे ॥

अर्थ ॥ ४५ ॥ शि० व्रण । वि० प्रकार । उ० सेवानो अग्निप्रह विशेष । पं० कळा । तं० ते । अ० करे छे । सु० छुट
घोकु पान । उ० सेवु । फ० काष्टना पात्रमां । उ० सेयु । सं० सारहे शाये तथा मामने बोहरारे ते । उ० सेवु ॥ ४५ ॥

मूळपाठ ॥४५॥ तियिहे उवहडे पसत्ते । तजहा । सुद्धोवहडे संसट्टोवहडे ॥४५॥

मार्गार्थ ॥ ४५ ॥ व्रण प्रकारे अग्निप्रह कळा ते करे छे, १ थोळ पात्र्य वीए तो सेवु २ काष्टना पात्रमा घाली आ
णीने वीए तो सेवु ३ सारवये शाये के मामने वीए तो सेवु ॥ ४५ ॥

अर्थ ॥ ४६ ॥ शि० प्रस्य प्रकारे । ओ० अग्निप्रह । पं० कळा । तं० ते । ज० करे छे । अ० जे । व० वळी । ओ० प्रहे । १ ।
नं० जे । व० वळी । सा० साररे २ । अ० जे । व० वळी । आ० सुल्लमां । प० माले ३ ते वस्तु सेवी । प० एक । प०
एव । आ० करे ॥ ४६ ॥

मूळपाठ ॥ ४६ ॥ तिविहे ओगगहिए पसत्ते तजहा । ज च खोगिएहइ, ज च साहरइ, ज

च आसगसि पक्खिवइ, एगे एवमाहंसु ॥ ४६ ॥

मार्गार्थ ॥ ४६ ॥ व्रण प्रकारे अग्निप्रह कळा ते करे छे, १ जे कोइ प्रहे २ जे कोइ साररे, ३ जे कोइ वस्तुने सुल्लमां

१ II (एवमां) फसिमो (पक्खिव) (एगे) (एवमां)

વાં અથવા । જોં જોત્રે કરી । વાં અથવા । વેં નેતરે કરી । વાં અથવા । કં ચાવસે કરી । વાં વળી । કાં કાયા-
ને । આં ઉપસર્ગ દીણ) । તેં તે સર્વ । ઉં ઉપનાતે । સં ભલે પ્રકારે । સં સહે । સ્વં સ્વમે । તિં દીનપનારહિત (તિ-
સ્વાસપણાવિના) । અં સ્વમે (કાયાએ અડોલપણે) ॥ ૧ ॥

સૂઝપાઠ ॥ ૧ ॥ દો પદ્મિમાઓ પન્નત્તાઓ તં જહા । જવમજ્જા ય ચન્દપદ્મિમા વઙ્ગમ-

હજા ય ચન્દપદ્મિમા. જવમજ્જા^૧ ચન્દપદ્મિમં પદ્મિવન્નસ્સ અણગારસ્સ નિચ્છં^૨
વોસટ્ટુકાણ ચિયત્તદેહે જે કેહ પરીસહોવસગા^૩ સમુપ્પજ્જાન્તિ^૪ દિઘા વા મા-
ણુસસગા વા તિરિક્કલ્લોણિયા વા^૫, તે^૬ ઉપ્પન્ને સમ્મં સહઈ^૭ સ્વમઈ તિઙ્ગલ્લેહ
અહિયાસેહ ॥ ૧ ॥

૧ H (એવ) ^૧મજ્જચન્દં. ૨ H (એવ) માસં ૩ H ઉવસગા without પરી° (એવમાં ફક્તે ઉપસગા). ૪ H
(એવમાં) ઉપ્પજ્જન્તિ તે જહા. ૫ H adds (એવમાં વધારે) અણુલોમા વા પહિલોમા વા તથાણુલોમા વા તાવ વંદેજ્જ વા નમં-
સેજ્જ વા સક્કારેજ્જ વા મંમાણેજ્જ વા કલ્લાણં મંગલં દેવયં ચેદયં પજ્જુવાસેજ્જા. તત્થ પહિલોમા અન્નયરેણં દંડેણ વા અટ્ટીણ વા
જોત્તેણ વા વેત્તેણ વા કસેણ વા કાણ આરહેજ્જા. ૬ H adds (એવમાં વધારે) સન્વે. ૭ H (એવમાં) સહેજ્જા સ્વમેજ્જા તિ-
તિક્કલ્લેજ્જા અહિયાસેજ્જા. ૮ જર્મન સુત્રમાં ૧ ને ૨ સૂત્ર મેગા છે.

॥ दसमो उद्देसओ ॥

दसमो उद्देसो

अर्थे ॥ १ ॥ दो० वे । प० पढिया । प० करी मगयेंते । त० ते । अ० करे छे । ज० जब । म० मध्य । य० बली । च० चंद्र ।
 प० पढिया ते जेस जय स्वयं आहो ते वे छेहे पाठवो तेस तय जाणवो एतले पढबाए १ कवल । बीजे वे कवल । एम एकेक
 कवल बभारवा पुनने १५ कवल एम हवे उत्तरतां पढबाए १४ कवल, बीजे १३ कवल एम उत्तरतां चौदसे १ कवल ए जब मध्य
 चंद्र पढिया जाणवी । ब० कजनी पेरे बबयां पाठवी छेहे आही ते एम पढबाए १५ कवल । बीजे १४ एम उत्तरता पुनने १
 कवल त्यावी एक कवल वधता चौदसे १५ कवल सेवा ए बच्च । म० मध्य । य० बली । च० चंद्र । प० पढिया जाणवी ।
 म० मय । म० मध्य । य० बली । च० चंद्र । प० पढिया । प० पढिसर्पा । अ० साधुने । नि० एक मास । बो० दोसरावी छे ।
 का० कायाने । बि० छाही छे बली सुमुपा । वे० देहनी जेजे । वे० जे । के० कोइ । प० परिसर । उ० उपसर्ग । स० उपजे
 ते करे छे । दि० देवताना कीबा । वा० अयबा । या० मनुष्यना कीबा । वा० अयबा । ति० तिर्यव । ओ० योनीना कीबा ।
 वा० बली । (अ० मनने गमता परिसर । वा० अयबा । प० मनने अणगमता । वा० बली । त० त्या । अ० मनने गमता ।
 या० बली । ता० एम । ब० बांवे । वा० बली । न० नमस्कार करे । ना० प्रयना । स० सस्कार कर । वा० अयबा । सं०
 सम्मान करे । वा० बली । क० कन्याणकारी । म० यांगलिङ्गना करणहार । वे० वेवतानी पेरे । वे० शान्तव साधुनी पेरे ।
 प० सेवा करे छे । त० त्या । प० मनने अणगमता । अ० अनेरो कोइ । वं० दांडे करी । वा० अयबा । अ० हाडके करी ।

तेवो आहार मागे ने तेवो आहार लेवा भिक्षाचरनी भिक्षानी वेळा नथी एटले बे पोहोर पछी गौचरी जाय) । अ०
 अज्ञात (अजाणा) कुळे । उ० थोडो थोडो । सु० निर्दोष आहार । उ० अन्यने देता उगयों लेवो । नि० भिक्षा लहने
 जाय । व० घणा । स० (श्रमण) साकयतापसादिक । मा० (माहण) शुक्ल ब्राह्मण जाती । अ० अतिथि जे तीर्थ
 परवे आवे ते । कि० कृपण दरिद्री । व० याचक (वंधीवाननी पेठे) करगरीने । म० भीख मागे ते । क० कल्पे । से० ते
 साधुने । ए० एकलो । भुं० भोगवतो थको छे तेनी पसेथी । प० आहार लेवो कल्पे । नो० नहि । दो० बे जणना जमण-
 मांथी लेवो नहि । नो० नहि । ति० त्रण जणना जमणमांथी लेवो नहि । नो० न । च० चार जणना जमणमाथी नहि ।
 नो० न । पं० पांच जणना जमणमांथी नहि । नो० न । गु० गर्भवतीने हाथे नहि (त्रण मास पछी) । नो० न । वा०
 वाळकना जमणमाथी नहि अथवा वाळकने विच्छेद पाडीने नहि । नो० न । दा० वाळकने । पे० धवडावतीने हाथे नहि ।
 नो० न । (से० तेने । क० कल्पे) । अ० घरमाहि तथा । ए० उंवराने माहि । दो० बे । वि० वळी । पा० पग । सा०
 एकठा करीने । द० देती थकी । (प० लेवो न कल्पे) । नो० नही । वा० वहार । ए० उंवरानी । दो० बे । वि० वळी ।
 पा० पग । सा० एकठा करीने । द० देती थकी न लीए । (अ० हवे । पु० वळी । ए० एम । जा० जाणे) । ए० एक ।
 पा० पग । अ० उंवरा माहि । कि० करीने वळी । ए० एक । पा० पग । वा० वहार । कि० राखीने । ए० उंवरानी । वि०
 बे वाजु बे पग राखीने । (ए० एवी । ए० एषणा अभिग्रह विशेष । ए० गवेखतो थको । ल० लाभे तो । आ० आहार लीए ।
 ए० एहवी । ए० एषणा । ए० गवेखतो । जो० न । ल० लाभे तो । जो० न । आ० आहारने लीए) । ए० एम । द०
 देतो । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । प० लेवो । ए० एम । नो० न । द० आपेतो । ए० एम । से० तेने । नो० न ।

ખાચાર્યે ॥ ૨ ॥ યગર્વતે યે પદિયાઓ કરી તે લેમ છે તેમ કહું છું ? જલ મધ્ય ધંદ્ર પદિયા અને ૨ વજ મધ્ય ધંદ્ર પદિ
 મા પગ્લ ત્રય મધ્યમાં જાને છે ને ૫ દટ પાતલો છે તેને ત્રય મધ્ય પદિયા કરીએ, એમ પદિયા વહેનાર સપ કરે તે નીચે મુઅબ.
 પદનાપ એક વચ્ચ (કોઝીયા) આહાર લીંપ, થીલે યે કવલ એમ ચટતાં પુનમે ૧૫ કવલ પછી સતરતાં પદનાપ ૧૪ કવલ,
 નીચે ૧૩ વચ્ચ, એમ ચૌદસ ૧ કવલ, ૫ ત્રય મધ્ય ધંદ્ર પદિયા આજની રહે વચ્ચની પેઠે વચ્ચાં પાતલી ને છેડે જાહી તે વજ
 મધ્ય પદિયા કરીએ તેમાં પદનાપ ૧૫ વચ્ચ, થીલે ૧૪ કવલ એમ સતરતાં પુનમે ૧ કવલ, ત્યાંથી એક એક કવલ વચ્ચતાં
 ચૌદસ ૧૫ કવલ તેવા ૫ વજ મધ્ય પદિયા આજની રહે જલ મધ્ય પદિયા પરિવર્તનાર સાપુને એક માસ લગ વોસરાથી
 ઇ કાપા લેજે, છાંદી ઇ દેહની દુધુષા લેજે તેને જે કોઈ તપસર્ગ તપલે તે કહે છે વેશવાના, મલુખ્યાના, તિર્યવના ૫ તપ
 સર્ગ યે જાતના છે, ૧ મનન ગમતા, ૨ મનને અજ ગમતા, મનને ગમતામાં તેને ધોલે, નમસ્કાર કરે, સત્કાર દીપ, સન્માન
 દીપ, કલ્યાણકારી, મોગલિકના વરણહાર, દેવના લેવા, સાધુ જ્ઞાનવતીપેરે સેવા કરે રૂપે જે અણગમતો તે અનેરો કોઈ
 દોંટ કરી, શરફ કરી, જોતર કરી, યતર કરી (નેતરે), વાણલે કરી કાપાને તપસર્ગ દીપ, તે સર્વ તપસર્ગ લપન્યા તે
 મહી મકાર સદ, રામ, દર્શનપણા રહિત કાપાને અદોસપણે રાલી રતમે ॥ ૨ ॥

અર્થે ॥ ૨ ॥ ત્ર૦ મજ ૧૦ મધ્ય ૧૦ યત્રી ૧૦ ધંદ્ર ૧૦ પદિયા । (પટ્ટે અચની માફક વલે જાહી, છેડે પાતલી) ।
 ૫૦ પરિવર્તનાર । અ૦ સાપુને । મુ૦ સુકલ । ૫૦ વસની । સે૦ જેને । ૫૦૦ પદનાને ત્રિપ્તે । ક૦ કવલે । ૫૦૦ એક ।
 ૨૦ દાત । મો૦ યોજનર્તી । ૫૦ છર્ધી । ૫૦ એક । ૫૦૦ પાળીની દાત છેવી કવલે । (સ૦ સર્વે । ૬૦૦ દુપલ । ૫૦૦ જોપદ ।
 મા૦ ૫ પ્રાદિ દહને દાપી આદિક । આ૦ આહારની । ૫૦ કલ્લા રાંઝના । સ૦ કરણહાર છે । ૫૦ કોઈ જીવ જોડે જદિ

પં० પાંચમે દીને । સે० તેને । ક० કલ્પે । પં० પાંચ । દં દાત । મો० મોજનની । પં० લેવી । પં० પાંચ દાત । પા०
 પાણીની લેવી । (જા० જ્યાંલગે । જો० ન । આ० આહાર લીએ) ॥
 છં છઠમે દીને । સે० તેને । ક० કલ્પે । છં છ । દં દાત । મો० મોજનની । પં० લેવી । છં છ । પા० પાણીની
 લેવી । (જા० જ્યાંલગે । જો० ન । આ० આહાર લીએ) ॥
 સં સાતમને દીને । સે० તેને । ક० કલ્પે । સં સાત । દં દાત । મો० મોજનની । પં० લેવી । સં સાત દાત ।
 પા० પાણીની લેવી । (જા० જ્યાંલગે । જો० ન । આ० આહાર લીએ) ॥
 અં આઠમને દીને । સે० તેને । ક० કલ્પે । અં આઠ । દં દાત । મો० મોજનની । પં० લેવી । અં આઠ દાત ।
 પા० પાણીની લેવી । (જા० જ્યાંલગે । જો० ન । આ० આહાર લીએ) ॥
 નં નોમને દીને । સે० તેને । ક० કલ્પે । નં નવ । દં દાત । મો० મોજનની । પં० લેવી । નં નવ । પા० પા-
 ણીની । (જા० જ્યાંલગે । જો० ન । આ० આહાર લીએ) ॥
 દં દશમને દીને । સે० તેને । ક० કલ્પે । દં દસ । દં દાત । મો० મોજનની । પં० લેવી । દં દસ । પા०
 પાણીની । (જા० જ્યાંલગે । જો० ન । આ० આહાર લીએ) ॥
 એં અગીયારસને દીને । સે० તેને । ક० કલ્પે । એં અગીયાર । દં દાત । મો० મોજનની । પં० લેવી । એં અગી-
 યાર । પા० પાણીની લેવી । (જા० જ્યાંલગે । જો० ન । આ० આહાર લીએ) ॥
 બાં બારસને દીને । સે० તેને । ક० કલ્પે । બાં વાર । દં દાત । મો० મોજનની । પં० લેવી । બાં વાર । પા०

६० कस्ये । प० सेवी । वि० शीखे दीने । से० तेने । ६० कस्ये । दो० वे । द० वात । मो० मोहननी । प० सेवी । दो०
 वे दात । पा० पाणीनी सेवी । (स० सर्वते । दु० वे पद । च० चौपद । आ० ए आदि दहने । आ० आहारना । क०
 पाउचहार । स० होय । प० कोइ सेवा इच्छे नहि तेवो आहार । अ० अभाणे घेर । उ० घोडो घोडो । सु० निद्रोप । उ०
 सेवो । ६० कस्ये । से० ते साधुने । ए० एकज माणस । सु० जयतो होय तेमांथी । प० सेवो । नो० नहि । दो० वे जणा
 मांथी नहि । नो० नहि । सि० जण जणायांथी नहि । नो० नहि । च० चार जणायांथी नहि । नो० नहि । प० पांच जणा
 यांथी नहि । नो० नहि । पा० पाचकने विच्छेव पाणीने नहि । नो० नहि । गु० गर्भवतीने हाथे । नो० नहि । दा० दाढ
 नकने । पे० धवरावतीने हाथे नहि । नो० न । से० तेने । क० कस्ये । अ० मांदि । ए० उबरायांदि । दो० वे । वि०
 वनी । पा० पग । सा० एकठा करीने । द० देवी यकी । प० सेवो न कस्ये । अ० हवे । पु० वनी । ए० पय । मा० आप्ते ।
 ए० एक । पा० पग । अ० उबरा माहे । कि० करीने । ए० पद । पा० पग । वा० उबरा वाहार । कि० करीने । ए०
 उबरानी वे वाटु । वि० वे पग राखे राखीने । ए० एहवी । ए० एलजाए । ए० गवेपता । स० छायेतो । मा० आहार हे ।
 ए० एहवी । ए० एलजाए । ए० गवेसवो यको । जो० न । स० छायेतो । गो० न । आ० आहार कीए) ॥

द० शीखे दीने । से० तेने । ६० कस्ये । दि० जण । द० वात । मो० मोहननी । प० सेवी । वि० जण । पा० पा
 णीनी । (मा ह्यांसमे । गो० न । आ० आहार कीए) ॥

च० चौथे दीने । से० तेने । ६० कस्ये । च० चार । द० वात । मो० मोहननी । प० सेवी । च० चार दात । पा०
 पाणीनी । (मा ह्यांसमे । गो० न । आ० आहार कीए) ॥

प० पांचमने दीने । क० कल्पे । द० दस । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योत्स्ने । गो० न । आ० आहार लीए ॥
 छ० छट्टने दीने । क० कल्पे । न० नव । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योत्स्ने । गो० न । आ० आहार लीए ॥
 स० सातमने दीने । क० कल्पे । अ० आठ । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योत्स्ने । गो० न । आ० आहार लीए ॥
 अ० आठमने दीने । क० कल्पे । स० सात । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योत्स्ने । गो० न । आ० आहार लीए ॥
 न० नोमने दीने । क० कल्पे । छ० छ । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योत्स्ने । गो० न । आ० आहार लीए ॥
 द० दसमीने दीने । क० कल्पे । पं० पांच । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योत्स्ने । गो० न । आ० आहार लीए ॥
 ए० अग्यारसे । क० कल्पे । च० चार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योत्स्ने । गो० न । आ० आहार लीए ॥
 वा० वारसने दीने । क० कल्पे । ति० त्रण । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योत्स्ने । गो० न । आ० आहार लीए ॥
 ते० तेरसने दीने । क० कल्पे । दो० दो । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योत्स्ने । गो० न । आ० आहार लीए ॥
 च० चौदसने दीने । क० कल्पे । ए० एक । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योत्स्ने । गो० न । आ०

आहार लीए ॥

अ० अमावासने दीने । से० ते साधु । य० वली । अ० आहार । भ० करे नहिं । ए० एम । ख० निश्च । ए० ए ।
 ज० जव । म० मध्य । चं० चंद्र । प० पडिमा । अ० जेम । सु० सूत्रमां कही । अ० जेम । क० कल्प आचार छे । जा०
 ज्योत्स्ने । अ० आवा सडित पाळतो । भ० होय ॥ १-२ ॥

પાળીની । (જા० શ્યામને । જો० ન । આ० આશર સીંચ) ॥

તે० ઠેરસને દીને । સે० તેને । ક० કસ્યે । તે० તેર । દ० દાત । મો० મોમનની । પ० લેવી । તે० તેર । પા० પાળીની । (જા० શ્યામને । જો० ન । આ० આશર સીંચ) ॥

ધો० ધોદસને દીને । સે० તેને । ક० કસ્યે । ધો० ધોદ । દ० દાત । મો० મોમનની । પ० લેવી । જો० લેવી । પાળીની । (જા० શ્યામને । જો० ન । આ० આશર સીંચ) ॥

પ० પુનમને દીને । સે० તેને । ક० કસ્યે । પ० પસર । દ० દાત । મો० મોમનની । પ० લેવી । પાળીની । (જા० શ્યામને । જો० ન । આ० આશર સીંચ) ॥

દ० અંધારીયા । પ० પસના । સે० તેને । પા० પસરને દીને । ક० કસ્યે । ધો० ધોદ (દ० દાત । મો० મોમનની પાળીની) ॥ ધો० ધોદ । પાળીની । સે० સર્વ । દુ० દ્વિપદ । જા० જ્યાંસને । જો० ન । આ० આશર સીંચ) ॥
ધિ० ધીજને દીને । ક० કસ્યે । તે० તેર । દ० દાત । મો० મોમનની । પ० લેવી । તે० તેર । પાળીની । જાળીની । જો० ન । આ० આશર સીંચ ॥

તે० ધીજને દીને । ક० કસ્યે । ધા० ધાર । દ० દાત । મો० મોમનની । પ० લેવી । ધા० ધાર । પાળીની । જાળીની । જો० ન । આ० આશર સીંચ ॥

ધો० ધોયને દીને । ક० કસ્યે । પ० અગીયાર । દ० દાત । મો० મોમનની । જાળીની । જો० ન । આશર સીંચ ॥

દલયદ્, એવં સે કપ્પહ પન્નિગાહેત્તણ. એવં નો દલયદ્ એવં સે નો કપ્પહ પન્નિગા-
 હેત્તણ. બિહ્જાણ સે કપ્પહ દોષિ દત્તીઓ ભોયણસ્સ પન્નિગાહેત્તણ, દોષિ પાણ-
 સ્સ. તદ્દયાણ સે કપ્પહ તિષ્ઠિ દત્તીઓ જોયણસ્સ પન્નિગાહેત્તણ, તિષ્ઠિ પાણ-
 સ્સ. ઈચ્છત્તીણ સે કપ્પહ ચ્છદત્તીઓ જોયણસ્સ પન્નિગાહેત્તણ, ચ્છપાણસ્સ. પ-
 અમીણ સે કપ્પહ પઅદત્તીઓ જોયણસ્સ પન્નિગાહેત્તણ, પઅપાણસ્સ. છટ્ટીણ સે
 કપ્પહ છ દત્તીઓ જોયણસ્સ પન્નિગાહેત્તણ, છ પાણસ્સ. સત્તમીણ સે કપ્પહ સંત્ત

મુદ્દો- ૭ H adds (એવમાં વધારે) સર્વેહિ દુણ્ણયચલ્ણયાઈએહિ આહારકલ્લીહિ સત્તહિ પઢિણિયેત્તેહિ અન્નાયરુજ્જં ગુલ્લિ-
 વહં, કપ્પહ સે એગસ્સ મુલ્લમાણસ્સ પઢિગાહેત્તણ, નો દોણં નો તિણં નો ચણં નો પઅણં, નો વાલવત્થાણ નો ગુલ્લિ-
 ણીણ નો દારગં પેજ્જમાણીણ, નો સે કપ્પહ અન્તો ઇલ્લયસ્સ દો વિ પાણ સાહદુ દલમાણીણ પઢિગાહિત્તણ, અહ પુણ એવં જાણે-
 જ્ઞા એગ પાયં અન્તો કિચ્છા એગં પાયં વાહિ કિચ્છા ઇલ્લયં વિકલમ્મહિત્તણ એગાણ એસમાણે લભેજ્ઞા આહારેજ્ઞા, એગાણ
 એસમાણ એસમાણે જો લભેજ્ઞા જો આહારેજ્ઞા. ૮ From here the mss. use great abbreviations (અત્રેથી સૂત્રોમાં
 ટુંકામાં લેવાળ છે). ૮-૧ So always after પાણસ્સ like ૭ for the greater part abbreviated (૭ નો માફક
 “ પાણસ્સ ” પછી ટુંકામાં પાઠ છે).

मूळपाठ ॥ १-२ ॥ जवमज्जसु खन्दपनिमं पकिवन्नस्स अणगारस्स सुक्कपकस्सस्स से पा
 निवण कप्पइ एगा दत्ती ज्ञोयणस्स पकिगाहेत्तप, एगा पाणस्स 'अन्नायउज्ज
 सुद्धोवहट्ठ निज्जहिच्चा वहवे समणमाहणअश्हिकिवणधणीमगा कप्पइ से
 एगस्स सुज्जमाणस्स पकिगाहेत्तप, नो दोण्ह नो तिण्हं नो चठण्हं नो पञ्चण्हं,
 नो शुविणीणं' नो यासवरयाण नो दारग पेज्जमाणीण, नो' अन्तो पसुयस्स दो वि
 पाण साहट्ठ दसमाणीण, नो धाहि पलुयस्स दो वि पाण साहट्ठ दसमाणीण,
 'एग पाय अन्तो किच्चा एगं पाय धाहि किच्चा पलुयं विस्सम्मइत्ता' 'एवं

१ H omits (एवमा नयी) से २ H adds (एवमां वधारे) सम्बेहि दुप्पयवत्तपयाइपरि माहारकट्ठोहि सत्तेहि
 परिणिपत्तेहि ३ H (एवमा) नो गु after नो वा (पछी) ४ H adds (एवमां वधारे) से कप्पइ. ५ H adds
 (एवमां वधार) पदिगाहिचप. ५-७ H (एवमां) अह पुण एवं ज्ञाणेज्जा proceed एवं पाय (नी पदेसां). ६ H adds
 (एवमां वधारे) एपाए पसणाए पसमाणे छग्गेज्जा माहारेज्जा, एपाए पसजाए पसमाणे जो छग्गेज्जा जो माहारेज्जा
 ६-७ एवं दक्खर ८० पदिगाहेचप (सुधी) not in H (एवमा मा पाठ नयी).

^{१२} १२-१ बिंतियाए, कप्पइ तेरस दत्तीओ जोयणस्स पङ्गिगाहेत्तए तेरस पाण-
 स्स जावणो आहारेज्जा. ततियाए कप्पइ वारस दत्तीओ जोयणस्स पङ्गिगाहे-
 तए वारस पाणस्स ^{१३} जाव णो आहारेज्जा. चउत्थीए कप्पइ एक्कारस दत्तीओ
 जोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. पञ्चमीए कप्पइ दस दत्तीओ भोयणस्स जाव
 णो आहारेज्जा. ठट्ठीए कप्पइ नव दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा.
 सत्तमीए कप्पइ अट्ठ दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. अट्ठमीए कप्पइ
 सत्त दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. नवमीए कप्पइ छ दत्तीओ भो-
 यणस्स जाव णो आहारेज्जा. दसमीए कप्पइ पञ्च दत्तीओ भोयणस्स जाव णो
 आहारेज्जा. एक्कारसीए कप्पइ चउ दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा.

१२ H adds (एचमां वधारे) दत्तीओ भोयणस्स पङ्गिगाहेत्तए चउइस पाणस्स सन्वेहिं दुप्पयं जाव णो आहारेज्जा.
 १२-१ now follows in H (एचमां नीचेनो पाठ छे). १३ जाव, means the addition of सन्वेहिं ६० until एस-
 माणे नो लभेज्जा as above vide ७ (“ जाव ” पछी ७ ना मुजव पाठ मुक्कवो).

दृत्तीओ ज्ञोयणस्स पन्निगाहेत्तए, सच पाणस्स अट्ठमीए से कप्पइ अट्ठ दृत्तीओ
 ज्ञोयणस्स पन्निगाहेत्तए, अट्ठ पाणस्स नवमीए से कप्पइ नव दृत्तीओ ज्ञोय-
 णस्स पन्निगाहेत्तए, नव पाणस्स दसमीए से कप्पइ दस दृत्तीओ ज्ञोयणस्स
 पन्निगाहेत्तए, दस पाणस्स एगारसमीए^१ से कप्पइ एगारस दृत्तीओ ज्ञोयणस्स
 पन्निगाहेत्तए, एगारस पाणस्स बारसमीए^२ से कप्पइ बारस दृत्तीओ मोयणस्स
 पन्निगाहेत्तए, बारस पाणस्स तेरसमीए^३ से कप्पइ तेरस दृत्तीओ ज्ञोयणस्स
 पन्निगाहेत्तए तेरस पाणस्स बोइसमीए^४ से कप्पइ बोइस दृत्तीओ ज्ञोयणस्स
 पन्निगाहेत्तए बोइस पाणस्स. पन्नरसमीए^५ से कप्पइ पन्नरस दृत्तीओ ज्ञोयण
 स्स पन्निगाहेत्तए, पन्नरस पाणस्स बहुलपक्खस्स से^६ पान्निवए कप्पन्ति चो-

१ H (एवमा) सीए in-stead of समीए (ने बदले) १० H (एवमा) दुब्बिमाए कप्पए प ११ H (एव
 मा) से after पा (“ पान्निवए ” पत्ती “ से ” छे).

તો આહાર ન લીધે, એમ દીધે તો તેને આહાર લેવો કલ્પે, એમ ન દીધે તો તેને આહાર ન લેવો કલ્પે.

બીજને દિવસે બે દાત અન્નની ને બે પાણીની લીધે, તે આહાર સર્વ દુપદ, ચૌપદ જે આહારના અધીલાલી છે તેમને આહાર મળ્યા પછી અજાણે ઘેર ગૌચરી જાય. થોડો થોડો નિર્દોષ આહાર લીધે, તે પણ જે ઘરમાં પુઠ્ઠલો માણસ જમતો હોય ત્યાંથી લીધે પણ બે, ત્રણ, ચાર, પાંચ જમતા હોય તે ઘરમાંથી ન લીધે ચાલુ કરને વિન્ડેદ પાડીને અથવા ગર્ભવંતી સ્ત્રીને હાથે, બાલક ધવરાવતીને હાથે આહાર લીધે નહિ. ઘર તથા ઝંવરામાંહિ બે પગ એકઠા કરીને કોઈ સ્ત્રી દેતી થકી સાધુ આહાર ન લે, પણ એમ જાણે જે એક પગ ઝંવરા માંહિ છે ને એક પગ ઝંવરા વહાર છે ને બે પગ વચ્ચે ઝંવરો રાખીને ઘેર રીતે આહાર ગવેલે ને આહાર લાભે તો લીધે. એમ આહાર માગતા ન મળે તો ન લીધે. ત્રીજને દિવસે ત્રણ દાત ભોજનની ને ત્રણ પાણીની લેવી કલ્પે જ્યાંલગે આહાર લીધે નહિ. ચોથને દિવસે ચાર દાત આહાર પાણીની લેવી કલ્પે, જ્યાંલગે આહાર ન લીધે. પાંચમને દિવસે પાંચ દાત આહાર પાણીની લેવી કલ્પે જ્યાંલગે આહાર ન લીધે. છઠ્ઠને દિવસે છ દાત ભોજનની ને પાણીની લેવી કલ્પે જ્યાંલગે આહાર લીધે નહિ. સાતમને દિવસે સાત દાત આહાર પાણીની લેવી કલ્પે, જ્યાંલગે આહાર લીધે નહિ. આઠમને દિવસે આઠ દાત ભોજનની ને આઠ દાત પાણીની લેવી કલ્પે જ્યાંલગે આહાર લીધે નહિ. નોમને દિવસે નવ દાત ભોજનની ને નવ પાણીની લીધે, જ્યાંલગે આહાર ન લીધે. દશમને દિવસે દસ દાત ભોજનની ને દસ પાણીની લીધે, જ્યાંલગે આહાર ન લીધે અગીયારમને દિવસે અગીયાર દાત ભોજનની ને પાણીની લીધે, જ્યાંલગે આહાર ન લીધે. વારસને દિવસે વાર દાત ભોજનની ને પાણીની લીધે જ્યાંલગે આહાર ન લીધે. તેરસે તેર દાત ભોજનની ને પાણીની લીધે જ્યાંલગે આહાર ન લીધે. ચૌદ દાત ભોજનની ને પાણીની લીધે જ્યાંલગે આહાર ન લીધે. પુનમે પંદર દાત ભોજન ને પાણીની લીધે જ્યાંલગે

ધારસીપ કપ્પડ તિ દત્તીશ્વો મોયણસ્સ જાવ ણો આહારેહ્ણા તેરસીપ કપ્પડ
 દો દત્તીશ્વો મોયણસ્સ જાવ ણો આહારેહ્ણા ષડ્ડસીપ કપ્પડ પગાદત્તી મોય-
 ણસ્સ જાવ ણો આહારેહ્ણા અમાવાસાપ સે ચ અબ્બત્થે ભવડિ एवं સ્વહુ યસા
 જવમજ્જવદપનિમા અહાસુત્તં અહાકર્પં જાવ અણુપાલિત્તા ભવડિ ॥ ૧-૨ ॥

માત્રાર્થ ॥ ૧-૨ ॥ જવમજ્જ વદપનિમા અગિકાર કરનાર સાધુને શુદ્ધ વસ્ત્રની એકમનાલીને એક દાઢ મોજનની ને એક દાઢ
 પાળીની સેવી કર્યે તે કેવે વસ્ત્રો સેવી કર્યે તે કહે છે સર્વે વે પગા, ધાર પગા લે આહારની રચનામાં છે તેમને આહાર
 વની પુરવો છે ને આહાર છડે પરવાર્યા છે પટલે ત્રિશુકાદિક આહાર છડે ગયા પછી વે દોહોર વાદ સાધુ ગૌરી જાય ને
 પગા સાવયતાપસાદિક, શુદ્ધ ભ્રામણ જાતિ, અતિથી લે નીર્યે પરવે આવે, કુપ્પણ રરિત્તિ, યાવક લે વંધીવાનની પટે
 મીસ મામે તે મીસા છડે ગયા પછી યોદો મને નિર્દોષ આહાર લીપ છે સાધુને એકલો લે ધરમાં જમનાર છે તેમાંથી
 આહાર સેવો કર્યે વળ વે વખના જમણમાંથી, ઘણ જળ, ધાર જળ, ધાંવનના જમણમાંથી સેવો કર્યે નરિ પ્રીતિ માસ પછી
 ગર્ભવાની સ્ત્રીના રાપે ન સે, યાવકના જમણમાંથી નરિ કે યાવકને વિસ્તુયો પારી આપે તેમ ન છે, યાવકને વદરાવતીને રાપે
 ન સે, પરમાં વંદરામાદિ વે પગ એકગા કરીને રીપ તો આહાર સેવો કર્યે નરિ વંદરાની વહાર વે પગ એકગા રાલીને રીપલો
 આહાર ન સેવો કર્યે, વળ જો એમ આવે લે એક પગ વંદરા માદિ છે ને એક પગ વહાર રાસેલ છે પટલે વે પગની વધે વંદરો
 રાલીને રીપ, એવી રીતે ત્વર મુગ્ધ આહાર ગયેપતાં (ઓચર્તા) પટે તો આહાર લીપ ને ત્વર મુગ્ધ આહાર ઓચર્તા ન પટે

एक માસ લગે । વોં વોસરાવી છે । કાં કાયા જેળે । વિં છાડી છે જેળે । દેં શરીરની વાછા । જેં જે । કેં કોઈ ।
 પં પરિસહ । હં ઉપસર્ગ । સં ઉપજે । તેં તે । જં કહે છે । દિં દેવતાના કીધા । વાં અથવા । માં મનુષ્યના કીધા ।
 વાં અથવા । તિં તિર્યંચના । જોં યોનિના કિધા । વાં અથવા । અં મનને ગમતા । વાં અથવા । પં મનને અણગમતા ।
 વાં વલી । તેં ત્યાં । અં મનને ગમતા । વાં વલી । તાં તે । વં વાંદે । વાં અથવા । નં નમસ્કાર કરે । વાં અ-
 થવા । સં સત્કાર દીણ । વાં અથવા । સં સન્માન દીણ । વાં અથવા । કં કલ્યાણકારી । મં મંગલીકના કરણહાર ।
 દેં દેવતાની પેરે । વેં જ્ઞાનવંત સાધુની પેરે । પં સેવા કરે । તેં ત્યાં । પં મનને અણગમતા તે । વાં વલી । અં અને-
 રાણ । દં દાંડે કરી । વાં અથવા । અં હાડકે કરી । વાં અથવા । મું મુઠીણ કરી । વાં અથવા । જોં જોતરે કરી ।
 વાં અથવા । વેં વેતરે-નેતર (લાકડીણ કરી) । વાં અથવા । કં ચાત્રણે કરી । વાં વલી । કાં કાયાને । આં
 ઉપસર્ગ કરીને । તેં તે । સં સર્વે । હં ઉપના પરિસહને । સં ભલીપેરે । સં સદહે । સં ખમે । તિં દીનપણા રહિત ।
 અં કાયાને અહોલપણે રાખી ખમે ॥ ૧-૩ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૧-૩ ॥ 'વહ્રમજ્જહ્ણં ચન્દપદ્મિમં પદ્મિવન્નસ્સ અણગારસ્સ માસં વોસટ્ઠકાણ
 ચિયત્તદેહે જે કેઈ પરિસહોવસગા સમુપ્પજ્ઞન્તિ તં જહા દિવા વા માણુસ્સગા

? Now H gives the description of the વહ્રમજ્જહ્ણ ચન્દપદ્મિમા wanting in the other mss. (एचमां हवे
 “वह्रमज्ज चन्दपद्मिमा ” नुं वर्णन છે જે નીજા સૂત્રોમાં નથી) जर्मन युक्तां १-३-१-४ सूत्रो नयी.

आहार न स्त्रीए भंषारीपक्षना पढवानेदिवसे चौद दात आहारपाणीनी लेवी कस्ये सर्व दुपदने आहार मध्यमा पणी ब्यांछमे
 माहार न स्त्रीए बीमने दिवसे तेर दात आहार पाणीनी स्त्रीए, ब्यांछमे आहार न स्त्रीए श्रीमने दिवसे चार दात मोमन ने
 पाणीनी स्त्रीए ब्यामगे आहार न स्त्रीए चोपने दिवसे अभियार दात मोजननी स्त्रीए, ब्यांछमे आहार न स्त्रीए, पांचमने
 दिवसे दस दात मोजननी स्त्रीए, ब्यांछमे आहार न स्त्रीए छठने दिवसे नव दात आहारनी स्त्रीए, ब्यांछमे आहार न स्त्रीए
 सातमने दिवसे आठ दात आहारनी स्त्रीए, ब्यांछमे आहार न स्त्रीए आठमने दिवसे सात दात आहारनी स्त्रीए, ब्यांछमे
 माहार न स्त्रीए, नोमने दिवसे छ दात आहारनी स्त्रीए, ब्यांछमे आहार न स्त्रीए दशमने दिवसे पांच दात आहारनी लेवी
 कस्ये, ब्यांछमे आहार न स्त्रीए अगीयारसने दिवसे चार दात आहारनी लेवी कस्ये, ब्यांछमे आहार न स्त्रीए बारसने
 दिवसे द्रप दात आहारनी स्त्रीए, ब्यांछमे आहार न स्त्रीए, तेरसे वे दात आहारनी लेवी कस्ये, ब्यांछमे आहार न स्त्रीए
 चौदसे एक दात आहारनी ने एक दात पाणीनी लेवी कस्ये, ब्यांछमे आहार न स्त्रीए, अमासने दिवसे ते साधु आहार करे
 नहि एम निवे करी पदवी लक्ष्मणचंद्रपट्टिमा जेम सुवर्मा करी, जेम कस्य आचार कसो जेम ब्यांछमे आहार सहित पाळे
 ॥ १-२ ॥ सबमध्यचंद्रपट्टिमानो यंत्र नीचे प्रमाणे तेनी सर्व मन्त्री २२५ दात बाय

॥ सबमध्यचंद्रपट्टिमा यंत्र ॥

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९-१०-११-१२-१३-१४-१५ | १४-१३-१२-११-१०-९ ८ ७-६ ५ ४ ३ २ १ ०=२२५

अर्थ ॥ १-३ ॥ ५० वस्र । ५० मण्य । ५० मन्त्री । ५० यंत्र । ५० पट्टिमा । ५० अंगीकार करनार । अ० साधुने । मा०

एक मास लगे । वो० बોસરાવી છે । કા० કાયા જેળે । ચિ० છાડી છે જેળે । દે० શરીરની વાંછાં । જે० જે । કે० કોઈ ।
 પ૦ પરિસહ । હ૦ ઉપસર્ગ । સ૦ ઉપજે । તેં તે । જ૦ કહે છે । દિ० દેવતાના કીધા । વા० અથવા । મા० મનુષ્યના કીધા ।
 વા० અથવા । તિ० તિર્થચના । જો० યોનિના કીધા । વા० અથવા । અ૦ મનને ગમતા । વા० અથવા । પ૦ મનને અણગમતા ।
 વા० વલી । ત૦ ત્યા । અ૦ મનને ગમતા । વા० વલી । તા० તે । વ૦ વાંદે । વા० અથવા । ન૦ નમસ્કાર કરે । વા० અ-
 થવા । સ૦ સત્કાર દીણ । વા० અથવા । સ૦ સન્માન દીણ । વા० અથવા । ક૦ કલ્યાણકારી । મં० મંગલીકના કરણહાર ।
 દે० દેવતાની પેરે । વે० જ્ઞાનવંત સાધુની પેરે । પ૦ સેવા કરે । ત૦ ત્યાં । પ૦ મનને અણગમતા તે । વા० વલી । અ૦ અને-
 રાણ । દં० દાંડે કરી । વા० અથવા । અ૦ હાડકે કરી । વા० અથવા । મુ० મુઠીણ કરી । વા० અથવા । જો० જોતરે કરી ।
 વા० અથવા । વે० વેતરે-નેતર (લાકડીણ કરી) । વા० અથવા । ક૦ ચાવણે કરી । વા० વલી । કા० કાયાને । આ०
 ઉપસર્ગ કરીને । તેં તે । સ૦ સર્વે । હ૦ ઉપના પરિસહને । સ૦ ભલીપેરે । સ૦ સદહે । સ૦ સદહે । તિ० દીનપણા રહિત ।
 અ૦ કાયાને અહોલપણે રાખી રહે । ૧-૩ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૧-૩ ॥ 'વડરમજ્જણં ચન્દપન્નિમં પન્નિવન્નસ્સ અણગારસ્સ માસં વોસટ્ઠકાણ
 ચિયત્તદેહે જે કેહ પરિસહોવસગા સમુપ્પજ્ઞન્તિ તં જહા દિવા વા માણુસ્સગા

? Now H gives the description of the વડરમજ્જણ ચન્દપન્નિમા wanting in the other mss. (एचमां हवे
 “વડરમજ્જણ ચન્દપન્નિમા ” નું વર્ણન છે જે બીજા સૂત્રોમાં નથી) જર્મન વુકમાં ૧-૩-૧-૪ સૂત્રો નથી.

वा तिरिकल जोणिया वा अणुलोमा वा पनिलोमा वा तस्य अणुलोमा वा
 ताव वन्देक्षा वा नमनसेक्षा वा सकारेक्षा वा समाणेक्षा वा कक्षाण मगल
 देवय चेक्ष्य पङ्कवासेक्षा तस्य पनिलोमा वा अस्त्रयेण दंकेण वा अट्टीण वा
 मुट्टीण वा जोत्तेण वा वेत्तेण वा कसेण वा काप आउहेक्षा ते सधे उत्पन्ने
 सम्म सहेक्षा स्वमेक्षा तिश्स्वेक्षा श्रहियासेक्षा ॥ १-३ ॥

भाशये ॥ १-३ ॥ वस्त्रमय वंद्यपद्विमां अंगीकार करनार साधुने एक पास पोसरायी छे कापा जेम्मे, छांही छे वेदनी
 राजा जेम्मे, जे कोर उपसर्ग उपये ते कर छे वेवताना, मनुष्यना, विर्यवना, मनने गपवा के अय्यगमवा, वेमा मनने गमवा
 उपसर्गमां तेने बादे, नमस्कार करे, सत्कार करे, सम्मान करे, कन्याणकारी, पंगळकारी, देवनी माफक, साधुनी माफक
 तेनी सेवा कर, मनने अणगमता उपसर्गमां मनोराना बांटे करी, हादके करी, मुठीप करी, जोत्तेरकरी, वेत्तेर करी, चाबले
 करी, कापाने उपसर्ग कर ते सर्व गपना परिसरने सम्यक् रीसे दीनपणा रहित कापाने मदोलपणे राखीने स्वमे ॥ १-३ ॥

अर्थ ॥ १-४ ॥ द० बस । य० मध्य । ज० खडी । यं० खट्ट । य० पट्टिया । य० अंगीकार करनार । य० साधुने । य०
 अपादं त इद । य० पसर्नी । पा० पढयेने दीवस । क० कल्पे । य० १५ । द० दात । यो० योमननी । य० लेवी । य० १५
 शत । पा० पार्णीनी सेवी । स० सर्व । दु० दुषद । य० वसपद । मा० प यादि । आ० आहारनी । क० इच्छावाळाने ।
 त्रा० शरीर्यन । जो० न । आ० आहार सीप ।

वि० बीजने दिवसे । से० तेने । क० कल्पे । च० १४ । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

त० त्रीजने दिवसे । क० कल्पे । ते० १३ । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥
च० चौथने दिवसे । क० कल्पे । वा० वार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥
प० पांचमने दिवसे । क० कल्पे । ए० अगीयार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

हार लीए ॥

छ० छट्टने दिवसे । क० कल्पे । द० दस । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥
स० सातमने दिवसे । क० कल्पे । न० नव । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥
अ० आठमने दिवसे । क० कल्पे । अ० आठ । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥
न० नोमने दिवसे । क० कल्पे । स० सात । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥
द० दसमने दिवसे । क० कल्पे । छ० छ । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥
ए० अगियारसे । क० कल्पे । पं० पांच । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥
वा० वारसे । क० कल्पे । च० चार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥
ते० तेरसे । क० कल्पे । ति० त्रण । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

प० घोषते । क० कृत्य । दो० वे । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योतिषे । जो० न । भा० भाहार स्त्रीप ॥
म० भयाशसने दिवसे । क० कृत्ये । ए० एक । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योतिषे । जो० न । भा० भाहार स्त्रीप ॥

सु० सुकृत्य । प० पत्न्या । पा० पदशने दिवसे । से० ते साधने । क० कृत्य । दो० वे । द० दात । भो० भोजननी ।
जा० ज्योतिषे । जा० न । भा० भाहार स्त्रीप ॥

वि० वीजने दिवसे । से० तेने । क० कृत्ये । ति० त्रिण । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योतिषे । जो० न । भा०
भाहार स्त्रीप ॥

म० मीजन दिवसे । से० तेने । क० कृत्ये । व० वार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योतिषे । जो० न । भा०
भाहार स्त्रीप ॥

प० घोषने दिवसे । से० तेने । क० कृत्ये । प० पांच । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योतिषे । जो० न । भा०
भाहार स्त्रीप ॥

प० पाषपने दिवसे । क० कृत्ये । छ० छ । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योतिषे । जो० न । भा० भाहार स्त्रीप ॥
उ० उद्वन दिवसे । क० कृत्ये । स० साल । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योतिषे । जो० न । भा० भाहार स्त्रीप ॥
स० सावपने दिवसे । क० कृत्ये । म० मात । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योतिषे । जो० न । भा० भाहार स्त्रीप ॥
म० मावपने दिवसे । क० कृत्ये । न० नव । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्योतिषे । जो० न । भा० भाहार स्त्रीप ॥

न० नोमने दिवसे । क० कल्पे । द० दस । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यालगे । जो० न । आ० आहार लीए ॥
 द० दसमने दिवसे । क० कल्पे । ए० अगियार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यां लगे । जो० न । आ० आहार लीए ।
 ए० अगियारशने दिवसे । क० कल्पे । वा० बार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यां लगे । जो० न । आ० आहार लीए ।
 वा० बारसने दिवसे । क० कल्पे । ते० तेर । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यां लगे । जो० न । आ० आहार लीए ॥
 ते० तेरसने दिवसे । क० कल्पे । च० चौद । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यां लगे । जो० न । आ० आहार लीए ।
 ष० चौदसने दिवसे । क० कल्पे । प० १५ । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । प० १५ दात । पा० पाणीनी ।
 प० लेवी । स० सर्वे । दु० दुपद । च० चौपदने । जा० ज्यां लगे । जो० न । ल० मळे । जो० न । आ० आहार लीए ।
 पु० पुनमे । अ० उपवास । भ० करे । ए० एम । ख० निश्चे । ए० ए । व० वन्न । म० मध्य । चं० चंद्र । प० पडिमा ।
 अ० जेम । सु० सूत्रमां कही । अ० जेम । क० कल्य आचार छे । जा० ज्यां लगे । अ० पाळीने । भ० विचरे ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ४ ॥ वइरमंज्ज एं चन्दपकिमं पमिवन्नस्स अणगारस्स बहुलपकखस्स पा-
 म्मिवए कप्पइ पन्नरस्स दत्तीओ भोयणस्स पग्निगाहेत्तए पन्नरस्स पाणगस्स
 सर्वेहिं दुप्पय चउप्पयाइएहिं आहार कंखेहिं जाव णो आहारेज्जाः वितियाए
 से कप्पइ चउइस दत्तीओ भोयणस्स पग्निगाहेत्तए जाव णो आहारेज्जाः तइ-

प० चोदये । क० कृत्य । दो० ये । द० दात । भो० भोजननी । आ० श्यांसमे । जो० न । आ० आहार स्वीए ॥
म० मयारासने दिवसे । क० कृत्ये । ए० एक । द० दात । भो० भोजननी । प० सेवी । मा० श्यांसमे । जो० न ।
आ० आहार स्वीए ।

सु० दुहृदय । प० पत्तना । पा० पदशने दिवसे । से० ते साधुने । क० कृत्य । दो० ये । द० दात । भो० भोजननी ।
ना० श्यांसमे । मा० न । आ० आहार स्वीए ।

वि० वीजने दिवसे । स० सेने । क० कृत्ये । नि० व्रण । द० दान । भो० भोजननी । आ० श्यांसमे । जो० न । आ०
आहार स्वीए ।

व० व्रीजने दिवसे । से० सेने । क० कृत्ये । च० चार । द० दात । भो० भोजननी । जा० श्यांसमे । जो० न । आ०
आहार स्वीए ॥

च० चोयने दिवसे । से० सेने । क० कृत्ये । प० पांच । द० दात । भो० भोजननी । जा० श्यांसमे । जो० न । आ०
आहार स्वीए ॥

प० पांचपने दिवसे । क० कृत्ये । छ० छ । द० दात । भो० भोजननी । जा० श्यांसमे । जो० न । आ० आहार स्वीए ॥
उ० छट्टने दिवसे । क० कृत्ये । स० सात । द० दात । भो० भोजननी । जा० श्यांसमे । जो० न । आ० आहार स्वीए ॥
स० सातपन दिवसे । क० कृत्ये । अ० आठ । द० दात । भो० भोजननी । जा० श्यांसमे । जो० न । आ० आहार स्वीए ॥
अ० आठपने दिवसे । क० कृत्ये । य० नव । द० दात । भो० भोजननी । जा० श्यांसमे । जो० न । आ० आहार स्वीए ॥

न० नोमने दिवसे । क० कल्पे । द० दस । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । गो० न । आ० आहार लीए ॥
 द० दसमने दिवसे । क० कल्पे । ए० अगियार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यां लगे । गो० न । आ० आहार लीए ।
 ए० अगियारशने दिवसे । क० कल्पे । वा० वार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । गो० न । आ० आहार लीए ।
 वा० वारसने दिवसे । क० कल्पे । ते० तेर । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यां लगे । गो० न । आ० आहार लीए ॥
 ते० तेरसने दिवसे । क० कल्पे । च० चौद । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यां लगे । गो० न । आ० आहार लीए ।
 ष० चौदसने दिवसे । क० कल्पे । प० १५ । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । प० १५ दात । पा० पाणीनी ।
 प० लेवी । स० सर्वे । दु० दुपद । च० चौपदने । जा० ज्यां लगे । गो० न । ल० मळे । गो० न । आ० आहार लीए ।
 पु० पुनमे । अ० उपवास । भ० करे । ए० एम । ख० निश्चे । ए० ए । व० वन्न । म० मध्य । चं० चंद्र । प० पडिमा ।
 अ० जेम । सु० सूत्रमां कही । अ० जेम । क० कल्प आचार छे । जां० ज्यां लगे । अ० पाळीने । भ० विचरे ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ४ ॥ वइरमंजुं एं चन्दपमिमं पमिवन्नस्स अणगारस्स बहुलपकखस्स पा-
 दिवए कप्पइ पन्नरस्स दत्तीओ भोयणस्स पमिगाहेत्तए पन्नरस पाणगस्स
 सवेहिं दुप्पय चउप्पयाइएहिं आहार कंखेहिं जाव णो आहारेज्जाः बितियाए
 से कप्पइ चउइस दत्तीओ भोयणस्स पमिगाहेत्तए जाव णो आहारेज्जा. तइ-

याए कप्पइ तेरस दचीओ भोयणस्स जाव' णो आहारेत्ता चठरथीए कप्पइ
चारस दचीओ नोयणस्स जाव णो आहारेत्ता पञ्चमीए कप्पइ पगारस दची-
ओ नोयणस्स जाव णो आहारेत्ता ठठ्ठीए कप्पइ दस दचीओ नोयणस्स
जाव णो आहारेत्ता सप्तमीए कप्पइ नव दचीओ नोयणस्स जाव णो आ
हारेत्ता अठ्ठमीए कप्पइ अट्ट दचीओ भोयणस्स जाव णो आहारेत्ता
नवमीए कप्पइ सप्त दचीओ नोयणस्स जाव णो आहारेत्ता दसमीए कप्पइ
छ दचीओ नोयणस्स जाव णो आहारेत्ता पगारसीए कप्पइ पञ्च दचीओ
नोयणस्स जाव णो आहारेत्ता बारसीए कप्पइ चठ दचीओ नोयणस्स जाव
णो आहारेत्ता तेरसीए कप्पइ तिस्सि दचीओ नोयणस्स जाव णो आहारेत्ता
चठदसीए कप्पइ दो दचीओ नोयणस्स जाव णो आहारेत्ता अमावासाए
कप्पइ एगा दची भोयणस्स पफिगाहेचए जाव णो आहारेत्ता सुक्कपण्वस्स
पान्निवए से कप्पइ दो दचीओ नोयणस्स जाव णो आहारेत्ता वितियाए

से कप्पइ तिन्नि दत्तीओ जोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. तइयाए से कप्पइ
चउदत्तीओ जोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. चउत्थीए से कप्पइ पञ्चदत्तीओ
जोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. पञ्चमीए कप्पइ ठ दत्तीओ जोयणस्स जाव
णो आहारेज्जा. छट्ठीए कप्पइ सत्त दत्तीओ जोयणस्स जाव णो आहारेज्जा.
सत्तमीए कप्पइ अट्ठ दत्तीओ जोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. अट्ठमीए
कप्पइ नव दत्तीओ जोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. नवमीए कप्पइ दस
दत्तीओ जोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. दशमीए कप्पइ एगारस दत्तीओ
जोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. एगारसीए कप्पइ बारस दत्तीओ जोयणस्स
जाव णो आहारेज्जा. बारसीए कप्पइ तेरस दत्तीओ जोयणस्स जाव णो
आहारेज्जा. तेरसीए कप्पइ चउइस दत्तीओ जोयणस्स जाव णो आहारेज्जा.
चउइसीए कप्पइ पन्नरस दत्तीओ जोयणस्स पन्निगाहेत्तए. पन्नरस पाणगस्स
पन्निगाहेत्तए. सव्वेहिं दुप्पय चउप्पय जाव णो वग्गेज्जा णो आहारेज्जा. पुष्णि-

माए अजचट्टे जवइ एवं खलु एसा वइरमज्जा बंदपणिमा अइहासुत्त अ-
 हाकप्प जाव अणुपालित्ता चवइ ॥ ४ ॥

माभार्य ॥ ४ ॥ वच पप्प चंद्र पटिया अंगीकार करनार साधुने अंबारीया चंद्र पत्तना पढवाने दिवसे पप्पर दाव अ
 नी ने पप्पर दाव पाणीनी सेवी कइये सर्वे दुपद चौफद आहारनी इच्छाबाळने आहार पम्प्या पछी ब्यांछने आहार न कीए
 मने दिवसे चौद दाव मोमननी सेवी कइये ब्यांछने आहार न सीए, ग्रीजनने दिवसे गैर दाव मोमननी सेवी कइये, ब्यां
 ग आहार न सीए, पोये चार दाव मोमननी सेवी कइये, ब्यांछने आहार न सीए, पांषये अगीपार दाव मोमननी सेवी
 कइये, ब्यांछने आहार न सीए, छठे दस दाव मोमननी सेवी कइये, ब्यांछने आहार न सीए, सावने नव दाव मोमननी
 सेवी कइये, ब्यांछने आहार न सीए आठवे अष्ट दाव मोमननी सेवी कइये, ब्यांछने आहार न सीए नोमै साव दाव
 मोमननी सेवी कइये, ब्यांछने आहार न सीए दसमे छ दाव मोमननी सेवी कइये, ब्यांछने आहार न सीए अगीपारसे
 च दाव मोमननी सेवी कइये, ब्यांछने आहार न सीए बारसे चार दाव मोमननी सेवी कइये, ब्यांछने आहार न सीए
 तेसे षण दाव मोमननी सेवी कइये, ब्यांछने आहार न सीए पठवसे वे दाव मोमननी सेवी कइये, ब्यांछने आहार न सीए
 ए अमासे एक दाव मोमननी सेवी कइये, ब्यांछने आहार न सीए, दुक्कसपक्षनी पढवाने दिवसे वे दाव मोमननी सेवी
 कइये, ब्यांछने आहार न सीए बीबने दिवसे षण दाव मोमननी सेवी कइये, ब्यांछने आहार न सीए ग्रीजे चार दाव
 मोमननी सेवी कइये, ब्यांछने आहार न सीए, पोये पांष दाव मोमननी सेवी कइये, ब्यांछने आहार न सीए मोमने

दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. छट्टे सात दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. सातमे
 आठ दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. आठमे नव दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए.
 नोमे दस दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. दसमे अगियार दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार
 न लीए. अगियारसे वार दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. वारसे तेर दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यां
 लगे आहार न लीए. तेरसे चौद दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. चौदसे पन्नार दात भोजननी ने पन्ना
 दात पाणीनी लेवी कल्पे, सर्वे दुपद चौपदने, ज्यांलगे आहार न मळे त्यां सुधी आहार न लीए. पुनमे उपवास करे. एम
 निश्चे ए वज्रमध्यचद्रपडिमां जेम सूत्रमां कही, जेम तेनो कल्प आचार कह्यो, ज्यांलगे पाळनारो होय ॥ ४ ॥ वज्रमध्यचंद्र-
 पडिमानो यंत्र नीचे प्रमाणे. तेनी सर्व मळीने २३९ दात थाय.

॥ वज्रमध्यचद्रपडिमा यंत्र ॥

१५-१४-१३-१२-११-१०-९-८-७-६-५-४-३-२-१ | २-३-४-५-६-७-८-९-१०-११-१२-१३-१४-१५-०=२३९

अर्थ ॥ ५ ॥ ५० पांच । वि० प्रकारे । व० व्यवहार । पं० कथा । तं० ते । ज० कहे छे । आ० (१) आगम व्यवहारी
 ते तीर्थंकर १ । गणधर २ । अवधिज्ञानी ३ । मनपर्यवज्ञानी ४ । केवलज्ञानी ५ । चौदपूर्वधारी ६ । दसपूर्वधारी ७ । सु०
 (२) श्रुतव्यवहारी ते आचारंगदिक सूत्रधर । आ० (३) आज्ञा व्यवहारी ते कोइक बहु श्रुत गीतार्थ गुरुवादिक शास्त्र यकी

प्रायश्चित्त मोक्षणी ते गुह्यनी आद्याए प्रायश्चित्त दीप । पा० (४) धारणा व्यवहारी ते गीतार्थे प्रायश्चित्त वेदा होय ते सांमन्वीने
 बारे ने सेम प्रायश्चित्त देवो ते । जी० (५) भीत व्यवहारी ए पूर्वे आचार्य तेनी आचरणा कस्य आचारे करीने प्रायश्चित्त दीप ।
 ज० नीहा । प० बन्नी । त० त्यां तेमज । आ० आगमव्यवहारी । सि० होयतो । आ० आगमव्यवहारी ते केवलज्ञानादिक
 पूर्वपर तेनी उपर । प० व्यवहार । प० स्याप्सो । नो० न । से० ते होय । त० त्यां । आ० आगमव्यवहारी । सि० होय नहि
 तो । ज० ह्यां । से० ते । त० त्यां । सु० सूत्र व्यवहारी ते आचार्यगादिक सूत्र सिद्धांतना धरणाहार । सि० होय त्यां ।
 सु० सूत्र व्यवहारी उपर । व० व्यवहार । प० स्याप्सो । नो० नयी । से० ते । त० त्यां । सु० सूत्रज्ञानी । सि० होय नहि
 तो । ज० ह्यां । से० ते । त० त्यां । आ० आद्या व्यवहारी । सि० होय तो । आ० आद्या । व० व्यवहार । प० स्यापे ।
 नो० नयी । से० ते । त० त्यां । आ० आद्या व्यवहार । सि० होय नहि तो । ज० ह्यां । से० ते । त० त्यां । पा० धारणा
 व्यवहारी । सि० होयतो । पा० धारणा । व० व्यवहार । प० स्यापे । नो० न । से० ते । त० त्यां । पा० धारणा व्यव
 हार । सि० होय नहि तो । ज० ह्यां । से० ते । त० त्यां । जी० भीत व्यवहारी । सि० होय । जी० परंपरा वंशरानो मार्ग
 चाल्यो आवे ते भीत । व० व्यवहारे । प० स्यापे । प० एववा । प० पांच । व० व्यवहारे करी । व० व्यवहारे । प० स्यापे ।
 व० ते । ज० कहे छे । आ० आगम । सु० सूत्र । आ० आद्या । पा० धारणा अने । जी० भीत ते परंपरा । ज० जेय जेम ।
 से० तेहने । आ० आगम । सु० सूत्र । आ० आद्या । पा० धारणा । जी० भीत । त० तेम । व० व्यवहारे । प०
 स्यापे । से० ते । कि० केम का मोटे । आ० कर्तुं । र्य० हे मर्गत ? । तेबारे एवुं कहे छे । आ० आगम । व० बन्नीया ते ।
 स० भयज साधु । मि० निर्मयने । इ० ए पूर्वोक्त । प० पांच । वि० प्रकारे । प० व्यवहारने । ज० जेबारे । ज० जेबारे ।

ज० ज्यां । ज० ज्यां । त० त्यां । त० त्यां । त० तेवारे । अ० नहि । नि० नेश्रा रहित । ओ० उपदेशने ।
 व० व्यवहारने । व० राखतो थको । स० श्रमण । नि० निग्रथ । आ० आज्ञानो । आ० आराधक । भ० होय ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ पञ्चविंहे ववहारे पन्नत्ते, तंजहा । आगमे सुए आणा धारणा जीए, ज-
 त्थेव तत्थ आगमे सिया, आगमेणं ववहारं पट्टवेज्जा. नो से तत्थ आगमे
 सिया, जहा से तत्थ सुए सिया, सुएणं ववहारं पट्टवेज्जा. नो से तत्थ सुए
 सिया, जहा से तत्थ आणासिया, आणाए ववहारं पट्टवेज्जा. नो से तत्थ आणा-
 सिया, जहा से तत्थ धारणा सिया, धारणा ववहारं पट्टवेज्जा. नो से तत्थ धार-
 णा सिया, जहा से तत्थ जीए सिया, जीएणं ववहारं पट्टवेज्जा. एएहिं पञ्चहिं
 ववहारेहिं ववहारं पट्टवेज्जा तंजहा आगमेणं सुएणं आणाए धारणाए जीएणं,
 जहा से आगमे सुए आणा धारणा जीए तहा तहा ववहारे पट्टवेज्जा. से कि-
 माहु नन्ते ? आगमबलिया समणा निगन्था. इच्चैयं पञ्चविं ववहारं जया

१ H adds from जत्थेव to भवइ. (एचमां " जत्थेव " यी " भवइ " सुधीनो पाठ छे.

જયા જઈ જઈ તહા તહા તર્હિ અણિસિઓવસિસયં વ્યવહારં વ્યવહારેમાણે
સમણે નિગ્ગન્થે આણાપ આરાહપ ધવઙ્ગ ॥ ૫ ॥

માર્વાર્થ ॥ ૬ ॥ પાંચ પ્રકારના વ્યવહાર કયા તે કહે છે ? આગમ વ્યવહાર તે સીર્યકર, ગણપર, અવધિજ્ઞાની, ધનપર્યવજ્ઞાની, કેવલ્લજ્ઞાની, ધૌર્વપૂર્વી અને સાત્ત્વા વસપૂર્વધારી કરીપ, ૨ સુત્ર વ્યવહારી તે આચારંગાદિક સુત્રધર ૩ આદ્યાત્મ્યવહારી તે કોઈ પણ વડુ મુલ ગીઠાર્યે ગુરુત્વાદિક જ્ઞાન કહી પ્રાયશ્ચિત યોક્ત્વો તે ગુરુની આદ્યાપ્ર પ્રાયશ્ચિત લીપ તે આદ્યાત્મ્યવહારી, ૪ પારજાત્મ્યવહારી તે ગીતાર્ય પ્રાયશ્ચિત વેતા હોય તે સર્વાત્મીને ધારે ને તેપ પ્રાયશ્ચિત વેવો તે પારજાત્મ્યવહારી, ૫ બીલ વ્યવહારી તે પૂર્વ આચાર્ય તેની આચરણા પટલે કસ્ય આચારે કરીને પ્રાયશ્ચિત વેવો તે બીલ વ્યવહારી કયાં આગમવ્યવહારી પટલે કેસ્ત જ્ઞાનાદિક પૂર્વધર હોય તેના ઉપર આગમવ્યવહાર સ્થાપવો, પણ કયાં આગમ વ્યવહારી ન હોય ત્યા સૂત્ર વ્યવહારી તે આચારંગાદિક સુત્ર સિદ્ધાંતના ધરણહાર હોય તેના ઉપર સુત્રવ્યવહાર સ્થાપવો, પણ કયાં સૂત્રજ્ઞાની ન હોય ત્યા આદ્યાત્મ્યવહારી હોય તેના ઉપર આદ્યાત્મ્યવહાર સ્થાપવો, કયાં આદ્યાત્મ્યવહારી ન હોય ત્યા પારજાત્મ્યવહારી હોય તેના ઉપર પારજાત્મ્યવહાર સ્થાપે કયાં પારજાત્મ્યવહારી ન હોય ત્યાં શ્રી કરતું હો કયાં બીલવ્યવહારી હોય પટલે પરપરાથી વહે રાનો માર્ગ જાસ્યો આવે તે વહેરાને બીલ વ્યવહારે સ્થાપે પહલા પાંચ વ્યવહારે કરી વ્યવહારે સ્થાપે તે કહે છે આગમ, સુત્ર, આદ્યા, પારજાત્મ્ય ને બીલ વ્યવહાર જેમ જેમ કયાં આગમ, સુત્ર, આદ્યા, પારજાત્મ્ય, બીલ તેમ તેમ તે તે વ્યવહારે સ્થાપે હે મગર્વત ? તેમ જા માટે કરું તે ચારે યગર્વત યજુ કહે છે, આગમવલ્લીયા અપજ નિર્મલ સાધુને ૫ પૂર્વોક્ત પાંચ પ્રકારના વ્યવ

हारने जे वारे जे जीहां जीहा, त्यां त्या तेवारे तेवारे नेआ रहित उपदेशने व्यवहारने राखतो थको अमण निवांथ

आज्ञानो आराधक होय ॥ ५ ॥ उपरनो व्यवहार तो गच्छना नायक जाणे तो हवे गच्छ नायकनी चौभंगी कहे छे.
अर्थ ॥ ६ ॥ (१) च० चार । पु० पुरुष । जा० जाती । प० कही । तं० ते । ज० कहे छे । अ० उपगार । क० करे ।
ना० ए नामे । ए० एकेक । नो० न । मा० मान । क० करे । ना० ए नामे । ए० एकेक पण ।
नो० न । अ० उपकार । क० करे २ । ए० एकेक । अ० उपकार । क० करे । वि० वळी । मा० मान । क० करे । वि० पण
एटले उपकारने मान वन्ने करे ३ । ए० एक । नो० न । अ० उपकार । क० करे । नो० न । मा० मान । क० करे ४ ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ (१) । चत्तारि पुरिसज्जायां पन्नत्ता, तं जहा । अट्टकरे नामं एगे, नो
माणकरे, माणकरे नामं एगे, नो अट्टकरे, एगे अट्टकरे वि माणकरे वि, एगे

नो अट्टकरे नो माणकरे ॥ ६ ॥

भावार्थ ॥ ६ ॥ (१) । चार जातना पुरुष कथा ते कहे छे. १ एक उपकार करे पण मान न करे, २ एक मान करे
पण उपकार न करे, ३ एक उपकारने मान वन्ने करे. ४ एक उपकारने मान, ए बेमांथी एके न करे ॥ ६ ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ (२) । च० चार । पु० पुरुष । जा० जाती । पं० कही । तं० ते । ज० कहे छे । ग० एकेक समुदाय-
नो । अ० कार्य । क० करे । ना० ए नामे । ए० एक । नो० पण न । मा० मान । क० करे १ । मा० मानने । क० करे ।

१ H always (एचमा हमेशा) जाया. २ H often (एचमां वारंपवार) गाममेगे.

ना० ए नामे । ए० एकेक करे एव । नो० न । ग० गणनो । म० अर्थ । म० करे २ । ए० एकेक । ग० गणनो । म० अर्थ । म० करे । वि० एव । मा० मान । म० करे । वि० यत्नी ३ । ए० एक । नो० म । ग० गणनो । म० अर्थ । म० करे । नो० न । मा० मान । म० करे ४ ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ २ ॥ स्वत्तारि पुरिसल्लाया पद्मत्ता, संजहा । गणट्टकरे नामं एगे, नो माण

करे, माणकरे नामं एगे, नो गणट्टकरे, एगे गणट्टकरे वि माणकरे वि, एगे नो गणट्टकरे नो माणकरे ॥ ७ ॥

मानार्थ ॥ ७ ॥ २ ॥ चार नातना पुरुष क्क्या व करे छे । एक समुदायलु काय करे एव मान न करे, २ एक मान करे एव समुदायलु काम न करे, ३ एक समुदायलु काय करे ने मान एव करे, ४ एक न समुदायलु काम करे, न मान करे ॥ ७ ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ ३ ॥ च० चार । पु० पुरुष । ना० जाती । पं० कही । तं० ते । म० करे छे । ग० समुदाय पाटे । सं० संग्रह । म० कर । ना० ए माये । ए० एक एव । नो० न । मा० मान । म० करे (नरि) १ । मा० मान । म० करे । ना० ए नामे । ए० एकेक । नो० न । ग० दोळानो । सं० संग्रह । म० करे (नरि) २ । ए० एकेक । ग० दोळानो । सं० संग्रह । म० कर । वि० ने । मा० मान । म० करे । वि० यत्नी ३ । ए० एक । नो० म । ग० गण (दोळ) नो । सं० संग्रह । म० कर । नो० न । मा० मान । म० करे ४ प्र ८ ॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ ३ ॥ चत्तारि पुरिसज्जाया पन्नत्ता, तं जहा । गणसंगहकरे नामं एगे, एगे, वि नो माणकरे, माणकरे नामं एगे, नो गणसंगहकरे, एगे गणसंगहकरे वि माणकरे वि, एगे नो गणसंगहकरे नो माणकरे ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ ३ ॥ चार जातना पुरुष कक्षा ते कहे छे, १ एकटोळा माटे संग्रह करे पण मान न करे, २ एक मान करे पण टोळा माटे संग्रह न करे, ३ एक टोळा माटे संग्रह करे ने मान पण करे, ४ एक संग्रह पण न करे ने मान पण न करे ॥ ८ ॥ अर्थ ॥ ९ ॥ ४ ॥ च० चार । पु० पुरुष । जा० जाती । पं० कही । तं० ते । ज० कहे छे । ग० गणनी । सो० शोभा । क० करे । ना० ए नामे । ए० एक । नो० न । मा० मान । क० करे १ । मा० मान । क० करे । ना० ए नामे । क० करे । नो० न । ग० गणनी । सो० शोभा । क० करे (नहीं) २ । ए० एकैक । ग० गणनी । सो० शोभा । क० करे । वि० वली । मा० मान पण । क० करे । वि० वली ३ । ए० एक । नो० न । ग० गणनी । सो० शोभा । क० करे । नो० न । मा० मान । क० करे ॥ ४ ॥ ९ ॥

मूळपाठ ॥ ९ ॥ ४ ॥ चत्तारि पुरिसज्जाया पन्नत्ता, तंजहा । गणसोहकरे नामं एगे, नो माणकरे, माणकरे नामं एगे, नो गणसोहकरे, एगे गणसोहकरे वि माणकरे वि, एगे नो गणसोहकरे नो माणकरे ॥ ए ॥

माधार्य ॥ ९ ॥ ४ ॥ चार पुरुष जाती कही ते करे छे, १ एक गणनी शोभा करे पण मान न करे, २ एक मानकरे पण गणनी शोभा न कर, ३ एकगणनी शोभा पण करे ने मान पण करे, ४ एक गणनी शोभा करे नहि ने मान पण करे नहि ॥ ९ ॥

अर्थ ॥ १० ॥ ५ ॥ च० चार । पु० पुरुष । जा० जाती । पं० पं० । तं० ते । प्र० छे छे । म० गणनी । सो० विष्टुदि । क० करे (वपारे) । ना० ए नामे । ए० एक । नो० न । मा० मान । क० करे ? । मा० मान । क० करे । ना० ए नामे । ए० एक पण । नो० न । ग० गणनी । सो० विष्टुदि । क० करे (वपारे) । २ । ए० एक । म० गणनी । सो० विष्टुदि । क० करे । रि० रनी । मा० मान । क० करे । रि० रनी । ३ । ए० एक । नो० न । ग० गणनी । सो० विष्टुदि । क० कर (वपार) । नो० न । मा० मान । क० करे ॥ ४ ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ ५ ॥ चचारि पुरिसत्ताया पक्षचा, तंजहा । गणसोहिकरे नामं पगे, नो मायकरे, माणकरे नाम पगे, नो गणसोहिकरे, पगे गणसोहिकरे वि माणकरे वि, पगे नो गणसोहिकरे नो माण करे ॥ १० ॥

मार्थार्थ ॥ १० ॥ ५ ॥ चार जातना पुरुष क्खा ते करे छे, १ गणनी विष्टुदि वपारे पण मान न करे, २ एक मान करे पण गणनी विष्टुदि न वपारे, ३ एक गणनी विष्टुदि पण वपारे मान पण कर, ४ एक गणनी विष्टुदि वपारे नहि तेमज मान पण न कर ॥ १० ॥

अर्थ ॥ ११ ॥ ६ ॥ च० चार । पु० पुरुष । जा० जाति । पं० कही । तं० ते । ज० कहे छे । रू० साधुना रूप । ना० ए नामे । ए० एकेक । ज० छांडे पण । नो० न । ध० धर्म । ना० ए नामे । ए० एकेक । ज० छांडे पण । नो० न । रू० रूप छांडे २ । ए० एक । रू० रूप । पि० वळी । ज० छांडे । ध० धर्म । पि० वळी । ज० छांडे ३ । ए० एक । नो० न । रू० रूप । ज० छांडे । नो० न । ध० धर्म । ज० छांडे ४ ॥ ११ ॥

मूळपाठ ॥ ११ ॥ ६ ॥ चत्तारि पुरिसज्जाया पन्नत्ता तंजहा । रूवं नामेगे जहइ नो धम्मं, धम्मं नामेगे जहइ नो रूवं, एगे रूवं पि जहइ धम्मं पि जहइ, एगे

नो रूवं जहइ नो धम्मं जहइ ॥ ११ ॥

भावार्थ ॥ ११ ॥ ६ ॥ चार पुरुष जाती कही ते कहे छे, १ एक रूप छांडे पण धर्म न छांडे, २ एक धर्म छांडे पण रूप न छांडे, ३ एक रूप ने धर्म वन्ने छांडे, ४ एक रूप ने धर्म वन्ने न छांडे ॥ ११ ॥

अर्थ ॥ १२ ॥ ७ ॥ च० चार । पु० पुरुष । जा० जाती । पं० कही । तं० ते । ज० कहे छे । ध० धर्म । ना० ए नामे । ए० एक । ज० छांडे । नो० न । ग० गण (गच्छनी) कीधी । सं० मर्यादा छांडे (नहिं) ? । ग० गच्छनी । सं० मर्यादा । ना० ए नामे । ए० एक । ज० छांडे पण । नो० न । ध० धर्म छांडे २ । ए० एक । ग० गच्छनी । सं० मर्यादा । पि० वळी । ज० छांडे । ध० धर्म । पि० वळी । ज० छांडे ३ । ए० एक । नो० न । ग० गण । सं० मर्यादा । ज० छांडे । नो० न । ध० धर्म । ज० छांडे ४ ॥ १२ ॥

मूळपाठ ॥ १२ ॥ ७ ॥ चत्वारि पुरिसंज्ञाया पञ्चत्ता संजहा । धम्मं नामेगे जहइ नो
गणसंठिइ, गणसंठिइ नामेगे जहइ नो धम्म, एगे गणसंठिइ वि जहइ धम्मं

पि जहइ, एगे नो गणसंठिइ जहइ नो धम्मं जहइ ॥ १२ ॥

भाषार्थ ॥ १२ ॥ ७ ॥ चार पुरुष जाती करी ते करे छे १ एक धर्म छाने एण गवनी मर्यादा न छाने एटले बीजा
गच्छनो योग्य साधु नजाय तेने सुत्रसिद्धोप वीर्यकरनी आज्ञा मयावे मणावधु कस्ये एण धृष्ट धिक्ख गच्छनी मर्यादा एवी
जापी छे वे बीजा गच्छन्नाजाने मणावो नहि एम वीर्यकरनी आज्ञा रुप धर्म सुके एण गच्छनी मर्यादा न सुके, २ एक गण
मर्यादा छाने एण धर्म न छाने, ३ एक गण मर्यादाने धर्म बल्ले छाने, ४ एक गण मर्यादा के धर्म एकेने छाने नहि ॥ १२ ॥
अर्थ ॥ १३ ॥ ८ ॥ च० चार । पु० पुरुष । जा० जाती । पं० फणी । सं० ते । ज० करे छे । पि० मिय । च० धर्मी ।
जा० नामे । ए० एक । नो० न । द० द्रढ । घ० धर्मी । ना० नामे । ए० एक । नो० न । पि०
मिय । च० धर्मी २ । ए० एक । पि० मिय । च० धर्मी । ना० नामे । ए० एक । नो० न । पि०
मिय । च० धर्मी । नो० न । द० द्रढ । घ० धर्मी । बि० बली ३ । ए० एक । नो०
मूळपाठ ॥ १३ ॥ ८ ॥ चत्वारि पुरिसंज्ञाया पञ्चत्ता संजहा । पियधम्ममे नामेगे नो दढ
धम्ममे, दढधम्ममे नामेगे नो पियधम्ममे, एगे पियधम्ममे वि दढधम्ममे धि, एगे नो
पियधम्ममे नो दढधम्ममे ॥ १३ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૩ ॥ ૮ ॥ ચાર જાતના પુરુષ કહ્યા તે કહે છે, ૧ એક પ્રિય ધર્મી પણ દ્રઢ ધર્મી નહિ, ૨ એક દ્રઢ ધર્મી પણ પ્રિય ધર્મી નહિ, ૩ એક પ્રિય ને દ્રઢ ધર્મી, ૪ એક પ્રિય ને દ્રઢ ધર્મી નહિ ॥ ૧૩ ॥

અર્થ ॥ ૧૪ ॥ ૯ ॥ ચ૦ ચાર । આ૦ આચાર્ય । પ૦ પરુષ્યા । તં૦ તે । જ૦ જેમ છે તેમ કહે છે । પ૦ પ્રવર્જના દેણ-
હાર । આ૦ આચાર્ય । ના૦ એ નામે । એ૦ એકેક । નો૦ ન । પ૦ પ્રવર્જના । આ૦ આચાર્ય (નહિ) ૨ ।
ઉપસ્થાપના । આ૦ આચાર્ય । ના૦ એ નામે । એ૦ એકેક પણ । નો૦ ન । પ૦ પ્રવર્જના । આ૦ આચાર્ય (નહિ) ૨ ।
પ૦ એક । પ૦ પ્રવર્જના । આ૦ આચાર્ય । વિ૦ વલી । ઉ૦ ઉપસ્થાપના । આ૦ આચાર્ય । વિ૦ વલી ૩ । એ૦ એકેક ।
નો૦ ન । પ૦ પ્રવર્જના । આ૦ આચાર્ય । નો૦ ન । ઉ૦ ઉપસ્થાપના । આ૦ આચાર્ય ૪ ॥ ૧૪ ॥

મૂઠપાઠ ॥ ૧૪ ॥ ૯ ॥ ચત્તારિ આયરિયા પન્નત્તા તંજહા । પઘાવણાયરિએ નામેગે નો

ઉવટ્ટાવણાયરિએ, ઉવટ્ટાવણાયરિએ નામેગે નો પઘાવણાયરિએ, એગે પઘાવણાય-

રિએ વિ ઉવટ્ટાવણાયરિએ વિ, એગે નો પઘાવણાયરિએ નો ઉવટ્ટાવણાયરિએ ॥૧૪॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૪ ॥ ૯ ॥ ચાર જાતના આચાર્ય પરુષ્યા તે કહે છે, ૧ એક પ્રવર્જ્યા દેનાર આચાર્ય પણ તપને વિષે ઉપ-
સ્થાપના આચાર્ય નહિ, (અથવા વહી દીક્ષા દેનાર નહિ), ૨ ઉપસ્થાપના આચાર્ય એકેક પણ પ્રવર્જ્યા આચાર્ય નહિ, ૩ એકેક
પ્રવર્જ્યા તથા ઉપસ્થાપના આચાર્ય છે, ૪ એકેક પ્રવર્જ્યા આચાર્ય ને ઉપસ્થાપના આચાર્ય નથી ॥ ૧૪ ॥

અર્થ ॥ ૧૫ ॥ ૧૦ ॥ ચ૦ ચાર જાતના । આ૦ આચાર્ય । પં૦ કહ્યા । તં૦ તે । જ૦ કહે છે । ઉ૦ ઉપદેશના દેણ-

॥ आ० आचार्य । ना० नामे । ए० एकैक । नो० न । वा० वांछना दीए पहरा । आ० आचार्य १ । वा० वांछना ।
 आ० आचार्य । ना० नामे । ए० एकैक । नो० न । उ० उपदेश दीए । आ० एकैक आचार्य २ । ए० एक । उ० उपदेश
 दीए । आ० आचार्य । बि० भने । वा० वाचना पण दीए । आ० आचार्य । बि० बन्नी ३ । ए० एकैक । नो० न । उ०
 उपदेशना दातार । आ० आचार्य । नो० न । वा० वांछना देणहार । आ० आचार्य ४ ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १५ ॥ १० ॥ चत्तारि श्यायरि पन्नत्ता तजहा । उद्देसणायरि ए नामेगे नो
 वायणायरि ए, वायणायरि नामेगे नो उद्देसणायरि ए, एगे उद्देसणायरि ए

वि वायणायरि ए वि, एगे नो उद्देसणायरि ए नो वायणायरि ए ॥ १५ ॥

माचार्य ॥ १५ ॥ १० ॥ चार आचार्य कम्मा ते करे छे । एक उपदेशना देणहार आचार्य पण वांछणी न दीए, २ एक
 वांछणी दीए पण उपदेश न दीए, ३ एक उपदेश ने वांछणी बन्ने दीए, ४ एक उपदेश के वांछणी बन्ने दीए नहि ॥ १५ ॥
 मर्ये ॥ १६ ॥ ११ ॥ १० ॥ १० ॥ आ० आचार्यना । च० चार । अ० सेवना करणहार । पं० पन्ना । तं० ते । ज०
 करे छे । प० प्रवर्तना । अं० शिष्य । ना० ए नामे । ए० एकैक । नो० न । उ० उपस्थापना । अ० शिष्य (नहि) १ ।
 ए० एत । उ० उपस्थापना । अ० शिष्य । ना० ए नामे । ए० एकैक । नो० न । प० प्रवर्तना । अं० अतोपासी नहि २ ।
 ए० एक । प० प्रवर्तना । अ० शिष्य । बि० होय । उ० उपस्थापना । अं० शिष्य । बि० बन्नी ३ । ए० एक । नो० न ।
 प० प्रवर्तना । अं० अतोपासी । बि० बन्नी । मो० न । उ० उपस्थापना । अं० अतोपासी नहि ४ ॥ १६ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૧૬ ॥ ૧૧ ॥ ધર્માચારિયસ્સ ચત્તારિ અન્તેવાસી પદ્મત્તા તંજહા ! પઠ્ઠવાવણ-
 ન્તેવાસી નામેગે નો ઉવદ્ધાવણન્તેવાસી, એગે ઉવદ્ધાવણન્તેવાસી નામેગે નો
 પઠ્ઠવાવણન્તેવાસી, એગે પઠ્ઠવાવણન્તેવાસી વિ ઉવદ્ધાવણન્તેવાસી વિ, એગે નો
 પઠ્ઠવાવણન્તેવાસી વિ નો ઉવદ્ધાવણન્તેવાસી ॥ ૧૬ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૬ ॥ ૧૧ ॥ ધર્માચાર્યના ચાર જાતના સેવાના કરણહાર કહ્યા તે કહું છું. ૧ પ્રવર્જાના શિષ્ય છે એકેક
 પળ ઉપસ્થાપના એટલે વહી દિક્ષાનો શિષ્ય નહિ, ૨ એકેક ઉપસ્થાપના શિષ્ય છે પણ પ્રવર્જા શિષ્ય નહિ, ૩ એકેક પ્રવર્જા
 શિષ્ય હોય અને ઉપસ્થાપના શિષ્ય હોય, ૪ એકેક પ્રવર્જા અતેવાસી ન હોય તેમજ ઉપસ્થાપના અંતેવાસી ન હોય ॥ ૧૬ ॥

અર્થ ॥ ૧૭ ॥ ૧૨ ॥ ચં ચાર જાતના । અં શિષ્ય । પં કહ્યા । તં તે । જં કહે છે । ઉં ઉપદેશનો । અં શિષ્ય ।
 નાં નામે । એ એકેક હોય । નોં ન । વાં વાંચનાનો । અં શિષ્ય નહિ ૧ । વાં વાંચનાનો । અં શિષ્ય । નાં નામે ।
 એ એકેક । નોં ન । ઉં ઉપદેશનો । અં શિષ્ય ૨ । એ એક । ઉં ઉપદેશનો । અં શિષ્ય । વિં વલી હોય । વાં
 વાંચનાનો । અં શિષ્ય । વિં વલી હોય ૩ । એ એકેક । નોં ન । ઉં ઉપદેશનો । અં શિષ્ય । નોં ન । વાં વાંચ-
 નાનો । અં અંતેવાસી શિષ્ય ૪ ॥ ૧૭ ॥

૧ H. adds (એવ) માં છે ને આ સૂત્ર ૧૪ પછી મુક્યું છે.

मूळपाठ ॥ १७ ॥ १२ ॥ चत्तारि अन्तेवासी पक्षत्ता तजहा । उधेसणन्तेवासी नामगे नो
 वायणन्तेवासी, वायणन्तेवासी नामगे नो उधेसणन्तेवासी, एगे उधेसणन्ते
 वासी वि वायणन्तेवासी वि, एगे नो उधेसणन्तेवासी नो वायणन्तेवासी ॥१७॥

भाचार्य ॥ १७ ॥ १२ ॥ चार जातना छिप्य कळा ते करे छे, १ एक उपवेश आपे एतो छिप्य होय एव वाचना आपी
 करे नहि, २ एक वाचना आपे एतो छिप्य होय एव उपवेश आपी करे नहि, ३ एक उपवेश ने वाचना ए वन्तेनो छिप्य
 होय, ४ एक उपवेश ने वाचना वन्तेनो छिप्य नहि ॥ १७ ॥

अर्थ ॥ १८ ॥ १३ ॥ व० चार । व० धर्म । आ० भाचार्य । पं० कळा । व० ते । ज० करे छे । प० प्रवर्ण्याना वे
 नार । व० धर्म । आ० भाचार्य । ना० ए नामे । ए० एक । नो० नहि । व० सपने विषे उपस्थापनाना । व० धर्म । आ०
 भाचार्य १ । व० उपस्थापनाना । व० धर्म । आ० भाचार्य । ना० ए नामे । ए० एक । नो० नहि । प० प्रवर्ण्याना वेनार ।
 व० धर्म । आ० भाचार्य २ । ए० एक । प० प्रवर्ण्याना वेनार । व० धर्म । आ० भाचार्य । वि० वळी । व० उपस्थाप
 नाना । व० धर्म । आ० भाचार्य । वि० वळी ३ । ए० एक । नो० नहि । प० प्रवर्ण्याना वेनार । व० धर्म । आ० भाचार्य ।
 नो० नहि । व० उपस्थापनाना । आ० भाचार्य । व० धर्म । ३० धर्म । ४० ॥ १८ ॥

मूळपाठ ॥ १८ ॥ १३ ॥ चत्तारि धम्मारिया पक्षत्ता तजहा । पळवावणधम्ममारिय नामगे
 नो उवट्ठावणधम्ममारिय उवट्ठावणधम्ममारिय नामगे नो पळवावणधम्मा-

યરિણ, ઇમે પઠ્ઠાવણધમ્માયરિણ વિ ઉવઢ્ઠાવણધમ્માયરિણ વિ, ઇમે નો પ-
ઠ્ઠાવણધમ્માયરિણ નો ઉવઢ્ઠાવણાયરિણ ધમ્માયરિણ ॥ ૧૭ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૧૮ ॥ ૧૩ ॥ ચાર ધર્માચાર્ય કહ્યા તે કહે છે, ૧ એક પ્રવર્જ્યાના દેનાર ધર્માચાર્ય પળ તપને વિષે ઉપસ્થાપ-
નાના ધર્માચાર્ય નહિ, ૨ એક ઉપસ્થાપનાના ધર્માચાર્ય પળ પ્રવર્જ્યાના દેનાર ધર્માચાર્ય નહિ, ૩ એક પ્રવર્જ્યાના દેનાર ધર્માચાર્ય
અને ઉપસ્થાપનાના ધર્માચાર્ય વચ્ચે, ૪ એક પ્રવર્જ્યાના દેનાર ધર્માચાર્ય નહિ અને ઉપસ્થાપનાના ધર્માચાર્ય પળ નહિ ॥ ૧૮ ॥
અર્થ ॥ ૧૯ ॥ ૧૪ ॥ ચ૦ ચાર ॥ આ૦ આચાર્ય ॥ પં૦ કહ્યા ॥ તે૦ તે ॥ જ૦ કહે છે ॥ ઉ૦ ઉપદેશના
દેનાર ॥ ધ૦ ધર્મ ॥ આ૦ આચાર્ય ॥ ના૦ એ નામે ॥ એ૦ એક ॥ નો૦ નહિ ॥ વા૦ વાંચનાના દેનાર ॥ ધ૦ ધર્મ ॥ આ૦
આચાર્ય ૧ ॥ વા૦ વાંચનાના દેનાર ॥ ધ૦ ધર્મ ॥ આ૦ આચાર્ય ॥ ના૦ નામે ॥ એ૦ એક ॥ નો૦ નહિ ॥ ઉ૦ ઉપદેશના
દેનાર ॥ ધ૦ ધર્મ ॥ આ૦ આચાર્ય ૨ ॥ એ૦ એક ॥ ઉ૦ ઉપદેશના દેનાર ॥ ધ૦ ધર્મ ॥ આ૦ આચાર્ય ॥ વિ૦ વચ્ચે ॥ વા૦
વાચનાના દેનાર ॥ ધ૦ ધર્મ ॥ આ૦ આચાર્ય ૩ ॥ એ૦ એક ॥ નો૦ ન ॥ ઉ૦ ઉપદેશના દેનાર ॥ ધ૦ ધર્મ ॥ આ૦
આચાર્ય ॥ નો૦ નહિ ॥ વા૦ વાંચનાના દેનાર ॥ ધ૦ ધર્મ ॥ આ૦ આચાર્ય ॥ ૧૯ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૧૯ ॥ ૧૪ ॥ ચત્તારિ ધમ્માયરિયા પન્નત્તા તંજહા ॥ ઉદ્દેસણધમ્માયરિણ ના-
મેમે નો વાયણધમ્માયરિણ, વાયણધમ્માયરિણ નામેમે નો ઉદ્દેસણધમ્માય-

रिए, एगे उदेसणधम्ममारिए वि वायणधम्ममारिए वि, एगे नो उदेसण-
धम्ममारिए नो वायणधम्ममारिए ॥ १९ ॥

आचार्य ॥ १९ ॥ १४ ॥ चार घर्माचार्य कथा ते कहे छे १ उपदेसना देनार घर्माचार्य एण बांचनाना देनार घर्माचार्य
नहि, २ बांचनाना देनार घर्माचार्य एण उपदेसना देनार घर्माचार्य नहि, ३ एक उपदेसना ने बांचना बन्नेना देनार घर्मा
चार्य बन्नी, ४ एक उपदेस ने बांचना बन्नेना देनार घर्माचार्य नहि ॥ १९ ॥

अर्थ ॥ २० ॥ १५ ॥ ४० चार । घ० घर्मना । अ० द्विप्य । पं० कथा । तं० ते । ज० कहे छे । प० प्रवर्ज्याना ।
प० घर्मना । अ० अतीवासी । ना० ए नामे । ए० एक । नो० नहि । उ० उपस्थापनाना । घ० घर्मना । अ० द्विप्य १ ।
उ० उपस्थापनाना । प० घर्मना । अ० अतीवासी । ना० ए नामे । ए० एक । नो० न । प० प्रवर्ज्याना । घ० घर्मना । अ०
अतीवासी २ । ए० एक । प० प्रवर्ज्याना । घ० घर्मना । अ० द्विप्य । वि० बन्नी । उ० उपस्थापनाना । घ० घर्मना । अ०
द्विप्य । वि० बन्नी ३ । ए० एक । नो० नहि । प० प्रवर्ज्याना । घ० घर्मना । अ० अतीवासी एठ्ठे द्विप्य । नो० न । उ०
उपस्थापनाना । घ० घर्मना । अ० द्विप्य ४ ॥ २० ॥

मूलपाठ ॥ २० ॥ १५ ॥ चत्तारि धम्मन्तेवासी पन्नत्ता तंजहा । पद्दावणधम्मन्तेवासी

नामेगे नो उवट्ठावणधम्मन्तेवासी, उवट्ठावणधम्मन्तेवासी नामेगे नो पद्दा-
वणधम्मन्तेवासी, एगे पठ्ठावणधम्मन्तेवासी वि उवट्ठावणधम्मन्तेवासी वि,

एगे नो पठ्वावणधम्मन्तेवासी, नो उवट्ठावणधम्मन्तेवासी ॥ २० ॥

भावार्थ ॥ २० ॥ १५ ॥ चार धर्मना शिष्य कक्षा ते कहे छे. १ एक प्रवज्याना धर्मना अतेवासी पण उपस्थापनाना धर्मना शिष्य नहिं, २ एक उपस्थापनाना धर्मना अतेवासी पण प्रवज्याना धर्मना शिष्य नहिं, ३ एक प्रवज्याने उपस्थापना वनेना धर्मना शिष्य, ४ एक प्रवज्या ने उपस्थापना वनेना धर्मना शिष्य नहिं ॥ २० ॥

अर्थ ॥ २१ ॥ १६ ॥ च० चार । ध० धर्मना । अ० शिष्य । पं० कक्षा । तं० ते । ज० कहे छे । उ० उपदेश । ध० धर्मना । अ० शिष्य । ना० ए नामे । ए० एक । नो० न । वा० वांचनाना । ध० धर्मना । अ० शिष्य १ । वा० वांचनाना । ध० धर्मना । अ० शिष्य । ना० ए नामे । ए० एक । नो० नहिं । उ० उपदेश । ध० धर्मना । अ० शिष्य २ । ए० एक । उ० उपदेश । ध० धर्मना । अ० शिष्य । वि० वळी । वा० वांचना । ध० धर्मना । अ० शिष्य । वि० वळी ३ । ए० एक । नो० नहिं । उ० उपदेश । ध० धर्मना । अ० शिष्य । नो० नहिं । वा० वांचना । ध० धर्मना । अ० शिष्य ॥ २१ ॥

मूळपाठ ॥ २१ ॥ १६ ॥ चत्तारि धम्मन्तेवासी पन्नत्ता तंजहा । उद्देसणधम्मन्तेवासी

नामेगे नो वायणधम्मन्तेवासी, वायणधम्मन्तेवासी नामेगे नो उद्देसणधम्मन्तेवासी, एगे उद्देसणधम्मन्तेवासी वि वायणधम्मन्तेवासी वि, एगे नो उद्देसणधम्मन्तेवासी नो वायणधम्मन्तेवासी ॥ २१ ॥

માત્તાર્થ ॥ ૨૧ ॥ ૧૬ ॥ ચાર ઘમના ક્ષિપ્ત કલા તે કહે છે, ૧ ઉપદેશના દેનાર ધર્મના શિષ્ય પણ ઘાંચના દેનાર ધર્મના શિષ્ય નહિ, ૨ એક ઘાંચના દેનાર ધર્મના શિષ્ય પણ ઉપદેશના દેનાર ધર્મના શિષ્ય નહિ ૩ એક ઉપદેશ ને ઘાંચના આવે તેવા ધર્મના શિષ્ય, ૪ એક ઉપદેશ ને ઘાંચના ધર્મના આપનાર ધર્મના શિષ્ય નહિ ॥ ૨૧ ॥

મર્ષ ॥ ૨૨ ॥ ૮૦ વ્રજ । યે૦ સ્થિર । ખૂ૦ ધૂમી । ૧૦ ફરી । ૧૦ હો । જા૦ જાતિ । યે૦ રિયવર ૧ । મુ૦ મૂત્ર । યે૦ સ્થિર ૨ । ૧૦ પ્રવર્ત । યે૦ સ્થિર ૩ । સ૦ સાઠ । ઘા૦ ઘસ । જા૦ યયા હોય તે ધ્રમજ નિર્ગમ્ય તે । જા૦ જાતી । યે૦ સ્થિર વૃત્તે થય સ્થિર ૧ । ઠાગાંગ । સ૦ સમવાયગનો ધરણહાર ધ્રમજ નિર્ગમ્યે । જા૦ ક્યાંકમે । મુ૦ મૂત્ર । યા૦ પારનાર । મુ૦ મુત્ર । યે૦ સ્થિર ૨ । વી૦ વીસ । ઘા૦ ધર્મ । ૧૦ પ્રવર્ત લીધા ને યયા તે ધ્રમજ નિર્ગમ્ય । ૧૦ તે પ્રવર્ત । યે૦ સ્થિર કલા ૩ ॥ ૨૨ ॥

મૂલપાઠ ॥ ૨૨ ॥ તથો ચેરમૂમીથો પલ્લનાશ્ચો તજહા । જાહ્યેરે સુયથેરે પરિયાયથેરે
સદ્ધિવાસંજાપં જાહ્યેરે, 'સમવાયદ્ધ' જાવં સુયધારણં સુયથેરે, વીસવાસપ
રિયાપ પરિયાયથેરે ॥ ૨૨ ॥

માત્તાર્થ ॥ ૨૨ ॥ વ્રજ સ્થિર ધૂમી ફરી તે કહે છે, ૧ જાતિ (વય) સ્થિર, ૨ મૂત્ર સ્થિર, ૩ પર્યાય સ્થિર

૧ H (પત્તર્થ) પલ્લનાપેરે ૨ T નરિત ૩ H adds (પત્તર્થ વધારે) સમનેશિગન્યે ૪ T H. ગમ્યસમ .
⁴ Not in H. (પત્તર્થ નથી)

૧ જે શ્રમણ સાધુને સઠ વર્ષ થયા હોય તેને જાતી (વય) સ્થિતિ કહીએ, ૨ ઠાણાગ સમવાયંગના ધરણહાર હોય તે શ્રમણ નિયંત્રને શ્રુતસ્થિતિ કહીએ, ૩ વીસ વર્ષ થયા પ્રવર્જા લોધી હોય તેવા શ્રમણ નિગ્રાથ સાધુને પ્રવર્જા સ્થિતિ કહીએ ॥ ૨૨ ॥

અર્થ ॥ ૨૩ ॥ તં ત્રણ । સેં શિષ્યની । મૂં મૂમી । પં કહો । તં તે । જં કહે છે । સં સાત । રાં રાત્રીની શિષ્યની મૂમી ૧ । વાં ચાર । માં માસની શિષ્યની મૂમી ૨ । છં છ । માં માસની શિષ્યની મૂમી ૩ । જં જઘન્ય મૂમી ૪ । ઉં ઉત્કૃષ્ટી ૧ । વાં ચાર । માં માસની । મં મધ્યમ મૂમી ૨ । સં સાત । રાં રાત્રીની । જં જઘન્ય મૂમી ૩ । એ હેદોપસ્થાપનીય વિધિ કહી ॥ ૨૩ ॥

મૂળપાઠ ॥ ૨૩ ॥ તચ્ચો સેહનૂમીચ્ચો પન્નત્તાચ્ચો તંજહા । સત્તરાંદિયા ચાઉમ્માસિયા
હમ્માસિયા. હમ્માસિયા ઉક્કોસિયા, ચાઉમ્માસિયા મહ્જમિયા સત્તરાંદિયો

જહન્નિયા ॥ ૨૩ ॥

ભાવાર્થ ॥ ૨૩ ॥ ત્રણ શિષ્યની મૂમિકા કહી તે કહે છે. ૧ સાત રાત્રીની, ૨ ચાર માસની, ૩ છ માસની, છ માસની ઉત્કૃષ્ટિ ૧, ચાર માસની મધ્યમ ૨, સાત રાત્રીની જઘન્ય ૩, એ હેદોપસ્થાપનીયની વિધિ કહી ॥ ૨૩ ॥

અર્થ ॥ ૨૪ ॥ નોં ન । કં કલ્પે । નિં સાધુ । વાં અથવા । નિં સાધીને । વાં વહી । શું લઘુ સાધુ । વાં અથવા । શું લઘુ સાધી । વાં વહી । જં કાંઈક ઊણા । અં આઠ । વાં વરસ । જાં થયા । ઉં તેને ઉપસ્થાપવો । વાં અથવા । સં એકઠા જમવો । વાં વહી ॥ ૨૪ ॥

मूळपाठ ॥ २४ ॥ नो कप्पइ निगन्थाण वा निगन्धीण वा खुङ्गं वा खुङ्गिय वा ऊणट्ट-

वासजाय उवट्ठावेत्तए वा सञ्जुञ्जितए वा ॥ २४ ॥

भावार्थ ॥ २४ ॥ साधुने अथवा साध्वीने लघु साधु अथवा लघु साध्वी येने आठ बरसर्मा कांइक उणुं छे तेने उपत्था पवो के तेने साये एकठा जमवुं कस्ये नहि ॥ २४ ॥

अर्थ ॥ २५ ॥ क० कस्ये । नि० साधुने । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वकी । सु० बाळकने । वा० अथवा । सु० बाळकने । वा० वकी । सा० ब्राह्मेरा । अ० आठ । वा० नरस । आ० यथा होय तेने । उ० उपत्थापवुं । वा० अथवा । ई० एकठा जमवुं । वा० वकी कस्ये ॥ २५ ॥

मूळपाठ ॥ २५ ॥ कप्पइ निगन्थाण वा निगन्धीण वा खुङ्गं वा खुङ्गिय वा साइरेगट्ट

वासजाय उवट्ठावेत्तए वा समुञ्जितए वा ॥ २५ ॥

भावार्थ ॥ २५ ॥ साधु अथवा साध्वीने बाळक साधुने अथवा बालीका साध्वीने आठ वर्षेयी ब्राह्मेरा यथा होय तेने उपत्थापवो अथवा तेनी साये एकठा जमवुं कस्ये ॥ २५ ॥

अर्थ ॥ २६ ॥ नो० न । क० कस्ये । नि० साधुने । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वकी । सु० बाळकने । वा० अथवा । सु० बालीका भाभीने । वा० वकी । अ० नयी । वं० कलाविके (बरसर्मा) रोप (बाळ) । वा० सम्या नवी (अथवा १६ वर्षेनो न होय ने इ बरस परबर्माने न यथा होय) तेने । आ० आधार । प० कस्ये । ना० नामे । अ० अप्य वण । प० यथास्तु वकी । (न कस्ये) ॥ २६ ॥

मूळपाठ ॥ २६ ॥ नो कप्पइ निगन्थाण वा निगन्धीण वा खुम्भगस्स वा खुम्भियाए वा
अवअणजायस्स आयापकप्पे नामं अज्जयणे उद्दिस्सित्तए ॥ २६ ॥

भावार्थ ॥ २६ ॥ साधु अथवा साध्वीने वाळक साधु के वाळीका साध्वीने हजी वगळमां वाळ उग्या नयी त्यांसुधी
आचार कल्प नामे अध्ययन भणावुं कल्पे नहिं ॥ २६ ॥

अर्थ ॥ २७ ॥ क० कल्पे । नि० साधुने । वा० अयत्ता । नि० साध्वीने । वा० वळी । खु० वाळक साधुने । वा०
अथवा । खु० वाळक साध्वीने । वा० वळी । वं० वगळमांवाळ । जा० उग्या होय (अथवा १६ वरसनी वयनाने अथवा त्रण
वरस दीक्षा लीधाने यथाहोय तेने) । आ० आचार । प० कल्प । ना० नामे । अ० अध्ययन । उ० भणावुं वळी कल्पे ॥ २७ ॥
मूळपाठ ॥ २७ ॥ कप्पइ निगन्थाण वा निगन्धीण वा खुम्भगस्स वा खुम्भियाए वा व-

अणजायस्स आयापकप्पे नामं अज्जयणे उद्दिस्सित्तए ॥ २७ ॥

भावार्थ ॥ २७ ॥ साधुने साध्वीने वाळक साधु साध्वीने वगळमां वाळ उग्या होय तो आचार कल्प नामे अध्ययन
भणावुं कल्पे ॥ २७ ॥
अर्थ ॥ २८ ॥ ति० त्रण । वा० वरसनी । प० प्रवर्जाना धणीने । स० श्रमण । नि० निग्रंथने । क० कल्पे । आ०
आचार । प० कल्प । ना० नामे । अ० अध्ययन । उ० भणावुं (कल्पे) ॥ २८ ॥

१ H (एचमा) आयापकप्पे.

मूळपाठ ॥ २८ ॥ तिवासपरियायस्तस समणस्त निगन्थस्तस कप्पइ आयासपकप्पे नामं

अज्जययो उविसिच्च ॥ २८ ॥

भाषार्थ ॥ २८ ॥ ग्रन्थ वरसनी दीक्षा पश्चात् होय तेवा भग्न साधुने आधार कृत्य नामे भग्नयन (आचारंग) यणा
बहु कृत्ये ॥ २८ ॥

अर्थ ॥ २९ ॥ ध० चार । पा० वरसनी । प० प्रथमां लीचाने भग्न निर्गवने । क० कृत्ये । द्र० सुयगाढांग । ना०
नामे । अ० अग । उ० मणाबु कृत्ये ॥ २९ ॥

मूळपाठ ॥ २९ ॥ चउवासपरियाए कप्पइ सुयगने नामं अङ्गे उविसिच्च ॥ २९ ॥

भाषाय ॥ २९ ॥ चार वरसनी दीक्षाबाजा भग्न निर्गवने सुयगाढांग नामे अग मणाबु कृत्ये ॥ २९ ॥

अर्थ ॥ ३० ॥ प० पांच । पा० वरसनी । प० दीक्षा लीचाने भग्न निर्गवने । क० कृत्ये । द० दक्षाभुवस्तस्य । क०
वेदकृत्य । अ० व्यपहार । नामे भग्नयन । उ० मणाबु ॥ ३० ॥

मूळपाठ ॥ ३० ॥ पञ्चवासपरियाए कप्पइ दसकप्पववहारे उविसिच्च ॥ ३० ॥

भाषार्थ ॥ ३० ॥ पांच वरसनी दीक्षाबाजा साधुने दक्षाभुवस्तस्य, शुद्ध कृत्य ने व्यपहारमय मणाबु कृत्ये ॥ ३० ॥

१ H alway (एवमां इमेधां) यावस्तस समणस्त निगन्थस्त २ H (एवमां) दक्षाकप्पववहारे जाम अकप्पयने

अर्थ ॥ ३१ ॥ अ० आठ । वा० वरस । प० प्रवर्जा लीधेल श्रमण साधुने । क० कल्पे । ठा० ठाणांग । स० समवायंग
नामे अंग । उ० भणावुं कल्पे ॥ ३१ ॥

मूळपाठ ॥ ३१ ॥ अट्ठवासपरियाए कप्पइ ठाणसमवाए^१ उदिसित्तए ॥ ३१ ॥

भावार्थ ॥ ३१ ॥ आठ वरसनी दीक्षावाळा श्रमण निग्रंथने ठाणांग, समवायंग नामे अंग भणावुं कल्पे ॥ ३१ ॥

अर्थ ॥ ३२ ॥ द० दस । वा० वरसनी । प० प्रवर्जावाळा श्रमण निग्रंथने । क० कल्पे । वि० भगवती । ना० नामे ।

अ० अंग । उ० भणावुं (कल्पे) ॥ ३२ ॥

मूळपाठ ॥ ३२ ॥ दसवासपरियाए कप्पइ वियाहे^१ नामं अङ्गे उदिसित्तए ॥ ३२ ॥

भावार्थ ॥ ३२ ॥ दस वरसनी दीक्षावाळा श्रमण निग्रंथने भगवती अंग भणावुं कल्पे ॥ ३२ ॥

अर्थ ॥ ३३ ॥ ए० अग्यार । वा० वरसनी । प० प्रवर्जावाळा श्रमण निग्रंथने । क० कल्पे । खु० लघु । वि० विमान ।
प० प्रविभक्ति एटले कालिफसूत्र विशेष तेना त्रंण वर्ग । पेहेले वर्गे ३७ उपदेशन काल अध्ययन एटले उपदेशना काल अवसर
कथा छे । बीजे वर्गे ३८ उपदेशन काल अध्ययन एटले उपदेशना काल अवसर कथा । बीजे वर्गे ४० उपदेशन काल अध्ययन
कथा । एम ११५ उपदेशना काल अवसर कथा तेठला अध्ययन कथा । म० मोटी । वि० विमान । प० प्रविभक्ति तेना पांच
वर्गे । पेहेले वर्गे ४१ उपदेशन काल अध्ययन दीठ उपदेशना काल अवसर कथा । बीजे वर्गे ४२ उपदेशन काल अध्ययन । बीजे

? H adds (एचमां वधारे) णामं अङ्गे. २ H (एचमां) विवाहे (printed विवहे).

वर्गे ४३ । पोषे र्गो ४४ । पांचमे ४५ उपदेशेन काल अध्ययन कथा । एष सर्व मन्त्री २१५ यथा । अं० अंग । पू० वृक्षिक । नामा सत्र । द० दंग । घू० वृक्षिका नाया सूत्र । वि० विषाह । पू० वृक्षिका । ना० नामा । अ० अध्ययन । उ० मणावधु कल्पे ॥ ३३ ॥

मूळपाठ ॥ ३३ ॥ एकारसवासपरियाय कप्यद् खुम्रिया विमाणपवित्रत्ती महस्त्रिया विमाणप-

वित्रत्ती अङ्गचूस्त्रिया वगचूस्त्रिया विगाहचूस्त्रिया नाम अऊज्यणे उदिसित्तप ॥ ३३ ॥

भासार्य ॥ ३३ ॥ ११ वरसनी प्रवर्तनात्मा भवण निर्मयने मानी तथा मोठी विमान पविमक्ति (कालिकसूत्र), अंग बुद्धिया, वंगचूस्त्रिया, विगाहचूस्त्रिया ए नामे अध्ययन मणावधा कल्पे ॥ ३३ ॥

अर्थ ॥ ३४ ॥ वा० वार । वा वरसनी । प० पर्यायना भवण निर्मयने । क कल्पे । अ० अरुणोपपात । ग० गबडो पपात । घ० वरजोपपात । वे० वेसमणोपपात । दे० वेसमणोपपात । ना० ए नामे । अ० अध्ययन । उ० मणावधा कल्पे ॥ ३४ ॥

मूळपाठ ॥ ३४ ॥ यारसवासपरियाय कप्यद् अरुणोववाय गरुडोववाय धरणोववाय

वेसमणोववाय वेसंधरोववाय नामं अऊज्यणे उदिसित्तप ॥ ३४ ॥

भासार्य ॥ ३४ ॥ वार वरसनी वीक्षामात्मा साधुने अरुणोपपात, गबडोपपात, धरणोपपात, वेसमणोपपात, वेसंधरोपपात ए-नाम अध्ययन मणावधा कल्पे ॥ ३४ ॥

अर्थ ॥ ३५ ॥ ते० तेर । वा० वरसनी । प० दीक्षावाळा श्रमण साधुने । क० कल्पे । उ० उपस्थापना । प० परिव-
णीया सूत्र । स० समुठाणनामा । सु० सूत्र । दे० देवि । दो० द्रोपपात सूत्र । ना० नाग । प० परिया । व० वणीयासूत्र ।
ना० एहवे नामे । अ० अध्ययन । उ० भणाववा कल्पे ॥ ३५ ॥

मूळपाठ ॥ ३५ ॥ तेरसवासपरियाए कप्पइ^१ उट्ठाणपरियावणिए समुट्ठाणसुए देविन्दो-

ववाए नागपरियावणिए नामं अज्जयणे उद्दिस्सित्तए ॥ ३५ ॥
भावार्थ ॥ ३५ ॥ तेर वरसनी पर्यायवाळा श्रमण साधुने उपस्थापना परियावणीयासूत्र, समुठाण नामासूत्र, देविद्रोप-
पात सूत्र, नागपरियावणीया सूत्र ए नामे अध्ययन भणाववा कल्पे ॥ ३५ ॥

अर्थ ॥ ३६ ॥ चो० चउद । वा० वर्षनी । प० प्रवर्जाना धणीने श्रमणनिग्रंथने । क० कल्पे । सि० स्वप्न । भा० भा-
वना । ना० नामे । अ० अध्ययन । उ० भणावबुं (कल्पे) ॥ ३६ ॥

मूळपाठ ॥ ३६ ॥ चोद्वसवासपरियाए^२ कप्पइ सिस्सिणन्नावणा^३ नामं अज्जयणे उद्दिस्सित्तए ॥ ३६ ॥

भावार्थ ॥ ३६ ॥ चौद वर्षनी पर्यायवाळा श्रमण साधुने स्वप्न भावना नामे अध्ययन भणावबुं कल्पे ॥ ३६ ॥
अर्थ ॥ ३७ ॥ प० १५ । वा० वर्षनी । प० प्रवर्जाना श्रमण निग्रंथने । क० कल्पे । चा० चारण । भा० भावना ।
ना० नामे । अ० अध्ययन । उ० भणावबुं कल्पे ॥ ३७ ॥

१ T H (टी. एचमां) उट्ठाणसुए. २ H. (एच) चउदस. ३ T H (टी. एचमा) सुप्पिणं.

मूळपाठ ॥३७॥ पद्मरसवासपरियाए कप्पइ धारणभाषणानामं अरुऊयणे उदिसित्तए ॥३७॥

मात्तार्ये ॥ ३७ ॥ पंदर बर्षेनी दीसाबाळा साधुने धारणा भावना न मध्ययन मणावबुं कट्ये ॥ ३७ ॥

मर्ये ॥ ३८ ॥ सो० सोस । वा० बर्षेनी । प० पर्यायबाळा भ्रमणनिर्गमने । क० कट्ये । ते० तेयणी । सं० सत्तक ।

ना० नामे । म० मध्ययन । उ० मणावबुं कट्ये ॥ ३८ ॥

मूळपाठ ॥३७॥ सोलसत्वासपरियाए कप्पइ तेयणीसगें नाम अरुऊयणे उदिसित्तए ॥३८॥

मात्तार्ये ॥ ३८ ॥ सोळ बर्षेनी दीसाबाळा साधुने तेयणीसत्तक नामे मध्ययन मणावबुं कट्ये ॥ ३८ ॥

मर्ये ॥ ३९ ॥ स० सत्तर । वा० बर्षेनी । प० प्रवर्जबाळा भ्रमण निर्गमने । क० कट्ये । आ० आसीविप । मा०

मावना । ना० नामे । म० मध्ययन । उ० मणावबुं कट्ये ॥ ३९ ॥

मूळपाठ ॥३९॥ सत्तरसवासपरियाए कप्पइ आसीविसत्तावणां नाम अरुऊयणे उदिसित्तए ॥३९॥

मात्तार्ये ॥ ३९ ॥ १७ बर्षेनी दीसाबाळा साधुने आसीविप भावना नामे मध्ययन मणावबुं कट्ये ॥ ३९ ॥

मर्ये ॥ ४० ॥ अ० १८ । वा० बर्षेनी । प० पर्यायना । स० भ्रमण । नि० निर्गमने । क० कट्ये । दि० द्वि द्वि वि०

वि० । भा० भावना । ना० ए नामे । म० मध्ययन । उ० मणावबुं कट्ये ॥ ४० ॥

---

१ H. (एव) धारणा २ In H (एवमां) तेयणीसगे (printed वेयणीसगे) In G. Edition (जर्मनमां)
आसीविसमावणा ३ b H (बी एवमां) आसीविस In G Edition (जर्मनमां) दिव्नीविसमावणा

मूळपाठ ॥ ४० ॥ 'अट्टारसवासपरियागस्स समणस्स निगन्थस्स कप्पइ दिट्ठीविसजावणा
नामं अज्जयणे उदिसित्तए ॥ ४० ॥

भावार्थ ॥ ४० ॥ १८ वर्षेनी दीक्षावाळा साधुने द्रष्टि विष भावना नामे अध्ययन भणावतुं कल्पे ॥ ४० ॥
अर्थ ॥ ४१ ॥ ए० ओगणीस । वा० वरसनी । प० पर्यायना श्रमण निग्रंथने । क० कल्पे । दि० द्रष्टि । वा० वाद ।
ना० नामे । अ० अग । उ० भणावतुं कल्पे ॥ ४१ ॥

मूळपाठ ॥ ४१ ॥ एगूणवीसवासपरियाए कप्पइ दिट्ठिवाए नामं अङ्गे उदिसित्तए ॥ ४१ ॥

भावार्थ ॥ ४१ ॥ १९ वर्षेनी पर्यायवाळा साधुने द्रष्टि वाद नामे अंग भणावतुं कल्पे ॥ ४१ ॥
अर्थ ॥ ४२ ॥ वी० २० । वा० वर्षेनी । प० पर्यायवाळा । स० श्रमण । नि० निग्रंथने कल्पे । स० सर्व । सु० सूत्र ।
वा० भणाववा । भ० कल्पे ॥ ४२ ॥

मूळपाठ ॥ ४२ ॥ वीसवासपरियाए समणे निगन्थे सवसुयाणुवाई जवइ ॥ ४२ ॥

भावार्थ ॥ ४२ ॥ २० वर्षेनी पर्यायवाळा साधुने सर्वे सूत्र भणाववा कल्पे ॥ ४२ ॥
अर्थ ॥ ४३ ॥ द० दस । वि० विध । वे० वैयावच । पं० कही । तं० ते । ज० कहे छे । आ० आचार्येनी । वे० वैया-
वच करे १ । उ० उपाध्यायनी । वे० वैयावच करे २ । थे० स्थिवरनी । वे० वैयावच करे ३ । से० शिष्यनी । वे० वैयावच

१ H. adds this sutra (आ सूत्र एचमां छे)

કરે ૪ । ગિ० મ્હાનની । વે० વૈયાવચ કરે ૫ । ત૦ તપસ્વીની । વે० વૈયાવચ કરે ૬ । સા० સાધર્મિકની । વે० વૈયાવચ કરે ૭ । ક૦ કુલની । વે० વૈયાવચ કરે ૮ । ગ० ગજની । વે० વૈયાવચ કરે ૯ । સં० સાધુના સંઘની । વે० વૈયાવચ કરે ૧૦ ॥ ૪૩ ॥

मूळपाठ ॥ ४३ ॥ दसविधे वेयावच्चे पन्नसे तजहा । आयरियवेयावच्चे उवज्जायवेया-
वच्चे येरवेयावच्चे' सेहवेयावच्चे गिलाणवेयावच्चे तवस्सिवेयावच्चे साहम्मियवेया-
वच्चे कुम्भवेयावच्चे गणवेयावच्चे सहवेयावच्चे ॥ ४३ ॥

માત્રાર્થ ॥ ૬૩ ॥ દસ પ્રકારની વૈયાવચ કહી તે કહે છે, ૧ આચાર્યની, ૨ ત્રપાધ્યાયની, ૩ સ્વિકારની, ૪ શિષ્યની, ૫ ગિલાણની, ૬ તપસ્વીની, ૭ સાધર્મિકની, ૮ કુલની, ૯ ગણની, ૧૦ સાધુના સંઘની ॥ ૪૩ ॥

अर्थ ॥ ५६ ॥ आ० आचार्यनी । वै० वैपावप । क० कुरवो यको । स० अमण । नि० निर्मणने । म० मोटी । नि० निर्मरा । म० माटो । प० फळ (साम) । भ० शेष (पामे) ॥ ५४ ॥

मूलपाठ ॥ ४४ ॥ आयरियेषेयावच्चं करेमाणे समणे निगगन्थे महानिद्धरे महापल्लव
साणे जवइ ॥ ४४ ॥

मागार्य ॥ ४४ ॥ आचार्यनी वैयाख्य करनार साधु महा निर्जरा महा फळ (लाभ) पाये ॥ ४४ ॥

१ T. H. have now (टी एचयों एणार्ग में) तबस्सि

अर्थ ॥ ४५ ॥ उ० उपाध्यायनी । वे० वैयावच । क० करनार । स० श्रमण । नि० निग्रंथ । म० मोदी । नि० निर्जरा ।
म० महा । प० लाभ । भ० पामे ॥ ४५ ॥
मूळपाठ ॥ ४५ ॥ उवज्जायवेयावच्चं करेमाणे समणे निगन्थे महानिजारे महापज्जावसाणे

ज्वइ ॥ ४५ ॥

भावार्थ ॥ ४५ ॥ उपाध्यायनी वैयावच करनार श्रमण निग्रंथ मोदी निर्जरा महा लाभ पामे ॥ ४५ ॥
अर्थ ॥ ४६ ॥ थे० स्थिवरनी । वे० वैयावच । क० करनार । स० श्रमण । नि० निग्रंथ । म० मोदी । नि० निर्जरा ।
म० मोदी । प० फळ । भ० पामे ॥ ४६ ॥

मूळपाठ ॥ ४६ ॥ थेरवेयावच्चं करेमाणे समणे निगन्थे महानिजारे महापज्जावसाणे

ज्वइ ॥ ४६ ॥

भावार्थ ॥ ४६ ॥ स्थिवरनी वैयावचनो करनार श्रमण निग्रंथ महा निर्जरा मोदी लाभ पामे ॥ ४६ ॥
अर्थ ॥ ४७ ॥ त० तपस्वीनी । वे० वैयावच । क० करनार । स० श्रमण । नि० निग्रंथ । म० मोदी । नि० निर्जरा ।
म० मोदी । प० फळ । भ० पामे ॥ ४७ ॥

मूळपाठ ॥ ४७ ॥ तवस्सिवेयावच्चं करेमाणे समणे निगन्थे महानिजारे महापज्जावसाणे

ज्वइ ॥ ४७ ॥

माचार्य ॥ ४७ ॥ तत्पत्नीं वैयावच करनार भयण निर्गम मोदी निर्जरा मोदी फळ पामे ॥ ४७ ॥

अये ॥ ४८ ॥ से० द्विप्यनी । वे० वैयावच । फ० करतो यको । स० भयण । नि० निर्गम । म० मोदी । नि० निर्जरा ।
य० मोदी । प० फळ । य० पामे ॥ ४८ ॥

मूळपाठ ॥ ४८ ॥ सेह्वेयावच करेमाणे समणे निगन्थे महानिद्धारे महापल्लव-

साणे भवइ ॥ ४८ ॥

माचार्य ॥ ४८ ॥ द्विप्यनी वैयावच करतो यको भयण साधु मोदी निर्जरा पारा छाय पामे ॥ ४८ ॥

अये ॥ ४९ ॥ मि० ग्लान । (रोगी) नी । वे० वैयावच । फ० करतो यको । स० भयण । नि० साधु । य० मोदी ।
नि० निर्जरा । य० मोदी । प० फळ । य० पामे ॥ ४९ ॥

मूळपाठ ॥ ४९ ॥ गिलाणवेयावच करेमाणे समणे निगन्थे महानिद्धारे महापल्लव

साणे भवइ ॥ ४९ ॥

माचार्य ॥ ४९ ॥ रोगींनी वैयावच करनार साधु मोदी निर्जरा मोदी छाय पामे ॥ ४९ ॥

अये ॥ ५० ॥ सा० (साधुना) साधविकनी । वे० वैयावच । फ० करनार । स० भयण । नि० साधु । य० मोदी ।
नि० निर्जरा । य० मोदी । प० फळ । य० पामे ॥ ५० ॥

मूळपाठ ॥ ५० ॥ साहस्रिमयेवैयावच्चं करेमाणे समणे निगगन्थे महानिजारे महाप-

ज्ञवसाणे भवइ ॥ ५० ॥

भावार्थ ॥ ५० ॥ (साधुना) सार्धपिकनी वैयावच करनार श्रमण साधु महा निर्जरा, मोटो फळ पामे ॥ ५० ॥
अर्थ ॥ ५१ ॥ कुं साधुना कुळनी । वे० वैयावच । क० करतो थको । स० श्रमण । नि० साधु । म० महा । नि०

निर्जरा । म० महा । प० फळ । भ० पामे ॥ ५१ ॥

मूळपाठ ॥ ५१ ॥ कुल्लवेयावच्चं करेमाणे समणे निगगन्थे महानिजारे महापज्ञव-

साणे भवइ ॥ ५१ ॥

भावार्थ ॥ ५१ ॥ साधुना कुळनी वैयावच करनार श्रमण साधु महा निर्जरा, महा फळ पामे ॥ ५१ ॥
अर्थ ॥ ५२ ॥ ग० साधुना गणनी । वे० वैयावच । क० करनार । स० श्रमण । नि० साधु । म० मोटी । नि० निर्ज-
रा । म० मोटो । प० लाभ । भ० पामे ॥ ५२ ॥

मूळपाठ ॥ ५२ ॥ गणवेयावच्चं करेमाणे समणे निगगन्थे महानिजारे महापज्ञव-

साणे भवइ ॥ ५२ ॥

भावार्थ ॥ ५२ ॥ साधुना गणनी वैयावच करनार श्रमण साधु मोटी निर्जरा मोटो फळ पामे ॥ ५२ ॥
अर्थ ॥ ५३ ॥ स० साधुना संघनी । वे० वैयावच । क० करनार । स० श्रमण । नि० साधु । म० मोटी । नि० नि-

भरा । य० मोटो । य० फळ । य० पाने ॥ ५३ ॥ सि० एम । वे० डु कडु छु ॥

मूळपाठ ॥ ५३ ॥ सद्बुद्धेयावधं करेमाण समणे निगन्थे महानिळरे महापल्लव-

साणे जवड ॥ ५३ ॥ सि धेमि

यावार्थ ॥ ५३ ॥ साधुना संपत्ती वैयावच करनार ममण साधु मोटी निर्भरा मोटो फळ पाने ॥ ५३ ॥ एम डु कडु छु ॥
उपर दस प्रकारनी वैयावच कडी ते वैयावच करेवे प्रकारे होय ते करे छे ।

१ पाणीनी वैयावच, २ सेजा संचारानी, ३ आसन वेडु, ४ सेत्र तथा उपचिंतु पढितेण्य करडु, ५ पण पुंनवा, ६
मोपच लावी दडु, ७ म्कानने बाळवा पणदावे यसळे, ८ भाहार लावी दीए तथा उपादे, ९ राजा वमेरे तरफवी यएळ
कष्टमावी बाढे, १० धरीरात्रि बोसरावे रसा करे, ११ वैदिक जावानो पात्रो, दाढो तथा उपगरण घडा कनेयी कइ पोते
राले, १२ रात्रे तथा दिवसे रोमी, म्कान उपर सावधान रहे, १३ उचार, पासवण, लेक पटले जाजक, पेक्षाव तथा बढ
लातु मानन बावठ सावधान रह एय तेर बोळ दसे प्रकारे करेवा ए सर्व मळी १३० बोळ वैयावचना कळा
अर्थ ॥ १० ॥ ५० व्यवहार सुत्रनो । ५० वसयो । ५० वसेतो । ५० पुरो ययो ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ व्यवहारस्त दसमो उद्देशश्चो समत्तो ॥ १० ॥

यावार्थ ॥ १० ॥ व्यवहार सुत्रनो दसमो उद्देशो पुरो ययो ॥ १० ॥

॥ इति व्यवहार सूत्र समाप्त ॥

व्यवहार सूत्रनो कोष.

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	सर्वेसो.	सूत्रो.	अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	सर्वेसो.	सूत्रो.
अर्ध मागधी शब्द.	अतिरेक	८	१५	अणुदिसा	अनुदिश	२	२६
अइरेग	अतिशेष	६	१०-१५			६	२३-२४
अइसेस	अकृत्यस्थाण	१	३४			७	१-३
अक्रिचट्टाण		२	१-१७-२४			६-११	६-११
अगहसुय	अकृतश्रुत	६	१७-१८	अणुपरिहारिय	अनुपरिहारिक	२	५-अथवा ६/१.
अगिलाए	अगलात्वा	२	६-१७			८	११
अहग चूलिया	०का	१०	३३	अणुलोम	अनु०	२	२५
अझलि	-	१	३९	अणोहाइय	अनपधावित	१०	१७
अट्टजाय	अर्थजात	२	१७	अन्तेवासि	*वासिन	१०	१-१/२
अणवट्टप्प	अनवस्थाप्य	२	७-१८-१९	अन्नायउञ्छ	अज्ञातोञ्छ	१०	२
			२२				
अणुघाइय	अनुदातिक	६	२१-२२	अणुलिउच्चिय	अपरिच्छिन्न	१	१-२०

अर्थ मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देशो.	सूत्रो.	अर्थ मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देशो.	सूत्रो.
		२	२४	उत्तीर्णय	उत्तीर्णक	५	१८
		५	१९	उद्	ऋतु	८	१
		६	२३-२४	उद्देशणा	०र्थन	१०	१५-१७
		४	२०-२३	उद्देशु	उद्देश्य	२	२९-३०
आलोचना	आलोचना	१०	३९	उत्तमायपत्त	उत्तमादमाप्त	२	१२
आसीविसभावणा	आसीविसभावणा	८	१	उत्तमरेण	उत्तमरेण	८	१२-१४
आहाराइणिया	-	४	२५	उत्तमावणा	उत्तमापन	१०	१४
इच्छा		६	१२-अथवा १२/३	उत्तमावणिया	उत्तमापनिका	१	३३
इत्तरिय		२	२६	उत्तमावेषण	उत्तमापयितुम्	२	१८-२३
		६	३३-२४			१०	२४-२५
उत्तार	-	७	१	उत्तमिस्तप	उत्तमातुम्	१	२२
उद्गाणपरियावणिया	-	६	३			४	११-१२
		१०	३५			५	११-१२

अर्थ मागणी वृध्	संस्कृत वृध्	छोसो.	सत्रो.	अर्थ मागणी वृध्.	संस्कृत वृध्.	छोसो.	सत्रो
वयवाव	वपपाव	४	२४	एकप	एकप	१०	१-अथवा १/२
वयसमापव	वपसमापव	२	१२	एव कृतसू	एव कृतसू	१०	३९
वयसंपञ्चवा	वपसंपञ्चन	४	११	-	-	१	३९
वयससय	वपाभय	६	१० ११-१३ १६	अथार	अथार	४	२०-२३
वयवड	वपवुव	७	२२-२३	-	-	७	२१ २४-२७
वयसन्तर	वयकाद्या	१	४५	अथसूरीत	अथसूरीत	८	४-११
वयपवित्तय	एकपलिक	८	१	-	-	२	४३
वयराइय	एकरात्रिक	२	२६	असौदर्य	असौदर्य	५	२१
		१	२२-२४	अथकाद्य	अथकाद्य	८	१६
		४	११-१२			७	२२-२३
		५	११-१२	अथसज	अथसज	८	५
वयसु	एक	२	२५-२७	अथसि	अथसि	१	३१
						२	३२-३४

अर्थ मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देशो.	सूत्रो.
कुसील	कुशील	१	३०
खित्तचित्त	सिप्त०	२	९
खुडुग	खुद्रक	१०	२४-२७
खुड्डिया	-	९	४१
खुयायार	श्रुताचार	६	२३-२४
गन्धिय	०क	७	१
गरुडोववाय	गरुडोपपाद	९	२९-३०
गाम	ग्राम	१०	३४
		१	३९
		४	९-१०
		५	९-१०
		६	१७-२०
		९	३५
		८	१
गाहा,	घृह		

अर्थ मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देशो.	सूत्रो.
ओहाणुपेहि	अपघावनानुपेक्षन	२	२५
ओहायइ	अपघावति	३	१८-२२
		४	१४
		५	१४
		७	२३
कइय	क्रयिक	८	१६
कचल	कवल	२	२-४
कल्पाग	कल्पक	४	११-१२-
			१५-१८-२५
		५	११
		८	१६
		४	२१-२३
		८	१६
		३	३-७
कवल	कायसंस्पर्श		
कायसंफास	०टी		
कुकुडि	कुशल		
कुसल			

अर्थ भागची शब्द	संस्कृत शब्द.	चौसो.	सत्रो.	अर्थ भागची शब्द	संस्कृत शब्द.	चौसो	सत्रो.
मिळायमाण } ०पीच	महायन्	२	८-१७	धारण	-	४	१९
		४	१३	धारणपावणा	०ना	१०	१७
		५		वेष्ट	-	८	५
गिरि	गिरिन्	२	१८-२३	उपग	उपक	८	५
गुळिणी	गुळिणी	१०	१/२	उपग	-	९	४३-४४
मोक्षिय	०क	९	१९-२०	उप्य	उप्य अन्त	१	२१ २५ ३३
घेयज	घुहीतव्य	२	२५		परिहार	३	२
शक्ति	शक्ति	९	१७			४	११-१६
शक्ति्या		८	२-४				१९-२१-२३
चन्द्रपटिमा	चन्द्रप्रदिमा	१०	१			५	११-१४
चम्म	चर्मन्	८	५	पकस्ताष्ट	पसाविष्ट	३	१७-१८
परिण	परिस्तुम्	४	१-४ ९	मिणकपिय	मिणकन्यिक	२	११
परिया	पर्या	४	२०-२३	उपजिख	स्वापनीय	५	२१
बाउळेदेन	-	३	४			१	१७-२०
			४			२	१-३-५

अर्थ मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देशो.	सूत्रो.
दत्ती	-	९	४३-४४
दसकप्पवहार	दशाकल्प व्यवहार	१०	१/२
दास		३	५
दिष्टिवाय	दष्टिवाद	१०	३०
दिष्टी विस भावणा	दष्टि विष भावना	१०	५-८
दिचंचित्त	दृष्टत०	२	४०
दिसा	दिशू	१	४०
		२	२२
		२	२६
		४	११-१२
		५	११-१२
		६	२३-२४
		७	१-६-७-१०-११
दीष्टपट्ट	दीर्घपट्ट	५	२१

अर्थ मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देशो.	सूत्रो.
ठाण	स्थान	३	७
तत्तिय	तृतीय	१०	३१
तत्पत्तियं	तत्पत्तयम्	६	१८
		३	१३-१७
		४	१३-१४
		५	१३-१६
		६	१८
		३	२१
तिसंगहिय	त्रिसंगृहीत	७	२१
शण्डिल, }	स्यण्डिल	७	१२-१४
० ह्य		८	२१
थेरकप्पिय	-	५	१७-१८
थेरभूमि	-	५	५
		८	२२
दण्डग	० क	१०	८

अर्थ प्रागपी शब्द	संस्कृत शब्द	उत्सो.	सूत्रो.
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	३	११
राज्य	निगृह्यसिप	४	११
	निगृह्यसिप	५	११
	निगृह्यसिप	७	११
	निगृह्यसिप	८	१४
	निगृह्यसिप	९	१३-१४
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	१०	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	११	२३-२४
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	१२	३४
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	१३	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	१४	३४
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	१५	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	१६	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	१७	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	१८	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	१९	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	२०	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	२१	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	२२	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	२३	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	२४	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	२५	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	२६	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	२७	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	२८	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	२९	३५
दुर्मगसिप	निगृह्यसिप	३०	३५

अर्थ मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	सत्रो.	उद्देशो.	अर्थ मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	सत्रो.
पदि णिज्जाणइ	प्रतिनिर्यापयति	१५	८	परियाय	पर्याय	१२-१३
पदितप्पइ	प्रतितप्यते	४३-४४	९	परिहरणा	न	१९-२०
पण्हावेइ	प्रस्तापयति	१२-१३	८	परिहार	See छेय	२८-४२
पत्तिय	प्रत्यय	४-५	७			२१
(०वत्तिया)		२१-२२	६	परिहार }		२४-२५
पप्फोदइ		२२-२३-२६	१	कप्प	कल्प	२१
पपाण	प्रं	११-१२	२			२२-२४
पया	प्रयू	१०	३			५-६-२८-
	(०वयू)	२४-२५	४			२९-३०
	(पचा)	९-१६	२	परिहारद्वान	स्थान	१-२०
	अष्ट		९	परिहारिय	क	२१-२२
परिग्मह		१५-१८	५	पलासग	सक	२७
						२९-३०

अर्थ मागणी शब्द.	संस्कृत शब्द.	ज्योत्सो	सूत्रो.
पकिचक्रिय	परिकुच्य	१	१-२०
पकिच्छम	परि	३	१
पसिच्छेयकम	परिच्छेदक	४	२४-२५
पसिचिनी	प्रविचिनी	८	५
		३	१२
		५	१-२-५-६
			१-६-१०
पम्माषणा	प्रमाषण	१०	१४-१६
पम्मावेचप	प्रमाजपिमुष	७	६
परिय	परिक	७	२५
पाठण	प्रान्जोति	५	२१
पादिशरिय	प्रतिशरिक	८	६-७-११
पापिपदिगारिय	प्रतिगारिक	९	१-४
		९	४४

अर्थ मागणी शब्द	संस्कृत शब्द	ज्योत्सो	सूत्रो
पारत्रिय	पारात्रिक	२	८-२०
पारिरारिय	क	१	२१-२३
		७	३१
		९	२२-२३
पारेर	पारयति	९	३५
पासत्त्व	पार्यस्व	१	२८
पासवण	मस्वण	६	११
पासिच्छम		५	१८
पाहुड	मासुड	७	१२-१३
पिण्डवाय	पात	८	५-१२
पुरिसम्माय	पुरुषभाव	१०	६-१३
मान्ग	—	९	५-८
ममर्ष	मगधान	३	१
		४	१८

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देशो.	सूत्रो.
भण्डग	भाण्डक	८	५
भक्तपाणपडियाइ-	भक्तपानप्रत्याख्यान	२	१६
क्वित्त			
भयग	भृतक	९	५-८
भिक्षा	-	४	२४-२५
भिक्षुपडिमा	भिक्षुप्रतिमा	९	३७-४०
मत्तग	मात्रक	८	५
माई	मायिन्	३	२३-२९
मेहुण	मैथुन	३	१३ थी १७
		६	२२
मोय	मोक	९	३५
रज्जपरियट्ट	राज्यपरिवत	७	२६-२७
राइणिय	रात्रिक	४	१८-२४-२५
लडिया	यष्टिका	८	५
अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देशो.	सूत्रो.
लूमइ	लूपयति	५	२१
लेव	लेप	२	२८
वइ (for वई)	वयम्	८	११
वकइय	अवक्रयिक	७	२२
वकय	अवक्रय	७	२२
वगडा		६	१७-२०
(ग) ६०		९	१-४
			९-१६
			३६ ३६
			१ ४
वगचूलिया	वर्गचूलिका	१०	३३
वयू	See पया.		
ववहार	स्वयं	२	६-१७
		१०	५

अर्ध मागणी बट्टे.	सस्तुत शब्द.	बरेसो	सूत्रो.
बापया	बाधना	७	१८
बाजग	क	१०	१५-१७
बासाबास	बर्षबास	९	४३-४४
		४	५८ १० १९
		५	५८
		८	३
		७	१०-१५
विश्विष्ट	व्यति		
द्विज	कृष्ट		
विश्वसंबद्ध	विश्वोषपितृ	७	१२-१३
विश्वनाथ	विश्वीजाति	७	२३
विमानप्रविमसि	विमानप्रविमसि	१०	३३
विबाह	व्याख्याप्रवृत्ति	१०	३२
विपार	व्याख्याप्रवृत्ति	१०	३३
विवाह	विवाह	२	२५

अर्ध मागणी शब्द.	सस्तुत शब्द.	बरेसो	सूत्रो.
विस्तयोग	-	७	४-५
विश्वधूया	विश्वधूरिह	७	२४
वीसमस	विश्वमसि	३	११-१२
		४	११
		५	११
		७	२१
		८	४
		४	२१-२३
		५	२०
		१०	४३
		१	१७-२०
		२	१३ ५-१७
			२९-३०
		३	१२

कृष्ट
 वेगद्विज
 वेयावत्
 वेयावत्
 वेयावत्

अर्थ मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देशो.	सूत्रो.	अर्थ मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देशो.	सूत्रो.
वेल्धरोववाय	रोपपाद	१०	३४				
वेस	वेश	९	५-८				
वेसमणो ववाय	वैश्रमणोपपाद	१०	३४	समवाय			
वोधिय	क	९	२१-२२				
संसत्त	क्त	१	३२	समुत्कर्षणा	समुत्कर्षण		
संखादत्तिय	संख्यादत्तिक	९	४३				
सज्झाइय	स्वाध्यायिक	७	१६-१७	समुच्छेय } कप	समुच्छेद } कल्प		
सज्झाय	स्वाध्याय	७	१४-१७	समुट्ठाणसुय	समुत्थानश्रत		
सक्खपइन्न	सत्यप्रतिज्ञ	२	२४-२५	सम्मंभाविय	संमयभाविक		
संतवेइ	संस्थापयति	५	१५-१७	सरइ	स्मरति		
संथरइ	संस्तरति	२	५				
सपायच्छित्त	सप्रायश्चित्त	२	१५	संन्वराइणिय	सर्वरात्मिक		
समुज्जइ	संश्रुत्ति	२	२७	सागारकढ	सागारकृत		
संभोइय	सांभोयिक	१	३६				

अर्थ पागवी ध्वज, संस्कृत ध्वज, संस्कृत ध्वज, संस्कृत ध्वज	संस्कृत ध्वज, संस्कृत ध्वज, संस्कृत ध्वज, संस्कृत ध्वज	संस्कृत ध्वज, संस्कृत ध्वज, संस्कृत ध्वज, संस्कृत ध्वज	संस्कृत ध्वज, संस्कृत ध्वज, संस्कृत ध्वज, संस्कृत ध्वज
सागरिय	८	१२-१४	३३
सागरिय	८	१-७-८	२४-२६
सागरिय	९	३५-३६	२४-२५
सागरिय	७	१-७	२३
सागरिय	१	१-३०	२१
सागरिय	१	३७	१-४-९
सागरिय	१	१०-२०	१-४
सागरिय	२	१४	२
सागरिय	१०	३६	
सागरिय	६	२१-२२	
सागरिय	१०	२६	
सागरिय	८	१-४	

व्यवहार सूत्रनुं शुद्धिपत्रक.

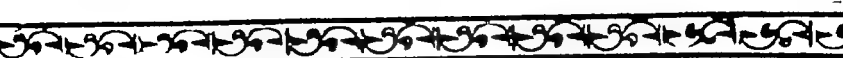
पातुं.	कीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
४-१	५	वार	वार
५	८	वा	वा
६	६	वां	वा
६-१	१	मासनु	मासनुं
"	९	"	"
७	५	छम्मासिय वा	छम्मासियं वा
"	७	मासनु	मासनुं
८-१	६	अ.	अ.
९-१	८	संपूण	संपूण
"	१०	वा	वा
११	३	कम	कर्म
१२	६	साध्वी	साध्वी

पातुं	कीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
१२-१	३	ओलोवती	ओलोवती
"	८	प्रक्षेपको	प्रक्षेपको
१४	११	चित्तव	चित्तवे
१४-१ फुटनोट		णं for से	से (नयी)
१६-१	८	पुव	पुवं
"	११	वा	वा
* १७	२	जण	जणं
१७-१	१०	द.	दि.
१९-१	९	कहे छे	ते कहे छे
* २०-१	३	भिकतु	भिकत्
२१-१	१	विचरनुं	विचरुं
* "	५	भिकतु	भिकत्

पानु	सीटी	अशुद्ध	शुद्ध
२३-१	५	विधिप	विधिप
०	२५	पदस्युप	पदस्युप
०	"	सभोग	सभोग
३९	३	पगपओ	पगपओ
३०	३	पणी	पणी
३०-१	६	पुर	पुर
३१	३	बळ	बळ
"	७	आस्वावे	आस्वावे
"	११	सपूर्ण	सपूर्ण
३१-१	१०	मगिसाप	मगिसाप
		साजा सायु	साजा सायु
		पासे	पासे
३३	७	मिळुनु	मिळुनु
३४	६	मात्र	मात्र
		निरोगी न थाय त्या	निरोगी न थाय त्या
		मुणी	मुणी
		मिळुनु	मिळुनु
		मात्र	मात्र

पानु	सीटी.	अशुद्ध	शुद्ध
३७-१	६	संभ्रम	संभ्रम
"	७	आचार्य ग	आचार्यने
३८-१	५	हे	हे पुरुष
४०	८	अमसिसेवी	अमसिसेवी
४०	१२	आपरिय	आपरियउबन्धायाण
		उबन्धायाण	
४१-१	९	स्ववरनी	स्ववरनी
४३	६	जमयु	जमयु
४५	कुठजोट	जे० जे । ते०	II. (एचपां) नीचे सु
		ते । साहम्मि	जव मयं छे तेजे जेट-
		या सायविक	या सायविक साधुभोने
		उद्धाप० आ	उद्धादि पोतानी साये
		आए । विहर	जीपा ने जेयो तेनी
		ति विहरे	साये विवर्या तेने वा

पातुं	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
४८-१	७	प्रवतावे	प्रवत्तवि
"	८	पवर्तादिक	प्रवर्तकादिक
४९	११	क्रीधादिके	क्रोधादिके
५०-१	१४	पदवी लइ पछी न भणे	II. (एचमां) भणीश एम कही न भणे
* ५१	२	अवट्टिए	अवट्टिए
५१	९	पदवी लइते प-छी भणे नही.	II. (एचमां) भणी- श एम कही न भणे
* ५१-१	८	अणायरिय उ-वञ्जायस्स	अणायरियउवञ्जाय- स्स
५२	२	वहुना	बेहुना
* ५२	१३	कप्पइ, पछा	कप्पइ
* ५२-१	१	उदिसि०	पच्छा
* ५३	५		उदिसि०

पातुं	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
४६-१	४	जे	रित्रनो छेद के तपतुं
"	१३	रसु.	प्रायश्चित पण न आवे
४६	६	संग्रह करवामां कुशल, आहार पाणीनी एख-णामा कुशल.	(जुओ भगवती जमा-लीना शिष्यनी माफक)
४७	३	वस्तु ना	वस्तुना
* "	११	आयरिय उव-ञ्जायत्ताए	आयरियउवञ्जायत्ताए
* ४७-१	१३	आयरिय	आयरिय

પાનું	સીડી	મશુદ્	શુદ્
૭૧૮-૧	૧	ધર્મસિ	ધર્મસિ
૭૬૯-૧	૩	વત પચ્	વત પચ્ચારાયામો
૭૦-૧	૫	રાણા	
૭૧	૧૨	પીતા	પિતા
૭૩-૧	૧	કાઠ	કોઠ
"	૪	વપરાંત	વપરાંત
"	૧૦	ગ્રીહ	ગ્રીહ
"	૧૨	મિક્કુ	મિક્કુ
"	૧૨	કાય સં	કાયસ
૭૪-૧	૨	સ્થિર તેને	સ્થિરને
"	૨	"	"
૭૫	૧	મણુમાણદ	મણુમાણદ
"	૪	સ્થિર તેને	સ્થિરને
૭૭-૧	૬	ચરોને	ચરો

પાનું	સીડી	મશુદ્	શુદ્
૫૭-૨	૯	પદ્ધિપસિ	પદ્ધિપસિ
૫૯	૧૦	ક છે	કો છે
"	૧૧	જાવની	જાવની
૬૦-૬૧	૧૧	સપ્ત	સપ્ત
૬૧	૬	બરહર	બરહર
૬૧-૧	૬	ગા	પળાં
૬૩-૧	૧	કુ	કુ
"	૧૦	ચસે તે	ચસે તે
૬૩-૧	૧૦	કપદ	કપ્પાદ
૭૧-૧	૧	કુન્નોટ	B b (
"	૧	સંધિ	તસિ
૭૭	૪	પરિહાર	પરિહાર
૭૭-૧	૧	રોગ	રોગ
૭૭-૧	૩	વળ	'વળ

पातुं	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
१७-१	५	भणनर	भणनार
"	९	अगीताय	अगीतार्थे
१००	३	सूत्रादिकनी	सूत्रादिकनी
१			
* १०१	२	तस	तस
* "	६	चित्तेमि	"त्ति त्रेमि
"	फुटनोट	निगन्य	निगन्यं
१०१-१	३	सूत्र वंचावतुं	सूत्र वंचावतुं,
१०२	६	च०	चि०
*	११	सिया.	सिया,
१०३-१	७	सवळो	सवळो
१०५	फुटनोट	पाडियक	पाडियकं
* १०६	५	आ०उवउआ	आयरियउवउआए
* १०७	७	पव्वायेतए	पव्वायेतए

पातुं	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
८४-१	फुटनोट	३ C. E.	३ G. E.
* ८५-१	३	मए	मए ^२
"	७	समुक्किट्टाए	समुक्किट्टाए
* ८९	१	च्छेइयत्तं	च्छेइयत्तं
८९	फुटनोट	क्षेण	ण्णेण
* ८९	११	संतुयट्टाण	G E (जर्मनमां) सं-
९०-१	६	भांहोमांहि	तुयट्टाण
"	८	निगन्यीओ	मांहोमांहि
"	फुटनोट	अतिए	निगन्यीओ
"	"	तेण	अंतिए
* ९१	११	एव	तेणं
* ९४-१	२	उवं	एवं
"	९	विगिञ्च	उवं

पातुं	छीटी.	मष्टय	शुद्ध
१०८	१०	त्यां बेतो ल	H. (एष) मां कोर
१२	१२	मावधु कस्ये नरि	साधुने कठोर वषनावी
			कना प्रायधित उपजे तो
			तेजे विरुत देवमां ज्यां
			साधु रहेता होय त्यां माइ
			समाधुं कस्ये
"	१४	त्यां बेसी ल	H. (एषमां) साध्वीने
		मावधुं कस्ये	कठोर वषनावीक प्राय
			धित उपजे तो तेजे दि-
			कट देवमां ज्यां साधु
			रहेता होय, त्यां माइ
			समाधुं कस्ये नरि प-
			न स्वस्थानके बेसी ल
			पावधुं कस्ये

पातुं.	छीटी	मष्टय.	शुद्ध
११२	३	वषळा	वषळा,
११४-१	८	माइराधभि	H. (एषमां) मा०
		पाए-मा० वी	हवे । रा० रत्नावीक
		वस । रा० रा-	गुरुए सेळासंयारो की
		वीए	मा बाद सेळा स-
			बारो प्ररण करे
११५-१	९	मारे	मारे
११६	३	मविस्सइ	मविस्सइ
"	१०	वर्षांस्तु	वर्षांस्तुमां
"	"	वु० वषवी	H. (एषमां) वु० व
			व कायाने
		वा० वर्षांस्तुमां	वा० वर्षांस्तुमां
			माभयसूत पात्रे (स्विर
			वासने माटे)

પાનું.	લીટી.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
			ગાળી પાત્રમાં નાલે.
૧૪૪	૮	વિ० ૭	વિ० ૭.
*૧૪૪-૧	૧	કેડ	કેડ
"	૭	નાલતા	નાલતાં
"	૮	ચાલણીએ કરી	જુઓ ૧૪૪ (૬)
"	ફુટનોટ ૧	ખિલૂસ્સ	ખિલૂસ્સ
૧૪૫	૯	ચાલણીએ કરી	જુઓ ૧૪૪ (૬)
૧૪૫-૧	૮	ચારણીએ કરી	જુઓ ૧૪૪ (૬)
૧૪૬	૮	ઓ० ગ્રે	H (એવમાં) ખાજનમાંથી
			વસ્તુ કાઢીને દીપ
૧૪૬	૯-૧૩	સાહે	H. (એવમાં) ખાજનમાં-
			થી વસ્તુ નાલતા દીપ
૧૪૬	૧૩	જે કોઈ ગ્રે	જુઓ ૧૪૬ (૮)
૧૪૭-૧	ફુટનોટ ૧	વપસગા	વપસગા
૧૪૮	૧૨	૨	૧-૨

પાનું.	લીટી.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૧૧૬-૧	૬	વઘતી વર્ષાહુ- H. (એવમાં) દુદ્ધ કા- મા	યાને વર્ષાહુમાં આશ્ર- યમૂત યાજો (સ્થિર વા- સને માટે)
૧૨૦	૫	નારવી	નારવી
"	૧૫	નિર્દોષ	નિર્દોષ
૧૨૧	૩	વિયાર	H (એવમાં) સ્વાધ્યાય
"	૪	વિહાર	સજાયમૂમી H (એવ- માં) યંદીલ મૂમી
૧૨૪-૧	૩	શુક્રત	શુક્રત
૧૨૫	૩	ધર	ધર
"	ફુટનોટ ૧	સાગરિં	સાગરિં
"	"	હમેશાં	હમેશાં
૧૪૨	૭	વહિયા	વહિયા
૧૪૪	૬	ચાલણીએ કરી H. (એવમાં) ચાલણીમાં	

पात्रे	क्षीनी	मनुष्य	शुद्ध
१५१-१	फुटनोट ७	राजर्षि	सचेरि
१५६-१	४	वा	वा
१५७	८	बारसीप	बारसीप
१६०-१	३	पुरुष	पुरुष
१६२	६	पण	पण
१६३-१	१०	माणकरे	माणकरे
१६४	८	पम्हा	पम्हा
१६५	१२	नरि	नरि
	४	एक उपदेस	II. (एषमां) एक स
		आपे एकोधि	पवेद्ययी क्षिप्य ययो प
		८९ होय पण	ण वाचना देवायी नरि
		वाचना भापी	
		त्रके नरि	
१६६-१	४	बनेना	बेना
"	७	नरि	नरि

पात्रे	क्षीटी	अनुसू	शुद्ध
१६७	१	उपदेसना वे	II (एषमां) एक स
		नार बर्मना छि	पवेद्ययी क्षिप्य ययो प
		प्य पण पांच	ण वाचना देवायी नरि
		ना देनार क-	
		र्मना क्षिप्य नरि	
१६७-१	५	भूमी	भूमी
"	११	वस्तुष्टि	वस्तुष्टि
१६८	४	तेने	रोनी
१६९	८	मावाय	मावाय
"	९	मय	अर्थ
१७०	१	चुळिका	चुळिका
१७१	३	न	नाये
"	११	पण	पर्य
"	"	शिष्ट	व्रष्टि
१७३	११	रोगी	रोगी

જાહિર સ્વર.

અમારા તરફથી જે જે સૂત્રો ચહાર પાઠવામાં આવે છે તેનો મુખ્ય ઉદ્દેશ જૈન ધર્મના જ્ઞાનનો ફેલાવો કરવો. અમે વીસ્તાહીસે આગમોનો મૂળપાઠ જર્મનીમાં અમારે સ્વરૂપે શુદ્ધ કરાવવા તજવીજ કરી છે. જર્મનીના પ્રોફેસર ડા. હર્મન જેકોબી જે માગધી ભાષાના અભ્યાસી છે તેમની પાસે તથા તેમની વેચેરેલ નીચે આ કામ ચાલે છે, આગમોનો મૂળપાઠ પ્રકૃત જ્ઞાના વળા આગમો સાથે સરલાયો શુદ્ધ મૂળ પાઠાન્તર સાથે લલાયી છપાવવામાં આવે છે. ઉપરની દ્વિકાંકતથી જાણશે કે મૂળપાઠ વગેરે શુદ્ધ થશે, જર્મનીમાં કરાવેલ શુદ્ધ મૂળપાઠ ઘાઠાંજ સૂત્રો વાકત પ્રથમ જ્ઞાતરી કરી તે સૂત્રો જરીદવા ધ્યાનમાં રાખવાની જરૂર છે યાદે અમારા તરફથી છપાવેલ શુદ્ધ મૂળવાઠાં સૂત્રો જરીદ કરશો. અમારા તરફથી જે સૂત્રો છપાવવામાં આવે છે તેના વેચણની ઉપજ તેજ કામમાં વપરાય છે. અમારા તરફથી નીચેના સૂત્રો વેચનાગરી લીપીમાં છપાઈ ચહાર પઢેલાં છે.

૧ ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર શુદ્ધ મૂળ અર્થ માવાર્થ સાથે પાકા પુંઠાનું.

રૂ. ૬-૮-૦

૨ ઉપાસક વશા સૂત્ર શુદ્ધ મૂળ અર્થ માવાર્થ સાથે પાકા પુંઠાનું કે છુટા પાનાનું.

રૂ. ૩-૪-૦

૩ વશચૈકાલિક સૂત્ર શુદ્ધ મૂળ અર્થ માવાર્થ સાથે પાકા પુંઠાનું કે છુટા પાનાનું.

રૂ. ૩-૦-૦

૪ દુદ્ધતક્ષ્પ સૂત્ર શુદ્ધ મૂળ અર્થ માવાર્થ સાથે છુટા પાનાનું.

રૂ. ૧-૪-૦

૫ વશચૈકાલિક શુદ્ધ મૂળ વાંધેલા પુંઠાનું પાઠાન્તર સાથે

રૂ. ૦-૮-૦

- १ मूरतद्वय शुष्य मूळ वीथिका पुढाबाळुं पाठागृह सार्वे
- ७ अचराचर्यन शुष्य मूळ वीथिक पुढागु पाठागृह सार्वे
- ८ सामायक मूत्र अथ सवित गुह्यरात्री लीप्रीमां
- ९ व्यवहार शुष्य मूळ अथ माथार्य सार्वे शक्य पुढागु के सुढा यानानुं

आ मूर्तो असदाबदमी मळमानां ठेकाजां:—

- ४० श्रीचरान पैसागार दोशी नवेरबाजे
- ४१ बाकागार छमनकाळ कीकसमदनी पाळ.
- ४२ त्रीनीबनबास रगनाथरास आकरीठना कुपानी पोळ.
- ४३ लंबनी वाढीठाळ काकुनाइ, लारंगपुः—तळापानी पोळ.

धपा बुद्धसेसरोने सरसुं कपीअन मळे छे.!

र. ० १२—०

र. १—४—०

र. ०—१—४

र. ३—०—०

